EILANDSRAAD VAN ARUBA.

Notulen 1959 no. 8

N O T U L E N

van de openbare vergadering van de Eilandsraad van Aruba op donderdag 17 december 1959 des morgens om negen uur

---

BEHANDELDE ONTWERPEN:

26. Brief van het Bestuurscollege dd. 9 oktober 1959 no. 9562, betreffende het Internationaal vistoernooi Nederlandse Antillen (Bijlage 1959 no. 48).
blz. 402

De VOORZITTER: F.J.C. Beaujon, Gezaghebber van het eilandgebied Aruba.

De SEKRETARIS: L.C.M. Kerstens, sekretaris van het eilandgebied Aruba.

AANWEZIG de leden: L.V. Britten, L.A.I. Chance, D.G. Croes, M. Croes, P. Croes, I.S. de Cuba, M. de Cuba, C.A. Eman, E.R. Finck, D. Flemming, J. Geerman, O.S. Henriquez, M. Henriquez, F.S. Kelly, D.C. Mathew, E.O.Petronia, A. Werleman, F. Wernet en F. Hernandez.

AFWEZIG de leden: F.V. Laclé en E.M. Laclé.

De Voorzitter opent de vergadering.

De VOORZITTER: Heren, ik open deze vergadering en heet U allen van harte welkom. Dit zal de eerste vergadering zijn, die ik als voorzitter zal leiden. Ik hoop Uw aller medewerking te zullen krijgen, opdat de agenda op een vlotte manier afgehandeld zal kunnen worden. Alvorens over te gaan tot behandeling van de agenda, wil ik U allen vragen om staande één minuut stilte in acht te nemen voor wijlen de heer Arends, de vorige voorzitter, die door de Almachtige Vader van ons werd weggerukt.

Staande wordt één minuut stilte in achtgenomen.

De heer E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, namens de fraktie van de P.P.A. stel ik voor de agenda te wijzigen in die zin, zodat we als eerste agendapunt bespreken:"Toekenning van een kerstbonus aan de arbeiders laag gesalarieerde ambtenaren."

De heer M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik stel voor om de gehele agenda te wijzigen. Volgens mij is deze onlogisch. De begrotingen komen voor als punten 7 tot en met 10 en hierin zijn bedragen opgenomen die het resultaat zijn van de heffing van opcenten op de winst- en inkomstenbelasting, terwijl deze punten pas na de begroting aan de orde zullen komen. Ik wil voorstellen punten 7 tot en met 10 aan het einde van de agenda te voegen.

De heer E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik ben het eens met de heer Croes en ik wil daarom voorstellen de agenda ongeveer in die geest te wijzigen.

De VOORZITTER: Mijne heren, als eerste voorstel hebben we het voorstel van de heer Finck om als eerste punt van de agenda op te nemen toekenning van een kerstbonus. Wordt Uw voorstel gesteund, Meneer Finck?

Het voorstel van de heer Finck wordt gesteund door de heren M. de Cuba en J. Geerman.

Het voorstel van de heer Finck wordt zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De heer E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, gelet op de lange agenda, die we vandaag en de komende dagen te behandelen krijgen, wil ik heel kort zijn met het voorstel dat op de agenda gebracht is.

Mijnheer de Voorzitter, het voorstel is als volgt: Uit te keren een kerstbonus zoals vorige jaren aan arbeiders en werklieden in dienst van het eilandgebied en aan de laaggesalariëerde ambtenaren is uitgekeerd ten bedrage van f. 30.- voor ongehuwden, f. 40.- voor gehuwden zonder kinderen en f. 45.- voor gehuwden met kinderen. Ik dank U.

De heer C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, terzake van de uitkering van een kerstbonus heeft mijn fraktie een motie, die hierbij wordt ingediend. De motie luidt, Mijnheer de Voorzitter:

De Eilandsraad van het eilandgebied Aruba, in openbare vergadering bijeen:

Overwegende, dat ook dit jaar de kosten van levensonderhoud op Aruba opnieuw en gevoelig zijn gestegen;

Overwegende, dat het in dit verband noodzakelijk voorkomt maatregelen te nemen opdat in het bijzonder die groepen van de Arubaanse bevolking die over een laag inkomen beschikken en dus relatief het zwaarst worden getroffen van deze immer toenemende druk op hun huishoudelijk budget zoveel mogelijk worden ontlast;

Overwegende, dat er gronden aanwezig zijn om, gelijk in vorige jaren gebruikelijk, ook dit jaar ter gelegenheid van de jaarwisseling een tegemoetkoming in de extra kosten toe te kennen in de vorm van een kerstbonus;

B e s l u i t

aan de werklieden in eilandsdienst een kerstbonus uit te keren als volgt:

per gehuwde arbeider	f. 100.-	+ f. 5.- per kind
per ongehuwde arbeider	" 75.-;	

B e p a a l t

dat voor de uitkering van deze kerstbonus ook in aanmerking komen de arbeiders die gedurende dit jaar ontslagen zijn, met dien verstande dat zij voor iedere week, gedurende welke zij in dienst van het eilandgebied zijn geweest een uitkering krijgen gelijk aan 1/52 ste deel van deze uitkering,

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, dit Bestuurscollege zal juist de arbeiders niet te kort doen. Het voorstel van de heer Eman riekt veel naar politiek. Als men weet dat men begint met belastingen te verhogen in het dienstjaar 1960 om de kosten te kunnen dekken, dan vrees ik, dat op dit ogenblik de financiele positie van het eiland van zodanige aard is dat

wij niet aan het voorstel tegemoet kunnen komen, maar dat laat ik over aan het Bestuurscollege.

Mijnheer de Voorzitter, ik weet wel dat met de kerstbonus van de arbeiders altijd een politiek spelletje werd gespeeld. A.V.P. heeft een pamflet uitgegeven: "P.P.A. cu Una ta nenga bonus di Pascu". Daarin hebben ze een geschiedenis aangehaald en Mijnheer de Voorzitter, ik wil hier in het openbaar zeggen en speciaal voor de pers: ze hebben hierin een pertinente leugen gezegd. Daarin hebben ze gezegd: "Jose Geerman, kende a caba di haya aumento di sueldo di f. 1.000.- pa luna, pa f. 1.500.- pa luna", dat ik dus een verhoging heb ontvangen van f. 1.000.- tot f. 1.500.- per maand en dat de arme arbeider dit niet heeft ontvangen. Mijnheer de Voorzitter, én voor de pers: ik ben wel naar San Nicolaas overgeplaatst, maar ik heb er geen róóie cent bij ontvangen; ik heb van het Bestuurscollege ook geen enkele brief daarover ontvangen. Hieruit ziet U de wijze, Mijnheer de Voorzitter, waarop men de zaak wil verdraaien en in de politieke sfeer brengen en eenieder, ook het Bestuurscollege, in een slecht licht zetten.

Mijnheer de Voorzitter, ik laat het over aan het Bestuurscollege om, indien de financiele toestand van het eilandgebied dat kan verdragen, deze kerstbonus te geven. Maar ik zeg weer: dat hangt af van de financiele toestand van het eilandgebied.
Ik dank U.

De heer A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, dezerzijds staan we sympathiek tegen het voorstel van de heer Finck om aan de arbeiders en laaggesalarieerde ambtenaren van het eilandgebied een kerstbonus toe te kennen. Men kan debatteren over het bedrag, 45,50,100,200 guldens, maar men moet degelijk rekening houden met de draagkracht van het eiland bij het bepalen van het bedrag. We weten uit de stukken, dat men er haast niet toekomt om kerstbonus te geven. Mijnheer de Voorzitter, daarom vraag ik me af: waar moet ergens de grens zijn? Misschien zijn die fl. 100.- van de heer Eman nog niet voldoende. Maar wat men voorstelt is een tegemoetkoming in de verhoogde kosten van levensonderhoud. Men kan een voorbeeld nemen aan de grote bedrijven, Mijnheer de Voorzitter, die toch ook een kerstbonus uitdelen.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan wel zeggen dat we in het voorstel van de heer Finck voldoende rekening hebben gehouden met de wensen van de arbeiders, en ook met de financiele draagkracht van het eilandgebied. Met het bedrag van f.45,-, f.40enf.30,- denk ik dat we voorlopig genoeg zullen hebben.
Dank U.

De heer M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, zoals alle andere jaren pleit de A.V.P. ook dit jaar om een kerstbonus voor de arbeiders. Onze belangstelling voor de kerstbonus spruit voort uit een diepgegrond gevoel voor het lot van de arbeiders en niet uit politieke overwegingen, zoals de heer Geerman betoogt. Gedurende de jaren 1952/1954, toen de A.V.P. deel van het bestuur uitmaakte, hebben we steeds een bonus uitgekeerd van geen cent minder dan thans door de A.V.P.-fraktie wordt voorgesteld en er is dus geen reden om ons voorstel als politiek spel te kenmerken. Voorts, Mijnheer de Voorzitter, het pamflet waarnaar de

heer Geerman verwijst, is het gevolg geweest van de volgende passage in de Memorie van Antwoord van het Bestuurscollege. Ik haal aan: "Werd een kerstbonus toegekend op dezelfde voet als vorig jaar, dan zou daarmee een bedrag van rond f. 44.000.- zijn gemoeid. Daarvoor is, voorzover thans kan worden beoordeeld in de begroting geen dekking te vinden."

En dan gaat het Bestuurscollege over op degenen, die op het ogenblik geen werk kunnen krijgen.

Om de heer Geerman te antwoorden op zijn bewering , dat hij geen salarisverhoging heeft gekregen, dat kan zijn, Mijnheer de Voorzitter, maar men raakt zo gauw in de war dezer dagen met het stemmen voor allerlei toelagen. De heer Geerman kan ontkennen dat hij salarisverhoging heeft gehad, maar hij kan niet ontkennen, dat hij genoteerd staat voor een bedrag van f. 4.664.25 als zijn deel in de nieuwe Toelageregeling Gedeputeerden, een agendapunt van vandaag. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, toen ik gezegd heb,"op dezelfde voet als vorig jaar," heb ik daarmede natuurlijk ook bedoeld - zoals het vorig jaar gebeurd is - de arbeiders in de bonus te betrekken die in de loop van dit jaar ontslagen zijn. Ook verzoek ik verder het Bestuurscollege om in aanmerking te laten komen degenen die op de een of andere wijze onderstand ontvangen uit de kas van het eilandgebied. Dank U.

De heer P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, met zeer veel aandacht heb ik geluisterd naar de woorden van de vorige sprekers en inderdaad is het zo, dat enkele leden van de Eilandsraad tegen een bonus zijn. Maar het bevreemdt mij, dat niet de Eilandsraad het vóór of tegen uitspreekt. Het Bestuurscollege zelf heeft in de Memorie van Antwoord gesteld, dat de financiele positie van het eilandgebied dit niet toelaat dit jaar. Iedereen op het eiland weet, dat er begin 1959 salarisverhogingen zijn geweest en het zou billijk zijn tegenover de arbeiders als we hen een goed bedrag geven als kerstbonus. Daarom ben ik ook voor het voorstel van f. 100.- en f. 75.-. Men kan zeggen wat men wil, maar in het begin van de zittingsperiode van deze Eilandsraad heb ik gezegd: ik zal een loyale oppositie voeren en ik zal mijn steun aan elk voorstel geven, van welke kant het dan ook komt, dat in het algemeen belang van Aruba is. Dit voorstel is volgens mij in het algemeen belang. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer O.S. HENRIQUEZ, gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege heeft reeds zijn mening naar voren gebracht t.a.v. de kerstbonus van dit jaar; nl. in de Memorie van Antwoord op het verslag van de afdelingsvergadering. In dit antwoord heeft het Bestuurscollege voorop gesteld, dat we sympathiek staan tegenover de toekenning van een kerstbonus, maar dat echter op de begroting voor 1959 geen krediet is uitgetrokken voor dit doel en dat het Bestuurscollege geen mogelijkheid ziet tot dekking van deze uitgave. Desalniettemin werd er in de Raad een voorstel gedaan, en ik kan dat enigszins begrijpen, Mijnheer de Voorzitter, omdat zo langzamerhand de kerstbonus een soort politiek spel is geworden. De kerstbonus is ontstaan toen men bezig was met de herziening van de loonregeling en de kinder-

[illegible] Vonnis[illegible] [illegible] in de bijzondere zaak [illegible] ontstaan [illegible] Voor [illegible] [illegible] moeten bevonden worden [illegible] in de procedure van [illegible]"

En dan zal het Bestuursreglement [illegible] ook het openbaar [illegible]

[illegible] ook niet onbekend [illegible] 4 ord. 25 [illegible] jaar [illegible] Dan [illegible]

[illegible] nog [illegible] in de [illegible] [illegible] behandeld [illegible]

[illegible] Vermillon [illegible] in de [illegible] bij de [illegible] het [illegible] ordenen ingevolgd [illegible] de Vermillon.

[illegible] Vermillon, het

[illegible] vrijwel [illegible] van [illegible] deze [illegible]

toeslagregeling van de arbeiders. Er werd toen besloten om ter compensatie een kerstbonus toe te kennen. Inmiddels is echter de loonregeling klaar gekomen, zowel herziening van de kindertoelageregeling. Maar ondanks dit wil men doorgaan met kerstbonussen.

Mijnheer de Voorzitter, het is heel aardig om Sinterklaas te spelen alleen is Sinterklaas allang voorbij. Er zijn voorstellen van f. 45.-, f. 100.- en ik heb net een voorstel gehoord van f. 175.-. De heer Eman heeft laten uitkomen, Mijnheer de Voorzitter, dat de kerstbonus diende tot dekking van de hoge kosten van levensonderhoud. Dat is heel verkeerd. De indexcijfers zijn van die aard, Mijnheer de Voorzitter, dat het voorstel van de heer Eman daarmede niet overeenkomt. De heer Max Croes beweert, dat gedurende het bestuur van de A.V.P. ieder jaar een kerstbonus werd toegekend. Mijnheer de Voorzitter, voor de goede gang van zaken wil ik even opmerken, dat dit niet waar is. In de zg. A.V.P.-bestuursperiode is een bonus van f. 100.- inderdaad toegekend geworden één keer en niet vier keer en dat was in het verkiezingsjaar, Mijnheer de Voorzitter.

Er is ook voorgesteld om een kerstbonus toe te kennen aan diegenen aan wie ontslag werd verleend. Hier kan ik inderdaad wel wat voor voelen, gezien de huidige situatie. Inderdaad hebben werklozen aanspraak op een zekere steun van overheidswege. Ik zou, indien de meerderheid van de Raad zou besluiten alsnog tot een kerstbonus over te gaan in de eerste plaats naar voren willen brengen, dat dit dan gebeurt volgens het voorstel van de heer Werleman en niet als compensatie voor de hoge kosten van levensonderhoud, zoals de heer Eman voorstelt.

Ik zou dan tevens willen voorstellen de bonus toe te kennen op dezelfde basis als van de voorgaande jaren en in verband met degenen die thans geen inkomen hebben stel ik voor over te nemen niet het voorstel van de heer Eman om eenieder die ontslagen werd een kerstbonus toe te kennen, maar wel degenen die op het ogenblik in aanmerking komen voor een onderstand. Immers, er zijn onder deze werklozen mensen, die alweer werk gevonden hebben, maar ook die uit andere hoofde reeds een inkomen genieten. Aan degenen die helemaal geen inkomen hebben en dus in aanmerking komen voor onderstand is het billijk een kerstbonus toe te kennen.

Wat het voorstel van de heer Porfirio Croes betreft, Mijnheer de Voorzitter, kan ik alleen maar opmerken dat de heer Croes nogal royaal is met overheidsgeld.

<u>De heer P. CROES</u>: Mijnheer de Voorzitter, toen ik vanmorgen naar de vergadering kwam, was ik niet onder de indruk dat men in de Eilandsraad met kwajongenspel zou komen. Ik heb geen enkel moment een voorstel gedaan om te komen tot verhoging van de kerstbonus tot f. 175.-. Ik heb enkel gezegd: ik sta sympathiek tegenover het voorstel van f. 100.- voor de gehuwde arbeider en f. 75.- voor de ongehuwde arbeider. Maar als men van plan is deze raadzaal te gebruiken voor zaken die hier niet thuishoren, dan ben ik altijd bereid om meer naar voren te brengen, daar kan men zeker van zijn.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

[illegible] (?) tot [illegible] te komen. [illegible] [illegible] verdeling van [illegible] [illegible].

Mijnheer de Voorzitter, [illegible] op ten [illegible] de Staat [illegible] vergoedt [illegible] van f. [illegible], f. 100. [illegible] ik [illegible] een voorstel gedaan van f. 75.-. De heer [illegible] heeft [illegible] uiteengezet. Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], Mijnheer de Voorzitter, dat het voorstel van de [illegible] [illegible] over [illegible]. De heer [illegible] [illegible] heeft dat [illegible] men hebben van de A.V.B. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wil [illegible] opnemen, [illegible] dit niet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] is [illegible] f. 100.- [illegible] [illegible] dat [illegible] in het [illegible] de Voorzitter.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] komen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van overheidswege. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Ik [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in verband met [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] over te nemen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] het voorstel van de heer [illegible] betreft, Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] maar [illegible] dat de heer [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], wat ik niet [illegible] de indruk [illegible] men in de [illegible] [illegible] [illegible]. Ik heb [illegible] moment [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] f. 175.-. [illegible] [illegible] [illegible] het voorstel van f. 100.- [illegible] [illegible] f. 75.- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] als men [illegible] [illegible] [illegible] te [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible], Mijnheer de Voorzitter.

De heer E.R. FINCK: Voor de goede orde wil ik even vaststellen, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Porfirio Croes f. 100.- èn f. 75.- heeft gezegd en niet zoals de heer Henriquez dacht: f. 175.-

De heer C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij dat deze moties geenemoties veroorzaken in deze Raad. Ten aanzien van het voorstel, Mijnheer de Voorzitter, wil ik U verzoeken, mijn motie zijnde het verststrekkend, in stemming te willen brengen.

De heer E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik verschil van mening met de heer Eman; mijn motie is verderstrekkend. Die bestrijkt meerdere groepen, nl. de laaggesalarieerde ambtenaren, de arbeiders en de ontslagen arbeiders, net zoals de heer Eman. Daarenboven echter nog de minvermogenden, die op de een of andere wijze geldelijke steun krijgen van het eilandgebied. Ik geloof daarom dat mijn voorstel verderstrekkend is dan van de heer Eman en ik vezoek U mijn voorstel in stemming te willen brengen.

De heer C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, als U dit zou willen onderzoeken, dan zal U zeker blijken dat mijn voorstel, wat de financien betreft verderdragend is. Bovendien, Mijnheer de Voorzitter, heb ik niet voorgesteld om aan degenen, die een onderstand genieten, geen bonus te geven, want zoals de heer Henriquez terecht heeft opgemerkt geschiedde dit automatisch, omdat de toekenning van de kerstbonus een gewoonte is geworden. Daarom meen ik dat in het voorgaande de uitkering van de kerstbonus ligt opgesloten.

Ik wil mijn motie verduidelijken, Mijnheer de Voorzitter, en ik wil daarbij voegen dat voor degenen die onderstand genieten van het eilandgebied het dubbele wordt uitgekeerd van het gebruikelijke. Dank U.

De heer E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik wil U verzoeken om dit niet toe te laten, we komen op deze manier nooit klaar. Stel je voor dat men telkens iets aan zijn motie toevoegt! Er zijn twee voorstellen ter tafel gebracht, daarover hebben alle leden zoeven het woord gevoerd en ik blijf erop staan dat mijn voorstel verderstrekkend is als dat van de heer Eman. Daarom wil ik U verzoeken, Mijnheer de Voorzitter, mijn voorstel het eerst in stemming te brengen.

De heer C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, de heer Finck heeft voorgesteld om aan de ontslagen arbeiders een kerstbonus toe te kennen. Ik heb voorgesteld ook de arbeiders in dienst van het eilandgebied. Graag wilde ik mijn voorstel het eerst in stemming zien gebracht.

De VOORZITTER: Mijne Heren, er is een voorstel van de heer Eman, ondersteund door de heren Maximo Croes en Dominico Croes.

Ik breng thans deze motie in stemming.

De motie van de heer Eman wordt verworpen met 6 stemmen vóór en 13 stemmen tegen. Voor stemden de leden: D.G. Croes, M. Croes, C.A. Eman, D. Flemming, L.V. Britten en P. Croes.

[illegible]

[illegible] vertegenwoordigers, die daar [illegible] zal [illegible] maken, mijn [illegible] eigen [illegible] worden [illegible] [illegible] hun stemming te willen brengen.

[illegible] mijn motie is voorgesteld. [illegible] de [illegible] de arbeiders en de [illegible] [illegible] of andere wijze [illegible] [illegible] van het [illegible]. Ik geloof daarom dat mijn voorstel [illegible] [illegible] [illegible] te willen brengen.

[illegible]

Ik wil mijn motie verduidelijken, Mijnheer de Voorzitter, en ik wil [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] verstaan [illegible] [illegible] [illegible] is ook de heer [illegible]. Daarom wil ik u verzoeken, Mijnheer de Voorzitter, mijn voorstel het eerst in stemming te brengen.

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, de heer [illegible] heeft voorgesteld om aan de [illegible] [illegible] tot te [illegible]. In het voorstel [illegible] ook de arbeiders in dienst van het [illegible]. [illegible] mijn voorstel het eerst in stemming [illegible].

[illegible] Mijne Heren, [illegible] voorstel van de heer [illegible], [illegible] [illegible] door de heer [illegible] [illegible].

Ik breng thans deze motie in stemming.

De motie van de heer [illegible] wordt verworpen met 4 stemmen vóór en 11 stemmen tegen. [illegible] [illegible]

Tegen stemmen de leden: E.R. Finck, J. Geerman, M. de Cuba, E.O. Petronia, O.S. Henriquez, F. Wernet en A. Werleman.M.Henriquez, F.Hernandez, F.S. Kelly, D.C. Mathew, L.A.I.Chance en I.S. de Cuba.
De VOORZITTER: Wij gaan nu over naar het voorstel van de heer Finck. Wenst iemand hoofdelijke stemming?

De heer C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, als de arme arbeiders het door mijn voorgestelde niet kunnen krijgen, kan ik zeggen: beter iets dan niets.

Het voorstel van het lid Finck wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De VOORZITTER: Als ik het goed begrepen heb is er een voorstel van de heer Max Croes om de agenda te wijzigen in die zin, dat de punten 12, 13, 14, geplaatst worden vóór punt 7. Daartegen is geen bezwaar.

2. Eilandsverordening tot wijziging van het Reglement van orde eilandsraad Aruba, Pb. 1951 no. 98 (Ag. no. 8227; bijlage 1959 no. 32).

De algemene beschouwingen worden geopend.

De heer E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, de wens is naar voren gebracht om een zodanige wijziging door te voeren, dat beslissingen, van welke aard dan ook, genomen mogen worden in de afdelingsvergadering en later in de openbare vergadering. Mijnheer de Voorzitter, op dit verzoek antwoordt het Bestuurscollege dat een bepaling als bedoeld in hetslot van het algemeen verslag zich naar zijn oordeel niet zal verdragen met art. 36 van de Eilandenregeling. Mijnheer de Voorzitter, art. 36 zegt: In een besloten vergadering kan niet beraadslaagd noch een besluit worden genomen, over o.m. begroting en rekening van het eilandgebied. Ik begrijp volkomen, Mijnheer de Voorzitter, dat dit art. 36 zo'n wijziging in de weg staat. Maar ik ben zeer realistisch en ik heb gaarne de praktijk, Mijnheer de Voorzitter. De wetgeving staat deze wijziging in de weg en als de wetgeving in de weg staat, dan moet de wetgeving gewijzigd worden. Een besluit, genomen in de afdelingsvergadering, wil nog niet zeggen dat zo'n besluit helemaal van kracht is. Het is meer een toestemming van de Raad aan het Bestuurscollege om geld te gebruiken. Het voorstel komt weer terug in de openbare vergadering waar dan de beslissing genomen wordt.

Ik geloof daarom, Mijnheer de Voorzitter, dat het nodig is dat het Bestuurscollege deze zaak nog eens nagaat en opneemt met de Landsregering om te komen tot een wets-wijziging en daarna een bepaling in het Reglement van orde, dat de afdelingsvergadering bevoegd is, het Bestuurscollege machtiging te geven om geld uit te geven in spoedeisende gevallen. Ik hoop dat U het met dit voorstel eens bent, Mijnheer de Voorzitter.

De heer F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, eindelijk is het zover gekomen, dat wij ons in onze landstaal in deze eilandsraadzaal verstaanbaar kunnen maken. Na vele jaren koloniaal bestuur, vijf jaar precies, is men tot de konklusie gekomen, dat het volk het recht heeft zich in de eigen taal uit te drukken. Het is een onrecht geweest wat het landskind werd aangedaan. Hoe dikwijls hebben we in het

verleden gezien dat wanneer hier zaken worden behandeld, die het algemeen belang aangaan, het volk niet komt, omdat het immers toch niet alles verstaat, wat er gezegd wordt. Dat was zeker geen gebrek aan belangstelling. Het kwam doordat een vreemde taal gebruikt werd, die men heel vroeger op school slechts had geschreven. Het Nederlands is voor het grootste deel van onze bevolking een vreemde taal en blijft een vreemde taal. Daarom heb ik enige jaren terug tezamen met twee andere leden van onze fraktie een brief aan het Bestuurscollege geschreven, waarin werd aangedrongen op het gebruik van het Papiamentoe in de Raad. Men heeft deze aangelegenheid in de Raad besproken en vanwege het Bestuurscollege werd de toezegging gedaan dat een en ander weldra geregeld zou worden. Met voldoening hebben we kunnen constateren, dat aan ons verzoek gehoor is gegeven en dat wij in het vervolg Papiamentoe, ons Papiamentoe, kunnen gebruiken. Ik zeg mijn persoonlijke steun toe aan elk voorstel voor het gebruik van de landstaal in de Raad, zodat wij voortaan in onze eigen taal kunnen spreken, om te kunnen komen tot akkoordbevinding en om allerlei plannen te maken. Het is bij de Raad niet onmogelijk, Mijnheer de Voorzitter, dat er aanvankelijk de technische moeilijkheden zouden kunnen voorkomen. Deze kunnen we echter overwinnen met een beetje medewerking.

Nu wij tot het gebruik van onze eigen taal in staat zullen zijn, zou ik graag dit willen zeggen: ik hoop en verwacht, dat wij het prestige van deze raad zullen hoog houden. Daarbij hoop ik dat de sprekers zich zullen houden aan het beschaafde gedeelte van onze taal. Laat ons ook onze taal hooghouden. Er bestaat een spreekwoord in het Papiamentoe, Mijnheer de Voorzitter, dat zo klinkt: "tur cuminda ta di come, no tur palabra ta di papia":, "alles kan gegeten worden, maar niet alle woorden gesproken." Dank U.

De heer M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, wanneer een regeling of voorziening wordt getroffen, moeten we nagaan in hoeverre er behoefte aan bestaat. In hoeverre de leden, die indertijd de motie hebben ingediend en de behoefte hebben aangenomen, in hoeverre zij de behoefte aanwezig geoordeeld hebben, kan ik op het ogenblik niet beoordelen. Eén ding kan ik zeggen: de motie is meer dan vier jaar geleden ingediend en nu pas komt dit voorstel ter tafel. Dit doet me ernstig twijfelen aan de behoefte. Gedurende die tussentijd is de Raad gewoon met zijn werkzaamheden doorgegaan, zonder dat er veel bezwaren waren; dit pleit niet voor de behoefte. In de tweede plaats, Mijnheer de Voorzitter, wordt hier op Aruba en op de Nederlandse Antillen het onderwijs gegeven in de Nederlandse taal. Iedereen, alle leden van de Eilandsraad, hebben onderwijs gehad in de Nederlandse taal. Gezien hun prestaties in het verleden geloof ik wel dat ze zich waardig kunnen bedienen van deze taal en het prestige van deze Raad kunnen ophouden. En bovendien op een niveau dat zal bijdragen om de discussies zo begrijpelijk mogelijk te maken. Hiermee wil ik natuurlijk niet zeggen, dat het Papiamentoe daartoe niet in staat is. Ik heb ook het argument gehoord, Mijnheer de Voorzitter, dat de belangstelling voor de vergaderingen van de Raad zo minimaal is, omdat er hier Nederlands werd gesproken, maar ook dit kan ik niet appreciëren want het onderwijs wordt gegeven in de Nederlandse taal en wat mij betreft, ik geloof dat wij hier op Aruba een onderwijssysteem hebben dat aan alle voorwaarden voldoet. Iedereen kan de Nederlandse taal verstaan, ik zeg niet: ze kunnen zich vaardig uitdrukken, maar verstaan kunnen ze het wel. Toch, Mijnheer de Voorzitter, juichen wij dit voorstel

toe en we zullen graag onze steun hieraan geven. Voornamelijk uit een gevoel van natuurlijk trots, een gevoel dat het mogelijk zal zijn om langs deze weg het Papiamentoe te laten weerklinken als een volwaardige taal.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De VOORZITTER: Meneer Finck, het Bestuurscollege stelt hetgene wat U naar voren hebt gebracht op prijs. Indien het mogelijk is zal het Bestuurscollege het nodige doen om deze zaak met de Regering op te nemen.

De algemene beschouwingen worden gesloten.

De Voorzitter gaat over tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp.

Aangenomen worden artikel 1, onderdelen 1 tot en met 15 zoals gewijzigd bij Nota van Wijziging, en artikel 2.

Artikel 3.

De heer P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik zou het Bestuurscollege willen voorstellen om de datum van ingang op vandaag te stellen.

De VOORZITTER: Meneer Croes, artikel 3 kan niet gewijzigd worden zoals door U voorgesteld, dat zou in strijd zijn met de Eilandenregeling. Wel kan ik U hierbij zeggen, dat er geen bezwaar is indien leden van de Raad gebruik maken van de Papiamentse taal in deze vergadering.

De heer P. CROES: Dus U hebt geen enkel bezwaar dat de leden van de Raad gebruik maken van de volkstaal?

De VOORZITTER: Nee, Meneer Croes.

De heer E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, mag ik voor de goede gang van zaken nog even dit vragen: wanneer we in deze raadszaal gebruik maken van de Papiamentse taal, wordt dit ook in dezelfde taal genotuleerd?

De VOORZITTER: Ja, Meneer Finck.

Artikel 3, de considerans en het ontwerp in zijn geheel worden zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

3. Eilandsverordening houdende bepaling, dat voor de Telefoondienst een van de algemene begroting van het eilandgebied afgesplitste begroting zal worden opgemaakt (Ag. no. 7349; bijlage 1959 no. 37a).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de artikelen 1 en 2, de considerans en het ontwerp in zijn geheel.

4. Eilandsverordening tot vaststelling van regelen voor het beheer van de Telefoondienst (Beheersverordening Telefoondienst) Ag. no. 7349; bijlage 1959 no. 37c).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de artikelen 1, 2, 3, (zoals gewijzigd bij Nota van Wijziging),

4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 en 14, de considerans en het ontwerp in zijn geheel.

5. Eilandsverordening tot wijziging van de Beheersverordening Dienst voor Openbare Werken (Ab. 1958 no. 12) en Beheersverordening Watervoorzieningsdienst (Ab. 1957 no. 14)(Ag. no. 11583; bijlage 1959 no. 50).

Beheersverordening Dienst voor Openbare Werken.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de artikelen 1 en 2 de considerans en het ontwerp in zijn geheel.

Beheersverordening Watervoorzieningsdienst.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de artikelen 1 en 2 de considerans, alsmede het ontwerp in zijn geheel.

6. Eilandsverordening tot opschorting van stortingen in het Onderhoudsfonds gebouwen, als bedoeld in artikel 4, derde lid, sub a, van de Eilandsverordening reserves en fondsen 1959, Ab. 1959 no. 18 (Ag. no. 11199; bijlage 1959 no. 52).

De algemene beschouwingen worden geopend.

De heer M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, meent het Bestuurscollege werkelijk dat stortingen zonder nadeel kunnen worden opgeschort als we ook rekening houden met onvoorziene omstandigheden? Wij zullen niet tegen stemmen, maar ik persoonlijk heb wel bezwaar tegen tot opschorting voor een jaar. Volgend jaar kan deze storting nòg eens opgeschort worden. Misschien krijgen we zelfs een voorstel om stortingen in andere fondsen óók op te schorten.
Dank U.

De heer O.S. HENRIQUEZ, gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, reeds in de afdelingen werd bezwaar geopperd tegen deze opschorting, dezelfde bezwaren, die ik vandaag hoor. Ik zal dus in herhaling treden door wederom te verklaren, dat het Bestuurscollege van mening is dat dit zeker verantwoord is. Dit voorstel is gebaseerd op zijn beraad. Er is hierover overleg gepleegd zowel met de afdeling Financien als met de andere diensten en alle deskundigen zijn het erover eens dat dit best mogelijk is en toegestaan kan worden. Wat de vrees van de heer Croes, dat wij volgend jaar weer met een voorstel komen om stortingen in een ander fonds te gaan opschorten betreft, men kan van alles verwachten als men er bepaalde gedachten op na houdt. Ik kan de heer Croes alleen maar de verzekering geven, dat het Bestuurscollege dit voorstel verantwoord vindt en dat wij dus niet meer met zulke voorstellen komen.

De algemene beschouwingen worden gesloten.

Zonder hoofdelijke stemming worden de artikelen 1 en 2, de considerans alsmede het ontwerp in zijn geheel aangenomen.

7. Eilandsbesluit tot vaststelling van afschrijvingspercentages (Uitvoering Eilandsverordening reserves en fondsen 1959, Ab. 1959 no. 18) (Ag. no. 11200; bijlage 1959 no. 51).

De algemene beschouwingen worden geopend.

De heer J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik stel voor om dit punt bij de begroting te behandelen. Het houdt verband met de begroting en ik zou dit daar willen behandelen. Deze percentages zijn in de begroting verwerkt. Mijnheer de Voorzitter, als we de afschrijvingspercentages vaststellen hebben we ons reeds gebonden aan cijfers in de hoofdbegroting. Eigenlijk was ik van plan om enige voorstellen te doen t.a.v. de afschrijvingen op zwaar materieel, op auto's en de bedragen die terzake voorkomen in de hoofdbegroting en die misschien verlaagd kunnen worden. Er is reeds rekening gehouden met de bedragen, gebaseerd op de percentages van deze afschrijvingen. Er is bijvoorbeeld een bedrag in de hoofdbegroting opgenomen van ruim f. 61.000.- als uitkering aan de afdeling wegenbouwmachines, een nadelig saldo, dat natuurlijk komt door de afschrijvingen. Als ik een voorstel doe bij de hoofdbegroting om dat bedrag van f. 61.000.- van de hoofdbegroting af te voeren, omdat ik de mening ben toegedaan, dat het zware materieel voldoende is, dat wij op het ogenblik geen afschrijving nodig hebben en dat dit bedrag kan worden overgeschreven naar het werkverschaffingsfonds, dan zitten we vast, want die afschrijving is dan reeds goedgekeurd.

De heer G.W.C. van den Brink, administrateur van de Dienst voor Openbare Werken: Mijnheer de Voorzitter, in dit voorstel van het Bestuurscollege zijn de afschrijvingen voor de Dienst van Openbare Werken niet begrepen.

De heer J. GEERMAN: Ja, daarom zeg ik: ze zitten hier niet in, maar de bedragen, die Openbare Werken van de hoofdbegroting ontvangt, zijn wel verwerkt in die afschrijving?

De heer O.S. HENRIQUEZ, gedeputeerde: Die bedragen zijn niet verbonden aan dit voorstel.

De heer J. GEERMAN: Als ik straks een voorstel doe als ik bedoelde, klopt de begroting niet, want dan heeft de Dienst voor Openbare Werken een tekort van f. 61.000.-; men kan dat dan niet verwerken. Op bladzijde 67: vergoedingen aan Openbare Werken, nadelige saldo voor dit en dat, stond f. 183.373.- uitgetrokken. De hoofdbegroting wordt bezwaard met f. 183.373.- en dat zit in de afschrijvingen.

De heer O.S. HENRIQUEZ, gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, misschien wil de heer van Hoorn aan de heer Geerman uitleggen hoe dit in z'n werk gaat.

De heer R. van Hoorn, Hoofd afdeling Financien: Mijnheer de Voorzitter, er is hier een klein misverstand. Het besluit dat de Voorzitter aan de orde gesteld heeft, heeft betrekking op afschrijvingen, ten laste van de hoofdbegroting en heeft geen betrekking op activa van de diensten. Met andere woorden: afschrijving op auto's van Openbare Werken of een machine van de waterleiding wordt geregeld in de begroting van Openbare Werken of in de begroting van de

waterleiding, maar niet in dit besluit. Als dus de heer Geerman bezwaar heeft tegen het bedrag dat hij zoeven noemde van bladzijde 67 van de eilandsbegroting, dan kan hij dat straks zeker naar voren brengen, ook al is dit besluit aangenomen.

De heer J. GEERMAN: Goed, Mijnheer de Voorzitter, ik zal hierop dan terugkomen, wanneer de hoofdbegroting wordt behandeld.

De algemene beschouwingen worden gesloten.

Het ontwerp-besluit wordt zonder hoofdelijke stemming vastgesteld.

8. Eilandsverordening, houdende regelen betreffende de heffing van retributies (Retributieverordening Aruba) (Ag. no. 2448; bijlage 1959 no. 49).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de artikelen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10, de considerans en het ontwerp in zijn geheel.

9. Eilandsverordening tot het heffen van opcenten op de aanslagen in de inkomstenbelasting en de winstbelasting (Ag. no. 12006; bijlage 1959 no. 53).

De algemene beschouwingen worden geopend.

De heer C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, het ontwerp tot het heffen van belastingen, dat we heden behandelen, betekent het totale fiasco van de financiele ekonomische politiek van de regering, zowel van de Nederlandse Antillen, als van het eilandgebied Aruba. Vele malen hebben we gewaarschuwd tegen geldverspilling, tegen onverantwoorde uitgaven. Onze waarschuwingen werden in de wind geslagen. Thans zal het Arubaanse volk zwaar moeten boeten. Er is wel geen ongelukkiger moment gekozen om tot de bedoelde verhogingen over te gaan. Immers, wij bevinden ons nu al enkele jaren in een periode van neergaande conjunctuur, gepaard met stijgende werkloosheid. Met de verhoging van de belastingen is de regering van de demokratische partij en de P.P.A. begonnen. De winstbelasting werd verhoogd. Zelfs werden de belastingen verhoogd van de overgeplaatste vennootschappen. De ernst hiervan is mogen blijken uit de door de olieraffinaderijen genomen tegenmaatregelen. Curacao lijdt reeds een verlies van f. 2.500.000.- tengevolge van de opheffing van de zetel van de beleggingsmaatschappijen van de Shell. Nauwelijks waren deze belastingen verhoogd of de regering kwam met de verhoging van de invoerrechten, welke verhoging een algemene stijging van de kosten van levensonderhoud tengevolge heeft gehad. De maatregelen welke de olieraffinaderijen hebben genomen als compensatie voor de belastingverhoging hebben effect gehad op de gehele bevolking door talrijke ontslagen, die met de belastingverhoging stellig in verband staan. De belastingverhogingen hebben de automatisering in de hand gewerkt. De regering had moeten begrijpen, dat de olieraffinaderijen niet stil zouden zitten. Door de bezuinigingen van de olieraffinaderijen werd de gehele bevolking getroffen, zowel de arbeider als de middenstander.

Thans komt het Bestuurscollege met voorstellen tot het heffen van opcenten en retributies, verhoging van belastingen op motorrijtuigen

en motorboten enz. Ik vraag me af of er wel een ongunstiger moment kan worden gekozen voor deze belasting verhogingen, welke de handel èn de arbeiders zwaar zullen treffen. Zij die getroffen worden door de verhoogde winstbelasting zullen compensatie zoeken en ik vrees dat velen, die nog werk hebben, ontslagen zullen worden. De chauffeurs, die het hard te verantwoorden hebben, zullen straks nog zwaarder getroffen worden. De winkelstand zal zijn omzet zien verminderen, het toerisme zal ook worden getroffen en als dit alles niet erg genoeg is, dan zal het vertrouwen, dat door deze plotselinge verhogingen geschokt is, met betrekking tot het financiele beheer verloren zijn. Dit vertrouwen weer op te bouwen zal later uitermate moeilijk zijn en laten we niet vergeten dat het kapitaal dáár gaat, waar het vertrouwen heeft in het juiste beheer op de kapitaalsmiddelen. Ik ben van mening dat dit vertrouwen noodzakelijk is voor de opbouw van Aruba. Met de goede naam voor wat betreft het financieel beleid van de geldmiddelen van Aruba mag niet worden gespeeld.

Mijnheer de Voorzitter, op Curacao werd ook een voorstel ingediend tot verhoging van opcenten. Dit voorstel werd na rijp beraad gisteren ingetrokken. Men heeft bevonden, Mijnheer de Voorzitter, dat het voor de ekonomische toestand onverantwoord kan zijn. We zullen in dit verband, Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege verzoeken deze ontwerpen in te trekken. Men heeft geen ongelukkiger moment kunnen kiezen voor dit voorstel. Ik wou het Bestuurscollege verzoeken, Mijnheer de Voorzitter, anders te rade te gaan om te onderzoeken of men door bezuinigingen toch niet uit deze financiele impasse zou kunnen geraken. Overgaan tot verhoging der belastingen, Mijnheer de Voorzitter, zal voor ons zeer nadelige gevolgen hebben.
Ik dank U.

De heer P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, sta me toe de landstaal te gebruiken.

Nos dilanti, Senjor Presidente, nos tini un ordenanza pa aumenta opcenten di inkomsten di winstbelasting. Mi ta comprende di un banda cu pa gobierno insular di Aruba debí na e forma con den ultimo temponan aumento di salario y lo demas tawata tuma lugá no tawatin otro posibilidad di bai over na aumenta opcenten di inkomstenbelasting y winstbelasting. Cu esaki no obstante situación di Aruba ne momento aki economicamente ta mas cu tristo di mencioná: e ta deplorable. Y ora nos ta haya nos dilanti un ordenanza cu tini cunele su consekwensianan funesto pa economía di e isla aki si. Ta lastima pa mi mester bisa ora cu projektonan di tal forma ta wordu trata den publico, e momento oportuno no ta wordu duná na e publico mes pé sabi de qué se trata pa majan e por ta den condición di huzga pa su mes. Un bon gobierno na promé lugar ta buska tur medio posibel promé cu e pasa na halzamento di belasting. Ora totalmente no por solucioná e problema financiero cu nos isla ta den anto e ora ei nos por pasa na aumentá tur clase di opcenten cu ta existí. Pero no tin un hende aki na Ruba cu por bisa na e momento aki ta oportuno pa loke awe nos ta bai trata. Cu esaki un biaha mas, Senjor Presidente, nos ta haya nos situacion mas deplorable di loke e ta y mi ta spera cu esnan cu asina tantu bez a bati riba nan pecho y a bisa cu nan ta defensor di chikitonan, promé cu nan pasa over

na duna nan voto na e ordenanza aki corda berdaderamente riba esnan cu lo bai sufri. Mashá danki, Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, hier voor ons hebben wij een regeling om de opcenten van de inkomsten- en winstbelasting te verhogen. Enerzijds begrijp ik, dat het eilandsbestuur van Aruba, gezien de wijze waarop in de laatste tijd verhoging van salarissen en van de rest had plaatsgevonden, over geen andere mogelijkheid beschikte, dan over te gaan tot de verhoging van de opcenten op inkomsten- en winstbelasting. Desalniettemin is het meer dan droevig om te zeggen, dat de huidige toestand van Aruba op economisch gebied beklagenswaardig is. En nu krijgen wij voor ons een regeling, die in zich funeste gevolgen houdt voor de economie van dit eiland. Het is jammer dat ik moet zeggen, dat wanneer dergelijke voorstellen in het openbaar worden behandeld, aan het publiek de kans niet wordt gegeven om te weten te komen waarover de behandeling gaat, om later in staat te zijn voor zichzelf te kunnen oordelen. Een goed bestuur zoekt allereerst naar alle mogelijke manieren, voordat het overgaat tot verhoging van de belasting. Als in het geheel niets anders het financieel probleem kan oplossen, waarin ons eiland zich thans bevindt, dán kunnen wij overgaan tot verhoging van alle opcenten die er maar bestaan. Maar er is niemand hier op Aruba, die op dit ogenblik kan zeggen, dat datgene wat wij gaan behandelen, thans gelegen komt. Hierdoor, nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, vinden wij onze situatie nog beklagenswaardiger dan ze al is en ik hoop, dat zij, die zich zovele malen op de borst hebben geklopt en hebben beweerd, dat zij verdedigers van de kleine man zijn, voordat zij er toe overgaan hun stem uit te brengen vóór deze regeling, even werkelijk denken aan diegenen die zullen gaan lijden.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, de leden in deze zaal hebben hun gemeenschappelijke mening, dezelfde mening over de verhoging van belastingen, welke belasting het ook moge zijn, nl. dat zij tegenstanders zijn van verhoging van een of andere belasting. Maar, Mijnheer de Voorzitter, wanneer het getij keert verzet men de bakens. Wil men echter deze bakens niet verzetten, dan moet men andere krachten aanwenden om het getij niet te doen keren. Ik wil me daarom aansluiten bij de vorige sprekers en U verzoeken om niet over te gaan tot verhoging van deze belastingen, echter onder voorwaarde dat deze heren mij willen aanwijzen hoe wij aan het geld moeten komen om de vele werklozen te helpen aan een baan, althans aan een klein inkomen.

Mijnheer de Voorzitter, wij moeten rekening houden met het bevolkingsaccrès op Aruba, dat is een van de redenen waaròm er nu zoveel werklozen zijn. Dit heeft niets te maken met gouvernement of bestuur A of bestuur B. We moeten rekening houden met de realiteiten. De feiten zijn er, er zijn werklozen, zonder schuld van wie dan ook.

Mijnheer de Voorzitter, we kunnen makkelijk het voorstel van de vorige sprekers overnemen en zeggen: geen belastingverhoging. Wat krijgen we aan de andere kant? De honderden mensen die het komende jaar

geholpen zullen worden, die kunnen dan niet geholpen worden. Wij moeten deze zaak in groot verband zien, Mijnheer de Voorzitter en even een uurtje teruggaan toen de vorige sprekers het hadden over de kleine man, de kleine arbeider, niet eens sprekende over de mensen die helemaal geen loon hebben. Deze mensen werden door de vorige sprekers een uur geleden verdedigd. Nu willen zij onder het mom van: belastingverhoging mag niet, deze mensen tegenwerken. Mijnheer de Voorzitter, in groot verband gezien, krijgen wij vrijstelling van schoolgelden, we zijn nog niet aan dat punt toe, maar het houdt nauwverband met de verhoging van deze belastingen. In andere landen van het koninkrijk, nl. in Suriname, hebben wij een schoolgeldbelasting op heel andere wijze dan die we hier gehad hebben. We hebben daar het systeem dat men betaalt naar draagkracht, naar salaris, naar inkomen. Het komt daar voor, dat iemand die op de h.b.s. of de muloschool is f. 0.50 per maand betaalt, terwijl zijn buurman misschien f. 12.- betaalt. Dit systeem hebben wij niet gekend. We hebben hier altijd gehad: men betaalt, of men wordt vrijgesteld. Als je even boven de grens bent, betaal je het volle pond, ongeacht de grootte van het gezin en ongeacht het inkomen.

Mijnheer de Voorzitter, dit alles tesamen heeft het Bestuurscollege nauwkeurig bestudeerd. Wat zien we nu? De gezinnen met vele kinderen op school krijgen door afschaffing van schoolgelden en door invoering van verhoging van inkomstenbelasting nog een mooie verhoging op hun salaris. Voorbeelden zijn ons aangehaald in de Memorie van Antwoord, waarbij een gezin van gemiddeld 3 à 4 kinderen op school nog altijd een verhoging krijgt, trots deze belasting verhoging, van f. 200.- per maand door vrijgesteld te worden van schoolgelden. Mijnheer de Voorzitter, nogmaals, gaarne wil ik het voorstel overnemen van de heren Eman en Porfirio Croes om dit voorstel in te trekken, maar dan wil ik aan de andere kant vragen aan deze heren hoe wij de werklozen kunnen helpen voor het komende jaar. Dat is ten enentmale onmogelijk zonder deze verhogingen. En als de heer Eman het gedurfd heeft om te zeggen dat op Curacao gisteren een dergelijk voorstel verworpen of ingetrokken werd, dan wil ik de heer Eman er toch even aan herinneren dat wij, deze Eilandsraad van Aruba, ons momenteel niet kunnen vergelijken met Curacao of Curacao als voorbeeld nemen. We hebben daar mensen aan het bestuur die het vertrouwen van de Eilandsraad niet hebben.

Mijnheer de Voorzitter, nogmaals, in groot verband gezien acht ik het niet alleen verstandig, maar een verplichting van het Bestuurscollege om over te gaan tot heffen van deze opcenten op de inkomsten- en winstbelasting, opdat de arme man, de mensen zonder werk, het volgend jaar brood hebben voor hun kinderen.
Ik dank U.

De heer M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ook ik wil een bijdrage leveren in de vele discussies over dit onderwerp. In tegenstelling met de beknoptheid van het ontwerp dat voor ons ligt, zijn de uiteindelijke konsekwenties daarvan vèrstrekkend van aard. Ik meen dan ook wat dieper op dit onderwerp in te moeten gaan, nu voor het eerst in de geschiedenis van het autonome Aruba het eilandsbestuur het nodig heeft geacht van de bevoegdheid tot opcentenheffing gebruik te maken. Deze bevoegdheid, neergelegd in de Eilandenregeling,

maakt het voor het eilandgebied mogelijk om 15 opcenten te heffen op de winstbelasting en 30 opcenten op de inkomstenbelasting. De voorgestelde heffing van 15 opcenten op de winstbelasting en 15 opcenten op de inkomstenbelasting betekent dus dat in een klap 2/3 van de aan het eilandsbestuur toegestane bevoegdheid wordt gebruikt. Ik wil niet ingaan op de achtergronden van deze belastingverhoging, deze zijn volgens mij genoegzaam bekend en zijn een direkt uitvloeisel van het door het Bestuurscollege gevoerde beleid gedurende een reeks van jaren.

Wel wil ik ingaan op de vèrstrekkende betekenis van de belastingverhoging en ook op de vraag of de belastingverhoging onder de huidige omstandigheden wel een oplossing zal zijn. In de eerste plaats brengt de belastingverhoging ontevredenheid en verzet bij de bevolking. Niemand wil volgaarne een groter deel van zijn inkomen afstaan aan het gouvernement, temeer indien de indruk algemeen verspreid is, dat te licht met belastingcenten wordt omgesprongen, zoals hier op Aruba het geval is. Velen mogen het ontkennen dat deze indruk bestaat, maar daarmee is de indruk nog niet weggenomen.

Verder staat het volk machteloos tegenover de belastingverhoging. Ook het bedrijfsleven wordt door de verhoging getroffen, doch hier liggen de kaarten anders. De bedrijfskosten zullen stijgen, aangezien belastingen, directe of indirecte, onder welke benaming ook, een kostprijs verhogende faktor vormen voor alle bedrijven. Wanneer de kostprijs stijgt zal vanzelf de verkoopsprijs stijgen, zoals we in het verleden hebben gezien bij de heffing van de winstbelasting en de inkomstenbelasting. Met andere woorden: de gestegen kosten worden aan de consumenten, zijnde belastingbetalers, die reeds door de verhoging zijn getroffen, doorberekend. Meestal vindt doorberekening plaats opeen meer dan evenredige basis, daar sommigen de belastingverhoging aangrijpen als een unieke kans om de winstmarge te verhogen. De overheid, die dit euvel uitlokt, staat er schijnbaar machteloos tegenover, kan er niets tegen beginnen. Aan de andere kant staan de machinale bedrijven, waarvoor een belastingverhoging, dus een kostprijs-verhoging funest is. De eigenaren zullen als gevolg van de belastingverhoging de kosten niet meer kunnen dekken. Ze zullen op een gegeven ogenblik òf moeten liquideren òf bankroet gaan. Liquidatie en faillissement van bedrijven gaan gepaard met een pessimisme, dat iedere initiatief doodt. Ondernemers zijn niet langer geneigd om risiko's te aanvaarden, en het bedrijfsleven gaat snel achteruit. Mensen worden werkloos zoals we zien en het uiteindelijk gevolg kan zijn dat de overheid per slot van rekening door de belastingverhoging minder ontvangt en dat de algemene ekonomische toestand daar juist door verergert. Ik voorspel niet dat dit het geval zal zijn op Aruba, ik hoop het ook niet. Maar aan de andere kant moeten wij zo'n toestand niet uitlokken. De onderhavige opcentenheffing komt op een ogenblik van teruggang in onze conjunctuur en zowel de bevolking als het bedrijfsleven worden erdoor getroffen.

Door de opcentenheffing op de winstbelasting wordt de Lago, de hier gevestigde raffinaderij van de Standard Oil en onze voornaamste ekonomische peiler, het hevigst getroffen. Nu wil ik niet beweren dat de Lago een machinaal bedrijf is, verre daarvan. Doch deze maat-

[illegible] voor [illegible] mogelijk om [illegible] en [illegible] op de [illegible] van 11 procent [illegible] 13 procent [illegible] de inkomensontwikkeling betekent dus dat in een klasse 2/5 [illegible] van het [illegible] beloopt wordt gemaakt. Ik wil niet ingaan op de achtergronden van deze bedrijfsvernieling,

[illegible] ook op de vraag of de belastingverhoging, onder de huidige omstandigheden wel [illegible] zijn. In de eerste plaats brengt de belastingverhoging [illegible] bij de bevolking, waardoor [illegible] een groter deel van zijn inkomen uitgeven aan het [illegible]

[illegible] belastingdruk het meest [illegible], zoals hier en [illegible] het geval is. Velen [illegible] dat deze [illegible] bestaat, maar [illegible]

Verder [illegible] tegenover de belastingverhoging. Ook het bedrijfsleven [illegible] verhoging [illegible] tegen de [illegible] anders. De bedrijfskosten zullen stijgen, [illegible] belastingen [illegible], onder welke benaming ook, een [illegible] voor alle bedrijven. Wanneer de kostprijs stijgt [illegible] de verkoopprijs stijgen, zoals we [illegible] het [illegible] bij de heffing van de omzetbelasting en de inkomstenbelasting. [illegible] anders worden: de gestegen kosten worden aan de consumenten, eigenlijk [illegible], die [illegible] door de verhoging zijn getroffen [illegible] betaald [illegible] belasting [illegible] basis, daar komen de belastingverhoging [illegible] als een [illegible] de winstmarge [illegible] Dit [illegible] staat er [illegible] machteloos tegenover, men moet [illegible] beginnen. Aan de andere kant [illegible] bedrijven, waardoor een belastingverhoging, [illegible]

[illegible] faillissement van bedrijven gaan gepaard met een [illegible], dat ieder initiatief doodt. Ondernemers zijn niet langer [illegible] om risico's te aanvaarden, en het bedrijfsleven gaat snel achteruit. Mensen worden werkloos zoals we zien en het uiteindelijk gevolg kan zijn [illegible] door de belastingverhoging [illegible] dat de algemene economische toestand daar juist door verergert. Ik voorspel niet dat dit het geval zal zijn, [illegible] ik [illegible] het ook niet. Maar aan de andere kant [illegible] belastingverhoging [illegible] in [illegible] zowel de bevolking als het bedrijfsleven worden ernstig getroffen.

[illegible] faillissementen [illegible]

schappij bezit ook niet de mogelijkheid om de gestegen kosten van verwerking op de consumenten te verhalen, aangezien ze werkt voor een wereldmarkt waarop de concurrentie moordend is. Reeds verkeert deze maatschappij in de nadelige positie dat ze haar grondstoffen elders moet betrekken en hier verwerken en dan afzetten, soms met nadelen in landen en gebieden met eigen bronnen en raffinage-capaciteit. Dit klinkt misschien ongelooflijk, doch dat is het geval met ieder vat olie, dat b.v. in de Verenigde Staten, een van Aruba's voornaamste markten, wordt afgezet. Het Bestuurscollege zal misschien willen beweren dat een fraktie van een cent op een vat olie, waar de opcentenheffing per slot van rekening op neerkomt, geen noemenswaardig effekt hoeft te hebben op de concurrerende positie. Doch bij inschrijvingen op leveringen van miljoenen vaten tegelijk, hetgeen geen zeldzaamheid is in de olie-industrie, maakt een fraktie van een cent inderdaad een verschil van een paar honderduizend dollars en kanzij het verschil betekenen tussen gunning of afwijzing.

Voorts, Mijnheer de Voorzitter, treft deze belastingheffing de Arubaanse oliemaatschappij des te heviger daar van twee in hetzelfde land gevestigde concurrerende maatschappijen, die beiden voor dezelfde wereldmarkt werken, waarop de concurrentie zo heftig is, de één een belastingdruk wordt opgelegd, waaraan de ander of althans voorlopig niet onderhevig zal zijn. Dit is doelbewust ingrijpen ten nadele van de op Aruba gevestigde maatschappij, dit is discriminatie ten aanzien van onze voornaamste ekonomische bron, daar de Lago synoniem is met het ekonomisch leven op Aruba, en de Shell op Curacao, betekent deze opcentenheffing niets anders dan een overheidsingrijpen ten nadele van Aruba.

Dit nu, Mijnheer de Voorzitter, is in het kort de betekenis van belastingverhoging op de bevolking van Aruba en op het bedrijfsleven in het algemeen en vooral zoals dit op Aruba is.

Nu de vraag of belastingverhoging onder de huidige omstandigheden de oplossing brengt. In ieder land is een bepaalde hoeveelheid geld in omloop en niet meer. Belastingverhoging betekent herverdeling van het nationale inkomen, in dier voege dat de overheid een deel daarvan naar zich trekt. Wordt dit meer-inkomen van de overheid gespendeerd aan het instandhouden van een uitgebreide bureaucratie, dan vormt de verhoging een onnodige last op de bevolking met alle gevolgen van dien. Wordt de meer-opbrengst van de belasting gebruikt om bankkredieten af te lossen, dan verdwijnt het geld in omloop, wat in tijd van neergaande conjunctuur, wanneer vanwege het pessimisme niet veel sprake is van nieuwe investeringen, een moderne depressie in de hand werkt. Wordt het geld uitgegeven aan het uitvoeren van openbare werken, rendabele projekten of voor werkverschaffing, zoals het Bestuurscollege voorstelt te doen met de opbrengst van de opcentenheffing op de winstbelasting, dan vindt er een verschuiving plaats zoals ik eerder heb gezegd uit het nationaal inkomen van het eilandgebied. Er is immers zoveel geld in omloop en niet meer. Een overheveling naar b.v. werkverschaffing betekent dus dat het geld niet meer beschikbaar is in de particuliere sektoren, waaraan het werd onttrokken. In tijden van neergaande conjunctuur betekent deze overheveling van geld in feite een verplaatsing van de moeilijkheid. Inderdaad, met de opbrengst worden door de overheid mensen aan het werk gesteld, maar

aan de andere zijde worden mensen werkloos gemaakt, nl. de mensen in de betrokken bedrijven, zoals op het ogenblik gebeurt. Het belang van de mensen zonder werk houdt men voor ogen, wat zeer prijzenswaardig is, doch het belang van het reeds aan het werk zijnde gedeelte van de bevolking wordt op het ogenblik niet gezien.

Het ekonomisch proces is een zeer ingewikkeld proces, en een juist inzicht in zijn werking is maar weinigen gegeven. Een juist inzicht in zijn werking vereist altijd dat men verder kijkt dan zijn neus lang is en dat men niet alleen nagaat wat het gevolg zal zijn van een bepaalde maatregel, niet alleen op een bepaalde groep maar op alle groepen in de samenleving. Niet alleen op een bepaald ogenblik, maar over een lange periode. Dit na te laten is een kapitale fout in het beoordelen van de tijdelijke uitkomst van iedere maatregel op ekonomisch gebied.

Hier wil ik even een passage aanhalen van de bekende Amerikaanse ekonoom Henry Hazel in zijn boek: "Economics in one lesson," waarin hij op zeer lichte en speelse wijze de beginselen van de ekonomie behandelt. De heer Hazel zegt: "The art of economics consists in looking not merely at the immediate, but at the longer effects of any act of policy. It consists in tracing the consequences of that policy not merely for one group, but for all groups, 9/10 of the economic fallacies that are working such dreadful harm in the world today at the result of employment depress."

In deze voorgestelde maatregelen van belastingverhoging heeft ook het Bestuurscollege deze les over het hoofd gezien.

Mijnheer de Voorzitter, het valt niet te ontkennen, dat de Arubaanse conjunctuur neergaande lijnen vertoont en ik ben bereid om mijn medewerking en mijn beste krachten te geven om de richting van deze lijn te doen keren. Maar ik meen dat ik ernstig van mening moet verschillen met het Bestuurscollege en ook met de fraktie van de heer Finck over de wijze waarop men thans zich voorstelt dit te doen. Op het gebied van ekonomische politiek huldig ik nogal een liberaal standpunt en geldinjekties, teneinde de ekonomie wederom op gang te helpen, worden door mij niet veroordeeld, maar dan moet het inderdaad injekties zijn van nieuw geld en geen herverdeling van het nationaal inkomen.

Indien de overheid zich geroepen voelt om de neergaande conjunctuur een halt toe te roepen en m. i. is ze daartoe verplicht, dan ware zuiver ekonomisch bezien het beter geweest, indien het geld op andere wijze werd ingebracht.

Mijnheer de Voorzitter, vooraanstaande ekonomen hebben gepleit voor belastingverlaging als middel om de conjunctuur op gang te houden, te doen keren. Vele malen bleek deze maatregel een sukses. Een belastingverlaging indien de overheid zich dat kan veroorloven, heeft eenzelfde effekt als een geldinjektie. Ook in Aruba, indien de overheid zich dat kan permitteren, zou belastingverlaging onder de huidige omstandigheden beter op zijn plaats zijn geweest, dan belastingverhoging. Deze verlaging zou allerwege nieuw vertrouwen hebben gewekt, particulieren zouden optimistischer gestemd zijn geworden. Voor de oplossing van moeilijkheden in de ekonomische sektor is de medewerking van particulier initiatief onmisbaar. Want met alle goede wil van de wereld, hoe goed

[illegible] behoeften [illegible] objectief [illegible] bestaat [illegible] voorzien [illegible] voor [illegible] toenemende [illegible] door het [illegible] van het [illegible] [illegible] involving [illegible] [illegible]

[illegible] inzicht in zijn werking is maar weinigen gegeven. Men ziet [illegible] zijn werking [illegible] dat men verder kijkt dan zijn neus [illegible] [illegible] opgelost [illegible] in de samenleving [illegible] alleen op een bepaalde [illegible] over een lange termijn [illegible] is een [illegible] van de [illegible] economisch gebied.

Hier wil ik even een passage [illegible] van de bekende Amerikaanse [illegible] Henry Hazlitt in zijn boek "Economics in one lesson," waarin hij op zeer [illegible] wijze [illegible] de [illegible] weergeeft. [illegible] zegt: "The art of economics consists in looking not merely at the immediate but at the longer effects of any act or policy; it consists in tracing the consequences of that policy not merely for one group, but for all groups. 7/10 of the economic [illegible] that are working such dreadful harm in the world today [illegible]"

[illegible]

[illegible] de wijze waarop men tijdens een voorbije tijd [illegible] van economische politiek [illegible] [illegible]

Indien de overheid zich genoopt zou zien [illegible] een halt toe te roepen [illegible] [illegible] zijn [illegible] ingevoerd.

de overheid het ook moge menen, de overheid zal het alleen niet klaren. Alhoewel we zeer zeker de pogingen van het Bestuurscollege om het hoofd aan de moeilijkheden te bieden zeer zeker op prijs moeten stellen, zijn we ook ten volle overtuigd, dat het in een andere richting gezocht moet worden. Pogingen tot verbreding van de ekonomische basis zijn zeer prijzenswaardig en we zullen niet aarzelen onze medewerking daaraan te verlenen, mits de plannen grondig bestudeerd en verantwoord zijn. Doch we moeten ons keren, Mijnheer de Voorzitter, tegen ieder voorstel dat beoogt de verbreding van de ekonomische basis van Aruba in de weg te staan. Evengoed zullen wij ond keren tegen alles wat voorgelepeld wordt louter onder de dekmantel van verbreding van de ekonomische basis, maar dat in wezen slechts middelen zijn om de belangen van kleine en bepaalde groepen te behartigen.

Een andere richting, waarin het eilandsbestuur in samenwerking met de landsregering het moet zoeken is in het vervolg het belastingbeleid beter aan de conjunctuurbeweging te koppelen, teneinde deze met sukses te doen opvoeren. Nu dit vooralsnog niet mogelijk zal zijn, is er voorhands slechts een paardemiddel, dat overblijft, vermoedelijk het paardemiddel dat de heer Finck wil overnemen en dat is drastische bezuiniging. Met drastische bezuiniging wordt deze belastingverhoging onnodig gemaakt. Het is echter de vraag of men de moed en de durf zal opbrengen om dit door te voeren. Het is en blijft evenwel de aangewezen weg op het ogenblik. Belastingverhoging onder de huidige omstandigheden is foutief volgens mijn mening en ik kan mijn goedkeuring daaraan niet geven.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

<u>De heer L.A.I. CHANCE</u>: Mijnheer de Voorzitter, alhoewel ik in het geheel niet tegen dit voorstel ben, moet ik toch mijn zienswijze hierover laten horen.

Dit voorstel en de bedragen die hierdoor opgebracht zullen worden in zichzelf en de doeleinden, waarvoor ze zullen worden gebruikt, zijn zeer toe te juichen, nl. ze worden gebruikt om schoolgeld af te schaffen en de werkverschaffing. Maar ik ben helemaal niet tevreden met het antwoord uit de Memorie van Antwoord over onze voorstellen hieromtrent, die vroeger naar voren gebracht waren. Ik heb gezegd, dat de Lago, die onze grootste werknemer op Aruba is, zeker meer mensen zal laten afvloeien om de bedragen, die aan winstbelasting moeten worden betaald, er weer uit te krijgen, want deze bedragen worden in de z.g. "operation costs" begrepen. Zij zal deze bedragen niet zomaar van haar "profits" nemen, ze zal ze zeker in de kostprijs opnemen. Daarom heb ik voorgesteld dat het gouvernement, eiland zowel als land, meer zuinigheid zouden betrachten, b.v. bij het in dienst nemen van ongeschikt personeel. Als wij b.v. de personeelskosten van het land zien, dan zijn deze in vier jaren bijna vijf miljoen guldens gestegen. Dit is zeker een ongewenste toestand. We zeggen wel: we voeren personeel af, maar welk personeel? Dat zijn juist peonnen, de mensen waaraan kleine bedragen voor salaris worden besteed. Maar de zg. heren, die alleen voor hun steun worden gebruikt, waar dan ook, zij worden tegen hoge bedragen in hun funkties benoemd; juist aan die mensen worden hoge bedragen uitbetaald.

Het Bestuurscollege antwoordt dat als de Lago doorgaat met afvloeien van personeel, dit het gevolg van technische reorganisatie en voorzieningen zal zijn. Maar we moeten ons afvragen: waaròm deze technische reorganisaties en veranderingen? Is het niet omdat zij werkelijk meer geld aan

belastingen moeten gaan betalen? Daaròm moet men die technische reorganisaties doorvoeren. Het volgende jaar, als we met een nieuw kontrakt zullen komen, zullen de werknemers zeker als argument gebruiken: we moeten meer belasting betalen; ze kunnen het niet betalen. Daarom heb ik groter zuinigheid voorgesteld. Men moet zuinigheid betrachten bij het in dienst nemen van ongeschikt personeel. Het Bestuurscollege heeft geantwoord, dat het percentage van de personeelskosten op de begroting voor 1960 minder is. We hebben 34% tegenover 37% in 1959. Zoals iedereen weet zijn de personeelskosten wèl gestegen, want het hangt van het bedrag af waarvan men dat percentage van neemt. We weten dat aangenomen worden politieke "boeven", die alleen maar van de toren kraaien:"biba P.P.A." Wij als belastingbetalers moeten hiervoor betalen. Dit noem ik ongewenst en ik wil deze toestand verbeterd zien worden. Laten we eerst beginnen met deze ongeschikte politieke parasieten af te laten vloeien en daarna de belasting te verhogen.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe enkele woorden te spreken in de landstaal over deze eilandsverordening.

Senjor Presidente ningun hende ta gusta hizamento di belasting. Esei ta muy natural pasobra ningun hende no kier pa bo toca cu nan portemonnee. Pero nos mester weita e motibunan pakiko e dos belastingnan aki ta wordu hizá. Na e prome luga e motibu principal ta pa duna como 400 tata di famia trabou otro anja y esei ta bai basá riba winstbelasting. Awò pakiko nos ta bisa tin tantu hende asina sin trabou? Pasobra si Lago no a bin aki tempu prome e Arubiano ta biba aki, nan ta biba feliz, nan tawata pober pero biba contento. Despues cu Lago a bin, a bin tantu hende asina na Ruba y cu esei ta stroba awó cu otro hendenan no tin trabou. E hizamento di winstbelasting ta e hendenan cu ta gana placa riba Ruba, ta esnan cu ta gana mas hopi ta paga mas hopi y esnan cu ta gana menos ta paga mas poco, pero esei ta un hizamento di belasting cu un doel, esta pa duna tatanan di famia trabou. Mi ta di acuerdo cu esaki e hizamento di belasting no ta gustoso, pero si por ehemplo Lago kier tuma 400 Antilliano den su companía, nos no tin mester di hiza winstbelasting mi ta kere. Pero mi ta duda si nan por yuda 400 tata di famia. Asina ta cu e winstbelasting no ta toca ningun hende chikito, sino esnan cu tin ganashi grandi, esnan cu tin N.V.

Tambe e asunto di opcenten riba inkomstenbelasting. Esaki si nos pensele bon tambe tin un conexion mashá grandi cu combatiendo e desempleo. Pakiko e inkomstenbelasting ta 15 opcenten ta wordu trecí p'adilanti door di Bestuurscollege. Esei ta pa duna facilidad na tur joewnan di pueblo, riko of pober, e oportunidad di haya un edukacion, un bon edukacion, pa nan ta prepará majan cu nan por haya un trabou, si no ta na Ruba, na un otro terra. Manera e situacion ta actualmente tin masha tata of mamanan cu kier manda nan joewnan school pero cu nan no tin e placa suficiente pa mandanan. Y e 15 opcenten aki riba inkomstenbelasting no ta nada mas pa facilitá, pa duna un chens, un oportunidad na tur joew di pueblo pa haya un edukacion cu e merecé. Manera m'a bisa caba cu e homber chikito cu ta kere cu tin cu bai paga mas belasting, e ta paga masha poco. Por ehemplo, si e ta paga f. 80.- lo e bai paga en lo futuro f. 12.- mas, cu ta f. 92.-. Pero si e tin un joew só na Mulo, ya e taganá, pasobra na Mulo e tin cu paga f. 52,- cu f. 8.- ta f. 60.- kita f. 12.- e la gana f. 48.-. Asina ta e 15 opcenten riba inkomstenbelasting no ta primi ariba e homber chikito, net juist andersom, ta e homber chikito

ta sali saná ariba e inkomstenbelasting. Of podisé e ledennan di e otro banda no kier duna e muchanan di pueblo un school por nada. Asina ta cu e 15 prociento aki ta tur hende segun nan ganashi ta yuda pa duna e pueblo di Aruba en general un edukacion cu nan merece.
Mashá danki, Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter niemand houdt van belastingverhoging. Dat is heel natuurlijk, aangezien niemand graag heeft, dat men aan zijn portemonaie komt. Doch wij moeten naar de reden zien, waarom deze twee belastingen worden verhoogd. De voornaamste reden is, om aan ongeveer 400 vaders van gezinnen het volgend jaar werk te geven en dat zal gebaseerd zijn op de winstbelasting. Waarom,vragen wij ons nu af, zijn er zoveel mensen zonder werk? Toen de Lago indertijd kwam leidden de Arubanen die hier woonden een gelukkig leven , arm maar tevreden. Daarna kwamen er zoveel mensen naar Aruba, wat thans de oorzaak is dat zovele mensen zonder werk zijn. De verhoging van de winstbelasting is voor de mensen, die geld verdienen op Aruba, zij die meer verdienen, betalen meer en zij die minder verdienen, betalen minder, maar dat is een belastingverhoging met een doel, n.l. om huisvaders werk te geven. Ik ben het ermee eens, dat verhoging van de belasting niet aangenaam is, maar indien de Lago, b.v. 400 Antillianen wil aannemen, dan hoeft de winstbelasting niet te worden verhoogd, geloof ik, maar ik betwijfel het, of zij 400 vaders van gezinnen kunnen helpen. Zo ziet men dus dat de winstbelasting de kleine man niet treft, doch zij, die grote inkomsten hebben, zij die een N.V. hebben.

Zo ook het geval met de opcenten op de inkomstenbelasting. Als wij goed hierover nadenken, dan houdt dit ook zeer nauw verband met het bestrijden van de werkloosheid. Waarom worden door het Bestuurscollege de 15 opcenten op inkomstenbelasting naar voren gebracht? Dat is om aan alle kinderen van het volk arm of rijk de gelegenheid te geven een goede opvoeding te krijgen. Een goede opvoeding, zodat zij later goed voorbereid zijn om werk te krijgen, zo niet op Aruba dan wel ergens anders. Zoals de toestand nu is zijn er vele vaders of moeders, die hun kinderen naar school willen sturen, maar niet genoeg geld hebben om ze te zenden en de 15 opcenten op de inkomstenbelasting is niets anders dan om alle kinderen van het volk in staat te stellen, de kans te bieden om een opvoeding te genieten, die hun toekomt.

Zoals ik reeds zei, de kleine man, die denkt meer te zullen moeten betalen aan belasting, zal minder betalen. B.v. als hij thans f. 80.- betaalt, dan zal hij voortaan f. 12.- meer moeten betalen, wat op f. 92.- komt te staan. Maar indien hij slechts een kind op de Mulo heeft, dan komt hij reeds voordelig uit, daar hij voor de Mulo zou moeten betalen f. 52.- plus f. 8.-, samen f. 60.-, min f. 12.-; hij wint dus f. 48.-. Zo zullen dus de 15 opcenten op de inkomstenbelasting niet op de kleine man drukken, juist andersom, het is de kleine man die wint op de inkomstenbelasting of misschien willen de leden van de andere zijde de kinderen van het volk geen kosteloze school gunnen?

Zo is het dus, dat alle mensen met deze 15 opcenten, naar gelang hun verdiensten, meehelpen om het Arubaanse volk in het algemeen een opvoeding te geven, die het verdient.
Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag het een en ander willen zeggen over deze twee verhogingen van belasting, die de tongen in beweging hebben gebracht.

Mijnheer de Voorzitter, het is zeer onprettig voor ieder van ons om belasting te verhogen. Dezerzijds zijn we niet bang. We hebben het in het verleden gedaan onder het andere Bestuurscollege, onder andere omstandigheden, we zijn niet bang, als we, Mijnheer de Voorzitter, overtuigd zijn van de noodzaak. In de eerste plaats betreft het hier de winstbelasting, een verhoging met een zeker "etiket". Er dient ook in overweging genomen te worden, Mijnheer de Voorzitter, dat deze verhoging geen permanente verhoging zal zijn. Zo spoedig mogelijk, als het probleem der werkloosheid is opgelost, zal deze verhoging moeten verdwijnen. Mijnheer de Voorzitter, hier is een taak weggelegd voor al de opposanten in deze zaal, nl. om te helpen hiervoor een oplossing te vinden. Ik ben blij te horen van de zijde van de A.V.P., dat men bereid is en serieus wil werken om een oplossing in deze te brengen. Mijnheer de Voorzitter, ik vertrouw dat zij spoedig met konkrete voorstellen zullen komen. Ik heb wel een voorstel gehoord in een lang betoog nl. drastische bezuiniging. Ik vraag me af wat men hiermee bedoelt. Moeten we het ambtenarencorps halveren, moeten er meer arbeiders weg?

Ik kan in dit verband maar een vraag stellen, Mijnheer de Voorzitter. Verleden jaar hebben we reeds in deze Raad, en daarvoor heeft ook de A.V.P. meegestemd, besloten om 10% te bezuinigen bij alle eilandsdiensten. Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag vernemen wat het resultaat was van dit besluit.

Mijnheer de Voorzitter, dan komen we op de inkomstenbelasting. Hier betreft het ook een bestemmingsbelasting, zij heeft ook een "etiket". Hier staat tegenover de afschaffing van schoolgelden, Mijnheer de Voorzitter, de afschaffing van schoolgelden, die door de heer Dominico Croes eens met vuur en vlam werd verdedigd. Ik vraag me af of hij er deze keer tegen zal zijn. Zoals reeds betoogd door vele andere leden, zullen heel veel gezinnen hiermee gebaat zijn. In plaats van een verhoging in hun algemene kosten betekent dit een verlaging.

Mijnheer de Voorzitter, zoals we dus zien, moeten we eensdeels deze belastingverhoging beschouwen als een noodoplossing van tijdelijke aard en het ligt aan ons, aan ieder van ons in dit College, om samen te werken, zoals velen beloofd hebben - ik hoop dat ze hier ook hun woord houden - om een oplossing daarvoor te vinden. Ik kan de heren verzekeren dat deze oplossing niet gemakkelijk zal zijn.

Werkverschaffingsobjekten aan de andere kant, Mijnheer de Voorzitter, is iets nieuws wat ter hand genomen moet worden om werklozen aan wat geld te helpen.

Mijnheer de Voorzitter, zoals ik reeds zei van onze kant steunen wij het voorstel, want we weten op de eerste plaats dat de kleine man zeer zeker niet zo erg getroffen wordt. Integendeel, de kleine man is zeker gebaat bij deze belastingverhoging, waartegenover staat de afschaffing van schoolgelden. Echter, Mijnheer de Voorzitter, wat de afschaffing van schoolgelden betreft, daarop zal ik terugkomen bij de behandeling van de begroting.

De heer D.G. CROES: Senjor Presidente ta un placer pami pa dirigi algun palabras cu respeto na e ordonanza cu nos tin ta tratando na e momento aki.

Specialmente, Senjor Presidente, mi kier a contesta e discurso, e palabranan di senjor Jose Geerman tocante loke e la caba di bisa. Mi a caba di tende for di boca di senjor Geerman cu e motibu primordial pakiko gobierno di Una y di P.P.A. ta bai hiza belasting ta pa duna e homber chikito trabou. Den esei senjor Geerman a bisa cu gobierno lo duna mas o menos 400 tata di famia trabou. Pero, Senjor Presidente, 400 hende no ta nada. Aworaki nos tin casi 2000 hende sin trabou na Ruba, pakiko tanto hende asina sin trabou? Pa motibu di mal gobierno na poder. Jose Geerman ta bisa cu e homber chikitonan lo haya trabou, pero Jose Geerman ta lubida cu su mes ta ganando un sueldo grandi y tambe e gobierno insular a duna trabounan asina tanto grandi na politiconan di su partido. Unda nos por bai cu situación asina? Ta con nos por tin placa, si tanto plaka a wordu usá solamente pa paga politiconan partidario traha trabou innecesariamente solamente pa cumpli cu capricho di politiconan y cu exigencia pa nan keda mantene nan partido na poder. Lagami bisa senjor Geerman cu na anja 1955 aki den e reunion di Eilandsraad aki ami a proponé, y si senjor Geerman no ke kere e por referí na e notulen di anja 1955 na unda partido di pueblo Arubano a proponé na nos gobierno pa kita e pagamento di school. Esei tawata un proposicion di nos y mi ta contento cu actualmente toch e la bin na poder, pero toch e no a bin na gusto di mi persona y tampoco di mi fracción. Lagami duna un idea ta con nos lo por haya placa pa drecha e situacion aki. No ta solamente hizamento di belasting Senjor Presidente, nos por drecha e situacion economico di nos isla. Si nos por regla e asunto di Aruba cu e gobierno central actualmente anto nos ta haya suficiente fondo pa duna trabou, pasobra ta Ruba ta paga mas cu un millón y mei na Corsou, na gobierno central, solamente pa paga mas hende cu no ta pertenecé na nos isla, cu ta haya pension. Si nos por regla e asunto na Ruba cu Aruba ta paga su mes pension, anto nos tin e chens grandi pa haya hopi placa pa duna trabou. Pero actualmente Aruba mester contribuí asina tanto especialmente na isla di Corsou pa no mencioná e otro islanan di Antilla cu Aruba ta sostene cu placa. Y tambe Senjor Presidente, na e manicomio di Corsou.

Senjor Presidente, naturalmente nos partida no ta contra pa yuda Bonaire, Isla Riba, esta e islanei cu ta debil financieramente, pero naturalmente nos mester comprende cu pakiko tira sina tanto placa sinaki pa sostené e isla cu ta pará financieramente bon. Na e manicomio di Antillas, Senjor Presidente, Aruba ta contribui mas o menos fl. 200.000.- pa mantene e inst itucion ei. Senjor Presidente pakiko nos no ta regla esaki cu gobierno insular cu gobierno central? Aruba no tin loco, ta cuanto hende cu ta loco por ta na e manicomio na Corsou? Si gobierno insular tin interes pa drecha e situacion aki, anto Aruba lo tin suficiente placa pa duna nos hendenan sin trabou un trabou.

Senjor Presidente cu esaki mi ta kere ma duna suficiente idea cu gobierno insular di Aruba por pensa con nos por spaar placa, con nos por haya placa pa nos yuda nos joewnan di pueblo.
Masha danki, Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, het is voor mij een genoegen enige woorden te spreken ten aanzien van de verordening, die wij thans in behandeling hebben. In het bijzonder, Mijnheer de Voorzitter, wens ik op de rede, de woorden van de heer Jose Geerman, te antwoorden, met betrekking tot datgene wat hij gezegd heeft. Ik heb zojuist uit de mond van de heer Geerman gehoord, dat de oorspronkelijke reden waarom de U.N.A./P.P.A.-regering de belastingen gaat verhogen is om de kleine man werk te geven. Daarbij heeft de heer Geerman gezegd, dat het Gouvernement aan ongeveer 400 huisvaders werk zal geven. Maar, Mijnheer de Voorzitter, 400 mensen betekent niets. Thans hebben wij hier op Aruba bijna 2000 mensen zonder werk. Waarom zoveel mensen zonder werk? Vanwege het slecht bestuur van de partij die het bestuur in handen heeft. Jose Geerman zegt, dat de kleine man werk zal krijgen, maar Jose Geerman vergeet, dat hij zelf een groot salaris verdient en ook dat het eilandsbestuur aan politici van zijn partij grote betrekkingen heeft bezorgd. Waar gaan wij heen met een dergelijke toestand? Hoe kunnen wij geld hebben, als zoveel geld besteed wordt enkel om partij-politici te betalen voor onnodig werk, alleen maar om aan de grillen van de politici te voldoen, en met de eis, dat zij hun partij aan de macht blijven houden? Laat mij de heer Geerman even vertellen, wat ik in 1955 in de vergadering van de Eilandsraad heb voorgesteld, en indien de heer Geerman dit niet wil geloven, dan kan hij de notulen van het jaar 1955 nagaan, waarin staat dat de A.V.P. onze regering heeft voorgesteld om het schoolgeld af te schaffen. Dat was een voorstel van ons en ik ben blij, dat het thans werkelijkheid wordt, zij het niet naar mijn smaak en ook niet naar de smaak van mijn fractie. Veroorloof mij een idee te geven hoe wij aan geld kunnen komen om de toestand te verbeteren. Niet alleen door de belasting te verhogen kunnen wij de economische toestand van ons eiland verbeteren. Indien wij de Arubaanse zaak met de Centrale Regering kunnen regelen, dan zullen wij voldoende geld hebben om werk te geven, want Aruba betaalt meer dan anderhalf millioen aan Curacao, aan de Centrale Regering, enkel om meer mensen te betalen, die niet tot ons eiland behoren en pensioen krijgen. Indien wij het op Aruba zo kunnen regelen, dat Aruba haar eigen pensioen betaalt, dan hebben wij een goede kans om veel geld te krijgen om werk te geven. Maar thans moet Aruba zoveel bijdragen, vooral aan het eiland Curacao, om maar niet spreken van de overige eilanden van de Antillen, die ook door Aruba met geld ondersteund worden. Zo ook voor het Krankzinnigengesticht van Curacao. Mijnheer de Voorzitter, natuurlijk is onze partij er niet tegen Bonaire en de Bovenwinden, dus de eilanden die financieel zwak zijn te steunen, maar wij moeten natuurlijk inzien dat het zinloos is om zoveel geld weg te gooien om het eiland te steunen, hetwelk er financieel goed voorstaat. Aruba draagt voor het onderhoud van het Krankzinnigengesticht ongeveer f. 200.000.- bij, Mijnheer de Voorzitter. Mijnheer de Voorzitter, waarom regelen wij dit niet met de Centrale Regering? Aruba heeft geen krankzinnigen, hoeveel krankzinnigen zullen er wel in het Krankzinnigengesticht op Curacao zijn? Als het eilandsbestuur interesse heeft om deze toestand te verbeteren, dan zal Aruba over voldoende geld beschikken om werklozen werk te geven.

Mijnheer de Voorzitter, hiermede meen ik voldoende mijn idee te hebben uiteengezet, hoe het eilandsbestuur van Aruba zal kunnen overwegen hoe wij geld kunnen uitsparen, hoe wij geld kunnen krijgen om ons volk te helpen.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

[illegible] Vietnam, [illegible] moesten de [illegible] Bliss [illegible] onmiddellijk [illegible] hebben. In een of meer [illegible], Mijnheer de Voorzitter, werd [illegible] de [illegible] van de [illegible] regering, [illegible] [illegible] tot [illegible] te [illegible]. [illegible] van de [illegible] [illegible], dat de [illegible] waarom de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] wij [illegible] op April [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van de partij die het [illegible] in naam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], dat [illegible] [illegible] [illegible] dat het [illegible] [illegible] van [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] werk, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dat [illegible] partij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] over [illegible], wat [illegible] in 1955 [illegible] [illegible] van [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] voorstel van [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wij [illegible] van de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] eigen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van de [illegible], [illegible]

(N.B. Bij de nummering der bladzijden zijn de nummers 27 en 28 abusievelijk overgeslagen.)

De heer F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, ik zal gebruik maken van de landstaal.

Senjor Presidente, no laga duda cu mi a tende varios critica, riba hizamento de belasting. Hizamento di belasting no ta nada agradable, pero si un cos necesario. Eilandsraad ta responsabel pa mira cu tin suficiente placa pa mantene gastonan existente di gobierno y su población, pero si tambe Eilandsraad mester tin un voz fuerte ora cu e mira cu placa ta wordu mal gastá. Segun información recibi, ora Antilla bai Hulanda busca un of otro prestamo nan ta encontrá cu e pregunta semper: bosonan na Antilla a introducí cierto leynan social, asina lujoso y sin control cu ta pone boso presupuesto foi balanza. Bosonan na Antillas ta mas rico cu nos na Hulanda, salario na Antillas ta cuatro bez mas haltu cu na Hulanda, e obrero Arubano of Antillano ta mihó pará financieramente cu e hulandesnan. Na Hulanda tin mas belasting cu na Aruba, pero toch Antillas mester di prestamos na Hulanda. Esei ta loke ta wordu mencioná semper ora cu Antillas bai busca prestamo na Hulanda, cu na Antillas nos no conocé ta kiko ta belasting haltu aínda. Ta un deber di un cuidadano, sagradamente, di contribuí pa mantene su país. Y esei cada un di nos mester ta orgulloso di ta den e condicion favorable ei pa contribuí tambe pa mantene e patria Aruba y su poblacion. Esei ta nos deber sagrado. Bosonan miembro di Eilandsraad no mester corre pa boso responsabilidad. Sea homber fuerte y decidido, acepta boso responsabilidad, ta boso deber pa mira cu Aruba tin bastante entrada pa mantene su mes y su población y pa nos patria sigi existi. Mi ta bolbe bisa un biaha mas, hizamento di belasting no ta nada agradable, pero si un cos necesario.

Pero mi ta bai poco mas leuw ainda Senjor Presidente, nos mester mira pa belasting wordu colectá, no solamente di e hendenan cu ta biba aki, pero di esnan cu ta bin aki, keda un par di siman of luna, ganando miles di florin y sali bai sin paga un cent di belasting. Cu eseinan mi kier meen manera circonan, cinco y seis careda di cabai, boxeadornan, coney island artista, contratistanan di afó, chorus girls cu ta balia na Aruba Caribbean Hotel. Segun informacion recibi despues di algun siman di estadia aki e senjoritanan cu ta baila na Caribbean Hotel ta bai back cu mas cu diez of diezdos mil florin cual nan a gana clandestinamente. Sigur lo mi kier haya pregunta riba esei: Di con mi sa? Senjor Presidente, si nos sinta man cruza na cas, nunca nos no ta haya sabi. Y como e asunto ta masha íntimo, mi ta preferá di no bai mas leuw den e asuntonan aki. Mi ta sugerípa nos haci un fuerte control ariba esei. Nos por controlanan door di controla devizas.

Mi ta sugeri tambe pa nos trece un systema na vigor, esaki mester wordu haci via Staten, segun mi ta comprende, unda kende ta drenta Aruba cu un ganashi di fl. 100.- mes, belasting mester wordu pagá ariba. Mescos tambe mi a tende cu tin varios comerciante y personanan di negoshi cu tin 5, 6 of 10 anja sin paga belasting. Mi kier sabi ta cu ken su autorisación e anjanan di belasting a hiza asina tanto. Pero e mes un comerciantenan ei ta biba lujosamente. Nan ta cambia auto tur anja, nan tin dos criá na cas, pero ora llega na paga belasting, no tin moda di paga belasting. Pero un pober trahadó di Lago si, mesora cu e la cobra su salario, promé cu e bai cumpra pan pa su cas, ya nan a kita su belasting caba. Mi ta sugeri Bestuurscollege pa trece un systema na vigor unda cu tur e comerciantenan aki, tur e famianan aki cu tin 5 of 10 anja di belasting atrasá, trece un systema na vigor unda cu tur e personanan aki di awó en lo futuro mester paga anké sea mitar di e belasting di e anja fiscal, y

(N.B. Bij de nummering der bladzijden zijn de nummers 27 en 28 abusievelijk overgeslagen.)

[illegible]

no lage montoná te ora cu e bira tanto anjas asina. Si mi tambe laga mi belasting montoná, di mas cu mil florin pa anja, despues di 5 anja mi no por pagé. Pesei nos mester trata di elimina e systema ei unda cu e belasting por bira asina haltu den asina tanto anja. Mi ta pidi, Senjor Presidente, pa duna Eilandsraad un informacion ariba personanan cu tin varios anja di belasting atrasá. Lo mi bin bek, Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ongetwijfeld heb ik verschillende kritieken gehoord over de verhoging van de belasting. Belastingverhoging is in het geheel niet aangenaam, maar wel een noodzaak. De Eilandsraad heeft de verantwoordelijkheid er voor te zorgen dat er voldoende geld is om de bestaande uitgaven van het gouvernement en het volk te dekken, maar ook moet de Eilandsraad een sterk standpunt innemen wanneer hij ziet, dat het geld slecht besteed wordt. Volgens verkregen inlichtingen, wanneer de Antillen naar Nederland gaan voor een of andere lening dan krijgen zij telkens te horen: Jullie in de Antillen hebben zekere sociale wetten ingevoerd, zo overdadig en zonder controle, die jullie begroting uit het evenwicht brengen. Jullie in de Antillen zijn rijker dan wij in Nederland, de salarissen in de Antillen zijn viermaal zo hoog als in Nederland. De Arubaanse of Antilliaanse arbeider staat er financieel beter voor dan de Nederlandse. In Nederland zijn er meer belastingen dan op Aruba, maar toch hebben de Antillen leningen nodig van Nederland. Dat wordt telkens weer gezegd, wanneer de Antillen om een lening in Nederland komen, en dat wij op de Antillen nog niet weten wat hoge belastingen zijn. Het is een heilige plicht van een burger om bij te dragen voor het onderhoud van zijn land. En daarom moet eenieder van ons trots zijn in die gunstige toestand te verkeren om ook te kunnen bijdragen voor het onderhoud van het vaderland Aruba en zijn bevolking. Dat is onze heilige plicht. U leden van de Eilandsraad moet niet vluchten voor Uw verantwoordelijkheid. Weest sterke en vastberaden mannen, aanvaart Uw verantwoordelijkheid. Het is Uw plicht te zorgen dat Aruba voldoende inkomsten heeft om zichzelf en zijn bevolking te onderhouden en dat ons vaderland zich blijft handhaven. Ik zeg nogmaals, belastingverhoging is niets aangenaams, maar wel noodzakelijk.

Maar ik ga nóg wat verder, Mijnheer de Voorzitter, wij moeten zien, dat belasting wordt geind niet slechts van de mensen die hier woonachtig zijn, maar ook van diegenen die hier komen, enkele weken of maanden blijven, enige duizenden guldens verdienen en dan weg gaan zonder een cent belasting te betalen. Hiermee bedoel ik b.v. circussen, paardenrennen "cinco y seis", boksers, Coney island, artiesten, aannemers van buiten die hier naar toe komen, orkesten van buiten, chorusgirls die in het Aruba Caribbean Hotel dansen. Volgens mededeling zouden deze dames die in het Aruba Caribbean dansen na een verblijf van enkele weken van hier weggaan met tien of twaalfduizend gulden, die zij heimelijk verdiend zouden hebben. Zeker zal ik hierop de vraag krijgen hoe ik dat weet. Mijnheer de Voorzitter, als wij thuis blijven zitten met gekruiste armen dan zullen wij dat nooit te weten komen. En daar deze aangelegenheid zeer intiem is, verkies ik niet dieper op deze zaak in te gaan. Ik stel voor om een sterke controle daarop te houden. Wij kunnen dat controleren, door de deviezen te controleren.

Ik stel ook voor om een systeem in het leven te roepen, dit moet via de Staten gedaan worden, als ik het goed begrijp, dat mensen, die Aruba verlaten met een verdienste van f. 100.- zelfs, hierop belasting zullen moeten betalen. Ook heb ik gehoord, dat er handelaren en mensen uit het zakenleven zijn, die 5, 6 of 10 jaren geen belasting hebben betaald. Ik wil gaarne weten, met wiens toestemming die jaren zich zo hebben opgehoopt. Maar diezelfde handelaren leven op luxueze wijze. Zij verwisselen elk jaar van wagen, zij hebben thuis twee meiden, maar wanneer het er op aan komt de belasting te betalen, dan hebben zij geen geld om de belasting te betalen. Maar een arme werkman van de Lago, zodra hij zijn loon ontvangt, voordat hij brood gaat kopen voor zijn gezin, hebben zij reeds zijn belasting ingehouden. Ik stel het Bestuurscollege voor een systeem in het leven te roepen, waarbij al deze handelaren, al deze families, die 5 of 10 jaren achter zijn met de belasting, dat al deze personen van nu af aan minstens de helft van de belasting moeten betalen en deze niet zovele jaren laten oplopen. Indien ik ook mijn belasting van meer dan 1000 gulden per jaar laat oplopen, zal ik ze na vijf jaren niet kunnen betalen. Daarom moeten wij dat systeem waarbij de belasting zoveel kan oplopen, zoveel jaren, zien op te heffen. Ik vraag, Mijnheer de Voorzitter, om de Eilandsraad een opgave te geven van de personen die verschillende jaren achter zijn met de betaling van de belasting. Ik zal hierop terugkomen, Mijnheer de Voorzitter.

De heer L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, vergun mij enkele woorden te spreken in de landstaal.

Senjor Presidente, mi a scucha cu atencion na palabranan di nos diferente colegasnan den Raad aki. Muy en especial mi a scucha palabrasnan di senjor Jose Geerman.

Senjor Jose Geerman a tene su debate tocante e hizamento di inkomstenbelasting y winstbelasting, caminda e la expresa su mes cu esaki no ta haci gran peso riba e homber chikitonan, cu otro palabras e obreronan ta gana menos placa. Aki riba mi kier a trece algun punto p'adilanti pa refrescá senjor Jose Geerman su memoria. Mi kier a bisa lo siguiente: no obstante cu e homber chikitonan lo paga mas belasting, pero consequencianan cu lo resulta for di hizamento di winstbelasting tambe lo no preta riba ningun otro, sino riba schouder di e homber chikito. Y pakiko esaki lo preta riba schouder di e homber chikitonan? Pa e siguiente motibunan: ora cu nos bai over na hiza e winstbelasting, naturalmente e comerciantenan manera actualmente nan ta bende un par di zapato pa f. 5.- of f. 6.- of senjor Jose Geerman ta kere cu nan lo sigi mantene e mes un prijs ei, pa bende un par di zapato na f. 6.- of un camisa na f. 10.-. Mi ta kere cu no. E comerciantenan ei lo hiza prijs di nan articulos y esei ta kaats bek riba schouder di e homber chikitonan ei. Si nos pensa cu manera e reglamento di telefoon a wordu pasá aki den Raad cu esei e comerciantenan tambe lo paga esei aserca? Nos ta kiboka, manera nos tur sá cu ta e homber chikitonan ei tambe lo paga tur e verschilnan cu lo bini ei. Asina succesivamente nos ta weita cu e peso di hizamento di inkomstenbelasting y winstbelasting, lo preta ariba schouder di e homber chikitonan y no ariba esunnan cu ta gana. Tocante esaki mi kier a bisa cu nos tin hopi manera cu nos por haci pa no tin mester di hiza e winstbelasting ni inkomstenbelasting. Nos ta bini cu bezuiniging, nos por economizá, y door di economiza nos ta haya placa cu nos por cubri trabou pa algun obrero. Si nos pensa cu si nos hiza e winstbelasting aki nos lo haya placa pa cubri

tur e hendenan sin trabou, nos ta kiboká. Pasobra ora cu e winstbelasting aki subi, ya Lago ta prepara caba pa saka poco hende manda cas y loke e tin intencion di manda pa anja 1960 caba. Dus aki den mi no ta weita ora cu nos hiza inkomstenbelasting aki ni e winstbelasting, cu loke ta trece un mehoranza pa nos obrerosnan. Mi por bisa tambe cu nos mester bai over na baha sueldo di deputadonan cu ta gana un sueldazo grandi. Esei ta loke nos mester cuminza cu né, y nos lo haya suficiente placa pa cubri e werkloosheid. Ambtenaren sin capacidad cu ta wordu duná trabou puramente pa steun politico, esei tambe nos por cunza corta nan, por ehemplo Voorlichtingsdienst nos por cuminzá schaf e af, y tambe nos lo haya placa. Nos por bai mas aleuw, djies aki nos ta bin riba djele, pa regalá deputadonan fl. 11.000.-. Esei ta barbaramente, ta un castigo nos ta pone riba lomba di nos pober trahadonan pa nos bin regalá senjor Jose Geerman mes fl. 4.664.25 despues pa Nephtali Henriquez fl. 3.698.44 e placanan aki nos por spaar nan pa haya un pan pa nan joewnan. Y asina nos tin tur, Julio Maduro, un homber sin capacidad, cu trabou y ademas e mester haya un regalo di fl. 1.295.63, tur e placanan aki, Senjor Presidente, nos por acumulá nan, nos por yuda e pober trahadó nan sin cu nos tin necesidad di hiza inkomstenbelasting of winstbelasting. Pesei mi ta bisa, Senjor Presidente cu nos tin hopi manera di drecha e asunto aki sin cu nos tin mester di hiza belasting. Y tambe loke ta wordu ganá na hotel, Senjor Presidente. Di nos banda lo mi cuminza bisa di un principio cu nos no por duna nos cooperacion na esaki. Mashá danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik heb met aandacht geluisterd naar de woorden van onze verschillende collega's in deze Raad. Zeer in het bijzonder heb ik geluisterd naar de woorden van de heer Jose Geerman. De heer Jose Geerman heeft een debat gehouden over de verhoging van de inkomstenbelasting en de winstbelasting, waarin hij zich heeft laten ontvallen, dat deze niet zwaar zal drukken op de kleine man, met andere woorden, de arbeiders die minder geld verdienen. Hierop wil ik enkele punten naar voren brengen om de heer Jose Geerman zijn herinnering op te frissen. Ik wil zeggen, dat behalve het feit, dat de kleine man meer belasting zal betalen, de gevolgen die zullen voorvloeien uit de verhoging van de winstbelasting ook op niemand anders zullen komen te drukken, dan op de kleine man. En waarom zullen die komen te drukken op de schouders van de kleine man? Om de volgende redenen: wanneer wij overgaan tot het verhogen van de winstbelasting, dan zullen de handelaren overgaan tot de verhoging van de prijzen van hun artikelen. Als zij tegenwoordig een paar schoenen verkopen voor f. 5.- of f. 6.- denkt de heer Jose Geerman, dat zij dezelfde prijs zullen blijven aanhouden en die schoenen te verkopen voor f. 6.- of een hemd voor f. 10.-. Ik geloof van niet. De handelaren zullen de prijzen van hun artikelen verhogen en dat zal terugslaan op de schouders van de kleine man. Als we denken dat, zoals toen wij de nieuwe telefoontarieven hier in de Raad hebben goedgekeurd, de handelaren dit ook zullen bijbetalen, dan zijn wij abuis. Zoals wij allen weten, is het de kleine man, die al die verschillen, zal moeten betalen. Zo zien wij achtereenvolgens dat de last van de verhoging van de inkomstenbelasting en de winstbelasting op de schouders van de kleine man zal drukken en niet op die van hen die veel verdienen. Ik had willen zeggen, dat wij vele manieren hebben, die wij kunnen aanwenden om de inkomstenbelasting of winstbelasting niet te hoeven verhogen. Wij kunnen komen met bezuiniging,

wij kunnen economiseren en door te economiseren krijgen wij het geld, waarmee wij werk voor enige arbeiders kunnen bekostigen. Indien wij denken, dat wanneer wij de winstbelasting verhogen wij geld zullen krijgen om aan alle werklozen werk te geven, dan vergissen wij ons. Want wanneer de winstbelasting omhoog gaat, staat de Lago reeds klaar om enige mensen naar huis te sturen, wat zij reeds van plan is te doen in 1960. Als wij dus de inkomstenbelasting of de winstbelasting verhogen, dan zie ik niet in hoe dit een verbetering zal brengen voor onze arbeiders. Ik zou ook kunnen zeggen, dat wij ertoe moeten overgaan het salaris van de gedeputeerden, die een dik salaris verdienen, te verlagen. Daar dienen wij mee te beginnen en wij zullen dan voldoende geld krijgen om de werkloosheid te bestrijden. Ambtenaren zonder bekwaamheid, aan wie werk wordt gegeven zuiver om de politieke steun, daar moeten wij ook beginnen te snijden, b.v. de Voorlichtingsdienst, wij kunnen verder gaan, wij komen er direct aan. De gedeputeerden f. 11.000.- te schenken, dat is barbaars, dat is een straf die wij op de rug leggen van onze arme arbeiders; voor de heer Jose Geerman zelf f. 4.664.25, daarna aan de heer Nephtali Henriquez f. 3.698.44. Dit geld kunnen wij uitsparen om brood voor de kinderen van de werklozen te kopen. En zo hebben wij hen allemaal, Julio Maduro, een man zonder capaciteit, met een baan en bovendien moet hij een gift krijgen van f. 1.295.63. Al dit geld, Mijnheer de Voorzitter, kunnen wij bijeenleggen om de arme arbeider te helpen, zonder dat wij de inkomstenbelasting of winstbelasting hoeven te verhogen. Daarom zeg ik, Mijnheer de Voorzitter, dat wij vele manieren hebben waarop wij deze aangelegenheid kunnen verbeteren zonder de belasting te moeten verhogen. Zo ook wat verdiend wordt in het hotel, Mijnheer de Voorzitter.

Onzerzijds kan ik beginnen met te zeggen, dat wij principieel onze steun hieraan niet kunnen geven.
Dank U.

De heer O.S. HENRIQUEZ, gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, zoals te verwachten was zijn er veel bezwaren naar voren gekomen tegen de voorgestelde belastingheffing. Dit is begrijpelijk. Wat de bezwaren betreft, komen enkelen op hetzelfde neer en geloof ik dat ik mij kan veroorloven, Mijnheer de Voorzitter, om in plaats van de leden een voor een te antwoorden, te volstaan met een algemeen antwoord waarmee ik dan hoop allen te hebben beantwoord op hun opmerkingen.

Van bepaalde zijde werd naar voren gebracht dat deze voorstellen tot opcentenheffing een gevolg zijn van een verkeerd en onverantwoord financieel beleid van de huidige overheid, en dat van die zijde reeds herhaalde malen was gewaarschuwd tegen geldverspilling. Een van de leden heeft het gehad over verder kijken dan de neus lang is. Maar Mijnheer de Voorzitter, concrete voorstellen om onze voorstellen te vervangen heb ik niet vernomen, zelfs niet van de lezer van "Economics in One Lesson".

Als we het gaan hebben over geldverspilling en als we zeggen, dat dit het gevolg is van de laatste bestuursperiode, dan zou ik naar voren willen brengen dat de wrange vruchten die we nu moeten plukken het gevolg zijn het wanbeleid gedurende de bloeitijd van Aruba. Toén, in de tijd dat de heren van de A.V.P. aan de macht waren, en het Aruba goedging en er veel inkomsten werden genoten, toén had men moeten beginnen te werken aan de verbreding van de basis van de economie van Aruba. Wij zijn veel te laat begonnen; toén had men een hotel kunnen bouwen zonder mis-

schien zelfs te moeten lenen. Maar nee, Mijnheer de Voorzitter, in tegenstelling tot wat de heer Max Croes heeft gezegd, nl. dat de bevolking zich thans afvraagt hoe men het geld kan wegsmijten, vraagt de bevolking althans de meerderheid, Mijnheer de Voorzitter, wat is er met al dat geld gebeurd toen Aruba nog meer verdiende dan nu? En de algemene indruk op het ogenblik is, dat we nu tenminste zien, waar het geld voor wordt gebruikt. Nu wordt tenminste iets gedaan en waar zijn al die inkomsten naar toe gegaan van toen? Er is niets van overgebleven, Mijnheer de Voorzitter. Indien men 50 jaar geleden had gewerkt aan de verbreding van de ekonomische basis dan had men nu misschien kunnen verwachten dat er al resultaten waren, en dan was dit misschien niet nodig geweest. Nu moeten we à la force het een en ander bekostigen.

Ook heeft men het gehad over mogelijke tegenmaatregelen van de olie en dat de olie wegens deze belastingheffing verder zal gaan met de modernisering en gaan bezuinigen op personeel. Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege deelt deze mening helemaal niet. Wij zijn ervan overtuigd dat de Lago ook zonder deze belastingverhoging, ja, zelfs bij een belastingverlaging, alle technische wijzigingen en moderniseringen zal invoeren, die voor haar een bezuiniging betekenen, met andere woorden meer winst. Dat is ook hun plicht, de Lago is een particulier bedrijf en men moet voor de aandeelhouders zoveel mogelijke winst maken; belasting of geen belasting, de Lago zal altijd moderniseren en bezuinigen.

De heer Eman en de heer Dominico en Max Croes hebben gezegd: de werkloosheid is het gevolg van wanbeleid en belastingverhoging en daarom moet de Lago mensen ontslaan. Mijnheer de Voorzitter, ik kan me herinneren, dat in de eerste eilandsraadvergadering, die ik mocht bijwonen, het was in juli 1955, dus het einde van het A.V.P.-bestuur, de heer Eman is opgestaan en gesproken heeft over werkloosheid. Hij heeft o.a. letterlijk dit gezegd: dat er meer dan 1000 gezinshoofden zijn die geen werk hebben. Mijnheer de Voorzitter, ik wil nu vragen: was dit ook het gevolg van wanbeleid? Waarom heeft men toen niet iets gedaan? Men heeft 4 jaar de tijd gehad om iets te doen voor deze werklozen. Nee, men volstond met te zeggen, nadat men de verkiezing verloren had: er zijn mensen zonder werk. Het tegenwoordige eilandsbestuur heeft nadat het aan het bewind kwam, rond f. 500.000.- gevoteerd om deze mensen te helpen. Dat had de A.V.P., indien zij de belangen van de arbeiders voorhad, ook kunnen doen. Bovendien bestond die werkloosheid in die tijd blijkbaar zonder belastingverhoging!

Ook wil men van bepaalde zijde tot uiting laten komen, dat deze opcentenheffing in het bijzonder de kleine man zal treffen. Dit is een verkeerde voorstelling van zaken. Integendeel, wanneer wij overgaan tot heffing van opcenten op de inkomstenbelasting, die gebaseerd is op de draagkracht van eenieder, dan is dat niet ten koste van de kleine man. Op het ogenblik zijn er veel gezinnen, die niet al hun kinderen naar school kunnen laten gaan, omdat ze niet voor al deze kinderen schoolgeld kunnen betalen. Er zijn veel gevallen mij bekend dat men zijn kinderen van school haalde een of twee jaar voor het voltooien van hun opleiding, omdat men het niet kan bekostigen. Dit voorstel, Mijnheer de Voorzitter, zal het mogelijk maken voor ieder kind op Aruba om ongeacht de financiele positie van het gezin een schoolopleiding te krijgen tot en met de tiende klas en bovendien ook op de technische school. Dit is zeker niet ten koste van de kleine man. Integendeel, men zou eerder kunnen zeggen dat dit discriminerend werkt tegenover de mensen die meer verdienen en minder of geen kinderen

[illegible] te moeten leren. Naar men, Mijnheer de Voorzitter, in toe-[illegible] nu, dat de bevolking [illegible] Mijnheer de Voorzitter [illegible] het eigenlijk is, dat [illegible] voor [illegible] toe gereden van [illegible] Mijnheer de Voorzitter. Indien men 30 jaar geleden had gewerkt aan de verbetering van de economische [illegible] had men [illegible], en dan was dit [illegible] niet [illegible] het [illegible] beter bekostigen.

Ook heeft men het gehad over [illegible] van de [illegible] met de [illegible] en geen [illegible] op personen. Mijnheer de Voorzitter, [illegible] dat de [illegible] ook [illegible], ja, [illegible] een [illegible] alle [illegible] alle voor [illegible] worden [illegible] voor de [illegible] of [illegible].

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] in de [illegible], die ik [illegible] het was in [illegible] 1956, dat [illegible] A.V.P.-[illegible]

[illegible] dat [illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] dit ook [illegible] [illegible] om [illegible] voor deze werklozen. [illegible] [illegible] de verklaring [illegible] [illegible] werk [illegible] f. 100.000.- [illegible] de A.V.P., indien [illegible] de [illegible] van de [illegible], ook [illegible] bestond die werkloosheid in die tijd [illegible]

Ook wil men [illegible] tot [illegible], dat [illegible] in het [illegible] de [illegible] voor [illegible] van [illegible]. Integendeel, [illegible] op de [illegible], die [illegible] van [illegible], dan is dat niet [illegible] van de [illegible] veel [illegible], [illegible] voor al deze [illegible] in [illegible] veel [illegible] voor het [illegible] van [illegible], [illegible] het niet [illegible]. Dit [illegible], Mijnheer de Voorzitter, zal het [illegible] voor ieder kind op Aruba om [illegible] van het [illegible]

op school hebben; die zouden eerder kunnen klagen. Maar van die personen verwachten wij dat zij de houding zullen innemen, dat eenieder op Aruba naar draagkracht zal moeten bijdragen voor de opvoeding van de jeugd. De opvoeding van de jeugd, die juist nu zo belangrijk is, nu de conjunctuur, zoals men zojuist zelf heeft opgemerkt, dalende is en er dus geen zekerheid bestaat dat deze jeugd opgevangen kan worden op de arbeidsmarkt. Het minste wat we kunnen doen is deze jeugd meegeven onderwijs, opleiding, opvoeding. En we zouden een strijd veroorzaken indien wij de huidige schoolgelden zouden gaan verhogen. Het onderwijs kost ons ieder jaar meer; volgend jaar ongeveer f. 5.500.000.- en het is te begrijpen dat we niet kunnen volstaan met een opbrengst van schoolgelden van ongeveer f. 250.000.- wanneer de uitgaven voor onderwijs de f. 6.000.000.- naderen. Zou men dit op andere wijze willen financieren, dan hier door ons voorgesteld, dan zou men dus de huidige schoolgelden moeten verhogen, en dat zou zeker ten koste van de opvoeding van de jeugd gaan, ten koste vooral van de kleine man. In dit verband wil ik even een paar cijfers noemen over de onderwijs-uitgaven van Aruba.

In 1930 waren die uitgaven per inwoner f. 5.82. In 1947 bedroegen de onderwijs uitgaven per inwoner f. 14.73, in 1954 per inwoner f. 56.62 en in 1959 f. 93.55.

In 1930 werd op Aruba uitgegeven aan onderwijs in totaal f. 92.000.-, in 1940, tien jaar later, f. 200.000.- en in 1954, veertien jaar later f. 1.698.000.-, in 1955, vijf jaar later, f. 3.620.000 en in 1960 f. 5.500.000.-.

In dit verband is ook interessant te weten dat aan personeelskosten, indien wij de bedrijven buiten beschouwing laten, het onderwijs ons meer kost dan alle andere ambtenaren bij elkaar, de verlofsalarissen inbegrepen. De personeels- en verlofkosten van het onderwijspersoneel bedragen meer dan van alle ambtenaren bij elkaar. In 1960 kosten ons de verlofsalarissen van het onderwijs f. 188.400.-, de verlofsalarissen van het overige personeel bij de overheid, exclusief de bedrijven f. 139.900.-. De salarissen bij het onderwijs bedragen in totaal f.4.250.000.-, de salarissen van het overige overheidspersoneel, exclusief de bedrijven f. 2.500.000.-.

Ik kom met deze gegevens omdat men van bepaalde zijde wil laten uitkomen, alsof deze opcentenheffing het gevolg zou wezen van de financiering van bepaalde projekten in het afgelopen jaar. Mijnheer de Voorzitter, deze indruk is vals. Deze opcentenheffing houdt daar geen enkel verband mee. Indien het niet zo was dat we een groeiende werkloosheid hebben, indien het niet zo was dat het onderwijs steeds duurder wordt, dan was het niet nodig om deze opcenten te gaan heffen, zelfs niet vanwege de projekten van het afgelopen jaar.

In verband hiermee wil ik naar voren brengen dat men in de tijd van de bloeitijd op Aruba, dus de goede beste jaren van Aruba, niet alleen heeft nagelaten om het geld aan te wenden voor de verbreding van de ekonomische basis van Aruba, zodat we nu niet met een tekort aan kredieten zouden zitten, maar ook heeft men nagelaten de nodige opleiding te geven aan de Arubaanse jeugd. Want, nu heden ten dage zijn vele gevallen, waarin vreemdelingen in dienst zijn van particulieren, omdat ze een bepaald vak kennen,

[illegible]

[illegible] worden op de aandelenmarkt. Het minste wat [illegible] tegenover [illegible] [illegible] maar [illegible] f. 5.500.000.- [illegible] f. 2.000.000.- [illegible] f. 5.000.000.- [illegible] [illegible] kosten van de ontwikkeling van de jonge zaak, van kosten vooral van de [illegible] [illegible] [illegible] van [illegible].

In 1950 waren die uitgaven per inwoner f. [illegible]. In 1957 bedroegen de onderwijsuitgaven per inwoner f. [illegible], in 19[illegible] per inwoner f. [illegible] en [illegible].

In 1950 werd op grond [illegible] aan onderwijs in totaal f. 92.000.-, in [illegible] [illegible].

In dit verband is ook interessant te weten, dat [illegible] personeelsleden, [illegible] bij de bedrijven [illegible] betrokken waren, het onderwijs [illegible] [illegible] dan [illegible] [illegible] groepen, de personeels- en verlofskosten van het onderwijzend personeel bedragen meer dan [illegible] [illegible] van het overige personeel bij de overheid, [illegible] de [illegible] f. 157.900.-. De salarissen bij het onderwijs bedragen in totaal f.[illegible].-, de salarissen van het overige overheidspersoneel, exclusief [illegible]

Ik kan met deze gegevens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

terwijl er landskinderen rondlopen zonder werk, omdat ze geen opleiding hebben kunnen genieten. Het is een schande dat er op het ogenblik een tekort is aan b.v. eerste klas timmerlieden en dergelijke, terwijl er landskinderen rondlopen, peonnen, die geen werk kunnen vinden. Indien men eerder was begonnen, jaren terug, met het opleiden van de jeugd, met vrijstelling van schoolgelden en het sturen naar Nederland of elders van landskinderen met studie-opdrachten, indien men er eerder mee was begonnen, dan wij gedaan hebben, vier jaar geleden, dan had Aruba op het ogenblik over veel grotere groepen van opgeleide, geschoolde landskinderen kunnen beschikken. Het is pas vier jaar geleden, dat de overheid begon met landskinderen op te leiden op allerlei gebied. Vroeger waren er in Nederland een paar Arubaanse jongelieden, maar alleen voor onderwijzer. Behalve onderwijzers hebben we ook andere mensen nodig, technici, juristen, ambtenaren, we hebben van alles nodig. Pas de laatste jaren werden landskinderen naar Nederland gestuurd om opgeleid te worden in alle richtingen. Dit vond vroeger niet plaats en hier wil ik spreken van een wanbeleid, maar niet nu, maar toen. En men weet nog steeds niet waar het geld naar toe is gegaan.

Ook heeft men naar voren gebracht dat op Curacao gisteren het voorstel werd ingetrokken tot opcentenheffing. Het is misschien goed om hier vast te leggen, dat de eerste die met het idee kwam, het eilandgebied Curacao was, dat als eerste een voorstel deed aan de Regering om opcenten te heffen.

De heer Eman zegt dat Curacao zijn voorstel heeft ingetrokken en hij stelt voor om dit voorbeeld te volgen. Mijnheer de Voorzitter, met de heer Finck, voel ik er niets voor om het financieel beleid van Curacao als voorbeeld te nemen. Integendeel, ik hou mijn hart vast. Het ligt niet aan mij, zeker niet in deze Raad, om mijn oordeel te geven over het financieel beleid van Curacao. Maar, ik kan wel zeggen, dat ik de indruk heb dat dit beleid op Curacao zeker niet voor navolging vatbaar is en naar mijn persoonlijke mening meer gebaseerd is op de huidige politieke ontwikkeling op het eiland dan op verstand. Ik hoop dat Aruba zich hier niets van zal aantrekken en haar eigen behoeften zal behandelen. Het is al eerder gebleken op het gebied van financieel beleid, dat Curacao spijt heeft van haar handelingen. Ik moet nl. denken aan de keer dat een delegatie naar Nederland ging om een lening voor Aruba en Curacao. Er waren ook vertegenwoordigers bij van Curacao, o.a. de gedeputeerde van Financien van Curacao. De lening heeft men gekregen en toen men op Curacao terug was, trok Curacao zich terug. Dat is hetzelfde wat men gisteren met de opcentenheffing heeft gedaan. Mijnheer de Voorzitter, het is geen geheim in de Nederlandse Antillen dat Curacao in zeer ernstige financiele moeilijkheden verkeert, o.m. omdat men, naar mijn mening, om politieke redenen de lening heeft geweigerd.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Porfirio Croes heeft in het Papiaments gesproken en ik zou hem ook in het Papiaments willen antwoorden.

Senjor Croes a papia di gastamento di placa. E la bisa cu e hizamento di belasting cu ta wordu tratá awe ta consequencia di gastamento di placa di gobierno actual. Mi por ta masha cortico, Senjor Presidente cu mi contesta, pasobra Senjor Croes mes a yuda pa gasta e placa ei te hasta despues cu e no.tawata traha mes pa e placa.

(Vertaling)

De heer Croes heeft gesproken over geldverkwisten. Hij beweerde, dat de belastingverhoging, die vandaag wordt behandeld, het gevolg is van geldverkwisterij van het huidige bestuur. Ik kan heel kort zijn met mijn antwoord. De heer Croes heeft zelf geholpen dit geld te verkwisten, zelfs nadat hij niet meer in functie was en hij zelfs niet werkte voor het geld.

De heer Max Croes heeft het erover gehad, dat met deze opcentenheffing, 15 opcenten op de inkomsten en 15 opcenten op de winst, wij ineens 2/3 van onze mogelijkheden tot verhoging van de inkomsten hebben gebruikt, en dat dit geen ruimte laat voor de toekomst. Mijnheer de Voorzitter, dat is niet waar. Deze indruk moet ik tegenspreken, want op de eerste plaats wordt niet voorgesteld 30 opcenten te heffen op de inkomstenbelasting, maar 15 opcenten. We kunnen tot 30 opcenten gaan. Bovendien behalve de 15 opcenten op de winstbelasting, die nu worden voorgesteld, bestaat de mogelijkheid om op de grondbelasting en de gebruiksbelasting ongelimiteerd opcenten te heffen. Niet dat dat onze bedoeling is, integendeel, het is de verwachting van het Bestuurscollege dat wij met de voorgestelde heffingen voor vele jaren kunnen uitkomen. Ik wil slechts tegenspreken wat de heer Croes naar voren heeft gebracht, nl. dat wij voor 2/3 gebruik maken van de mogelijkheden om de inkomsten te verhogen.

Ten aanzien van de moeilijke positie waarin de Lago nu verkeert, zou ik willen zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege volkomen op de hoogte is van alle problemen van de Lago, we hebben voortdurend kontakt. Ik kan de Raad verzekeren dat het Bestuurscollege alles zal doen om de Lago tegemoet te komen.

De heer Max Croes is het niet eens met dit voorstel, want, zegt hij, dit is een verschuiving van kredieten t.b.v. de werkverschaffing. Inderdaad, Mijnheer de Voorzitter, dit is een verschuiving van kredieten, tot zover kan ik het eens zijn met de heer Max Croes, maar waar ik van mening verschil met meneer Croes is, dat de heer Max Croes vindt dat deze verschuiving niet verantwoord is. Naar mijn mening, Mijnheer de Voorzitter, kan de overheid niet zomaar de behoeften van de werklozen en de opvoeding van de jeugd naast zich neerleggen. Daarom acht ik deze verschuiving wel verantwoord onder de huidige omstandigheden, want deze verschuiving is ontstaan ten behoeve van het onderwijs en ter verzorging van gezinnen waar geen inkomen meer is.

Het is mij opgevallen, dat het voorstel om op iedere paragraaf 10% te bezuinigen, dat werd overgenomen door het Bestuurscollege, in de praktijk onmogelijk is gebleken, omdat door te bepalen dat 10% bezuinigd moest worden op alle begrotingsposten, men op de eerste plaats in moeilijkheden komt met de uitgaven voor bijvoorbeeld het onderwijs, dat 34% van de begroting vraagt. Ook de personeelsposten kunnen niet zonder meer verlaagd worden, want men kan niet tegen het personeel zeggen: jullie krijgen 10% minder salaris. Daarom hebben wij getracht zoveel mogelijk op materiele posten te bezuinigen en het is in diverse gevallen wel gelukt, maar het uiteindelijke resultaat is teleurstellend indien men 10% van de totale begroting wil bezuinigen. Ik kan U echter mededelen dat toen vorig jaar het Bestuurscollege de ontwerpbegroting 1959 behandelde, er een tekort was van f. 5.500.000.-. Het Bestuurscollege heeft door bezuiniging en

besnoeien en dergelijke maatregelen dit tekort teruggebracht tot nihil, zodat we de begroting 1959 konden indienen zonder een tekort. Dat is een bewijs dat het Bestuurscollege steeds tracht te bezuinigen. Dit jaar, toen de hoofden van dienst hun begroting zouden indienen, heeft het Bestuurscollege zich tot hen gewend met het verzoek om niet meer geld aan te vragen dan in 1959 werd gevoteerd. Hiermee is rekening gehouden, maar desalniettemin had het Bestuurscollege, wegens diverse behoeften, bij de behandeling van het ontwerp voor 1960 een tekort van ruim fl. 3.000.000.-. Mijnheer de Voorzitter, dit tekort van ruim fl. 3.000.000.- werd niet weggewerkt door opcentenheffing. Dit tekort van fl. 3.000.000.- werd weggewerkt door bezuiniging en in sommige gevallen zelfs door het laten vallen van zeer dringende behoeften. De opcenten worden voorgesteld alleen maar, omdat, afgezien van de normale jaarlijkse uitgaven, wij van mening zijn dat het komende jaar het eilandsbestuur iets moet gaan doen t.b.v. de werklozen en hun gezinnen. Dit probleem wordt zo ernstig dat we vinden dat we het niet zonder meer naast ons kunnen neerleggen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Dominico Guzman Croes heeft in het Papiaments gesproken en daarom zal ik hem ook in het Papiaments antwoorden.

Senjor Croes a bisa cu si ta berdad cu 400 hende por haya trabou otro anja, manera Senjor Geerman a bisa, 400 hende no ta nada, pasobra tin mas cu mil hende sin trabou, segun Senjor Croes. E ta bisa cu tur e hendenan sin trabou ta consequencia di un gobierno malo, e gobierno di ultimo tempo.

Mi kier recorda Senjor Croes, loke mi a bisa caba na hulandes, loke a pasa na anja 1955. Anja 1955 A.V.P. a perde elección y P.P.A. a drenta gobierno y den e prome reunion di Eilandsraad cu tawatin na juli di anja 1955 a trata e asunto di werkloosheid, falta di trabou. Durante e reunion ei ningun hende menos cu Senjor Eman a lanta para y a reclama cu tin mas cu mil tata di famia sin trabou.

Senjor Presidente, imaginabo cu despues di cuater anja di gobierno e senjor aki e mes ta lanta para pa bisa cu tin mas di mil tata di famia sin trabou, pero e no a haci nada pa combati e problema ei. Ta e gobierno aki den e mes un reunion ei mester a vota fl. 500.000.- pa yuda un gran cantidad di hende cu trabou. Mescos cu e gobierno actual a haci e gesto aki su gobierno tambe por a hacié si nan tawatin interes di obreronan na pecho. Tambe senjoresnan Croes y otronan ta papia cuenta di gastamento di placa y cu ta pesei mester hizr belasting.

Senjor Presidente tin hopi manera pa gasta placa, por ehemplo mi por imaginami cu dia nos a trata e projecto di awa fei banda di A.V.P. nan a bisa:"no, e projecto ta muchu grandi, mester cuminza cu tres units enbez di cinco." Bestuurscollege di: "no nos mester traha pa futuro, nos mester weita mas leuw cu nos nanishi ta largo", manera Senjor Max Croes a bisa awe, mi lo usa palabra di Senjor Max Croes, "nos mester wak den futuro y nos mester traha pa futuro. E systema bieuw cu cada anja mester lapi un pida mas aserca, traha un pida mas aserca, esei mester caba." Tempo di es gobierno bieuw nan tawatin e systema ei, traha p'awe y drecha pa majan. Por ehemplo nan ta pone un tubo di awa di dos duim, otro anja mester saké pone un di cuater duim, e anja siguiente mester saka esun di cuater duim pone un di ocho duim. Esei tawata e systema bieuw. E gobierno nobo aki ta pone un tubo di ocho duim di biaha, a caba. Awó ta cua ta gasta mas placa? Si nos a sigi conseho

di A.V.P. tres anja pasá y traha un planta di tres unit anto ya awe caba e planta lo no ta suficiente y nos lo mester a gasta mas placa ainda pa hacié mas grandi y pone un pida mas acerca, pasobra si bo traha un fábrica den un solo biaha e ta sali bo mas barata cu ora bo trahé pida pida. Y awó ta probá cu nos a haci bon trabou, pasobra di e cinco units nan cuater ta funcioná. Si nos a bai segun A.V.P. anto si nan por a criticá nos, pasobra ya e planta lo tawata chikito di mas caba, ni un anja despues cu e la habri. Anto si nan por a critica.

Nos ta weita tambe cu nan a traha un edificio pa vliegveld, awó nan ta usé pa garashi di domtruck. Dia cu nan a traha e edificio ei, Senjor Presidente, mi ta corda cu dia e la habri ya e tawata chikito dimas caba. Esei nos ta llama gastamento di placa. Pesei, manera Senjor Max Croes a bisa, mester wak mas leuw cu e nanishi ta largo. Gastamento di placa ta por ehemplo ora un delegacion bai Hulanda y bin bak, manera e tempo ei, sin trece nada pa pueblo cu solamente debe di tapijt, boto y pelicula. Esei ta gastamento di placa.

Senjor Presidente no mas cu dos siman pasá Bestuurscollege a ricibi un carta di Hulanda di un debe cu a wordu haci e tempo ei. E gobierno actual tambe a haci varios biaha pa Hulanda pero ki ora cu a bai a bin bek cu resultado, a bin bek cu yudanza grandi pa Ruba, Corsow y ultimamente pa e otro islanan. Ta asina ta traha, nos no ta bai Hulanda pa cumpra keshi, nos ta bai Hulanda pa traha pasobra ta costa placa pa bai Hulanda. Pero bin bek cu algo, no cu debe, manera mi a bisa caba siman pasá Bestuurscollege a haya carta di Hulanda di debe di 8 anja pasá. Esei si mi ta llama gasta placa.

Senjor Presidente, Senjor Kelly a haci un proposicion pa nos studia e posibilidad pa cambia e systema di cobra belasting, specialmente pa hendenan di afó cu ta bin Aruba, gana placa aki y bai cu placa sin paga belasting. Senjor Presidente Senjor Kelly a bisa algo cu mi por bisa e la sakéle fei mi curazón, esei ta un cos cu tin ami tambe molestia hopi tempo caba y mi ta di acuerdo cu Senjor Kelly cu e asunto ei mester cambia. Lastimamente ta un asunto di gobierno central, pero mi por bisa Senjor Kelly cu di nos banda e tin tur atención, pasobra no mas cu dos luna pasá Bestuurscollege a manda un carta pa gobierno central y a propone pa haci un cambio ei, pasobra nos ta haye husto y mashá necesario. Di nos banda nos lo sigi trata pa logra tal cambio. Naturalmente tin hende cu ta paga belasting bon y tin hende ta paga belasting malo. Mi no ta nenga cu tin dificultad pa cierto persona, si mi nenga esei mi no ta bisa berdad. Di nos banda y de banda di Eilandsontvanger nos ta haci tur loke ta posible pa cobra caminda tin cu cobra. Naturalmente pa duna informacion tocante e personanan concerní ta claro cu nos no por, pasobra esei ta secreto, pero mi por **sigura** cu di banda di Eilandsontvanger nos lo haci lo posible.

Senjor Britten a propone na luga di hiza belasting di kita tur e ambtenarennan sin capacidad. Senjor Presidente, mi ta kere cu Senjor Britten sa mescos cumi cu esei nos a hacié hopi tempo caba.

Tempo cu nos a cuminza kita hendenan sin capacidad mi mester bisa cu nos a haci esei den cierto caso no asina tanto segun advies di hoofden van dienst y sekretaris pero door di partida di Senjor Britten.

di A.V.I. tres anja pasá y trabo un pianca di [illegible] anto ya am-e planta lo [illegible] suficiente y nos lo muster a [illegible] bes dia pa hacié mas grandi y pone un [illegible] pasobra si bo trabo un fabrica [illegible] solo biaha [illegible] bo mas [illegible] cu ora bo [illegible] pida plaa. [illegible] pasá nos a haci [illegible], pesoonia di e cinco añas nan cuater [illegible] funcioná. Si nos a haci [illegible] A.V.P. anto si nan por a critico [illegible], pasobra [illegible] e planta lo [illegible] kito di mas caba, ni un anja despues cu e la habri. Anto si nan por a critica.

Nos ta weita [illegible] a crea un conflicto pa [illegible], awó nan ta usá pa gasachi di dondo. Dia cu nan a traha e edificio ei, Señor Presidente, mi ta corda cu dia cu la habri ya e tawata chikito dimes caba. Esei nos ta llama gastamento di placa. Tambe, manera Señor Max Croes a bisa, [illegible] wak nan lo cu e [illegible] largo. Gastamento di placa ta por ehempel un delegation bai Hulanda y bin bek, manera [illegible] sin [illegible] pa pueblo cu solamente debe di tapijt, boto y [illegible]. Esei ta gastamento di placa.

Señor Presidente, no mas cu dos siman pasá Gestuursollege a ruiní un renta di [illegible] cu a [illegible]. E sistema actual tambe a haci varios biaha pa Hulanda [illegible] cu a bai a bin bek cu resultado, a bin bek cu [illegible] grandi na [illegible] y ultimamente pa e [illegible]. E [illegible] ta [illegible] no ta bai Hulanda [illegible], [illegible] pa [illegible] bai Hulanda, [illegible] cu algo, no cu [illegible], manera un a bisa caba [illegible] pasá Gestuurscollege a haya carta di Hulanda di dos of [illegible] anja pasá. Esei si mi ta llama gasta placa.

Señor Presidente, Señor Kelly a haci un proposicion pa nos studia e posibilidad pa cambia e sistema di [illegible] pa [illegible] di afó cu ta bin Aruba, gana placa aki y bai cu placa cu [illegible]. Señor Presidente Señor Kelly a bisa algo cu mi [illegible] e la [illegible] mi curazón. Esei ta un cos cu tin anja tambe molestia hopi tempo caba y mi ta di acuerdo cu Señor Kelly cu e asunto ei mester cambia. [illegible] ta un asunto di gobierno [illegible], [illegible] mi por [illegible] Señor Kelly cu ei nos [illegible] atención, pasobra no mas cu dos [illegible] pasá Gestuurscollege a manda un carta pa gobierno central y a propone pa haci un cambio ei, pasobra nos ta haya [illegible] y [illegible] necesario. [illegible] nos [illegible] cambio. Naturalmente tin hende cu ta paga [illegible] bon y tin hende ta paga [illegible] malo. Mi no ta [illegible] cu tin dificultad pa cierto persona, [illegible], [illegible] y [illegible] di [illegible] nos ta haci [illegible] ta posible pa cobra [illegible] tin cu cobra. Naturalmente pa [illegible] informacion [illegible] e personanan concerní ta claro cu nos no por, [illegible] ta secreto, pero mi [illegible] segura [illegible] di [illegible] nos lo haci lo posible.

Señor Britten a propone na luga di [illegible] nombra [illegible] capacidad. Señor Presidente, mi ta [illegible] cu Señor Britten ta sabe cu [illegible] nos a haci' hopi tempo caba.

Tempo cu nos a cuminza [illegible] cantidad di [illegible]

Mi ke concluí Senjor Presidente cu mi a tende algun critica tocante hizamento di belasting, pero mi no a tende proposicionnan concreto pa haci un otro cos enbez di hiza belasting y toch logra loke nos kier logra awó, esta yuda e milesnan sin trabou y yuda pa tur mucha na Ruba bai school sin dificultad financiero, si tin otro proposicion laga nan bin cuné. No bisa cu ta malhecho, no ta bon, mester bezuinig, pero bisa kiko mester haci. Te hasta Senjor Max Croes cu ta bisa cu e tin boeki Economia den un les y cu e la lezé, no sá. Mi ta aprecia naturalmente cu tur hende ta studia pa bai dilanti, pero ora cu Senjor Croes a bisa tal cos mi a comprende ta pakiko e no por a bin cu ningun proposicion completo, pasobra economía ta asina complicá cu bo no por sinjé den un les. Esei Senjor Croes lo ripara ora e sigi studia, bo por leza hopi boeki di economia sin haya solucion pa cierto problema. Asina cu mi ta spera cu Senjor Croes lo sigi studia, podisé un dia e por bin cu proposicionnan cu ta acceptable pa nos y cu por duna nos e posibilidad pa yuda esnan den necesidad sin cu nos tin nodi hiza belasting. Masha danki.

(Vertaling)

De heer Croes zei, dat indien het waar is, dat 400 mensen werk kunnen krijgen het volgend jaar, zoals de heer Geerman heeft gezegd, 400 mensen niets betekent, daar er meer dan duizend mensen zijn zonder werk, volgens de heer Croes. Hij zegt, dat al deze mensen zonder werk een gevolg is van een slecht bestuur, het bestuur van de laatste tijd. Ik wil de heer Croes herinneren aan wat ik reeds in het Nederlands heb gezegd, wat er in het jaar 1955 is gebeurd. In het jaar 1955 heeft de A.V.P. de verkiezing verloren en de P.P.A. kwam aan het bestuur en in de eerste vergadering van de Eilandsraad, in juli van het jaar 1955, werd de werkloosheidskwestie behandeld, gebrek aan werkgelegenheid. Gedurende deze vergadering is niemand opgestaan behalve de heer Eman, die beweerde, dat er meer dan duizend vaders van gezinnen werkloos waren. Mijnheer de Voorzitter, stelt U zich voor, dat na vier jaren het bestuur, deze meneer zelf opstaat om te zeggen, dat er meer dan duizend vaders van gezinnen zonder werk zijn, maar dat er niets ondernomen werd om dit probleem te bestrijden. Het was dit Bestuur, dat gedurende diezelfde vergadering voor f. 500.000.- heeft gevoteerd om een groot aantal mensen aan werk te helpen. Zoals het huidige bestuur deze geste heeft gedaan, zo ook had zijn bestuur kunnen doen, indien het werkelijk het belang van de arbeiders voor ogen had. De heer Croes en andere hebben het over verkwisten van geld en dat daarom de belasting moet worden verhoogd. Mijnheer de Voorzitter, er zijn vele wijzen om geld te vergooien.Ik kan me bijvoorbeeld indenken, dat toen wij het water-project hebben behandeld, er van de zijde van de A.V.P. gezegd werd: "het project is veel te groot, er moet met drie eenheden begonnen worden, inplaats van met vijf". Het Bestuurscollege zei: "neen, wij moeten voor de toekomst werken, wij dienen verder te kijken dan onze neus lang is", zoals de heer Max Croes vandaag gezegd heeft, ik zal de woorden van de heer Max Croes gebruiken: "wij moeten in de toekomst zien en wij moeten voor de toekomst werken". Het oude systeem om er elk jaar weer een stukje bij te lappen, een stukje bij te bouwen, dat moet uit zijn". Tijdens het vorige bestuur had men dat systeem: vandaag bouwen en morgen herstellen. Men legde b.v. een buis aan van 2 duim, het volgend jaar moest deze worden opgegraven en een buis van vier duim aangelegd, het jaar daarop moest die van vier duim worden opgegraven om er een van acht duim aan te leggen. Dat was het oude systeem. Het nieuwe bestuur legt een buis van acht duim aan en basta. Wie geeft nu meer geld uit? Indien wij het advies van de A.V.P. drie jaar geleden hadden gevolgd

en een fabriek van drie eenheden gebouwd, dan zou die fabriek vandaag reeds niet toereikend meer zijn en wij zouden nog meer geld hebben moeten uitgeven om haar uit te breiden en een stuk bij te bouwen, want wanneer men een fabriek ineens optrekt, dan zal dat goedkoper uitkomen dan wanneer men ze bij stukjes en beetjes bouwt. En thans is het bewezen, dat wij gelijk hadden en goed werk hebben geleverd, want van de vijf units zijn er vier in bedrijf. Als wij volgens de A.V.P. te werk waren gegaan, dan had men inderdaad reden om ons te becritiseren, want dan zou de fabriek nu reeds veel te klein gebleken zijn, geen jaar zelfs nadat zij in bedrijf werd gesteld. Inderdaad, dan had men kunnen becritiseren.

Wij zien ook, dat men een gebouw heeft opgetrokken bij het vliegveld. Nu wordt het gebruikt als garage voor dump-trucks. Toen men het bouwde , Mijnheer de Voorzitter, (ik kan het me nog herinneren) was het op de dag, dat het geopend werd reeds te klein. Dat noemen wij geld weggooien. Daarom, zoals de heer Max Croes reeds zei, men moet verder kijken dan de neus lang is. Geld weggooien is b.v. wanneer een afvaardiging naar Nederland gaat en terugkomt, zoals in die tijd, zonder iets voor het volk te brengen dan een schuld op tapijten, boot en film. Dat is geld weggooien.

Mijnheer de Voorzitter, nog geen twee weken geleden heeft het Bestuurscollege een brief ontvangen uit Nederland over een schuld, die indertijd gemaakt was. Het huidige bestuur heeft ook verschillende reizen naar Nederland gemaakt, maar wanneer men ging, kwam men terug met resultaten, men kwam terug met grote hulp voor Aruba, Curacao en uiteindelijk ook voor de overige eilanden. Zo wordt er gewerkt; wij gaan niet naar Nederland om er kaas te kopen, wij gaan naar Nederland om te werken, want het kost geld om naar Nederland te reizen. Maar wij komen terug met iets, niet met schuld. Zoals ik reeds gezegd heb, vorige week heeft het Bestuurscollege een brief uit Nederland gekregen over een schuld van 8 jaren geleden. Dát noem ik geld weggooien.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Kelly heeft een voorstel gedaan om de mogelijkheid te bestuderen om de wijze te veranderen van het innen van belastingen, vooral van de mensen die van buiten Aruba hier komen geld verdienen en dan weggaan zonder belasting te betalen. De heer Kelly zei iets, dat mij als het ware uit het hart gegrepen is, wat mij ook reeds lang hindert en ik ben het met de heer Kelly eens, dat deze aangelegenheid dient te worden veranderd. Jammer genoeg is dit een aangelegenheid, die de Regering betreft, doch ik kan de heer Kelly verzekeren, dat zij van onze kant de volle aandacht heeft. Geen twee maanden geleden heeft het Bestuurscollege een brief gezonden aan de Regering en daarin heeft voorgesteld om wijziging hierin te brengen, want wij vinden het billijk en zeer noodzakelijk. Van onze zijde zullen wij blijven trachten een dergelijke wijziging te bewerkstelligen. Natuurlijk zijn er mensen, die hun belasting goed betalen en zijn er mensen, die hun belasting slecht betalen. Ik ontken niet dat er moeilijkheden bestaan voor sommige mensen, als ik dat ontken, dan spreek ik geen waarheid. Van onze zijde en vanwege de Eilandsontvanger doen wij al het mogelijke om te innen waar geind moet worden. Natuurlijk kunnen wij geen inlichtingen geven omtrent de betrokken personen, daar zulks geheim is, maar ik kan de verzekering geven, dat van de zijde van de Eilandsontvanger al het mogelijke gedaan wordt.

[illegible] van [illegible] gekomen, dan zou die fabriek verdagen [illegible] hebben [illegible] maar [illegible] en dat [illegible] betaald. En daarom is het bewezen, dat wij geldig hadden [illegible] genomen, want van de wigt [illegible] moeten dragen. [illegible] moet [illegible] worden om aan de beschikking [illegible] de fabriek nu reeds wel [illegible] gekocht [illegible] [illegible]

[illegible] wordt het [illegible] als [illegible] daar [illegible] het [illegible] de dag, dat het [illegible] weld [illegible] [illegible] maar dat [illegible] is b.v. wanneer een afwachting naar [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] Nederland [illegible] maar [illegible] en [illegible] en [illegible] worden [illegible] [illegible] maar [illegible] van [illegible] [illegible]

[illegible] van [illegible] voor [illegible] van de mensen die van buiten af [illegible] komen [illegible] en dat [illegible] aan de [illegible] te [illegible] [illegible] het [illegible] [illegible] ik [illegible] die de [illegible] [illegible] en de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

De heer Britten heeft voorgesteld om in plaats van de belasting te verhogen, al de ambtenaren zonder capaciteiten te ontslaan. Mijnheer de Voorzitter, ik denk, dat de heer Britten net zo goed als ik weet, dat wij dit reeds lang geleden hebben gedaan. Toen wij begonnen de mensen zonder capaciteitèn te onslaan hebben wij dat niet zozeer gedaan op advies van de Hoofden van diensten of de Sekretaris, maar van de partij van de heer Britten.

Tot besluit, Mijnheer de Voorzitter, ik heb wel enige kritiek gehoord betreffende de verhoging van de belasting, maar ik heb geen concrete voorstellen gehoord, om andere dingen te doen inplaats van de belasting te verhogen, en toch datgene te bereiken, wat wij nu bereiken willen, dat is de duizenden zonder werk te helpen en de gelegenheid bieden, dat alle kinderen op Aruba de school kunnen bezoeken zonder financiele moeilijkheden. Als er andere voorstellen zijn, laat men er dan mee voor de dag komen. Zeg niet: "dat is een verkeerde daad, dat is niet goed, er moet bezuinigd worden", maar zeg wát er gedaan moet worden. De heer Max Croes zegt, dat hij een boek over economie in één les heeft en dat hij het heeft gelezen. Ik stel het natuurlijk op prijs, dat iedereen studeert om vooruit te komen, maar toen de heer Max Croes zoiets zei, kon ik begrijpen, waarom hij niet met enig voorstel kon komen, want de economie is zo ingewikkeld, dat men die niet kan leren in één les. Dat zal de heer Croes wel bemerken, wanneer hij doorstudeert; men kan vele boeken over de economie lezen zonder de oplossing te vinden voor een zeker probleem. Ik hoop, dat de heer Croes doorgaat met studeren, misschien kan hij op zekere dag komen met voorstellen die voor ons aanvaardbaar zijn en ons de mogelijkheid schenken om diegenen die in nood verkeren te helpen zonder dat wij de belasting behoeven te verhogen.
Ik dank U.

De heer C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, Meneer Henriquez wil het vorige bestuur verwijten dat dat bestuur niets voor Aruba heeft gedaan! Mijnheer de Voorzitter, ik geloof niet dat de heer Henriquez hier iets van afweet. Als we nagaan wat hier op Aruba werd gedaan totnogtoe. is alles uitsluitend door het vorige Bestuurscollege verricht. De heer Henriquez vraagt waar het geld naar toe is gegaan. Elk jaar werd het geld normaal besteed. Alle scholen, die wij op Aruba hebben zijn gebouwd door het vorige Bestuurscollege. In verband met de verbreding van de ekonomische basis, Mijnheer de Voorzitter, moeten we direkt denken aan onze haven. Onze haven, Mijnheer de Voorzitter, die thans de basis vormt voor de ekonomische verbreding. Deze haven heeft miljoenen gekost. Wij kijken naar ons vliegveld, naar alles wat indertijd gedaan werd voor Aruba.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Henriquez zegt dat in 1955 toen de P.P.A. het bewind overnam, ik met de opmerking kwam dat op Aruba duizend personen werkloos waren. De heer Dominico Croes heeft het aantal van nu genoemd, we hebben op het moment boven de 2500 werklozen. Alleen Openbare Werken en de Watervoorzieningsdienst hebben dezer dagen zoals het Bestuurscollege zelf zegt, ongeveer 400 mensen naar huis gestuurd. De heer Henriquez, die lof wil toezwaaien aan zijn partij, zegt dat op het moment waarop de P.P.A. het bewind overnam, zij geld heeft aangewend voor werkverschaffing. Ik zou de heer Henriquez dit willen vragen: indien het bestuur van de A.V.P. geen zuinig beheer had gevoerd, en een reservefonds had gevormd, waarbij aan alle eisen werd voldaan, waaruit zou de P.P.A. dan hebben geput om enige mensen aan werk te helpen?

Het was slechts een tijdelijke voorziening, want men kan f. 500.000.- voteren niet werkverschaffing noemen. We staan voor het feit, Mijnheer de Voorzitter, dat er 2500 mensen zijn die zonder werk zitten. De heer Henriquez zegt dat door heffing van deze opcenten 400 personen te werk zullen worden gesteld en dat daar door de gezinnen geholpen worden. Maar ik kan niet begrijpen, Mijnheer de Voorzitter, hoe het Bestuurscollege één miljoen wil gebruiken voor werkverschaffing. Er zijn zoveel mensen zonder werk, die geholpen moeten worden. Ik vraag me af, Mijnheer de Voorzitter, of deze een miljoen guldens bestemd is om mensen aan werk te helpen of om ook materialen te betalen?

Over geldverspilling, Mijnheer de Voorzitter, van het vorige Bestuurscollege, sprekende en dat er schulden zouden zijn gemaakt met tapijten, met boten enz., schaamt de heer Henriquez zich niet deze dingen naar voren te brengen, Mijnheer de Voorzitter, als U nagaat wat gebruikt is geworden door de delegaties die in Holland zijn geweest? Op het moment zijn twee ministers teruggekeerd met lege zakken, zonder enig resultaat. Er is een delegatie geweest die fl. 20.000.000.- heeft geleend, men heeft het geleend, men moet het terugbetalen. Mijnheer de Voorzitter, de projekten, die de P.P.A. ter hand heeft genomen, zijn zeer dubieus. We hebben de waterfabriek, Mijnheer de Voorzitter, die - het Bestuurscollege heeft het zelf gezegd - ongeveer f. 300.000.- aan jaarlijks tekort heeft. Wij hebben het hotel, Mijnheer de Voorzitter. Wat daarmee gebeurt ligt nog in het duister. Ik geloof niet dat we kunnen spreken van verbreding van de ekonomische basis. Dit hotel, Mijnheer de Voorzitter, geeft de indruk dat Aruba er is voor het hotel en niet het hotel voor Aruba. Alle partijen die door de heer Henriquez daar gehouden worden moet Aruba betalen.

Senjor Presidente, hizamento di belasting aki no ta yuda nos nada. Senjor Henriquez a bisa cu tin un miembro di nos fracción cu ta papia di economía sin cu e la studia riba esaki. Economía bo mester studia bon. Pero Senjor Presidente te hasta mucha di school ta comprende cu hizamento di belasting no ta resolve e problema aki. E problema aki ta resultado di mal gobierno di e partido cu ta goberna actual, gobierno di P.P.A. Manera mi a splika caba esei nunca lo no a pasa tempo di A.V.P. Hizamento di belasting bou cual nomber cu ta, ta cai riba e homber chikito. Laga Bestuurscollege busca pa economiza. E comerciantenan lo no sufri, pero ta e pueblo cu lo sufri! Senjor Henriquez sá cu nos no tin un ley pa stop hizamento de prijsnan? Senjor Henriquez sá cu comerciantenan ta hiza prijs manera nan ké? Ta P.P.A. ta traha ley, Senjor Presidente. Senjor Henriquez ta bisa cu e hizamento di belasting aki ta pa pone tatanan di famia na trabou. No, Senjor Presidente ta otro projecto Senjor Henriquez tin den su cabez pa pone deputado bira agente. Senjor Presidente, na tur parti di mundo nan ta resolve e problema di desempleo cu capacidad. Ora cu no tin ningun medio pa cubri gastonan, anto mester busca otro forma. Senjor Henriquez ta bisa cu ningun hende no a bini cu proposicion concreto, mi proposicion concreto ta: weita pa drecha e situacion entre e isla aki cu gobierno central, weita pa e contribucion cu nos ta paga pa isla di Corsow wordu kitá. Nos no kier meen pa kita e pago di pension di behez fei hendenan di isla riba. Nos ta pidi pa contribuí pa e islanan ei, isla di Bonaire y isla riba, pero nos no por comprende e necesidad ni urgencia pa nos mester paga manicomio na Corsow. Senjor Henriquez haci un proposicion na gobierno central pa nos no tin mester di paga e contribucion na e

Het zou slecht van tijdelijke [illegible] zijn, want [illegible] f. 300.000,- [illegible] niet meer [illegible]. [illegible] voor [illegible], Mijnheer de Voorzitter, dat er 2000 mensen zijn die zonder werk zitten. [illegible] [illegible] [illegible] van deze [illegible] 400 [illegible] aan het werk zullen worden gesteld en dat deze door de gezinnen gevolgen worden. Maar ik kan niet begrijpen, Mijnheer de Voorzitter, hoe het Bestuurscollege één miljoen wil gebruiken voor werkverschaffing. Er zijn zoveel mensen zonder werk, die geholpen moeten worden. Ik vraag me af, Mijnheer de Voorzitter, of deze een miljoen gulden bestemd is om mensen aan werk te [illegible] of om ook [illegible] te betalen.

Over [illegible], Mijnheer de Voorzitter, van het vorige bestuurscollege, [illegible] en dat er [illegible] zijn [illegible] met [illegible], met beton enz., schenkt de heer Henriquez geen [illegible] deze dingen meer [illegible], Mijnheer de Voorzitter, [illegible] gebruikt is [illegible] door de gedeputeerde die in Holland zijn [illegible] op het moment zijn twee ministers teruggekeerd met lege zakken, zonder enig resultaat. Er is een delegatie geweest die fl. 20.000.000,- heeft gehaald, men heeft het gehaald, men moet het terugbetalen. Mijnheer de Voorzitter, de projekten, die de [illegible] heeft [illegible]. We hebben de [illegible], Mijnheer de Voorzitter, die - het bestuurscollege heeft het zelf gezegd - ongeveer f. 300.000,- aan jaarlijkse [illegible]. Wij hebben het [illegible], Mijnheer de Voorzitter. Wat [illegible] [illegible] van de [illegible], Mijnheer de Voorzitter, geeft de indruk dat Aruba er is voor het hotel en niet het hotel om Aruba te laten.

Señor Henriquez a bisa [illegible] mi ta papia [illegible]. Pero Señor Presidente [illegible] ta comprende cu [illegible] di [illegible] no ta resolve e problema aki. E problema [illegible] no [illegible] A.V.P. [illegible] di belasting [illegible] [illegible] chikito. Luga Bestuurscollege [illegible]. E comerciantenan [illegible], pero [illegible] Señor Henriquez [illegible] [illegible] [illegible] Señor Henriquez [illegible] [illegible] ta [illegible] ley, Señor Presidente. Señor Henriquez ta bisa cu [illegible] di belasting [illegible] ta [illegible]. Mo, Señor Presidente ta [illegible] Señor Henriquez [illegible] ta [illegible] [illegible]. Señor Presidente, na [illegible] ta resolve e problema di desempleo na [illegible]. [illegible] ta [illegible] [illegible]. Señor Henriquez ta bisa [illegible] [illegible] [illegible] mes [illegible] [illegible], [illegible] e [illegible] ta [illegible] [illegible]. Nos no [illegible] pa [illegible] e pago di [illegible] di [illegible] [illegible] [illegible].

manicomio di Corsow, caminda casi no tin Arubano. E fl. 200.000.- cu mester wordu duna pa hydroponics atrobe, laga nos pone pa tata di famia haya trabou. Senjor Henriquez laga nos cuminzá den gobierno en general, caminda cu tin empleadonan sin capacidad, amigo nan politico cu ta nombra, cu puesto a wordu criá pa nan, cu ta gasta placa di Aruba. Laga nos cuminzá cu Senjor Henriquez mes como deputado.
Senjor Henriquez f. 1.000.- pa luna bo no ta muri, pero laga nos baha e sueldo. Un deputado no ta muri cu f. 1.000.- pa luna; laganos cuminza pa rebaha sueldo di deputado. Laga nos kita e suma cu Senjor Henriquez ta pensa di haya of cu Senjor Geerman ta pensa di haya.

Senjor Henriquez laga nos mira Lago, e ta produci aceta.Laga nos busca cu nos no por haya orto projekto pa duna trabou verdaderamente.

Senjor Henriquez mester tin verguenza di loke e ta papia riba debenan di tapijt etc. Eseinan ta loke cu mi por papia den reunionan politico. Bo no tin verguenza. Mi por bisa hopi cos tambe, Senjor Henrequez, pero mi ta tene e sala aki na honor. Senjor Presidente, nos ta contra hizamento di belasting, nos ta di opinion cu tin otro solución cu hizamento di belasting. Senjor Presidente, si A.V.P. a keda na gobierno awe lo nos no tawatin falta di placa den caha.

Ora cu mester vota pa krediet ningun hende no sá ta cuanto a gasta. Te awe no tin un miembro aki den cu por bisa cuanto e planta di awa a costa. Ningun miembro aki no por bisa cuanto e machienan a costa, ningun miembro no a weita e plannan. Ta loke cu meneer Henriquez ta gusta masha hopi, haci cosnan na secreto.

A.V.P. ta contra hizamento di belasting, no un biaha, pero tur biaha.

Mas oro mi ta bin cu un mocion, den e mes sentido cu mi a caba di expresami, no Aruba pa Arubiano só, pero asina leuw cu tin trabou ariba Aruba, Arubiano mester haya. Mi ta bai weita si Senjor Henriquez ta bai vota pé. Hizamento di belasting no ta resolve nada. Nos fraccion lo keda semper contra. Cu ta kita schoolgelden, placa cu ta paga pa muchanan bai school. Senjor Presidente esei ta cos cu ta nos a pidié, anja den anja fó! Ainda e no ta completo, no ta e schoolgeld so mester kita, mester duna como regla transportacion liber pa e muchanan cu ta biba leuw. No manera e ta awó cu un tata of mama mester bin cerca Bestuurscollege bin pidi, anto pa duna un empleado, un partidario politica, pa bin drenta te den nan kamber weita kiko e tin anto pa e hayé. Mi kier meen transportacion liber, den esei Bestuurscollege a keda atras. Laga e muchanan cu ocasion pa bishita school mas tanto posibel, esei semper tawata riba programma de A.V.P. Senjor Predidente, mi a bisa caba tawatin mocion y awó lo bin emocion! Mi ta kere cu mi a splika claramente sintimento di nos partida y pakiko nos ta contra.
Mashá danki, Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, hier helpt ons verhoging van de belasting niets. De heer Henriquez zei, dat een lid van onze fraktie over economie heeft gesproken zonder deze te hebben bestudeerd. Economie moet men goed studeren, Maar, Mijnheer de Voorzitter, zelfs een schoolkind begrijpt, dat verhoging van de belasting dit probleem niet oplost. Dit probleem is het gevolg van slecht bestuur van de partij die thans aan het bewind is, het

Bestuur van de P.P.A. Zoals ik reeds heb uiteengezet, zou dit nooit gebeurd zijn tijdens de A.V.P.-regering. Belastingverhoging, hoe ook genoemd, valt terug op de kleine man. Laat het Bestuurscollege zien te bezuinigen. De handelaren zullen de prijzen opdrijven, de handelaren zullen er niet onder lijden! De heer Henriquez weet dat wij geen wet hebben om prijsopdrijving tegen te gaan. Weet de heer Henriquez dat de handelaren de prijzen kunnen verhogen, zoals ze dat willen? De P.P.A. maakt de wetten, Mijnheer de Voorzitter. De heer Henriquez zegt, dat deze belastingverhoging bestemd is om vaders van gezinnen aan het werk te stellen. Neen, Mijnheer de Voorzitter, de heer Henriquez heeft een nieuw projekt in het hoofd, om er de gedeputeerden agent van te laten worden. Mijnheer de Voorzitter, overal ter wereld lost men het probleem der werkloosheid op met kundigheid, bekwaamheid. Wanneer er geen enkele manier meer is om de kosten te dekken, dan moet men andere wijzen zoeken. De heer Henriquez zegt, dat niemand gekomen is met concrete voorstellen; mijn concreet voorstel is: Zie de verhouding tussen dit eiland en de Regering te verbeteren, zie dat de bijdrage, die wij voor het eiland Curacao moeten betalen wordt afgeschaft. Wij bedoelen niet, de betaling afschaffen voor nood-ouderdomvoorziening voor de oude mensen van de Bovenwinden. Wij vragen om voor die eilanden bij te dragen, het eiland Bonaire en de Bovenwinden, we kunnen de noodzaak niet inzien van betaling voor het krankzinnigengesticht op Curacao. Meneer Henriquez doe een voorstel aan de Regering, dat wij de bijdrage aan het krankzinnigengesticht op Curacao niet meer hoeven te betalen, waar haast geen Arubanen zijn. De f. 200.000.- die wederom geschonken moeten worden voor de Hydroponics, laten wij die aanwenden om vaders van gezinnen aan werk te helpen. Meneer Henriquez, laten wij bij het Gouvernement in het algemeen beginnen, waar er ambtenaren zijn zonder capaciteit, politieke vrienden die benoemd werden in functies die voor hen in het leven werden geroepen, die het geld van Aruba verkwisten. Laten wij beginnen met de heer Henriquez zelf als Gedeputeerde. Meneer Henriquez, met f. 1.000.- per maand ga je niet dood, maar laat ons het salaris verlagen. Een Gedeputeerde gaat niet dood van f. 1.000.- per maand. Laat ons beginnen met het salaris van de Gedeputeerden te verlagen. Laat ons het bedrag, dat de heer Henriquez denkt te krijgen of de heer Geerman denkt te krijgen afvoeren.

Meneer Henriquez, laten wij de Lago nemen, zij produceert olie. Laat ons nagaan of wij niet een ander projekt kunnen vinden om inderdaad werk te kunnen geven. De heer Henriquez moet zich schamen over wat hij zegt betreffende tapijtschulden etc. Dat zijn dingen die zelfs in politieke vergaderingen niet kunnen worden besproken. Schaamt hij zich niet? Ik kan ook vele dingen vertellen, Meneer Henriquez, doch ik houd deze zaal in ere. Mijnheer de Voorzitter, wij zijn tegen verhoging van de belasting, wij zijn van mening, dat er een andere oplossing bestaat dan belasting-verhoging. Mijnheer de Voorzitter, indien de A.V.P. aan het bewind was gebleven, dan hadden wij vandaag geen tekort in kas.

Wanneer er gestemd moet worden voor kredieten weet niemand hoeveel er uitgegeven is. Tot vandaag is er niet één lid, dat zou kunnen zeggen, hoeveel de waterfabriek gekost heeft. Niet één lid hier kan zeggen hoeveel de machinerieen gekost hebben, niet één lid heeft de plannen gezien. Daar houdt de heer Henriquez zeer veel van, de dingen in het geheim doen.

De A.V.P. is tegen de verhoging van de belastingen, niet één keer, maar telkens weer.

Straks zal ik met mijn motie komen in dezelfde geest waarin ik mij heb uitgelaten, niet "Aruba voor de Arubanen alleen", maar "zolang er werk is op Aruba, moeten de Arubanen werk krijgen". Ik zal zien of de heer Henriquez hiervoor zal stemmen. Belastingverhoging lost niets op. Onze fraktie zal er altijd tegen blijven. Dat men schoolgeld afschaft, het geld, dat men betaalt om de kinderen naar school te zenden, Mijnheer de Voorzitter, dat is iets waar wij om gevraagd hebben, jaar in jaar uit. Het is nog niet kompleet, niet slechts het schoolgeld moet worden afgeschaft, men moet als regel vrij vervoer beschikbaar stellen voor kinderen die veraf wonen. En niet zoals het thans is, dat een vader of moeder bij het Bestuurscollege moet komen vragen en dat een ambtenaar, een politieke aanhanger, bij hen komt kijken tot in de privé-vertrekken, voordat men de vrijstelling krijgt. Ik bedoel hier, gratis transport, hierin is het Bestuurscollege nalatig gebleven. Geeft de kinderen de kans om de school zoveel mogelijk te bezoeken, dat was steeds op het programma van de A.V.P.

Mijnheer de Voorzitter, ik zei reeds er waren moties en nu komen de emoties. Ik geloof, dat ik duidelijk de gevoelens van onze partij heb uiteengezet en waarom wij tegen zijn.
Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer P. CROES: Senjor Presidente, cu masha atencion mi a sinta scucha diferente oradoresnan haci uso di palabra respekto e ordonanza cu awe ta nos dilanti. Di manera cu un momento pasa mi a bisa na hulandes cu ora mi a sali awe mainta fei cas, mi no a sali ningun momento cu e intencion cu e sala aki di Eilandsraad, e instancia mas haltu di Aruba lo a wordu usá pa cosnan cu aki no ta pertenece na cas.
Pero una vez cu pa parti di gobierno, kende, na prome lugar mester ta esunan cu tin obligacion cu pueblo di duna bon ehemplo, (como nos a tende varios biaha, semper di nos bida, cu caridad ta cuminzá na cas y mi a spera tambe foi gobierno insular di Aruba berdaderamente caridad a cuminzá na cas y nan lo duna respet mas grandi cu e sala ki tin aden). Pero al contrario, mi a keda desapuntá. Pa parti di un miembro di Bestuurscollege e respet no a wordu duná y un vez mas pa tùr loke e por tini di atacami cuné un cos ta keda mi, e respet di mas haltu pa e sala aki, pasobra e sala aki no ta sala unda expresionan baho mester wordu haci, pasobra e sala aki Senjor Presidente ta wordu precedí pabo, Senjor Beaujon, den bo calidad di gezaghebber di Aruba, tambe representante di corona door di cual nos estimada, respetada Reina ta goberna. Ora abo, Senjor Beaujon ta representa nos corona y alavez ta representa nos Reina stimá, abo tin responsabilidad grandi riba bo schouder, percura den futuro pa e sala aki wordu usá pa e obheto cu e la wordu yamá. Mas cu si Bestuurscollege of parti di Bestuurscollege no ta tene na cuenta bo responsabilidad pa loke ta wordu papiá aki den,

mi no ta respondé pé. Un biaha mas mi ta bisa e sala aki tin mi respet, pasobra nos, sea chikito of grandi, nos a wordu mandá door di pueblo, un pueblo liber cu su ley ta ancrá riba su consenshi y su consenshi mester dirigi su representantenan. Maske con chikito e pueblo ei ta, democracia ta sinja nos na promer lugá nos mester respetá derecho di menoría y ora derecho di menoría ta wordu respeta anto nos por bisa cu e isla aki ta wordu goberná di acuerdo cu voluntad di pueblo. Pero no solo grita den reunionan publico y bati riba pecho cu nos ta defensor di pueblo, du nos tin interes di pueblo na pecho ta aki den nos mester demostrá cu nos tin interes pa pueblo no cu palabra, sino cu hecho cu verdaderamente nos ta sinti pa e chikitonan. Laga nos comprende otro bon, no ta cuestion cu nos ta corre pa responsabilidad, al contrario mi no ta clase di homber cu ta corre pa responsabilidad. Ma nos mester weita den ki forma y con e responsabilidad ei ta wordu llamá. Ta facil pa bisa: ban halzá belasting. Nos mester tene cuenta cu esunan cu ta bai sufrí e consequencia, mi ta tende aki den cu chikitonan lo no sufrí. Maske con nos pone e wiel drei, unda cu e baibin, unda cu e stop, ta ariba lomba di e chikitonan e ta cai. Esei ta un di e motibunan, no motibu personal, cu motibu personal nos no ta hiba e isla aki ningun caminda. Ningun parti di e isla aki ta bai adilanti ora nos ta weita nos dilanti interesnan personal. Nos mester pone un banda interes personal y cohe interes general. Ora nos ta cohe interes general nos mester busca forma pa e interes general ei wordu caminá den voluntad di pueblo. No t'ami, Senjor Presidente, no t'ami a bisa, ta den campanja di eleccion, no eleccion di anja pasá, no eleccion di e anja aki, sino eleccionan di 10 anja pasá. Mi mes a tende esunan cu ta sinta na e mesa ei bisa cu ora nos llega na poder e prome paso cu nos lo tuma ta baha belasting pa pobernan. Y maske con bo atacami Senjor Henriquez un cos bo no por bisa door di e tempo cu mi ta sinta na bo lado belasting no a subi. Pasobra ami tawata kende a zorg sinembargo pa tene cuenta cu politica di e partido y si mi tawata kier di e tempo ei caba belasting a wordu halza. Por ehemplo mas oro nos tin halzamento di belasting di cachó. Mi a tende tres hende ta bisa un ta subi otro ta baha. Un ta bisa ta e mes belasting bieuw y otro ta bisa ta un descriminacion, pasobra distrito ta haya menos pa paga y stad mas. E ley aki di anja 1953 caba tawata lora ariba e mesanan aki. Door di nos cu tawata sinta aya banda, nos a percura pa e no bin na vigor. Na anja 1956 tambe e tawata lora riba e mesa aki, e no a weita luz, pasobra e no tawata conveni pueblo. Ki cambio cu por tin ta e ley bieuw di 1946. Pues aki mi a ilustra cu ta mashá bunita bisa cu chikito no ta hayé. Senjor Geerman ta mi amigo intimo, si no ta p'ami e no ta sinta aki den, e no tin e trabou cu e tin. Y Senjor Henriquez sin ta pami bo no ta sinta ei, pasobra t'ami ta ken a propone pa bo bin den politica, pasobra e tempo ei nos partida tawata chikito ainda. Ora e partida a bira grandi, nan a sacami afó, pero never mind e cos ei, esei ta coi lubida. E berdad na e momento aki ta cu ora e belasting aki tuma luga, ta chikito ta sufri. Nos por bai den detalles un anochi y un dia largo sin cu nos por mustra cu no ta berdad. Mi ta haya cu manera diferente miembro di oposicion a bisa caba esaki ta provecho pa comerciantenan. Pasobra ora cu gobierno duna 5% di aumento of Lago 3% di aumento, corda bon ta aumento no belasting, ya e comerciantenan a hiza nan prijsnan caba. Awo ta gobierno mes ta bai hiza belasting y awó ta di spera cu tur e comerciantenan ei, cu nan tambe lo buska manera di sera nan begroting y nan lo mes-

ter hiza aki hiza alla y ademas pa con secreto, pa Bestuurscollege mi no sa, pero henter Aruba ta weita caba, cu pa parti di Lago e gasolin lo subi cu tres cens y asina ta, Senjor Presidente, nos por keda papia aki un anja largo, e berdad ta cu maske con nos drei e belasting ta subi. Ta masha boenita pa hende tende elogio, pa admira esun cu ta papia, cu ta bisa 400 tata di famia ta haya trabou si belasting subi. Masha boenita, 400 tata di famia! Pero si ta asina cu e hendenan aki ta haya trabou, pakiko gobierno a manda nan cas caba? Pakiko e no a tene nan na trabou? Cu e pober hendenan ta sufri consequencia cu nan siman di vakantie e anja aki nan no ta hayé, pasobra nan a wordu manda cas tres luna prome cu anja a serra. Asina ta no bin cu palabranan, sino bin cu hechonan cu por wordu encamina den cabez di pueblo. Bisa e pueblo berdad y nos ta eens cu gobierno, si gobierno por bisa berdad e motibu pa cual e ta halza belasting. Pero bisa kita schoolgeld, ta reconoci den pueblo cu e hende pobernan nunca no ta paga! Ta schoolgeld pa e riconan gobierno ta kita, pasobra e pobernan ta bin cerca Bestuurscollege pa nan haya vrijstelling di schoolgeld. Asina ta cu e hende riconan laga nan paga. No cu mi tin nada contra. E pobernan no por bin school, pasobra e tata no tin pan pa mantene su joewnan. Gobierno a weita pa e muchanan aki a haya pida pan? No!

Pero, Senjor Presidente, laga nos mira e momento, e evolucion di e isla aki. Laga nos drecha situacion, no skonde pé. Esei nos por bisa corre pa responsabilidad! Nos ta sintá trei di e mesa ei y nos sabi kiko ta pasando. Nos kier usa e mayoria aplastante pa nos haci manera nos ta haya ta bon. Manera mi a tende un expresion caba: e hizamento di belasting aki no ta pa semper, e tin un aard tijdelijk. Senjor Presidente, ta asina e situacion ta? Ya nos ta papia caba di temporalmente, pasobra asina elecion bin nos ta corre bahé. Den pasado tambe nos a hiza belasting y asina elecion a bin nos a corre bahé, no nos sino gobierno anterior, loke ta mescos. E manera ta, manera Senjor Finck a expresá, den su palabranan, si miembronan por presenta gobierno proposicionan completo, e ta dispuesto na traha pa e belasting aki no bai door. Awó mi kier puntra Senjor Finck: gobierno a duna ocasion pa proposicionan concreto wordu lanzá? Senjor Finck no por bisami cu si, pasobra pa cuminza begroting a wordu entrega algun dia laat di acuerdo cu Eilandenregeling, pa di dos e la bin den afdelingen: ta martin so tawata baha, pa di tres si berdaderamente Senjor Finck tawata sinti cu si tin proposicionan concreto lo e traha huntu pa e belasting no bai door, anto lo mi bisa di bo banda só, pasobra ami ni maske mi papia un anja largo aki den ta cu muralla lo mi papia. Pero di bo banda, cu bo tin e mayoria aplastante den bo man bin cu un proposicion pa schors e ontwerpen pa belasting, pidi pa forma un comision. Mi a tende di un reunion aki den cu comision a wordu nombra pa studia e problema di desempleo. Quizas ami no ta conta pa nada, pero ora cu e comision a wordu nombrá pa soluciona e problema di desempleo, e prome paso cu gobierno mester tuma ta consulta e menoria, pasobra e menoria mester wordu consulta di tur forma y si e menoria no wordu consultá pa llega na un acuerdo un tin papiamento, un tin tanto dolor di cabez, sino trabou lo bai facilmente. Un biaha mas, Senjor Presidente mi ta dispuesto, manera mi a bisa caba den mi entrada den e Raad aki den mi prome reunion publico cu mi no ta

interesá totalmente den nada personal, sino mi ta weita solamente interes general. Y cualquier partido cu ta bini cu un proposicion cu ta na interes general di e isla aki, lo mi ta voor. Si, Senjor Finck bini cu un proposicion pa soluciona e lo haya mi steun tambe. Den begroting tin cantidad di parti cu nos por bini cu proposicionan completo pa economizá.
Senjor Presidente, mashá danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, met veel belangstelling heb ik zitten luisteren naar de verschillendq sprekers, die het woord voerden over de verordening, die wij vandaag voor ons hebben liggen. Zoals ik daarjuist in het Nederlands heb gezegd, toen ik vanmorgen van huis ging, was ik geenszins de mening toegedaan, dat deze zaal van de Eilandsraad, de hoogste instantie op Aruba, zou worden gebruikt voor aangelegenheden, die hier niet thuis horen.

Maar omdat het bestuur op de eerste plaats degene moet zijn, die tegenover het volk de verplichting heeft om het voorbeeld te geven, en daar wij in ons leven verschillende keren gehoord hebben, dat de naastenliefde thuis het eerst beoefend dient te worden, heb ik dan ook van het eilandsbestuur verwacht, dat inderdaad de naastenliefde thuis zou beginnen en dat het het grootste respekt zou hebben bewezen, dat in deze zaal aanwezig is. Maar integendeel, ik ben teleurgesteld geworden. Vanwege een der leden van het Bestuurscollege werd dit respekt niet bewezen en nogmaals, met alles waar hij mij voor heeft aangevallen, een ding rest mij en dat is het hoogste respekt voor deze zaal. Want deze zaal is niet de plaats waar lage uitdrukkingen gebruikt moeten worden, want in deze leidt U als voorzitter, Meneer Beaujon, in Uw hoedanigheid van Gezaghebber van Aruba, tevens vertegenwoordiger van de Kroon, door wien onze geëerbiedigde Koningin regeert. U, Meneer Beaujon, die onze Kroon en tevens onze geliefde Koningin vertegenwoordigt, en een grote verantwoordelijkheid op Uw schouders draagt, moet in het vervolg ervoor zorgdragen, dat deze zaal wordt gebezigd voor het doel waarvoor zij geroepen is. Temeer, daar ik niet verantwoordelijk blijf indien het Bestuurscollege of een gedeelte van het Bestuurscollege geen rekening houdt met Uw verantwoordelijkheid voor wat hierin gezegd wordt. Nogmaals zeg ik, deze zaal heeft mijn respekt, daar wij, zij het klein of groot, gezonden zijn door het volk, een vrij volk, waarvan de wet verankerd ligt in het geweten en door dat geweten moeten de vertegenwoordigers worden geleid. Hoe klein dat volk ook zij, de democratie leert ons, dat wij op de eerste plaats de rechten van de minderheid moeten eerbiedigen en wanneer de rechten van de minderheid geerbiedigd worden,dan kunnen wij zeggen, dat dit eiland bestuurd wordt overeenkomstig de wil van het volk. Maar niet alleen maar door op de openbare vergaderingen te schreeuwen en op de borst te kloppen dat men verdediger is van het volk, dat de belangen van het volk ons na aan het hart liggen. Hier moeten wij tonen, dat wij belang stellen in het volk; niet met woorden, maar met daden moeten wij bewijzen dat wij voelen voor de kleine man. Laten wij elkaar goed begrijpen, het is niet dat wij vluchten voor de verantwoordelijkheid, integendeel, ik ben niet de man, die voor verantwoordelijkheid op de vlucht gaat. Maar wij zien op welke wijze

en hoe die verantwoordelijkheid genoemd wordt. Zoals ik reeds gezegd heb, het is heel makkelijk voor een bestuur om te zeggen: Laten wij de belasting verhogen. Wij dienen rekening te houden met diegenen hiervan die de gevolgen zullen lijden. Hoe wij het wiel ook laten draaien, heen of terug, waar het ook blijft staan, het valt terug op de rug van de kleine man. Dat is een van de redenen, geen persoonlijke reden, met persoonlijke redenen brengen wij dit eiland niet vooruit. Geen enkel onderdeel van dit eiland gaat ermee vooruit wanneer wij persoonlijke belangen op het oog hebben. Wij moeten persoonlijke belangen opzij leggen en het algemeen belang nemen. Wanneer wij het algemeen belang nemen dan moeten wij wegen zoeken waarlangs dat algemeen belang geleid kan worden volgens de wil van het volk.

Niet ik, Mijnheer de Voorzitter, niet ik heb dit gezegd, gedurende de verkiezings-campagne, niet van het vorig jaar, niet van dit jaar, doch van 10 jaren geleden. Ik zelf heb hen, die daar aan de tafel zitten, horen zeggen, dat wanneer wij aan de macht komen, de eerste stap, die wij zullen nemen zal zijn de belasting te verlagen voor de armen. En hoe U mij ook aanvalt, meneer Henriquez, een ding kunt U niet zeggen, en dat is, dat gedurende de tijd dat ik naast U zat de belastingen niet omhoog zijn gegaan. Ik was de persoon, die ervoor gezorgd heeft om rekening te houden met de politiek van de partij en indien ik het had gewild, dan zou toen reeds de belasting verhoogd zijn. Wij zullen b.v. het direkt hebben over de verhoging van de hondenbelasting. Ik heb drie personen horen zeggen, de een, dat die belasting omhoog gaat, een ander dat zij omlaag gaat. De een zegt, dat het dezelfde oude belasting is, weer een ander, die zegt, dat het een diskriminatie is, daar de distrikten minder te betalen krijgen en de stad meer. Deze verordening heeft reeds vanaf 1953 op deze tafel rondgezwalkt. Door ons, die indertijd aan die kant zaten, werd gezorgd dat zij niet van kracht werd. In 1956 kwam zij wederom op deze tafel, maar zij heeft het levenslicht niet aanschouwd, daar dit niet in belang was van het volk. Welke veranderingen er ook mogen zijn, het is de oude verordening van 1946.

Hiermede heb ik even toegelicht, dat het zeer mooi is om te zeggen, dat de kleine man dit niet treft. De heer Geerman is mijn boezemvriend, was het niet door mij dan zat hij vandaag niet hier, dan had hij vandaag de baan die hij heeft niet gehad. En de heer Henriquez, was het niet door mijn toedoen, zat hij thans niet daar, want ik ben degene, die heeft voorgesteld, dat hij in de politiek kwam, want toen was onze partij nog klein. Toen de partij groot was geworden, hebben zij mij uitgestoten, maar ach, vergeet het maar. Wat thans waarachtig is, is het feit, dat wanneer deze belasting doorgang vindt, het de kleine man is, die zal lijden. Wij kunnen in bijzonderheden treden, een nacht en een dag lang, zonder dat wij kunnen aantonen, dat dit niet waar is. Ik vind, zoals verschillende sprekers van de oppositie hebben gezegd, dat dit in het voordeel is van de handelaren. Want wanneer het Gouvernement 5% salarisverhoging geeft of de Lago 3%, bedenk goed, verhoging van het salaris, niet van de belasting, dan gaan de handelaren meteen hun prijzen verhogen. Thans gaat het Gouvernement zelf de belasting verhogen en het is te verwachten, dat al die handelaren ook zullen trachten hun begroting te doen sluiten en dat zij hier zullen verhogen, daar zullen verhogen en bovendien, hoe geheim ook (voor het Bestuurscollege weet ik niet), maar heel Aruba merkt reeds, dat vanwege de Lago de gasoline zal stijgen met drie centen. En zodoende, Mijnheer de Voorzitter, kunnen wij hier een jaar lang blijven praten, de werkelijkheid is, dat hoe wij er ook omheenspringen, de be-

lasting toch stijgt. Het is heel mooi om de lofprijzingen te horen, om de spreker te bewonderen, die zegt dat 400 vaders van huisgezinnen werk zullen krijgen als de belasting omhoog gaat. Het is zeer mooi, 400 vaders van huisgezinnen! Maar indien het zo is, dat deze mensen werk zullen krijgen, waarom heeft het Gouvernement ze dan reeds naar huis gezonden? Waarom heeft het Gouvernement hen niet op het werk gehouden, nu deze arme mensen hierdoor hun jaarlijkse vakantie verliezen aangezien zij naar huis worden gestuurd voordat het jaar om is. Komt dus niet met woorden aandragen, maar met daden, die aanvaardbaar zijn voor het volk. Zegt het volk de waarheid en we zullen het eens worden met het Gouvernement. Indien het Gouvernement naar waarheid de reden kan opgeven waarom de belasting verhoogd wordt. Maar zeggen, dat het schoolgeld wordt afgeschaft, het is algemeen bekend bij het volk, dat de arme mensen nooit schoolgeld betalen! Het is voor de rijken, dat het Gouvernement het schoolgeld afschaft, want de armen komen bij het Bestuurscollege om vrijstelling te krijgen van schoolgeld. Laat dus de rijken betalen. Niet dat ik er iets tegen heb, ik heb er niets op tegen. De armen kunnen niet naar school komen, daar de vader geen brood heeft om zijn kinderen te voeden. Heeft het Gouvernement ervoor gezorgd, dat deze kinderen een stuk brood kregen? Neen.

Maar, Mijnheer de Voorzitter, laten wij even de ontwikkeling van dit eiland bekijken. Laten wij de toestand verbeteren, niet ervoor schuilen. Dat kunnen wij noemen voor de verantwoordelijkheid vluchten. Wij zitten achter die tafel en weten wat er gebeurt. Wij wensen de overweldigende meerderheid te gebruiken om te doen wat ons geoddunkt. Zoals ik reeds heb horen zeggen: deze belastingverhoging is niet blijvend, maar van tijdelijke aard. Mijnheer de Voorzitter, is de zaak werkelijk zo? Wij spreken nu reeds van tijdelijk, want wanneer de verkiezingen daar zijn, zullen wij haar gauw verlagen. In het verleden hebben wij ook de belasting verhoogd en zodra de verkiezingen voor de deur stonden hebben wij ze weer verlaagd, niet wij, maar de vorige regering, wat op hetzelfde neerkomt. Zoals de heer Finck zei, indien de leden het Bestuur afdoende voorstellen kunnen voorleggen, dan zal hij ervoor werken dat die belastingverhoging niet doorgaat. Nu wil ik de heer Finck vragen, heeft het Bestuur de kans gegeven om met konkrete voorstellen te komen? De heer Finck zal niet kunnen zeggen van wel, want om te beginnen werd de begroting enkele dagen later ingediend dan volgens bepalingen van de Eilandenregeling vereist is, ten tweede toen zij in de afdelingen kwam, werd er maar steeds met de hamer geklopt, ten derde indien de heer Finck werkelijk, indien er konkrete voorstellen waren, medegewerkt zou hebben opdat de belastingverhoging niet zou doorgaan, dan zal ik zeggen, dat het alleen van Uw kant moet komen, want al praat ik een jaar lang, het is als praatte ik tegen een muur. Maar van Uw zijde, nu U de overweldigende meerderheid hebt, kom met een voorstel om de belasting ontwerpen te schorsen, vraag dat er een commissie gevormd wordt. Ik heb gehoord van een vergadering, hier gehouden, waarin een commissie benoemd werd om de problemen van de werkloosheid te bestuderen. Misschien tel ik niet mee, maar toen de commissie gevormd werd om de problemen van de werkloosheid op te lossen, dan had de eerste stap die het Bestuur had moeten nemen, moeten zijn de minderheid te raadplegen, want de minderheid moet in ieder geval geraadpleegd worden en indien de minderheid geraadpleegd werd om te komen tot een akkoord, dan was er niet gepraat, was er niet zoveel hoofdbrekers geweest, maar dan zou het werk gemakkelij-

ker zijn gegaan. Nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, ik heb, zoals ik reeds gezegd heb bij mijn toetreden tot deze Raad gedurende mijn eerste publieke vergadering, geen interesse in enig persoonlijk belang, doch ik zie slechts het algemeen belang. En welke partij ook, die komt met een voorstel, dat voor het algemeen belang is van dit eiland, heeft mijn stem. Indien de heer Finck naar voren komt met een voorstel om het probleem op te lossen, dan heeft hij ook mijn stem.

In de begroting zijn er vele plaatsen waar wij met afdoende voorstellen kunnen komen om te bezuinigen, Mijnheer de Voorzitter.
Ik dank U.

De heer E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, op de eerste plaats mijn erkentelijkheid voor de wijze, waarop het Bestuurscollege heeft geantwoord op de vele vragen die naar voren gebracht zijn.

Mijnheer de Voorzitter, gezien deze antwoorden rest mij voor wat betreft de verdediging van dit voorstel van het Bestuurscollege niet veel meer. Ik wil echter toch nog zeggen, Mijnheer de Voorzitter, en dit speciaal aan het adres van de heer Porfirio Croes, dat ik het niet helemaal eerlijk vind om hier de schijn te wekken als waren hij en de andere leden van de oppositie niet in de gelegenheid geweest om dit ontwerp grondig te bestuderen. Nu wil de heer Porfirio Croes de rollen omkeren. Ik heb geenszins het voorstel tot verhoging van opcenten op de belasting tegengegaan. Ik heb alleen maar gezegd dat, wanneer de heren aan de overkant van mening zijn dat er een andere mogelijkheid is om het probleem der werkloosheid tot oplossing te brengen, ik de eerste zal zijn om samen met hen dit voorstel te bestuderen en over te nemen als het mogelijk is. Ik heb gezegd, Mijnheer de Voorzitter, het getij is gekeerd, de bakens moeten verzet worden. Wanneer wij de bakens niet willen verzetten, dan moeten wij andere krachten gebruiken om het getij tot stilstand te brengen. Ik wacht nog steeds, na al deze redevoeringen, op een voorstel. Het is leuk, Mijnheer de Voorzitter, wat hier vanmorgen door enkele A.V.P.-sprekers naar voren is gebracht: waarom moeten wij meer betalen voor de noodouderdomsvoorziening dan wat onze ouden van dagen ontvangen? Mijnheer de Voorzitter, dit is een verkeerd beeld geven. De heer Guzman Croes, alsmede de heer Eman hebben enkele inrichtingen genoemd, o.a. het krankzinnigengesticht en zo meer. Ik wil niet zeggen dat deze heren "junior"-leden zijn; dat kan ik zeggen van de heer Britten, want deze heren weten heel goed, dat Aruba veel geprofiteerd heeft van het eilandgebied Curacao na de inwerkingtreding van de Eilandenregeling en dit wil ik in het kort memoreren, Mijnheer de Voorzitter. Wanneer wij op Aruba met geld van de schatkist van Aruba zouden moeten oprichten: een melaatseninrichting, een krankzinnigengesticht of een opvoedingsgesticht, dan zou dat ons miljoenen per jaar kosten. De bijdrage die het eilandgebied Aruba geeft voor enkele zieken op Curacao, is niet te vergelijken met wat wij zouden moeten uitgeven wanneer wij hier die inrichtingen hadden. Mijnheer de Voorzitter, vóórdat Aruba een h.b.s. had, hebben onze kinderen op Curacao mogen studeren tegen de normale prijs. Curacao heeft niet gezegd: jullie moeten bijdragen voor het aantal kinderen verhoudingsgewijze. Dat heeft Curacao nooit gedaan.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben hier in de eerste plaats om de belangen van het eilandgebied Aruba te behartigen, maar wanneer er een lid is dat onwaarheden verkondigt, om op een of andere wijze propaganda te maken bij het publiek, dan geloof ik dat het mijn plicht is om daar op te wijzen. Wij moeten aan die inrichtingen bijdragen, omdat daar ook ònze patienten zijn. Wanneer wij hier die inrichtingen moeten hebben, Mijnheer de Voorzitter, dan zou dat niet te bekostigen zijn. Curacao betaalt miljoenen aan hun h.b.s.-en. Ze hebben meerdere keren aan het land gevraagd: neem deze zorg terug, waarop het land niet is ingegaan. Wie heeft er al die tijd van genoten? De Arubanen. Dus dat Aruba nu meer bijdraagt dan onze ouden van dagen ontvangen, Mijnheer de Voorzitter, dat is het beloop van deze zaken. Deze zes eilanden maken nu eenmaal deel uit van het Land. Wanneer wij moeten gaan uitpluizen: aan deze zaak hebben wij voordeel en aan die niet, dan zou ik, zoals ik enkele jaren geleden reeds aan de heer Eman voorgesteld heb, willen zeggen: vraag dan om een republiek te willen maken van Aruba, dan doet U wat U wilt! U kunt niet deel uitmaken van een land en zeggen dat doen we wel en dat niet; dat kan ook niet in Suriname en ook niet in Nederland. Gemeente A kan vandaag of morgen zeggen: ik doe daar niet aan mee. Hoeveel moet de gemeente Amsterdam niet betalen voor de kleinere gemeenten? Het is nu eenmaal een konsekwentie van de aanvaarding van de nieuwe stijl en het is leuk om hier een politieke stunt uit te trekken, maar het heeft geen zin.

En als de heer Eman het wil hebben over de "waterplant", dan wil ik toch even zeggen dat het er naar uitziet dat de heer Eman bewust een verkeerd beeld geeft. Met stemverheffing zegt hij vanmorgen: "f. 300.000.- nos tin cu paga na waterplant cada anja". Mijnheer de Voorzitter, helemaal akkoord met de heer Eman, maar daarachter moet hij een komma zetten en zeggen: "we hebben f. 300.000.- bij te dragen aan de "waterplant", maar heel Aruba krijgt water, vergeleken met het vroegere tekort: f. 500.000.- waarbij maar een klein deel van de bevolking water kreeg. Mijnheer de Voorzitter, als hij dat zegt geeft hij een goed beeld. Maar hij moet niet komen schreeuwen:"wij moeten elk jaar f. 300.000.- betalen". Dat is niet eerlijk; na afbetaling van de leningen, is het tekort f. 300.000.-; het komende jaar, volgens de statistieken, kan dit misschien helemaal verdwenen zijn.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben het helemaal eens met de heer Porfirio Croes wanneer hij zegt dat wij met persoonlijke aanvallen niet verder komen en dit zeker niet is in het voordeel van Aruba. Ik ben het met hem eens en ik hoop, hij is zojuist enigszins buiten zijn boekje gegaan, ik hoop dat hij in de toekomst dit zal nalaten.

Ik wil speciaal een beroep doen op mijn fraktiegenoot, de heer Chance, die enkele woorden gezegd heeft die mij niet helemaal duidelijk zijn; het is misschien zo, maar ik geloof niet dat het hier de plaats is om deze zaken naar voren te brengen waar hij in de gelegenheid is om te bestemder plaatse officieel, als lid van deze Raad, met deze zaken voor de dag te komen. Dat hier gesproken wordt over politieke parasieten en politieke boeven, dat vind ik niet gepast in deze zaak. En dan, Mijnheer de Voorzitter, heb ik zo'n gevoel dat dit een aanval is op een zeker persoon; misschien heeft de heer Chance inderdaad een bepaald iemand op het oog en gebruikt hij in dat verband woorden als parasiet en boef. Mijnheer de Voorzitter, ik wens niet deel te maken van een politieke partij op Aruba, waarin personen politieke boeven

worden genoemd in hooggesalarieerde baantjes of politieke parasieten en daarom hoop ik, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Leo Chance een nadere uitleg zal geven van deze zaak of liever nog deze woorden intrekt, want zij horen hier zeker niet thuis, Mijnheer de Voorzitter. Ik maak al 9 jaren lid uit van dit College en het is voor de eerste keer dat ik dergelijke woorden heb gehoord. Ik hoop dat de heer Chance alsnog reden vindt om deze woorden in te trekken.

En dan wil ik ook de heer Britten even op zijn vingers tikken, dat het niet past in dit College, dat het geen parlementair gebruik is, om de naam van een ambtenaar te noemen in de zin als hij gedaan heeft. Men bereikt er niets mee en het is bovendien lastertaal. Die meneer zit op kantoor en de heer Britten zit hier over hem te praten. Ik zou hem willen aanraden in de eerstvolgende A.V.P.-vergadering dit aldaar te doen, dan kan hij beantwoord worden door de heer Julio Maduro.

Mijnheer de Voorzitter, onze fraktie steunt het voorstel van het Bestuurscollege.

De heer M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, zoals reeds door mijn fraktiegenoot de heer Eman naar voren gebracht, is er in de tweede ronde niet veel nieuws gezegd. Ik wil speciaal de heer Finck beantwoorden. Hij betoogt dat als het getij keert men de bakens moet verzetten. We zijn het roerend met hem eens, we hebben het gezien. Maar de heer Finck wil heel voorzichtig niet ingaan op de redenen waarom het getij keert. Ik heb dit reeds in mijn algemene beschouwingen naar voren gebracht: het getij keert juist door het wanbeleid van zijn fraktie en van het Bestuurscollege, dat gesteund wordt door die fraktie. Wij krijgen de indruk dat de heer Finck de schuld van de belastingverhoging van zich tracht af te schuiven. Hij zegt: "die belastingverhoging is zomaar gekomen, we kunnen er niets aan doen, we zullen het voorstel maar steunen."

Mijnheer de Voorzitter, dat andere wegen bewandeld kunnen worden teneinde meer inkomsten voor het eilandgebied te verkrijgen, is waar. Is belastingverhoging wel de wens van de meerderheid geweest? Belastingverhoging is een koud kunstje. Ik zal niet verder ingaan op de verdediging van de andere fraktiegenoten van de heer Finck, omdat ik van mening ben dat men telkens fouten in de redeneringen maakte. Ze zien kompleet over het hoofd de uiteindelijke gevolgen van deze verhoging. Het idee dat wij tegen de werkverschaffing zouden zijn of tegen de afschaffing van schoolgelden is onzin. Integendeel, het voorstel om schoolgelden af te schaffen en tot gratis vervoer voor schoolkinderen is te danken aan de A.V.P., niet dit jaar, maar een reeks van jaren geleden.

De heer Weleman betoogt dat hij niet bang is om de konsekwenties van de belastingverhoging te dragen. Dat kan ik me voorstellen, de heer Weleman heeft vermoedelijk de konsekwenties niet volledig bestudeerd. Maar het feit, dat hij zegt dat hij niet bang is, is voor mij een bewijs of een toegeving dat de heer Werleman doelbewust de verantwoordelijkheid op zich laadt voor de fouten in het beleid van dit Bestuurscollege. Ik ben zeer verheugd dat de heer Weleman dit zo ruiterlijk heeft toegegeven.

De heer Kelly moet ik antwoorden dat we niet bang zijn voor verantwoordelijkheid. We zijn niet zomaar zonder meer tegen. We hebben onze overwegingen naar voren gebracht. Het is dus alleen maar een kwestie van hoe men de verantwoordelijkheid ziet. In dit verband zien we de verantwoordelijkheid geheel anders. De heer Oscar Henriquez, sprekende uit naam van het Bestuurscollege, heeft getracht verschillende punten van mijn betoog te weerleggen en het is me opgevallen, dat de heer Henriquez telkens herhaalde dat van de oppositie-zijde niet veel naar voren werd gebracht. We hebben ons voorstel: bezuinigen naar voren gebracht. Wat dat zal inhouden moet nader uitgewerkt worden, maar een voorstel is gedaan. Bovendien, Mijnheer de Voorzitter, alhoewel wij als oppositie steeds onze steun zullen geven, wanneer het belang van het eilandgebied dat vordert, ligt het niet altijd op onze weg met voorstellen te komen. Dat ligt op de weg van het Bestuurscollege. Later heeft meneer Henriquez betoogd, dat gedurende de bloeiperiode van Aruba, de vorige besturen van Aruba niet voldoende diligent zijn geweest met het aanboren van nieuwe bronnen van welvaart voor het eiland. Daar ben ik het helemaal niet mee eens, Mijnheer de Voorzitter, want alles wat hier op Aruba tot stand is gekomen, voordat de P.P.A. in 1955 het bestuur overnam, is gekomen door de werkzaamheid van het vorige Bestuurscollege of van het vorige eilandsbestuur; de P.P.A. bestond toen nog niet. Toen mijn fraktie voor de belangen van Aruba pleitte, toen liep de heer Henriquez misschien nog rond in een korte broek en was ik nog niet eens geboren. Maar toen reeds was mijn fraktie in de weer om de belangen van het eilandgebied Aruba en ik kan wel zeggen met sukses te verzorgen.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, verneem ik bij monde van de heer Oscar Henriquez dat het Bestuurscollege van mening is dat verhoging van de winstbelasting geen noemenswaardig effekt zal hebben op het algemeen beleid van de Lago. Het Bestuurscollege is van mening dat de Lago toch mensen zal laten afvloeien. Dat is misschien wel waar, misschien bezit het Bestuurscollege betere inlichtingen, maar men kan de zaak niet afdoen met te zeggen dat belastingverhoging geen effekt zal hebben op het beleid van de Lago en ook op andere bedrijven op Aruba.

Mijnheer de Voorzitter, voorts heb ik geen antwoord van de heer Henriquez mogen ontvangen op het kardinale punt van mijn betoog en dat was dat door de opcentenheffing op Aruba de Lago in een zeer nadelige konkurrentie-positie komt te verkeren, t.o.v. de Shell in Curacao. Twee maatschappijen, die in hetzelfde land werken, voor dezelfde wereldmarkt, waarvan de een onderhevig zou zijn aan belastingverhoging en de andere niet. Mijn redenering dat het Bestuurscollege gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheid om reeds 2/3 van de mogelijkheden om middelen te verkrijgen aan te boren moge misschien een beetje verkeerd zijn, misschien is het cijfer lager, zoals reeds door de heer Henriquez betoogd, dat kan wel waar zijn voor de grondbelasting, maar als het gebruiksbelasting aangaat moet ik anders spreken. Wat deze gebruiksbelasting betreft, zij zou volgens mij afgeschaft moeten worden. Dit is, als ik me niet vergis, reeds in deze Raad besproken. Het is ook door de Ministerraad toegezegd, ik kan me nog herinneren dat ik in de Amigo di Curacao een grote foto van de heer Lampe heb gezien met daaronder als onderschrift "geen gebruiksbelasting meer".

De heer Henriquez heeft mij in het Papiaments geantwoord t.a.v. het boekwerk, waaruit ik reeds een kleine passage heb geciteerd, nl. "Economics in one lesson". Ik zal de heer Henriquez dus ook in het Papiaments beantwoorden.

Senjor Presidente, Senjor Henriquez kier haci impresion of mihó bisá kier laga pasa cu hende no por sinja economia den un dia . Mi ta completamente di acuerdo cuné, pero hende mester cuminzá cu un pida chikito, pasobra den e razonamento di Senjor Henriquez mi a weita cu di economia e no tin ningun comprendemento y cu toch Senjor Henriquez algun dia pasá a sali kwalifiká den un corant estranhero como un financiero! Y mi a spera di tende algo miho di un financiero, pesei mi ta recomendabo e boeki "Economics in one lesson" mashá tanto, Senjor Henriquez y mi ta haci uso di oportunidad pa ofrece bo e boeki pa bo por refresca un poco e principionan di economia.
Mashá danki, Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, de heer Henriquez wil hier de indruk geven of beter gezegd wil laten voorkomen dat men geen economie kan studeren in een dag. Ik ben het helemaal met hem eens, want men moet met een klein stukje beginnen; uit de bewering van de heer Henriquez heb ik gemerkt, dan hij van de economie geheel geen begrip heeft en dat toch terwijl de heer Henriquez enige dagen geleden in een buitenlandse krant als een financier gekwalificeerd werd. En ik had iets beter verwacht te horen van een financier, Daarom beveel ik het boek "Economics in one lesson" zo sterk aan, Meneer Henriquez, en ik maak van de gelegenheid gebruik U eens dat boek aan te bieden, zodat U de beginselen van de economie een beetje kunt opfrissen.
Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

<u>De heer L.A.I.CHANCE</u>: Mijnheer de Voorzitter, het is niet mijn bedoeling om een politiek betoog te houden, maar daar mijn fraktiegenoot de heer Finck wil hebben, dat ik mijn woorden òf intrek òf uitleg, wil ik liever mijn woorden uitleggen. Wat ik bedoel met politieke parasieten en politieke boeven, die wij als belastingbetalers ten koste van de belastinggelden onderhouden, in de eerste plaats bedoel ik mensen die een zeer goede baan hadden bij de Lago of ergens anders en nu goed betaald worden, juist omdat zij zich bij de een of andere politieke partij aangesloten hebben om alleen daardoor persoonlijk voordeel te trekken ten koste van de belastingbetalers. Deze mensen gebruiken de politiek alleen omdat ze weten dat ze er persoonlijk nut uit kunnen halen; die mensen bedoelde ik met politieke parasieten en politieke boeven. Er zijn mensen die hun politieke positie gebruiken om persoonlijke nut te bereiken. Juist daartegen ben ik, nl. dat dat soort mensen in zeer hoge funkties wordt benoemd ten koste van de belastingbetalers. Ik hoop dat de heer Finck hiermee kan volstaan. Ik kan er nog dieper op ingaan, maar ik ben van mening dat dit niet nodig is.

Ik ben nog niet overtuigd. De antwoorden, die ik gekregen heb op de punten die ik naar voren heb gebracht, zijn niet bevredigend voor mij. Zij betekenen veel voor mij, want alhoewel de heer Henriquez zei dat hij overtuigd is dat de Lago niet zal overgaan tot het doen afvloeien van meer mensen, ben ik overtuigd dat als deze belastingen niet verhoogd

worden, deze mensen niet zo gauw naar huis gestuurd zullen worden. Ik ben zeer blij dat de heer Henriquez namens het Bestuurscollege heeft gezegd dat hij begrip heeft voor de Lago en voor de mensen, die daar werken. Ik hoop dat dit begrip ter verbetering zal worden gebruikt volgend jaar, als wij dat nodig hebben. Ook ben ik blij te vernemen dat we zoveel landskinderen naar het buitenland gestuurd hebben om zich te bekwamen en hier te komen werken. Juist voor dit soort mensen wil ik opkomen. Wat denkt U ervan als bv. drs. Boekhoudt naar Nederland gaat om daar tien tot vijftien jaar te studeren en wie krijgt hij als assistent? Iemand die niet eens de Nederlandse taal machtig is. Het zou voor hem beter zijn om zich bij de een of andere politieke partij aan te sluiten en dan te zorgen dat hij naar Nederland of ergens anders naar toe gaat om te stùderen. Juist omdat we zoveel geld aan deze mensen moeten besteden om hen in het buitenland te laten studeren, daarom moeten we oppassen dat we de begroting niet teveel belasten met politieke benoemingen e.d.

De heer Henriquez zei verder dat hij ook voorstellen wil horen. Mijnheer de Voorzitter, ik heb verschillende voorstellen. Ik had ze liever aangehouden tot de behandeling van de begroting. Maar als het Bestuurscollege wil dat we nu voorstellen gaan behandelen, dan ben ik daartoe bereid.

Veel voorzieningen werden achterwege gelaten, juist door die politieke benoemingen. Veel mensen zijn benoemd bij gouvernementsdiensten, die ongeschikt zijn voor hun werk.

Ook vind ik het zeer vreemd, dat wij belastingen zouden gaan heffen, terwijl de Landsregering bereid is om op luxe-artikelen, b.v. televisies e.d. de invoerrechten af te schaffen. Wij moeten niet vergeten dat dit niet konsekwent is. Ik heb reeds gezegd dat, hoewel ik niet tegen dit voorstel zal stemmen, omdat ik me goed bewust ben van de goede doeleinden die we hierdoor kunnen bereiken, ik toch niet kan nalaten even mijn stem te laten horen wat betreft deze benoemingen die ten koste van het Land en het eilandgebied gaan, ten koste van de belastingbetalers. Ik kan me nooit daarmee verenigen. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zal zeer kort zijn en met Uw permissie zal ik weer in de landstaal spreken.

Senjor Presidente, lo mi ser mashà cortico e biaha aki. Tur nacion na mundo ta "run" nan gobierno cu belasting.
Si no tin belasting no tin gobierno. Ta fei kiko nan lo "run" e aparato di gobierno. E dos belastingenan cu segun proposicion nos tin aki riba mes pa wordu halza, ta belastingenan cu un doel especial y si nos no hiza e 15 opcenten aki riba winstbelasting nos no por empleà e tatanan di famia cu ta sin trabou. Awor ei mi a usá e numero di 400, pero esei tawata un ruwe schatting, esaki tambe ta sin rouleersysteem. Mi sabi cu e cantidad di material cu lo wordu usá ta mashá poco. Mi sabi tambe cu e comision den cual mi tambe ta den, cu e doel di e comision aki ta di haci projektonan pa cuminza cu no ta usa material, solamente piek cu shovel etc. Tambe Senjor Croes a bisa cu mi ta gana sueldo basta grandi. Wel, mi por bisá

Senjor Croes cu no ta di awò mi ta gana sueldo basta grandi. Pasobra Senjor Croes mes a traha huntu cumi na Lago y e sabi cu na Lago mi tawata gana un sueldo basta grandi.

Tocante di Lago, Senjor Presidente, mi kier laga hendenan di Raad comprende cu Lago ta aki pa gana placa. E no ta aki pasobra e ta gusta nos cara, ni pasobra e ta un instituto filantropico. Dia cu Lago no por gana placa mas e ta bai fei Ruba, cu winstbelasting of sin winstbelasting. Esei ta doel di tur industria, esta gana placa pa nan 'shareholders. Mi ta tende cuenta di hendenan cu mester wordu manda cas. No ta di awó Lago ta manda hende cas, ta fei anja 1939, 40, 41, tempo cu Lago a importa hopi hende y despues cu guerra a caba e la cuminza manda hende cas. E tempo ei si mi no ta kiboka mas cu 3000 hende a bai cas. Asina ta cu no ta cos di awor, especialmente awor cu tur industria ta modernisá. Asina ta cu ami ta di opinion cu esei ta un kibokacion. E bedrag cu Lago lo bai paga na belasting lo no cai ariba e otro hendenan, manera miembronan a expresá nan mes, pero lo cai foi di ganashi di 'shareholdersnan. Pasobra semper tur industria ta haci un berekening y e ora nan ta haci partimento pa nan share-holders. Asina ta ora ganashi ta mas poco, e share-holders ta haya menos y mi no ta weita na unda e opcentenheffing aki ta bai haci efecto segun otro miembronan di Eilandsraad a expresá nan mes. Tambe un otro miembro di Eilandsraad a expresá cu e belasting aki y e belasting riba ganashi y inkomsten, lo no bin na fabor di e homber chikito. Mi ta keda insisti cu tur dos e belastingen aki ta den fabor di homber chikito. E winstbelasting pa duna tatanan di famia trabou y e inkomstenbelasting pa schaf af schoolgelden y si un comerciante kier hiza su prijs, e consumante tambe ta liber pa cumpra unda cu e kier. Tambe, Senjor Presidente, mi ta tende algun remarca cu mi por bisa te hasta ta pikante, por ehemplo baha sueldo di deputadonan. E ta klink masha bunita pa publico. Publico ta gusta. Naturalmente un hende cu sintimento logico ta bisa cu cada hende mester wordu pagá segun su responsabilidad. Mi ta kere cu e deputadonan di Ruba tin un responsabilidad mashá grandi y pesei mi ta haya mashá onsympathiek pa cada vez nos keda hamer: mester baha sueldo di deputadonan. Mi dogma ta: paga hende balor di su trabouw, paga un hende pa su responsabilidad. Tambe a wordu mencionà cu tanto hende a bai cas caba, y pakiko por tuma tanto hende bak atrobe? Pasobra si e opcenten riba winstbelasting bai door nos tin un millon florin cu nos por usa pa werkverschaffing, pero si e no bai door nos no por emplea e tanto tata di famia. Asina ta cu si tanto hende a bai cas ta pasobra na prome luga trabou a caba y na di dos luga nan a streamline e departamento di Dienst van Openbare Werken y mas tanto ta e hendenan bieuw cu ta haya pensioen ta bai cas.

Di mi parti lo mi keda bisa cu e hizamento di belasting aki lo no bai druk ariba e homber chikito, pero lo wordu haci naar draagkracht riba e hendenan cu ta gana mas placa. Mi a caba di bisa caba cu henterpueblo por manda nan joew school por nada y cu esun cu kizas no tin joew na school, pero cu ta gana riba Ruba un sueldo regular tambe ta paga un belasting regular.
Mashá danki, Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik zal zeer kort zijn deze keer. Alle volkeren ter wereld leiden hun bestuur met belasting. Als er geen belasting is,

is er geen bestuur. Waarmede zouden zij het bestuursapparaat moeten leiden? De twee belastingen, die wij hier in behandelen hebben om verhoogd te worden, zijn belastingen met een speciaal doel en indien wij de 15 opcenten op de winstbelasting niet heffen, dan kunnen wij de vaders van huisgezinnen, die werkloos zijn, niet in dienst nemen.

Daarnet heb ik het getal 400 gebruikt, maar dat was een ruwe schatting, dit is dan ook zonder rouleersysteem. Ik weet, dat het materiaal, dat gebruikt zal worden zeer gering is. Ik weet ook, dat het doel van de commissie, waar ik ook lid van ben, is met die projekten te beginnen, waarbij geen materiaal gebruikt wordt, doch slechts spade en houweel, enz. De heer Croes zei ook, dat ik een behoorlijk groot salaris verdien. Welnu, ik kan de heer Croes vertellen, dat ik niet <u>nú</u> een behoorlijk groot salaris verdien. Want de heer Croes zelf heeft samen met mij bij de Lago gewerkt en hij weet, dat ik bij de Lago een tamelijk groot salaris verdiende.

Wat betreft de Lago, Mijnheer de Voorzitter, wens ik de leden van de Raad te doen begrijpen, dat de Lago hier is om geld te verdienen. Zij is niet hier omdat zij van ons gezicht houdt, en ook niet omdat zij een filantropische instelling is. Wanneer de Lago geen geld meer kan verdienen, dan gaat zij van Aruba weg, winstbelasting of geen winstbelasting. Dat is het streven van alle industrieën: geld verdienen voor de aandeelhouders. Ik hoor vertellen van mensen, die naar huis moeten worden gezonden. Het is niet nú, heden ten dage, dat de Lago mensen naar huis stuurt, dit was reeds in 1939, 1940, 1941 het geval, toen de Lago vele mensen liet overkomen en zij na de oorlog begon met de mensen te ontslaan. Toendertijd, indien ik mij niet vergis, zijn er meer dan 3000 mensen naar huis gezonden. Zodoende betekent dit niet een huidige voorziening, vooral nu, dat alle industrieën aan het moderniseren zijn. Daarom ben ik van mening, dat dat een vergissing is. Het bedrag, dat de Lago zal moeten betalen aan belasting zal niet terugvallen op de andere mensen, zoals de leden beweerden, maar zal ten laste komen van de winst van de aandeelhouders. Want alle industrieën maken altijd een berekening en wanneer hun winst zoveel bedraagt, dan maken zij een verdeling van de winst onder de aandeelhouders. Wanneer dus de winst gering is, dan krijgen de aandeelhouders minder, ik kan dus niet inzien, dat de heffing van opcenten hier enig invloed kan hebben, zoals andere leden van de Eilandsraad hebben beweerd.

Een ander lid van de Eilandsraad heeft gezegd, dat deze belasting en de belasting op de winst en het inkomen niet ten gunste van de kleine man zullen komen. Ik blijf volhouden, dat beide belastingen ten gunste van de kleine man zijn. De winstbelasting om aan vaders van huisgezinnen werk te geven en de inkomstenbelasting om schoolgelden af te schaffen en indien een zakenman zijn prijzen wil verhogen, dan blijft de konsument vrij om te kopen waar hij verkiest. En ook, Mijnheer de Voorzitter, ik hoor enkele opmerkingen, waarvan ik zelfs kan zeggen, dat zij pikant zijn, b.v. om het salaris van de Gedeputeerden te verlagen. Het klinkt erg mooi voor het publiek. Jan Publiek houdt hiervan. Ieder verstandelijk denkend mens zal begrijpen, dat iemand betaald moet worden naar de verantwoordelijkheid, die hij draagt. Ik geloof, dat de Gedeputeerden van Aruba een grote verantwoordelijkheid hebben en daarom vind ik het erg onsympathiek, wanneer wij telkens maar blijven hameren, "het salaris van de Gedeputeerden moet verlaagd worden". Mijn dogma is: Iemand dient betaald te worden naar de waarde van zijn werk, iemand moet be-

taald worden naar de verantwoordelijkheid die hij draagt. Er werd ook gezegd, dat zoveel mensen reeds naar huis zijn gegaan en waarom kunnen zoveel mensen weer teruggenomen worden?

Want wanneer de verhoging van de winstbelasting doorgaat, dan hebben wij een millioen gulden, die wij kunnen gebruiken voor werkverschaffing, maar indien zij niet doorgaat, dan kunnen wij dat aantal vaders van huisgezinnen niet aannemen.

Dat zoveel mensen naar huis werden gezonden is op de eerste plaats omdat er geen werk was en op de tweede plaats omdat wij de Dienst van Openbare Werken hebben gereorganiseerd, het zijn vooral de oude mensen, die pensioen krijgen, die naar huis gaan.

Van mijn kant zal ik blijven zeggen, dat deze belastingverhoging niet op de kleine man zal komen te drukken, maar naar draagkracht op de mensen die meer geld verdienen. Ik heb reeds gezegd, dat het gehele volk zijn
/te kinderen kosteloos naar school/zenden en dat zij, die misschien geen kinderen op school hebben, maar die een behoorlijk salaris verdienen, ook een behoorlijke belasting betalen.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats ben ik dankbaar voor de antwoorden gegeven door Gedeputeerde Henriquez. Verder heeft een der leden gemeend op mijn betoog te moeten reageren, hij meende te moeten protesteren. Hij beweerde dat ik wel bang ben voor de konsekwenties toen ik zei dat ik niet bang was om vóór dit ontwerp te stemmen. Mijnheer de Voorzitter, dit bewijst juist dat het betreffende lid van de andere fraktie bang is. Hij is bang, Mijnheer de Voorzitter, omdat hij ziet dat er geen andere oplossing is. Hij is dus ook niet in staat een oplossing te vinden. Hij wil bezuinigen, in het wilde weg bezuinigen.

Mijnheer de Voorzitter, dan wil hij me aanwrijven, dat ik ook verantwoordelijk zou zijn voor al hetgeen dit bestuur doet. Mijnheer de Voorzitter, dat is wel een beetje flauw, maar van een juniorlid verwachtte ik ook niets anders.
Dank U.

De heer D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik zal gebruik maken van de landstaal.

Senjor Presidente, mi no a haya un contesta faborable di Senjor Deputado Henriquez tocante mi proposicionnan. Mi a proponé pa e gobierno insular tuma contacto cu e gobierno central y trata na regla e asunto di pension pa cada isla paga su mes pension. Esaki ta un proposicion cu segun mi a pensa ta mashá bon y cu pueblo di Aruba lo haya suficiente fondo pa duna trabou na tur esnan cu no tin trabou actualmente. Mi ta keda mantene mi proposicion y mi ta sugeri pa nos colegio considera e proposicion aki mas profundo y bin back cu un proposicion completo.

Den su discurso Senjor Presidente, Senjor Henriquez a cita cu den anja 1955 dia 2 di juli tempo cu nos a perde eleccion cu e gobierno di P.P.A. a vota pa fl. 500.000.- pa duna trabou. Mi ta mashá contento cu awe publicamente Senjor Henriquez a declara esei, pasobra Senjor Henriquez ta lubida cu miembronan di su fraccion den reunionan publico semper ta

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Van mijn kant wil ik blijven zeggen, dat deze [illegible] niet op de[illegible] [illegible] die men geld wordt [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

bisa cu durante tempo cu nan a tuma e gobierno over nan no a haya placa den caha. A.V.P. a laga caha di gobierno bashí, pero aki e prueba ta. Senjor Henriquez mes a declara awe cu dia 2 di juli, esta e dia cu P.P.A. a tuma e gobierno over na anja 1955, Raad a vota fl. 500.000.- pa duna trabou. Ta di unda e fl. 500.000.- ei a bini? Ta di bon trabou de A.V.P. A.V.P. tawata sá goberna den pasado, pesei tawatin fl. 500.000.- den caha pa duna trabou dia nos a perde gobierno. Awo mi ta puntra Senjor Henriquez na anja 1962, e dia lo tin otro eleccion y manera tur prueba ta indica ta un otro gobierno lo sinta na mesa ei. E dia cuanto debe Aruba lo tin? Aruba lo tin fl. 500.000.- pa duna trabou e dia ei? No, Senjor Presidente, e dia ei Aruba lo ta tristu, pasobra millones y millones di debe gobierno cu sinta lo haya. Esaki no ta un bon gobierno, esaki ta un gobierno cu solamente ta disstribi y no economisa. Dia cu un otro gobierno tuma e luga ei na 1962, pueblo lo mira con e gobierno aki tawata goberna. Mi kier a bisa esaki den e reunion aki pa aclara e mal entendimiento di tur esnan cu ta papia den reunion publico cu A.V.P. no a haci nada den pasado. Tur cos, Senjor Presidente, cu a wordu haci riba isla di Aruba, nos por bisa awe cu ta A.V.P. a hacié. Nos a haci trabounan grandi pa nos pueblo, nos a pone schoolnan, nos a pone vliegveld, nos a pone haaf y otro cosnan cu nos ta mira,ariba Aruba ta A.V.P. a pone, sin laga gobierno cu debe grandi. Ningun debe e gobierno nobo a haya. Al contrario di esaki ta con nos por papia na anja 1962!

Senjor Presidente, tocante e contesta di Senjor Jose Geerman lo mi no kier bai mas a fondo, pasobra actualmente prome e tawata mi bon amigo, pero pa un motibu of otro Senjor Geerman tawatin otro bista na pecho, mi ta kere ta comprendible awe, mi no tin mester di bin den detalles poco dia pasá nan a duna Senjor Geerman un trabou grandi na San Nicolaas y naturalmente esei lo ta pa satisface pa su asunto cu e la bai yuda e gobierno na poder.

Senjor Presidente, mi ta kere cu riba e punto aki awe mainta mi a papia suficiente caba.

Continuando Senjor Presidente, mi kier bisa cu pa banda di miembronan di e partida na gobierno, tur a bisa awe mainta cu e hizamento di belastingenan lo no cai riba e homber chikito. Al contrario, Senjor Presidente ta opinion publico y opinion di nos partido cu esaki lo cai netamente riba e homber chikito. Senjor Eman a splica den su discurso claramente con esaki lo cai ariba e homber chikito. Tambe, Senjor Britten di mi partido a expresa su mes den e mesun sentido aki, pero lamentablemente mi ta supone cu pa asunto di politica e miembronan di gobierno no kier admiti cu e ley aki si e pasa e ta cai riba e homber chikito. Ta imposible Senjor Presidente cu e hizamento di belasting ta cai riba e homber grandi. Apesar de todo nos no tin trabou pa e homber chikito. Laga nos bin back riba comercio un momento, Senjor Presidente. Ta ken por kere cu ora bo hiza winstbelasting bo ta cumpra un camisa pa f. 4.- manera bo ta compré antes of un paar di zapato. Ta imposible posobra nan no a establecé ainda e systema pa controlá comercio na Ruba. Hopi di e comerciantenan ta haci abuso di nos pueblo y hiza prijsnan di nan articulonan. Hopi no ta wordu controlá, pero mi ta sugeri na nos gobierno insular pa bin cu un proposicion pa nos pasé aki den Raad, na unda prijs di tur articulo por wordu controlá debidamente. Asina, Senjor Presidente, tin e posibilidad cu e homber chikito lo no bai paga sina tanto belasting.

Senjor Presidente, mi ta kere cu mi a bai den basta detalles awe mainta riba e punto cu nos ta tratando aki y mi ta conclui y declará cu mi fraccion ta completamente contra pa hizamento di belasting y ora bin na vota, ami y mi fracciòn lo vota contra hizamento de belasting, pasobra esei ta un peso grandi riba nos isla.
Mashá danki, Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik heb geen bevredigend antwoord gekregen van de heer Gedeputeerde Henriquez op mijn voorstellen. Ik heb voorgesteld, dat het eilandsbestuur kontakt opneemt met de Centrale Regering en tracht de pensioenskwestie te regelen, zodat ieder eiland zijn eigen pensioen betaalt. Dis is volgens mijn mening een zeer goed voorstel en waarbij het volk van Aruba voldoende geld ter beschikking zal hebben om al degenen die thans geen werk hebben werk te geven. Ik blijf mijn voorstel handhaven en ik wil ons Bestuurscollege voorstellen dit voorstel in ernstige overweging te nemen en te komen met een kompleet voorstel.

In zijn redevoering heeft de heer Henriquez aangehaald, dat in het jaar 1955, op de 2e juli toen wij de verkiezing hadden verloren, de Regering-P.P.A. gestemd heeft voor f. 500.000.- om werk te geven. Ik ben zeer blij, dat de heer Henriquez dat vandaag openlijk heeft verklaard, want de heer Henriquez vergeet, dat de leden van zijn fraktie altijd gezegd hebben in de openbare vergaderingen, dat zij geen geld hebben gevonden ik de kas toen zij de regering overnamen. De A.V.P. zou de Gouvernementskas leeg hebben achtergelaten, maar hier is dan het bewijs. De heer Henriquez zelf heeft vandaag verklaard, dat op de 2e juli, dat is de dag dat P.P.A. de Regering overnam in 1955, de Raad voor f. 500.000.- heeft gestemd om werk te geven. Waar zijn die f. 500.000.- vandaan gekomen? Van het goede werk geleverd door de A.V.P. A.V.P. wist te regeren in het verleden, daarom waren er f. 500.000,- in kas om werk te geven, toen wij de regering overgaven. En nu vraag ik de heer Henriquez, in het jaar 1962, wanneer er weer een andere verkiezing zal zijn en zoals alle bewijzen aanduiden een andere regering aan die tafel zal komen te zitten, hoeveel schulden zal Aruba dan hebben? Zal Aruba dan over f. 500.000.- beschikken om werk te geven? Neen, Mijnheer de Voorzitter, op die dag zal Aruba bedroefd zijn, want de regering, die dan zal komen zal miljoenen en miljoenen aan schulden aantreffen. Dit is geen goede regering. Dit is een regering, die alleen maar verkwist en niet bezuinigt. Wanneer een andere regering die plaats zal innemen in 1962, dan zal het volk zien hoe deze regering bestuurd heeft. Ik heb dit hier in deze vergadering willen zeggen om het misverstand op te helderen van al diegenen, die in de openbare vergaderingen zeggen, dat de A.V.P. in het verleden niets gepresteerd heeft. Er zijn dingen, Mijnheer de Voorzitter, die op het eiland Aruba gedaan zijn en waarvan wij heden kunnen zeggen, dat die door de A.V.P. gedaan zijn. Wij hebben grote werken tot stand gebracht voor ons volk, wij hebben scholen gebouwd, wij hebben een vliegveld aangelegd wij hebben de haven gebouwd en zo meerdere dingen, die wij op Aruba zien en die door de A.V.P. zijn gebouwd. Zonder het gouvernement met grote schulden te laten zitten, De nieuwe regering heeft geen enkele schuld aangetroffen. Hoe zullen wij in het tegendeel kunnen spreken in 1962!

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft het antwoord van de heer Jose Geerman, daar zal ik niet dieper op in gaan, want eigenlijk was hij vroeger

mijn goede vriend, maar om de een of andere reden had de heer Geerman een ander doel voor ogen. Ik geloof, dat het thans begrijpelijk is, ik hoef niet in bijzonderheden te treden. Enkele dagen geleden heeft men de heer Geerman een vette baan gegeven in San Nicolas en dat zal natuurlijk zijn om hem te bevredigen voor het feit, dat hij de regering, die thans aan de macht is, is gaan helpen.

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat ik op dit punt reeds voldoende heb gesproken vanmorgen.

Vervolgens, Mijnheer de Voorzitter, wil ik zeggen, dat van de zijde van de leden van de partij aan het bestuur, allen gezegd hebben, dat de verhoging van de belastingen niet zullen terugvallen op de kleine man. Integendeel, Mijnheer de Voorzitter, het is de openbare mening en de mening van onze partij, dat die juist op de kleine man komt te vallen. De heer Eman heeft in zijn redevoering duidelijk uiteengezet, hoe dit op de kleine man zal vallen. Evenzo de heer Britten van mijn partij, die zich in dezelfde zin heeft uitgelaten, doch jammer genoeg veronderstel ik, dat om politieke redenen de leden van het gouvernement niet willen toegeven, dat deze verordening, indien zij doorgaat, op de kleine man komt te vallen. Het is onmogelijk, Mijnheer de Voorzitter, dat de verhoging van de belasting op de grote man komt te drukken. Hoe dan ook, wij hebben geen werk voor de kleine man. Laat ons terugkomen op de handel voor een ogenblik, Mijnheer de Voorzitter. Wie kan nou aannemen, dat wanneer men de winstbelasting verhoogt, men dan nog een hemd voor f. 4.- kan kopen, zoals men dat vroeger kocht of een paar schoenen? Het is onmogelijk, want men heeft nog steeds niet het systeem om de handel op Aruba te kontroleren. Vele handelaren maken misbruik van ons volk en verhogen de prijzen van hun artikelen. Vele worden niet gekontroleerd, maar ik stel voor aan ons eilandsbestuur, om met een voorstel te komen, dat hier in de Raad zal worden behandeld, waarbij de prijzen van alle artikelen naar behoren kunnen worden gekontroleerd. Zodoende, Mijnheer de Voorzitter, bestaat de mogelijkheid, dat de kleine man niet zoveel belasting zal hoegen te betalen.

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat ik in genoeg bijzonderheden ben getreden vanochtend met betrekking tot het punt, dat wij hier aan het behandelen zijn, en ik besluit en verklaar, dat mijn fraktie geheel tegen de verhoging van belasting is en wanneer dit in stemming gebracht wordt, dan zullen ik en mijn fraktie tegen de verhoging van de belasting stemmen, omdat dit een grote last is voor ons eiland.
Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer F.S. KELLY: Senjor Presidente, ya nos a papia di tur banda ariba e asunto aki. Mi a pone hopi atencion na e proposicion di e senjoresnan y nan bunita speechnan y mi ta kere cu a llega e momento pa nos tuma decision y pa nos sigi adilanti. Laga nos laga tur interes personal y di partido para y haci decision.
Mashá danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, wij hebben reeds van alle zijden gesproken over deze kwestie. Ik heb veel aandacht gegeven aan de voorstellen van de heren en hun mooie redevoeringen en ik geloof, dat het ogenblik gekomen is,

dat wij een beslissing nemen en door gaan.

Laat ons alle persoonlijk belang en partij-belang opzij laten en beslissen.
Ik dank U.

De heer L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb in de eerste plaats betoogd, dat volgens mij, wij andere stappen kunnen nemen om de werkloosheid op ons eiland te bestrijden, zonder dat de inkomsten en winstbelasting hoger worden.

Ik heb naar voren gebracht dat we moeten beginnen met bezuinigen. Ik heb ook naar voren gebracht om de salarissen van de gedeputeerden te verminderen, om ambtenaren waarvoor een politiek baantje is gecreerd te ontslaan en ook ambtenaren met minder kapaciteiten. Ik geloof dat de heer Oscar Henriquez mij niet goed heeft verstaan, maar ik kan hem ook niet blameren, want hij is een Sabaan en kan dus ook geen of niet zo goed Papiaments verstaan. Als inderdaad de heer Henriquez meent dat men bij de overheid is begonnen met maatregelen te treffen om ambtenaren met minder kapaciteit naar huis te sturen, dan geloof ik het niet. Was het inderdaad zo, dan zaten we vandaag niet met een chaos en met heffing van belastingen. Men heeft teveel ambtenaren in dienst genomen zonder kapaciteit en met een abnormaal salaris. Zoals ik net zei, we zijn hier gekomen als raadsleden, het doet niet terzake of we junior of senior leden zijn, we zijn gekomen om de belangen van de bevolking te behartigen.

Nu wil ik in de landstaal overgaan om de heer Jose Geerman te beantwoorden Senjor Presidente en conexion cu Senjor Geerman su palabranan, caminda e ta persisti atrobe cu e no ta weita caminda cu e homber chikito lo haya e peso di e hizamento di belasting aki, pami ta incomprendible. Pasobra simplemente mi kier bisa esaki, Senjor Presidente, cu ya caba door di principio si bo hiza inkomstenbelasting di e homber chikito ya caba den nan portemonnaie tin un fallo pa nan cas y pa nan joewnan. Ora cu bo hiza winstbelasting di e comerciantenan, manera mi a trece p'adilanti caba, nan lo no perde ningun chens. Al contrario nan lo gana mas placa. Ta e pober homber chikito tin cu bai paga pa e belasting ei wordu hizá. Nan ta den necesidad di un par di zapato y awe cu e zapato ta costa fl. 5.-,ora e belasting lo wordu hiza e comerciante ta bisa mi mester bende e zapato pa fl. 7.-. Ora e comerciante haya e winstbelasting riba dje e no por bende un camisa na fl. 3.- mas, sino na fl. 6.- of fl. 7.- pasobra cu ta e homber chikito cu ta den necesidad di cumpra e camisa, lo mester paga pé. Esei tawata e betoog cu mi a tende aki den, cu nos fraccion no por ta eens bou di ningun circunstancia pa hizamento di belasting, mientras cu na otro banda nos ta weita cu por haya medionan, basta cu usa e cabez, pa cubri e desempleo riba nos isla. Senjor Presidente mi por bai mas leeuw na bisa Senjor Geerman cu ta deplorable si bo kana awe den tempo de Pascu compara cu e anjanan anterior, cu ta tristu con e hende nan ta kana, mucha chikitonan ta llora un par di zapato y e mama ta bisa cu lagrima na wowo:"e cens no ta llega pa mi cumpra un par di zapato." Den Nassaustraat bo ta mira un cantidad di hende ta kana y ta sin trabou. Mira e animacion cu tin pa Pascu na unda e ta? Manera anjanan pasá, awe e no ta existi, Senjor Presidente, pakiko? Pasobra awe e luga aki ta bou un chaos y esei ta debí na mal gobierno actual. Ora cu nos ta papia di duna trabou, Senjor

Presidente, nos mester pensá esei mas aleeuw.

Hayando un millon florin foi di Lago esei no kier meen cu nos ta duna trabou, Senjor Presidente. Al contrario nos ta trece e luga aki den situacion mas tristu. Pakiko? Pasobra e shareholdersnan, manera Senjor Geerman ta bisa, lo no permiti pa un cent sali foi di nan capital.

Pesei mi ta bisa cu ni ami ni mi fraccion lo no bai na acuerdo di hiza ni inkomsten- ni winstbelasting.
Mashá danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de woorden van de heer Geerman, waarmee hij wederom volhoudt, dat hij niet kan inzien hoe de kleine man de last van de belastingverhoging zal krijgen te dragen, dat is voor mij onbegrijpelijk. Ik wil namelijk hiermee eenvoudig zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat/beginsel reeds wanneer men de inkomstenbelasting van de kleine man verhoogt, een gemis ontstaat in hun beurs ten behoeve van hun gezin en kinderen. Wanneer men de winstbelasting verhoogt van de handelaren, zoals ik reeds naar voren heb gebracht, dan zullen deze geen enkele kans voorbij laten gaan. Integendeel zij zullen meer geld gaan verdienen. De arme kleine man zal dan moeten gaan betalen omdat de belasting wordt verhoogd. Hebben zij een paar schoenen nodig, en kosten die paar schoenen nu f. 5.-, wanneer de belasting verhoogd zal worden, dan zal de zakenman zeggen, dat hij die schoenen voor f. 7.- moet verkopen. Wanneer de handelaar de winstbelasting op zich krijgt dan kan hij een hemd niet meer voor f. 3.- verkopen, maar voor f. 6.- of f. 7.-, en de kleine man, die om dit hemd verlegen zit, zal ervoor moeten betalen. Dat was het betoog, dat ik vandaag heb gehoord. Onze fraktie kan het onder geen enkele omstandigheid eens zijn met de verhoging van de belasting, terwijl wij van de andere zijde kunnen zien, dat er middelen verkregen kunnen worden om de werkloosheid op ons eiland te bestrijden, als men zijn hoofd maar gebruikt. Mijnheer de Voorzitter, ik kan verder gaan en de heer Geerman zeggen, dat het beklagenswaardig is nu in de Kersttijd rond te lopen, vergeleken bij vorige jaren, dat het droevig is hoe de mensen rondlopen, kleine kinderen schreien om een paar schoenen en de moeder klaagt met tranen in de ogen: "het geld is er niet om een paar schoenen te kopen". In de Nassaustraat ziet men vele mensen lopen, zonder werk. Kijk maar naar de voorbereidingen voor het Kerstfeest, waar zijn ze gebleven? Zij bestaan niet meer zoals vroeger, Mijnheer de Voorzitter, waarom? Omdat deze plaats nu in een chaos leeft en dat is te wijten aan het huidige slechte bestuur. Wanneer wij spreken over werkverschaffing, dan moeten wij daar verder over nadenken. Een miljoen gulden krijgen van de Lago betekent niet dat wij werk kunnen geven, Mijnheer de Voorzitter. Integendeel, wij brengen deze plaats in een droeviger toestand. Waarom? Omdat de aandeelhouders, shareholders, zoals de heer Geerman zegt, niet zullen toestaan, dat een cent weggaat van hun kapitaal.

/in

Daarom zeg ik, dat noch mijn fraktie noch ik zullen toestemmen om hetzij de inkomstenbelasting hetzij de winstbelasting te verhogen.
Ik dank U.

De heer O.S. HENRIQUEZ, gedeputeerde: Senjor Presidente, den tweede ronde no a bin nada nobo adilanti, asina ta cu lo mi por ta mashá cortico. Senjor Eman a bolbe ripiti cu tin hopi hende sin trabou y tur loke mi kier bisa ta cu ta pesei mes nos ta propone pa trece un millon florin pa nos por yuda e hendenan aki. Mi kier bisa atrobe cu awo tin proposicion pa haci algo pa e hendenan aki, mescos cu nos a haci caba na anja 1955, prome cu esei gobierno a haci algo pa yuda e hendenan ei. Awó nos ta propone pa bin cu un millon florin, cu ta un suma grandi berdad pero cu lo permiti nos pa haci un cos drechi. Pasobra nos no por yuda hende na scala chikito. Tocante e biahanan cu nos representantenan ta haci pa Hulanda, mi por bisa cu e biahanan aki tambe a costa placa mescos cu e biaha nan den tempo di Senjor Eman, pero cu un diferencia grandi cu nos si a bin cu resultadonan cu ta permiti nos di haci trabounan na interes di Aruba. Cada biaha cu a wordu haci a bin cu exito y bon resultado, y no a bai pa haci debe. Meneer Eman no a gusta cu mi a bisa esei publicamente, pero ta berdad. Mescos cu oposicion tin derecho di critica na Papiamento mescos mi tambe tin derecho di bisa berdad na Papiamento y mi ta bisa atrobe cu e biahanan e tempo ei ta unico resultado ta debenan di tapijt, pelicula y boto.

Tocante di e perdida di e planta di awa Senjor Eman ta bisa cu segun e si nan a traha lo e la keda mas cu suficiente. Manera Senjor Finck a bisa caba Senjor Eman a laga un parti mashá importante over. Lagami agrega cu antes e planta bieuw di awa tawata perde fl. 500.000.- sin afschrijving, sin kita balor di e planta. Poco hende por a haya awa, mientras cu hendenan den distrito cu tawata biba leeuw mester a cumpra awa fei truck y esei tawata sali mas cara cu di gobierno. E gobierno aki a trece un planta na Aruba caminda tur hende por haya awa mas barata. E perdida cu nos lo tin otro anja lo ta nada compara cu e perdida di cada anja di e planta bieuw. E consumo di awa ta masha hopi y nos tin sigur cu pronto e planta di awa aki lo ta completamente economico, pagando tambe ademas e fianza.

Senjor Eman ta bisa cu hotel di turismo ta ganjamento. Turismo no ta nada y lo no hancha e base economico de Aruba. Wel, mi por bisa cu e hotel ta awó e tin algun luna habri y berdaderamente no por huzga nada. Sinembargo si nos kier huzga anto mi por bisa cu di tempo cu e la habrí ya tin un cierto turismo na Aruba y esaki ta mas cu antes. Hopi comerciante por confirma esaki y e chaffeurnan di taxi tambe ta gana mas cu loke nan tawata gana antes. Mi no ta bisa cu nan ta ganando suficiente, al contrario, mi ta kere cu nos tin un caminda largo di kana ainda, pero nos ta den bon direccion.

Senjor Eman a papia tambe di agentenan cu ta haya comison y tur loke mi por bisa cu tin un dicho na Hulandes cu ta bisa: zoals de waard is vertrouwt hij zijn gasten. Esei kemen cu manera e ta e ta kere cu tur otro ta. E mes a bisa cu e haaf tempo di nan tempo a costa hopi millones. Podiser tempo di nan tempo pa e haaf tawatin varios agente tawata cobra comision.

Senjor Eman a bisa tambe cu e hizamento di belasting aki no ta yuda e pueblo na nada. Un biaha mas mi kier splika bon clá ta pakiko e hiza-

[illegible] IEMHOTEL [illegible]: Senjor Presidente, den tende [illegible] ponde no a bin nada [illegible] tur ta mucho cortico. Senjor Eman a bolbe papia [illegible] y tur loke mi kier bisa ta [illegible] nos a propone pa [illegible] un milion florin pa nos por yuda e [illegible] aki. Mi kier bisa [illegible] cu awo tin proposicion pa haci algo pa e [illegible] aki, mescos cu [illegible] 1955 [illegible] pa yuda e [illegible]. Awo nos ta propone pa gir cu un milion florin [illegible] Lo por [illegible] no por yuda [illegible] [illegible] cu e [illegible] aki [illegible] cu un diferencia grandi cu [illegible] nos [illegible] di Aruba. [illegible] y bon resultado, y no a bai [illegible] debe. Senjor Eman no a [illegible] publicamente, pero ta verdad. [illegible] oposicion tin derecho di critica na Parlamento [illegible] derecho di bisa [illegible] na Parlamento y mi ta bisa [illegible] [illegible] ta unico [illegible] di [illegible], [illegible]

[illegible] perdida di e planta di awa [illegible] Senjor Eman [illegible] cu [illegible] no a [illegible] ta keda mas cu suficiente. [illegible] Senjor [illegible] Senjor Eman a [illegible]

perdida Fl. 500.000.- sin afschrijving, sin [illegible] planta [illegible] Pero tende mas 4 haya awo, mientras cu [illegible] dos distinto cu tawata bibe [illegible] compra awa [illegible] y [illegible] tawata sali mas caro cu di gobierno. [illegible] Aruba [illegible] bende por haya awa mas barata. [illegible] perdida cu nos lo ta [illegible] compara cu e [illegible] di [illegible] planta [illegible]. [illegible] di awa ta mucho [illegible] y no [illegible] e planta di awa [illegible] lo ta completamente economico, pasobra tambe [illegible] e finanza.

Senjor Eman ta bisa cu hotel di turismo ta [illegible]. [illegible] nada y lo no beneficia e base economico de Aruba. Wel, mi por bisa cu e hotel ta awo [illegible] habri y [illegible] no por [illegible] [illegible] si nos kier [illegible] mi por bisa cu di [illegible] comerciante por confirma esaki y e chauffeurnan di taxi tambe [illegible] suficiente, [illegible] ta hora cu nos tin un camindo [illegible] [illegible], pero nos ta den bon direccion.

Senjor Eman a [illegible] di [illegible] [illegible] [illegible] na Holanda [illegible] [illegible] cu [illegible] costa hopi millones. [illegible] [illegible] contra corrupcion.

[illegible]

mento di belasting aki ta. E placa cu nos lo haya di e belasting aki, no lo bai manera antes den un caha grandi, caminda tawata saca placa pa tur sorto di cos. No, senjores! E placa cu nos ta bai haya fei di e belasting aki, de antemano nos a indica caba pakiko lo e wordu usá. E ta wordu usa solamente pa esei, pero pa nada otro. E placa lo wordu usá di un banda pa cubri gastonan di educacion di joewnan di pueblo. Un cos cu nan mester a haci hopi anjanan pasa caba, Senjor Presidente, cu awó e joewnan di terra por tin puesto cu awendia ta den man di estranhero. Nos ta propone pa haci educacion na Ruba completamente liber. Pa tur mucha di tur famia, especialmente esunan pober, por bai school sin ningun precupacion riba e situacion financiero na cas. Nan por caba school sin cu tin mester di kita nan, pasobra no tin placa pa nan sigi bai school. Tambe e placa di belasting lo wordu usá pa yuda e hendenan sin trabou.

Senjor Britten y otro senjoresnan a haci discurso mashá bunita, cu podiser lo haci mashá hopi impresion, pero palabra só no ta tur cos. Pasobra con cu bo kier splika e cos aki, awó sikiera pueblo ta weita cu tin un gobierno cu ta yuda esunan den necesidad. Nos no ta gana nada door di grita llora aki den cu tin mama cu no por cumpra zapato pa joewnan. Nos ta gana algo si, si nos ta pone un millon riba begroting pa yuda e tata di famia pa e cumpra zapato pa su joewnan. E gobierno bieuw den su tempo no a haci nada mas cu llora, llora. Mescos cu Senjor Eman a bisa cu Senjor Henriquez mester pensa riba projectonan nobo, mi kier bisa Senjor Eman cu tempo di pensa a pasa. Hopi anja largo a pensa y tawata pensa y papia mashá hopi cos. Pakiko den tempo de A.V.P. nan no a kita schoolgeld? E tempo di pensa a caba, awó e gobierno aki ta trata pa haci algo. Mi no ta bisa cu nos ta haci tur cos cu por a haci. Tur hende por haci fout, pero sikiera nos a trata di haci algo y nos lo sigi trata Senjor Eman, no pensa ma haci. Senjor Eman a bisa tambe cu mi mester duna un ehemplo aki den pa tur hende. Wel mi no kier pretende pa Senjor Eman sigi mi ehemplo, mescos cu ami lo no sigi di dje. Pero pa banda di mi carrera den mi trabou of den mi bida personal mi no tin ningun berguenza.

Senjor Porfirio Croes a papia di consenshi di pueblo y tambe cu e no ta corre pa responsabilidad. E la bisa tambe cu ta e ta responsabel cu ami tin e trabou aki actualmente y cu ta na e mester gradici cu Senjor Geerman tambe tin un puesto aworaki. Mi kier contesta cu si ta berdad mes cu mi tin cu gradici na Senjor Croes cu mi tin e puesto di deputado aworaki, mi kier recorda Senjor Croes cu cinco luna pasá mi a bolbe ser elihi como deputado. Mi ta sigur cu e biaha aki si mi no tin nada di gradici na Senjor Croes. Al contrario si tawata pé lo mi no tawatin e puesto aki. Y si Senjor Croes a perde su puesto, Senjor Presidente, no ta mi falta. Mi ta contento di tende cu Senjor Croes no ta corre pa responsabilidad. Nan por bisa hopi cos dimi, pero no cu mi ta corre pa responsabilidad. Pero pa no corre pa responsabilidad bo mester sa prome ta kiko ta responsabilidad. Bo mester sa, sinti, comprende ta kiko e responsabilidad ta prome cu bo por decidi cu bo no ta corre pé.

Senjor Porfirio Croes a bisa tambe cu tempo P.P.A. tawata chikito, mi tawata corre sconde. Esei ta un mentira, Senjor Presidente, pasobra mi ta un di e fundadornan y abiertamente mi a firma den un di

e 25 hendenan cu a firma statutonan di fundacion di P.P.A. di promé dia cu P.P.A. a lamta, mas chikito e no por tawata. Desde e dia ei tur hende na Aruba tawata sa publicamente cu Oscar ta P.P.A. y nunca mi a sconde, nunca ma tapa.

Na Senjor Max Croes mi kier contesta cu mi a apredia mashá hopi su palabranan cu e la bisami tocante economia. Mi kier bisa cu mucho gusto mi ta accepta e exemplaar di e boeki cu e ta ofrecemi, Economics in one Lesson. Nunca mi ta nenga un boeki di studia, Tambe lo mi ta contento pa haya e boeki aki, pasobra maske cu mi no ta di mes opinion cu Senjor Max Croes, toch mi ta aprecia su manera di critica ariba e nivel decente cu e ta base su critica. Un cos mi kier bisa ainda tocante e palabranan di Senjor Max Croes, e la bisa cu e la leza den corant cu mi ta financier. E kemen ta con esei por ta si mi no sa nada di economie. Wel mi no sa mucho di economie pero toch tin un diferencia den economie y financier. Bo por ta financier sin cu bo ta econoom.

Senjor Dominico Croes ta bisa cu e no a haya contesta ariba su proposicion. Su proposicion tawata pa haci contacto cu gobierno central y trata cu caminda Aruba ta paga su pension di behez, laga Aruba paga di dje y Corsow tambe riba su mes. Segun Senjor Croes lo nos haya mas placa riba begroting de Aruba. Tambe Senjor Eman a referi riba e posibilidad pa haci contacto cu e gobierno central pa haya cambionan den begroting caminda Aruba ta sali masganá. Mi por contesta na promer luga Senjor Dominico Croes cu su proposicion aunke e ta sona bunita, en berdad e no tin ningun balor praktico den sentido de economizá. Actualmente gobierno central ta paga pension di behez y si nos dicidi pa bai paga di Aruba nos mes, anto ta otro gasto atrobe pa Aruba y nos lo mester bolbe hiza belasting. Mi no ta kere cu Senjor Dominico Croes lo ta voor pa bai hiza belasting atrobe.

Na Senjor Eman mi por contesta cu ya dos, tres anja pasa Bestuurscollege a haci contacto cu gobierno central pa cambia Eilandenregeling di tal manera cu e entradanan lo bini di tal manera cu Aruba lo haya mas. Manera cu nos a bisa caba un biaha den e Raad aki, gobierno central a cumpli y a cambia e partimento di entrada, di tal manera cu e partimento di antes cu en berdad tawata inhusto a wordu cambia awó cu Aruba ta haya mucho mas cu tempo di e systema bieuw. Ya e cambio aki a tuma lugá y Aruba a bai dilanti financieramente. Si tin posibilidad pa mehora nos posicion ainda mas, di banda de Bestuurscollege nos lo haci tur esfuerzo pa logra tal.

Senjor Presidente mi ta kere cu mi a contesta tur oradores, pasobra hopi di nan tawata ripiti otro. Huntu cu Senjor Kelly mi kier propone pa nos tuma un decision riba e asunto aki cu en berdad ta hopi importante.
Mashá danki, Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, in de tweede ronde is niets nieuws naar voren gekomen, dus kan ik heel kort zijn. De heer Eman heeft weer herhaald, dat er veel mensen zijn zonder werk en alles wat ik hierop wil zeggen

is, dat wij juist daarom voorstellen om een miljoen gulden uit te trekken om deze mensen te kunnen helpen. Ik wil nogmaals zeggen, dat er nu een voorstel is om wat te doen voor deze mensen, zoals wij reeds in 1955 hebben gedaan; heeft het gouvernement voordien iets gedaan om die mensen te helpen? Nu stellen wij voor om een miljoen gelden beschikbaar te stellen, wat inderdaad een groot bedrag is, maar dat ons in staat stelt om iets goeds te doen. Want wij kunnen de mensen niet op kleine schaal helpen. Betreffehde de reizen, die onze vertegenwoordigers naar Nederland doen, kan ik zeggen, dat deze reizen ook geld kosten, net zoals de reizen indertijd van de heer Eman, met één groot verschil echter, dat wij wel met resultaten zijn teruggekomen, welke ons in de gelegenheid stellen om werken te doen in het belang van Aruba. Bij elke reis die gemaakt werd is men teruggekomen met sukses en goede resultaten, en men is niet gegaan om schulden te maken. Meneer Eman vond het niet leuk, dat ik dat openbaar gezegd heb, maar het is waar. Net zoals de oppositie het recht heeft om in het Papiaments te bekritiseren, zo heb ik ook het recht om weer te zeggen, dat de reizen indertijd als enig resultaat schulden hadden wegens tapijt, film en boot.

Betreffende het verlies bij de waterfabriek zegt de heer Eman, dat indien zij gewerkt hadden, de fabriek meer dan toereikend zou zijn. Zoals de heer Finck reeds gezegd heeft, heeft de heer Eman een zeer belangrijk deel over het hoofd gezien. Laat mij er even bijvoegen, dat de oude fabriek vroeger een verlies had van f. 500.000.-, zonder afschrijving. Een betrekkelijk aantal mensen kon water krijgen, terwijl de mensen van de buitendistrikten, die afgelegen woonden water moesten kopen van watertrucks en dat kwam hen duurder uit dan het water van het gouvernement. Deze regering heeft een waterfabriek op Aruba gebracht, waardoor iedereen goedkoper water kan krijgen. Het verlies, dat wij het volgend jaar zullen hebben, zal niets zijn vergeleken bij het verlies van ieder jaar van de oude fabriek. Het waterverbruik is zeer groot en wij zijn er zeker van, dat de waterfabriek spoedig geheel ekonomisch zal werken terwijl zij bovendien ook de lening zal afbetalen.

De heer Eman zegt, dat het toeristen-hotel bedrog is. Toerisme betekent niets en zal de ekonomische basis van Aruba niet verbreden. Wel, ik kan zeggen, dat het hotel pas enkele maanden open is en men inderdaad nog niet kan oordelen. Echter indien men wil oordelen, dan kan ik zeggen, dat sinds het geopend is er een zeker toerisme te bemerken is op Aruba, en dat is meer dan vroeger. Vele handelaren kunnen dit bevestigen en ook de taxi-chauffeurs verdienen meer dan zij vroeger deden. Ik zeg niet dat zij genoeg verdienen, integendeel, ik ben van mening, dat wij nog een lange weg te bewandelen hebben, maar wij zijn in de goede richting.

De heer Eman heeft ook gesproken over agenten, die commissie verdienen en alles wat ik daarop kan zeggen is, dat er in het Nederlands een gezegde is, dat zegt: Zoals de waard is, zo vertrouwt hij zijn gasten. Dat wil zeggen, dat hij denkt dat iedereen is zoals hij is. Hij heeft zelf gezegd, dat de haven in hun tijd vele miljoenen heeft gekost. Misschien waren er in hun tijd verschillende agenten, die commissie kregen voor de haven.

De heer Eman heeft ook gezegd, dat deze belasting-verhoging het volk nergens mee helpt. Ik wil nogmaals goed duidelijk uitleggen waarom deze belastingverhoging er moet zijn. Het geld, dat wij uit deze belasting zullen krijgen, zal niet, zoals vroeger, in een grote kas komen, waaruit geld getrokken werd voor allerlei doeleinden. Neen, mijne heren. Het geld, dat wij van deze belasting zullen krijgen heeft door ons bij voorbaat reeds de bestemming aangewezen gekregen waarvoor het gebruikt zal worden. Het zal uitsluitend daarvoor gebruikt worden, maar dan ook nergens voor. Het geld zal aan de ene zijde gebruikt worden om de opvoedingskosten van de kinderen van het volk te dekken, iets dat men reeds jaren geleden had moeten doen, Mijnheer de Voorzitter, zodat vandaag de landskinderen de posities kunnen bekleden, die thans in handen zijn van vreemdelingen. Wij stellen voor om het onderwijs op Aruba geheel kosteloos te maken. Dat alle kinderen van alle gezinnen vooral de arme, naar school kunnen gaan, zonder dat men zich zorgen moet maken over de financiele toestand thuis. Zij kunnen dan de school tot het eind doorlopen, zonder dat men hen van school moet nemen, omdat er geen geld is, dat zij kunnen doorgaan met naar school te gaan. Het geld van de belasting zal ook gebruikt worden om mensen zonder werk te helpen.

De heer Britten en andere heren hebben zeer mooie toespraken gehouden, die misschien veel indruk hebben gemaakt, maar alleen maar woorden is nog niet alles. Want hoe je dit ook wil uitleggen, nu ziet het volk tenminste, dat er een regering is die degenen helpt, die in nood verkeren. Wij winnen er niets mee, door hier te huilen, dat er moeders zijn, die geen paar schoenen voor haar kinderen kunnen kopen. Wij winnen er wel iets mee als wij een miljoen op de begroting brengen om de huisvaders te helpen schoenen te kopen voor hun kinderen. De oude regering heeft in haar tijd niets anders gedaan dan huilen en huilen. Zoals de heer Eman gezegd heeft, dat de heer Henriquez moet denken aan nieuwe projekten; ik wil de heer Eman mede delen, dat de tijd om te denken voorbij is. Jarenlang heeft men gedacht en nog eens gedacht en over vele dingen gepraat. Waarom heeft men in de tijd van de A.V.P. het schoolgeld niet afgeschaft? De tijd om te denken is voorbij, nou tracht deze regering iets te doen. Ik beweer niet, dat wij alles doen wat gedaan kan worden. Iedereen kan fouten maken, maar wij trachten tenminste iets te doen en wij zullen blijven trachten. De heer Eman heeft ook gezegd, dat ik een voorbeeld moet stellen hierin voor alle mensen. Welnu, ik sta er niet op, dat de heer Eman mijn voorbeeld volgt, zoals ik ook het zijne niet zal volgen. Maar wat betreft mijn loopbaan in mijn werk of in mijn particulier leven heb ik mij niet te schamen.

De heer Porfirio Croes heeft gesproken over het geweten van het volk en ook dat hij niet voor verantwoordelijkheid op de loop gaat. Hij zei ook, dat hij het is die gezorgd heeft dat ik heden dit werk heb en dat het aan hem te danken is dat de heer Geerman vandaag een baan heeft. Ik wil de heer Croes antwoorden, dat zelfs indien ik het aan hem te danken had dat ik thans de positie van gedeputeerde heb, ik de heer Croes er aan wil herinneren dat ik vijf maanden geleden weer gekozen werd als gedeputeerde. Ik ben er zeker van, dat er nu niets valt te danken aan de heer Croes. Integendeel, indien het aan hem lag, dan zou ik deze positie niet hebben. En dat de heer Croes zijn positie heeft verloren, dat is niet mijn schuld, Mijnheer de Voorzitter. Ik ben blij te horen, dat de heer Croes niet voor verantwoordelijkheden

weg loopt. Men kan veel van mij zeggen, maar niet, dat ik voor verantwoordelijkheid op de loop ga. Maar om niet voor een verantwoordelijkheid op de loop te gaan moet men eerst weten wat verantwoordelijkheid is. Men moet weten, voelen, begrijpen wat verantwoordelijkheid is, voordat men besluit of men er niet voor op de loop gaat. De heer Porfirio Croes heeft ook gezegd, dat toen de P.P.A. klein was, ik mij telkens ging verbergen. Dat is een leugen, Mijnheer de Voorzitter, want ik ben een van de medeoprichters en ik heb openlijk samen met de 25 personen, die de oprichtings-statuten van de P.P.A. hebben ondertekend, mijn handtekening gezet, op de eerste dag, dat de P.P.A. begon, kleiner had zij niet kunnen zijn. Vanaf die dag wist iedereen op Aruba openlijk, dat Oscar P.P.A. is en ik heb dat nooit verborgen, ik heb dat nooit bedekt gehouden.

De heer Max Croes wil ik antwoorden, dat ik ten zeerste de woorden heb gewaardeerd, die hij mij gezegd heeft m.b.t. de ekonomie. Ik wil zeggen, dat ik gaarne het exemplaar van het boekje: "Economics in one lesson", dat hij mij aanbiedt, aanvaard. Ik weiger nooit een studieboek. Ik zal ook blij zijn, dit boekje te ontvangen, daar ik, al ben ik niet dezelfde mening toegedaan als de heer Max Croes, toch zijn wijze van bekritiseren, welke hij op een fatsoenlijk niveau baseert, kan apprecieren. Nog een ding wil ik over de woorden van de heer Max Croes zeggen; hij zegt in de krant te hebben gelezen, dat ik financier ben. Hij bedoelt hiermee, hoe dat zou kunnen, indien ik niets van ekonomie afweet. Wel, ik weet niet veel van ekonomie, maar er bestaat toch een verschil tussen ekonomie en financien. Men kan financier zijn zonder ekonoom te zijn. De heer Dominico Croes zegt, dat hij geen antwoord heeft gekregen op zijn voorstel. Zijn voorstel was om kontakt te zoeken met de Centrale Regering en te trachten, waar Aruba zijn ouderdomsvoorziening betaalt, Aruba en Curacao ieder voor zich de zijne te laten betalen.

Volgens de heer Croes, zullen wij daardoor meer geld krijgen op de begroting van Aruba. De heer Eman ook heeft referte gemaakt over de mogelijkheid om kontakt op te nemen met de Centrale Regering om zodanige wijzigingen aan te brengen op de begroting, dat Aruba er meer voordeel van heeft.

Ik kan op de eerste plaats de heer Dominico Croes antwoorden, dat zijn voorstel, al klinkt het mooi, in werkelijkheid geen enkele praktische waarde heeft uit het oogpunt van de bezuiniging. Thans betaalt de Centrale Regering de ouderdomsvoorziening en indien wij besluiten om die van Aruba zelf te gaan betalen, dat betekent dit nog een onkostenpost er bij voor Aruba en moeten wij weer de belasting gaan verhogen.

Aan de heer Eman kan ik antwoorden, dat reeds twee, drie jaar geleden het Bestuurscollege kontakt heeft opgenomen met de Centrale Regering om de Eilandenregeling zodanig te wijzigen dat de inkomsten op een zodanige wijze zullen worden geboekt, dat Aruba meer krijgt.

Zoals wij reeds eenmaal in deze Raad hebben gezegd, heeft de Centrale Regering hieraan gevolg gegeven en de verdeling van de inkomsten is zodanig gewijzigd, dat de vroegere verdeling, die inderdaad onrechtvaardig was, thans zodanig is gewijzigd, dat Aruba veel meer krijgt dan tijdens het oude systeem. Deze wijziging heeft reeds plaats gevonden en Aruba is er financieel op vooruitgegaan.

Indien de mogelijkheid bestaat om onze positie nog meer te verbeteren, dan zal van de zijde van het Bestuurscollege al het mogelijke gedaan worden om zulks te verwezenlijken.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen alle sprekers geantwoord te hebben, want vele van hen hebben herhaald wat de andere zeiden. Samen met de heer Kelly wil ik voorstellen, dat wij een beslissing nemen in deze aangelegenheid, die inderdaad van groot belang is.
Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De algemene beschouwingen worden gesloten.

De artikelen 1, 2 en 3 en de considerans worden zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De heren C.A. Eman en P. Croes vragen hoofdelijke stemming over het ontwerp in zijn geheel.

De heer L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik wil wel vóór dit ontwerp stemmen, maar alleen onder voorwaarde dat dit geld inderdaad gebruikt wordt voor werkverschaffing en vrijstelling van schoolgelden. Ik hoop ook dat het Bestuurscollege de door mij naar voren gebrachte punten wil overwegen en toepassen bij de opstelling van de volgende begroting.

De heer P. CROES: Senjor Presidente ora mi bai vota lo mi mester vota contra. Mi no kier tende majan cu mi a vota contra pa pone tatanan di famia na trabou, pasobra un biaha mas, mi kier expresa publicamente aki den cu e ordonanza aki no ta habri ningun posibilidad pa pone tatanan di famia na trabou. Al contrario bo ta habri un caminda grandi pa mas desempleo ser creá riba Ruba. Un ehemplo chikito ta: con por ta posibel cu pa parti di gobierno insular por wordu bisa aki den cu ta pa tatanan di famia baya trabou, y nos tin nos dilanti, fresco fresco, 300 hende cu a bai cas y ta solamente chikitonan a bai. Senjor Presidente, mi ta vota contra.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, wanneer ik ga stemmen, zal ik tegen moeten stemmen. Ik wil morgen niet horen, dat ik heb tegengestemd om vaders van gezinnen aan het werk te stellen, want nogmaals wil ik hier openlijk verklaren, dat deze verordening geen enkele mogelijk openstelt om vaders van huisgezinnen aan het werk te stellen. Integendeel, men opent een brede weg om meer werkloosheid te brengen op Aruba. Hier een klein voorbeeld: Hoe is het mogelijk, dat van de zijde van het Eilandsbestuur beweerd kan worden, dat het is om vaders van huisgezinnen werk te geven en wij, nog kersvers, 300 mensen naar huis gestuurd hebben en slechts de kleinen zijn weggestuurd.
Mijnheer de Voorzitter, ik stem tegen.

De heer L.V. BRITTEN: Senjor Presidente, na principio lo mi kier a vota pa hizamento di e belasting aki, si e tawata na beneficio general di pueblo. Pero mirando cu otro anja nos pueblo lo sufri bou di djé mi ta vota contra, Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, in het begin zou ik hebben willen stemmen vóór het verhogen van deze belasting, indien deze algemeen ten goede kwam aan de bevolking. Maar gezien het feit, dat het volk het volgend jaar daaronder zal moeten lijden, stem ik tegen.

Het ontwerp wordt aangenomen met 13 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Vóór stemden de leden: D.C. Mathew, M. de Cuba, E.O. Petronia, O.S. Henriquez, M. Henriquez, F. Hernandez, I.S. de Cuba, A. Werleman, E.R. Finck, J. Geerman, F. Wernet, F.S. Kelly, L.A.I. Chance.

Tegen stemden de leden: P. Croes, D. Flemming, L.V. Britten, M. Croes, C.A. Eman en D.G. Croes.

De Voorzitter schorst de vergadering tot kwart over drie.

De Voorzitter heropent de vergadering en stelt aan de orde:

10. Eilandsverordening tot het heffen van een belasting op motorrijtuigen en motorboten (Motorrijtuig- en motorbootbelastingverordening Aruba 1959) (Ag. no. 7965; bijlage 1959 no. 54).

De algemene beschouwingen worden geopend.

De heer F.S. KELLY: Senjor Presidente, seguramente riba e punto aki, hizamento di belasting pa auto lo tin hopi contra tambe.

Senjor Presidente, e trafico na Aruba no ta ainda manera mester ta. Tin biaha bo ta corre ariba e caminda di boulevard bandi Palm Beach y e autonan ta pasabo, especialmente anochi, cu bo no por distingi si ta auto of aeroplano a pasabo na caminda. Senjor Presidente, esaki ta loke ta costa bida di hende y causa tristeza den famianan. Tambe mi a sugeri un biaha caba anja pasá, considerando e cantidad di desgracianan cu ta tumando lugá na Aruba, cual desgracianan seguramente ta pa corrida duru di autonan. Mi ta sugeri un biaha mas si nos por trece un systema via polis door de sella auto na maximo 60 km, cu excepcion di dokternan, ambulance, polis, partera, personanan cu den nan calidad di trabou nan tin cu speed de bez en cuando un poco mas. E mocion aki a wordu entrega caba anja pasa y no a wordu tuma na consideracion. Pero si nos considera e cantidad di desgracianan cu a tuma luga seguramente, anto mi ta kere cu ta llega tempo pa nos tuma medidanan. Nos tin e systema di keurmento di auto, un systema seguramente mashá adecuado pa check si e auto tin luz, brake y si e ta den bon condicion. Pero en realidad e desgracianan no ta pa motibu di e autonan ei. Ta mas tanto pa motibu di e persona cu ta sinta tras di wiel.

Tambe mi ta sugeri mas leuw si nos por hiza e edad di rijbewijs pa 21 anja.

Ariba e asunto die limita speed di auto, si e no wordu considera awó trobe, anto desgracianan cu lo sosode door de speedmente, mi ta obliga di tuma autoridadnan un parti responsabel di esei.
Mashá danki, Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, op dit punt, verhoging van de motorrijtuig- en motorbootbelasting, zullen er ook veel bezwaren zijn.

Mijnheer de Voorzitter, het verkeer op Aruba is nog niet zoals het moet zijn. Soms rijdt men op de Boulevard langs de Palm Beach en auto's rijden je voorbij, zonder dat men kan uitmaken of het auto's zijn of vliegtuigen, die voorbijschieten, Mijnheer de Voorzitter, dit is wat mensenlevens kost en leed brengt in de huisgezinnen. Ook heb ik het vorig jaar reeds een keer voorgesteld, rekening houdende met het aantal ongelukken, die voorkomen op Aruba en welke ongelukken zeer zeker komen van het hardrijden, en ik stel nogmaals voor te trachten een systeem in het leven te roepen, via de politie, om de wagens af te stellen op een maximum snelheid van 60 km, met uitzondering van die der dokters, de ambulance, auto's van de politie, vroedvrouw, personen, die uit hoofde van hun funktie af en toe genoodzaakt zijn harder te rijden. Deze motie werd het vorig jaar reeds ingediend en is niet in overweging genomen. Maar als wij het aantal ongelukken in acht nemen, die hebben plaatsgehad, dan geloof ik, dat het tijd wordt, dat wij maatregelen nemen, Wij hebben het auto-keuren systeem, zeer zeker een zeer degelijk systeem, om na te gaan of de auto lichten heeft en remmen en of deze in goede staat verkeren. Maar in werkelijkheid worden de ongelukken niet gemaakt door de auto's. Maar meer vanwege de persoon, die achter het stuur zit.

Voorts stel ik voor om te trachten de leeftijd vereist voor het verkrijgen van een rijbewijs te verhogen tot 21 jaar.

Wat betreft de kwestie van het beperken van de snelheid van auto's, indien deze weer niet in overweging genomen wordt en er doen zich ongelukken voor door te snel rijden, dan ben ik verplicht de Overheid hiervoor gedeeltelijk aansprakelijk te houden.
Ik dank U. Mijnheer de Voorzitter.

De heer M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, in de afdelingen hebben wij reeds onze bezwaren naar voren gebracht. Wij kunnen deze zaak niet los zien van het streven van het Bestuurscollege om nieuwe middelen aan te boren, tengevolge van het verkeerde beleid en de financiering van dit Bestuurscollege. Wij blijven erbij dat deze belastingheffing onnodig zou zijn geweest indien er een ander beleid was gevoerd. De konsekwenties van dit verkeerde beleid aanvaarden wij niet. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, zijn we specifiek tegen art. 6 dat verhogingen inhoudt. Anderzijds willen we onze medewerking geven bij de artikelsgewijze behandeling om het ontwerp te verbeteren indien mogelijk.

De heer L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, nu moet ik naar voren brengen, dat alhoewel ik bij de behandeling van de heffing van de inkomsten- en winstbelasting, wel vóór heb gestemd, ik nu wil voorstel-

len om bij art. 6 i.p.v. de bedragen, die kunnen worden geheven op verschillende auto's naar gewicht en voor alle personenauto's, één bedrag van fl. 60,- per jaar te laten betalen, trucks fl. 100,- en grote trailers fl. 600.-. Ik wil vragen mijn voorstel in hoofdelijke stemming te brengen.

De heer E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, het is vroeger altijd zo geweest, dat de uitgave voor het aanleggen en onderhouden van wegen, bestreden werden uit algemene dekkingsmiddelen. Het is daarom verstandig geweest van het Bestuurscollege om ertoe over te gaan om te laten betalen door die personen die gebruik maken van een of andere faciliteit. Het is niet helemaal eerlijk dat iemand, die nooit achter het stuur zit van een auto of weinig gebruik maakt van zo'n voertuig, feitelijk ook belast zou worden, omdat hij misschien een auto heeft die hij een keer per dag of per week gebruikt, terwijl een ander die 3 à 4 keren per dag die wegen afrijdt evenveel betaalt als die man die zijn wagen praktisch nooit gebruikt. Het is daarom, Mijnheer de Voorzitter, niet alleen verstandig geweest dat zo weinig mogelijk van de algemene dekkingsmiddelen wordt gebruikt, maar dat dan op de eerste plaats de autobestuurders en de eigenaars van auto's mede betalen in dit onderhoud. Natuurlijk is het voorstel van het Bestuurscollege vatbaar voor wijzigingen. Ik kan me de gedachtengang van het Bestuurscollege best begrijpen en tot de mijne maken, alhoewel de ervaring geleerd heeft dat het altijd beter is om een voorstel tot wijziging in te dienen, dat meer het gevoel geeft van een overgang. Een wijziging die nu wordt voorgesteld, Mijnheer de Voorzitter, betekent dat de mensen meer geld gaan betalen aan autobelasting. Dit is dus direkt een voorstel van het Bestuurscollege. Ik wou daarom een wijziging op dit voorstel aanbrengen, dat gezien moet worden als een overgangswijziging, dat gezien moet worden als een voorstel van het Bestuurscollege. Immers, Mijnheer de Voorzitter, iemand die een heel kleine wagen heeft zal minder schade veroorzaken aan de weg, dan iemand met een grote wagen. Maar het is eenmaal zo op Aruba en daarmee moeten we rekening houden dat de meeste kleine wagens op Aruba behoren aan mensen met een hoger salaris, omdat het moeilijker is een kleine wagen te kopen dan een grote wagen. Het is nu zo dat men makkelijk een grote wagen kan kopen tegen een schappelijke prijs, dan een kleinere wagen. Daarom zien wij dat de mensen met een hoger salaris een kleinere wagen hebben en de mensen met een kleiner salaris een grotere wagen. Mijnheer de Voorzitter, de mindergesalarieerden zouden dus nu meer belasting gaan betalen. Ik zou daarom willen voorstellen, alle personenauto's te belasten met fl. 65,- per jaar, ongeacht het merk van de wagen of de zwaarte en vrachtwagens te belasten met fl. 100,- per jaar, echter met inachtneming van de sociale faktor. Om een voorbeeld te noemen, Mijnheer de Voorzitter, de eigenaar van een vrachtwagen die daar staat en misschien een paar keer per week de kans krijgt om een vracht te vervoeren, heeft als hoofdbestaan deze vrachtwagen. Hij moet dus vallen onder een lagere belasting. Maar voor een grote zaak die gevestigd is voor verkoop van artikelen, doch die daarnaast een vrachtwagen heeft om zijn goederen af te halen, is die niet het enige bestaansmiddel, en deze zaak moet dus de volle fl.100,- betalen aan belasting. Ik hoop, Mijnheer de Voorzitter, dat dit voorstel van mij niet veel verschil zal maken in de inkomsten van het eilandgebied. Tijdens de behandeling in de afdelingen werd een voorstel gedaan om deze belasting te brengen

[illegible] 6 figuur [illegible], die [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ƒl. [illegible] [illegible] ƒl. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] gemeld, dat de uitgave voor [illegible] [illegible] van [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] als die aan die alg.[illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van het Rooms[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] overigens, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dit is [illegible] [illegible] [illegible] voorstel van het Rooms[illegible]college. [illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] op Aruba en [illegible] [illegible] wegens op Aruba [illegible] [illegible] mogelijk [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] om willen voor [illegible] ƒl. 65,- [illegible] [illegible] ƒl. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ƒl. [illegible] [illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible]

op fl. 60,- voor alle personenwagens. N.a.v. het antwoord van het Bestuurscollege ben ik toen gaan snuffelen in het aantal wagens dat we hier hebben en ik wil daarom het voorstel van fl. 60,- per jaar niet handhaven en voorstellen dat alle personenwagens belast worden met fl. 65,- per jaar, alle vrachtwagens met fl. 100,- tenzij men een vrachtwagen heeft als hoofdmiddel van bestaan.

De heer P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe de landstaal te gebruiken.

Aki trobe nos tin nos dilanti un otro ordonanza cu otro halzamento de belasting y esaki ta ariba auto. Si e ordonanza aki tuma luga, manera e la wordu propone door di Bestuurscollege, un biaha mas esnan cu menos ta gana lo paga mas. Si e ordonanza aki wordu accepta manera e la wordu propone cu cambionan tambe lo e cai ariba e chikitonan.

Ta mashá bunita pa nos tende den Raad aki palabranan cu prome cu eleccion nos no tawata tende ningun caminda. Por ehemple den e reunion di parti di mainta nos a tende pa boca di mi amigo Fabian Kelly cu no ta agradable hizamento di belasting pero si e ta necesario. Algun momento pasá mi a tende di dje pues cu e ta haya hustu di paga belasting. Mi ta sigur, Senjor Presidente, cu si den campanja elektoral tur e cosnan aki a wordu bisa na pueblo, otro gai lo a canta. Ta asina ta, awo ta te aki tres anja nos tin eleccion.

E reunion aki ta casi mi por llama un scandal. Openbare vergadering ta pa publico y ta asuntonan cu pueblo mester sa di nan. Aki e pueblo votador no por ta presente pasobra tur ta na trabou y e momento cu nan mester t'aki e oportunidad no ta wordu duna na nan. Esei, Senjor Presidente argumentonan cu a wordu usa pa nos gobernantenan ta argumento cu no por conclui e berdad cu ta necesario pa halza e belasting. Si gastonan di caminda ta grandi, esei ta berdad, pero semper nan tawata grandi. Promer deber di un gobierno ta, si majan e kier keda na bida, si majan ta deseo di tur esnan cu awe ta goberna, un cos cu ami como oposicion chikito kier bisanan no comete error di otro gobierno. Experiencia a sinja nos caba den pasado cu ora nos ta comete errornan nos mester bini bek pa drechanan, esei a sosode caba. Den pasado belasting a wordu hiza, ora cu no tawatin eleccion y asina eleccion a bini mester a corre baha belasting. Mi ta weita cu den e caso aki ta mescos, pesei nan no ta duna ocasion na pueblo pa e tende. Mi ta sigur cu aki na 3 anja e mes hendenan cu ta vota pa halza belasting aki, e mes hendenan ta corre tempo di eleccion na Bestuurscollege pa baha belasting y ami no por apoya nunca sorto di politica asina. Mi ta kere cu aki den, ta duelmi mashá tanto, pero maske mi tawata kier a duna mi apoyo na e proposicion aki, kitando e circunstancia actual mi no por Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, hier hebben wij weer voor ons een andere verordening met weer een belastingverhoging, en ditmaal op auto's. Indien deze verordening doorgang vindt, zoals zij door het Bestuurscollege wordt voorgesteld, nogmaals; zij die weinig verdienen zullen meer betalen. Als deze verordening wordt aangenomen, zoals zij wordt voorge-

op fl. 36.- voor alle personeelsleden. N.a.v. het ontwerp van [illegible] Bestuursregeling [illegible] ik hoop [illegible] hebt gezegd dat [illegible] werden [illegible] het voorstel van fl. [illegible] per jaar niet [illegible] en [illegible] die [illegible] worden [illegible] fl. [illegible] per jaar, [illegible] fl. [illegible] een vrachtwagen hoeft als hoofdtaal van bestaan.

[illegible]: [illegible] de Voorzitter, [illegible] mij tot de landstaal

eleccion nos no ta [illegible] ningun cambio. Pap [illegible] e reunion di partido [illegible] nos a [illegible] pa [illegible] Fabian [illegible], [illegible] ta [illegible] pero [illegible] ta nece-sario. Algun [illegible] a tende di [illegible] di [illegible], [illegible] Presidente, [illegible] pa [illegible] [illegible] lo a [illegible] Partido.

E reunion aki ta [illegible] un [illegible] ta pa publico y ta acusa un pueblo [illegible]. Aki e pue-blo [illegible] no por [illegible] y [illegible] cu mas [illegible] oportunidad [illegible] Señor Presidente [illegible] pa nos gobernantenan ta argumento cu no por [illegible], e berdad cu ta necesario pa nan a [illegible]. Si [illegible] di cambia [illegible], [illegible] berdad, pero semper mas [illegible] grandi. Promer deber di un gobierno ta, si mester e [illegible], si nan ta deseo di tur [illegible] cu awe ta go-berna, [illegible] cu [illegible] no comete error di [illegible]. Experiencia a [illegible] nos [illegible] pasado cu ora nos ta comete [illegible] nos mester [illegible] pa [illegible], [illegible] a [illegible]. [illegible] pasado [illegible] worde [illegible], cu no [illegible] eleccion, y [illegible] eleccion a [illegible] a [illegible]. Mi ta [illegible] cu [illegible] e caso aki ta [illegible] no [illegible] ocasion na pueblo pa e [illegible]. Mi ta [illegible] cu aki [illegible] e [illegible] cu [illegible] ta corre tempo di eleccion [illegible] no [illegible] politica [illegible]. Mi ta [illegible] ta [illegible], pero [illegible] mi [illegible] a [illegible] [illegible] actual [illegible].

steld met wijzigingen, zal zij ook op de kleine man terugvallen.

Het is zeer aardig om in deze Raad woorden te horen, die wij voor de verkiezing nergens hebben gehoord.

Bijvoorbeeld in de vergadering van hedenochtend hebben wij uit de mond van mijn vriend Fabian Kelly gehoord, dat belastingverhoging niet aangenaam is, doch wel noodzakelijk. Enkele ogenblikken geleden heb ik van hem vernomen, dat hij het billijk vindt om belasting te betalen. Ik ben ervan overtuigd, Mijnheer de Voorzitter, dat als deze dingen in de verkiezingscampagne gezegd waren, er een andere haan zou hebben gekraaid. Maar zoals het nu is, hebben wij pas over drie jaren weer verkiezing. Ik zou deze vergadering haast een schandaal kunnen noemen. Publieke vergaderingen zijn voor het publiek en betreffen aangelegenheden, waar het volk van moet weten. Hier kan het stemgerechtigde volk niet aanwezig zijn, daar iedereen aan het werk is en men niet in de gelegenheid wordt gesteld om op de tijd dat het volk hier moet zijn, aanwezig te zijn. Dat, Mijnheer de Voorzitter, zijn de argumenten die door onze Bestuurders worden aangevoerd, die niet kunnen bevatten de waarheid, die noodzakelijk is om de belasting te verhogen. Dat de onkosten van de wegen groot zijn is een feit, maar deze waren altijd groot. De eerste plicht van een Gouvernement, indien het zich wenst te blijven handhaven en dát is het verlangen van hen die thans regeren, is niet de fouten te begaan van de vorige regering; dat is een ding, dat ik als kleine oppositie hen wil zeggen. De ervaring heeft ons reeds geleerd in het verleden, dat wanneer wij fouten begaan wij dienen terug te komen om ze te verbeteren, dat is reeds gebeurd. In het verleden werd de belasting verhoogd, wanneer er geen verkiezingen waren en zodra de verkiezingen daar waren moest men hals over kop de belasting weer verlagen. Ik zie, dat het in dit geval herzelfde is, daarom geven zij aan het volk de gelegenheid niet om te luisteren. Ik ben er zeker van, dat over drie jaar deze zelfde mensen, die vóór stemmen om de belasting te verhogen, tijdens de verkiezing naar het Bestuurscollege zullen gaan om de belasting te verlagen en ik kan nooit een dergelijke politiek steunen. Het spijt mij zeer, maar al wilde ik mijn steun geven aan dit voorstel, de huidige omstandigheid daargelaten, ik kan het niet, Mijnheer de Voorzitter.

De heer O.S. HENRIQUEZ, gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik zal antwoorden op het een en ander, hoewel deze verordening niet zuiver of alleen financieel kan worden gezien, maar ook als een beleidskwestie. Ik heb geen bezwaar om op het een en ander in te gaan.

Wat betreft het voorstel van de heer Kelly, dat is inderdaad van groot belang, maar ik geloof niet dat dit aan de orde is bij de behandeling van de motorrijtuig- en motorbootbelasting, maar meer in verband staat met de verkeersveiligheid.

De heer Max Croes heeft het erover, dat ook dit het gevolg is van een verkeerd en onverantwoord financieel beleid en omdat hij het niet eens is met dit beleid zal hij ook tegen het voorstel stemmen. Misschien is het goed dat ik even ons financieel beleid t.a.v. dit voorstel nader uitleg.
Het beleid van het Bestuurscollege is in dit geval dat naar onze mening de onkosten die gemoeid zijn bij het onderhoud van de wegen ook

gedekt moeten kunnen worden met de opbrengst van de wegenbelasting. Dat is ons streven bij deze verordening en naar mijn mening is dit een juist beleid.

De heer Chance stelt voor i.p.v. een wegenbelasting, gebaseerd op het gewicht van de voertuigen een vast tarief voor alle auto's, nl. fl. 60,- per auto en fl. 100,- per vrachtwagen en fl. 600.- voor trailers. De heer Finck stelt voor als een soort overgangsregel fl. 65,- per auto en fl. 100.- per truck. Mijnheer de Voorzitter, zuiver uit administratief oogpunt zou ik zeer veel voelen voor deze voorstellen in principe, omdat het uiteraard veel eenvoudiger zal wezen om belasting te heffen met een vast tarief voor iedere wagen, dan wanneer wij dat per gewicht zouden moeten gaan doen zoals de bedoeling was. Dus administratief is het voorstel van een vast tarief zeer zeker aantrekkelijk. De vraag mag worden gesteld of het wel een billijke regeling is. Degene die zich een grote luxe-auto kan veroorloven kan ook hogere belasting betalen. Indien het Bestuurscollege er voor voelt om het huidige voorstel, gebaseerd op gewicht te laten vallen en te vervangen door een vast tarief, dan zou ik voorkeur willen geven aan het voorstel van de heer Finck, omdat we met het voorstel van de heer Chance niet zullen uitkomen. Als we fl. 60,- per auto aannemen komen we te kort, al gaan we fl. 100,- per truck en fl. 600,- voor trailers berekenen. Met fl. 65,- en fl. 100,- zal het misschien net gaan. Ik neem dan aan dat de heer Finck wil handhaven art. 6 lid 2, nl. dat degenen die in een motorrijtuig of vrachtwagen hun enige bron van inkomsten vinden, fl. 50,- blijven betalen, zoals in dit voorstel is opgenomen.

Mijnheer de Voorzitter, ik zou dan willen voorstellen om, indien de meerderheid meer voelt voor de heffing van een vast tarief i.p.v. tarief naar gewicht, te bepalen dat dan per auto wordt berekend fl. 65,- per truck fl. 100.-

Senjor Croes a bisa algun palabras na Papiamento y Senjor Presidente e la duna nos un bon conseho y ta cu nos no mester haci error, si nos kier keda den gobierno nos mester evita hizamento de belasting. Senjor Presidente mi kier contesta personalmente cu ami no ta asina sigur cu mi ta desea di keda semper den gobierno. Ademas mi kier bisa cu ora di gobermá, no mester goberna cu intencion di keda den gobierno pa semper. Mester goberna pa interes general di Aruba y te hasta si un cierto medida na interes general di Aruba por causa cu no ta keda den gobierno, anto ainda mi ta kere cu mester pone e interes personal cu por tin pa keda den gobierno un banda y bai pa interes general di Aruba, te hasta si esei costa votos! Asina ta cu mi no ta di acuerdo cu e filosofia di Senjor Croes, nos partido ta den gobierno pa interes general di Aruba y no pa keda den gobierno. Pueblo lo huzga si nos ta goberna bon of no.
Mashá danki Senjor Presidente.

(Vertaling)

De heer Croes heeft enkele woorden in het Papiaments gezegd en, Mijnheer de Voorzitter, hij heeft ons een goede raad gegeven en dat is, dat wij geen fouten moeten begaan; indien wij aan de Regering willen blijven, dan moeten wij verhoging van de belasting voorkomen. Mijnheer

de Voorzitter, ik wil persoonlijk hierop antwoorden, dat ik er niet zo zeker van ben te wensen voor altijd aan de regering te blijven. Bovendien wil ik zeggen, dat men niet moet regeren met de bedoeling voor altijd in de regering te blijven. Men moet voor het algemeen belang van Aruba besturen en zelfs zo dat indien een zekere maatregel in het algemeen belang van Aruba de oorzaak kan zijn dat men niet aan het bestuur blijft, dan geloof ik nog, dat het persoonlijk belang dat mocht bestaan om aan de regering te blijven, opzij gezet moet worden en ten gunste van het algemeen belang van Aruba zelfs indien dat stemmen mocht kosten. Dus ben ik het niet een met de filosophie van de heer Croes, onze partij is aan de regering voor het algemeen welzijn van Aruba en niet om aan de regering te blijven. Het volk zal oordelen of wij goed besturen of niet.
Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer F.S. KELLY: Senjor Presidente, mi mester contesta mi amigo Fichi Croes cu a bisa cu mi a bisa cu mester hiza belasting y cu no ta agradable. En berdad no ta agradable, pero mi ta laga Senjor Croes sá un biaha mas cu como miembro di Eilandsraad nos ta responsabel pa mira pa gobierno tin placa pa cubri su gastonan y ora cu nos ta responsabel pa esei, nos no mester wak si otro biaha e gai of ta e galinja ta canta. Mi sa mashá bon cu nos no por compara reunion politico cu reunion de Eilandsraad. Den reunion politico bo ta haci promesanan cu bo no ta cumpli y Senjor Croes tambe a haci esei anjanan largo. Nos no por compara un reunion di Eilandsraad cu un reunion politico den cual bo ta "blow off steam" di tur sorto di manera y cu bo ta bin cu promesanan masha absurdo cu lo no por wordu cumpli nunca. Mi kier a menciona tambe cu ora un miembro di Eilandsraad ta sinta na otro banda di mesa den oposicion ya e ta den otro zapato cu ora e ta sinta na un mesa de Bestuurscollege. Senjor Croes tambe sa esei pasobra e tambe a sinta na e mesa ei. Y no ta e mes idioma cu bo ta papia awó bo tawata papia na mesa de Bestuurscollege! Cualquier dia cu si bo drenta den fraccion cu ta forma Bestuurscollege lo bo bolbe papia otro idioma di loke bo ta papia actualmente.
Mashá danki, Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik moet mijn vriend Fichi Croes, die gezegd heeft, dat ik gezegd heb, dat de belasting verhoogd moet worden en dat het niet aangenaam is, van antwoord dienen. Het is inderdaad niet aangenaam, doch ik wil de heer Croes nogmaals laten weten, dat wij, als leden van de Eilandsraad, verantwoordelijk zijn om te zorgen, dat het Gouvernement geld heeft om zijn kosten te dekken en wanneer wij daarvoor verantwoordelijk zijn, dan moeten wij niet kijken wie een volgende keer aan het bewind komt. Ik weet zeer goed, dat wij een politieke vergadering niet kunnen vergelijken met een vergadering van de Eilandsraad. In de politieke vergaderingen doet men beloften, die men niet vervult en de heer Croes heeft dat ook jarenlang gedaan. Wij kunnen een vergadering van de Eilandsraad niet vergelijken met een politieke vergadering waarin men op allerlei manier zijn gal uitspuwt en men met zeer absurde beloften komt aandragen die nooit vervuld zullen kunnen worden. Ik wil ook zeggen, dat wanneer een lid van de Eilandsraad aan de andere zijde van de tafel in de oppositie zit, hij in een andere boot zit dan wanneer hij zou zitten

aan de tafel van het Bestuurscollege. De heer Croes heeft ook aan die tafel gezeten en het is niet dezelfde taal, die U nu spreekt, dat U toen aan de tafel van het Bestuurscollege sprak. Indien U wederom in de fraktie komt te zitten, die het Bestuurscollege vormt, dan zult U een andere taal spreken dan U nu spreekt.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, de heer Henriquez heeft in zijn wederwoord een punt aangeroerd dat zeer groots is. Het was altijd gewoonte geweest dat de opbrengst van de motorrijtuigbelasting werd aangewend tot onderhoud van wegen. Tot dusver is er niets nieuws in het beleid van het Bestuurscollege. Wat ik bedoelde toen ik zei dat we stellig niet konden deelnemen aan de voorgestelde verhoging, was dat wij onder geen enkele omstandigheid ons belast willen zien met het streven van het Bestuurscollege om zoveel mogelijke bronnen van inkomsten aan te boren en de opbrengsten zodanig op te voeren. Is het geval dat de kosten van onderhoud van de wegen daadwerkelijk in zulke mate gestegen zijn, zodat de motorbelasting verhoogd moet worden zodat er een dubbele opbrengst wordt verkregen of wordt het geld dat vroeger werd aangewend voor het onderhoud van wegen voor een ander doel aangewend?
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik kan me niet verenigen met degenen die de motorrijtuigen- en motorbootbelasting boven de fl. 60.- willen gaan opvoeren. Men zegt dat we voor onderhoud van wegen moeten gaan betalen. Natuurlijk begrijp ik dat het onderhoud van wegen geld kost, maar we moeten ook meer belasting gaan betalen waardoor schoolgelden worden afgeschaft en voor de werkverschaffing.Leges worden ook al geheven. Waarvoor betalen wij inkomstenbelasting? Is dat alleen om bepaalde mensen in hogere funkties aan te houden? Worden deze belastingen dan gebruikt om wegen te hebben en andere diensten aan het volk te bewijzen? Het enige wat we terug krijgen is het recht om een weg te gaan gebruiken of een kind naar school te sturen. Veel meer krijgen we niet. Als men mijn voorstel om fl. 60,- in te voeren voor personenauto's, fl. 100,- voor vrachtwagens en fl. 600,- voor trailers aanneemt, zal men zeker een tekort op de begroting krijgen. Dit tekort kan weggewerkt worden door bijvoorbeeld post 212 voor Dienst van Openbare Werken af te schaffen. Deze post is voor het aankopen van nieuwe auto's die niet nodig zijn.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer P. CROES: Senjor Presidente, mi a tende atrobe discursonan diferente y mi ta mas firme di opinion cu prome cu loke nos ta papia aki den dilanti di banki bashi, tres hende so tin, hoofden van dienst cu ta perde nan tempo y pers. Ta ki pers ta sinta ei. Arubaanse Courant, Amigu di Curacao, La Prensa. Ta duelmi di mester bisa cu e hende di mas sordo cu ta na mundo ta esun cu no kier tende. Mi no por hamas nunca accepta e expresion di miembronan di Eilandsraad cu ta bisa cu reunionan di Eilandsraad no por wordu compara cu reunion de partidonan politico. Senjores comprendemi bon, nos tur ta politico y ta door di politico nos ta sinta na e mesa aki. Ta con ta posibel pa expresionan wordu lanza den Eilandsraad cu no por compara reunionan di Eilandsraad cu reunionan di partidonan politico. Esei nos ta bisa aworaki, desgraciadamente pasobra e bankinan ta

aan de hand van het [illegible] [illegible]
[illegible]
dat [illegible]
wolderen in de [illegible]
[illegible]
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer [illegible]: Mijnheer de Voorzitter, [illegible]
[illegible]
[illegible]
werd [illegible]
in het beleid van het [illegible]
dat we [illegible]
was dat wij onder [illegible]
[illegible] van het [illegible]
van [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

[illegible]

[illegible]
[illegible]
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer [illegible]: [illegible]
[illegible]

bashi. Pero mi ta sigur cu si anochi lo tawatin maske ta 25 hende di cual 24 tawata di e hendenan pariba ei, e palabranan aki lo no a wordu expresá. Atrobe mi ta wordu acusa cu tempo mi tawata sinta na mesa di Bestuurscollege ta otro idioma mi tawata papia cu actual. Pero durante cu mi tawata sinta na e mesa ei ningun cent di belasting no a wordu halza.

Senjor Presidente, mi no por simpatizá cu e thema cu ta wordu usá pa halzamento di belasting ta drei rond e belasting aki mester wordu halzá pa pone tata di famia na trabou. Nos ta usa un schijn beweging mashá boenita, nos ta halza belasting y nos por cubri nos mes den reuhion publico cu nos a halza e belasting aki pa pone tata di famia na trabou, esta bunita! Lastima cu e tatanan di famia ora cu e belasting aki wordu halzá lo mi kier mira si e tatanan di famia lo haya trabou. Nos tur sa mashá bon y tur e hoofden van dienst aki sá mashá bon cu ora cu nos ta pidi un millon pa werkverschaffing, un millon, casi 3/4 parti maske con nos drei rond mester bai na materiaal, esei experiencia a sinja nos caba. No ta sina sina ta bai over pa werkverschaffing, mester materiaal pasobra sin materiaal no por traha. Senjor Geerman mes a bisa mester piek cu shovel y esei tambe ta costa placa. Nos ta bini cu "ach, no ta nada. E hendenan no ta sinti toch, nan ta corre den auto luhoso nan por wel di paga cuanto belasting cu ta nan no ta sinti. Nos sabi mashá bon cu ta juist esunnan cu tin auto grandi ta e chikitonan. Tur esnan riba Ruba cu, manera Senjor Finck a bisa caba, tin auto chikito ta esnan cu ta gana hopi placa. Ta nos mala suerte cu ta juist e tatanan cu tin hopi joew ta e pobernan cu ta net nan necesidad ta obligá nan di tin auto grandi, no pa luho, ma pa necesidad. Mientras cu e chikitonan cu ta gana hopi cens no tin mester di ningun luho. Ta juist eseinan ta paga menos belasting. Senjor Presidente, laga nos ser un poco consequente tambe nos ta papia hopi bez di principio. Mi a bisa Senjor Presidente caba cu dos bez mi a waarschuw pa mantene ordu den e Raad aki. Mi ta spera cu ordu lo sigi wordu mantené, pero tambe Senjor Presidente mester comprendé cu anos como representante di pueblo, maske cuanto voto nos a haya of maske cuanto miembro di fraccion nos tin den Eilandsraad, nos ta responsabel pa e votadornan. Nos, ami anto, no por permiti den e sala di Eilandsraad aki, papia of canta otro cancion cu dilanti e votadornan ta wordu pintá distinto. Mi no por acepta ningun momento cu miembro di Eilandsraad cu ta bin aki den y ta pretende cu loke nan ta haci ta na bienestar general di pueblo di Aruba, mientras cu nan sá di nan consenshi p'aden cu loke nan ta haci no ta bon. Por ehemplo mi amigo Leo Chance. E ta drenta aki den sin ataca ningun hende personal; Dios libra, pero politiek ta di tal forma cu mi ta tende Senjor Chance papia un otro palabra y mi tin den mi sacu di bachi aki un pamfleta di dia 11 di december, e luna aki mes firma pa Senjor Leo Chance, pa Diederick Mathew, cu ta papia henteramente otro idioma di loke ta wordu papia aki den y e cosnan ei, Senjor Presidente, ta duelmi, mi no por laga nan pasa voorbij, pasobra tardi of tempran mi ta carga un parti di responsabilidad di tur loke ta tuma luga aki den y un biaha mas, si Senjor Presidente cu ta sintá ei como representante di corona corda bon, Senjor Presidente bo no ta sinta riba e stoel ei como voorzitter só di Eilandsraad, bo tin un responsabilidad mas grandi cuba cu hopi di nan cu ta sinta rond dibo no sá con grandi e responsabilidad ei ta. Ma, si nan no ta stop anto bo tin cu stop nan.

Mas despues lo mi weita con e asunto aki ta sigi. Senjor Presidente ora cu e ordonanza aki bini na ordu, ora e bini na votamento, ni cu tur e cambionan cu e miembronan di Eilandsraad kier a haci aki den, si e no keda manera e ta actual, e ta un halzamento di belasting riba auto.
Mashá danki.

(Vertaling)

Ik heb weer redevoeringen gehoord van verschillende strekking en ik ben er nu vaster van overtuigd, dat doordat wij hierin voor lege banken, (erzijn maar drie mensen) wat gaan zeggen, de hoofden van dienst en de pers hun tijd verknoeien. Wat voor Pers zit er nu daar? Arubaanse Courant, Amigu di Curacao, La Prensa. Het spijt mij om te zeggen, dat de doofste persoon ter wereld, diegene is die niet wel horen. Ik kan nooit en te nimmer imstemmen met de uitlatingen van het lid van de Eilandsraad, waarbij beweerd wordt dat de vergaderingen van de Eilandsraad niet vergeleken kunnen worden met vergaderingen van politieke partijen. Mijne heren, begrijp mij goed, wij zijn alle van de politiek en het is door de politiek, dat wij aan deze tafel zitten. Hoe is het dan mogelijk, dat in de Eilandsraad beweringen worden geuit, dat vergaderingen van de Eilandsraad niet vergeleken kunnen worden met politieke partij-vergaderingen. Dit zeggen wij nú, jammer genoeg, omdat de banken leeg zijn. Maar ik ben er zeker van, dat wanneer er vanavond minstens 25 mensen aanwezig waren waarvan er 24 behoorden tot dezelfde partij als de heren, daar aan de overkant, deze woorden niet geuit zouden zijn. Wederom word ik ervan beschuldigd, dat toen ik aan de tafel van het Bestuurscollege zat, ik een andere taal sprak dan nu. Maar toen ik aan die tafel zat, werd geen cent van de belasting verhoogd.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan niet sympatiseren met het motief, dat wordt aangewend voor deze belastingverhoging; men draait in een kringloop rond deze belasting, die verhoogd moet worden om vaders van gezinnen aan het werk te zetten. Wij gebruiken een zeer mooie schijnbeweging; wij verhogen de belasting en wij kunnen ons gedekt voelen in de openbare vergaderingen, dat wij de belasting hebben verhoogd om huisvaders te laten werken. Hoe schoon! Maar wanneer deze belasting is verhoogd wil ik zien of deze huisvaders ook werkelijk werk krijgen. Wij weten het zeer goed en alle hoofden van diensten die hier aanwezig zijn weten het zeer goed, dat wanneer wij een bedrag van een miljoen aanvragen voor werkverschaffing, een miljoen, al willen wij er om heen draaien, haast driekwart aan materialen moet worden verbruikt, dat heeft de ervaring ons reeds bewezen. Men gaat niet zomaar over tot werkverschaffing, er dient materiaal te zijn, want zonder materiaal kan men niet werken. De heer Geerman heeft zelf gezegd, dat men houwelen en spaden nodig heeft, en die kosten geld. Wij komen met: "ach, het is niets, de mensen voelen het toch niet, zij rijden rond in luxueze wagens, zij kunnen best zoveel belasting betalen, ze voelen het toch niet." Wij weten heel goed, dat juist diegenen, die grote wagens hebben, de minder-bemiddelden zijn, de kleinen zijn. Allen hier op Aruba, zoals de heer Finck reeds heeft gezegd, die kleine wagens hebben, zijn degenen, die veel geld verdienen. Het is onze pech, dat juist de vaders met vele kinderen de armen zijn en dat juist zij door de noodzaak worden gedwongen een grote wagen te hebben, niet voor de luxe, maar vanwege de noodzaak, terwijl de kleinen, die veel

geld verdienen, geen enkele luxe behoeven. Juist die betalen minder belasting. Mijnheer de Voorzitter, laat ons ook wat konsekwent zijn. Wij spreken dikwijls over principe. Ik heb reeds gezegd, Mijnheer de Voorzitter, dat ik reeds tweemaal gewaarschuwd heb, om in deze Raad de orde te handhaven. Ik hoop, dat de orde zal blijven worden gehandhaafd. Doch, Mijnheer de Voorzitter, U moet ook begrijpen, dat wij, als vertegenwoordigers van het volk, hoeveel stemmen wij ook gekregen hebben of hoeveel fraktie-leden wij ook hebben in de Eilandsraad, verantwoordelijk blijven tegenover de kiezers, zowel ik als de overige kiezers. Wij, ik tenminste, kan niet toestaan, dat er in deze Eilandsraadzaal op andere wijze wordt gesproken of een ander liedje wordt gezongen, dan de kiezers wordt voorgespiegeld. Ik kan nooit accepteren, dat leden van de Eilandsraad hier komen en doen alsof wat zij doen voor het algemeen welzijn van het volk van Aruba is, terwijl zij innerlijk voor hun geweten weten, dat wat zij doen niet goed is. Zoals bijvoorbeeld mijn vriend Leo Chance. Hij komt hier binnen zonder iemand persoonlijk aan te vallen. Nee hoor, maar de politiek is zodanig, dat ik de heer Chance een ander woord hoor spreken. Ik heb namelijk hier in mijn jaszak een pamflet, gedateerd 11 december, deze maand nog, ondertekend door de heer Leo Chance, door Diederick Mathew, dat een geheel andere taal spreekt, dan wat er hier gezegd wordt en die dingen spijten mij, Mijnheer de Voorzitter. Ik kan ze niet laten voorbijgaan, want vroeg of laat zal ik een deel van de verantwoordelijkheid dragen van wat er hier geschiedt en nogmaals Mijnheer de Voorzitter, U die hier zit als vertegenwoordiger van de Kroon, besef het goed, Mijnheer de Voorzitter, U zit daar als de vertegenwoordiger van de Kroon; denk wel, Mijnheer de Voorzitter, U zit daar niet enkel als voorzitter van de Eilandsraad op die stoel, U draagt een grotere verantwoordelijkheid dan velen van hen, die om U heen zitten, beseffen hoe groot. Maar indien zij niet ophouden, dan moet U ze doen ophouden.

Later zal ik zien hoe deze aangelegenheid verloopt. Mijnheer de Voorzitter, wanneer deze verordening aan de orde komt, wanneer ervoor gestemd zal worden, zelfs met alle veranderingen, die de leden van de Eilandsraad erin willen aanbrengen, indien de verordening niet blijft zoals ze thans is, dan is dat een verhoging van de belasting op auto's. Ik dank U.

De heer O.S. HENRIQUEZ, gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, er valt niet veel meer te zeggen van onze zijde. Wat de kritiek betreft heb ik reeds het een en ander naar voren gebracht. Er zijn thans twee voorstellen aan de orde, waarvan het Bestuurscollege wil voorstellen om het voorstel van de heer Finck over te nemen. Indien de Raad daartoe zou beslissen, dan zou ik het op prijs stellen dat de vergadering voor vijf minuten wordt geschorst opdat het desbetreffende artikel opnieuw kan worden samengesteld en rekening kan worden gehouden met het feit, dat de heffing op basis van gewicht komt te vervallen. Dit is artikel 6, misschien zijn er ook nog andere artikelen die gebaseerd zijn op heffing volgens gewicht; dat moeten we wel even bekijken.

De algemene beschouwingen worden gesloten.

De VOORZITTER: Wij gaan nu over tot de artikelsgewijze behandeling.

geld vandaan, geen enkele [illegible] Juist [illegible] betekenis. Mijnheer de Voorzitter, laat [illegible] Wij werden dikwijls over [illegible] principe. Ik heb [illegible] de Voorzitter, dat [illegible] gesteld [illegible] deze Snel de ogen te [illegible] Ik hoop, dat [illegible] worden gehandhaafd. [illegible] de Voorzitter, [illegible] wij, als vertegenwoordiger van het volk, hoewel [illegible] wij ook [illegible] hebben of [illegible] raad, verantwoordelijk blijven tegenover de kiezers, [illegible] als de overige kiezers. Mij, U, [illegible] deze Ministersraad [illegible] Lijnrecht wordt [illegible] de [illegible] Ik kan [illegible]

alsof wat zij doen voor het algemeen welzijn van het volk van Aruba is, terwijl zij [illegible] voor hun [illegible] niet goed is. Zoals bijvoorbeeld [illegible] Hij [illegible] hier binnen [illegible] de politiek is [illegible] als de heer Chance [illegible] spreken. Ik heb namelijk hier in mijn jasje een pamflet, geschreven 11 december, [illegible] door Eduardick [illegible] er hier [illegible] ter. Ik kan [illegible] deel van de verantwoordelijkheid dragen [illegible] en [illegible] Mijnheer de Voorzitter, U [illegible] van de [illegible] heeft het goed, [illegible] daar als de [illegible] weg, [illegible] Voorzitter. U zit daar niet enkel als voorzitter van [illegible] op die stoel, U draagt een grotere verantwoordelijkheid [illegible] van hen, die [illegible] niet opkomen, dan [illegible] U [illegible]

Later zal [illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] deze verordening [illegible] zal worden, [illegible] als [illegible] die [illegible] van de [illegible]

[illegible] is, dan is dat een verhoging van de belasting op [illegible]

De heer O.S. [illegible]: Mijnheer de Voorzitter, er valt niet veel meer [illegible] Ik [illegible] het een en ander naar voren gebracht. Er zijn thans twee voorstellen aan de orde, waarvan het [illegible] voorstellen om het voorstel van de heer Finck over te nemen. [illegible] tot zou beslissen, dan zou ik het op prijs stellen [illegible] voor vijf minuten wordt geschorst opdat het [illegible] opnieuw kan worden [illegible] en [illegible] kan worden [illegible] het feit, dat de heffing op basis van gewicht komt te vervallen, [illegible] is

De heer L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even vragen of mijn voorstel in stemming zal worden gebracht?

De VOORZITTER: Dat zult U naar voren kunnen brengen als artikel 6 ter sprake komt.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de artikelen 1, 2, 3, 4 en 5.

Artikel 6.

De heer L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik heb mijn voorstel al uitgelegd, ik geloof dat iedereen het begrijpt en daarom zou ik willen vragen of U dat in stemming wilt brengen.

De VOORZITTER: Wordt Uw voorstel ondersteund, heer Chance?

Het voorstel wordt niet ondersteund.

De VOORZITTER: Als Uw voorstel niet ondersteund wordt dan kan het niet in stemming gebracht worden.

Het Bestuurscollege neemt het voorstel van de heer Finck aan. Wordt het voorstel van de heer Finck ondersteund?

De heer J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zou het voorstel graag ondersteunen, alleen vraag ik me af wat trucks zijn. Ik kan me wel indenken wat luxe-auto's zijn, maar onder trucks verstaat men veel; dat is een zeer rekbaar begrip. Waaronder vallen de panel-bodies, dumptrucks die mensen naar hun werk vervoeren, de autobussen, de pick-ups enz? We moeten zeer voorzichtig zijn met het gegrip trucks en daarom, voor latere administratieve hoofdbrekers, is het goed om het in de notulen vast te stellen.

De heer A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, van deze kant wil ik het voorstel van de heer Finck amenderen in die zin dat de zware trukc met trailer belast worden met fl. 300.-

De heer P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij dat ik het niet eens kan zijn met U, want parlementair schijnt iets niet aan de orde te zijn, want U heeft zojuist gezegd: het Bestuurscollege neemt over het amendement van de heer Finck en nadien vraagt U of het voorstel van de heer Finck wordt ondersteund; dit is niet volgens de Eilandenregeling. Zodra het Bestuurscollege immers een amendement of een voorstel overneemt, kan het niet meer worden ondersteund. Het is overgenomen door het Bestuurscollege.

Bovendien, Mijnheer de Voorzitter, ik hoor van een voorstel van de heer Finck, maar U als voorzitter heeft de Raad niet uitgelegd wat het voorstel van de heer Finck is. En dit is in strijd met het algemeen beleid en dit algemeen beleid valt onder Uw toezicht, Mijnheer de Voorzitter. Het is alleen een kleine rektifikatie.

De VOORZITTER: Meneer Croes, in antwoord op hetgeen door U naar voren werd gebracht wil ik U terechtwijzen, dat ik gezegd heb dat het voorstel van de heer Finck door het Bestuurscollege werd aangenomen. Mijn

vraag aan de heer Finck of zijn voorstel werd ondersteund stelde ik, omdat zijn voorstel in stemming zal moeten worden gebracht, en om in stemming gebracht te worden moet zijn voorstel ondersteund worden.

Ik schors thans de vergadering voor een paar minuten om de redaktie van artikel 6 op de juiste manier op te stellen, voordat het voorstel in stemming wordt gebracht.

De heer P. CROES: Dus U schorst de vergadering?

De VOORZITTER: Ja, Meneer Croes, voor een paar minuten om artikel 6 te redigeren zoals het moet luiden om in stemming gebracht te worden, volgens het voorstel.

De heer P. CROES: Voorstel van wie, Mijnheer de Voorzitter? Van het Bestuurscollege?

De VOORZITTER: Ja, Meneer Croes.

De Voorzitter schorst de vergadering.

De vergadering wordt heropend.

De VOORZITTER: Ik verzoek de Sekretaris artikel 6 te willen lezen zoals het thans zal luiden.

De Sekretaris: Artikel 6, eerste lid, wordt volgens het voorstel van het Bestuurscollege nader gelezen als volgt:

1. De belasting bedraagt voor een vol jaar
   a. voor een motorrijtuig op meer dan drie wielen:
      I. indien het eigen gewicht bedraagt minder dan 2500 kg fl. 65.-;
      II. indien het eigen gewicht bedraagt 2500 kg of meer fl. 100,-;
      III. voor een zgn. oplegger fl. 200.-.

De rest blijft ongewijzigd.

De Voorzitter brengt het voorstel in stemming.

De heer D. FLEMMING: Mijnheer de Voorzitter, mag ik mijn stem motiveren?

In principe is mijn fraktie tegen elke verhoging van belasting. Samen met mijn fraktie ben ik tegen dit voorstel en ik stem tegen.

De heer C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij dat ik bij de behandeling van dit ontwerp bij het begin afwezig was, zodat ik in de algemene beschouwingen mijn visie hierop niet heb kunnen geven. Artikel 6 is de kern van de hele verordening. Als men overgaat om zich akkoord te verklaren met dit artikel, is de hele verordening a.h.w. aangenomen. Zoals terecht door de heer Flemming opgemerkt, is onze fraktie tegen verhoging van belasting in welke vorm dan ook.

Zoeven heb ik het duidelijk uitgelegd, met deze wijziging komt een verhoging tot stand. Ik ben tegen, Mijnheer de Voorzitter.

De heer P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, mag ik mijn stem motiveren? Wij gaan stemmen over een nieuwe redaktie, welke redaktie lijnrecht in strijd is met de Eilandenregeling. Ik heb zojuist daarop gewezen, maar ik heb taal noch teken gehoord. Het geeft geen zin dat we hierover gaan debatteren. Deze wijziging, voorgesteld door het Bestuurscollege of door de heer Finck, brengt geen nieuw geluid in de oude redaktie van het Bestuurscollege, alleen een kleine wijziging, waarvan de kleine man later de dupe zal worden.

Mijnheer de Voorzitter, daarvoor zal ik mijn stem aan deze verordening niet geven; ik ben tegen.

Artikel 6 wordt aangenomen met 12 stemmen vóór en 7 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: J. Geerman, E.R. Finck, M. de Cuba, M. Henriquez, F. Hernandez, F.S. Kelly, D.C. Mathew, A. Werleman, I.S. de Cuba, E.O. Petronia, O.S. Henriquez en F. Wernet.

Tegen stemmen de leden: P. Croes, D. Flemming, L.V. Britten, C.A. Eman, D.G. Croes, M. Croes en L.A.I. Chance.

Artikel 7 wordt zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Artikel 8.

De heer M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, bij artikel 8 zou ik willen voorstellen de voorlaatste zin te wijzigen in die zin, dat gelezen wordt: "dat de belasting van de in artikel 6, eerste lid, letter a, bedoelde motorrijtuigen kan worden voldaan in twee gelijke termijnen en wel de eerste uiterlijk op 31 januari en de tweede uiterlijk op 31 juli."

Ik zou verder de eerste datum willen veranderen in 15 februari. Mijnheer de Voorzitter, toen we indertijd het ontwerp van de Telefoontarieven behandelden, hebben wij ook een soortgelijke wijziging aangebracht. Bovendien heeft iedereen de eerste maand van het jaar veel uitgaven en wordt het moeilijk om deze uitgaven en belastingen te voldoen.

Daarom wil ik voorstellen de eerste termijn te verlengen tot 15 februari. Bovendien worden de gouvernementsambtenaren en de Lago-employees begin februari uitbetaald over de maand januari.

De heer J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik sta zeer sympathiek tegenover het voorstel van ons geachte heer Croes, want dat stelt het bestuur ook in de gelegenheid om alles betreffende de gewichten van de auto's in orde te brengen. Dan heeft het publiek ook de gelegenheid om met de nieuwe belasting vertrouwd te raken.

De heer O.S. HENRIQUEZ, gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet of het in de praktijk veel verschil zal uitmaken. Men weet toch dat men de autobelasting moet betalen. Daar kan men dus degelijk rekening meehouden, ook per 31 januari. Ik zie overigens geen bezwaar om dd termijn te verzetten tot 15 februari, indien de meerderheid van de Raad daarvoor voelt.

Alleen moet ik er op wijzen dat we dan verder in de verordening weer een wijziging moeten aanbrengen, in artikel 12 nl. waar staat: "elke nummerplaat is geldig voor het belastingjaar dat daarop is uitgedrukt, zomede voor de eerste maand van het volgendd belastingjaar." Artikel 12 zou dus gewijzigd moeten worden, zodat de nummerplaat ook geldig is voor de eerste 6 weken van het volgende belastingjaar. Mijnheer de Voorzitter, indien we dus die wijziging overnemen in artikel 12, is er van onze zijde geen overwegende bezwaren tegen de datum 15 februari.

Zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen artikel 8, zoals gewijzigd.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de artikelen 9, 10, 11, 12, zoals gewijzigd, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, zoals gewijzigd, 21, 22, 23, 24, 25, 26, zoals gewijzigd, 27, 28, 29, 30, 31, 32, alsmede de considerans.

De heer C.A. Eman vraagt hoofdelijke stemming over het ontwerp in zijn geheel. Het ontwerp wordt aangenomen met 12 stemmen vóór en 7 stemmen tegen.
Vóór stemmen de leden: E.R. Finck, J. Geerman, M. Henriquez, F. Hernandez, F.S. Kelly, D.C. Mathew, O.S. Henriquez, E.O. Petronia, F. Wernet, I.S. de Cuba, A. Werleman en M. de Cuba.

Tegen stemmen de leden: D.G. Croes, C.A. Eman, L.V. Britten, M.Croes, D.Flemming, P. Croes en L.A.I. Chance.

11. Eilandsverordening houdende bepalingen betreffende het heffen van een belasting op het houden van honden (Hondenbelastingverordening Aruba 1959 (Ag. no. 4785; bijlage 1959 no. 55).

De algemene beschouwingen worden geopend.

De heer F.S. KELLY: Senjor Presidente, papiando riba belasting pa cachó mi ta haya cu esaki no ta juist un belasting pa cachó sino un sorto di bandchi of ficha cu bo ta cumpra pa bo registra e cachó. Esaki no ta nada nobo pa Aruba, e tawata existi caba den anjanan anterior y mi ta haya cu e ta necesario. E ta necesario pa e motibo aki, Senjor Presidente, aki na Aruba como 70% di cachonan cu tin no tin donjo, ningun hende no ta duna cuminda, tin cachó ta kana los y na gran cantidad. E cachonan ei tambe mester come naturalmente y si nan no tin un cas pa come na dje, nan ta haci danjo na bestianan na mondi. En comparacion na mi cas mes. Mi no tin cacho, pero tin cinco cacho ta bin come tur dia na cas. Pesei mi ta haya ta masha necesario pa nos forma e systema aki unda cu e personanan cu kier tene un cacho nan ta paga un sorto di belasting, cumpra un ficha pa e cacho. Mi ta bai mas leuw. No ta placentero pa mata cacho, nos ta sinti humanitariamente pa nan, pero ta existi un cantidad asina grandi di cacho aki na Ruba cu ta kana los y cu ta haci danjo cu nos mester busca un medio pa kitanan. Manera mi sabi na Seroe Blanco tin algun bestia di hende ei riba, pero tambe tin cachóei riba y e cachonan ei ta distribi cu e bestianan di hende. Mesdos ta cu e hendenan di Westpunt y di Altu Vista. Nos tur sabi cu Aruba a perde mas o menos 30% di su bestianan door di secura cu awa no ta llobe y nan ta muri. Otronan cu ta keda na bida

ta wordu matá door di cachonan cu ta kana los. Asina ta cu ta masha necesario pa nos trece un systema door di registrá e cachonan, cual tin donjo y esunan cu no tin donjo pa nos dispone di nan. Mi ta pidi di un manera mas facil posible, manera mi ta comprende nos tin mariniers na Savaneta Camp cu no ta haci nada alla, podiser nos por usa nan pa nan por sinja tira riba e cachonan wild. Pero mi ta hala atencion di polis, Senjor Presidente, nos a haya diferente keho di cacho cu a wordu tira mata den cura di hende, podiser banda di mucha chikito. Tene cuidao cu tira cacho pa no tire bandi muchanan cu ta corre rond. Si nos por a bin na un systema cu nos por cohe e cachonei y laga abattoir matanan pijnloos, pero nos tin cu haci tur esfuerzo posibel pa nos elimina e cachonan sin donjo cu ta haci danjo na hendenan cu tin bestia y cu ta perde nan bestia door di e cachonei. Masha danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, sprekende over hondenbealsting, vind ik, dat deze niet een belasting is op honden, maar een soort band of penning, die gekocht wordt voor het registreren van de hond. Dit is niets nieuws voor Aruba, het bestond reeds in vroegere jaren en ik vind, dat het noodzakelijk is. Het is noodzakelijk, om deze reden, Mijnheer de Voorzitter; ongeveer 70% van de honden, die hier zijn, hebben geen baas, niemand geeft ze te eten, er lopen honden los in grote getallen. Die honden moeten natuurlijk ook eten en als ze geen thuis hebben om te eten, dan richten zij schade aan onder andermans vee, in de mondi. Bijvoorbeeld bij mij thuis zelf. Ik houd geen honden, maar er zijn 5 honden die elke dag bij mij thuis komen eten. Daarom vind ik, dat het zeer noodzakelijk is, dat wij dit systeem in het leven roepen, waarbij diegene, die een hond wil houden, daar een soort belasting voor betaalt, een penning voor dd hond koopt. Ik ga zelfs verder: het is niet plezierig om honden te doden, menselijkerwijze voelen wij voor hun, maar er is zo'n groot aantal honden hier op Aruba, die rondlopen en schade aanrichten onder het vee, dat wij een middel moeten zoeken om hen te elimineren. Zoals ik weet, wordt er op Seroe Blanco enig vee gehouden, doch er zijn daar ook honden, die de dieren afmaken. Zo ook te Westpunt en Alto Vista. Wij allen weten, dat Aruba ongeveer 30% van zijn veestapel heeft verloren door de grote droogte, doordat het niet regende, zodat de dieren omkwamen. De andere, die in leven blijven, worden door de loslopende honden afgemaakt. Zo zien wij dus, dat het wel zeer noodzakelijk is een systeem in te voeren om de honden, die eigenaars hebben te doen registreren en die geen eigenaars hebben te doen doden. Ik vraag wel om een zo makkelijk mogelijke wijze; zoals ik begrijp hebben wij te Savaneta de mariniers, die daar niets doen, en die wij misschien kunnen gebruiken om op de wilde honden schieten te oefenen. Doch ik wil er de aandacht van de Politie op vestigen, Mijnheer de Voorzitter, dat wij vele klachten hebben ontvangen over honden, die doodgeschoten worden op particuliere erven, misschien in de nabijheid van kleine kinderen. Wees voorzichtig bij het schieten op honden, dat er niet geschoten wordt in de nabijheid van rondlopende kinderen. Wij zouden een manier moeten vinden om de honden te vangen en op het abattoir pijnloos te laten afmaken, maar wij moeten wel alles op alles zetten om de honden zonder eigenaars, die schade veroorzaken aan de veehouders, te elimineren. Ik dank U.

De heer A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, zoals uit de stukken is gebleken is men het niet helemaal eens met het voorgestelde tarief van fl.5.- per jaar per hond, maar wil men zoveel mogelijk het bestaande tarief behouden. Als we dit doen, kunnen we het op twee manieren doen. Ik zou willen voorstellen om artikel 3 zo te lezen: dat de belasting bedraagt fl. 5.- 's jaars voor elke hond in het stadsdistrikt en de stadskommen van het eilandgebied Aruba en fl. 3.- 's jaars daarbuiten. Dit is minder dan wat nu bepaald is in de betreffende verordening, publikatieblad 1944 no. 39, zoals later verhoogd met 10%. Als we bij het verstrekken van het kenteken daarvoor fl. 0.50 heffen, dan komt men ongeveer op fl. 5.50 en fl. 3.50; dat is waar meerdere leden het mee eens zijn.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik heb opgemerkt, dat het Bestuurscollege in zijn Memorie van Toelichting gesproken heeft over de wijze van bestrijden van honden, nl. door het leggen van giftig vlees of althans het geven van giftig vlees aan de boeren in de koenoekoes om neer te leggen voor de honden. Ik begrijp dat deze zaak feitelijk niets te maken heeft met deze verordening, want het leggen van giftig vlees of het aanstellen van een hondevanger hoort feitelijk niet thuis in deze verordening. Dat is inderdaad ook niet opgenomen in deze verordening, maar toch heeft het Bestuurscollege dit ter sprake gebracht in zijn Memorie van Toelichting. Wij hebben n.a.v. deze mededeling van het Bestuurscollege bij de behandeling in de afdelingsvergadering verzocht om liefst er niet toe over te gaan of indien dit reeds zover is ermee te stoppen, omdat ik vrees, Mijnheer de Voorzitter, dat de mensen wel zullen beloven het giftig vlees de volgende morgen op te rapen als het niet opgegeten is door de honden, maar ik kan U wel zeggen dat dit in de praktijk anders zal zijn en ik vrees dat het giftige vlees zal blijven liggen en dat dit ook gegeten zal worden door mensen of door dieren waarvoor het niet bestemd is. Ik wil daarom een beroep doen op het Bestuurscollege om deze zaak te stoppen en niet ertoe over te gaan. Wij zijn voor het aanstellen van een hondevanger, maar geenszins voor het neerleggen van giftig vlees, ter voorkoming van ongelukken. Ik dank U.

De heer P. CROES: Senjor Presidente, atrobe nos tin nos dilanti un ordonanza cu no ta contene nada ontro cu aumento di belasting y e biaha aki riba cacho. Argumento pa bai over na trece na bida e ordonanza aki ta e mes sonido pa haya placa pa duna tatanan di famia trabou. Mi no ta kere cu majan ta prudente cu e tatanan di famia ta tende cu pa nan haya pida pan mester a hiza belasting riba cacho tambe. Mi no ta kere cu nan lo accepta e gesto aki, pasobra e ora nan sa cu e pida pan cu ta wordu duna na nan ta debi na halzamento di belasting di cacho. Nos ta tende de personanan, representantenan di pueblo cu e ordonanza aki ta especialmente pa cuida interes di donjonan di bestia, pasobra den pasado cacho a mata hopi bestia. Pero si ta asina pakiko e anjanan anterior diferente biaha e ordonanza aki a bin riba mesa y e no a bai door. Na anja 1953 tambe nos tawatin un ordonanza mescos cu no a bai door, e la wordu diki y fini kibra na wiriwiri. Na anja 1956 tambe e tawata un punto den e combersacion den Bestuurscollege anterior pero e no por a weita bida y si mi weita mi dilanti e resumennan di cuanto placa e ordonanza aki ta trece cune mi ta weita na anja 1953 fl. 497.-, 1954 fl. 290.-, 1955 fl. 1.756.-, 1956 fl. 390.-, 1957 fl. 1.225.-, 1958 fl. 488.- y nos ta spera e anja aki si esaki bai door fl. 1.500.-. Mi ta kere cu fl. 1.500.- hopi tata lo no wordu yuda cu pida pan extra.

Si nos kier berdaderamente pa pone un fin na matamento di bestia cu ta tuma luga door di cachonan, no ta cuestion di hiza belasting pasobra maske con nos drei rond e belasting aki trobe no ta cai riba e grandinan pero e chikitonan, pasobra te chikitonan cu ta traha diariamente pa gana pida pan ta nan tin cacho pa cuida nan bestia. E hendenan grandi nan tin cacho di raza cu no ta corre rond riba caminda. Ora esnan cu no ta cria cacho, mi no ta weita unda esnan cu no ta cria cacho e ordonanza aki por haci danjo, pasobra nan no ta cria cacho. Senjor Kelly mes ta bisa cu cinco cacho sin donjo ta come na su cas. Pues cu e ordonanza aki e cachonan sin donjo no tin mester di belasting, pasobra ningun hende no ta haya nan donjo y ora cu esaki bai door lo ta peor ainda, cu hasta esnan cu actualmente podiser tin un cacho ta haci di mes moda: lage bai fei cas pa nan no paga, pasobra ta conoci caba cu belasting no ta sona den cabez di pueblo. Pesei Senjor Presidente mi lo reteni al momento te ora mi haya di tende fei boca di Bestuurscollege cual ordonanza na e momento aki ta na vigor, di dos cuanto e belasting di e ordonanza ta; di tres con e ta, si e tin districtonan fl. 3.50 y stad fl. 5.50 of e ta contene otro suma. Hayando e contesta fei Bestuurscollege den segundo ronde lo mi dicidi si mi por duna mi stem na e halzamento aki si of no. Masha danki.

(Vertaling)

Wederom hebben wij voor ons liggen een verordening, die niets anders bevat, dan een verhoging van de belasting en dit maal op honden. De beweegredenen om ertoe over te gaan deze verordening in het leven te roepen hebben dezelfde klank: om geld te krijgen om aan vaders van gezinnen werk te geven. Ik geloof niet dat het raadzaam is dat later de vaders van gezinnen te horen krijgen, dat de hondenbelasting verhoogd is moeten worden, opdat zij een stukje brood konden krijgen. Ik geloof niet dat deze die geste zullen waarderen, want dan weten zij, dat zij dat stukje brood, dat hen gegeven wordt te danken hebben aan verhoging van de hondenbelasting. Wij horen van personen, vertegenwoordigers van het volk, dat deze verordening speciaal bestemd is om de belangen van houders van vee te beschermen, want vroeger zouden de honden vele dieren hebben doodgemaakt. Maar als dat zo is, waarom is dan deze verordening in de voorgaande jaren verschillende malen ter tafel gekomen en niet doorgegaan? In 1953 hadden wij eenzelfde verordening, die niet is doorgegaan. Zij werd in hele kleine stukjes gescheurd. In 1956 was zij ook een punt van discussie in het vorig Bestuurscollege, maar zij heeft het licht niet gezien en als ik hier voor mij zie de samenvatting van de gelden die deze verordening heeft opgebracht, dan merk ik voor het jaar 1953 fl. 497,-, 1954 fl. 290.-, 1955 fl. 1756,-, 1956 fl. 390.-, 1957 fl. 1225.-, 1958 fl. 488.- en wij hopen, dat indien deze verordening dit jaar doorgaat, dat er fl. 1500.- binnenkomt. Ik geloof niet, dat met fl. 1500.- vele vaders geholpen zullen worden aan een stuk brood.

Indien wij werkelijk een einde willen maken aan het doden van vee, dat door de honden geschiedt, dan moeten wij niet de belasting verhogen, want hoe wij ook om deze belasting heen draaien, zij valt niet terug op de groten, maar op de kleine man, daar het de kleine man is die dagelijks werkt om een stuk brood te verdienen; hij heeft honden om zijn dieren te bewaken.

De groten hebben rashonden, die niet op de wegen rondlopen. Ik kan niet inzien, hoe zij die geen honden houden, door deze verordening gedupeerd kunnen worden, daar zij er geen honden op na houden. De heer Kelly zegt zelf, dat vijf honden die geen eigenaars hebben bij hem thuis eten. Dus met deze verordening is voor de honden zonder eigenaars geen belasting nodig, want niemand zal daar de eigenaars van vinden en wanneer deze verordening doorgaat zal het nog erger zijn, daar zelfs zij die thans een hond hebben hetzelfde zullen doen, de honden van huis laten gaan om niet te betalen, want het is reeds bekend, dat belasting geen weerklank vindt bij het volk. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, zal ik mij mijn mening voorbehouden voor dit ogenblik, totdat ik uit de mond van het Bestuurscollege hoor welke verordening thans van kracht is ten tweede hoeveel de belasting volgens de verordening, die thans van kracht is, bedraagt; ten derde: of deze voor de buitendistricten fl. 3.50 bedraagt en voor de stad fl. 5.50 of een ander bedrag. Zodra ik antwoord krijg van het Bestuurscollege zal ik in de tweede ronde beslissen of ik mijn stem aan deze verhoging kan geven of niet. Ik dank U.

De heer C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zie uit de Memorie van Antwoord van het Bestuurscollege, dat fiscaal dit ontwerp niet de minste betekenis heeft. In deze Memorie van Antwoord zegt het Bestuurscollege er geen bezwaar tegen te hebben om de tarieven te behouden zoals die geldig zijn in de huidige verordening. Dus wanneer dit geschiedt, Mijnheer de Voorzitter, dan zal deze verordening in wezen niet veel verschillen met de bestaande, tenminste wat de belastingheffing op honden betreft. Alleen Mijnheer de Voorzitter, wordt hier nieuw ingevoerd de aangifte-plichten en dit zal bezwaarlijk zijn vooral wanneer men artikel 2 leest en men ziet wie de belastingplichtigen zijn, dus ook degenen die verplicht zijn aangifte te doen. Het trof me zoeven wat de heer Kelly zei, nl. hij geeft aan 5 honden te eten. Straks als hij het formulier thuisgestuurd krijgt en hij het niet invult, weet hij dat hem een hechtenis van 14 dagen kan worden opgelegd?

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof niet dat we ertoe moeten overgaan hiervan een kohierbelasting met aangifte te maken. Laat het zoals het nu is. Ter voorkoming van de overlast van deze honden ben ik het er mee eens dat er iets tegen gedaan moet worden. Tegen het schieten van honden door de politie heb ik reeds een keer mijn stem naar voren gebracht. Ik geloof niet dat wij ons politiekorps ertoe kunnen dwingen om honden neer te schieten, dat past niet. Op Curacao hebben ze een hondenvanger. Tegen het gebruik van giftig vlees ben ik volkomen tegen. Het brengt grote gevaren met zich mee. Daarom wil ik een hondenvanger voorstellen. Mijn fraktie zou er geen bezwaar tegen hebben dat deze honden nadat ze gevangen worden pijnloos worden afgemaakt. Ik wil aannemen dat men overgaat tot het behouden van het geldende tarief, zelfs zal ik mijn stem geven aan het voorstel van de heer Werleman, het is een verlaging, en ik wil een beroep doen op het Bestuurscollege om zo spoedig mogelijk over te gaan tot het aanstellen van een hondenvanger. Dank U.

De heer C.S. HENRIQUEZ, gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege heeft reeds eerder naar voren gebracht, dat het hier

[illegible] moeten, [illegible] en opgesteld [illegible]. Ik ben niet bang. [illegible] zij die [illegible] moeten, maar [illegible] [illegible] gevolg [illegible] worden [illegible] houden. De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zou [illegible] geen [illegible], want [illegible] zal dan de [illegible] van [illegible] en [illegible] [illegible] zal het nog [illegible] zijn, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] voor dit [illegible], [illegible]. Ik uit de mond [illegible] [illegible] verontschuldiging alleen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Zoals ik [illegible] [illegible] van het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] beslissen of [illegible] zijn om een [illegible] [illegible] [illegible] of niet. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible], [illegible] [illegible] van [illegible] van het [illegible], dat [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] dit [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] waren niet veel [illegible] [illegible] de [illegible], [illegible] de [illegible] op [illegible] [illegible]. Alleen [illegible] de [illegible] werd [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ik zijn vooral [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zijn, dus ook [illegible] [illegible] [illegible] te doen. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van [illegible] [illegible] worden [illegible] [illegible]

[illegible] de [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van de [illegible] van [illegible] met zich mee. [illegible] zo [illegible] [illegible] over [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

niet gaat om een belastingverhoging, het gaat hier niet om meerdere opbrengsten, het hoofddoel van dit ontwerp is geweest controle mogelijk te maken wat volgens de bestaande wetgeving niet kan, om een einde te maken aan de hondenplaag op Aruba, waarvan de veehouders veel last hebben en ook in verband met het gevaar van verspreiding van besmettelijke ziekten. Indien het voorstel van de meerderheid van de Raad zou luiden om het tarief dat wij gemakshalve op fl.5.- hebben gesteld voor alle honden terug te brengen op het geldende tarief van fl. 3.50 voor honden in de buitendistrikten en fl. 5.50 voor honden in het stadsdistrikt, dan heb ik daar geen bezwaar tegen. Nogmaals ons belang in dit ontwerp is niet fiscaal.

De heer Werleman heeft fl. 3.- en fl. 5.- voorgesteld en dan fl. 0.50 voor de penning. Dat kan ook. Het maakt geen verschil. Daar is geen bezwaar tegen van onze zijde, zolang de verordening als zodanig kan worden aangenomen en wij dus kunnen beginnen met intensief deze plaag te bestrijden. Liefst niet door gif, eventueel schietpartijen op plaatsen waar er geen gevaar is voor andere mensen, maar allerliefst door middel van een hondenvanger.

Mi kier contesta Senjor Porfirio Croes, pasobra Senjor Presidente si mi a comprende bon e la bisa cu aki atrobe Bestuurscollege kier hustifica e aumento di belasting aki door de bisa cu e placa aki lo sirbi pa duna tata di famia trabou. Senjor Presidente mi no sa unda Senjor Croes a saka esei pasobra nunca nos a bisa tal cos y ningun caminda den e stukken nan ta para tal cos. Podiser Senjor Croes su pensamento ta na agendapuntanan di algun ora pasa, pasobra na esun di winstbebelasting si nos a bisa cu e un millon florin ei por ta pa duna tata di famia trabou, pero den caso di hondenbelasting ta net contrario di loke Senjor Croes ta comprende. Nos a bisa cu no ta pa haya mas entrada, pero e ley aki ta solamente un ley pa haya miho control cu nos por caba cu e cachonan cu ta kana rond sin donjo y cu ta haciendo hopi danjo. E belastingverhoging no ta hunga ningun sorto di rol den esaki y ei Senjor Croes a comprende e caso completamente malo of podiser e la comprende bon pero e la splike malo. Pa mustra cu di nos banda no tin ningun interes financiero den e hondenbelasting aki, mi kier propone pa nos laga e belasting manera e tawata hasta nos por accepta e proposicion administrativo cu tin pa nos por hiba un miho control riba e cachonan cu ta kana rond.

(Vertaling)

Ik wil de heer Profirio Croes antwoorden, Mijnheer de Voorzitter, want als ik het goed heb begrepen, dan heeft hij gezegd, dat het Bestuurscollege hier weer de belastingverhoging wil rechtvaardigen door te zeggen, dat dit geld zal worden aangewend om vaders van gezinnen werk te geven. Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet waar de heer Croes dit vandaan heeft gehaald, aangezien wij nooit zoiets gezegd hebben en nergens in de stukken komt zoiets voor. Misschien zijn de gedachten van de heer Croes bij de agendapunten van enige uren geleden, want bij dat over de winstbelasting hebben wij wel gezegd, dat de opbrengst een miljoen kan zijn om vaders van gezinnen werk te geven, maar in het geval van de hondenbelasting is het net andersom dan wat de heer Croes verstaat. Wij hebben gezegd, dat het niet is om

meer inkomsten te verkrijgen, maar dat deze wet slechts een regeling is om een betere controle te krijgen om de loslopende honden zonder eigenaars, die veel schade aanrichten, te kunnen uitroeien. De belastingverhoging speelt hierin geen enkele rol; daar heeft de heer Croes de zaak geheel verkeerd begrepen, maar misschien heeft hij het wel goedbegrepen doch verkeerd uitgelegd. Om te tonen dat er onzerzijds geen enkel financieel belang is bij deze hondenbelasting, wil ik voorstellen om de belasting te laten zoals zij is, maar dat wij toch het administratief voorstel aannemen, om een betere controle te kunnen uitoefenen op de loslopende honden.

De heer F.S. KELLY: Senjor Presidente, mi no ta dispuesto pa hadi contestacion riba e otro oradornan pa motibu cu nos ta bai un caminda cu nos ta blow off steam riba otro trobe, y mi no ta kere ta necesario den reunion di Eilandsraad. Nada mas mi kier a haci un observacion cu un biaha mas e cobramento riba e ficha pa cacho ta juist pa proteha e cachonan keri, esnan cu e donjo kier tene, sino con nos sa cual cacho mata y cual no mata? Sin ficha ni bandchi nos no tin control pa mata cacho. Asina ta pa proteha e cachonan cu e donjo kier nos mester sigi e systema aki. Pero mi kier hala atencion di Bestuurscollege ariba usamento di carni venena. En practico esei no ta muchu bon pa motibu cu tin mucha cu ta gusta pone man na tur cos y por llega cu e mucha ta pone e carni den su boca. Tin otro motibu cu bestianan ta kana rond cu no ta cacho, como galinja of carne. Fuera di esei tambe si e cacho ei mes come e carni ei ta posible cu un cacho cu si tin ficha tambe por come di dje. Y tambe cachonan cu no tin ficha y cu a come e carni tal vez nan ta muri na un caminda cu bo no ta haya nan te despues di dos, tres dia cu nan ta hole stinki pa mata hende y e ora Reinigingsdienst lo tin un trabou masha duru. Asina ta cu tin varios motibu pa no pone carni venena pa mata e cachonan ei.

(Vertaling)

Ik ben niet van plan de overige sprekers te beantwoorden, aangezien wij een richting uitgaan waarin wij wedorom elkaar in de haren zitten en ik geloof niet dat dit noodzakelijk is in de vergadering van de Eilandsraad. Ik wil slechts een opmerking maken, dat, nogmaals, het betalen van een penning voor de hond er juist is om de honden die gewenst zijn, te beschermen, die honden, die de eigenaar wil behouden; hoe weten wij anders welke hond te doden en welke niet? Zonder penning of band hebben wij geen controle om honden te doden. Zodoende moeten wij dus dit systeem volgen om de honden te beschermen, die de eigenaar wil houden. Doch ik wens het Bestuurscollege te waarschuwen tegen het gebruik van vergiftigd vlees. In de praktijk is dit niet goed, daar er kinderen zijn, die alles in de handen nemen en het kan gebeuren, dat een kind het vlees in zijn mond steekt. Een andere reden is omdat er andere dieren rondlopen, die geen honden zijn, zoals kippen of schapen. Bovendien, als de bewuste hond het vlees opeet, dan is het mogelijk dat een hond die wel een penning heeft er ook van eet. En de honden zonder penning, die er van eten zullen gaan sterven op plaatsen waar zij niet dan twee of drie dagen daarna pas worden ontdekt, nadat zij de buurt half dood gestonken hebben. De Reinigingsdienst zal dan een onmenselijk werk hebben. Zo zijn er dus verschillende redenen om geen vergiftigd vlees te gebruiken om deze honden te doden.

De heer A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb geen behoefte om nog iets toe te voegen aan hetgeen ik reeds gezegd heb, alleen wil ik nogmaals de door mij voorgestelde redaktie herhalen, misschien dat de heer Henriquez die niet begrepen heeft. Deze zal m.i. moeten luiden: "De belasting bedraagt fl. 5.- 's jaars voor elke hond, gehouden in de stadskommen van het eilandgebied Aruba, en fl. 3.- 's jaars daarbuiten". Dat is ongeveer zoals de tegenwoordige bepaling luidt.

De heer P. CROES: Senjor Presidente, un biaha mas ta parce cu awe respetuoso Senjor deputado Henriquez no ta comprende mi bon of ta kier e no kier. Ta un pregunta mi a haci, juist eseinan cardinal cu mi a haci mi no a haya contesta. Pasobra mi a puntra cual ordonanza ta na vigor e momento aki? Mi no a haya contesta riba esei. Mi a puntra: e ordonanza cu ta na vigor awo con e suma ta, si pa districto ta fl. 3.50 y Playa fl. 5.- of fl. 5.50? Tampoco mi no a haya contesta. Mi a haya henteramente un otro contesta cu mi no a puntra. Mi a bisa solamente cu si esaki tambe, si e ordonanza aki tambe, mi a bisa, cu e argumento cu Bestuurscollege ta usa lò ta pa duna tatanan di famia trabou. Esaki no ta e momento awo, den begroting mes lo nos bin riba dje. E ordonanza actual na vigor mi kier sa ta cual e ta, pasobra ta masha bunita pa nos bisa cu e ficha pa cacho no ta cos nobo, con cu bo mire ta awo e ta bin. E ficha mes tawatei, tur semper hende tawata paga ficha di cacho. Belasting tambe, esunan cu ta wordu cobra ta paga pero con nan ta paga y kiko nan ta paga, solamente fei di Memorie van Antwoord mi ta conclui tanto anja tanto placa a drenta etc. Mi no ta kere cu lo mi haya contesta mas, ma ami si sabi de bon fuente cu e ordonanza actual ta di anja 1944 y si di anja 1944 tur e tempo ei nos no a weita pa trece e ordenanza aki na bida, mi kier puntra si na e momento aki ta necesario. Ta masha bunita pa nos bisa cu nos por lage manera e ta, no tin mester di halze. Ma si e por a keda manera e ta pakiko a trece e cos aki riba mesa? Pesei, Senjor Presidente, ora cu llega na vota pa e ordonanza aki mi mester vota pa e ordonanza aki mi mester vota contra pa motibu cu mi no ta weita e necesidad urgente pa bai over na trece esaki na bida y si e otro proposicionan ta wordu acepta pa tene e suma actual, mi no ta weta pakiko vota. Si ta e mes cos bieuw ta keda anto nos mester papia di un ordonanza cu ta cambio tecnico so e tin. Masha danki, Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, nogmaals lijkt het, dat de geachte heer Gedeputeerde Henriquez mij vandaag niet begrijpt of zulks niet wenst te doen. Ik heb hem een vraag gesteld; juist op de voornaamste vragen, die ik gesteld heb, heb ik geen antwoord gekregen. Want ik vroeg welke verordening er thans van kracht is. Ik heb daarop geen antwoord gekregen. Ik vroeg: Hoe groot zijn ingevolge de verordening die op het ogenblik in werking is, de bedragen; of dit voor de buitendistrikten fl. 3.50 is en de Playa fl. 5.- of fl. 5.50? Hierop heb ik geen antwoord gekregen. Ik heb een geheel ander antwoord gekregen, dan wat ik gevraagd heb. Ik heb slechts gezegd, dat ook bij deze verordening, heb ik gezegd, het argument, dat het Bestuurscollege gebruikt, wel zal zijn; vaders van gezinnen werk te geven. Het is nu niet de tijd daarvoor, bij de begroting zelf zullen wij hierop terugkomen. Ik wil weten welke de verordening is,

die nu van kracht is, want het is heel aardig om te zeggen, dat de hondenpenning niets nieuws is; hoe je het ook bekijkt, hij wordt nu doorgevoerd. De penning zelf is er altijd geweest, altijd heeft men voor de hondenpenning betaald. Zij, die dit in rekening gebracht krijgen, betalen, maar hoe betalen zij en wat betalen zij? Slechts uit de Memorie van Toelichting kon ik opmaken, dat er zoveel jaren zoveel geld was binnengekomen, etc. Ik geloof niet, dat ik nog een antwoord zal krijgen, maar ik weet uit goede bron, dat de thans geldende verordening van 1944 is en wanneer wij er vanaf 1944 niet op hebben toegezien deze verordeningin het leven te roepen, dan wil ik vragen of het nu noodzakelijk is. Het is zeer aardig om te zeggen, dat wij haar kunnen laten zoals zij is, zij hoeft niet verhoogd te worden. Maar als zij kan blijven zoals ze is, waarom werd deze zaak dan ter tafel gebracht?

Daarom Mijnheer de Voorzitter, wanneer er voor deze verordening gestemd zal worden, dan moet ik tegen stemmen, daar ik de direkte noodzaak niet inzie om er toe over te gaan deze in het leven te roepen en indien de voorstellen worden aangenomen om de huidige bedragen te handhaven zie ik niet in waarom er gestemd moet worden. Indien de oude verordening blijft gehandhaafd, danmoeten wij spreken van een verordening, die alleen maar technische veranderingen ondergaat.
Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, zoals ik heb gehoord gaat het niet meer over een verhoging van de belasting zelf. Echter, Mijnheer de Voorzitter, heb ik erop gewezen, heb ik gezegd tegen de verordening te zijn juist omdat het een kohierbelasting was met aangifteplicht, waar straffen opstaan. Hier leggen we alleen maar een last op houders van honden of het schijnhouden van honden.

Als de heer Henriquez of het Bestuurscollege dit zou laten vervallen dan behouden wij de verordening die eigenlijk een verlaging inhoudt. Daartegen zou mijn fraktie geen bezwaar hebben. Echter hebben wij wel bezwaar, Mijnheer de Voorzitter, dat formulieren thuis worden gestuurd en dat men zou moeten invullen hoeveel honden men heeft. In het geval van de heer Kelly zou hij niet weten hoeveel honden hij heeft.

Mijnheer de Voorzitter, een houder van honden moet aangifte doen. Doet hij dat niet dan zou hij minstens een boete kunnen krijgen. Waarom moet dat? Laten wij de oude verordening handhaven en een hondenvanger aanstellen. Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp niet waarom het Bestuurscollege, hoewel het zegt dat er geen fiscaal belang bij is, met dit zeer gecompliceerde ontwerp komt.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, wat betreft het voorstel van de heer Werleman wil ik hem in overweging geven om i.p.v. de woorden "stadsdistrikt" of "bebouwde kom" te gebruiken, te spreken over: "de distrikten Oranjestad en San Nicolas", omdat bij de huidige wetgeving het begrip stadsdistrikt niet meer voorkomt.

Señor Croes mi por contestele cu e ley actual di hondenbelasting ta existi no manera Señor Croes a bisa cu e la tende di masha bon fuente fei anja 1944, sino di anja 1946. E hondenbelasting mes ta di

anja 1923, tawatin cambio na anja 1944, na anja 1946 publikatieblad 112 y awo e hondenbelasting llama: Hondenbelasting 1946. E tarief di e ley bieuw di anja 1946 ta: fl. 3.30 pa cacho den buitendistrikten y fl. 5.50 pa cachonan den stadsdistrikt. Loke Senjor Werleman a propone kemen cu lo e keda mescos cu e tawata cu unico diferencia cu nos ta bai considera San Nicolaas como districto cu ta paga fl. 5.50. Esei ta e unico cambio.

(Vertaling)

De heer Croes kan ik antwoorden met te zeggen, dat de huidige hondenbelastingverordening van 1946 is en niet, zoals de heer Croes heeft gezegd uit zeer goede bron gehoord te hebben, van 1944. De hondenbelasting zelf is van 1923, in 1944 kwamen er wijzigingen in en thans heet de hondenbelastingsverordening: Hondenbelasting 1946.

Het tarief in de verordening van 1946 is: f. 3.30 per hond in de buitendistrikten en fl. 5.50 voor de honden van het stadsdistrikt. Hetgeen de heer Werleman heeft voorgesteld betekent, dat dit hetzelfde blijft, met het enige verschil dat wij San Nicolaas gaan beschouwen als een distrikt, waar men fl. 5.50 zal betalen. Dat is de enige verandering.

De heer Eman, Mijnheer de Voorzitter, heeft gesproken over bepaalde bezwaren en zei dat indien de heer Henriquez die wilde laten vallen, dan zou zijn fraktie voor het ontwerp kunnen stemmen. Ik neem aan dat de heer Eman bedoelt het Bestuurscollege, niet de heer Henriquez, want het is niet de heer Henriquez, die beslist over dit ontwerp. Mijnheer de Voorzitter, ik ben het niet met de heer Eman eens om zodanige wijziging aan te brengen, omdat juist deze sankties ervoor moeten waken dat de voorschriften ook worden nagekomen. Het gaat om een zware sanktie juist om er zeker van te zijn dat de mensen zich hieraan houden. Ik zou dus willen voorstellen om het voorstel van de heer Werleman over te nemen, Mijnheer de Voorzitter.

De algemene beschouwingen worden gesloten.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de artikelen 1 en 2.

Artikel 3.

De heer A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, mijn voorstel luidt "De belasting bedraagt fl. 5.- 's jaars voor elke hond gehouden in Oranjestad en fl. 3.- 's jaars daarbuiten". Dus San Nicolaas zie ik als buitendistrikt.

De VOORZITTER: Meneer Werleman, wordt Uw voorstel ondersteund?

Het voorstel van de heer A. Werleman wordt ondersteund door de leden E.R. Finck en F.S. Kelly.

De heer P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, nu ik antwoord van Gedeputeerde Henriquez heb gehad dat deze verordening sinds 1923 van kracht is en horende het voorstel van de heer Werleman wat betreft de distrikten San Nicolaas en Oranjestad, meen ik in het belang van de kleine man voor te moeten stellen om in de buitendistrikten geen hondenbelasting in te voeren.

De VOORZITTER: De heer Werleman heeft een voorstel ingediend, welke werd ondersteund door de heren F.S. Kelly en E.R. Finck. Wensen de heren hoofdelijke stemming?

De heer C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, uiteraard zijn we niet tegen het voorstel van de heer Werleman, want het is eigenlijk een verlaging. Als ik straks mijn stem niet geef aan dit ontwerp dan is het alleen om de aangifteplicht.

De heer P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik sta zeer sympathiek tegenover het voorstel van de heer Werleman alhoewel ik de buitendistrikten, zoals Santa Crus e.a. totaal erbuiten wil laten, maar dat kan niet. Daarom zal ik het voorstel van de h eer Werleman steunen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt artikel 3, gewijzigd als door de heer Werleman voorgesteld, aangenomen.

Artikel 4.

De heer C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege zegt het is een kwestie van leeftijd van honden. Ik zou willen weten hoe men kan nagaan of controleren dat een hond 3 maanden of ouder is? Hoe gaat dat?

Dr. E.J. v.d.KUIP, Hoofd Veterinaire Dienst: Mijnheer de Voorzitter de leeftijd van een hond kan men bepalen aan de tanden, niet zeer accuraat, maar drie maanden of ouder kan met voldoende zekerheid vastgesteld worden. De jonge honden hebben nl. melktandjes. Ze zijn zeer klein en ze vallen uit zo rond het halve jaar, tussen 4 en 6 maanden.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de artikelen 5,6, 7, 8, 9,10,11,12,13,14,15,16,17,18, 19,20,21,22, de considerans en het ontwerp in zijn geheel.

De leden C.A. Eman, D.G. Croes, M. Croes, L.V.Britten en D. Flemming wensen aantekening dat zij worden geacht tegen het ontwerp te hebben gestemd.

De vergadering wordt geschorst tot acht uur 's avonds .

12. Eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van het eilandgebied Aruba voor het dienstjaar 1960 (Ag. no. 11646; bijlage 1959 no. 38).

De algemene beschouwingen worden geopend.

De heer M. DE CUBA: Mijnheer de Voorzitter, met voldoening heb ik bij de bestudering van de plannen van het Bestuurscollege voor 1960 kunnen konstateren, dat dit College zijn progressief beleid

zoals sinds 1955 uitgestippeld doelbewust blijft voortzetten en al het mogelijke doet voor de verbreding van de ekonomische basis en de versnelling van de ekonomische groei van het eilandgebied. In dit verband ondersteun ik dan ook ten volle het plan van het Bestuurscollege met betrekking tot het onderzoek naar fosfaat. Immers, mocht dit onderzoek met sukses worden bekroond , hetgeen ik van harte hoop, dan kunnen wij de toekomst van Aruba met meer vertrouwen tegemoetzien. Het verheugt mij ook, Mijnheer de Voorzitter, te vernemen, dat door het Bestuurscollege stappen worden ondernomen ter bevordering van de aloecultuur en dit Bestuurscollege kennende ben ik ervan overtuigd dat ook dit projekt tot een goed einde zal worden gebracht. Mijnheer de Voorzitter, de werkloosheid op Aruba is een probleem dat mij zorgen baart. Het is mij bekend, dat een commissie ter bestudering daarvan is ingesteld en dat deze commissie inmiddels haar voorlopig rapport met betrekking tot de bestrijding van de werkloosheid en organisatie van de werkverschaffing heeft uitgebracht. Met betrekking tot de werkverschaffing heb ik zelf enkele wensen ten aanzien van mijn distrikt Savaneta. Ik heb hierbij voornamelijk het onderhoud van enkele wegen op het oog. De weg, die langs het doktershuis te Savaneta naar de Generaal Majoor de Bruijnewijk leidt, is nog steeds onverhard, stoffig en in de regentijd voor een groot gedeelte onbegaanbaar. Voorts verkeren de oliewegen van de Generaal Majoor de Bruynewijk naar Seroe Alejandro en van Seroe Alejandro naar Mabon, Lomba Seco, Brasil, in verband met diverse gaten en kuilen in een slechte toestand en dienen op korte termijn te worden hersteld. Voor dit onderhoud kunnen werklozen worden ingeschakeld.

Mijnheer de Voorzitter, bij mij zijn ook diverse klachten binnengekomen ten aanzien van de straatverlichting in de wijk gelegen ten zuidwesten van het militaire kamp, waar de huizen van de Home Building Foundation zijn gebouwd en in de Generaal Majoor de Bruijnewijk. Er zijn lichtpalen aanwezig, maar geen licht. In verband daarmede zou ik het Bestuurscollege in overweging willen geven ter plaatse een onderzoek te doen instellen en waar nodig straatverlichting te doen aanbrengen. In de bovenbedoelde wijk van de huizen van de Home Building Foundation is thans geen publieke telefoon aanwezig, hetgeen bij eventuele noodgevallen een zeer ongewenste toestand is. Ik zou daarom eveneens willen voorstellen in deze wijk een publieke telefoon te doen aanleggen.

Mijnheer de Voorzitter, het is mij gebleken dat met de bouw van een aanlegsteiger voor de vissers te Savaneta nog geen aanvang is gemaakt. Aangezien deze steiger noodzakelijk is, vertrouw ik erop dat dit werk in 1960 zal worden uitgevoerd.

Mijnheer de Voorzitter, de weg van Oranjestad naar San Nicolaas ter hoogte van de Wayaka Club is voor vele autobestuurders een graf geworden. De laatste tijd hebben hier verschillende autobestuurders de dood gevonden of aanzienlijke lichamelijk letsel opgelopen. Op de oorzaken van deze ongelukken wil ik niet in details treden. Wel is het mij persoonlijk gebleken, dat vele bestuurders bij het afslaan naar links, naar de weg dus die naar de Ceintuurbaan leidt, geen voorrang geven aan het verkeer dat uit San Nicolaas komt. In verband daarmede moge ik voorstellen te verbieden, dat linksaf wordt afgeslagen en daar een verbodsbord te doen plaatsen.

Teneinde de veiligheid op dit punt nog verder op te voeren, ware voor het verkeer dat van de Ceintuurbaan naar de hoofdweg Oranjestad/San Nicolaas afkomt, door het plaatsen van witte strepen er op attent te maken, dat voorrang dient te worden verleend aan het verkeer rechtstreeks van San Nicolaas.
Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, vergun mij enkele woorden te spreken over het voor ons liggende ontwerp over de begroting 1960.

In de eerste plaats moet ik mijn voldoening uitspreken over het beleid van het Bestuurscollege gedurende het dienstjaar 1959, dat nu bijna afgelopen is. Het beleid over het dienstjaar 1960 spreekt voor zichzelve uit de voor ons liggende ontwerp-begroting. Het voorzichtige financiele beleid en de voortdurende pogingen om de ekonomische basis van het eilandgebied Aruba op alle mogelijke wijze te verbreden, verdient alle lof en waardering. Echter wens ik vanaf deze plaats een beroep te doen op het Bestuurscollege om een zeer voorzichtig beleid te gaan voeren ten aanzien van het personeel. De personeelskosten stijgen met de dag. Ik ben de mening toegedaan dat periodieke verhogingen niet langer automatisch moeten geschieden, zoals nu het geval is. Als we hier niet tijdig ingrijpen, dan zal er een tijd aanbreken, dat het eilandgebied Aruba niet langer in staat zal zijn deze te betalen.

Gaarne zou ik van het Bestuurscollege willen vernemen, welke straten, plaatsen of woonwijken op San Nicolaas in aanmerking komen voor verlichting bij de uitbreiding en of de woonwijk Brasil, ook daaronder is begrepen, want deze woonwijk zit al jaren zonder straatverlichting.

Ook wens ik op te merken dat de bijdragen van de hoofdbegroting aan de Dienst voor Openbare Werken enigszins hoog zijn te noemen. Deze bedragen drukken zwaar op de hoofdbegroting. Bij de behandeling van de artikelen zal ik terugkomen op dit chapiter.

Mijnheer de Voorzitter, niettegenstaande het feit dat fl. 1.000.000.- op de begroting is gebracht om het probleem der werkloosheid te bestrijden, wens ik toch het volgende naar voren te brengen.

Mijnheer de Voorzitter, reeds in 1949 heb ik dit probleem aangesneden in de Staten van de Nederlandse Antillen. Sedert dien heb ik bij verschillende gelegenheden dit probleem weer naar voren gebracht zowel in de Staten als in deze zaal. Thans wens ik van deze gelegenheid gebruik te maken om dit probleem nogmaals onder de loupe te nemen, zodat het Bestuurscollege en de geachte raadsleden vertrouwd kunnen geraken met mijn zienswijze in dit zeer ernstige probleem. Op de oorzaak zal ik niet ingaan, daar ik de mening ben toegedaan, dat eenieder hier aanwezig bekend is met de motieven. Op de mogelijkheid tot oplossing van dit probleem zal ik echter wel ingaan.

Mijnheer de Voorzitter, de vraag rijst meteen: wat zal er gedaan moeten worden om tot een gezamenlijke poging te geraken om dit probleem de kop in te drukken? Mijns inziens dient het navolgende zonder

verwijl te geschieden:
1. Vreemde arbeidskrachten dienen zonder meer afgevoerd te worden, om zodoende ruimte te scheppen voor de werkzoekende Antillianen;
2. Gehuwde vrouwen dienen naar huis gezonden te worden, zodat de over de 100 werkzoekende ongehuwde Mulo-krachten een passende werkkring kunnen vinden;
3. Indien het noodzakelijk mocht blijken, dat, om vreemde arbeidskrachten en gehuwde vrouwen te kunnen vervangen door Antillianen, een bepaald aantal Antillianen speciale training moeten ondergaan, dan moet dit m.i. geschieden en wel op kosten van de gemeenschap;

Ten aanzien van genoemde speciale training meen ik goed te doen hier even een voorbeeld aan te halen. Laten we aannemen, dat momenteel bij de Lago 20 verpleegsters werkzaam zijn, vreemde werkkrachten en gehuwde vrouwen, dan is het m.i. de morele plicht van de Overheid om een aantal geselecteerde werkzoekende meisjes naar Nederland te sturen voor de opleiding tot verpleegsters om te zijner tijd bovengenoemde krachten te kunnen vervangen. Zodoende kunnen we tenminste spreken over effectief een poging doen om het probleem der werkloosheid te bestrijden.

Mijnheer de Voorzitter, voordat ik verder inga op dit probleem wens ik even op te merken, dat ik straks gaarne van het Bestuurscollege zou willen vernemen een en ander omtrent zijn plannen ten aanzien van de drie punten, welke ik zoeven heb aangeroerd, nl.:
a. wat het Bestuurscollege denkt te zullen doen om te bewerkstelligen, dat de vreemde arbeidskrachten kunnen worden vervangen door werkloze Antillianen en wel op zeer korte termijn;
b. wat het Bestuurscollege denkt te doen ten aanzien van gehuwde werkende vrouwen bij de Overheid en particulieren? Is het Bestuurscollege misschien bereid een beroep te doen op de particulieren om hun medewerking te verzoeken om de gehuwde vrouwen in Gods naam naar huis te sturen om plaats te maken voor de meer dan 100 werkzoekene Mulo-krachten, die nog steeds geen emplooi kunnen vinden?
c. Hoe het Bestuurscollege staat tegenover de gedachtengang van speciale training voor Antillianen, indien de noodzaak daartoe mocht blijken?

Verder dient m.i. nog het volgende te geschieden:

4. Een minimum loonregeling vaststellen voor de vaklieden van de bouwbedrijven. Ik weet dat deze wetgeving door het land moet geschieden. Daarom wens ik het Bestuurscollege te verzoeken deze aangelegenheid op zeer korte termijn met het land op te memen, zodat spoedig een minimum loonregeling voor de bouwbedrijven in het Publikatieblad mag verschijnen. Deze wetgeving is zeer gewenst, zeer urgent en zeer noodzakelijk;

Mijnheer de Voorzitter, men kan zich nu de vraag stellen, wat een minimum loonregeling met het probleem der werkloosheid te maken heeft? Ik kan daarop antwoorden, dat het vaststellen van minimum lonen voor bouwbedrijven zeer nauw verband houdt met het probleem der werkloosheid. Waarom? ..... Omdat de ervaring heeft uitgewezen, dat al jaren een drang bestaat bij de bouwbedrijven alhier om vreemde arbeidskrachten in dienst te nemen, om de zeer eenvoudige reden, dat in de regel deze kategorie werknemers, meestals verkerende in een dwang-positie, een werkkring zal aanvaarden tegen een zeer gereduceerd loon om een eventuele uitzetting te voorkomen. In ieder geval, een lager loon dan wat men normaal kan noemen. Wordt er nu inderdaad een minimum loonregeling in het leven geroepen, dan vervalt automatisch de drang bij de bouwbedrijven om vreemde werkkrachten in dienst te nemen. Ik hoop, dat met deze uitvoerige uiteenzetting het voor eenieder duidelijk is geworden, waarom een minimum loonregeling voor de bouwbedrijven alhier zeer noodzakelijk is om mede te helpen het probleem der werkloosheid de kop in te drukken.

5. Een andere evenzeer belangrijke wetgeving, die in het leven dient te worden geroepen en die ook nauw verband houdt met het probleem der werkloosheid, is de woonruimtewet! Ik ben van mening, dat zonder het probleem der werkloosheid te isoleren, het ondoenlijk werk is om een poging te doen dit probleem op te lossen. En op Aruba zijn wij onmachtig om dit probleem te isoleren, om de zeer eenvoudige reden, dat arbeiders van de andere eilanden van de Nederlandse Antillen, zich onder meer op Aruba kunnen komen vestigen. Zodoende kan men nimmer het probleem der werkloosheid reeël oplossen. De wetgevers in Nederland hebben de noodzaak van deze wetgeving reeds lang ingezien en zodoende bestaat er in Nederland een woonruimtewet sedert 1947, Staatsblad No. H-291 dd. 4 augustus 1947. In Nederland kan men zich niet van de ene gemeente in een andere gaan vestigen, zonder in het bezit te zijn van een vergunning om b.v. van Amsterdam zich in Rotterdam te gaan vestigen. Deze wetgeving is zeer noodzakelijk willen we trachten het probleem daadwerkelijk op te lossen. Ik weet dat deze wetgeving ook een landszaak is. Daarom doe ik van deze plaats een ernstig beroep op het Bestuurscollege om deze zaak op zeer korte termijn met de Landsregering op te nemen. Gaarne zou ik van het Bestuurscollege willen vernemen hun zienswijze over het zoeven door mij aangeroerde punt betreffende de noodzaak van een woonruimtewet, om het probleem der werkloosheid te kunnen isoleren.

Mijnheer de Voorzitter, wat de A.T.S. nu aflevert is vlees noch vis! Zo kunnen wij niet doorgaan. Elk jaar wordt een flink bedrag uitgegeven aan dit soort onderwijs. Maar wat de gemeenschap voor dit geld eigenlijk terug ontvangt in de vorm van onderwijs is praktisch nihil. Het systeem van onderwijs moet veranderd worden! De A.T.S. moet in staat zijn ambachtslieden af te leveren of men moet de school opdoeken. Wat zijn de bezwaren van de A.T.S. om de jongelieden te plaatsen bij bouwbedrijven teneinde de praktijk van een bepaald vak te leren.

Bij de bouw van ons hotel moesten tegelzetters uit andere landen worden geimporteerd en ook timmerlieden. Niettegenstaande wij sedert 1950 elk jaar een flink bedrag uitgeven voor vakonderwijs. Ergens is er iets wat niet helemaal klopt. Daarom verzoek ik het Bestuurscollege om op zeer korte termijn met degelijke voorstellen voor de dag te komen om het systeem van onderwijs bij de A.T.S. radicaal te veranderen, anders zal ik mij genoodzaakt zien in de toekomst tegen deze post te stemmen, bij wijze van protest tegen de gang van zaken bij de A.T.S. Gaarne zou ik het standpunt van het Bestuurscollege in deze willen vernemen. Want bij de A.T.S. moet men ingrijpen om verkwisting van het geld van de gemeenschap te voorkomen! Ik herhaal, dat de afgestudeerden van de A.T.S. geen vaklieden zijn!!! Zij hebben geen praktijk, althans niet voldoende
Mijnheer de Voorzitter, om verder het probleem der werkloosheid effectief te kunnen bestrijden moet het voorschotbesluit A.B. 1957, no. 26 gewijzigd worden. Men moet een soepeler regeling in het leven roepen. De bestaande regeling voldoet niet aan de eisen om kleine bedrijfjes te bevorderen, integendeel: m.i. moet iemand die met tuinbouw wil beginnen, zonder veel moeite een bedrag van f. 500.- kunnen ontvangen van de Overheid. Laten wij die andere stijve bepalingen aanhouden voor hogere bedragen, maar zeker niet voor een bedrag van fl. 500.-. Het is de plicht van de Overheid om landbouw veeteelt en visserij te bevorderen, niet om ze tegen te werken! Naar mijn bescheiden mening, doet men op het ogenblik niet voldoende voor landbouw, veeteelt en visserij. Er moet meer voorlichting komen en meer effectieve steun. Gaarne zou ik het standpunt van het Bestuurscollege in deze willen vernemen.

In verband met de bevordering van landbouw, tuinbouw en veeteelt is het noodzakelijk, dat het Bestuurscollege reeds nu een minimum bedrag vaststelt voor waterlevering aan deze bedrijfjes. Zonder water, dat goedkoop moet zijn, zal er van deze bedrijfjes op de duur niets terecht komen! Wij hebben thans een waterplant, die miljoenen heeft gekost, wij hebben voldoende water! Laat de bevolking in aanmerking komen hierin te kunnen deelnemen, door onmiddellijk een minimum tarief in het leven te roepen voor landbouw, veeteelt en tuinbouw. Ik ben ten stelligste de mening toegedaan, dat om het probleem der werkloosheid afdoende te bestrijden, de bovenaangehaalde punten verwezenlijkt dienen te worden. Daarom zou ik gaarne van het Bestuurscollege willen vernemen zijn zienwijze wat betreft een minimum tarief voor waterlevering voor landbouw, veeteelt en tuinbouw.

Een ander punt, dat ook nauw verband houdt met het probleem der werkloosheid is de gewoonte van de Overheid om uitgezonden krachten, na 2 of 3 dienstjaren, zonder meer in vaste dienst te benoemen, m.i. zonder degelijk rekening te houden met de groeiende bevolking. Ik ben stellig de mening toegedaan, dat de tijd thans is aangebroken om met deze gewoonte te breken, daar het niet langer verantwoord geacht kan worden, voor welk bestuur dan ook, deze praktijk voort te zetten! Daarom is een uitspraak van het Bestuurscollege in deze zaak zeer gewenst. Gaarne verneem ik van het Bestuurscollege zijn zienswijze ten

aanzien van het zoeven door mij aangeroerd punt, in verband met de benoeming van uitgezonden krachten in vaste dienst.

In verband met het heersende probleem der werkloosheid wens ik hier een lans te breken voor de beroepsvissers van San Nicolaas. Mijnheer de Voorzitter, deze zijn een groep mensen, die al jaren zwaar gedupeerd zijn in het uitoefenen van hun beroep. Even een greep uit het verleden ter illustratie: Jaren geleden gebruikten deze vissers een ingang bij San Nicolaas, die "Smal" wordt genoemd. Met toestemming van de Overheid werd deze ingang jaren geleden door de Lago afgesloten. Het gevolg hiervan was, dat enige vissers genoodzaakt werden hun boten naar de Lago Concessie te verplaatsen, aangezien zij anders genoodzaakt waren door de afsluiting van de ingang om tot Savaneta te varen, omdat daar de enige dichtsbij zijnde ingang was, waar zij weer uit zouden kunnen varen om naar buiten te komen, om hierna weer de richting San Nicolaas te kiezen om te gaan vissen. Door de afsluiting van deze ingang werden deze beroepsvissers zwaar getroffen. Kort daarop heeft de Lago haar poorten gesloten voor de beroepsvissers. Deze mensen hebben zich toen tot de Gezaghebber en zelfs tot de Gouverneur gewend. Het duurde niet lang, voordat de Lago weer haar poorten voor deze mensen openzette.

In de laatste maanden worden deze vissers weer lastig gevallen door de Lago-politie. Het is namelijk zo, dat de Esso Club een aantal borden heeft geplaatst op de stranden in de Lago Concessie, waarop staat, dat die stranden gereserveerd zijn voor de leden van de Esso Club. Mijnheer de Voorzitter de beste stranden, waar deze vissers hun beroep kunnen uitoefenen met netten en met lijnen en ook om het aas te vangen dat ze nodig hebben. Wat is hiervan het resultaat? De Lago-politie jaagt de beroepsvissers weg van deze stranden. Ze mogen niet eens langs deze stranden lopen. Ik vraag me eigenlijk af waar de Lago-politie het recht vandaan haalt, om deze mensen weg te jagen. De Esso Club bezit niet eens rechtspersoonlijkheid, laat staan stranden van Aruba. Wil de Lago deze stranden gebruiken voor het uitoefenen van hun bedrijf, dan is dat iets helemaal anders, maar hier is dat zeker niet het geval! Deze stranden mogen niet gebruikt worden voor particuliere doeleinden. De borden moeten weg! Ik moet ten sterkste protesteren tegen deze gang van zaken.

Verder ben ik van mening, dat de Lago-politie een onrechtmatige daad heeft gepleegd jegens de beroepsvissers, daar zij belemmerd werden hun beroep ongestoord uit te oefenen. En dat de Esso Club of wie dan ook geen enkel recht heeft dergelijke borden op de stranden te plaatsen. Daarom verzoek ik het Bestuurscollege op zeer korte termijn deze zaak te willen opnemen met de betrokken instanties, ten gerieve van de beroepsvissers. Voorts zou ik van het Bestuurscollege willen vernemen in welk jaar het van plan is een ingang dicht bij "Smal" te laten graven, ten gerieve van de beroepsvissers in die buurt. Deze vissers wachten reeds jaren op deze ingang. Beloften waren er genoeg, maar tot heden werd er niets gedaan!

Tot slot meen ik te moeten zeggen, dat het de taak en morele plicht is van de Overheid om de beroepsvissers ten alle tijden en ten alle plaatsen te beschermen, zodat zij nimmer belemmerd kunnen worden in het uitoefenen van hun beroep. Gaarne zie ik een antwoord tegemoet van de Voorzitter of van het Bestuurscollege op deze zaak.

Verder moet ik mijn erkentelijkheid uitspreken voor het wijs beleid van het Bestuurscollege om de schoolgelden af te schaffen. Door deze afschaffing wordt elk kind op Aruba in de gelegenheid gesteld een behoorlijke schoolopleiding te genieten zonder enige zorg van financiele aard. Deze afschaffing wordt zeer zeker toegejuicht door de bevolking en speciaal de "kleine man".

Verder mijn erkentelijkheid aan het Bestuurscollege voor de diligente wijze waarop het het probleem van het eenvoudig ambachtsonderwijs heeft aangepakt, al is het op een zeer bescheiden schaal. Dit is zeer zeker te waarderen en is een stap in de goede richting. De antwoorden op de verschillende vragen en suggesties door mij gedaan, zie ik gaarne tegemoet.

Bij de artikelsgewijze behandeling zal ik weer op het een en ander terugkomen. Ik volsta hiermee, Mijnheer de Voorzitter.

De heer A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, aan de ene kant is het verheugend dat we de begroting voor het komende jaar op tijd behandelen. Aan de andere kant is het voor ons zeker niet aangenaam dat deze begroting slechts sluitend te maken is met enkele verhogingen van belastingen. Zonder mogelijke oorzaken - zoals o.a. beleid in de afgelopen jaren, bevolkingsaanwas, etc. - thans nader onder de loupe te willen nemen, kunnen wij wel zeggen, dat zoals de financiele toestand van het eilandgebied thans is, het wel nodig is iets te doen. Wij moeten op de een of andere wijze aan meer inkomsten komen, teneinde de nodige voorzieningen voor het komende jaar en misschien volgende jaren te kunnen treffen. Om de begroting sluitend te maken, werden in de eerste plaats voor het volgend jaar geen bijdragen geraamd voor het Onderhoudsfond Gebouwen voor een aantal gebouwen. Tevens werd voorgesteld een aantal belastingen te verhogen, die reeds behandeld zijn. Ofschoon wij het niet in alle opzichten eens zijn met alle verhogingen zoals voorgesteld, kunnen wij toch de noodzaak inzien om meer inkomsten te verkrijgen. De nieuwe Retributie- en Legesverordening beoogt een geringe, billijke heffing voor diensten door het eilandgebied voor derden verricht. Indien ik goed ingelicht ben, bestaat zulk een verordening reeds lang op Curaçao. Dan krijgen wij een nieuwe Hondenbelastingverordening waarin een betere wijze van inning wordt voorgesteld; het tarief, zoals door het Bestuurscollege voorgesteld werd gewijzigd en het bestaande tarief gehandhaafd. De nieuwe Motorrijtuig- en motorbootbelastingverordening houdt een verhoging in, die beoogt de vervoersmiddelen, die gebruik maken van onze wegen een hoger aandeel te laten dragen in de kosten van aanleg en onderhoud van wegen. Mijnheer de Voorzitter, er is ook rekening gehouden met een kategorie van auto-bestuurders voor wie de auto een middel van bestaan vormt. Dit is zeer te waarderen. Ook op Curacao kent men reeds meerdere jaren deze hogere belasting, nl. 60 gulden, en indien ik wel goed ingelicht ben, zijn er zelfs plannen om deze belasting weer te verhogen. Ook omtrent deze belasting waren er enkele voorstellen, die bij de behandeling van het ontwerp werden voorgelegd en behandeld.

De opcenten van de Inkomstenbelasting betreffen een heffing op het bedrag der inkomstenbelasting ter compensatie van de derving van schoolgelden en als bijdrage in het algemeen voor het onderwijs,

Zoals bekend, kost ons het onderwijs een totaal van fl. 5.735,409, zoals op deze begroting geraamd.

Als we de afschaffing van schoolgelden afwegen tegen de verhoging van de inkomstenbelasting, dan betekent dit voor een groot aantal gezinnen met twee en meer kinderen een belangrijke verlaging van hun kosten. Dit is een belasting die ook in Nederland wordt geheven. Deze belasting is dus een belasting met een zg. etiket. Bovendien, dient men te weten dat de uitgaven voor het onderwijs niet alleen de g.l.o.b.- en mulo-scholen en personeel betreffen, doch dat onder Volksontwikkeling en Opvoeding ook vallen: de beurzen, overtochtskosten, huishoudonderwijs; technisch onderwijs; geneeskundig toezicht; bibliotheken en leeszalen; lichamelijke opvoeding en sport (waarvoor een bedrag van fl. 105.000 is uitgetrokken); filmvertoningen en subsidies.

Echter, heb ik nog een verzoek in dit verband. Gaarne zou ik het eerste tot en met het derde leerjaar van de hbs ook vrijgesteld willen zien van schoolgeld, dit dan naar analogie van de regeling in Nederland.

Dan hebben we tenslotte de opcenten op de winstbelasting. Dit betreft een verhoging, die ten doel heeft om werkverschaffingsprojekten mogelijk te maken om zodoende de werklozen aan een inkomen te helpen. Dit is dus ook een heffing met een etiket en moet beschouwd worden als van tijdelijke aard. Eem vraag dezerzijds is of deze belasting weer afgeschaft zal worden, indien er mogelijk een oplossing voor het werkloosheidsprobleem gevonden wordt.

Mijnheer de Voorzitter, voor enkele der problemen, die ons genoodzaakt hebben tot het treffen van genoemde maatregelen, hebben we reeds lang gewaarschuwd. Deze zijn o.a. de werkloosheid en nauwverband hiermede houdend is de gestadige groei der bevolking; de behoefte aan schoollokalen, enz., waaraan in de betrokken jaren zelf niet veel werd gedaan, zodat alles zich natuurlijk heeft opgehoopt. Een ander probleem dat ons zeker zorgen baart is de verbreding van onze ekonómische basis. In dit verband werden wel enkele projekten uitgevoerd of voorbereid en daarom zou dezerzijds gaarne e.e.a. worden vernomen omtrent de resultaten dusverre van: het nieuwe hotel, Basi Ruti, de hydroponics, de waterfabriek, een geprojekteerde chemische fabriek, een eventuele aloe-fabriek en ontwikkeling van de vrije zone.

Nu wij zullen overgaan tot verruiming der inkomsten, is het ook raadzaam te vernemen of het Bestuurscollege ook verdere plannen overweegt tot bezuiniging. In dit verband Mijnheer de Voorzitter werd door ondergetekende reeds gevraagd wat het resultaat was van een door de Raad verleden jaar aangenomen motie voor bezuiniging van 10% bij alle eilandsdiensten. Dit resultaat was niet zo mooi, daar heb ik reeds antwoord op gekregen. Ook moet dezerzijds gewaarschuwd worden tegen het roekeloos omgaan met materieel en materiaal van de dienst, dus in feite van de belastingbetalers. Speciale controle en aandacht dient uit te gaan op het gebruik van dienstwagens! Men rijdt maar alsof het

[illegible] Fl. 5.[illegible]

[illegible]

[illegible] van de [illegible], die [illegible] voor een groot [illegible] [illegible] een [illegible] die ook in [illegible] zeer [illegible] [illegible] een [illegible] [illegible] Volksontwikkeling en Opvoeding ook [illegible]

[illegible] een bedrag van Fl. 125.000 [illegible]

Echter, [illegible] in dit [illegible] het [illegible] [illegible]

Het [illegible] [illegible]

Al [illegible] [illegible] veel [illegible] [illegible]

Wij zullen [illegible] [illegible]

niemand iets kost!

Ten aanzien van werkverschaffing is het onze mening dat in de eerste plaats de gezinshoofden met kinderen, ongeacht hun politieke kleur, geholpen moeten worden. Een verlanglijst voor wat betreft aansluiting van verschillende plaatsen aan het elektriciteitsnet zal ik apart aan het Bestuurscollege ter hand stellen, alsmede een lijst van bepaalde wegen, die in aanmerking komen voor verharding of verbetering.

Gaarne wordt een drie-jaren wegenplan van het Bestuurcollege tegemoet gezien. Tenslotte heb ik enkele voorstellen aan het Bestuurscollege Naar mijn mening dient het Bestuurscollege een speciaal, laag tarief voor water in te voeren (lager dan fl. 1.-) ten behoeve van landbouwers en veehouders, die hiermede hun gezin helpen onderhouden. Dit zal zeker in het bijzonder ten goede komen van de vele gepensionneerde arbeiders van het gouvernement en van de Lago. Wij moeten niet uit het oog verliezen, dat vele van deze mensen voordat zij bij het Gouvernement of de Lago kwamen zich uitsluitend bezig hielden met de landbouw. Het is dus vanzelfsprekend dat nu zij weer volop tijd hebben, zij weer naar hun "cunucu" wensen te gaan. Als het regent (helaas niet veel maar zelden op Aruba) dan ziet men veel bedrijvigheid op het land. Deze bedrijvigheid kan thans zeker gestimuleerd worden nu er een overvloed van water is. Als men deze mensen een redelijk goedkoop tarief kan aanbieden, dan is het zeker de moeite waard voor hen om het land te bewerken en zullen zij ongetwijfeld goede resultaten kunnen boeken. Als wij ettelijke tonnen kunnen steken in de nutriculture farm, dan ben ik zeker dat alleen al met goedkopp water wij deze mensen heel wat kunnen helpen zichzelf te helpen.

Tevens moet er dan een inkoopcentrale komen om eventuele landbouwprodukten op te kopen, zodat zij hun produkten kwijt kunnen raken. Misschien kan dit gedaan worden via de oprichting van cooperatieve verenigingen met steun en advies van het gouvernement. Alle mogelijke steun dient ook te worden gegeven aan aloe-cultuur. Het is opvallend dat zodra vele arbeiders hun ontslag hebben gekregen, velen direkt de aloevelden zijn ingetrokken, en aldaar een ontstaan wisten te vinden. Er moet iets in deze richting gedaan worden. Mogelijk dat hier ook middels een cooperatieve vereniging en steun van het gouvernement deze mensen thans een inkomen uit onze oudste middel van bestaan kunnen krijgen.

Verder wil ik weer een eerder door mij gedane voorstel herhalen om twee bruggen te bouwen, een onmiddellijk t.o. van Oranjestad op de weg Oranjestad-Santa Cruz, bij Rooi Ma-Noonchi, en een over de rooi ten Westen van de kerk van Santa Cruz.

Wat de sociale zorg betreft, Mijnheer de Voorzitter, zou ik spoedige invoering willen zien van een betere regeling voor tegemoetkoming aan weduwen en wezen en behoeftigen beneden de leeftijd van 60 jaar... Mijnheer de Voorzitter, er wordt nog steeds veel ellende geleden door vele kinderen van gezinnen, wiens gezinshoofd plotseling is komen te overlijden zonder een voorziening voor het gezin te hebben getroffen.

Ik wil ook de aandacht van het Bestuurscollege vragen voor de afvoering van vreemdelingen, niet alleen bij de Lago, dit gebeurt reeds, doch ook bij de andere bedrijven. De ontslagen vreemdelingen moeten repatrieren en niet hier blijven rondhangen om op de locale arbeidsmarkt te blijven konkurreren.

Ik wil ook wijzen op een zekere toestand die bestaat, waarbij sommige werknemers van de grote maatschappij (vreemdelingen dan) een bijbaantje na werktijd hebben, of er een winkel of bedrijf op na houden. Hierop dient gelet te worden. Indien zij uitgekomen zijn om alleen voor een bepaald bedrijf te werken, dan is het volgens mij ontoelaatbaar dat men een of ander bedrijf of baantje erbij gaat nemen.

En last but not least, Mijnheer de Voorzitter, wil ik het Bestuurscollege vragen hoe het staat met de herziening van de salarissen van de kleinere ambtenaren, nadat de hogere kategorie ambtenaren een jaar terug een verhoging of herziening heeft gekregen.

Mijnheer de Voorzitter, ik volsta hiermee en zal later terugkomen bij de artikelsgewijze behandeling. Dank U.

De heer F.S. KELLY: Senjor Presidente, awe ta un dia di gran responsabel pa nos y mi ta sumamente contento y agradecido pa e privilegio di por expresa nos den nos mes lenga Papiamentoe, asina nos por expresa nos mes na un manera mas amplio y efectivo. Laga nos tur aki den huzga na un manera mas correcto posibel ariba tur e gastonan cu mester wordu haci of mantene door de gobierno. Senjor presidente, e manera mas correcto y cu sigur lo reina un bon entendimento den e sala aki ta pa di prome respeta y considera opinion di otro, pa di dos duna tur atencion pa gestionan di cada miembro, pa di tres no mustra sintimento personal, di cuatro elimina argumentonan innecesario cu no ta na interes general. Nos mester trata di mantene prestigio di Raad na haltu. Senjoresnan, coleganan, miembronan di Eilandsraad, mi ta haci un suplica na bosonan tur: haci boso parti pa mantene e prestigio di Eilandsraad na haltu.

Senjor Presidente, ta ciertamente conoci pa nos intento di Bestuurscollege, tambe di Eilandsraad ta economiza den gobierno. Nos mester sugeri un economizacion general, manera departamento di ensenjanza, cual departamento a hiba un gran parti de nos presupuesto. Mi a pidi caba pa cria of forma un grupo di hulp-onderwijzer of -onderwijzeres pa atende e prome klasnan di nos schoolnan. Esei ta un sorto di examen aki na Ruba mes pa cierto muchanan cu a caba mulo y cu ta mustra talento pa ser maestro of un maestra. Di e manera ei nos ta elimina e gasto grandi di busca of mantene maestro fei Hulanda. Nos a ricibi tambe cierto reclamo ariba e systema di openbare schoolnan unda cu solamente mei dia so tin school, mientras e muchanei ta bai cas cu ocho diferente sorto di huiswerk. Sinembargo e maestronan mes ta totalmente liber despues di 12'or pa bijles y naturalmente gana extra cu esei. No laga duda cu esunan cu ta sali ventahoso ta e maestronan no e muchanan of e famianan di e muchanan. Mi ta sugeri pa bai bek na full dia di school atrobe.

Senjor Presidente, nos tin cierto gratificacionan cu ta wordu paga actualmente cu mi tà haya masha absurdo y un sorto di luho cu ta imposibel pa nos sigi mantene. Un di nan ta p.e. uitrustingstoelage. Esei ta cu ora un persona bin Ruba pa traha e ta haya un sorto di regalo di tres luna di salario na un maximo di fl. 3000.-. Antillano. Segun mi ta comprende si e keda aki 3 anja y bolbe bai bek e ta bolbe haya un toelage, otro mas mil florin Antillano. Senjor Presidente segun mi ta informa e placa ei ta wordu paga pa motibu di e akkoord cu e persona ei tin door di traslada di Hulanda pa Antillas of mehor dicho un sorto di convenio. Mi no por bai di acuerdo cu tal recompensa. Ora e persona ei ta bin aki e ta bin cu completa siguranza cu e ta cunza traha mesora, quiere decir anto cu no tin ningun perdida di tempo. Segun informacion recibi nan ta usa tal uitrustingstoelage ei si nan ta casa pa cumpra muebles, pa cumpra auto y si nan ta soltero nan ta use pa nan gasto di casamento. Senjor Presidente nos no ta den condicion financiero actualmente pa duna un sorto di regalo asina y nada mas pa luho!.Mi ta sugeri inmediatamente pa rebaha e uitrustingstoelage ei por lo pronto na un luna di salario y lo mi bin despues cu un otro voorstel pa nos kite por completo.

Nos mester trata di economiza tambe riba autonan di dienst, di usamento di autonan di dienst. Mi ta sugeri na Bestuurscollege pa revisa completamente di nobo kendenan por haci uso di auto di dienst y mas aleuw ainda e autonan mester drumi anochi den garage di Dienst Openbare Werken cu excepcion solamente pa algun persona cual den su dualidad di trabou por haya un llamada urgente anochi of den weekend. Tambe mi kier hala atencion di Bestuurscollege riba mal corremento di auto di dienst. Tin cierto persona cu ta corre e autonan di dienst manera cu ta kibra nan kier kibra nan. Un auto di dienst tin biaha ta dura un anja y ya e la caba. Tambe hasta e auto D-1, mi ta spera cu esaki no ta haci reflección riba Senjor Presidente, como e la sosode prome cu Senjor Presidente a bira Gezaghebber. E auto aki a wordu masha mal usa, e la wordu corri pa personanan cu no tin nada di haci cune y e la wordu usa pa trabounan particular. Mi ta spera cu auto D-1 lo wordu usa solamente pa trabou of pa casonan oficial. Senjor Presidente mi kier sugeri tambe cu den futuro si ta posibel pa nos elimina cierto departamentonan chikito y mehor dichi combiná nan cu otro. Esei mi no ta meen cu nos mester vota mesora pa elimina un departamento, mi kier meen den futuro, aki 5, aki 10 anja of aki 4 anja. Mi ta sugeri pa nos combina e cierto departamentonan ei cu ta den un mes linja cu otro, cu esei mi kier meen manera combina Welvaartszorg, Toeristenbureau, y Voorlichtingsdienst den un solo departamento. Nos por combina Algemene Zaken, Archief, Bevolking den un solo departamento. Nos porcombina Accountantsdienst, esun cu ta pertenece na eiland, tabuleerdienst y financien den un solo departamento y naturalmente bou di un solo hoofd y di e manera ei nos ta reduci e cantidad di personeel. Mi ta sugeri tambe pa nos duna over tur edificionan cu eiland ta huur actualmente, asina cu nos por duna nan over, inclui tambe esun cu nos ta sinta den dje aki.

Senjor Presidente, mi a haya poco raar tambe cu tin dos departamento un eiland y otro land y tur dos nan trabou ta di e mesun naturaleza eseinan ta Domeinbeheer y Kadaster. Door cu nan ta separa nan ta trece

cierto complicacion den dunamento di servicio. Mi kier puntra si no ta posibel sea pasa Kadaster pa eiland, combiné cu Domeinbeheer of pasa Domeinbeheer pa land y combiné cu Kadaster. Talvez lo tin algun dificultades tecnico cu ta fuera di mi conocemento, cual mi ta interesa pa tende di nan.

Senjor Presidente, e systema di "coin your ideas", idee/inbus, e ta un systema sublime pa economiza of trece mehoranza den funcionamento di trabou. Monetiza idea a resulta un exito den industrianan petroleo den henter mundo. Nos mes conoce esei den nos trabounan na Lago. E motibu pa e plan ei ta:

1. stimula ideanan constructivo cual ta wordu haci door di empleadonan door di duna un premio pa tal initiativo, cual lo dirigi na mehoranza di funcionamento di trabou y mehoranza den metodo, den makinarionan y tambe eficiencia y siguranza pa trahadonan. Ta parcemi cu den gobierno e plan ei ta bai masha slow, e premionan ta muchu chikito tal vez of podiser e ta falta un empuhe di parti di directiva. Nos mester haci e plan ei asina atractivo y tambe encurasha empleadonan pa tur tuma parti ne. A llega tambe na nos atencion cu tin cierto ambtenaarnan hulandes cu ta traha of haci trabounan pa particularnan pafo. Un di nan ta un voorman na garashi di Dienst Openbare Werken cu ta traha tambe un seguro di bida. Tambe tin tecnical personeel di Dienst Openbare Werken cu ta traha pa Ortiz Y Gonzalez. Considerando nos situacion di trabou awo cu ta asina schaars pa Arubano mes, mi ta sugeri pa bosonan stop e personanan ei awo-unbez pa no traha pa un otro concern. Ta stranjami di con Sociale Zaken no a check up riba e asunto aki.

Senjor Presidente, con e dentalcar ta funcionando actualmente? Segun informacion ricibi servicio ta masha pober of nada. Tin bez e car ei ta keda dos dia para pa spera pa Dienst Openbare Werken bin comunika awa of corriente, pero si salario di dentista ta corre ketu bai y tambe di e nurse cu ta traha cune. Laga nos mira cu den futuro nos por elimina e handicapnei cu ta den caminda. Pueblo di Aruba, especialmente districto, ta masha indigna door di e manera slow cu Elmar ta bai tocante comunicamento di corriente. Mi ta pidi Bestuurscollege haci lo posibel pa speed Elmar riba e asunto aki, mas cu mitar di Aruba ta den scuridad ainda, ta berguenza. A llega tempo pa Bestuurscollege duna Elmar un bon squal.

E caminda cu ta wordu construi na Noord banda di Misa, cual ta un asunto di Dienst Openbare Werken y lo mi bin bek detalladamente ora di tratamento di begroting di Dienst Openbare Werken. Pero mi kier menciona cu pa haci e caminda aki Dienst Openbare Werken a tuma un tempo masha increible. Mientras tanto trafico tawata completamente paraliza ei, pa pasa rond den caminda di terra, cual ta den masha mal condicion. Mi no ta comprende pakiko Dienst Openbare Werken a tuma tanto tempo asina pa construi 100 m. di caminda y tin biaha e ta stop di traha y laga e trafico paraliza completamente pa varios siman. Mi ta desea di mire termina mas liher posibel, mi ta pidi Bestuurscollege haci diligencia riba esei, y tambe caminda di mas pa zuid di Boegoeroeicual a keda paraliza completamente y mi ta desea di mira e camindanei termina

y segun mi ta comprende riba begroting tin un post unda cu tin fl. 50.000.- pa termina e caminda di Misa di Noord bai pa Calabas. Mi ta pidi pa nos cunza traha asina liher posibel cu e post aki wordu accepta.

Varios bez hendenan di pueblo a hala nos atencion riba damnan, ora cu nan tin awa, ta solamente Chinees ta probecha di nan. Nan ta bin cu truck grandi cu pomp y nan ta saka e awa, mientras cu e Arubanonan mes nan bestia ta muri di sed. E asunto aki no ta facil, pasobra nos no tin un ley cu nos por prohibi Chineesnan di cohe e awa. Mi no sa kiko Bestuurscollege por haci, spantanan of correnan djei, pa manda e Chineesnan djei y duna e Arubanonan tambe un chens pa saka awa.

Mi kier hala atencion di Bestuurscollege tambe pa pone medida riba e organisacion social cu nos tin aki na Ruba. Segun mi ta comprende nan no ta nada of casi nada bou control di gobierno. Mi ta haya cu tin varios di nan cu tin e mes un obheto y toch separa foi otro. Mientras sea nan ta haya un subsidio of nan ta haya un accion di landsloterij. Mi kier sugeri pa llega na un systema unda nos por centraliza tur huntu den un solo organisacion y bou di un fuerte control di gobierno. Pa di prome Casa Bethanie, e ta un organisacion di aplaudi seguramente, pero si e ta muchu luhoso. Cuanto tempo mas Aruba por mantene tal luho? Ta costa gobierno mas o menos fl. 175.- pa fl. 200.- pa luna pa mucha. Mi no ta kere cu na ningun luga di mundo nos ta haya un weeshuis asina tanto luhoso. Considera riba e tanto cantidad di huerfanosnan cu ta aumenta tur dia ta masha recomendable pa nos haci e luga ei mas grandi, pero tambe mas simpel. Di otro banda nos ta haya Casa Cuna, otro organisacion medio paraliza, pa falta di kapitaal al momento, fuera di esei nos ta haya "Helpt elkander", otro organisacion mitar morto, pero si cu un kapitaal grandi na banco. Pero ta resulta cu prome cu nan haci algo pa hende pober ta masha rogamento mester tin. Mi sa di dos caso, un di nan ta un pober famia, cual a pidi pa nan drecha su cas: bentanan a cai, pa remplaza cu bentana nobo y organisacion di Helpt elkander a bini berdad despues di varios luna y nan a pone poco bentana asina tanto mal traha, barata y cu palo bieuw cu e cas a keda den mes condicion. Un otro caso ta cu un otro persona, cas su dak a bora, nan a llega cerca Helpt elkander, cual ta e instancia cu mester juda nan, nan a pidi pa remplaza algun panchi di zink. Ki berguenza no? Helpt elkander cu tur e mil florines a bin cu dos panchi di zink bieuw pa pone riba cas. Senjor Presidente, e sociedad di Helpt elkander ei desde di su fundacion, cual ta casi 20 anja caba, ta e mes hendenan ta directiva ainda, pa 20 anja, of ta pa lifetime nan a wordu einan. Mas leuw ainda, mi kier haci e observacion cu e hendenei ta e typo di Arubanonan masha pichiri y avaro. No ta hendenan en absoluto pa para na cabez di un organisacion di caridad. Hendenan pa para na cabez di un organisacion pa caridad ta hendenan cu tin un curazon abierto pa duna ayuda na hende pober, no hendenan cu no kier saca nada, mester hendenan cu ideanan nobo. Peseimi ta sugeri,

mi ta comprende cu Bestuurscollege no por hacié, pasobra e ta un organisacion completamente riba su mes, pero nos por dirigi nan un carta si y bisa nan cu si nan no ta reorganiza nos ta stop di duna nan e accion di landsloterij of sino cualkier sorto di subsidio cu nan ta haya. Pesei mi ta desea di mira pa nan eligi un directiva nobo, mas jong, cu ideanan progresivo y tambe bou fuerte control di gobierno. Pesei mi ta sugeri Senjor Presidente pa nos centraliza e organisacionnan ei bou di un solo organisacion y bou fuerte control di gobierno. Senjor Presidente, servicio di dokter riba Ruba a mustra un leve mehoranza. Simenbargo, pueblo ta sinti hopi falta di mas dokter y mi ta puntra pakiko solamente dokter hulandes riba Ruba? Actualmente e patientenan tin cu warda 4, 5 ora na porta di dokter. Si en caso e patient ei ta hopi malo, casi e por muri mes prome cu e mira dokter, na su porta sinta. Pesei mi ta sugeri pa nos duna oportunidad pa mas dokter bin establece riba Ruba, tambe dokternan di diferente nacionalidad, manera dokter aleman, frances, italiano, mericano, bon dokternan, mi no kier meen dokter di awa dushi. Mi ta sugeri pa nos duna oportunidad pa e dokter bin establece mas pronto posibel y tambe pa nan trece un competencia den prijs. Actualmente con prijs di dokter ta wordu controla, nan ta cobra loke nan ta haya ta bon. Tambe nos ta haci falta di un internista mas, awo nos tin solamente un internesta pa Ruba. Segun mi ta comprende e ta duna servicio solamente algun ora pa dia, no tur dia di trabou. Nos ta haci falta tambe un bon cirujano mas. Segun informacion ricibi tin biaha tin 30 persona pa opera ta warda riba un solo cirujano. Esei ta imposibel, ora bo ta haci 30 operacion den un dia, tin di nan cu bo por opera malo.

Anja pasa mi a expresa mi opinion cu nos mester establece un systema di prijs-control y mi ta bolbe hala atencion di gobierno pa nos bin na e systema aki, sino maske cuanto aumento wordu duna sea na compania, sea fuera di compania, sea na gobierno, si nos no controla prijs, e placa e no tin valor. Aki na Ruba cada tienda ta bende na e prijs cu nan ta haya ta bon. No tin prijscontrol actualmente.

Pueblo di Aruba ta masha mal informa riba hydroponics farm. Segun mi ta informa esei ta cu corantnan Arubano ta haci tur loke nan por pa boycotta e projecto ei. Mira te na unda sintimento personal a llega. Un corant aki na Ruba ta boycotta projectonan netamente Arubano. Senjor Presidente, como di mes un tempo bo ta tambe representante di landsregering y hefe di polis, mi kier pone na bo conocemento lo siguiente. Poco siman pasa a sosode un desgracia masha lamentable y tristo entre dos rumanan na Santa Cruz, cual a causa morto di un di e rumanan. Segun informacion ricibi e desgracia a sosode pa 6'or di mainta, polis a llega ei 6'or y 30 di mainta y pa cierto motibunan desconoci pa nos e morto ei a keda ei bou te 9'or di mainta, tres ora largo. Mi ta pidi boso tur aki den duna boso opinion riba dje, laga boso sintimento humanitario traha. Boso ta realiza cuanto duru tawata pa e mama, e tata, e rumanan, ora cu nan mester mira nan ruman morto ei bou pa tres ora largo, mientras tanto cu polisnan tawata kana rond ta saka portret, ta marca aki ta marda alla, ta kiko tin tanto di marca? Bosonan ta realiza cuan lamentable ta ora cu e famia mester a mira nan ruman morto ei bou pa tres ora largo. Bosonan ta realiza e amargura cu e famia ei a pasa e tres ora nei? Cual segun mi ta supone polisnan, detectivenan ta

kana rond ta saka portret y ta marca. Di mi banda, Senjor Presidente, mi no ta mira e necesidad pa e cosnan aki. Mi ta sigi mas aleuw ainda, polisnan a tuma over e pober tata bieuw y nan a interoga di mal manera. Un ta basta cu nan a hiba e pober tata bieuw ei warda di polis pa interoge alla, nan a bin bek cu e tata y a tuma e pober mama bieuw di casi 70 anja over y nan a interoga e mama, despues nan kier a hibe warda di polis pa interogé. Si no ta pa e joewnan cu a pone pia abou pa e mama no bai, anto nan lo a hiba e mama tambe warda di polis pa interoga. Mi ta pidi bosonan aki den, duna boso opinion humanitariamente riba e asunto aki. Bosonan ta kere cu e dia of e momento ei ta oportuno pa nan bai interoga un mama bieuw cu no por yuda cu tal desgracia a sosode? Mi ta puntra pakiko tanto interogacion? e caso ta un "clear Case", e persona cu a comete e desgracia ta deteni, pakiko no por laga interogacion te majan cu ta e momentei nan mester interoga e tata y mama den un caso tan lamentabel asina. Ami ta llama tur e cosnan aki innecesario.

Otro caso, Senjor Presidente, e desgracia cu a tuma luga na Noord, unda un mucha homber a wordu mata riba calla. Polis a llega 5.30 di mainta y te 8'or di mainta ainda e morto ta tira ei bou. Mientras tanto sacamento di portret y marcamento di caminda ta tumando luga. Door di tur e fantasianan aki te awe ainda polisnan no a haya sa ta kende a mate. Esei ta mustra claramente cu nos systema di polis a falla. Un di e motibunan ta cu ki ora cu nos pasa bandi warda di polis nos ta mira casi un dozijn di polis sinta den warda. Polis den henter mundo ta pa haci patrulla riba caminda, no pa sinta cabisha na warda. Pesei mi ta sugeri Senjor Presidente den bo calidad di hefe di polis haci un investigacion riba e asunto aki. Pero mi ta sigi mas aleuw ainda, banda di costa di lama si bo ta haya polis ta patrulla tur ora, mi no ta comprende kiko nan ta busca na costa di lama! Mi a haya un reclamo di un famia na porta di Lago Heights. Un persona cu a bai den moonlight cu su casa bai tuma un sandwich y un refresco alla, polis a bin pone flashlight den su cara, puntré ta kiko e ta haci ei. E la contesta: "Wel, mi ta cu mi casa y mi ta tuma un sandwich aki na fresco". Polis kier a hibé warda pa interogé si ta berdad cu ta su casa. Mi no ta haya cu e cosnan aki ta necesario, Senjor Presidente. Nos ta biba na un pais liber, democratico. Si en caso e dama ei no ta su casa mes, no ta business di polis pa puntre si ta su casa e ta.

Un otro caso a sosode na Noord luna pasa. Un tata di 11 joew a haya un desgracia na su cas, a dura dos ora prome cu ambulance a llega ei. Y kiko ta e falta, Senjor Presidente? Ta varios siman caba cu no tin polis na Noord. E pueblo di Noord ta completamente sin polis y mi mester bisa cu e pueblo di Noord ta un pueblo masha decente di por keda asina tanto siman sin polis y sin desordu grandi. Segun mi ta comprende e polis cu tei a bai cu verlof y no tawatin ningun remplacante péle. Mi ta sigur cu e dos desgracianan cu a tuma luga ei si tawatin polis na e districto ei, podiser nan por a solucciona e problema ken a dal e mucha homber riba caminda. Pero no tawatin polis ei, asina ta cu ta polis di Santa Cruz nan mester a llama pa bin haci e investigacion ei, ora cu ya e cos a tuma luga 4 of 5 ora caba. Mi ta bai mas aleuw ainda, tin un brandweer estaciona na Noord. Laga nos bisa a sosode un candela grandi na Noord,

e motibu pakiko e brandweer a wordu staciona ei ta pasobra Noord ta un pueblo grandi cu edificionan grandi como Aruba Caribbean Hotel. Ban supone cu a bin un dandela na Aruba Caribbean Hotel. Ken ta encarga pa hiba e brandweer ei? E brandweer tambe a wordu kita djei. Pakiko nos ta gasta sina tanto placa pa traha un brandweer ei, mientras cu no tin brandweer ni polis? E ta mustra un cos masha absurdo. Mi ta masha interesa pa haya contesta riba e asunto aki.

Tambe mi kier hala atencion di polis ariba pustamento di auto ariba boulevard. Nan a tuma e bunita boulevard ei pa un luga pa pusta auto y esei por ocasiona desgracia na esnan cu ta pasa e caminda ei.

Senjor Presidente nos tur ta na altura di nos situacion financiero cu ta bira critica dia pa dia. Gastonan ta aumentando, pero entradanan a llega na un standstill. Nos tin cierto compromiso cu Land tambe cu nos mester contribui, cierto percentaheman di nos entrada mester bai pa Land. Un di e motibu nan cu e systema a bira critico ta cu gobierno insular domo central tawata un poco man los na duna cierto subsidionan leynan social y diferente dunamento di placa asina ey. Formula ley social ta masha bunita y necesario, pero tambe e mester ta "two way flow", cu esei mi kier meen: e influho mester ta di tur dos banda. Placa tá drenta, pa placa sali. Mester tin entrada pa tin salida. Pero aki na Antillas ta net al contrario. Tuma un ehemplo riba pension di behez, cual ta un asunto di land, pero nos tambe ta contribui acerca y pesei mi kier haci algun remarca riba esei. Seguramente un ley sublime, pero e la wordu introduci malo, ta salida so tin y cuanto anja mas nos por sigi mantene un pension di behez cu ta costa 3 of 4 millon florin y ningun hende no ta contribui pe, ta salida so tin, no tin entrada pé. Mi ta pidi laga nos hala atencion di e autoridadnan cu ta responsabel pa esaki pa nos por mira pa nos llega na un arreglo mas concreto.

Mi ta sugeri, Senjor Presidente, pa nos studia e leynan social cu tin na Hulanda of e otro paisnan cu tin na Europa. Segun informacion ricibi, Senjor Presidente, tambe cu compania di Eagle a regalá gobierno insular di Aruba tur e mulinanan cu e tin pariba di boulevard y nan ta mas of menos 40 na tur y mi ta sugerí na Bestuurscollege si nos por pone e mulina nei na bende cu e hendenan cu tin pos, cu kier tene un hoffi, tin hopi di e hendenan cu a pidi si nan por haya un di e mulina nei cumpra. Asina ta laga nos pone un advertentie den corant unda cu nos tin poco mulina segunda mano di bende y e hendenan di pueblo por hayanan cumpra.

Mi kier hala atencion de Bestuurscollege ariba dunamento di subsidio, manera C.C.A. ta pidi fl. 17.000.- di subsidio. Ken ta usa e facilidadesnan ei di C.C.A.? Solamente un grupo di hendenan aki na Ruba. Ainda mi ta corda speech di Meneer Petronia dia di habrimento di e lugá ei cu Meneer Petronia a mencioná: "Pa e lugar aki tin un succes hendenan di pueblo mester haci uso di dje." Te awó ainda hendenan di pueblo no a haci uso di e lugá ei. Senjor Presidente sá e motibu? Ta e shownan cu ta wordu duna eiden no ta cai na agrado di hendenan di pueblo. Nan ta trece eiden un persona di Europa bin toca viool, toca piezanan di morto, cual hendenan no ta gusta. Pakiko nan no ta hacié un poco mas semi-classic? Trece cosnan mas popular pa na e mes un tempo nan juda mantene e lugé èi, enbez di trece solamente

showman cu Aruba no ta gusta nos no ta custumbrá cunan, y mi ta kere cu nos lo no custumbra cu nan nunca tampoco. Mi ta sigi mas aleuw ainda cu e directiva di e organisacion ei ta den man solamente di e mes un hendenan di semper y semper nan ta trata di excluí hendenan di campo. Bo no ta haya den ningun di e organisacion nan ei un hende di campo y mi ta protesta riba esaki.

Nos tin diferente organisacion aki na Ruba cu ta bin pidi Eilandsraad pa mantené nan. Pero den e directiva nei nunca bo ta haya un hende di campo. Esei ta duna un smaak di discriminacion, manera e fishing tournament cu tawatin poco dia pasá aki na Ruba. Ta ken a saca cara di Ruba den tur e contest internacional? Ta tres hende di campo! Mi ta sugeri y mi ta pidi y mi ta desea pa den futuro nos tin hende di campo den tur e organisacionnei cu wordu formá riba Ruba, sino si e discriminacion sigi ki ora cu nan bin den Eilandsraad bin pidi subsidio ami, y lo mi round up tur representantenan di campo den Eilandsraad, lo vota contra. Esei ta tambe pa Bestuurscollege mes, mi ta desea cu pronto lo mi mira un hende di campo den Bestuurscollege.

Senjor Presidente, como bo tambe representante di Landsregering, mi kier pone lo siguiente na bo conocemento.Nos a ricibi varios reclamo di e pasaheronan en transito cu ta bini Aruba, cu nan ta wordu molestia muchu pa immigration of departamento di Vreemdelingendienst. Cierto empleado di e dienstnan ei ta kana muchu nan tras. Mi por mencioná di un caso unda cu un dama di America Latina a bin pasa algun siman di vakantie aki. Naturalmente Vreemdelingendienst un por verwacht cu e dama ei ta bai sera su curpa den kamber 24 ora pa dia, e tin cu sali keiru, have a good time cu su amigunan. Segun mi ta comprende unda cu e dama a bai cierto empleado de e departamentonan ei tawata kana su tras hacié pregunta absurdo, tene su paspoort. Di e manera ei nos no ta promove turista riba Ruba, asina nos ta te hasta corre cu nan..

Un otro asunto cu ta asunto de Land ta e asunto de paspoort hulandes. Un muher di nacionalidad ingles ta casá cu un Arubano, pues e muher a bira hulandes. E tin derecho riba un paspoort hulandes. Dia cu e la sali cu vakantie emigracion a exigié un exit permit y un toelatingspermit pé y pa su joew chikito cual a nace riba Ruba, anto ken ta Arubano. Ariba e toelatinspermit ta skibi cu e senjora ei mester bolbe promé cu tal fecha. Quiere decir anto cu si e bolbe despues di tal fecha e no por drenta mientras cu e tin un paspoort hulandes. Senjor Presidente, paspoort ta wordu duná pa Staat y esaki ta un asunto di principio, cual ta haci un efecto cu e paspoort hulandes no tin muchu balor, pasobra e persona tin paspoort hulandes,/pero ki ora cu e sali of drenta e mester un permit y si e bin despues di e dia ei e no por drenta. Esaki anto ta mata completamente e validez di un paspoort hulandes.

Mi kier menciona tambe ariba algun remarcanan cu a wordu haci unda cu un di mi coleganan a menciona cu personan sin diploma a wordu empleá den gobierno. Senjor Presidente nos tin un systema aki na Ruba of na Antillas, cual nos a hereda foi di gobierno kolonialismo cu tawatin prome mi ta kere, unda cu nan ta exigi mucho diploma pa cierto trabounan aki na Ruba y esei mi ta kere ta puramente pa tene joewnan di Aruba fuera di trabounei, pasobra e diplomananei joew di Ruba no tin. Manera nos ta mira un sim-

/e ta reconocí como hulandes,

pel trabou manera secretario de Voogdijraad, nan ta exigi bo mester ta meester in de rechten. Nos no tin meester in de rechten na Ruba y nos lo no bai tin tampoco. Quiere decir anto cu ningun Arubiano no por ocupa trabou di Voogdijraad. Secretario de Voogdrijraad su trabou ta pa atende personanan cu ta bai divorcia, joewnan illegitimo, casonan asina y mi ta sigur cu no tin un persona aki den pa convencemi cu no tin un hende riba Ruba cu no por haci e trabou aki. Mi no ta mira pakiko meester in de rechten, un praktizijn ta bon di mas. Ken aki den por convencemi cu mi colega Eman no ta bon pa secretario de Voogdijraad? Ami en persona mi ta respeta mashá tanto persona cu tin diploma, pero tambe mi ta respeta un selfmade man y si nos bai basa nos riba e leynan bieuw di colonialismo nei cu bo mester tin cierto diploma pa bo ocupa cierto trabouw aki na Ruba, anto joew di terra lo keda foj di posicion grandi semper di nan bida. Pesei mi kier haci un remarca como un di mi coleganan a mencioná cu personanan sin diploma ta ocupá cierto posicionan den gobierno. Esei ta tur caminda di mundo. Senjor Presidente, na Merca, ña Europa, tur caminda, ora un gobierno a tuma over e tin su hendenan pa pone den cierto posicionnan di yabi. Ainda no ta existi un gobierno cu a tuma un nacion over y laga su hendenan afó di gobierno. Esei ta un cos mashá absurdo. Mi no tin ningun motibu pa lanta ningun critico ariba ningun gobierno ora cu e sinta e ta pone su hendenan den trabounan haltu of den posicionnan di yabi. Mi no ta kere den diploma so, mi ta kere den selfmade-man tambe.

Senjor Presidente, considerando cu desempleo ta aumentando na Ruba, mi ta haya cu ta mashá necesario pa nos duna tur cooperacion posibel na e comision cu ta encargá cu esei. Si ta posibel hacié mas grandi. Tambe nos mester trata di haci bon uso di e capital cu lo wordu poní disponibel pa e uso ei. Cu esei mi kier meen no pone hende na trabou solamente pa kana rond, pero mira pa nan producí trabou. Si e desempleo sigi aumentá y si nos no pensa industrianan nobo pa duna empleo, mi ta kere cu prome cu anja 1962 nos tin cu trece na vigor e systema di 6 ora pa dia. Cu esei cada 3 empleo ta producí un empleo mas, Mi ta supone cu e otro nacionan ta studia e systema caba di introduci e systema di 6 ora pa dia. Pero di otro banda mi ta hala atencion di Bestuurscollege pa cierto abusonan cu ta tuma lugá pa cierto contratistanan aki na Ruba. Mi no kier meen Petrona & Croes, pero otro contratistanan aki na Ruba. E contratistanan aki na Ruba, mi sá di un di nan cu ta traha cas na caminda di Noord pa bai pa Ponton y como tin hopi hende sin trabou, nan a ofrecé peon trabou pero pa f. 0,75 pa ora. Senjor Presidente f. 0,75 ta mashá mal prijs, un obrero no por biba di e suma ei pa siman. Nan a ofrece metslá f. 1,25 pa ora. Mi ta pidi di hala atencion di contratistanan cu nos tin un minimumlooncommissie, cual mi mes ta un miembro di djé. E commissie su tarea ta solamente pa stipulá salario di persneel di tienda, crianan na cas of hende cu ta gana menos di fl. 100.- pa luna. Mi ta sugerí pa duna autorisacion na e commissie aki cu e tambe por stipulá minimum prijs pa e obreronan mes, considerando e desempleo cu tin na Ruba actualmente si nos no pone un minimumloon fihá pa gobierno anto lo ta bai tin mal explotacion di e pober obreronan sin trabou door di cierto contratistanan y comerciantenan riba Ruba.

Mi ta interesá na sabi, Senjor Presidente, con nos ta para cu asunto di hospital. Eilandgebied Aruba a wordu acerca pa duna algun judanza financiera na e organisacion ei? Cuanto control hefe di Gezondheidsdienst ta haci riba hospital? Segun informacion recibi un persona cu a haya desgracia y cu ta residencia na Noord, a wordu hiba San Pedro Hospitaal. E homber a keda drumi ei 24 ora largo sin dokter pone man na djé. Despues di 24 ora nan a bin pone man na djé y pa mala suerte e la muri e ora. Senjor Presidente, si un persona haya desgracia, esei nos conocé na Lago, pesei Dios bendicioná Lago, pasobra si no ta pa Lago nos tur ta muri aki na Ruba. Na hospital de Lago si bo haya un desgracia ta na e mes momento ei bo ta wordu saminá door en door mira kiko bo falta, kiko a pasa cubo, si nan por dunabo un transfusion di sanger of cu kiko nan por yudabo pa salba bo bida, pero si nan tirabo einan 24 ora largo ya despues bo a coi infeccion caba of bo a desangrá caba, asina mi no ta kere nos por salba bida di un hende. Pesei mi ta pidi hefe de Gezondheidsdienst haci un investigacion den e asunto aki y e mes un persona ei, ta duele pa nos menciona, e ta muri y laga tras su casá y 11 joew. Senjor Presidente, 11 joew sin tata. Esaki no ta prome biaha cu mi a tende sorto de casonan asina unda cu un persona totalmente heridá ta wordu tirá na hospitaal sin cu dokter llega serka djé. Mi ta suponé cu nan ta bisa cu si e scapa despues de 24 hora e ora nos ta mira kiko a pasé.

Mi kier hala atencion di Bestuurscollege riba boticanan aki na Ruba. Mi sá di casonan cu mi mes en persona a bai na oranan di mainta, 6'or pa 7'or, y tur botica tawata serrá. Un tawatin un botica ta duna servicio na e momento ei. Segun mi ta comprende nos tin un systema di nachtdienst. Mi ta sugerí pa nos trece un systema unda cu boticanan mester keda habrí 24 ora pa dia, kita nan porta mes! Sinembargo riba e porta di e botica "nachtdienst", nos ta bati porta te cu e la hera kibrá, no tin ni nachtdienst ni morgendienst. Di otro banda Senjor Presidente, nos ta haya cantinanan habrí 6'or di mainta. Laga nos mira na porta di San Nicolas, Shanghai Restaurant, un otro Chinees na porta di San Nicolas, 6'or di mainta y ta habrí ta bende bebida. Nos cu ta traha na Lago conocé esei, dianan di pago y despues di pago, cuanto obrero no ta perde nan dia di trabou pa motibu di Shanghai, e lugá ta habrí, tentacion ta coi nan, nan tin cens den saco, nan a cumpra rom, nan a keda sin bai traha. Cuanto biaha mi no ta ripara cu foremannan, mi mes ta sali hopi biaha, ta busca empleadonan cu ta traha cumi, den Shanghai. Senjor Presidente, nos mester llega na un systema pa laga sera e lugarnei, si nan ta bende sandwich of cuminda, laga nan bende esei so di 6'or te 10'or y bebida di 10'or p'ariba, pero e systema di bebe foi 6'or di mainta ta trece un tentacion pa e hendenan cu ta gusta bebe y ta causa cu varios di nan ta perde nan dia de trabou.

Awó mi ta puntrá cual lo ta mas necesario un botica of un cantina cu ta bende rom?

Senjor Presidente considerando e consumo di bebida actualmente aki na Aruba, ta mashá recomendable pa gobierno duna un fuerte sosten na e organisacion di Alcoholic Anonymous. Mi a haya un statistiek aki di Kamer van Koophandel cual, ta casi increible Senjor Presidente,

den 11 luna di anja, dia ultimo di november, Aruba a bebe 2.000.000 liter di cervez, 150.000 liter di rom, 250.000 liter di jenever, 150.000 liter di whisky, 50.000 liter di cognac den 11 luna. Senjor Presidente 2.000.000 liter di cervez ta balente cervez. No laga duda nos tur aki den ta tuma parti den e 2.000.000 liter aki. Pesei mi ta recomenda pa gobierno insular duná un fuerte sosten na e organisacion di Alcoholic Anonymons, pasobra segun informacion ricibi den pasado e mejoranza den e alcoholics cu a drenta e organisacion tawata mashá remarcable.

Tambe Senjor Presidente tin un bar den Wilhelminastraat bandi cas de Senjo Julio Habibe cu ta funcioná bou di un Portugues y aya den ta sosodé hopi desordu. Tin hende muhé cu ta bin bishita eiden frecuentemente y nan ta haci contactnan eiden. Mi ta sugeri na Senjor Presidente como Hefe di Polis, laga haci un investigacion. Mi no ta kere ta adecuado pa laga sorto di bar nan funcioná na e manera aki den caya grandi den Oranjestad.

Senjor Presidente, den dunamento di voorschot ta existí cierto complicacionnan cu mi no por acepta e forma cu e ta wordu dirigí. Mi sá di un persona cu a pidi un voorschot di f. 200.- pa cumpra un boto. Despues di a spera casi dos anja, e la dicidí di bai fia cerca un persona privá. Un otro persona, empleado de D.O.W. a pidi voorschot di f. 300.-, despues di warda hopi tempo e la duna cantidad di declaracion, e mester a parece diferente biaha dilanti hefe y a lo largo e no a haya nada. Sinembargo mi ta tende cu tin cierto ambtenaarnan hulandes cu salarionan mashá haltu cu tin solamente 6 luna di servicio, nan ta pidi voorschot di f. 5.000.- y nan ta hayé renteloos den un paar di luna. Ta casi increíble. Mi ta supone cu e motibu ta bin riba e personanan cu mester duna advies riba e voorschot ei. Pa bo haya voorschot bo mester haya advies di varios hoofd van dienst, naturalmente e pober piscadó no tin ningun amigu hoofd van dienst, pesei e no ta haya ningun sorto di recomendacion. Pero ambtenaar hulandes cu ta bon asociá cu hoofd van dienst mes un dia e advies ta bai afó, dos luna despues e ta haya su voorschot renteloos. Senjor Presidente, mi ta protesta riba esaki. Mi ta fuertemente bou di impresion cu tanto voorschot como beca mester wordu duná na hende pober, nan tei pa hende pober cu no por paga, pero no pa hendenan cu ta gana salario haltu, ni renteloos, ni cu rente ni sin rente. Pesei mi ta pidi Bestuurscollege investiga e asunto aki y trata pa nos pone bou control e systema di duna voorschot.

Senjor Presidente mi ta kere mi a papia basta largu caba. Promé mi terminá mi kier hala atencion di e diferente fraccionan den Eilandsraad. No laga duda cu cada fraccion di diferencia di opinion, cada partida tin su mes tendencia y mi ta respeta e tendencia. Pero ta llega cierto momento cu nos mester pone diferencia di opinion un banda y nos mester pone interes politica un banda. Ta llega un cierto momento cu nos mester forma un solidaridad den tur e miembronan di Eilandsraad aki huntu y si en berdad nos mustra cu ta existi e solidaridad ei den e miembronan di Eilandsraad, anto nos por bisa cu nos a alcanzá nos ideal, cual ideal ta pa nos traha huntu door di un fuerte solidaridad y pa nos por logra haci Aruba un mihor lugá pa biba pa boso tur y pa boso joewnan.
Mashá danki, Senjor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, het is vandaag een dag van grote verantwoordelijkheid voor ons en in ben zeer verheugd en dankbaar voor het privilege om ons in onze eigen Papiamentse taal te mogen uitdrukken, zodoende kunnen wij ons op een ruimere en meer effektieve wijze uitdrukken, Laat ons allen hierin op een zo korrekt mogelijke manier oordelen over al de kosten die door het Gouvernement gemaakt of onderhouden moeten worden. Mijnheer de Voorzitter, de meest korrekte wijze, waarop zonder twijfel een goede verstandhouding in deze zaal zal heersen is op de eerste plaats door elkaars mening te eerbiedigen en in acht te nemen, op de tweede plaats alle aandacht te schenken aan de voorstellen van ieder lid, ten derde geen persoonlijke gevoelens te laten blijken, op de vierde plaats door onnodige argumenten, die niet in het algemeen belang zijn te laten varen. Wij moeten trachten het prestige van de Raad hoog te houden. Mijne heren, colega's, leden van de Eilandsraad, ik doe een beroep op U alle: doe Uw deel om het prestige van de Eilandsraad hoog te houden.

Mijnheer de Voorzitter, het is zeer zeker aan ons bekend het voornemen van het Bestuurscollege, alsook van de Eilandsraad om in het Gouvernement te bezuinigen. Wij moeten een algemene bezuiniging voorstellen, zoals bijvoorbeeld bij de afdeling Onderwijs, welke afdeling een groot deel van onze begroting betrekt. Ik heb reeds gevraagd om een groep hulp-onderwijzers of -onderwijzeressen voor te bereiden om de laagste klassen van onze scholen te verzorgen. Dat is een soort examen, dat hier op Aruba zelf gemaakt wordt voor zekere jongelingen, die de M.U.L.O. af hebben en die talent hebben laten blijken voor onderwijzer of onderwijzeres. Zodoende sparen wij de grote kosten uit, om onderwijzers uit Nederland te laten overkomen of aan te houden. Wij hebben ook zekere aanmerkingen ontvangen betreffende de openbare scholen, waar er maar een halve dag school is, terwijl de kinderen met acht verschillende opdrachten voor huiswerk naar huis gaan. De onderwijzers zelf zijn echter geheel vrij na 12 uur 's middags om bijlessen tegeven en zodoende extra bij te verdienen. Het valt te twijfelen, dat het de onderwijzers zijn die hierbij baat hebben en niet de kinderen. Ik stel voor om terug te gaan naar het systeem van een volle schooldag.

Mijnheer de Voorzitter, er zijn thans zekere gratificaties die betaald worden, welke ik erg absurd vind en welke een soort luxe vind, die wij onmogelijk kunnen blijven handhaven. Een hiervan is o.a. de uitrustingstoelage. Dat is een soort gift, die iemand krijgt, wanneer die persoon naar Aruba komt om te werken, en het bestaat uit f. 3.000.- Antilliaans, maximum. Als ik het goed heb dan krijgt hij weer een toelage, wanneer hij terug gaat na hier 3 jaren te zijn gebleven, weer een f. 1.000.- Antilliaans. Mijnheer de Voorzitter, zoals mij werd verteld, wordt dit geld betaald om reden van het accoord die die persoon heeft voor de overtocht van Nederland naar de Antillen of beter gezegd een soort overeenkomst. Ik kan mij niet verenigen met dergelijke beloningen. Wanneer die persoon hier komt, dan komt hij met de volle verzekering, dat hij meteen kan beginnen te werken, dat wil dus zeggen, dat er in het geheel geen tijdsverlies is. Volgens verkregen mededelingen gebruiken zij dergelijke uitrustingskosten om, indien zij gehuwd zijn, meubels te kopen, een wagen te kopen en indien zij ongehuwd zijn voor de kosten van hun huwelijk. Mijnheer de Voorzitter, wij zijn heden niet in een finan-

ciële positie om een dergelijk geschenk te doen en ook niets aan luxe. Ik stel onmiddellijk voor om die uitrustingstoelage voorlopig te verlagen tot een maand salaris en ik zal later met een ander voorstel komen om het geheel af te schaffen.

Wij moeten ook trachten te bezuinigen op de dienstwagens, op het gebruik van de dienstwagens. Ik wil het Bestuurscollege voorstellen, om wederom geheel na te gaan wie er zoal gebruik mag maken van een dienstwagen en verder, dat alle dienstwagens in de garage van de Dienst Openbare Werken de nacht moeten doorbrengen, slechts uitgezonderd de wagens van personen die qua hun werk 's nachts of over het weekeinde op een enkele dringende oproep zouden moeten uitgaan. Ik wil ook de aandacht van het Bestuurscollege vestigen op het slechte rijden met de dienstwagens. Er zijn personen, die zodanig met de dienstwagens rijden, als zouden deze kapot gereden moeten worden. Een dienstwagen houdt het soms een jaar uit en dan is zij op. Zo ook de wagen D-1, ik hoop niet, dat dit op U terugslaat Mijnheer de Voorzitter, daar dit gebeurd is voordat U gezaghebber bent geworden. Deze wagen is heel erg misbruikt. Zij werd gereden, door personen, die niets met haar hadden uit te staan en zij werd gebruikt voor privé-zaken. Ik hoop, dat de D-1 slechts voor de dienst gebruikt wordt of voor officiele gelegenheden. Mijnheer de Voorzitter, ik wil ook voorstellen om in de toekomst indien dit mogelijk zou zijn, zekere kleine afdelingen op te heffen of beter gezegd, deze met andere te kombineren. Ik bedoel hiermede niet, dat wij nu direkt moeten stemmen om een departement (of afdeling) af te schaffen, ik bedoel in de toekomst, over 5 jaar, nu over 10 jaar of over 4 jaar, Ik stel voor om die departementen met hetzelfde soort werk te kombineren. Daarmee bedoel ik, b.v. Welvaartszorg, Toeristenbureau en de Voorlichtingsdienst in een enkele dienst te kombineren. Wij zouden Algemene Zaken, Archief, Bevolkingsbureau in een enkel departement kunnen kombineren. Wij kunnen de Accountantsdienst, dat gedeelte, dat bij het eilandgebied behoort, de Tabuleerdienst en Financiën in een enkele dienst kombineren en uiteraard onder een enkel Hoofd en zodoende kunnen wij het aantal aan personeel verkleinen. Ik stel ook voor om alle gebouwen, die het eilandgebied thans in huur heeft terug te geven, zodra wij ze kunnen overgeven, met inbegrip van het gebouw waar wij ons nu in bevinden.

Mijnheer de Voorzitter, ik vind het ook vreemd, dat er twee departementen zijn, een van het eiland en de andere van het land en die allebei werk hebben van de zelfde aard, dat zijn Domeinbeheer en Kadaster. Doordat zij gescheiden zijn, brengen zij een zekere moeilijkheid in het geven van service. Ik vraag mij af of het niet mogelijk is om of Kadaster over te maken aan het eiland en deze te kombineren met Domeinbeheer of Domeinbeheer over te maken aan het land en deze te kombineren met Kadaster. Er zullen misschien enige technische moeilijkheden zijn, waarvan ik niet afweet, maar die ik gaarne zou willen horen.

Mijnheer de Voorzitter, het systeem van de "coin-your-ideas", ideeënbus, is een uitstekend systeem om te bezuinigen of om verbetering te brengen in werkmethodes. Het te gelde maken van ideeën is een sukses bij de olie-maatschappijen over de gehele

wereld. Uit eigen ondervinding weten wij dit uit onze werkzaamheden bij de Lago. De reden voor dat plan is: 1) opbouwende ideeën te bevorderen, welke door de employees worden ingediend, door een premie te geven voor een dergelijk initiatief, dat leidt tot een verbetering van de werkwijze en verbetering in de methode, in de machinerien alsook de efficientie en veiligheid van de arbeiders. Ik wil mij voorkomen, dat bij het Gouvernement dit plan erg langzaam vordert, de beloningen zijn misschien veel te klein of misschien mist het een duwtje in de goede richting van de zijde van de direktie.

Wij moeten dat plan aantrekkelijker maken en de ambtenaren aanmoedigen daaraan deel te nemen. Het is ook tot onze aandacht gekomen, dat er zekere Hollandse ambtenaren zijn, die buiten diensttijd voor particulieren werken of werkjes opknappen. Een daarvan is een voorman bij Garage van Dienst Openbare Werken, die ook met een levensverzekering werkt. Ook zijn er personeelsleden van Dienst Openbare Werken die voor Ortiz & Gonzalez werken. Rekening houdende met onze huidige werktoestand, die zo precair is voor de eigen Arubanen, stel ik voor dat U die personen nu doet ophouden met het werken voor derden. Het verwondert mij, hoe het komt dat de Sociale Zaken deze aangelegenheid niet reeds gecheckt heeft.

Mijnheer de Voorzitter, hoe gaat het thans met de tandarts-wagen. Zoals ik heb vernomen, is de service zeer gering of niets. Soms blijft de wagen twee dagen staan, wachten op de Dienst Openbare Werken, opdat deze water of stroom komt aansluiten, maar het salaris van de tandarts blijft wel steeds doorgaan, zo ook van de verpleegster, die met hem werkt. Laat ons trachten in het vervolg deze handicap uit de weg te ruimen.

Het volk van Aruba, vooral van de buitendistrikten, is zeer verbolgen over de trage wijze waarop te werk gaat in verband met aansluitingen op het elektrisch net. Ik vraag het Bestuurscollege al het mogelijke te doen om de Elmar in deze aangelegenheid aan te sporen, meer dan half Aruba verkeert nog in duisternis, het is een schande. Het is nu tijd, dat het Bestuurscollege de Elmar een flinke uitbrander geeft.

En nu de weg, die te Noord in de buurt van de kerk wordt aangelegd, het is eigenlijk een zaak die Dienst Openbare Werken betreft en ik zal hierop in bijzonderheden terugkomen, bij de behandeling van de begroting van de Dienst voor Openbare Werken. Doch ik wil wel hier zeggen, dat de Dienst Openbare Werken een ongelofelijke lange tijd heeft genomen om deze weg te bouwen. Intussen was het verkeer aldaar geheel lam gelegd, en moest men omrijden over zandwegen, die in zeer slechte staat verkeerden. Ik begrijp niet waarom de Dienst van Openbare Werken zoveel tijd genomen heeft om 100 m. weglengte aan te leggen en af en toe met werk op te houden, waardoor het verkeer voor weken achtereen geheel stil kwam te liggen. Ik wens deze weg zo gauw mogelijk afgebouwd te zien, ik verzoek het Bestuurscollege hiervan werk te willen maken en ook de meest zuidelijk weg bij Boegoeroei, die volledig lam ligt en ik wens die wegen beeindigd te zien, en als ik het goed begrijp, dan staat er op de begroting een post van f. 50.000,- om de weg lopende vanaf de kerk te Noord naar Calabas.

Ik verzoek om zodra deze post wordt aangenomen, zo gauw mogelijk met het werk te beginnen.

Vele malen hebben de mensen onze aandacht gevestigd op de dammen; wanneer deze water hebben zijn het slechts de Chinezen, die hiervan profiteren. Zij komen met grote trucks en pompen en halen daar het water weg, terwijl het vee van de Arubanen zelf van dorst omkomen. Deze zaak is niet makkelijk, want wij hebben geen wettelijke bepalingen, waarbij wij de Chinezen kunnen verbieden daar water te komen halen. Ik weet niet wat het Bestuurscollege doen kan, (ze doen schrikken of wegjagen), om hen vandaar weg te krijgen en zo de Arubanen ook een kans te geven om water te halen.

Ik wil het Bestuurscollege er ook op attent maken om maatregelen te treffen voor de sociale instellingen, die wij hier op Aruba hebben. Als ik het goed begrijp staan zij heel weinig of in het geheel niet onder Gouvernements-controle. Ik vind dat er verschillende hiervan zijn, die eenzelfde doel hebben en die toch gescheiden zijn. Terwijl zij of een subsidie genieten of een aandeel krijgen in de Landsloterij. Ik wil een voorstel doen om te komen tot een systeem waardoor wij al deze instellingen kunnen centraliseren in een enkele organisatie onder een sterke controle van Gouvernementswege. Ten eerste Huize Bethanie, zij is een lofwaardige instelling, daar niet van, maar zij is te luxueus; hoelang nog zal Aruba een dergelijke luxe kunnen handhaven? Het kost het Gouvernement ongeveer f. 175.- tot f. 300.- per maand per kind. Ik geloof niet, dat er ergens ter wereld een zo luxueus weeshuis is te vinden. Rekening houdende met het groot aantal weeskinderen, dat elke dag groter wordt, is het zeer aan te bevelen om die plaats uit te breiden, maar ook eenvoudiger. Van de andere kant hebben wij Casa Cuna, een andere half-verlamde instelling, vanwege het gebrek aan direkte kapitaal, dan hebben wij nog Helpt Elkander, nog een half-dooie organisatie, maar die over een groot kapitaal beschikt op de bank. Maar het gebeurt, dat voordat zij iets voor de arme mensen doen, er eerst veel gesmeekt moet worden. Ik weet van twee gevallen; een ervan betreft een arm gezin, die gevraagd heeft om hun huis te repareren, (de ramen waren uitgevallen), om de ramen door nieuwe te vervangen; de instelling Helpt Elkander was na enkele maanden inderdaad gekomen en heeft enkele ramen aangebracht, die zo slecht gemaakt waren, goedkoop en met oud materiaal, dat het huis in dezelfde staat bleef. Een ander geval was van iemand, waarvan het dak van zijn huis een gat kreeg; men benaderde Helpt Elkander, welke de organisatie is, die hen moet helpen, en vroeg om enige zinken platen te verwisselen, Wat een schande! Helpt Elkander met al zijn duizenden guldens kwam met twee oude zinken platen aandragen om op het dak te spijkeren. Mijnheer de Voorzitter, in die organisatie Helpt Elkander zitten nog steeds dezelfde personen in de direktie, sinds deze instelling in het leven geroepen werd, nu bijna twintig jaar geleden, dezelfde mensen voor 20 jaren of zijn zij voor het leven benoemd. Nog sterker, ik wil even opmerken, dat die mensen van het type Arubanen zijn, die zeer gierig en krenterig zijn. Het zijn zeker niet de juiste mensen om aan het hoofd te staan van een karitatieve instelling. Personen die aan het hoofd staan van een karitatieve instelling moeten mensen zijn, met een open hart om aan arme mensen

hulp te verlenen, geen personen, die niets willen uitgeven; er moeten personen komen met nieuwe ideeen. Daarom wil ik voorstellen,(ik begrijp dat het Bestuursdollege dit niet kan doen, want Helpt Elkander is een organisatie, dat geheel onafhankelijk is), maar wij zouden hun een brief kunnen zenden en hen waarschuwen dat indien zij niet reorganiseren wij het aandeel van de landsloterij, dat hen wordt gegeven zullen intrekken of welk ander subsidie ook, die zij krijgen. Daarom wil ik gaarne zien, dat zij een nieuw bestuur kiezen, jonger, met progressieve ideeen en ook onder strenge controle van het Gouvernement. Daarom stel ik voor om die instellingen te centraliseren, in een enkele organisatie en onder strenge controle van het Gouvernement.

Mijnheer de Voorzitter, de service van de dokters hier op Aruba heeft een lichte verbetering getoond. Het volk, echter, voelt de noodzaak om meer dokters te hebben en ik vraag nu, waarom alleen maar Hollandse dokters hier op Aruba? De patienten moeten thans 4 a 5 uren aan de deur van de dokter blijven wachten. Indien die patient heel erg ziek is, dan zou hij zelfs kunnen sterven voordat hij de dokter te zien krijgt, en dat nog wel aan zijn deur. Daarom stel ik voor, dat wij gelegenheid geven, dat meerdere dokters zich hier komen vestigen, ook dokters van andere nationaliteit, zoals duitse, franse, italiaanse, amerikaanse dokters, goede dokters dan, ik bedoel geen halfwas-dokters. Ik stel voor, dat wij gelegenheid geven, dat zo'n dokter zich zo spoedig mogelijk hier komt vestigen en ook, dat zij een konkurrentie brengen in de prijs. Hoe worden thans de prijzen van de dokters gecontroleerd? Zij vragen maar wat hun goeddunkt. Wij moeten er ook nog een internist bij hebben, thans hebben wij maar een internist voor heel Aruba, als ik het goed begrijp. Hij heeft spreekuren maar enkele uren per dag en niet eens alle werkdagen. Wij moeten ook dringend een goede chirurg bij hebben. Volgens ontvangen mededeling zijn er soms 30 personen, die geopereerd moeten worden, die op een enkel chirurg wachten. Dat is een onmogelijke toestand, indien men 30 operaties op een dag verricht, dan bestaat er kans, dat je er een van verkeerd opereert.

Het vorig jaar heb ik mijn mening gezegd voor wat betreft het in het leven roepen van een prijscontrole en ik maak er het Bestuurscollege nogmaals hierop attent, om te komen tot dit systeem, want hoeveel verhoging er ook gegeven wordt, door de Lago of buiten de Lago, of bij het Gouvernement, als de prijzen niet gecontroleerd worden, dan heeft die verhoging geen waarde. Hier op Aruba verkoopt iedere winkel tegen de prijs, die zij goedvinden. Er bestaat thans geen prijscontrole.

Het volk van Aruba is erg slecht ingelicht over de hydroponics-farm. Dat komt, zoals mij verteld werd, omdat de kranten op Aruba al het mogelijke doen om dat projekt te boycotten. Ziet tot hoever persoonlijke gevoelens gekomen zijn. Een krant op Aruba boycotteert een zuiver Arubaans projekt.

Mijnheer de Voorzitter, daar U tegelijkertijd vertegenwoordiger bent van de landsregering en hoofd van Politie, wil ik het volgende onder Uw aandacht brengen. Enige weken geleden is er een

beklagenswaardig en droevig ongeluk gebeurd tussen twee broers te Santa Cruz, dat de dood ten gevolge had voor een van de broers. Volgens mededeling is het ongeluk ongeveer 6 uur 's morgens gebeurd, de politie kwam om 6.30 's morgens ter plaatse en voor zekere onbekende redenen is het lijk daar op de grond blijven liggen tot 9 uur 's morgens, drie uren lang. Ik vraag U allen hier tegenwoordig daar Uw opinie over uit te spreken, laat Uw menselijke gevoelens even werken. Beseft U hoe erg het was voor de moeder, de vader, de broers, toen zij hun broer daar voor drie lange uren dood op de grond moesten zien liggen, terwijl de politie maar rondliep en foto's maakte, hier een merk op de grond aanbrachten daar weer een merk, wat valt er zoveel te merken? Beseft U hoe beklagenswaardig het was, toen de familie maar moest blijven aanzien, dat hun broer daar drie uren lang op de grond bleef liggen? Beseft U het leed, dat die familie doormaakte gedurende die drie uren? En de politie en de detectives maar rondlopen en foto's nemen en tekens op de grond maken, veronderstel ik. Van mijn kant, Mijnheer de Voorzitter, zie ik de noodzaak van al deze dingen niet in. Ik ga nog verder. De politie nam de arme oude vader en ondervroegen hem op onbetamelijke wijze. Het was niet genoeg, dat zij de arme oude vader meenamen naar de wacht, maar zij kwamen terug met hem en namen toen de arme oude moeder van bijna 70 jaar onderhanden en ondervroegen haar, daarna wilde de Politie haar meenemen naar de Politie-wacht om haar verder te verhoren. Was het niet voor dekinderen, die erop stonden, dat de moeder niet meeging, dan hadden zij de moeder ook meegenomen naar de wacht om te verhoren. Ik verzoek U hier tegenwoordig, geeft menselijkerwijs Uw mening in deze aangelegenheid. Denkt U, dat die dag of dat ogenblik nu wel de geschikte was om een oude moeder te gaan ondervragen, die niet kan helpen, dat een dergelijk ongeluk gebeurd was? Ik vraag: waarom zoveel ondervragingen? Dit is een "clear case" een duidelijke zaak, de persoon, die het ongeluk veroorzaakt heeft is aangehouden, waarom kan men dus de ondervraging niet laten tot morgen, maar dat men juist op dat ogenblik de vader en de moeder in zo'n jammerlijk geval moet gaan ondervragen. Ik noem al deze dingen onnodig.

Nog een geval, Mijnheer de Voorzitter, het ongeluk dat plaats vond te Noord, waar een jongeman op straat werd gedood. De politie kwam te 5.30 's morgens aan en tot 8 uur in de ochtend lag het nog op de grond. Intussen ging het fotograferen en het aanbrengen van merktekens op de weg maar door. Niettegenstaande al deze fantasiën is het de politie tot heden niet gelukt achter te komen, wie hem heeft vermoord. Dit bewijst duidelijk, dat ons politie-systeem gefaald heeft. Een van de redenen is namelijk, dat wanneer wij ook langs de politiewacht komen, wij ongeveer een dozijn politie-agenten in de wacht zien zitten. Over de gehele wereld is de politie er om patrouilles te houden op de weg, niet om te zitten soezen in de wacht. Daarom stel ik voor, Mijnheer de Voorzitter, in Uw hoedanigheid van Hoofd van Politie om een onderzoek te doen instellen in deze zaak. Maar ik ga nog verder. Langs de zeekust tref je wel politie-agenten aan, altijd door, ik kan maar niet begrijpen, wat zij daar aan de zeekust

wel zoeken! Ik heb een reklame ontvangen van een gezin aan de poort van Lago Heights. Een persoon, die met zijn echtgenote daar in de manesdhijn een sandwich en een verfrissende drank wilde gaan gebruiken, werd door de Politie met een zaklantaarn in zijn gezicht beschenen en gevraagd, wat hij daar uitvoerde? Hij antwoordde: "Wel, ik ben hier met mijn vrouw en gebruik hier een sandwich in de frisse lucht". De politie wilde hem naar de wacht brengen om te onderzoeken of zij werkelijk zijn echtgenote was. Ik vind niet dat deze dingen noodzakelijk zijn, Mijnheer de Voorzitter. Wij leven in een vrij en demokratisch land. En mocht die dame dan niet zijn echtgenote zijn, het is de zaak van de politie niet om hem te vragen of het zijn vrouw is of niet.

Nog een geval die de vorige maand in Noord is gebeurd. Een vader van 11 kinderen had een ongeluk gekregen thuis, en het heeft twee uren geduurd, voordat de ambulance er was. En wat is hiervan de oorzaak, Mijnheer de Voorzitter? Reeds verschillende weken is er geen politie te Noord. Ik moet zeggen ,dat het volk van Noord een zeer fatsoenlijk volk is, dat het zoveel weken zonder politie is gebleven en zonder grote wanorde. Als ik goed begrijp, dan is de agent, die daar gestationeerd is met verlof en was er geen vervanger voor hem. Ik ben er zeker van, dat, indien er politie was in dat district, zij van de twee ongelukken, die hadden plaats gevonden, misschien hadden kunnen vinden, wie de jongeman vermoord had op de weg. Maar er was geen politie daar, zodoende moest de politie van Sta. Cruz gewaarschuwd worden om het onderzoek te komen doen, toen het geval reeds 4 of 5 uren tevoren had plaats gevonden. Ik ga nog verder, er is een brandweertruck gestationeerd te Noord. Laat ons veronderstellen, dat er grote brand uitbreekt te Noord, (de reden waarom die brandweertruck daar gestationeerd is, is omdat de Noord een grote plaats is met grote gebouwen, zoals het Aruba Caribbean Hotel). Dus stel, dat er een brand uitbreekt in het Aruba Caribbean Hotel. Wie is er belast om met de brandweertruck uit te rukken? De brandweertruck is daar ook weggehaald geworden. Waarom geven wij zoveel geld uit om daar een brandweerpost te bouwen? Deze dingen lijken mij zeer absurd. Het interesseert mij zeer in deze aangelegenheid een antwoord te krijgen.

Ook wil ik de aandacht van de politie vestigen op het racen van wagens op de boulevard. Men heeft van de mooie boulevard een plaats gemaakt om autorennen te houden en dat kan ongelukken veroorzaken aan degenen, die over die weg rijden.

Mijnheer de Voorzitter, wij zijn allen op de hoogte van onze financiele situatie, die met de dag kritieker wordt. De onkosten worden groter maar de inkomsten zijn tot een standstill gekomen. Wij hebben een zekere overeenkomst met het Land, waarbij wij een zeker procent moeten bijdragen van onze inkomsten ten behoeve van het Land. Een van de redenen waarom het systeem thans kritiek is geworden is, omdat het Gouvernement zowel eilandelijk als centraal met te gulle hand zekere subsidies verleenden, sociale

wetten en verschillende van dergelijke geldgiften. Sociale wetten in het leven roepen is zeer mooi en noodzakelijk, maar men moet ook zorgen, dat dit een stroom in tweeërlei richting is, "two-way flow", daarmede wil ik zeggen, dat de toevloeiing van beide zijden moet komen. Het geld komt binnen, het geld gaat er weer uit. Er moeten inkomsten zijn, om de uitgaven te kunnen hebben. Maar hier in de Antillen is het precies omgekeerd. Neem b.v. de ouderdomsvoorziening, welke een landsaangelegenheid is, maar waarvoor ook wij bijdragen en ik daarom enige aanmerkingen op wil maken. Een prachtige verordening, zonder twijfel, maar verkeerd ingevoerd, er zijn alleen maar uitgaven en hoeveel jaren zullen wij een ouderdomsvoorziening kunnen handhaven, die ons 3 of 4 millioen guldens kost en waar niemand toe bijdraagt, het zijn alleen maar uitgaven, er staan daar geen inkomsten tegenover. Ik vraag, dat wij die overheidsinstanties, die hiervoor verantwoordelijk zijn, hierop wijzen, om te zien, dat wij tot een meer konkrete regeling komen. Ik stel voor, Mijnheer de Voorzitter, dat wij de sociale wetten van Nederland bestuderen of van de andere landen van Europa.

Volgens mededeling, Mijnheer de Voorzitter, heeft de Arend Petroleum Mij het Eilandsbestuur al de windmolens ten geschenke gegeven, die zich ten oosten van de boulevard bevinden, een stuk of veertig in totaal en ik wil het Bestuurscollege voorstellen om deze molens te koop aan te bieden aan die mensen, die een put hebben en die een kleine plantage willen houden, er zijn veel mensen, die gevraagd hebben of zij een van die molens zouden kunnen kopen. Laat ons dus een advertentie plaatsen in de bladen waarbij wij aanbieden, dat wij enige tweede-handse molens te koop hebben en dat de mensen van het volk deze kunnen kopen.

Ik wil het Bestuurscollege attenderen op het geven van subsidie; zoals b.v. het C.C.A., die fl. 17.000.- aan subsidie vraagt. Wie gebruikt die faciliteiten van het C.C.A.? Slechts een groep mensen hier op Aruba. Ik kan me nog de speech van de heer Petronia herinneren, uitgesproken op de dag van de opening van die plaats en waarin de heer Petronia o.a. zei: "Opdat deze plaats een sukses zij moeten de mensen van het volk er gebruik van maken". Tot nu toe hebben de mensen van het volk geen gebruik gemaakt van die plaats. Kent U de reden, Mijnheer de Voorzitter? De reden is, dat de voorstellingen, die daarin gegeven worden, niet bij het volk in de smaak vallen. Men presenteert daar een persoon, die viool komt spelen, die treurmuziek speelt, waar de mensen niet van houden. Waarom houdt men het niet een beetje semi-klassiek? Meer populaire voorstellingen geven, zodat deze tegelijkertijd de plaats kunnen helpen onderhouden, in plaats van alleen maar die voorstellingen te geven, waar Aruba niet van houdt, wij zijn deze voorstellingen niet gewoon en wij zullen, volgens mij, er ook nooit aan wennen. Ik ga nog verder hierop door, en dat is, dat de Direktie van deze organisatie in de handen is van dezelfde mensen van altijd en dat deze mensen steeds weer proberen om de mensen van de buitendistrikten uit te sluiten. Men vindt in geen een van die organisaties een persoon van de buitendistrikten en ik protesteer hiertegen.

Wij hebben verschillende organisaties hier op Aruba, die de Eilandsraad komen vragen om hen te onderhouden. Maar men treft in de besturen van deze organisaties nooit iemand van de buitendistrikten aan. Dat doet aanvoelen als discriminatie, zoals b.v. het vistournooi, dat enkele dagen geleden hier op Aruba werd gehouden. Wie zijn hier voor Aruba uitgekomen in al de internationale wedstrijden? Drie personen van de buitendistrikten. Ik stel voor, ik vraag en ik verlang dat wij in de toekomst in al deze organisaties, die hier op Aruba worden gevormd een vertegenwoordiger van de buitendistrikten hebben, want indien deze discriminatie blijft voortbestaan, dan zal ik, telkens wanneer men in de Eilandsraad subsidie komt vragen, tegenstemmen en ik zal al de overige vertegenwoordigers van de buitendistrikten in deze Raad aansporen dat ook te doen. En dit geldt ook voor het Bestuurscollege, ik verlang spoedig een persoon van de buitendistrikten in het Bestuurscollege te zien.

Mijnheer de Voorzitter, daar U tevens vertegenwoordiger bent van de Landsregering, wil ik U het volgende ter kennis brengen. Wij hebben verschillende klachten ontvangen van transito-passagiers, die naar Aruba komen, dat zij erg worden lastig gevallen door de Immigratie of de Vreemdelingendienst. Zekere ambtenaar van die Dienst zit hen te veel achterna. Ik kan hier een geval vermelden, waar een dame van Latijns Amerika hier enkele weken vakantie kwam doorbrengen. De vreemdelingendienst kan natuurlijk niet verwachten, dat deze dame zich 24 uren per dag in huis opsluit, zij moet uitgaan, een gezellige tijd doormaken met haar vrienden. Als ik het goed heb, dan zat er al die tijd een zekere beambte van de Vreemdelingendienst achter haar aan, waar zij zich ook begaf, terwijl hij haar dwaze vragen stelde en haar paspoort inhield. Op die wijze bevorderen wij geenszins het toerisme op Aruba, integendeel wij jagen hen zelfs weg.

Een ander geval, wat ook het Land betreft, is de kwestie "het Nederlands paspoort". Een vrouw van Engelse nationaliteit is gehuwd met een Arubaan, dus is die vrouw Nederlandse geworden. Zij heeft recht op een Nederlands paspoort. Toen zij het eiland wilde verlaten om met vakantie te gaan heeft de Immigratie een vertrek- en een toelatings-bewijs van haar geeist en voor haar kindje, dat op Aruba is geboren en dus Arubaan is. Op het toelatingsbewijs stond geschreven, dat die vrouw voor een bepaalde datum terug moest zijn. Met andere woorden, als die vrouw dus na die bepaalde datum terug zou komen, dan zou zij dus niet worden toegelaten, terwijl zij een Nederlands paspoort heeft. Mijnheer de Voorzitter, het paspoort wordt door de Staat afgegeven en dit is een principiele kwestie, die maakt, dat het Nederlands paspoort niet veel waarde heeft, want die persoon heeft een Nederlands paspoort, zij is erkend als Nederlandse, maar wanneer zij het eiland verlaat of weer terug keert heeft zij toch een vergunning nodig. Dit doet de geldigheid van een Nederlands paspoort geheel te niet. Ik wil ook spreken over enige opmerkingen, die door een van mijn collega's werden gedaan, betreffende personen zonder diploma's die te werk gesteld worden bij het Gouvernement.

Wij hebben momenteel [illegible] op Aruba, die de [illegible] op het [illegible] en de [illegible] van [illegible] van de buiten- [illegible], dat [illegible] b.v. het vliegtuig [illegible], dat [illegible] daarna geleid, hier op Aruba een [illegible]. Wie [illegible] voor Aruba [illegible] de internationale wedstrijden? [illegible] personen van de bureau[illegible]ken. Ik stel voor, ik vraag en ik verlang dat wij in de toekomst [illegible] deze organisaties, die hier op Aruba [illegible] [illegible] van de [illegible], deze discriminatie blijft voortbestaan, dan zal ik, [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible], [illegible] dat ik [illegible] de overige [illegible] van de [illegible] [illegible] in deze Raad aansporen dat ook te doen. En dit geldt ook voor het [illegible], ik verlang spoedig, een persoon van de [illegible] in het [illegible] te zien.

Mijnheer de Voorzitter, [illegible] U tevens [illegible], van de Landsregering, wil ik U het volgende [illegible] brengen. Wij hebben [illegible] [illegible] die naar Aruba komen, dat zij [illegible] door de Immigratie of de [illegible] moet. Zekere [illegible] van deze [illegible] [illegible]. Ik kan hier [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

verwachten, dat deze dame zich 24 uren per dag in huis opsluit. Zij moet uitgaan, een gezellige tijd doorbrengen met haar vrienden. Als ik het goed heb, dan zat er al die tijd een zekere beambte van de Vreemdelingendienst achter haar aan, waar zij zich ook begaf, terwijl hij herhaaldelijk vragen stelde en haar paspoort inlichtte. Op die wijze [illegible] wij [illegible] [illegible] op Aruba, [illegible] [illegible] jegen [illegible] [illegible].

Een ander geval, wat ook het land betreft, is de kwestie "het Nederlands paspoort". Een vrouw van [illegible] nationaliteit is [illegible] een [illegible], die [illegible] [illegible]. Zij heeft recht op een Nederlands paspoort. Toen zij het eiland wilde verlaten om met vakantie te gaan heeft de Immigratie een vertrek- en een toelatings-bewijs van haar geëist en voor haar kindje, dat op Aruba is geboren en dus Arubaan is. Op het toelatingsbewijs stond geschreven, dat die vrouw voor een bepaalde [illegible] moest zijn. Met andere woorden, als die vrouw [illegible] [illegible] die bepaalde datum [illegible], dan zou zij [illegible] [illegible] worden toegelaten, terwijl zij een Nederlands paspoort heeft. Mijnheer de Voorzitter, het paspoort wordt door de [illegible] [illegible] dit is een principiële kwestie, [illegible], dat het Nederlands paspoort niet veel waarde heeft, [illegible] een Nederlands paspoort, zij [illegible], maar wanneer zij het eiland verlaat of weer terug keert heeft zij [illegible] een vergunning nodig. Dit doet de [illegible] van een Nederlands paspoort geheel teniet. Ik wil ook spreken over enige opmerkingen, die door een van mijn collega's werden gedaan, betreffende [illegible] [illegible] [illegible] die [illegible] gesteld worden bij

[illegible]

Mijnheer de Voorzitter, wij hebben hier op Aruba of in de Antillen een systeem, hetwelke wij van het koloniaal bestuur indertijd hebben geerfd, meen ik, waarbij men teveel diploma's eiste voor bepaalde baantjes hier op Aruba en dat werd, volgens mij, uit - sluitend gedaan om de Arubanen uit deze functies te weren, want de Arubanen hebben die diploma's niet. Zoals wij zien, wordt voor een doodgewone functie als Sekretaris van de Voogdijraad geeist, dat men meester in de rechten is. Wij hebben geen meesters in de rechten en wij zullen er ook geen hebben. Dat wil dus zeggen, dat geen enkele Arubaan de functie van Sekretaris van de Voogdij-raad zal kunnen bekleden. Het werk van de Sekretaris van de Voogdij-raad is merendeels om personen, die willen gaan scheiden bij te staan, gevallen van onwettige kinderen en dergelijke en ik ben er zeker van, dat er hier niemand is die mij kan overtuigen, dat er niemand op Aruba is, die dit werk niet zou kunnen doen. Ik zie niet in waarom een meester in de rechten! Een praktizijn is meer dan genoeg. Wie hierin kan mij overtuigen, dat mijn collega Eman niet goed zou zijn voor Sekretaris van de Voogdijraad? Ik voor mij, heb veel respekt voor personen met diploma's, maar ik heb ook respekt voor een "self-made man" en indien wij ons gaan baseren op die oude wetten van de koloniale tijd, waarbij men bepaalde diploma's nodig hebt om bepaalde functies te bekleden, hier op Aruba, dan zullen de Arubanen altijd blijven uitgesloten van de voorname posities. Daarom wil ik een opmerking maken, daar een van mijn collega's gezegd heeft, dat personen zonder diploma's bepaalde functies in het Gouvernement bekleden. Dat is zo overal ter wereld, Mijnheer de Voorzitter, in Amerika, in Europa, overal waar een Gouvernement het bestuur overneemt heeft het zijn mensen, die het in bepaalde sleutel-posities wil benoemen. Totnutoe bestaat er geen Gouvernement, dat het bestuur van een land overnam en zijn mensen buiten het Gouvernement heeft gelaten. Dat is iets heel dwaas. Ik heb geen enkele aanleiding kritiek uit te oefenen op geen enkel Gouvernement, wanneer dit het Bestuur overneemt en het zijn mensen in hoge functies of sleutel-posities aanstelt. Ik geloof niet alleen in het diploma, ik geloof ook in de "selfmade man".

Mijnheer de Voorzitter, rekening houdende, dat de werkeloosheid met de dag groter wordt hier op Aruba, vind ik, dat het zeer noodzakelijk is, dat wij alle medewerking geven aan de commissie, die daarmee belast is. Indien mogelijk deze uit te breiden. Wij moeten ook trachten het kapitaal dat daartoe beschikbaar gesteld zal worden goed te gebruiken. Daarmee bedoel ik nou niet, mensen aan het werk zetten om alleen maar rond te lopen, maar er op toe-zien dat zij ook werk afleveren. Als de werkeloosheid blijft ver-meerderen en wij niet uitzien naar nieuwe industrien om werk te kunnen geven, dan geloof ik, dat wij voor het jaar 1962 het systeem van de 6-urige werkdag in het leven zullen moeten roepen. Daardoor zal per elke drie betrekkingen een betrekking meer worden verkregen. Ik veronderstel, dat andere landen de invoering van het systeem van de 6-urige werkdag reeds in bestudering hebben. Maar van de andere kant wil ik de aandacht van het Bestuurscollege vestigen op bepaal-de misbruiken, die plaats vinden bij verschillende aannemers hier op Aruba. Ik bedoel hier niet Petrona & Croes, maar andere aannemers-firma's hier op Aruba. Ik weet van een van de aannemersbedrijven

hier op Aruba, die langs de weg naar Noord tot aan Ponton huizen aan het bouwen is, en die, daar er vele mensen zijn zonder werk, aan arbeiders (peon) werk aanbieden, maar tegen f. 0.75 per uur. Mijnheer de Voorzitter, f. 0.75 is een zeer slechte prijs, een arbeider kan van dat bedrag niet voor een week leven. Zij hebben de metselaars f. 1.25 per uur aangeboden. Ik vraag om de aannemers er op attent te maken dat wij een minimumlooncommissie hebben, waar ik zelf een lid van ben. De taak van de commissie is uitsluitend om de lonen van winkelpersoneel, huispersoneeel of personen, die minder dan f. 1.00,- per maand verdienen. Ik stel voor om aan deze commissie bevoegdheid te geven om ook de minimumlonen van de arbeiders te bepalen, rekening houdende met de werkloosheid, die thans op Aruba heerst; indien wij van Gouvernementswege geen minimumloon bepalen, dan zal er een grove uitbuiting komen door bepaalde aannemers en handelaren op Aruba van die arme arbeiders zonder werk.

Ik wil gaarne weten, Mijnheer de Voorzitter, hoe het staat met de kwestie hospitaal. Het eilandgebied Aruba werd benaderd om enige financiele steun te geven aan die instelling. Hoeveel controle oefent het Hoofd van de Gezondheidsdienst op het hospitaal uit? Volgens ontvangen inlichtingen werd een persoon, die een ongeluk te Noord heeft gekregen, naar San Pedro Hospitaal vervoerd. Die man is daar 24 uren lang blijven liggen zonder dat er een dokter bij hem kwam. Na 24 uren kwam men hem behandelen en door een ongelukkige samenloop van omstandigheden is hij toen overleden. Mijnheer de Voorzitter, indien iemand een ongeluk krijgt, wij weten dit van de Lago, (en daarom zeg ik God zegene de Lago, want was het niet voor de Lago, dan stierven wij allemaal hier op Aruba), in het Lago-hospitaal wordt men op dat zelfde ogenblik onderzocht, van top tot teen, om te zien wat de patient scheelt, wat er met hem gebeurd is, of zij hem een bloedtransfusie kunnen geven, dan wel wat zij kunnen doen om het leven van de patient te redden, maar wanneer men iemand 24 uren lang ergens neergooit zonder naar hem om te kijken, dan heb je reeds lang een infektie te pakken of ben je reeds leeggebloed, ik geloof dus niet dat wij op die wijze een mensenleven kunnen redden. Daarom vraag ik het Hoofd van de Gezondheidsdienst om een onderzoek te stellen in deze zaak; die betrokken persoon, het is droevig om dat te vermelden, is gestorven en heeft zijn vrouw met 11 kinderen achtergelaten. Mijnheer de Voorzitter, 11 kinderen zonder vader. Dit is niet de eerste maal, dat ik van dergelijke gevallen hoor, waar een persoon zwaar gewond, in het hospitaal wordt neergegooid, zonder dat er een dokter bij hem komt. Ik veronderstel, dat men zegt, wanneer hij na 24 uren nog in leven is, men dan zal onderzoeken wat er met hem gebeurd is.

Ik wil de aandacht van het Bestuurscollege vestigen op de apotheken hier op Aruba. Ik weet van gevallen waarbij ikzelf in persoon in de morgenuren, 6uur of 7 uur, naar een apotheek moest en dat alle apotheken dicht waren. Geen van de apotheken had dienst op dat ogenblik. Als ik goed begrijp hebben wij een nachtdienst-systeem. Ik stel voor dat wij een systeem invoeren, waarbij een apotheek 24 uren per dag open moet blijven, hun deuren wegnemen zelfs! Nu echter, hebben wij op de deuren van de apotheken "nachtdienst", men klopt, totdat de deur bijna invalt,

maar geen "nachtdienst" noch "morgendienst". Van de andere kant, echter, Mijnheer de Voorzitter, vinden wij wel de kroegen open om 6 uur in de ochtend. Kijken wij even bij de poort van de Lago te San Nicolas, de Shanghai Restaurant, een Chinees, die om 6 uur in de ochtend open is en die drank verkoopt. Wij, die bij de Lago werken kennen dat, op betaaldagen of de dag daarop; hoeveel arbeiders verliezen niet een werkdag vanwege Shanghai, de plaats is open, zij krijgen de verleiding, zij hebben geld op zak, zij kopen rum en gaan niet naar het werk. Hoe dikwijls kan men wel zien hoe de voormannen, hun arbeiders in Shanghai gaan zoeken, ik persoonlijk ben er dikwijls op uit gegaan om mensen daar te zoeken, die met mij werken. Mijnheer de Voorzitter, wij moeten tot een systeem zien te komen, waarbij dergelijke gelegenheden gesloten worden; indien men daar sandwiches of voedsel verkoopt, laat hen dat alleen doen van 6 uur tot 10 uur en sterke drank van 10 uur naar boven, maar het systeem om vanaf 6 uur in de ochtend in de gelegenheid te zijn om te drinken brengt een verleiding voor hen, die van drinken houden en is de oorzaak, dat verschillende van hen een werkdag verliezen.

Nou vraag ik, welke is noodzakelijker: een apotheek of een kroeg, die rum verkoopt. Mijnheer de Voorzitter, sprekende over het gebruik van sterke drank hier op Aruba, is het zeer aan te bevelen dat het Gouvernement een flinke steun geeft aan de instelling Alcoholic Anonymous. Ik heb hier een statistiek van de Kamer van Koophandel, die, het is haast ongelooflijk, Mijnheer de Voorzitter, laat zien, dat Aruba gedurende de laatste 11 maanden, dus per 30 november, 2.000.000 liter bier, 150.000 liter rum, 250.000 liter jenever, 150.000 liter whisky, 50.000 liter cognac heeft gedronken.

2.000.000 liter bier, Mijnheer de Voorzitter, is heel wat bier. Er bestaat geen twijfel, dat wij allen deel hebben in deze 2.000.000 liter bier. Daarom wil ik hier aanbevelen, dat het Gouvernement een grote steun geeft aan de organisatie "Alcoholic Anonymous", want volgens indertijd ontvangen berichten is de verbetering van de alcoholisten, die zich bij die organisatie aansloten, bewonderingswaardig. Vervolgens, Mijnheer de Voorzitter, is er in de Wilhelminastraat ter hoogte van de woning van de heer Julio Habibe een bar, die door een Portugees wordt gedreven, waar er veel herrie is. Er komen daar geregeld vrouwelijke personen en leggen daar haar kontakten. Ik stel aan de Voorzitter in zijn hoedanigheid van Hoofd van Politie, voor een onderzoek te doen instellen. Ik geloof niet, dat het gepast is om dergelijke bars in bedrijf te laten, in een van de voornaamste straten in Oranjestad.

Mijnheer de Voorzitter, in het geven van voorschotten bestaan er zekere ingewikkeldheden, die ik niet kan aannemen, zoals het geleid wordt. Ik weet van iemand, die een voorschot van f. 200.- heeft gevraagd om een boot te kopen. Nadat hij bijna twee jaar had gewacht, besloot hij bij een particulier te gaan lenen. Een ambtenaar van Dienst Openbare Werken vroeg om een voorschot van f. 300.-. Nadat hij een lange tijd had gewacht, een boel verklaringen had afgelegd, en hij verschillende malen bij de baas moest komen, had hij toch niets gekregen. Maar ik hoor wel, dat er bepaalde Hollandse ambtenaren zijn, met zeer hoge salarissen, die maar 6 maanden in dienst zijn, die een voorschot van f.5000.- vragen en deze ook krijgen en wel renteloos, binnen een paar maanden. Het is bijna niet te

[illegible] en dat [illegible] Vrede [illegible] wetten, [illegible] Mijnheer de Voorzitter, vindt zij wel de kroeg [illegible] om 6 uur [illegible] Kalkeer zij eens bij [illegible] van [illegible] in [illegible] 's avonds [illegible] om 6 uur [illegible] de [illegible] verkeerd, [illegible] bij [illegible]

[illegible] of [illegible], [illegible] arbeiders

[illegible] gaat op weg, zij [illegible] en gaan niet naar het werk. Hoe dikwijls kan men wel zien hoe de voormannen, baas, arbeiders [illegible] het [illegible], ik persoonlijk heb [illegible] Mijnheer de Voorzitter, wij trachten tot een [illegible] te komen, waarbij [illegible] geslaten worden [illegible] men [illegible] drinkt, [illegible] dat alleen door van 6 uur tot 10 uur [illegible] drank van 10 uur naar boven, maar; het [illegible] 6 uur [illegible] om te drinken [illegible] een verplichting voor hen, die van drinken houden en is [illegible], dat verschillende van hen een werkdag verliezen.

[illegible] wil [illegible] één gebruik of een kroeg, die [illegible], [illegible], spreken over het [illegible] op Aruba, [illegible] vindt [illegible] dat [illegible] de last [illegible] alcohol, [illegible] gemaakt [illegible] de Staten [illegible], [illegible] bier, [illegible] 200.000 liter rum, 750.000 liter

2.000.000 liter bier, Mijnheer de Voorzitter, [illegible] bier, [illegible] 2.000.000 liter [illegible] ik hier aanvoeren, die het Gouvernement [illegible]

[illegible] en [illegible] commissie [illegible], [illegible]

[illegible]. Verfolgens, Mijnheer de Voorzitter, is er in [illegible] van [illegible], [illegible] want er veel heeft [illegible]. Er [illegible] persoonlijke personen en [illegible] kon- [illegible]. Ik [illegible] Voorzitter en [illegible] Hoofd [illegible], voor een [illegible]. Ik geloof niet, [illegible] te laten, [illegible] van [illegible] en Onderwijs.

Mijnheer de Voorzitter, in het [illegible] bestaan er [illegible], [illegible], zoals [illegible] [illegible] van 1.200,- heeft ge- [illegible] mei gewacht, [illegible] van [illegible] van f. 395,-. Maar [illegible] zijn [illegible], [illegible] zelf [illegible]. Maar ik weet wel, dat er [illegible] Nederlandse ambte- [illegible], [illegible] 6 maanden in dienst [illegible] van f. 7.200,- [illegible] krijgen [illegible] maanden. Dit is billijk niet te

geloven. Ik veronderstel, dat de reden hiertoe ligt bij de personen, die advies moeten uitbrengen op dat voorschot. Om een voorschot te krijgen heeft men advies van verschillende hoofden van dienst, die arme visser heeft geen een hoofd van dienst als vriend, daarom krijgt hij geen enkel soort aanbeveling. Maar bij de Hollandse ambtenaren, die goed bevriend zijn met hoofden van dienst, gaat het advies dezelfde dag nog uit, en twee maanden daarna heeft hij reeds zijn voorschot, renteloos, Mijnheer de Voorzitter, ik protesteer hiertegen. Ik ben sterk onder de indruk dat zowel voorschotten als beurzen aan arme mensen moeten worden verstrekt, zij zijn er voor de arme mensen, die niet in staat zijn te betalen, en niet voor mensen, die een groot salaris verdienen, noch renteloos, noch met, noch zonder rente! Daarom verzoek ik het Bestuurscollege deze aangelegenheid te onderzoeken en ertoe te zien dat wij het systeem van voorschottenverlening onder controle stellen.

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat ik reeds lang genoeg heb gesproken. Voordat ik eindig, wil ik de verschillende frakties van de Eilandsraad erop attent maken, dat zonder twijfel elke fraktie haar verschil in opinie heeft, elke partij heeft haar eigen tendens en ik eerbiedig die doelstelling. Maar er komt een zeker ogenblik waarop wij verschil in opinie opzij moeten zetten en ook politiek belang. Er komt een zeker ogenblik waarop wij een eenheid moeten vormen onder al de leden van deze Eilandsraad samen en indien wij inderdaad aantonen, dat er een eenheid bestaat onder de leden van de Eilandsraad, dan kunnen wij zeggen dat wij ons ideaal hebben bereikt, welk ideaal voor ons is: een goede samenwerking in een hechte eenheid en zodoende te bereiken, dat wij van Aruba een betere plaats maken om te leven, voor U alle en voor Uw kinderen. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, met veel belangstelling heb ik verschillende sprekers in de loop van de dag gevolgd. De meeste hunner hebben gebruik gemaakt van mineur toonladders. Ik hou eenmaal van afwisseling en daarom zal ik even gebruik maken van een majeur toonladder, en hier en daar enkele mineurtoetsen aanraken. Vanmorgen heb ik de indruk gekregen dat enkelen, onzer door de bomen het bos niet meer zagen. Laten we zakelijk zijn, het spijt me, maar door persoonlijke aanvallen bereiken we niets. Het algemeen belang moet steeds voor ogen worden gehouden.

Alvorens met mijn kort betoog aan te vangen, wil ik vanaf deze plaats mijn waardering uitspreken vanwege het feit dat het Bestuurscollege, ondanks de steeds moeilijker worden tijden, ondanks de stijgende uitgaven, een rustig en gezond beleid voert. Als ik dit zeg, Mijnheer de Voorzitter, dan zijn dit geen lege woorden, want in de meeste gevallen heb ik altijd getracht om mijn geweten te laten spreken en tot nu toe is dit altijd de beste weg gebleken. Hiermee wil ik niet zeggen dat het Bestuurscollege feilloos is, neen, integendeel, maar overal waar er gewerkt wordt, worden fouten gemaakt en ik beschouw het dan als mijn dure plicht om wanneer ik zie dat er fouten gemaakt worden, op fouten te wijzen, hetgeen ik altijd gedaan heb en ik moet ook erkennen dat men altijd begrip voor mijn opmerkingen getoond heeft.

[illegible] heeft [illegible] van verschillende [illegible] die [illegible] aanbevelen. Daar zij [illegible] hebben, die goed bekend zijn met [illegible], wat het advies [illegible] en twee maanden [illegible] zijn [illegible] die [illegible] en zowel [illegible] moeten worden verstrekt, zij zijn [illegible] eigen [illegible] en niet voor [illegible], die [illegible]

[illegible] Voorzitter [illegible] heeft [illegible] een [illegible] kunnen [illegible] te behoeden, dat wij van Aruba een betere plaats maken om te leven, waar [illegible].
Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] belangrijk [illegible] te [illegible] van [illegible] door [illegible] van onze [illegible] en [illegible] dat [illegible] voor de [illegible] het [illegible] zijn [illegible] algemeen belang moet steeds voor ogen worden gehouden.

[illegible] zijn [illegible] van [illegible] uit dat het [illegible] omdat de [illegible] Als ik dit [illegible], Mijnheer de Voorzitter, [illegible] wat [illegible] te [illegible] als [illegible] dat [illegible] ik [illegible] zijn opmerkingen gehoord heeft.

Mijnheer de Voorzitter, het is niet zoals velen denken de taak van het Bestuurscollege om voor iedereen en de gehele gemeenschap te denken. Het is wel haar taak maar de onze ook. Elk raadslid is verantwoordelijk voor de goede gang van zaken. Op hun schouders rust een zware taak. Als men zo maar alles afbreekt zonder met tegenvoorstellen voor de dag te komen dan is dat een teken dat men zijn taak probeert te ontgaan, wat ik niet ridderlijk kan noemen. Het is onze taak om aan te wijzen hoe men aan de middelen moet komen en het geachte lid, dat met konkrete voorstellen komt kan ik de verzekering geven, dat hij mij aan zijn zijde zal vinden en samen zullen wij dan optrekken om voor het gemeenschappelijk welzijn van het volk te strijden, om de belangen van het volk te behartigen.

Mijnheer de Voorzitter, thans een woordje over ons onderwijs. Ik wil beginnen met mijn grote vreugde uit te drukken over het feit, dat dit geacht College de stap heeft durven nemen tot algehele gelijkschakeling van de lagere scholen, en algehele afschaffing van schoolgelden. Dit betekent een mijlpaal op de weg naar sociale rechtvaardigheid. Immers, ik heb in de Raad meerdere malen betoogd welk een grove onrechtvaardigheid er bestaat bij ons lager onderwijs, waar aan een gedeelte van onze jeugd kostbaarder en beter onderwijs gegeven wordt, dan aan een ander deel. Ik hoef hier niet verder op terug te komen. Ik citeer U nog enkele gedeelten van mijn betoog van 3 februari 1958. Ik citeer, Mijnheer de Voorzitter, "Ik wil mij voornamelijk beperken tot het gewoon lager onderwijs en het vervolgonderwijs voor meisjes. Verreweg het grootste deel van onze jeugd zit op de zg. b-scholen. Dit zijn scholen waarvoor de ouders geen schoolgeld hoeven te betalen. Deze kinderen komen dus voor het merendeel uit arme, meestal grote gezinnen.

Een veel kleiner deel van onze Arubaanse jeugd gaat naar de school waarvan de ouders wel schoolgeld betalen. Dit zijn kinderen, Mijnheer de Voorzitter, uit de zg. betere milieu's. Hier wordt dus al een scheiding gemaakt tussen kinderen alleen door het feit, dat de ene groep ouders veel meer geld heeft dan de andere. Op zichzelf bezien al volkomen fout.Per jaar wordt voor een kind, dat zich op een b-school bevindt veel minder uitgetrokken dan voor een kind dat op een betalende school zit. Het kind krijgt minder leermiddelen, terwijl het precies evenveel leerstof te verwerken krijgt. Er zijn velen die dit volkomen logisch zullen vinden en zullen zeggen: "Als de ouders betalen, moeten de kinderen ook meer ontvangen". Maar hiermee ben ik het niet eens; want als wij even aan het rekenen gaan dan vinden wij dat een kind van de b-school de gemeenschap ± f. 200.- per jaar kost. Voor een kind op de betalende school wordt ongeveer f. 400.- uitgetrokken. Hiervan betalen de ouders als maximum ± f. 100.- zodat de gemeenschap juist aan deze, toch al bevoorrechte kinderen een extraatje geeft van ± f. 100.-. U voelt wel dat uiteindelijk hierin een stuk discriminatie zit ten opzichte van het grootste deel van onze jeugd.

Op Curacao heeft men het schoolgeld afgeschaft. Deze afschaffing vind ik niet juist. Het zou beter geweest zijn indien schoolgeld betaald wordt door de ouders die boven een bepaald inkomensgrens

komen en dit schoolgeld te heffen als opcenten op de inkomstenbelasting, hetgeen een aanzienlijke administratieve vereenvoudiging zou betekenen".

Natuurlijk zullen uit de gelijkschakeling problemen voortvloeien, maar moeilijkheden zijn er om overwonnen te worden. Als lid van de Raad en als persoon, die jarenlang het onderwijs gediend heeft wil ik gaarne mijn steentje bijdragen tot het welslagen van dit gedurfde plan. Hiertoe zou ik over de volgende punten nader ingelicht willen worden.

Door het zg. rangenstelsel waarbij op de lagere b-school ervaren en bevoegde leerkrachten in de lagere klassen niet aan hun salaris komen en dus overgeplaatst worden naar de betalende school is de bezetting van de b-school kwalitatief minder. Daarom zou ik nu de volgende vraag willen stellen:

Ligt het in de bedoeling de leerkrachten zo over alle lagere scholen te verdelen, dat de bezetting met personeel kwalitatief gelijk wordt?

De leerlingenschaal waarboven een klas gesplitst mocht worden ligt bij de betalende school op 40 bij de b-school op 50.

Wordt de leerlingenschaal voor alle scholen 40?

Per leerling werd op de betalende scholen een aanzienlijk hoger bedrag uitgetrokken dan voor leerlingen van de b-school. Wordt ook dit voor alle scholen gelijk?

Tot nu toe was de hoofdenmarge voor hoofden van betalende scholen hoger dan de marge van hun collega's op de niet-betalende scholen, hoewel men dezelfde verantwoordelijkheid en hetzelfde werk heeft. Wordt ook deze onbillijkheid opgeheven en ligt het in de bedoeling de hoofdenmarge van alle scholen gelijk te maken?

Een ander punt dat ik aan zou willen roeren is het zevende leerjaar. Tot nu toe is het op vele b-scholen zo, dat verscheidene leerlingen aan het eind van de zesde klas nog niet geschikt waren voor vervolgonderwijs. Deze leerlingen krijgen in het zevende leerjaar extra steun om aan het eind van het zevende leerjaar naar mulo, a.t.s. enz. te kunnen.

Het is immers zo, dat een grote groep leerlingen wel de intelligentie heeft, maar het tempo mist om in zes jaar de lagere school te doorlopen. Dan is er een grote groep leerlingen, die na de lagere school de maatschappij ingaat. Deze leerlingen kunnen in dit zevende leerjaar hierop voorbereid worden. Naar mijn mening moet dit zevende leerjaar blijven bestaan.

Het is mij bekend, ik heb er namelijk zelf aan meegewerkt, dat door het Bestuurscollege dit jaar opdracht is gegeven aan de hoofden van b-scholen een nieuw leerplan op te stellen. Ik weet niet of dit reeds ingediend is, maar dit nieuwe leerplan voorziet in twee typen zevende klas.

A. Voorbereiding van de middengroep leerlingen op het vervolgonderwijs.
B. Voorbereiding van de leerlingen die de maatschappij in gaan voor het leven.

Hoewel ik de stichting van een eenvoudige vakschool van harte toejuich betekent dit de eerste jaren toch slechts een druppel op een gloeiende plaat. Wanneer het zevende leerjaar opgeheven wordt zullen vele leerlingen de straat opgestuurd worden, die een jaar extra nog hard nodig hebben. Wat we zouden besparen aan onderwijsgelden, moeten we veelvoudig uit gaan geven aan bestrijding van jeugdcriminaliteit, enz.

Ik ben mij bewust van het feit, dat er nog vele facetten aan deze zaak zijn en ik hoop met de gestelde vragen en de geplaatste opmerkingen bijgedragen te hebben tot de groei en bloei van ons onderwijs.

Bij de artikelsgewijze behandeling hoop ik hier en daar hierop terug te komen. Als algemene opmerkingen, Mijnheer de Voorzitter, zou ik nog het volgende willen benadrukken.

Vele posten zijn ondanks het groeiend aantal leerlingen beduidend lager geworden of hetzelfde gebleven. Er is dus een algehele tendenz naar bezuiniging. Ik weet dat wij hier moeten bezuinigen en de tering naar de nering zetten. Maar het benauwt me als er op onderwijs bezuinigd wordt. Immers een volk dat leeft bouwt aan zijn toekomst. Deze toekomst ligt in handen van de jeugd, die nu onze scholen bezoekt. Slechts door ons onderwijs op zo hoog mogelijk niveau te brengen kunnen wij in dit gebied een goede positie blijven innemen. We hebben nu nog een voorsprong op de meeste nabuurlanden, maar die wordt steeds kleiner. Slechts door de beste technici, vaklui en administratieve werkers op te leiden kunnen wij ekonomisch concurreren.

Bij de ekonomische struktuur der maatschappij onderscheidt men:

a. struktuur der data.
b. struktuur der volkshuisvesting
c. het prijzenstelsel.

Struktuur der data kent de volgende komplexen van data:

1. middelen, natuur en arbeid, in samenstelling en omvang zoals deze zich binnen het gebied van de volkshuishouding bevinden;
2. doeleinden waarop de middelen dienen te worden gericht: de behoeften van de leden der volkshuishouding individueel en de collektieve behoeften;
3. de techniek;
4. het internationale ekonomische milieu: de mogelijkheden ter welvaartsverbreding, gelegen in het kontakt met vreemde volkshuishoudingen.

De struktuur der volkshuishouding is naar haar wezen gericht op maximalisering van de volkswelvaart. De data zijn aan voortdurende veranderingen onderhevig. Dit brengt mede, dat ook de struktuur der volkshuishouding voortdurend in beweging is. Zowel van onder af

door de aktiviteit van producenten, consumenten en hun verenigingen, als van boven af door het ingrijpen der overheid, ondergaat zij veranderingen. De eersten richten zich daarbij bewust slechts op hun ekonomisch doel, de overheid richt zich bewust op het doel der volkshuishouding. Geen enkel ekonomisch systeem is in de praktijk in staat het doel van de volkshuishouding voortdurend en volkomen te verwezenlijken. De werkelijkheid is nooit meer dan een benadering van het maatschappelijk ekonomisch evenwicht.

De overheid oefent leiding uit door onderdelen van het proces der welvaartsverzorging zelf rechtstreeks ter hand te nemen en vervolgens door de afloop van het ekonomisch proces zoals zich dit voltrekt als resultaat van de beslissingen van de leden der huishouding, te beinvloeden.

Het nationaal inkomen nu kan toenemen door tweeërlei oorzaken. Ten eerste doordat de hoeveelheid goederen en diensten wordt vergroot. Ten tweede doordat de geldende prijzen als gevolg van een vergroting van de geldsomloop stijgen. In het eerste geval stijgt derhalve het reeël nationaal inkomen en als gevolg daarvan het nominaal nationaal inkomen. In het tweede geval stijgt het nominaal nationaal inkomen terwijl het reeël nationaal inkomen gelijk blijft.

Het begrip nationaal inkomen is een abstraktie. Het is immers niet zo, dat de netto jaarinkomsten in een reservoir vloeien en vervolgens aan het einde van het jaar worden verdeeld. Zij komen van dag tot dag ter beschikking en worden eveneens van dag tot dag, door konsumptie gebruikt of leiden tot toeneming van de voorraad van kapitaalgoederen, en van dag tot dag komt de inkomensverdeling tot stand; het is een continu proces.

Wanneer de overheid belastinggelden overdraagt in de vorm van ambtenarensalarissen aan personen in overheidsdienst, dan zijn de laatste ontvangen inkomens geen overgedragen inkomens in de strikte zin van het woord. Immers deze personen ontvangen het inkomen niet om niet, maar als vergoeding voor een ekonomische prestatie, terwijl de bestuursprestaties voor het overgrote deel om niet aan de verbruikers ter beschikking worden gesteld. Dat het Bestuurscollege inzicht in deze materie heeft, blijkt uit de dynamische ondernemingsgeest waarmee men verschillende belangrijke projekten heeft aangepakt en steeds nieuwe pogingen aanwendt om meer te presteren.

Men gaat nu over tot fosfaatontginning. We weten nog niet hoe groot de voorraad is maar in ieder geval wordt er iets gedaan. We moeten de handen uit de mouwen steken, want met kijken en praten komt men niet vooruit. De ondernemingsgeest die de Amerikanen bezitten, heeft er ongetwijfeld toe geleid dat hun land zich tot zo'n krachtige mogendheid heeft weten te ontplooien. Er worden kapitalen uitgegeven aan onderzoekingen en menigmaal is het resultaat 0,0, maar hierdoor worden zij nooit ontmoedigd, Hun verlies werkt meestal als een stimulans, als een dynamische injektie en we zien dan altijd dat zij uiteindelijk dubbel en dwars betaald worden voor hun werk. Hij die volhoudt wint. Dit is geen theorie, maar harde werkelijkheid.

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat ik hiermee voorlopig kan volstaan, maar alvorens te beeindigen zal ik over willen gaan tot het doen van enkele suggesties.

Ik zou het Bestuurscollege willen verzoeken of het niet mogelijk is een publieke telefoon op Juana Morto te doen plaatsen of desnoods twee aangezien Juana Morto nogal groot is. Ik zag er dan graag één in de buurt van het houten kerkje daar geplaatst en een achter Rooi Hundoe. Nu ik het eenmaal over de telefoon heb zag ik graag een publieke telefoon op Rooi Congo , liefst waar de weg uitkomt op de nieuwe weg, die aangelegd wordt; ik meen dat het de Palisiaweg is.

Verder zag ik graag op dezelfde plaatsen waar deze telefoons aangebracht zullen worden ook enkele postbussen staan. Ik weet dat U straks zult zeggen : post ressorteert onder de centrale regering, daarom wil ik U, Mijnheer de Voorzitter, verzoeken om het dan met de betrokken instanties op te nemen, zodat de mensen van deze buitendistrikten in de gelegenheid gesteld worden hun brieven in hun buurt te posten. Eerlijk gezegd, Mijnheer de Voorzitter, ik krijg altijd pijn in mijn hart als ik zie dat er 3 van deze dingen hier tegenover het postkantoor staan, wat helemaal niet nodig is, daar men hun brieven door die 3 gaten rechtstreeks in het postkantoor kan deponeren, terwijl de mensen in de buitendistrikten erom zitten te springen.

Dan heb ik tijdens de behandeling van de begroting 1959 gepleit om die Bachelor Quarters aan on- en minvermogenden uit te geven; er is wel begrip getoond voor mijn voorstel,maar ik ben lang niet tevreden wat dat betreft. Verschillende Arubanen, Bovenwinders en Curacaoenaren en ik meen twee Surinamers hebben hier onderdak gevonden. Zij zijn wel tevreden doch het Bestuurscollege heeft mij indertijd gezegd dat er met bekwame spoed aan de w.c.'s zou worden gewerkt, er is echter niet veel van terecht gekomen. Zou het Bestuurscollege alsnog hiervoor willen zorgen?

Ook zou ik het zeer op prijs stellen indien deze mensen de zo benodigde faciliteiten zouden kunnen krijgen, zoals water en licht wat ze voor hun dagelijks gebruik nodig hebben. Elmar is wel bereid om zulks ogenblikkelijk te doen, maar wacht op een seintje van de overheid.

Verder had ik verleden jaar gevraagd of het Bestuurscollege de mogelijkheid wilde onderzoeken om in de Bernardstraat tussen de watertoren en oude adventistenkerk het parkeerverbod op te heffen, of er desnoods een eenrichtingsverkeer van te maken, want zoals ik toentertijd betoogd heb lijden de zaken aan deze weg gelegen een hachelijk bestaan, doordat men hier niet mag parkeren en helaas zie ik niet in waarom? De voorzitter heeft mij toen de toezegging gedaan dat de politie opdracht gegeven zou worden om dit te onderzoeken, maar hier is niets van terecht gekomen. Ik zou U alsnog willen verzoeken, Mijnheer de Voorzitter, om aan deze ongewenste toestand een einde te doen maken.

En dan, Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van wat de heer

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat ik niemand voorbij kan voldstaan, maar alvorens te beëindigen zal ik over willen gaan tot het doen van enkele suggesties..

Ik zou het Zeesunreceallerge willen voorstellen of het niet mogelijk is een publieke telefoon in Jmsm. Mijnte te doen plaatsen of desnoods twee aangezien Jame Monto nogal groot is. Ik zag er één graag één in de buurt van het bordjen [illegible] zonder nóót nummer. Mijn het onmaal over de telefoon heb zag ik graag een publieke telefoon op Rust Perge, liefst waar de weg uitkomt op de nieuwe weg, die aangelegd wordt; ik meen dat het de Tahiriweg is.

[redacted]

gezondheid willen worden ook enkele personen in aanmerking. Ik weet dat U straks zult zeggen : post ressorteert onder de centrale regering, daarom wil ik U, Mijnheer de Voorzitter, verzoeken om toch dat met de betreffende instanties op te nemen, zodat de mensen van deze buitendistrikten in de gelegenheid gesteld worden hun brieven in hun buurt te posten. Eerlijk gezegd, Mijnheer de Voorzitter, ik kreeg altijd pijn in mijn hart als ik die [illegible] van deze dingen hier tegenover het postkantoor staan, wat helemaal niet nodig is, daar een bus [illegible] die 3 gaten [illegible] kan deponeren, terwijl de mensen in de buitendistrikten [illegible] te sparen.

Nu heb ik bij[illegible] de Hooafdeling van de [illegible] 1949 [illegible] die Drobelor Gualbero een om- en aanvereng [illegible] uit te geven gratis het begrip [illegible] voor mijn [illegible] wat dat betreft. Verschillende Arubanen, Bovenwinders en Curaçaoënaars en ik noem twee Surinamers hebben hier onderdak gevonden. Zij zijn wel tevreden [illegible] mij [illegible] gezegd dat er [illegible] spoed aan de w.c.'s zou worden gewerkt, er is echter niet veel van terecht gekomen. Kan het Bestuurscollege althans hiervoor willen zorgen?

Ook zou ik het zeer op prijs stellen indien deze mensen de ge[illegible]

wel zo voor hun dagelijkse gebruik nodig hebben. Er is wel [illegible] om zulks ogenblikkelijk te doen, maar wacht op een schijntje van de overheid.

Verder had ik wel [illegible] of het Bestuurscollege [illegible] gelijkheid wilde onderzoeken om in de Heerenstraat tussen de watertoren en onder [illegible] het [illegible] op te [illegible], of er desnoods een [illegible] van te maken, want zoals dit tegenwoordig bestaat [illegible] de zaken aan deze weg [illegible] hoofdelijk [illegible], [illegible] als ik [illegible] De voorzitter heeft mij [illegible] gedaan dat de politie [illegible] onderzoeken, maar hier is niets van terecht gekomen. Ik zou U alsnog willen verzoeken, Mijnheer de Voorzitter, om aan deze [illegible] toestand een einde te doen maken..

Nu, Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van wat de heer

Kelly naar voren heeft gebracht over de Vreemdelingendienst kan ik wel zeggen dat ik een groot deel daarvan kan onderschrijven. Ik heb reeds hierover gesproken, ik zeg dit niet om iemand te pesten, nee, ik hou niet van pesterij, maar, Mijnheer de Voorzitter, er wordt inderdaad een schrikbewind daar uitgeoefend. Gelukkig niet door alle ambtenaren die daar werken maar toch wel door twee meen ik. Als mensen daar komen worden ze werkelijk als beesten toegesproken. Ik heb het een keertje zelf persoonlijk gezien, dus ik zou U willen vragen om de nodige stappen te nemen om aan deze ongewenste toestand een einde te maken.

Dan hadik nog een suggestie, Mijnheer de Voorzitter, ik heb een hele tijd over de schoonmaaksters gesproken en het Bestuurscollege heeft gezorgd dat mijn stokpaardje uit de weg geruimd werd, maar dan heb ik nog er een, Mijnheer de Voorzitter, en dat gaat over de bodes. Ik geloof dat de bodes onderbetaald worden, dus ik zou het Bestuurscollege in overweging willen geven om de bodes, als het enigszins kan, een verhoging toe te kennen. Ik dank U zeer, Mijnheer de Voorzitter.

De heer C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, bij de behandeling van de begroting voor het dienstjaar 1960 wil ik konstateren dat deze begroting ons te laat heeft bereikt. Ingevolge de voorschriften van de Eilandenregeling dient de begroting van het eilandgebied voor 1 oktober te worden ingediend. Ik kan mij voorstellen dat het Bestuurscollege lang heeft geaarzeld om deze begroting in te dienen en lang eraan heeft gedokterd om zo goed mogelijk ermee voor de dag te komen. Het val niet mee, Mijnheer de Voorzitter, voor geen enkel Bestuurscollege, vooral niet voor het zittende Bestuurscollege om zijn bestuursfiasko te moeten demonstreren. Een fiasko, Mijnheer de Voorzitter, dat door de voor ons liggende begroting duidelijk tot uiting komt met cijfers.

Mijnheer de Voorzitter, toen enkele jaren geleden de PPA op Aruba een overweldigend sukses behaalde, dank zij voorspiegelingen en misleidende beloften aan de kiezers gedaan, kwamen de grote mannen van deze partij aan het bewind. Ruim vier jaren zijn ze aan het bewind, wie heeft van dit bewind voordeel gehad, Mijnheer de Voorzitter? Ik wil beginnen met de vraag of het eiland Aruba of zijn bevolking hiermee gebaat was?

Van het voor 1955 aan het bewind zijnde Bestuurscollege werd meerdere malen gezegd, dat het a.h.w. op de dubbeltjes zat, dat het "cheap" was, dat het leek of het geld uit eigen zak kwam. In het algemeen mag ik dus wel konstateren dat dat College een zuinig beheer heeft gevoerd. Het behoeft dan ook geen verwondering te wekken dat in 1955 het eilandgebied Aruba over kapitaal beschikte. Thans, Mijnheer de Voorzitter, zijn we 4 jaren verder, vier jaren van potverteren, van leven van de grote hoop, van leven alsof het niet opkon en thans wordt de eerste rekening van deze vier jaren met kwistige hand uitgeven, gepresenteerd. Ongetwijfeld zullen nog andere rekeningen volgen. Reeds op de eerste rekening staat belastingverhoging. Wat zien we dan, als er geen andere maatregelen worden genomen? Als er belasting wordt verhoogd, wordt de

levensstandaard hoger; allemaal het gevolg van wanbeleid.

Mijnheer de Voorzitter, de afgelopen vier jaren hebben zoals ik reeds zei, een beeld gegeven van dit potverterend Bestuurscollege. Onze waarschuwende stem, die we telkens weer lieten horen, baatte niet. De gelden werden opgebruikt. Er werden personen benoemd, over wier bekwaamheid in het betreffende vak we maar niet zullen spreken, tegen topsalarissen. Maatregelen tot verruiming van de werkgelegenheid werden niet genomen, ondanks het feit dat mijn fraktie al jaren geleden wees op de groeiende werkloosheid en aandrong op voorzieningen.

Nu werpe men mij niet tegen dat er toch een hotel op Aruba is gebouwd, m.a.w. het hotel heeft aan zoveel mensen werk verschaft en dat hierdoor de toeristenindustrie wordt bevorderd waardoor werkverruiming zou zijn ontstaan. Laten wij dit argument even onder de loupe nemen.

Het eilandgebied ontvangt van het hotel geen cent winstbelasting, aangezien deze de eerste tien jaren niet behoeft te worden voldaan. Evenmin ontvangt het eilandgebied een cent van de zeer aanzienlijke sommen die in het casino van het hotel worden verspeeld. Integendeel in dit casino verspelen leden van de Arubaanse gemeenschap gelden die deze gemeenschap bitterhard nodig heeft. Of acht U het geen schande, Mijnheer de Voorzitter, dat echtgenoten gedwongen worden op de uitbetalingsdag van lonen en salarissen bij Lago, gouvernement, en andere instellingen naar het casino te gaan om te trachten uit het loonzakje van hun echtgenoot nog wat te redden voor het huisgezin? Mijnheer de Voorzitter, dank zij het 25-jarig monopolie van het casino verdwijnen op die manier de gelden, die, zoals ik zoeven reeds zei de Arubaanse gemeenschap bitter nodig heeft, naar het buitenland. In dit verband is de vraag gewettigd of dit hotel er is voor Aruba of, en daar lijkt het meer op, Aruba er is voor dit hotel. Men bewere nu niet dat in dit hotel toch maar evenementen plaats vinden, cocktailparties, tournooien enz. enz., want deze dingen kosten de Arubaanse gemeenschap handen vol geld. Op deze wijze is het hotel een zeer kostbaar guesthouse voor Aruba.

De hiertegenover staande baten, doordat een 25 a 30 tal Arubanen daar werk heeft gevonden, wegen niet op tegen de nadelen als door mij genoemd.

Mijnheer de Voorzitter, men zou aan werkverruiming gedaan hebben door een hydroponics farm te stichten. Laat mij niet lachen, Mijnheer de Voorzitter. In deze farm heeft de Arubaanse gemeenschap reeds f. 1.500.000.- gestoken en voorgesteld is er nog f. 200.000.- meer in te steken. Er werken geen tien Arubanen, Mijnheer de Voorzitter, hetgeen per werknemer een uitgave betekent van f. 170.000. Voor f. 170.000.- hadden 250 Arubanen twee jaar lang een behoorlijk werkverschaffingsloon kunnen verdienen.

Mijnheer de Voorzitter, de waterplant zal mij worden voorgehouden. Werkverruiming, Mijnheer de Voorzitter? Geen sprake van! Niet de waterplant zou werkverruiming brengen, maar de daaraan te verbinden chemische fabriek. Immers indertijd is bedongen dat naast de waterplant zou worden gevestigd een chemische industrie, werd

zelfs een dwangsom vastgelegd van f. 100.000.- indien deze industrie niet zou worden tot stand gebracht. Sterker nog, de uitgaven voor de waterplant bedroegen meer dan de normale omdat de produktiemogelijkheden voor deze industrie moesten worden geschapen.

Zoals ieder verstandig mens indertijd inzag was dit bedrag ad f. 100.000.- boete te verwaarlozen tegenover de totale bouwkosten en de daaraan verbonden winstmogelijkheden. Gevoeglijk kon immers uit deze winst de f. 100.000.- boete worden betaald en daarmede afgezien worden van de stichting van een chemische industrie. Doch juist deze industrie zou de noodzakelijke werkverruiming moeten brengen. Tegen alle adviezen van verstandige mensen in heeft het Bestuurscollege toch met deze volkomen onvoldoende garantie genoegen genomen en nu zitten wij met de gebakken peren. Nu staan wij voor het feit op Aruba een zeer kostbare waterinstallatie gebouwd te hebben, die wellicht in hoge mate heeft bijgedragen tot de zo bitter noodzakelijke werkverruiming. Want, Mijnheer de Voorzitter, de chemische industrie die deze werkverruiming zou brengen is er niet en komt er niet! Of de dwangsom van f. 100.000.- geind kan worden en ooit nog zal worden geind ten bate van Aruba is voor mij een open vraag. Evenzo is het voor mij een open vraag of Aruba niet opgescheept zit met een inmiddels reeds verouderde en zeer kostbare waterinstallatie. Op beide vragen zal ik gaarne antwoord van het Bestuurscollege vernemen. Men denke hierbij aan de mogelijkheid van het gebruik van zonenergie bij deze installatie.

Met betrekking tot het hotel bestaan bij mij eveneens nog enkele vragen die ik gaarne beantwoord zie.

1e. Hoeveel hebben de bouw- en de inrichtingskosten van het hotel in totaal bedragen?
2e. Hoeveel geld is door het eilandgebied Aruba ten behoeve van deze bouw en inrichting uitgegeven of moet nog worden uitgegeven?
3e. Hoeveel bedraagt het aandelenkapitaal en voor hoeveel is daarin deelgenomen door N.V. Aruven, N.V. Venaruba en het eilandgebied Aruba?

Mijnheer de Voorzitter, ik wil nog even bij de werkverruiming blijven. Een urgent probleem, wanneer men beseft dat 2500 á 3000 Arubanen werkloos zijn, hetgeen rond 20% van de werkende bevolking van Aruba betekent. Misschien ben ik met deze cijfers wat hoog, maar 15% is zeker niet overdreven. Mijnheer de Voorzitter, reeds jaren heeft mijn fraktie op de toeneming van de werkloosheid gewezen, ik wil dit hier uitdrukkelijk konstateren. Niet om mij zelf op de borst te slaan en te konkluderen "ik heb het wel gezegd", want deze werkloosheid zag iedereen die zijn ogen niet in de zak had al jaren aankomen. Behalve het Bestuurscollege blijkbaar dat niet voldoende maatregelen nam en nu als enige toevlucht komt met een voorstel tot belastingverhoging.

Ik wil enkele positieve punten aangeven tot bestrijding en eventueel gedeeltelijke opheffing van de werkloosheid.

Mijnheer de Voorzitter als wij het probleem der werkloosheid op Aruba willen bezien dan dienen wij uit te gaan van het feit dat Aruba zelf geen grondstoffen heeft waarmede het zou kunnen woekeren. De enige manier waarop Aruba kan verdienen, werkelijk kan verdienen, is gelegen in het zg. "verlenen van diensten", zoals wij dat nu ook reeds doen, door ruwe olie, dus de grondstof te importeren en het veredeld produkt uit te voeren. Daarmede blijkt, om het eens populair te zeggen, heel wat "aan de strijkstok blijven hangen", dat heeft het verleden dunkt mij voldoende bewezen.

Mijnheer de Voorzitter, alvorens ik nu verder ga moet ik mededelen dat ik op het gebied waarover ik thans zal spreken, een volkomen leek ben. Terzake kundigen hebben mij echter op een en ander gewezen en ik heb gemeend goed te doen hun oordeel hier te berde te brengen en het geheel dezer zaak in overweging te moeten geven. Trouwens eerder is dit vanwege de AVP reeds geschied.

Mijnheer de Voorzitter, de eenvoudigste en waarschijnlijk minst kostbare wijze waarop Aruba zal kunnen overgaan tot het meer verlenen van diensten is zo nauw mogelijk aansluiting zoeken bij het bestaande, indien mogelijk zelfs aanleunen tegen het bestaande. Op Aruba beschikken wij over prima havens, prima voorzieningen t.b.v. de import en verwerking van ruwe olie, als wij het dus zoeken in aansluiting, in aanleunen, dan moeten wij dit bij en tegen het bestaande aardolieverwerkingsbedrijf doen. Mijnheer de Voorzitter, op basis van de grondstof: ruwe olie, is in de loop der jaren door de steeds verdergaande onderzoekingen der chemische wetenschap een ontelbaar aantal industrieen ontstaan, die zich alle bezighouden niet met het bereiden van bezine of andere motorbrandstof doch met de vervaardiging van de meest uiteenlopende soorten van aardoliederivaten, van smeerolieen tot plastics en pharmaceutische produkten toe.

Voor de bereiding van deze produkten zijn twee faktoren essentieel nl. de import van ruwe olie en het de beschikking hebben over "skilled labour". Over de import beschikken wij, zij het dan voor andere doeleinden, reeds, zodat het vrij gemakkelijk moet zijn, temeer daar wij over voldoende havenfaciliteiten beschikken, om olie voor de door mij genoemde doeleinden in te voeren. De "skilled labour" zal moeten worden opgeleid uit de Arubaanse gemeenschap. Hierbij verkeren wij in de ongetwijfeld gunstige omstandigheid dat op Aruba een der grootste olieraffinaderijen aanwezig is, die om medewerking kan worden verzocht bij het tot stand brengen van deze opleiding, een medewerking die ons, naar ik meen te mogen verwachten, niet zal worden geweigerd.

Mijnheer de Voorzitter, naar ik heb vernomen zijn deze industreeën in hun opzet vrij kostbaar, doch daartegenover staat dat zij zeer arbeidsintensief zijn. Op dit laatste komt het, gezien de heersende werkbosheid in hoofdzaak aan. Niet dat ik de financieringsmoeilijkheden onderschat, deze zullen er ongetwijfeld zijn, temeer daar naar ik heb vernomen met een dergelijk projekt tientallen miljoenen zullen zijn gemoeid. Doch

[illegible] de [illegible] als [illegible] gesteld [illegible] weg [illegible]
Aruba willen [illegible] dan zou wij [illegible] te [illegible] van [illegible]
[illegible] voor [illegible] nogmaals [illegible] het [illegible]

[illegible] de [illegible] dat [illegible] van [illegible]
[illegible] ons [illegible] gesteld [illegible] tot de [illegible]
[illegible] niet te [illegible] uit te voeren [illegible]
[illegible] en het [illegible] worden [illegible]
[illegible] dat [illegible] niet [illegible] dan [illegible]
[illegible]

Mijnheer de Voorzitter, [illegible] in dit [illegible]
[illegible] dat ik op [illegible] het [illegible]
[illegible] dat [illegible] van [illegible]
[illegible] en ik heb [illegible] te [illegible]
[illegible]
[illegible] Curaçao [illegible] is [illegible] Aruba [illegible]

Mijnheer de Voorzitter [illegible]
[illegible] Aruba [illegible]
[illegible]
[illegible] zijn [illegible]
Op Aruba [illegible] over [illegible] hebben [illegible]
[illegible] en [illegible]
[illegible]
[illegible] het [illegible] en [illegible]
de Voorzitter, [illegible]
[illegible]

[illegible] het [illegible] van [illegible]
[illegible] dat de [illegible]
[illegible] van [illegible] voor
[illegible]

Voor de [illegible] van [illegible] twee [illegible]
[illegible] de [illegible] het [illegible]
[illegible] Over de [illegible]
[illegible] voor andere [illegible] het [illegible]
moet zijn, [illegible] dat wij over [illegible]
[illegible] voor de [illegible]
[illegible] De [illegible] worden [illegible]

[illegible] dat op Aruba [illegible]
[illegible] is, die [illegible]
[illegible] van deze [illegible]
[illegible] dat ik [illegible]
[illegible]

Mijnheer de Voorzitter, [illegible] ik [illegible]
[illegible] wij [illegible]
dat zij [illegible] zijn, [illegible]
[illegible] de [illegible] in [illegible]
de [illegible]
[illegible] van [illegible] tot [illegible]

naar ik aanneem zullen, indien met serieuze plannen in dit opzicht wordt gekomen, de financieringsproblemen wel zijn op te lossen. Een beroep op de Statuutpartner zal, nogmaals indien de plannen serieus en levensvatbaar zijn, zeker niet tevergeefs worden gedaan.

Mijnheer de Voorzitter, het wil mij alleszins raadzaam en verantwoord voorkomen indien een onderzoek naar deze mogelijkheden wordt ingesteld. Het probleem der werkloosheid is te nijpend, en het zal nog nijpender worden dat niet elke mogelijkheid om uit deze impasse te geraken, onderzocht moet worden. Ik moge daarom voorstellen een commissie te benoemen met opdracht de mogelijkheden te onderzoeken van het vestigen op Aruba van een of meer aardolie- chemische-industrie of industrieen. Zowel Lago als Shell waren te verzoeken terzake deskundigen als lid van deze commissie aan te wijzen.

Voorts, Mijnheer de Voorzitter, is daar de aloë. Dank zij de nieuwste ontdekkingen van de wetenschap bestaat er grote kans dat binnen afzienbare tijd de wereldvraag naar aloë met sprongen omhoog zal gaan. Vanouds is Aruba een groot aloë-producerend eiland geweest. Nog pas enkele weken geleden zijn onderhandelingen met betrekking tot het vestigen op Aruba van een aloë verwerkende industrie op niets uitgelopen. Hieromtrent bestaan twee lezingen, waarvan een is dat het Bestuurscollege de schuld draagt van het afspringen van een overeenkomst. Hoe dit zij, vaststaat dat aloë nodig zal zijn als grondstof voor de waar dan ook te vestigen industrieen, het is dan ook ten zeerste gewenst dat al het mogelijke wordt gedaan om de aloë-cultuur op ons eiland tot nieuw leven te wekken. Indertijd zijn de voorschotten verstrekt teneinde de aloë - verbouw aan te moedigen. Ik moge voorstellen dit met spoed opnieuw te doen, en stel tevens voor daartoe voorlopig een bedrag van f. 100.000.- uit te trekken onder kwijtschelding van de tot nog toe niet terugbetaalde indertijd genoten voorschotten.

Een verdergaande maatregel waaruit werkverruiming zou kunnen voortvloeien is het onderzoeken van de bodem van Aruba. Ik noem slechts het onderzoek naar aardolie, naar fosfaat, naar zoet water en naar goud.

Mocht een en ander niet aanstonds tot werkverruiming leiden, dan kan dit als werkverschaffingsobjekt nog goede diensten bewijzen.

Mijnheer de Voorzitter, tenslotte nog een teer punt. Nu de werkloosheid op Aruba regelmatig in omvang toeneemt lijkt het mij toch wel gewenst dit punt aan te roeren. Ik wil niet beweren: "Aruba voor de Arubanen", zeker niet, doch wel, "werk op Aruba voor de Arubanen zolang dit mogelijk is". Bij de Lago, bij het gouvernement, bij andere instellingen of bedrijven dienen geschikte Arubanen voorkeur te hebben bij tewerkstelling. Ik heb de stellige overtuiging dat dit principe momenteel niet meer in acht wordt genomen. Aan het Bestuurscollege de taak om de nodige stappen te nemen teneinde hierin verandering te brengen.

[illegible] , Indianen [illegible] werd gevoerd, de financiële opbrengsten [illegible] op de Nijverheid [illegible] [illegible]

Tijdens de Conferentie, heb wij mij afgevraagd [illegible] [illegible] wordt ingesteld, het probleem der werkloosheid [illegible] en het zal niet mogelijk worden [illegible] [illegible] tamme [illegible] gezichtspunten [illegible] van het veilige [illegible] of een [illegible] Indonesië [illegible] Indonesië. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Vergader de [illegible] , [illegible] nieuwe ontdekkingen van de [illegible] of grote kans [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] klimaat ontwikkeling [illegible] te [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] het mogelijk werd gemaakt om de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Een verblijvend [illegible] [illegible] [illegible] is het [illegible] slechts een [illegible] [illegible], maar zo.

Moch een en ander niet [illegible] [illegible] [illegible] als [illegible] [illegible]

Bij deze de Conferentie, temeer nog om [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in zeer [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Mijnheer de Voorzitter, ik heb enkele suggesties gedaan tot werkverruiming. Er zal wellicht meer gedaan kunnen worden, het Bestuurscollege zij in deze dilligent.

Komen wij nu tot de financiele zijde van het probleem werkloosheid, dan is de eerste vraag die zich opdringt deze: Hoe zal Aruba de uitgaven t.b.v. de bestrijding der werkloosheid en t.b.v. de werkverschaffing bekostigen? Het Bestuurscollege meent deze vraag het beste te kunnen beantwoorden met het voorstel tot belastingverhoging. Ik vraag mij af, Mijnheer de Voorzitter, of dit voorstel weloverwogen is geschied of dat men kalm weg naar het meest eenvoudige middel tot verkrijging van meerdere opbrengsten heeft gegrepen, nl. het aandraaien van de belastingschroef. Ik kan mij niet voorstellen dat men alle mogelijkheden tot verlaging van het peil der uitgaven heeft onderzocht. Dit ontken ik ten stelligste.

Het moet het Bestuurscollege toch bekend zijn dat de financiele verhouding tussen het Land en de eilandgebieden niet deugt. Wilt U voorbeelden:

Aruba betaalt via de noodouderdomsvoorziening een groot gedeelte van de op Curacao gegeven ondersteuningen;
Aruba betaalt via de landsbegroting een groot gedeelte van de kosten van het krankzinnigenwezen terwijl slechts een tweetal Arubaanse patienten aldaar wordt verpleegd.

Het moet voorts de leden van het Bestuurscollege bekend zijn, dat hun salarissen en verdere voorzieningen als overbruggingstoelage tot in het ongerijmde zijn opgevoerd.

Verder moet het het Bestuurscollege toch bekend zijn, dat politieke vrienden van de huidige bewindhebbers vaak speciaal voor hen gecreerde funkties bekleden, waaraan natuurlijk topsalarissen zijn verbonden. Bekwaamheid voor de funkties werd niet vereist, is bovendien ook niet aanwezig en dit weet het Bestuurscollege evengoed als het Bestuurscollege weet dat deze zg. ambtenaren geen spat werk verrichten, doch in diensttijd uitsluitend politiek bedrijven.

Het moet verder het Bestuurscollege bekend zijn dat het verrichten van werkzaamheden voor het eilandgebied of voor werken waarin het eilandgebied financieel is geinteresseerd aanmerkelijk goedkoper kan, indien gebroken wordt met de gedragslijn dat politieke vrienden als agent of tussenpersoon worden ingeschakeld. Zo zou bijvoorbeeld de bouw van het hotel f. 2.00.000.- goedkoper zijn uitgekomen, indien deze gedragslijn niet was gevolgd, om van de bouw van de waterplant, waar dit verschil nog groter was, maar niet te spreken. Mijnheer de Voorzitter, zodra ik over voldoende bewijzen beschik, zal ik niet schromen om ze hier naar voren te brengen.

Gezien de door mij gereleveerde feiten t.a.v. de hydroponics farm dient daarin geen geld meer te worden gestoken.

Het moet het Bestuurscollege voorts bekend zijn dat de Voor-

lichtingsdienst op Aruba geen enkel positief nut of resultaat heeft en dat deze dienst alleen maar geld verslindt. Verder, Mijnheer de Voorzitter, beseffe het Bestuurscollege dat, gezien de precaire financiele toestand van het eilandgebied, het uit moet zijn met dure dienstreizen, cocktailparties en barbecues.

Tenslotte, Mijnheer de Voorzitter, schenke het Bestuurscollege ernstige aandacht aan het feit dat bij de eilandsdiensten in grote mate inefficiency bestaat, vooral met betrekking tot het aantal der bij elke dienst werkzame personen. Onomstotelijk kan worden vastgesteld dat, vooral in vergelijking met andere landen, het aantal ambtenaren op Aruba nodig om een aantal taken uit te voeren, onevenredig groot is. Het Bestuurscollege zoeke naar wegen om hierin ten spoedigste verandering te brengen.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil thans een kwestie aanroeren die eigenlijk in de vergadering van de Eilandsraad niet thuis hoort. Dat ik hierover spreek vindt zijn oorzaak in het feit dat de goede verhoudingen met onze grote buurlanden mij na aan het hart liggen. De Nederlandse Antillen hebben in Nederland een Gevolmachtigde Minister. Ons is reeds van vroeger bekend dat deze meneer de gewoonte bezit om van tijd tot tijd zijn mond voorbij te praten. In onze Arubaanse gemeenschap kan dat weinig onheil stichten, hooguit hilariteit verwekken. Doch indien men zijn mond voorbij praat in een dergelijke funktie als die welke betrokkene thans bekleedt dan levert dit gevaren op. Indertijd heeft betrokkene onjuiste inlichtingen aan de Nederlandse pers verstrekt omtrent de gedragslijn van onze rechterlijke macht. Thans nu een pijnlijk incident zich heeft voorgedaan ten opzichte van onze overburen, heeft de Gevolmachtigde Minister gemeend ons buurland en zijn regering tegenover de Nederlandse pers te moeten bagatelliseren. Terecht is de president van ons buurland hierover ten zeerste verontwaardigd. Nu de situatie zich reeds zo heeft ontwikkeld dat particuliere stemmen uit de Arubaanse gemeenschap zich hebben doen horen lijkt het mij om taktische redenen ten zeerste gewenst, dat in dit geval de regeringsinstanties van Aruba hun standpunt overduidelijk kenbaar maken en zich volkomen distancieren van de uitlatingen van de Gevolmachtigde Minister. Ik stel daarom voor aan de Venezolaanse president het volgende telegram te zenden.

"Eilandsraad van Aruba in vergadering bijeen betreurt ten zeerste de ontaktische uitlatingen van de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen in Nederland tegenover de pers gedaan in verband met Cubaanse pilotenkwestie en verklaart U zich daarvan volkomen te distancieren stop Aan de Regering der Nederlandse Antillen wordt verzocht deze uitlatingen te desavoueren.".

Afschrift van dit telegram, Mijnheer de Voorzitter, dient onverwijld aan de Antilliaanse Regering te worden gezonden met verzoek aan de laatste alinea daarvan ogenblikkelijk uitvoering te geven.

Op deze wijze, Mijnheer de Voorzitter, zal de Eilandsraad van Aruba een positieve stap hebben gedaan om de goede verhoudingen met ons nabuurland enigermate te herstellen.

Mijnheer de Voorzitter, over het onderwijs wil ik nog enkele woorden zeggen. Ook hier speelt het werkloosheidsvraagstuk een rol.

De tijd zal niet ver meer zijn, is in wezen reeds aangebroken, dat de afgestudeerden op Aruba zelf geen werk meer kunnen vinden. In betere funkties is dit in mindere mate het geval. In feite zij daarin nog vele buitenlandse arbeidskrachten werkzaam. De Arubaanse Technische school dient daarom zo spoedig mogelijk te worden uitgebreid tot een volledig uitgebreid technische school als onderbouw voor bepaalde afdelingen van een Middelbaar Technische School. Men werpe mij niet tegen dat daarvoor niet voldoende leerlingen zijn te vinden, die zijn er wel. Overigens kan worden gestopt met het geven van studiebeurzen voor het bezoeken van de U.T.S. in Nederland.

Naar ik vernam zal de onlangs op Aruba gestichte hbs stoppen bij de derde klas. Daardoor zal op Aruba uitsluitend het diploma driejarige hbs te behalen zijn. Dit, Mijnheer de Voorzitter, acht ik zonde. Het Bestuurscollege dient onverwijld maatregelen te treffen teneinde op Aruba volledig hbs onderwijs mogelijk te maken.

Voorts onderzoeke het Bestuurscollege zo spoedig mogelijk de oprichting op Aruba van een scheepvaartschool. De Arubaan is van nature zeevaart"minded" en ik neem aan dat onze jongens in de zeevaart nog altijd een goed stuk brood zullen kunnen verdienen.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil nog de aandacht van het Bestuurscollege vragen voor de laagste betaalde arbeiders in dienst van het eilandgebied Aruba. De nood onder deze mensen is vaak ontstellend groot. Lago heeft reeds enkele malen een loonsverhoging gegeven waarbij het eiland niet is gevolgd. Ik dring bij het Bestuurscollege aan op een loonsverhoging voor deze kategorie waardoor deze groep in meer menselijke omstandigheden zal kunnen leven.

Tenslotte, Mijnheer de Voorzitter, moge ik de aandacht van het Bestuurscollege vragen voor de kompletering van onze haven. Binnenkort zal aan de wal een bunkerstation worden gebouwd, iets waarvoor de AVP reeds jaren heeft gepleit. Dit verheugt mij zeer. Alsdan blijft aan onze haven nog een kleinigheid te wensen over, nl. uitbaggering van de oostelijke havenmond aan de rifkant. Het Bestuurscollege neme stappen opdat dit zo spoedig mogelijk plaats vinde.

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat ik hiermee alsdan kan volstaan tot bij de artikelsgewijze behandeling.

De heer P. CROES: Senjor Presidente, awe nochi ta nos dilanti ora mi bisa "nos" mi kier meen Eilandsraad, un ordonanza pa trata e presupuesto cu lo fiha e entradanan y salidanan, esta pa anja 1960. Ora ta nos dilanti un presupuesto cu pa hopi hende kizas ta algo nobo, algo di actualidad, pero en realidad, un presupuesto ta algo normal cu cada anja di nobo ta bini ariba mesa. Y pa mi awe nochi ta un placer enorme grandi di

Mijnheer de Voorzitter, over het onderwijs wil ik nog enkele [illegible] [illegible] [illegible] een rol.

De [illegible] zal [illegible] ver [illegible] zijn, [illegible] dat de [illegible] op Aruba [illegible] [illegible] in [illegible] zij [illegible] voor vele [illegible] [illegible]

[illegible] tot een volledig [illegible] [illegible] als onderbouw voor [illegible] van een [illegible] [illegible] school, [illegible]

Naar ik vernam zal de [illegible] op Aruba [illegible] bij de derde klas, waardoor zal [illegible] Aruba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zeer [illegible] [illegible] [illegible] op Aruba [illegible] [illegible] mogelijk te maken.

Voorts [illegible] het [illegible] [illegible] op Aruba van een [illegible] [illegible]

[illegible] de Voorzitter, ik wil nog [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] groep in meer menselijke omstandigheden [illegible] leven.

[illegible] het [illegible] voor de [illegible] van [illegible] zal [illegible] [illegible] Alsdan blijft [illegible] [illegible] te wensen over, [illegible] [illegible]

[illegible] de Voorzitter, [illegible]

por expresa mi na papiamentoe, como ya den mi entrada den e Eilandsraad nobo aki of mihor bisa e periode nobo di 1959/1962, ma expresa mi cu nos mester cuminza na duna importancia na e valor di nos autonomia . Señor Presidente, di importancia y valor na nos autonomia ta ora nos por expresa nos, mi no ta bisa na idioma, pasobra ora cu mi bisa idioma hopi hende cu no ta gusta pa hendenan intelectual sabi cu nan ta Arubiano of Antillano, tende papiamentoe den nan orea. Lo mi bisa manera ta wordu expresa toer caminda den e grandinan "e dialecto papiamentoe". Aki e representatenan di pueblo ta haya oportunidad pa expresanan foi paden no for di loke otro kauw pone ariba papel. Asina nan ta papia loke nan tin e momento ey pa expresa. Di haciendo esaki nos ta pone e verdadero votadornan cu ta compone e aparato aki Bestuurscollege, e Eilandsraad y e Bestuurscollege den e posicion di compronde mihor. Ora nos ta bai over na expresa nos na nos mes un lenga, nos por pone dilante autoridad encarga nos deseosnan, nos sentimentosnan, cual na nan divido tiempo ta compone eninteres y necesidad di e pueblo. Pesei pa ningun di e representantenan y aparato di gobierno cu tambe ta wordu compone door di su hefe nan de departamento, hoofden van dienst, no mester tin ningun momento di verguenza y ripara di expresanan na e momento dado loke paden ta sinti. Y pesei mi ta masha contento cu alfin despues di hopi anja Bestuurscollege a weita e importancia cu den e raad aki e posibilidad ta wordu habri pa nos por papia nos lenga. Esaki ta un paso na duna valor y importancia na nos autonomia. Señor Presidente, precies na e momento ora cu presupuesto ta wordu trata, representantenan di pueblo ta haya ocasion di trece puntonan di importancia adilanti y no ta un secreto, sino publicamente conoci cu den nos constelacion politica di Antillas Holandes y di Aruba en particular, duelmi di mester bisa, pero ora cu nos ta papia di responsabilidad, nos mester carga na toer momento e responsabilidad cu nos ta papia di dje. Asina ta cu den nos constelacion politica di al momento, nos representantenan, no pa nan mes un falta, ta di otro motivonan nan no por bisa cu no ta berdad cu nos toer, sin excepcion di ningun Arubiano ta den posicion di expresanos 100% na Hulandes. Un no tin un aki den cu por bisa 100%, sino aya banda e stoel ta bashi, Senjor Henriquez, no t'ey. E berdad ta un cu por expresa 100% pero lastimamente e no ta Arubiano. Ta di Saba e ta, asina ta nos mester weita berdad y nos mester admiti loke ta berdad. Y e ora nos ta papia di autonomia nos mester comprende tambe ki autonomia ta significa. Autonomia no ta significa solamente cu nos ta haya un presupuesto nos dilanti, masha bunita, hopi suma, hopi postenan pa hopi departamento y esei ta autonomia. No, Senjor Presidente, autonomia kier meen hopi mas otro cos. Y si nos mester papia den e termo di autonomia, anto mi mester bisa cu loke nos tin nos dilantie ta semi-autonomia. Aruba no tin un autonomia completo, Aruba tin un descentralisacion di poder. Y ta juist awor ta e momento cu toer e stoelnan desocupa mester ta presente, pasobra ta juist nan ta esnan cu na diferente ocasion ta expresanan di diferente deseos, diferente necesidad di e isla aki, cual cada vez di nobo nos ta tende ta un caso di gobierno central. Ta un caso cu nan ta bisa Landsregering, gobierno central. Y asina pronto cu nos ta bisa cada biaha,

ma nos ta sugeri Bestuurscollege papurba na trata cu Centrale Regering si nan por logra tal y tal cos. Esaki nan mes ta duna di conoce anto cu autonomia completo nos no tin y ta masha necesario y di importancia pa pueblo di Aruba pa juist esnan cu ta den posicion di goberna y ta goberna, ta juist nan tin den nan man e opportunidad tambe pa percura den un corto tempo Aruba haya su verdadero autonomia. Nos ta coy por ejemplo Senjor Presidente, Aruba no tin su autonomia completo loke ta toca e parti financiero. Aruba den hopi sentido mester continuamente acudi na Landsregering. Manera awe nochi por ehemplo polis mes, Landsregering y varios otro cos mas. Luga di e hendenan cu desgraciadamente mala suerte a tocanan, cu nan mester bai haya na Curacao loke nos ta llama Rustoord. Sino por ehemplo nos a tende diferente otro expresionan, cual toer si nos tin buena voluntad, si nos realmente kier traha pa bienestar general di e isla aki, manera e otro oradornan a bisa, pone interes personal un banda, y laga nos busca solamente interes general nos por busca interes general di e forma ei pa cuminza y ora nos ta tende expresionan bunita nos ta casi convenci cu toer e expresionan aki cu ta wordu expresa aki den, toer ta algo cu na e momento aki a bini na claridad. No, Senjor Presidente, hopi di loke nos a tende awe nochi ta cos nan cu cada biaha cu presupuesto wordu trata di nobo nos ta tendenan. Pakiko nos ta tende nan di nobo? Pasobra nos no ké realiza e berdad. Nos no kier weita cu door di cu Aruba no tin su completo autonomia, cada biaha di nobo, cada tratamento di presupuesto nos ta tende emes un cancion. Y si verdaderamente esnan cu ta goberna na e momento aki y ta den posicion di tin e majoria nan tras si nan kier pa den e proximo presupuesto cu nos lo trata den anja 1961 nos no tende e cancionan ey mas, nan percura pa cuminza awe nochi of di majan mainta trata pa den un corto periode nos haya loke nos cada un aparta, cada un pa su mes, toer en general, ta bringa pa e mes ideal. Nos por hari cuanto cu nos kier, hari no ta costabo nada, claro e ta costabo un momento di emocion y bo ta hari, pero cu harimento Senjor Presidente, nos no ta logra nada. Nos no ta llega ningun paso adilanti, nos no ta progresa. Y aki den e presupuesto mi dilanti, kiko mi ta mira nobo aki den? Un solo cos. Nada otro. Pa mi ta solamente e suma cu gobierno insular ta pidi pa investiga cu na Aruba tin berdaderamente tin e posibilidad di fosfaat , ta nobo aki den. Werkverschaffing, combati desempleo, un no ta un noticia nobo. Ta cos cu ya 2 biaha diferente oradornan caba ta menciona cu esei ya ta existi di anja 1955. Pesei mi no ta kere ta necesario y ni tampoco di importancia pa tuma orasnan largo pa papia riba e presupuesto mes. Pa cuminza, Senjor Presidente, nos a ripara con pura tawatin pa trata e presupuesto aki. Mi no ta culpa ningun hende, menos nos secretario, Dios libra. E ta un homber trahado manera mi a bisa unbes caba y e tin di haci loke Bestuurscollege bisé y sina ta aki den mi kemeen Senjor Secretario mi no ta culpe na nada y e no ta culpable tampoco. Nos ta trata e presupuesto aki ora cu mi ta haya no mas awe den mi man e stuknan cu di acuerdo cu Eilandenregeling y Commissie di Rapporteurs, e comision aki mester a manda pa Bestuurscollege prome cu nos por a trata esaki openbaar. Ma kizas ta un slip, asina so lo mi ke usa esaki unicamente pa mustra con pura nos tawata cu e presupuesto. Pakiko tanto pura, mi ta puntra mi mes.

Y ei tras ta sinta loke nos no kier tende. Mester pura cu presupuesto pasobra nos no ta sigur di un mayoria cu nos tin. Y si nos laga e cos aki dura algun siman, nos ta corre e riesgo di cu nos mes hendenan cu mester ta partidario di Bestuurscollege di gobierno insular den un cierto sentido lo bira oposicion. Y awe nochi no ta un secreto, Senjor Presidente, ora cu mi a tende diferente oradoresnan cu ta pertenece na e partidonan di gobierno, ei mi ta conclui cu berdaderamente no tawata existi e posibilidad si e begroting aki a dura algun dia mas. Nos ta papia aki den cu pa e aparato aki traha bon nos mester toer uni huntu ta e expresionan cu mi a tende. Lubida e interesnan personal y traha pa e interes general, ojala cu esei en practico por tin cu ne un berdad chikito. Si esei un dia ariba e isla ei por realiza anto nos por ta sigur sigur cu nos por ta satisfecho cu alfin despues di hopi lucha y sacrificio nos pueblo por bai adilanti y por haya su deseosnan cumpli manera e ta desea y ora un biaha mas, Senjor Presidente, cu ta pasa y ta tira un vista den e memoria di e contestacion of di informacion di e gobierno insular y den e presupuesto di 1960 mi no ta haya ei den ningun expresion cu por duna bawe pa tal comprendimiento ta na caminda. De e memoria di e informacion aki, kiko nos ta weita den djé, kiko nos ta haya den djé, cu e ta wordu entrega na Eilandsraad. Y e no ta sera sin alzamento di belasting, cual caba no ta ningun momento den interes general di e pueblo, un no por ta nunca. Pasobra interes general di un pueblo nopor ta nunca ora nos ta bisa e pueble cu ata bo presupuesto 1960 y e ta sera precies, pero cu alzamento di belasting. Pasobra maske cuanto nos bira e berdad, tur e ordenanzas nan cu a wordu trata awe mainta a pesar belasting, inkomstenbelasting, winstbelasting, autobelasting, hondenbelasting, tur ta trece nan consequencia cu nan. Nos por papia te majan mainta, nos por papia kizas dos dia largo, tres dia largo, aki riba si nos kier, pero e berdad ta keda cu esnan awe aki den a tuma ariba nan e responsabilidad di halza e belastingennan cu a tuma luga caba ora e consequencianan funesto sali na claridad mi ta spera tambe cu nan no lo corre pa e responsabilidad dilanti di vista di pueblo. Pasobra halzamento di belasting ta masha facil, manera mi a bisa mainta caba ta tres palabra: ban halza belasting y nos ta cubri e gastonan ariba nos presupuesto, mientras cu si nos tawatin berdaderamente e sentimento manera cu nos a priminti prome cu eleccion. Tin oradoresnan cu ta di opinion cu loke nan ta papia manera cu a wordu bisa mainta den reunionan publico di partido no ta di compara cu loke ta wordu papia den reunion di eilandsraad. Palabra pafo di e porta aki, nos por papia loke nos kier, loke nos ta hanja ta bon y aki den cu no ta duna oportunidad pa e pueblo ta presente nos por usa un otro tono y esaki no por ta nunca na bienester general tampoco di e pueblo. Nos mester tene cuenta semper bai cu tanto Eilandsraad como Bestuurscollege a bini na bida door di politiek, door di eleccion. Eleccion kemen politiek. Asina ta tawata masha facil pa gobierno insular di prome cu a pasa over na halza belasting cuminza economiza den e presupuesto aki. Si nos tawata kier, nos tawata por. Tin caminda aki den cu a por a wordu economiza. Cuminza nos ta haya na personeel di Bestuurscollege mes, nos ta mira poco poco e ta suma

cu cien'i pico mil pa anja. Si nos cohe anja 1957 e tawata 7cien y pico mil, anja 1957 8cien'y pico mil, anja 1958 8cien' y cuarenta mil y e anja aki e a subi atrobe cu mas omenos un barata 39.000 florin. Aki si nos tawata kier nos por a economisa. Pasobra si obreros nan den servicio di gobierno den departamento di obras publico, di waterleiding cu ta gana miserabel pa siman, pa nan por a wordu manda cas, usando e motibu cu ta economiza, mi no ta comprende con ora nos ta tuma responsabilidad di manda e simple obrerosnan cas, cu ta gana minimo fl. 72.50 pa siman, usando e motibu di economiza of nos no ta economiza ariba e grandinan. Nos ta haya por ehemplo Tabuleerdienst ta subi atrobe di f. 62.000.- na f. 81.500.- casi barata un f. 20.000.- Tur esaki nan nos por enonomiza si nos kier y hopi otro mas. Y si nos dal un vistazo atras y cohe e memoria di informacion di e otro presupuestonan nos ta weita cu e promesa a wordu haci na Eilandsraad cu ora cu Tabuleerdienst bini na vigor, lo bini un ecommisacion den eilandsontvanger, den financien. Al contrario di esei, un no ta asina. Pasobra nos ta haya awor en bes di economiza den e departamentonan ei e ta wordu aumenta. Tanto na Tabuleerdienst como na Financien cu ta cai bou di Bestuurscollege y hopi otro medionan nos tawata tin. Lastimamente, Senjor Presidente, mi mester bisa cu pa di promer bez un presupuesto ta wordu entrega na Raad cu Santa Cruz no ta haya ni sikiera un pida caminda. Ora e fraccion cu ta goberna ta consisti di dos miembro cu ta sali di Santa Cruz,y ademas mi amigo Werleman cu ta sinta aki tambe, nos no ta mira ni sikiera un pida caminda di un yotin na Santa Cruz. Mi ta comprende cu gobierno insular kizas no tawatin suficiente placa pa por a pone ariba e presupuesto sikiera un pida caminda chikito di f. 50.-.

Pero si mi no ta ekiboka na anja 1955 ora cu a pone f. 500.000. ariba e presupuesto pa werkverschaffing, tawatin eiden tambe, den e plan ei algun miles florin pa traha un pida caminda secundario. Ora nos ta bisa secundario kemeen no di asfalt number tanto, sino ta ekiboka mi no ta expertoden esei, secundario ta bini di asfalt no. 4. Esei a wordu poni den e plan ei net un pida caminda unda durante di eleccion ultimo a bula mas bandera oranje cu ningun otro parti. Y mi ta spera cu e representantenan ei lo tene cuenta cu e pida caminda ei y den e plan cu nan tin pa werkverschaffing atrobe, traha sikiera esei cu ya tawata propone caba.

Mi no ta haci ningun proposicion concreto, Senjor Presidente, sino mas bien lo mi sugeri Bestuurscollege pa tuma na consideracion e posibilidadnan pa studia nan y na su debido tiempo bini cu nan, si ta un biaha mas ta existi e posibilidad. Nos a papia awe hopi y na diferente ocasion mi a tende por ehemplo loke ta concerni awa ta busca na prijs mas considera pa e landbouwersnan. Lo mi ke bai mas aleuw, y lo mi ke haci Bestuurscollege of sugeri Bestuurscollege pa studia e posibilidad cu den futuro esnan cu ta hanja onderstand, judanza financiero pa siman di gobierno insular, ora cu un hende ta hanja judanza financiero di gobierno insular pa siman ta nifika cu e no ta den condicion di traha. Ora un hende ta hanja pensioen di behez ta significa cu su tempo a llega cu e no por traha. Si e hendenan ei berdaderamente ta biba

na cienti pico mil na anja. Si nos mira anja 1957 e tabata [illegible] y pico mil, anja 1957 [illegible] mil, anja 1958 [illegible] y cuarenta mil y [illegible] e [illegible] aumento na nos gobierno ta [illegible] 20,000 [illegible] pa [illegible] y [illegible] occasion, [illegible] su [illegible] di [illegible] departamento di obras publico, di waterstaat, [illegible] tabel na [illegible] por a wordu [illegible] cu ta coonaria, mi no ta comprende con ora nos ta tene [illegible] posibilidad di [illegible] cas, [illegible] mi [illegible] f. 72,50 [illegible] di [illegible] condicion. [illegible] tabel [illegible] di f. 62,000.- na f. 81,500.- casi bonito [illegible] f. 20,000.- [illegible] nos por [illegible] nos [illegible] y [illegible] cu [illegible] como e memoria di informacion di [illegible] presupuesto nos ta [illegible] promesa a wordu [illegible] na [illegible] ta [illegible] Leerplicht [illegible] na vigor, [illegible] organisacion [illegible] cu gastu [illegible] Financien. Al contrario di esaki, [illegible] [illegible] nos ta haya awor un bes di economia [illegible] e departamento [illegible] ta wordu [illegible]. Tanto na Schoolgeldtabel como na Financien cu ta [illegible] di [illegible] y hopi otro cos cu nos [illegible]. [illegible], Señor Presidente, mi [illegible] cu pa di promer bes un presupuesto ta wordu [illegible] cu Santa Cruz no [illegible] un pida camina. [illegible] cu tin gobierno ta [illegible] di [illegible] Santa Cruz, y ademas mi [illegible] cu ta [illegible] aki [illegible] ta mira ni sikiera un pida camina di un [illegible] na Santa Cruz. [illegible] comprende un gobierno [illegible] pa por a [illegible] e presupuesto sikiera un pida camina. [illegible]

Pero si mi no ta equivoca na anja 1959 ora cu a pone f. 300.000,- [illegible] werkverschaffing, [illegible] mi [illegible] de [illegible] miles florin pa traha un pida camina [illegible]. Ora [illegible] segundario [illegible] cu [illegible] ta eksibida [illegible] exportadan [illegible] segundario [illegible] no. [illegible] a wordu [illegible] y [illegible] durante di eleccion ultimo a bula [illegible] bandera [illegible] otro [illegible] cu [illegible] representante [illegible] cuenta cu e pida camina ei y den e [illegible] werkverschaffing [illegible], [illegible] sikiera [illegible] pregunta [illegible].

Mi no ta hasi ningun proposicion concreto, Señor Presidente, [illegible] posibilidad pa studia esaki y [illegible] bin [illegible], si ta un [illegible] posibilidad. [illegible] y [illegible] ocasion [illegible] [illegible] mas cu [illegible] di [illegible] Mi [illegible] y [illegible] posibilidad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ora [illegible]

di un onderstand of judanza financiero pa siman y nan ta biba di un pensioen tambe mi ta kere cu den futuro mester considera cu esakinan tambe por hanja un cierto cantidad di awa liber, esta pa nan no mester di paga e suma cu nan ta usa como cu gobierno insular mester tene na consideracion cu e hendenan aki ta biba realmente for di e onderstand chikito aki y kizas esei no ta suficiente pa cubri nan gasto di awa.

Tambe lo mi kier sugeri Bestuurscollege pa studia e posibilidad cu den futuro pueblo di Ayo, pueblo di Tamarijn por wordu conecta cu electricidad. Ta berdad cu e concession cu a wordu duna na Elmar hopi biaha no ta habri posibilidad cu barrionan asina por wordu conecta, pero pa parti di Elmar tambe ta conoci cu e ta dispuesto na tur momento di conecta e barrionan ei con tal cu pa parti di gobierno un cierto suma por wordu contribui den nan gastonan. Y si ora nos tende expresion di otro oradoresnan cuanto plaka ta bai na cocktails, mi no sa kiko mas, mi ta kere cu esaki ta mas necesario cu tur otro plaka di cocktails, si nos por gasta f. 42.000.- na un barbecue of un cocktail, mi ta kere pa e pueblo di Ayó y Tamarijn nos por gasta pa barata f.30.000.- pa contribui den e gastonan extra di Elmar pa asina nan por conecta e pueblo ei cu hopi anja ta sclama pa e necesidad aki. Senjor Presidente, ami no ta hende cu lo usa e oportunidad cu ta wordu duna na mi den e reunionan aki di Eilandsraad pa critica ningun hoofd van dienst. Mas esnan cu no ta aki den. Ningun empleado di gobierno, pa minimo chikito cu e ta, mas ora cu e no ta presente, pasobra como representante di pueblo mi ta haya esei un hecho di cobardia. Si den kualkier departamento ta existi de en vez di usa e oranan cu pueblo, pagadornan di belasting ta paga pa e empleadonan ei traha, si nan ta traha di otro forma ta nos obligacion como representante di pueblo cu tin e responsabilidad, pa cu nan di llama atencion di autoridad concerni den otro forma. Mi no ta bisa cu den departamento di asuntos nan social tin hende cu ta usa nan oras exclusivamente pa politica. Ma si mi por bisa, si Bestuurscollege tuma un poco di su tempo especial ora nos mes ta bisa cu e gastonan di e isla aki ta obliga gobierno insular di bai over na halzamento di belasting y den hopi di e dienstenan ora cu nos ta tira un bista bon, nos por economiza hopi sin ofende ningun hende. Mi a bisa un rato pasa e dienst Sociale Zaken en Maatschappelijke Zorg, no cu mi kemen e departamento of su hefe, of su empleadonan, ma mi kemen cu nos mester bai over na investiga e hendenan cu ta recibi onderstand, judanza financiero pa siman, si berdaderamente nan ta cai bou di e categoria di haya e judanza ei. Ora si nos tuma un tiki tempo nos ta weita cu ei hopi por wordu gespaar, pasobra mi sabi, di familia nan cu no solo tin hopi clasi di entrada, pero tambe tin entrada di judanza pa siman. Cual mi ta kere ora esei wordu investiga e por wordu duna na esnan cu tin mas necesidad. Si nos bai pafó den pueblo nos ta haya hopi hende cu ta haya e judanza aki ta hayele bou otro capa y esei no ta na bienestar pa di nos isla ningun momento, asina tin diferente otro departamentonan. Nos a tende awe nochi, Senjor Presidente, di autonan di dienst. Masha bunita, mi tambe ta di acuerdo y mi mester bisa cu tin diferente hoofden van dienst/na oranan cu no ta di dienst. Y tin otro hefenan di departamento cu realmente mester auto di dienst no tin.

/cu realmente mester usa auto di dienst

Mi no ta kere cu ningun di nos miembronan den Eilandsraad por ignora un momento cu nos secretario ta e homber mas importante den tur e aparatonan aki cu no tin un auto di dienst. Esei ta un cu realmente mester di un. E no tine, pero e mester. Asina ta nos ta mira e berdad cu hoofden van dienstnan hopi di nan mester di nan auto di dienst. Deputadonan, ta coi loco, un no ta cos di papia mes, pasobra nan ta goberna, berdaderamente un auto di dienst pa nan ta necesario, nos por papia kiko nos ké na Curacao mes asina ta, alla nan no tin auto di dienst, pero nan tin gasoline-toelage. Ma si, tin hopi auto di dienst cu ta wordu usa pa hendenan innecesario, Senjor Presidente, si nos cohe por ehemplo na Hulanda unda denEuropa ta e nacion cu ta mas bon para ariba su pia loke ta pertenece of lo ke concerni financia. Hulanda ta e nacion cu despues di guerra ta esun di promenan cu ta bon para loke esei ta concerni. Y aya, ora cu boso pasa den luganan grandi, por ehemplo manera Amsterdam, Rotterdam, Den Haag mes lo bo no ta haya tur hoofden van dienst cu auto. Nan no tin, nan por tin si nan kier, pasobra nan tin cantidad di placa. Aworaki cu nos ta custumbra caba cu e systema cu e hoofden van diensten tin auto di dienst, manera mi a bisa caba nan mester di djé, por ehemplo Dienst Openbare Werken, Watervoorzieningsdienst, polis, dokter di gezondheidsdienst tur/ dienst. Nos ta haya cu den ultimo tempo, special e anja aki, tur hende cu ta partidario ta usa nan cabez, pasobra nan ta partidario, nan por haci kiko cu nan kier cu auto di dienst. Esaki si gobierno insular bai over na pone un fin, sigur sigur no solo nos ta spaar na gasolin y tyre, pero nos ta spaar tambe na mantenecion di e autonan aki hopi. Nos ta weita anto cu si kier a economiza, nos por a economiza hopi. Den segundo rondo lo mi sigi mas aleuw cu esaki. Mi por conformami te den segundo rondo. Senjor Presidente, pa esaki masha danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, vanavond hebben wij (als ik zeg wij dan bedoel ik de Eilandsraad) voor ons liggen een verordening, de begroting, die de inkomsten en uitgaven, dat is dus voor 1960 zal regelen. Als wij voor ons hebben liggen een begroting, is dit misschien voor velen iets nieuws, iets actueels, maar in werkelijkheid is een begroting iets gewoons, dat elk jaar opnieuw ter tafel komt. En voor mij, vanavond, is het een groot genoegen om mij in het Papiaments te mogen uitdrukken, aangezien ik reeds bij mijn toetreden tot deze nieuwe Eilandsraad of beter gezegd de Raad voor de periode 1959/1960, heb gezegd, dat wij moeten beginnen betekenis te geven aan de waarde van onze autonomie.

Mijnheer de Voorzitter, het is belangrijk en waardevol voor onze autonomie, dat wij ons kunnen uitdrukken, ik zeg niet in een taal, want als ik zeg in een taal, dan zijn er vele mensen, die er niet van houden dat ontwikkelde mensen weten, dat zij Arubanen of Antillianen zijn, - die het Papiaments niet in hun oren willen horen klinken. Ik zal dus maar zeggen, zoals het steeds gebruikelijk is onder de "groten" in het Papiamentse dialekt. Hier wordt de vertegenwoordigers van het volk de kans geboden om zich van binnen uit te uiten en niet met wat anderen hen voorkauwen en op papier neerschrijven. Zodanig zeggen zij wat wij willen uitdrukken

/eseinan tin auto di

op dat moment. Zodoende stellen wij de werkelijke stemmers, die dit lichaam vormen, de Eilandsraad en het Bestuurscollege, in staat beter te begrijpen. Als wij ertoe overgaan ons in onze eigen taal uit te drukken, dan kunnen wij onze wensen, onze gevoelens aan de betrokken Overheid voorleggen, die te gelegener tijd het belang en de behoefte vormen van het volk. Daarom moeten geen der vertegenwoordigers of bestuurslichamen, noch de hoofden van diensten, die ookdeel uitmaken van dit lichaam, zich schamen en generen om op een gegeven ogenblik naar voren te brengen wat er in hen omgaat. En daarom ben ik zeer verheugd, dat het Bestuurscollege eindelijk na vele jaren de belangrijkheid heeft ingezien, dat in deze Raad de mogelijkheid wordt gecreerd om onze eigen taal te mogen spreken. Dit is een stap, die onze autonomie waarde en betekenis geeft. Mijnheer de Voorzitter, bij dezelfde gelegenheid als waarin de begroting wordt behandeld, wordt aan de vertegenwoordigers van het volk de kans gegeven om belangrijkepunten naar voren te brengen. En het is geen geheim, doch openlijk bekend, dat in onze politieke samenstelling van de Nederlandse Antillen en Aruba in het bijzonder - het spijt mij te moeten zeggen, maar wanneer wij spreken van verantwoordelijkheid, moeten wij ook ten allen tijde de verantwoordelijkheid waarover wij spreken dragen,- in onze huidige politieke stelsel onze vertegenwoordigers (niet door eigen schuld, maar om andere redenen) niet kunnen zeggen dat het niet waar is, dat wij alle, zonder enige uitzondering, Arubanen, ons voor 100% in de Nederlandse taal kunnen uitdrukken. Er is er niet één hier die dit voor 100% kan zeggen, dan daar waar die stoel leeg staat. De heer Henriquez is er niet. Het is waar dat hij zich voor 100% kan uitdrukken, maar jammer genoeg is hij geen Arubaan. Hij komt van Saba, zodoende moeten wij de waarheid zien en toegeven wat waar is.

En wanneer wij spreken van autonomie, dan moeten wij ook begrijpen wat autonomie betekent. Autonomie betekent niet alleen dat wij een begroting voor ons krijgen, heel mooi, vele bedragen, vele posten voor veel afdelingen, maar niet dat dát de autonomie zou zijn. Nee, Mijnheer de Voorzitter, autonomie betekent vele andere zaken. En indien wij moeten spreken in de termen van de autonomie, dan moet ik zeggen, dat wat we hier hebben semi-autonomie is. Aruba heeft geen volledige autonomie. Aruba heeft een decentralisatie van macht. En nu is het juist het moment waarop al de lege stoelen bezet dienen te zijn. Want het zijn juist zij, die zich bij verschillende gelegenheden hebben uitgelaten over diverse wensen, diverse noodzaken van dit eiland, waarvan wij telkens weer te horen krijgen, dat deze een aangelegenheid van deCentrale Regering betreffen. Het betreft een wat zij noemen aangelegenheid van de Landsregering, Centrale Regering, en zo telkens weer. Maar wij stellen het Bestuurscollege voor om te trachten met de Centrale Regering te onderhandelen, om dat en dat te kunnen bereiken. Hierdoor geven zij dus zelf te kennen, dat wij geen volledige autonomie hebben. En het is zeer van node en belangrijk voor het volk van Aruba, dat juist diegene, die in de bestuursfunkties zijn en die besturen, juist zij de gelegenheid in handen hebben om te zorgen, dat Aruba in korte tijd zijn werkelijke autonomie verkrijgt. Mijnheer de Voorzitter, wij nemen als voorbeeld: Aruba heeft niet zijn volledige autonomie voor wat betreft de financien. Aruba moet zich in vele gevallen wenden tot de Landsregering. Zoals

betreffende de Politie: Landsregering, en zo vele andere gevallen meer. De plaats, waar de mensen die ongelukkigerwijze door het lot zijn getroffen voor behandeling naar Curacao moeten, opgenomen worden, de plaats die wij Rustoord noemen. Wij hebben verschillende uitlatingen gehoord, om allen, indien wij van goede wil zijn, indien wij werkelijk voor het algemeen welzijn van dit eiland wensen te werken (zoals de andere sprekers het uitdrukten), persoonlijke belangen opzij te zetten en slechts het algemeen belang te zoeken, dan kunnen wij het algemeen belang om te beginnen op die wijze zoeken. En wanneer wij mooie uitlatingen horen, dan zijn wij er bijna van overtuigd, dat al deze uitingen, die hier uitgesproken worden, nu op dit ogenblik zich openbaren. Nee, Mijnheer de Voorzitter, veel van wat wij vanavond hoorden, zijn dingen, die, telkens wanneer de begroting behandeld wordt, wij opnieuw te horen krijgen. Waarom krijgen wij ze opnieuw te horen? Omdat wij de waarheid niet willen inzien. Wij willen niet inzien, dat, doordat Aruba geen eigen volledige autonomie heeft, wij bij elke behandeling van de begroting telkens weer hetzelfde liedje te horen krijgen. En indien zij, die thans regeren en die de meerderheid achter zich hebben, werkelijk wensen, dat bij de behandeling van de volgende begroting voor 1961 wij niet meer dezelfde wijsjes te horen krijgen, dan moeten zij er voor zorgen vanavond nog of vanaf morgenochtend trachten te bewerkstelligen, dat wij op korte termijn verkrijgen het ideaal, voor ieder in het bijzonder en alle in het algemeen, waar wij alle voor ideaal vechten. Wij kunnen lachen zoveel wij willen, lachen kost niets. natuurlijk het kost je een ogenblik van emotie en je lacht, maar Mijnheer de Voorzitter, met lachen bereiken wij niets. Wij gaan geen stap verder, wij gaan niet vooruit. En in deze begroting hier voor mij, wat zie ik hierin voor nieuws? Slechts één punt, niets meer. Voor mij vormt slechts het bedrag, dat de eilandelijke regering verzoekt, om na te gaan of er werkelijk mogelijkheid bestaat met het fosfaat, een nieuw punt . Werkverschaffing, het bestrijden van de werkloosheid is geen nieuws. Dat is wat reeds 2 verschillende sprekers gezegd hebben reeds van 1955, aan de orde. Daarom denk ik niet, dat het noodzakelijk is en ook niet van enig belang om urenlang te debateren over de begroting zelf. Om te beginnen hebben wij bemerkt, Mijnheer de Voorzitter, wat een haast er wel was om deze begroting te behandelen. Ik beschuldig niemand, zeker niet onze Sekretaris, God beware me! Hij is een harde werker, zoals ik al eerder gezegd heb, en moet doen wat het Bestuurscollege hem opdraagt en daarom beschuldig ik hem, ik bedoel de heer Sekretaris, in niets. hij heeft hierin ook geen schuld. Wij behandelen deze begroting, terwijl ik pas vandaag de stukken in handen heb gekregen, die, ingevolge de Eilandenregeling de Commissie van Rapporteurs, eerst naar het Bestuurscollege had moeten versturen, voordat dit alles openbaar zou kunnen worden behandeld. Maar misschien is het een vergissing, zodat ik dit slechts zal willen gebruiken om te tonen wat een haast er was met de begroting. Waarom zoveel haast, vraag ik mij af? En daarachter schuilt wat wij niet willen vernemen. Wij moeten ons haasten met de begroting, daar wij niet zeker zijn van de meerderheid die wij hebben. Onze meerderheid is fiktief. En indien wij deze zaak enkele weken zouden laten liggen, dan liepen wij de kans, dat onze eigen mensen, die in zekere zin

betreffende politiek [illegible] en zo [illegible] ge-
vallen moet, in [illegible], waar de [illegible]
door het [illegible] zijn gebruiken voor behandeling [illegible]
ten, [illegible], de punten die wij [illegible]
reden verschillende [illegible] gevoerd, om [illegible], hoewel wij
van mening zijn, hoewel wij [illegible] voor de eigen [illegible]
zaak van dit eiland [illegible]
met [illegible]), persoonlijke [illegible] en slechts
het eigen belang te zoeken, [illegible]
[illegible]
[illegible] zien wij [illegible] dat
deze [illegible], die hier uitgesproken worden, nu op dit ogenblik
niet opgenomen, [illegible]
vanavond hoorden, zijn dingen, die, [illegible] wanneer de begro-
ting behandeld wordt, [illegible]
[illegible]
[illegible] willen [illegible]
[illegible] van de begroting pol-
[illegible]
[illegible] en [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] voor [illegible] Wij [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] wij gaan niet voorbij [illegible]
[illegible] hier voor mij, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 2 verschillende [illegible] gezegd [illegible]
van 1955, aan de orde. Daarom [illegible]
[illegible]
[illegible] hebben [illegible]
[illegible]

[illegible] maar [illegible] al eerder ge-
zegd heb, en moet [illegible]
[illegible]
hij heeft hierin ook geen schuld. Wij behandelen deze begroting,
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] niet

het Bestuurscollege, het eilandelijk bestuur goed gezind moeten zijn, in de oppositie zouden gaan. En dat is vanavond geen geheim, wanneer ik zo verschillende sprekers, die behoren tot de partij van de Regering, heb gehoord. Hieruit kan ik afleiden, dat inderdaad de mogelijkheid niet had bestaan, deze begrotingsbehandeling enige dagen later te beginnen. Wij spreken hierin van: van dit apparaat goed zal kunnen werken wij alle moeten samenwerken, dat zijn de uitlatingen, die ik gehoord heb. Vergeet persoonlijke belangen en werkt voor het algemeen belang, ware het, dat dit in de praktijk een kleine waarheid inhield. Een kleine waarheid! Als dat eens op dit eiland zou worden verwezenlijkt, dan konden wij er zeker van zijn, dat wij tevreden moeten zijn, dat ons volk eindelijk, na veel strijd en opofferingen, vooruit zou kunnen gaan en zijn wensen vervuld zien zoals het graag heeft en nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, wanneer wij een blik werpen in de Memorie van Antwoord of de toelichting van het eilandelijk bestuur en in de begroting van 1960, dan vind ik er nergens een aanduiding, die aangeeft, dat een dergelijk begrip onderweg is. In deze Memorie van Toelichting wat zien wij daarin? Wat vinden wij erin terug? Dat de begroting aan de Eilandsraad wordt voorgedragen en dat zij niet sluit zonder verhoging van de belasting, wat op zich zelf al niet in het algemeen belang van het volkis en het ook nooit kan zijn. Want het algemeen belang van een volk kan nooit zijn, het volk te zeggen: Hier is Uw begroting voor 1960 en zij sluit precies, echter met verhoging van de belasting. Want hoe wij de waarheid ook verdraaien, al de verordeningen, die hedenmorgen werden behandeld, de verhoging van de belastingen, inkomstenbelasting, winstbelasting, autobelasting, hondenbelasting etc, zal haar gevolgen met zich meebrengen. Wij kunnen door blijven praten tot morgenochtend, misschien twee dagen lang, ja drie dagen lang als wij willen, maar het blijft waar, dat zij, die vandaag hierin op zich de verantwoordelijkheid hebben genomen, om de belastingen te verhogen, wat reeds geschied is, wanneer de treurige gevolgen voor de dag treden, hoop ik, niet voor de verantwoordelijkheid aan de haal zullen gaan ten aanzien van het volk. Want het verhogen der belasting is heel gemakkelijk, zoals ik vanmorgen reeds zei, maar enkele woorden: Laat ons de belasting maar verhogen en wij kunnen de kosten op de begroting dekken, terwijl wij werkelijk de gevoelens hadden, zoals wij hebben beloofd voor de verkiezing. Er zijn sprekers, die van opinie zijn, dat wat er gesproken wordt, zoals vanmorgen werd gezegd, in de publieke partij-vergaderingen, niet te vergelijken is met datgene wat er in de Eilandsraad vergadering wordt gezegd. Buiten deze deuren kunnen wij zeggen wat wij willen, wat ons goed dunkt en hierbinnen waar het volk geen gelegenheid wordt gegeven aanwezig te zijn, gebruiken wij een andere taal. Dit kan dan nooit voor het algemeen welzijn zijn van het volk. Wij moeten steeds voor ogen houden, dat zowel de Eilandsraad als het Bestuurscollege in het leven zijn gekomen door de politiek, door de verkiezing. Verkiezing betekent politiek. Zodoende was het erg gemakkelijk voor het eilandelijk bestuur om alvorens over te gaan tot verhoging van de belastingen te beginnen met op deze begroting te bezuinigen. Wanneer wij het gewild hadden, hadden wij het gekund. Er komen gevallen hierin voor waar bezuinigd had kunnen worden.

het [illegible] zijn, [illegible] [illegible] zijn, in de opkomende [illegible] [illegible] gesloten, waarover [illegible] verstandig [illegible] [illegible] de partij van de Regering, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vooral [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gezond [illegible] zonder worden wij [illegible] [illegible] [illegible] heb, Vooraf persoonlijk [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] het, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zijn [illegible] wil [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wanneer [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de Voorzitter, [illegible] wij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Amerika [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1946, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] begrip onderweg [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] beoordeling [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van de Nederlandse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] niet algemeen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] en het ook nooit kan zijn. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zijn, het volk [illegible] gevolgen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eigen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wij willen, [illegible] het blijft [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] hierin op zich de verantwoordelijkheid hebben genomen, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gevolgen voor de [illegible], hoe [illegible], niet [illegible] de [illegible]- [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] zullen [illegible] [illegible] [illegible] van het volk. [illegible] nooit [illegible]

Om te beginnen hebben wij het personeel van het Bestuurscollege zelf. Wij zien dat de kosten langzaamaan oplopen met honderdzoveel duizend per jaar. Nemen wij het jaar 1957, het was toen zevenhonderd en zoveel duizend, 1958, achthonderd en zoveel duizend, 1958, achthonderd en veertig duizend en dit jaar is het maar liefst weer met ongeveer 39.000 guldens opgelopen. Als wij het gewild hadden, hadden wij hierop kunnen bezuinigen. Als de arbeiders in gouvernementsdienst bij de departementen Openbare Werken en Watervoorziening, die een schijntje per week verdienen, naar huis gestuurd moesten worden, met als reden, dat er wordt bezuinigd, dan begrijp ik niet hoe wij, wanneer wij de verantwoordelijkheid op ons nemen deze eenvoudige arbeiders, die een minimum van f. 72.50 per week verdienen, naar huis te zenden met de bezuiniging als reden, wij niet op de groten bezuinigen. Wij zien bijvoorbeeld, dat de Tabuleerdienst weer van f. 62.000.- stijgt tot f. 81.500.-, even een kleine f. 20.000.-. Op dit alles kunnen wij bezuinigen als wij willen en op vele andere. En als wij een blik terug werpen en wij nemen de Memorie van Toelichting van de andere begrotingen, dan zien wij dat de belofte werd gegeven aan de Eilandsraad, dat wanneer de Tabuleerdienst eenmaal in werking was getreden, er een bezuiniging zou komen bij de Eilandsontvanger en bij Financien. Het is niet zo, integendeel. Want we zien nu, dat inplaats van het bezuinigen bij die departementen de posten worden verhoogd, zowel bij de Tabuleerdienst als bij Financien, die rechtstreeks onder het Bestuurscollege valt.

Het spijt mij te moeten zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat dit de eerste maal is, dat een begroting aan de Raad wordt voorgelegd, waarin Santa Cruz niet eens met één stukje weg werd bedacht. En dat terwijl de fraktie die aan het bestuur is uit twee leden bestaat, die afkomstig zijn van Santa Cruz en bovendien mijn vriend Werleman, die ook hier zit. Wij zien niet één stukje weg ter waarde van f.0.50 vòor Santa Cruz. Ik begrijp, dat het eilandsbestuur misschien niet over voldoende geld beschikt om een klein stukje weg van f.50.- op te brengen op de begroting. Doch, als ik mij niet vergis, kwamen er in 1955, toen een bedrag van f. 500.000.- op de begroting werd opgebracht voor werkverschaffing, in het plan ook enige duizenden guldens voor om een stuk secundaire weg aan te leggen. Als wij spreken van secundair dan bedoelen wij niet: asfalt no. zoveel, maar als ik mij niet vergis, ik ben hierin geen expert, dan is secundair: asfalt no. 4. Dit werd in het plan opgenomen, een stuk weg, juist daar waar gedurende de laatste verkiezing meer oranje vlaggen hebben gewapperd dan waar dan ook. En ik hoop, dat die vertegenwoordigers rekening houden met dat stuk weg en in het kader van de werkverschaffing, welke zij dit jaar weer hebben, tenminste dat zullen doen wat reeds voorgesteld was. Ik doe geen konkrete voorstellen, Mijnheer de Voorzitter, doch ik wens eerder het Bestuurscollege voor te stellen om de mogelijkheden in overweging te willen nemen en deze te gelegenertijd naar voren te brengen, wanneer de mogelijkheid weer eens bestaat. Wij hebben vandaag veel gesproken en bij verschillende gelegenheden heb ik bijvoorbeeld kunnen horen voor wat betreft

het water, de wens voor een redelijker prijs voor de landbouwers. Ik zou verder willen gaan en ik zou het Bestuurscollege willen vragen of voorstellen de mogelijkheid te willen bestuderen, dat in de toekomst diegene die van gouvernementswege financiele steun of onderstand krijgen - dat is wanneer iemand wekelijks financiele steun krijgt van het gouvernement, omdat hij niet in staat wordt geacht te kunnen werken, of wanneer iemand nood-ouderdomsuitkering krijgt, omdat de tijd is gekomen, dat hij niet kan werken - indien deze mensen werkelijk van een wekelijkse financiele steun en van noodouderdomsuitkering moeten leven, een zekere hoeveelheid water vrij kunnen krijgen, zodat zij niet het bedrag zullen moeten betalen voor het gebruikte, daar het eilandsbestuur rekening dient te houden met het feit, dat deze mensen werkelijk van deze kleine onderstand moeten leven, en dat deze misschien niet toereikend is om de kosten van het water te betalen.

Ik zou ook het Bestuurscollege willen voorstellen de mogelijkheid te willen bestuderen, dat Ayo en Tamarijn in de toekomst op het elektrische net aangesloten kunnen worden. Het is waar dat de concessie, aan de Elmar gegeven, niet veel mogelijkheid opent dat zulke buurten aangesloten kunnen worden, maar van de zijde van de Elmar is het ook bekend, dat zij bereid is te allen tijde deze buurtschappen aan te sluiten, mits vanwege het gouvernement een zeker bedrag kan worden bijgedragen in haar kosten. En wanneer ik van andere sprekers hoor, hoeveel geld er aan cocktail en weet ik wat al meer wordt uitgegeven, dan geloof ik dat dit belangrijker is dan al het geld voor cocktails; als wij voor een barbecue of cocktail f. 42.000.- kunnen uitgeven, dan geloof ik dat wij voor de bewoners van Ayo en Tamarijn wel een kleine f.30.000.- kunnen spenderen, om bij te dragen in de extra-kosten van de Elmar, zodat zij die buurtschappen kan aansluiten, die reeds zoveel jaren smeken om deze voorzieningen.

Mijnheer de Voorzitter, ik zal niet degene zijn, die de gelegenheid die mij wordt geboden gedurende de Eilandsraadvergadering gebruikt om een hoofd van dienst te bekritiseren. Zeker niet zij die hier niet aanwezig zijn, geen ambtenaar, hoe klein hij ook moge zijn, zeker niet als hij niet aanwezig is, want als volksvertegenwoordiger vind ik dat een daad van lafheid. Wanneer er in welk departement ook lieden zijn die de uren waarvoor het volk, - de belastingbetalers betalen zodat de ambtenaren kunnen werken -, hen betaalt, gebruiken om op andere wijze te werken, dan is het onze plicht als vertegenwoordiger van het volk, die de verantwoordelijkheid heeft, tegenover het volk, de aandacht van de betrokken overheid daar op te vestigen. Ik zeg niet, dat er bij het Departement van Arbeidszaken lieden zijn die hun tijd uitsluitend gebruiken voor de politiek. Maar ik kan wel zeggen indien het Bestuurscollege er een beetje tijd voor neemt, temeer daar wij zelf zeggen, dat de kosten van dit eiland het eilandsbestuur nopen over te gaan tot verhoging van de belastingen, dat wij bij veel diensten kunnen bezuinigen zonder iemand te hoeven te benadelen.

Ik zei zojuist het Departement Arbeidszaken en Maatschappelijke Zorg; ik bedoelde hiermee niet die dienst of haar Hoofd of ambtenaren, maar dat wij moeten overgaan tot een onderzoek naar de

mensen die onderstand, financiele steun per week, krijgen, of die werkelijk onder de kategorie vallen van diegenen die steun kunnen krijgen. En als wij een beetje tijd nemen, dan zullen wij zien dat er veel kan worden uitgespaard, want ik ken gezinnen, die niet alleen vele inkomsten hebben, maar bovendien ook inkomsten door wekelijkse steun, welke volgens mij, indien dit onderzocht zou kunnen worden, gegeven zou kunnen worden aan diegenen, die dringender behoeften hebben. Als wij ons buiten onder mensen bewegen dan vinden wij, dat er vele mensen zijn die deze steun krijgen, deze krijgen onder een ander voorwendsel en dat is in geen geval in het welzijn van ons eiland. Zo zijn er verschillende andere afdelingen.

Wij hebben vanavond gehoord over de dienstwagens. Prachtig! Ik stem er ook mee in en ik moet zeggen, dat er vele diensthoofden zijn, die een dienstauto moeten gebruiken buiten diensttijd. Er zijn ook diensthoofden die inderdaad een dienstauto behoeven en die niet hebben. Ik geloof niet, dat er een van ons, leden van de Eilandsraad, kan ontkennen, dat onze sekretaris, die de belangrijkste persoon is in bestuurslichamen, geen dienstauto heeft. En hij heeft er werkelijk een nodig. Zo zien wij dus, dat het waar is, dat vele diensthoofden hun dienstauto nodig hebben. De Gedeputeerden, ach, daar zullen wij niet eens over praten, want een dienstwagen is voor hen noodzakelijk. Wij kunnen zeggen wat wij willen, maar op Curacao is het ook zo, weliswaar hebben zij daar geen dienstwagen, maar een gasoline-toelage. Maar er zijn wel veel dienstwagens die onnodig gebruikt worden. Mijnheer de Voorzitter, als wij bijvoorbeeld nemen Nederland, dat in Europa qua financien het stevigste op de benen staat. Nederland is het land, dat na de oorlog als een van de eerste er goed voorstond, wat dat betreft. En daar als men door de grote steden gaat, zoals bijvoorbeeld Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, zal men niet alle diensthoofden aantreffen met een dienstauto. Zij hebben er geen, zij kunnen er een hebben als zij het believen, want zij hebben veel geld, maar zij zeggen, dat zij zich die luxe niet kunnen permitteren. Maar hier zijn wij reeds gewoon geraakt aan dit systeem, dat alle diensthoofden een dienstauto hebben, en zoals ik reeds heb gezegd, deze moeten hebben, bijvoorbeeld Dienst Openbare Werken, Watervoorzieningsdienst, Politie, dokter van de Gezondheidsdienst, zij hebben allemaal een dienstauto. Wij vinden, dat de laatste tijd, vooral dit jaar, iedereen die partijman is zijn hoofd gebruikt; daar zij partijman zijn kunnen zij doen met de dienstauto wat hun belieft. En, indien het eilandsbestuur er toe overgaat hieraan een einde te maken, zullen wij zonder twijfel niet alleen aan gasoline en banden uitsparen, maar ook veel aan onderhoud van deze wagens. Hierdoor zien wij dus, dat indien wij hadden willen bezuinigen wij veel hadden kunnen bezuinigen. In de tweede ronde zal ik hierop verder gaan. Ik kan mij hiermede tevreden stellen, tot in de tweede ronde, Mijnheer de Voorzitter, ik dank U.

De heer M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, eerder op de avond toen ik de heer Fabian Kelly hoorde spreken, voelde ik mij heel wat opgelucht. Doch ik ben niet in de stemming om mijn toespraak op dezelfde pittige en humoristische wijze te houden als hij deed.

Ik meen in de allereerste plaats mijn teleurstelling te moeten uitspreken omtrent de wijze waarop de behandeling van deze begroting is voorbereid. Volgens artikel 92 van de Eilandenregeling moet de begroting van het eilandgebied uiterlijk op 1 oktober van het jaar voorafgaande van het dienstjaar waarop zij betrekking heeft bij de Eilandsraad te worden ingediend. Het Bestuurscollege heeft de wettelijke vastgestelde termijn met op zijn minst 6 weken overschreden en diende de begroting eerst in op 14 november. Reeds op 30 november werden de gezamenlijke afdelingen van de Eilandsraad bijeen geroepen om hierover te beraadslagen. Terwijl het Bestuurscollege het verantwoord vindt de Eilandsraad maar liefst 6 weken te laten wachten, mag de Eilandsraad niet meer dan 2 weken hebben om de begroting rustig te bestuderen, alvorens tot schriftelijke behandeling over te gaan. Een verzoek om de behandeling wat aan te houden wordt met hoogmoedig gebaar terzijde geschoven, alsof de Raad de schuld heeft dat de begroting reeds te laat werd ingediend. Het spreekt vanzelf, dat van een verantwoorde voorbereiding niets terecht is gekomen en het algemeen verslag en de Memorie van Antwoord zijn volgens mij niets meer dan een parodie op de ernst waarmede een begroting bejegend dient te worden. Deze behandeling van de Eilandsraad, aangevuld met nog ontelbare incidenten van min of meer ernstige aard in de verhouding tussen het Bestuurscollege en de Eilandsraad, versterken de indruk naar buiten dat de Eilandsraad of althans de meerderheid daarvan niet veel meer is dan een wassen neus. Het Bestuurscollege handelt in vele gevallen zoals het goed dunkt en gebruikt de meerderheid in de Raad om als "rubberstamp" op zijn daden te dienen. En de meerderheid laat zich dat maar welgevallen, met het gevolg dat de Eilandsraad verontrustend veel heeft ingeboet aan autoriteit en zelfstandigheid. De Eilandsraad bezit niet meer zijn eigen karakter eno oordeel, zelfstandigheid, die hij toch behoeft teneinde het volle vertrouwen van de bevolking te kunnen genieten. In plaats dat de Eilandsraad de indruk weergeeft die aan het hoogste orgaan van het eilandgebied toekomt, wekt hij de indruk van een aanhangsel van het Bestuurscollege te zijn, van een deerniswekkende meeloper aan de leiband. Hier moet ik weer de heer Fabian Kelly een pluimpje geven. Toen ik hem vanavond hoorde spreken, bemerkte ik dat er kennelijk zich een kering ten goede aan het voltrekken was.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan deze toestand niet anders zien, dan het gevolg van een partij-overheersing van het bestuursapparaat, van de onderwerping van het algemeen belang aan het partijbelang, of althans aan het belang van invloedrijke elementen in de partij-hierarchie. Het partijbelang of het belang der invloedrijke elementen, dat ten alle tijde moet triomferen wat het ook moge kosten, is desastreus geworden voor het prestige van de Raad en dreigt noodlottige gevolgen mee te brengen voor het eilandgebied Aruba in zijn totaliteit. De overheersing van het partijbelang, of althans van het belang der enkelingen, is verantwoordelijk voor het stelsel dat in de boezem van deze Raad gegroeid is en dat schrikbarend veel lijkt op een dilletante variant op het stelsel van partijdiktatuur. Mijnheer de Voorzitter, liever ware het mij geweest over deze vervlakking niet behoeven te spreken, maar het algemeen belang vergt dat ik het doe, en vermoedelijk zijn er reeds onder mijn collega's aan gene

[illegible] maar in de allereerste plaats [illegible] uitgesproken omtrent de wijze waarop de behandeling van deze be- [illegible] is voorbereid. [illegible] artikel 90 van de Eilandenrege- ling moet de [illegible] van het algemeen beleid uiterlijk op 1 ok- tober van het jaar voorafgaande aan het [illegible] jaar [illegible]

[illegible] op 14 november, zodat op 30 november werden de gezamenlijke afde- lingen van de [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Eilandsraden [illegible] [illegible] [illegible] niet [illegible] waren beter om de begroting geheel te [illegible] bestuderen, [illegible] tot schriftelijke [illegible]

moeilijk gehaar [illegible] [illegible] de Raad [illegible] dat de begroting reeds te laat werd ingediend. Het spreekt van- zelf, dat van een verantwoorde voorbereiding [illegible] gekomen en het algemeen verslag en de Memorie van Antwoord zijn volgens mij niets meer dan een [illegible] op de [illegible] begroting bedoeld [illegible] Deze behandeling van de bij- [illegible] [illegible] [illegible] gestige [illegible] in de verhouding tussen het [illegible] en de Eilandsraad, [illegible] de indruk [illegible] of althans [illegible] niet [illegible] [illegible]. Het [illegible] niet goed dunkt en geneigd [illegible] in de Raad om als "rubberstamp" op zijn daden te [illegible]. [illegible] laat zich dat maar welgevallen, [illegible] dat de Eilandsraad [illegible] veel heeft ingeboet [illegible] zelfstandig- heid. De Eilandsraad heeft niet meer zijn eigen [illegible] en oordeel zelfstandigheid, die hij toch behoeft [illegible] het volle vertrouwen van de bevolking te kunnen genieten. In plaats dat de Eilandsraad de indruk weergeeft [illegible] het hoogste orgaan van het eilandgebied toekomt, wekt hij de indruk van een [illegible] van het Bestuurscollege te zijn, van een [illegible] [illegible] [illegible]. Hier moet ik weer de heer Fabian Kelly een pluim- pje geven. [illegible] spreken, [illegible] ik dat er [illegible] zich [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] volledig was.

Mijnheer de Voorzitter, ik [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zien, dat het gevolg van een [illegible] van het bestuursapparaat, van de onderwerping van een [illegible] aan het [illegible], of althans aan het [illegible] van [illegible] [illegible] in de partij-[illegible]. Het [illegible] of [illegible] der in- vloedrijke elementen, [illegible] alle [illegible] [illegible] wat het ook moge kosten, is [illegible] voor het prestige van de Raad en [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eilandsraad [illegible] in zijn [illegible]. [illegible] van het [illegible] [illegible] van [illegible] [illegible] [illegible] voor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gevoelig [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] verwijt op het [illegible] van [illegible] [illegible] [illegible]

zijde van de tafel enkelen, die een gevoel van opluchting en troost voelen wanneer iemand, die het zich nog steeds kan veroorloven, de vinger vierkant op de wonde legt. Uit de gezichten van de overzijde, Mijnheer de Voorzitter, lees ik dat er enkelen zijn die de toestand flink beu zijn en ik kan hun gedachtengang volkomen begrijpen.

Mijnheer de Voorzitter, gezien het feit dat het proces van vervlakking reeds ettelijke jaren aan de gang is, kan er vanzelfsprekend gedurende deze jaren geen sprake zijn geweest van een werkelijk op het algemeen belang afgestemd beleid. Er kan slechts sprake zijn van een opportunistisch beleid, een beleid afgestemd om het partijbelang en het eigenbelang te laten prevaleren in het woelige getij der partijpolitiek.

Heden klaagt het Bestuurscollege in de Memorie van Toelichting tot de begroting dat de uitgaven steeds stijgen omdat in de laatste jaren de overheidstaak gegroeid is "zowel in verscheidenheid als in totaliteit". Wie dit in alle ernst wil interpreteren zal in de plaats lezen: de personeelskosten zijn onrustbarend gestegen door het in dienst nemen en promoveren van politieke vriendjes, door onnodige en exorbitante uitgaven om een betaalde groep met belastingcenten de grote heer te laten uithangen. Dit is de werkelijke reden van de stijging van de uitgaven op een wijze dat tot belastingverhoging heeft moeten leiden. En daarom alleen kan ik mij niet verenigen met de door het Bestuurscollege gedane voorstellen ter verkrijging van meerdere inkomsten.

Voor het dienstjaar 1960 zijn de voorgenomen uitgaven 11% hoger dan voor het lopende dienstjaar op een totaal van f. 21.346.958.- Is het niet glashelder voor het Bestuurscollege dat deze stijging van de uitgaven diagonaal indruist tegen de neergaande lijn van onze conjunctuur? Is het Bestuurscollege het niet met mij eens dat gewone overheidsuitgaven gelijke maat moeten houden met de conjunctuurlijn? En het toppunt, Mijnheer de Voorzitter, wat bij mij een flauwe glimlach niet kon weerhouden, was deze parmantige opmerking op de eerste bladzijde van de toelichting tot de begroting: "Zuinigheid dient overigens naar onze mening steeds te worden nagestreefd, ook wanneer de middelen ruim vloeien". Wie het beleid van dit Bestuurscollege door de jaren heen heeft gevolgd, wie de overvloedige verkwistingen heeft bemerkt, hij zal schouderophalend terugdenken aan een in het verleden vaak in deze Raad gebezigde gezegde: Luister naar mijn woorden, maar kijk niet naar mijn daden".

Om de stijging van de uitgaven maar enigszins te kunnen verantwoorden neemt het Bestuurscollege zijn toevlucht tot een vergelijking met Curacao van de overheidsuitgaven per hoofd van de bevolking. In eerste instantie heet het dat wij (Aruba) gunstig afsteken bij Curacao, doch wanneer een nauwkeurige becijfering uitwijst dat in Curacao de uitgaven per hoofd van de bevolking f. 10.95 lager zijn dan voor Aruba, dan is het volgens het Bestuurscollege te wijten aan het feit, dat Curacao bijna tweemaal zoveel inwoners telt als Aruba en er wordt rap een analogie getrokken met een grote organisatie, die met lagere kosten kan werken, dan een kleine. Een redenering die me heel even het boek: "Goedkoper per dozijn" in herinnering bracht.

Mijnheer de Voorzitter, met voldoening zie ik evenwel dat in de begroting een bedrag van f. 1.000.000.- is opgebracht voor werkverschaffing. Wanneer ik spreek over voldoening over het feit dat het bedrag is gereserveerd. Over de wijze waarop het bedrag is verkregen heb ik hedenmorgen reeds het mijne gezegd.

Verder ontbreken ons alle gegevens met betrekking tot de post arbeidsverschaffing. Op welke wijze denkt het Bestuurscollege werk te gaan verschaffen? Aan wie? Wat krijgt het eilandgebied voor deze werkverschaffing terug? Enfin, Mijnheer de Voorzitter, werkverschaffing is een woord dat een zoete weerklank nalaat in de oren in tijden van nood, doch indien wij het onderhavige bedrag, de omschrijving daarvan in de begroting en de wijze waarop het bedrag is verkregen analyseren, dan staan wij slechts voor dit realistisch feit: de winstbelasting wordt verhoogd om het Bestuurscollege blanco machtiging te verlenen om over de opbrengst ad een millioen te beschikken. Voorwaar, een verregaande machtiging!

Het is beslist noodzakelijk dat deRaad precies weet wat met dit geld gedaan zal worden alvorens een verantwoorde beslissing te kunnen nemen. Het nut dat het bedrag van f. 1000.000.-, indien aangewend voor werkverschaffing, hangt voornamelijk af van de arbeidsintensiviteit van de uit te voeren projekten. Zijn de projekten kapitaalsintensief i.p.v. arbeidsintensief, dan kon het wel eens voorkomen dat van werkverschaffing in de ware zin niet veel terecht komt en dat zowel de Raad als de bevolking om de tuin worden geleid.

Ook moet de Raad weten wie er te werk worden gesteld. Dit met het oog op een zo breed mogelijke spreiding van de te ontstane werkgelegenheid. Het ware aan te bevelen dat de werkgelegenheid zodanig wordt verdeeld dat uit ieder gezin tenminste één persoon broodwinner wordt. Minstens één broodwinner in ieder gezin, is de door ons voorgestelde slagzin voor de werkverschaffing. Met inachtname van het voorafgaande verdient het ook aanbeveling om bij de tewerkstelling de voorkeur te geven aan de werklieden die in de loop van het jaar bij de Dienst voor Openbare Werken en bij de Watervoorzieningsdienst zijn afgevloeid. Hieronder bevinden zich naar mijn weten hoofden van grote gezinnen die zonder enige bron van inkomen zijn komen te zitten.

In tegenstelling tot de bewering van het Bestuurscollege dat de werklieden, die afgevloeid zijn bij deze diensten, personen zijn die indertijd met het oog op werkverschaffing werden tewerkgesteld, meen ik te weten dat een groot gedeelte van deze werklieden personen zijn met 8,9,10 en meer dienstjaren, die in dienst waren genomen vóór de tijd dat de toestand zo precair was dat arbeiders louter en alleen uit het oogpunt van werkverschaffing moesten worden aangenomen. Ook vind ik de bewering van het Bestuurscollege dat de prestaties van deze werklieden beneden peil waren bepaald onvriendelijk. Men ontneemt ze hun dagelijks brood en geeft ze een trap achterna ook ! Indien het Bestuurscollege naar inferieure prestaties wil kijken, die het eilandgebied tonnen geld kosten, hoeft het niet eens moeite te doen om zover te kijken!

Mijnheer de Voorzitter, tevens zal het mij benieuwen wat de pogingen van het Bestuurscollege om een nieuw afzetgebied voor de aloe te scheppen, inhouden. Zover mij bekend, heeft het Bestuurscollege niet veel pogingen gedaan in deze richting. Volgens mijn informaties is het Bestuurscollege pas sedert kort in de bemoeiingen getreden. Ik meen te weten dat er onderhandelingen zijn gevoerd gedurende een reeks van jaren met een zekere Professor Farkas, maar zover ik heb kunnen nagaan zijn deze onderhandelingen tot in een vergevorderd stadium gevoerd door pariculier initiatief en niet door het Bestuurscollege dat trots spreekt van "onze pogingen om een nieuw afzetgebied voor de aloe te scheppen." Ik stel er prijs op terwille van de voorlichting van de bevolking het een en ander in een juist perspektief te stellen. Zoals algemeen bekend was de thans overleden Casey Eman een persoon die zich daadwerkelijk voor de ekonomische vooruitgang van Aruba interesseerde. Zijn interesse strekte zich niet uit tot het gebied van mooie woorden en grootdoenerij, doch in alle eenvoud en stilte legde hij kontakten, voerde besprekingen, en probeerde nieuwe bronnen van inkomsten aan te boren, altoos van zijn eigen middelen gebruikmakende. Vlak na de laatste wereldoorlog trad hij in verbinding met een vooraanstaande scheikundige onderneming in de Verenigde Staten, de firma Schnell, die hij verzocht om een "plant" voor hem te ontwerpen voor de raffinage van a loine. Het ontwerpen en de bouw van deze installatie heeft ruim een half miljoen guldens gekost, die de heer Eman persoonlijk heeft bekostigd. Zoals het in iedere onderneming kan voorkomen, bleken de marktomstandigheden op het moment dat de installatie voltooid was niet in overeenstemming met de verwachte mogelijkheden. Engeland hief kort na de oorlog een steil tarief op de invoer van afgewerkte produkten, terwijl in de Verenigde Staten de vraag naar aloine zeer sterk was afgenomen. Met goede moed ging de heer Eman echter op zoek naar andere mogelijkheden voor zijn aloe-installatie. Dezelfde firma Schnell, die de installatie had ontworpen en gebouwd, deel de de heer Eman korte tijd later mede dat de aloe-plant zeer vermoedelijk een geneeskrachtige bestanddeel bevat, dat zeer effektief is tegen brandwonden en huidaandoeningen. Weer financierde de heer Eman een research-projekt van rond de $10.000 en het resultaat was dat korte tijd later een gelaatscreme op de markt werd gebracht. Dit produkt voldeed uitstekend, doch had een nadeel, het kon niet lang bewaard worden. Er moest een preservatief worden ontwikkeld alvorens de produktie van andere cremes en zalven werd ondernomen. Echter kon de heer Eman de verdere onderzoek niet financieren en stelde hij de reeds beschikbare data aan de Cream Laboratories ter hand. De Cream Laboratories droeg indertijd Dr. Farkas het onderzoek naar het geneeskrachtige bestanddeel van de aloeplant en naar een preservatief daarvoor op. Het resultaat van het verdere onderzoek van deze professor was de ontdekking van "epithal", het laatste fameuze produkt waarover de laatste tijd in Aruba zoveel gepraat is, en dat reeds door sommigen als een "wondermiddel" is betiteld. Daar de aloe van Aruba van zulk een hoge kwaliteit is en aangezien er in de Verenigde Staten veel belangstelling schijnt te bestaan voor dit produkt, zodat een grote markt verzekerd is, is dit projekt voor Aruba van het allergrootste belang. Het feit dat Dr.Farkas van zijn kant geinteresserd is in Aruba als vestigingsplaats

Mijnheer de voorzitter, tevens zal het mij [illegible] de pogingen van het [illegible] de zaloe te [illegible], ontmaken, zover mij [illegible] [illegible] [illegible] vast [illegible] [illegible] is het [illegible] en de [illegible] [illegible] te [illegible] [illegible] zijn gevoerd [illegible] [illegible] Professor Farkas, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in een vergevorderd stadium gevoerd door [illegible] [illegible] door het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van de [illegible] met een [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] te [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] een [illegible] [illegible] voor de [illegible] voornaamste van [illegible] interessante. Zijn interesse strekte zich niet uit tot [illegible] gebied van [illegible] [illegible] ook in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] te horen; [illegible] van [illegible] [illegible] [illegible]. Vlak na de [illegible] [illegible] in verbinding met [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] firma Schnell, die hij [illegible] voor mij te ontwerpen voor de [illegible] van [illegible]. Het ontwerpen en de bouw van deze [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] moment dat de [illegible] [illegible] [illegible] in overeenstemming met de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] een [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in de [illegible] [illegible], de [illegible] maar [illegible] [illegible] [illegible] genomen. Het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Schnell, [illegible] [illegible] [illegible] en [illegible]. [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] heeft [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] en [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] resultaten van [illegible] [illegible] [illegible] een [illegible], de Croix [illegible] [illegible] Farkas [illegible] [illegible] [illegible] het [illegible] [illegible] [illegible] van de [illegible] in Amerika [illegible]

is te wijten in de eerste plaats natuurlijk aan de hoogwaardige kwaliteit van Aruba's aloe, aan zijn lange associatie met de familie van de overleden heer Eman, plus het feit dat de aloe-installatie die nog op Dakota staat, misschien dienstbaar gemaakt kan worden aan zijn plannen. Daarom hebben, volgens mijn inlichtingen, de promotors zorggedragen dat de heer Farkas in verbinding werd gesteld met het Bestuurscollege om de laatste details te regelen en de nodige garanties te verkrijgen. Het bevreemdde mij dan ook te horen dat vanwege het eilandsbestuur de eis zou zijn gesteld dat de heer Farkas alle banden met de familie Eman moet verbreken teneinde op een gewillig oor te kunnen rekenen en dat dit feit de enige struikelblok is waarom er tot op heden geen definitief akkoord met de professor is bereikt. Indien dit op waarheid berust, Mijnheer de Voorzitter, dan is het ten zeerste te betreuren. Hier wordt een moedwillig risiko genomen dat het eilandgebied ernstige schade kan berokkenen zuiver om persoonlijke redenen. Wij als oppositie gaan akkoord met voorstellen tot het verbreden van de ekonomische basis van het eilandgebied, ten allen tijde, wanneer wij overtuigd zijn dat dit de ware opzet is. Daarbij zien wij niet van welke kant de voorstellen en het initiatief komen. Het zou betreurenswaardig zijn indien onze politieke tegenstanders dit niet deden, om zodoende het algemeen belang weer ondergeschikt makend aan hun persoonlijke wrevels. De verliezers zijn uiteindelijk de bevolking.

Ook steunt het mij tot voldoening dat eindelijk het Bestuurscollege tot inkeer is gekomen en voldaan heeft aan een aanhoudend verzoek van de AVP-fraktie in de Eilandsraad beginnende reeds in de jaren 1955 en 1956, namelijk de afschaffing van het schoolgeld. Bij een totaal bedrag van bijna zes miljoen gulden dat wij dit jaar/onderwijs zullen spenderen, is een opbrengst van f. 336.000 aan schoolgeld niet noemenswaardig groot. Ook administratief biedt de afschaffing van het schoolgeld zijn voordelen. Het spijt ons echter dat tegelijk met de afschaffing van het schoolgeld het Bestuurscollege de gelegenheid te baat heeft genomen om een opcentenheffing voor te stellen,die het dubbele van de te derven inkomsten vergoedt. Afschaffing van het schoolgeld zonder opcentenheffing zou m.i. ook mogelijk zijn geweest indien door de jaren heen een voorzichtig en zuinig financieel beheer was gevoerd.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, zie ik dat het Bestuurscollege wederom van plan is een lening uit te schrijven teneinde enkele projekten, w.o. kapitaalverstrekking aan de Watervoorzieningsdienst, uitbreiding van de hydroponics farm en een geologisch onderzoek te kunnen financieren. In hoeverre wij onze medewerking aan deze lening kunnen geven zal nader beoordeeld moeten worden wanneer wij de volledig uitgewerkt voorstellen van het Bestuurscollege ontvangen. Echter moge ik reeds opmerken, dat wat door mijn fraktie in het verleden naar voren is gebracht, thans bewaarheid schijnt te worden. Een lening boven draagkracht lokt verdere leningen uit en zo wordt het lenen een vicieuze cirkel waaruit het zeer moeilijk is te geraken.

Met betrekking tot deze lening moet mij nog iets van het hart.

/voor het

is te wijten in de eerste plaats natuurlijk aan de hoogwaardige kwaliteit van Aruba's aloe, aan zijn lange associatie met de familie van de overleden heer Eman, plus het feit dat de aloe-industrie die nog op Aruba staat, misschien dienstbaar gemaakt kan worden aan zijn plannen. Daarom hebben, volgens mijn inlichtingen, de promotors zorgvuldig die de heer Farkas in verbinding werd gesteld met het Bestuurscollege en de laatste details te regelen en de nodige garanties te verkrijgen. [illegible] dan ook na horen dat vanwege het eilandbestuur de eis zou zijn gesteld dat de heer Farkas alle banden met de familie Eman moet verbreken [illegible] ook [illegible] dit feit de enige struikelblok is waarom er tot op heden geen definitief akkoord met de professor is bereikt. Indien dit op waarheid berust, Mijnheer de Voorzitter, dan is het ten zeerste te betreuren. Hier wordt een [illegible] risiko genomen dat het eilandgebied ernstige schade kan berokkenen zuiver om per [illegible] lijke redenen. Wij als oppositie gaan akkoord met voorstellen tot het verbreden van de ekonomische basis van het eilandgebied, ten allen tijde, wanneer wij overtuigd zijn dat dit de ware opzet is. Daarbij zien wij niet van welke kant de voorstellen en het initiatief komen. Het zou betreurenswaardig zijn indien onze politieke tegenstanders dit niet deden, om zodoende het algemeen belang weer ondergeschikt makend aan hun persoonlijke [illegible]. De verliezers zijn uiteindelijk de bevolking.

Ook strekt het mij tot voldoening dat eindelijk het Bestuurscollege tot inkeer is gekomen en voldaan heeft aan een aanhoudend verzoek van de AVP-fraktie in de Eilandsraad [illegible] de reeds in de jaren 1955 en 1956, namelijk de afschaffing van het schoolgeld. Bij een totaal bedrag van ruim zes miljoen gulden dat wij dit jaar/onderwijs zullen spenderen, is een opbrengst van f. 336.000 aan schoolgeld niet noemenswaardig groot. Ook administratief biedt de afschaffing van het schoolgeld zijn voordelen. Het spijt ons echter dat [illegible] de afschaffing van het schoolgeld het Bestuurscollege de gelegenheid te [illegible] heeft genomen om een opcentenheffing voor te stellen, die het dubbele van de te derven inkomsten vergoedt. Afschaffing van het schoolgeld zonder opcentenheffing zou m.i. ook mogelijk zijn geweest indien door de jaren heen een voorzichtig en zuinig financieel beheer was gevoerd.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, zie ik dat het Bestuurscollege weleens van plan is een lening uit te schrijven ten einde enkele projekten, w.o. kapitaal-uitbreiding van de [illegible] dienst, uitbreiding van de hydroponics farm en een geologisch onderzoek te kunnen financieren. Ik hoop dat wij onze medewerking aan deze lening kunnen geven zal nader beoordeeld moeten worden wanneer wij de volledig uitgewerkte voorstellen van het Bestuurscollege ontvangen. Echter moge ik reeds opmerken, dat wat door mijn fraktie in het verleden naar voren is gebracht, thans bewaarheid schijnt te worden. Een lening boven [illegible] lokt verdere leningen uit en zo wordt het Land een vicieuze cirkel waaruit het zeer moeilijk is te geraken.

Met betrekking tot deze lening moet mij nog iets van het hart.

/voor het

Iets dat niet helemaal van humor gespeend is. Op pagina 10 van de Memorie van Toelichting tot de begroting lees ik:
"Zoals U bekend is staan wij t.a.v. het sluiten van langlopende leningen een voorzichtig beleid voor. Niet alleen zijn wij van oordeel dat geen nieuwe kostbare werken behoren te worden uitgevoerd voor en alleer de financiering daarvan is geregeld, doch bovendien wensen wij als richtlijn aan te houden om in beginsel slechts te lenen voor objekten, waarvan verwacht mag worden dat zij v ldoende baten zullen afwerpen om daaruit rente en aflossing te bekostigen". Hier ben ik even de kluts kwijt. Ik weet niet wat ik moet denken wanneer ik aan de handelwijze m.b.t. leningen in het verleden denk. Maar enfin, beter laat dan nooit. Misschien is dit een prijzenswaardige inkeer en een afzwering van in het verleden gemaakte fouten. En toch, kijkende onder post 4.05.01.0.86, paragraaf 1, hoofdstuk V van de kapitaaldienst, zie ik in de toelichting een voorstel om te lenen teneinde airconditioning aan te brengen in de instrumentenkamer en om een schrijfmachine aan te schaffen. De toestand moet wel niet zo rooskleurig zijn als zelfs een schrijfmachine hedem ten dage uit een langlopende lening gefinancierd moet worden.

Ik heb nog een paar specifieke wensen die ik ter gelegenheid van deze begrotingsbehandeling naar voren wil brengen. De elektriciteitsvoorziening in de buitendistrikten laat op vele plaatsen nog te wensen over. Bewoners van afgelegen wijken hebben reeds de hoop opgegeven. En niet alleen verafgelegen distrikten, zelfs langs de hoofdweg naar Santa Cruz is er even voorbij Heiveld een vijftal huizen, die tot op heden niet aangesloten zijn op het distributienet. Jarenlang klagen de eigenaars van deze huizen, ze hebben reeds alle instanties benaderd, doch tevergeefs. Op het ogenblik zijn de palen wel aangebracht, doch het schijnt dat deze mensen nog enige maanden zullen moeten wachten. Ik wil het Bestuurscollege verzoeken om bij de direktie van de Elmar aan te dringen dat deze huizen, die allen reeds jaren geinstalleerd zijn, nog voor het einde van dit jaar worden aangesloten. Toen ik zojuist sprak over de afgelegen wijken heb ik expres deze wijken niet genoemd omdat ik een voorstel heb waarin allen betrokken zullen worden. Doch ik wil een uitzondering maken en speciaal het distrikt Ayó vermelden, waar de bewoners ook ten zeerste geïnteresseerd zijn op aansluiting op het distributienet en deze belangstelling ook metterdaad tonen.

Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat de tijd aangebroken is dat ieder huis op het eiland, voorzover de bewoners dat wensen, op het distributienet aangesloten dient te worden. En ik ben de mening toegedaan dat de overheid de taak heeft om hierin mede te werken. De maatschappij die de distributie verzorgt, beroept er zich telkens op geen of niet voldoende materiaal beschikbaar te hebben om dit grote projekt aan te vangen, terwijl in andere gevallen de aanleg van een hoofdleiding te kostbaar zou zijn in vergelijking met de te verwachten baten. Wij zijn ons er van bewust dat de maatschappij ook niet gedwongen kan worden om de volle kosten van de aanleg voor haar rekening te nemen. Daarom wil ik aan het Bestuurscollege voorstellen om in onderhandeling

Iets dat niet kunnen [illegible] gegeven is, Op [illegible] de lasten van Toelichting, die [illegible] [illegible] "Post 9" bekend is staan wij [illegible], het stuk [illegible] een voorziening betekent. Wat anders zijn wij [illegible] oordeel dat geen nieuwe [illegible] moeten kunnen te worden uitgevoerd voor en alleen de financiering daarvan is geven, bij doen bovendien wenden wij als richtlijn aan te houden om in beginsel slechts te leren voor objekten, waarvan verwacht mag worden dat zij v [illegible] beter zullen afwerpen, en dat rente en aflossing te [illegible]. Hier ben ik weg, de [illegible] [illegible] wat ik zoo [illegible] wanneer ik [illegible] [illegible] in het [illegible] ders. Maar enfin, [illegible] [illegible] is dit een [illegible] [illegible] van in het [illegible] [illegible]. En toch, [illegible] post 4.05.01.0.86, paragraaf 1, hoofdstuk V van de kapitaaldienst, zie ik in de toelichting een voorstel [illegible]

en om een schrijfmachine aan te schaffen. De toestand moet niet zo rooskleurig zijn als zelfs een schrijfmachine bedrag [illegible] uit een langlopende lening gefinancierd moet worden.

Ik heb nog een paar [illegible] woorden die ik ter gelegenheid van deze begrotingsbehandeling naar voren wil brengen. De elektriciteitsvoorziening in de buitendistrikten laat op vele plaatsen [illegible] te wensen over. [illegible] wijken [illegible] de hoop opgegeven. [illegible] distrikten, zelfs langs de [illegible] Graag is er eveneens voorzien een vijftal huizen, die [illegible] aangesloten zijn op het distributienet. [illegible] [illegible] van deze [illegible], [illegible] hebben [illegible] alle installaties [illegible] doch tevergeefs. Op het ogenblik zijn de palen wel aangebracht, doch het schijnt dat deze mensen nog enige maanden zullen moeten wachten. Ik wil het Bestuurscollege verzoeken om bij de direktie van de [illegible] te bevorderen dat deze huizen, die [illegible] jaren geïnstalleerd zijn, nog voor het einde van dit jaar worden aangesloten. Toen ik zo[illegible] sprak over de afgelegen wijken heb ik [illegible] wijken niet genoemd [illegible] ik ook [illegible] heb waarin [illegible] zullen worden. [illegible] ik wil een uitzondering maken en speciaal het [illegible] noemen, waar de bewoners ook ten zeerste geïnteresseerd zijn op aansluiting op het distributienet en deze belangstelling ook [illegible] [illegible]

Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat de tijd [illegible] [illegible] dat ieder huis op het eiland, voorzover de bewoners dat wensen, op het distributienet aangesloten dient te worden. Als ik ben [illegible] [illegible] dat de overheid de [illegible] heeft om hierin [illegible] te worden. De maatschappij die de distributie verzorgt, [illegible] [illegible] niet voldoende [illegible] [illegible] hebben om dit grote projekt [illegible], [illegible] gevallen de aanleg van een hoofdleiding te kosten [illegible] [illegible] [illegible] te verwekken [illegible]. Wij [illegible] dat de maatschappij ook niet [illegible] kan worden, om de [illegible] van de [illegible] voor haar rekening te nemen. [illegible]

met de Elmar te treden omtrent voorziening van het gehele eilandgebied, d.i. dus de afgelegen wijken die zulks nog niet hebben, van stroom. De kosten die de maatschappij niet verplicht is te dragen kunnen door het eilandgebied worden aangezuiverd. Vol gaarne verlenen wij onze machtiging aan het Bestuurscollege om tot deze onderhandelingen over te gaan, en wij zullen verheugd zijn voorstellen van het Bestuurscollege hieromtrent te mogen ontvangen Indien er andere garanties bij te pas moeten komen om dit doel te bereiken, kunt U ten volle op onze steun en medewerking rekenen niets en zolang deze redelijk zijn.

Mijnheer de Voorzitter, met het oog op het toerisme worden er van overheidszijde ernstige pogingen gedaan om de stranden schoon te houden. Dit is zeer toe te juichen, doch even belangrijk als het is om de stranden schoon te houden is het ook en vooral de bermen van wegen schoon te houden. Reizigers en toeristen maken ook gebruik van deze wegen en soms is het beschamend te zien wat voor onooglijke gezichten deze mensen te zien krijgen. Afgekapte en droge takken liggen dik opgestapeld, wilde struiken groeien een eindje de weg op, en hier en daar kan men zelfs duidelijk zien dat de een of ander de bravour heeft gehad om de berm van de weg als stortplaats voor huis- en winkelafval uit te kiezen. Er zijn op sommige plaatsen borden geplaatst, doch deze zijn niet afdoende. In plaats van vóór het bord, storten sommigen het vuil naast het bord en menen zodoende van hun gemeenschapszin uiting te hebben gegeven en binnen de perken der wet te zijn gebleven. Voorzover mogelijkzien wij gaarne een grotere diligentie van de zijde van de ploegen van Openbare Werken. Ook een herhaald beroep op de bevolking - zoals dat voor de stranden plaatsvindt - kan vermoedelijk helpen.

Mijnheer de Voorzitter, tot slot heb ik nog een innige wens. De laatste tijd is het meermalen voorgekomen dat ondernemingen en firma's buiten het eiland Aruba concessies werden verleend voor het een en ander. Ik denk hierbij aan de door de centrale regering verleende vergunning aan de heer A.D. Jonkheer om over het gehele eiland exploraties naar delfstoffen te verrichten. Voorts heb ik gehoord dat het in de bedoeling zou liggen om de exploitatie-concessie voor de te bouwen bunkerstation aan de haven van Oranjestad aan een Curacaose firma te verlenen. Mijnheer de Voorzitter, gaarne zou ik zien dat het Arubaanse element in dergelijke gevallen de voorkeur wordt verleend. De rijkdommen van het eilandgebied Aruba behoren aan de Arubanen en dienen ook door Arubanen, ongeacht politieke kleur, geexploiteerd te worden. Indien het Arubaanse element niet wordt aangemoedigd, dan zullen de Arubanen nooit de leidende posities in de handel overnemen. Ik predik geen ultranationalisme maar ik wil alleen zeggen dat het hemd nader dan de rok is. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer D.FLEMMING: Mijnheer de Voorzitter, met veel genoegen wil ik deelnemen aan deze begrotingsdebatten, de eerste die ik meemaak als lid van de Arubaanse Eilandsraad. Gaarne wil ik bijdragen om deze debatten een opbouwend karakter te geven in het belang van ons eiland en zijn bevolking. Als lid van de oppositie heb ik wat kritiek op het beleid van het Bestuurscollege en wanneer ik

deze uit, dan hoop ik dat de aanhangers van het Bestuurscollege aan de andere zijde van de tafel deze zullen appreciëren.

In de eerste plaats, Mijnheer de Voorzitter, meen ik de opmerking te moeten maken over het Algemeen Verslag op de begroting van het eilandgebied Aruba en wel de schriftelijke bijdrage door de heer Finck ingediend namens de PPA-fraktie, welke niet in de afdelingsvergadering werd voorgelezen. In de gebruikelijke lofzang aan het adres van het Bestuurscollege, spreken de aan het woord zijnde leden hun tevredenheid uit over het feit dat het Bestuurscollege wederom een sluitende begroting heeft weten in te dienen. Mijnheer de Voorzitter, dit gaat mij boven de pet. Met kunst en vliegwerk is het volgens mij gelukt de begroting in te dienen zoals zij thans voor ons ligt, met een nadelig saldo van fl. 792.476.-. En om dit resultaat te bereiken, moest men zelfs de stortingen in het onderhoudsfonds Gebouwen voor 1960 opschorten, en machtiging vragen om de afschrijving op het materiaal dat in 1952 bij de overdracht om niet van het Land was verkregen, ten bate van Openbare Werken en Watervoorzieningsdienst, aan te wenden op de gewone begroting.

Bovendien, Mijnheer de Voorzitter, zou het volgens mij geen grote pluim waard zijn als het Bestuurscollege er inderdaad in was geslaagd een sluitende begroting in te dienen. Het Bestuurscollege heeft gebruik gemaakt van het koudste kunstje in de bestuurswetenschap om dit te trachten te bereiken, nl. opschroeving van de inkomsten door middel van belastingverhoging. Dit is de weg van de minste weerstand, doch tevens de weg die de meeste schade kan berokkenen. Er worden 15 opcenten geheven op de inkomstenbelasting en er zal meer retributie geheven worden; er zal bijna 100% meer aan motorrijtuig-belasting worden betaald, en er was een voorstel om zelfs de hondenbelasting te verhogen. Voeg dit bij de 15 opcenten op de winstbelasting, die het bedrijfsleven meer zal moeten opbrengen, dan is het niet te ontkennen dat er een additionele zware last is gelegd op de bevolking en het bedrijfsleven. Iedere poging tot ontkenning van deze last en zijn uiteindelijke gevolgen is slechts jammerlijk zelfbedrog.

Mijnheer de Voorzitter, in deze Raad werd betoogd dat er van zekere zijde begrip is getoond voor de opcentenheffing op de winstbelasting. Het enige waarvoor ik begrip kan opbrengen en werkelijk kan appreciëren, is dat de opbrengst voor werkverschaffing zal worden aangewend en niet voor het steeds verder opschroeven van overheidsuitgaven voor m.i. onnodige doeleinden. Over de werkverschaffing hebben wij overigens niet veel gegevens beschikbaar op het ogenblik, zodat wij een gegrond oordeel kunnen vormen, doch thans wil ik het Bestuurscollege deze suggestie aan de hand doen.

Gaarne zou ik zien dat bij de werkverschaffing de voorkeur werd gegeven aan werklieden die in de loop van het jaar bij het Gouvernement werden ontslagen. De toezegging van zulk een voorkeur voor ontslagen werklieden zal zeker de vooruit-

[illegible] dat [illegible], ik [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aan de andere zijde [illegible] [illegible] zullen [illegible].

In de eerste plaats, [illegible] over het [illegible] [illegible] of [illegible] Amb[illegible] [illegible] wat [illegible] [illegible] [illegible] ingeleid [illegible] de [illegible] [illegible] aan het adres van het Postkantoor [illegible] het [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zijn [illegible] voor [illegible] [illegible] saldo van f. 792.[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voor 1[illegible] opgenomen, en [illegible] [illegible] [illegible] materiaal [illegible] [illegible] [illegible] van het land was [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] mijnheer de Voorzitter, [illegible] het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] schrijving van [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de weg van de [illegible] [illegible] de [illegible] weg die de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] op de [illegible]

Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Het enige wat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Over [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in de loop [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

zichten voor deze mensen verhelderen, nu het Bestuurscollege zelf niet heeft willen ingaan op een kerstbonus en een pro-rata uitkering, zoals was voorgesteld door onze fraktie, aan deze personen.

Mijnheer de Voorzitter, zoals gebruikelijk heb ik ook een verlanglijstje: Verschillende van deze punten zijn misschien reeds eerder in deze Raad naar voren gebracht, doch dat neemt niet weg dat de behoefte nog steeds bestaat. Een voorziening die hard nodig is, is bijvoorbeeld een regeling, en uiteraard strikte naleving daarvan, waarbij taxi's en autobussen verplicht worden om op bepaalde uren bepaalde routes te rijden. Aan deze routes en uren moet ook bekendheid worden gegeven, zodat mensen in de buitendistrikten niet urenlang hoeven te wachten op vervoer zoals thans nogal te dikwijls geschiedt. Zoals de toestand op het ogenblik is, is de route van Oranjestad naar San Nicolas en terug, oververzadigd met autobussen, terwijl in de andere distrikten nauwelijks vervoersgelegenheid beschikbaar is.

Een andere wens is de stationnering van een arts te Paradera. Waarom deze voorziening in het verleden niet is getroffen, kan ik niet begrijpen. Het is m.i. niet nodig dat hiervoor speciaal een arts uit het buitenland uitkomt; slechts is het nodig dat de op het eiland aanwezige artsen, die meestal in Oranjestad en San Nicolaas geconcentreerd zijn, worden herverdeeld. Misschien zal het mogelijk zijn om met een op het eiland gevestigde arts tot overeenstemming te geraken, zodat deze zich op Paradera vestigt.

Daar Santa Cruz centraal gelegen is blijft de noodzaak zich voordoen voor de inrichting van een hulpkantoor waar de bevolking van verschillende diensten gebruik kan maken. Dit hulpkantoor hoeft niet zo uitgebreid te zijn en hoeft ook niet op alle dagen open te zijn. Ook is er behoefte aan de stationnering van een ambulance-wagen. Zover mij bekend is deze aangelegenheid gedurende de laatste jaren telkens naar voren gebracht. Het is een oude wens van de bevolking, en het ware te wensen dat eens de mogelijkheid zou bestaan deze wens in vervulling te doen gaan.

Met voldoening heb ik gemerkt dat het Bestuurscollege een bedrag van fl. 7.200.- heeft uitgetrokken voor investering in het aanbrengen en verbeteren van de straatverlichting op diverse punten van het eiland, Mijnheer de Voorzitter, m.i. ware het aan te bevelen grotere aandacht te besteden aan de straatverlichting in de buitendistrikten, vooral langs de hoofdwegen. Straatverlichting is op zichzelf een bescherming tegen baldadigheid van de jeugd gedurende ledige avonduren. Vele kwajongensstreken die nu plaatsvinden onder de dekmantel der duisternis zouden niet plaatsvinden indien er een behoorlijke verlichting aanwezig was.

Een punt van kritiek dat ik nog naar voren wens te brengen, is de levering van gasoline aan het eilandgebied. Het bevreemdt mij,

Mijnheer de Voorzitter, dat de maatschappij hier op het eiland, die bij uitstek in staat is om gasoline en olie aan het gouvernete leveren, deze levering sinds enkele jaren niet krijgt toegewezen. Het is wel heel raar dat terwijl wij hier op het eiland zelf onze gasoline en olie maken, deze voorraden van de Shell worden betrokken.

Het Bestuurscollege zegt weliswaar dat de Lago geen vaste prijs heeft kunnen geven en dus niet aan de aanbestedingsvoorwaarden heeft voldaan, doch dit vind ik een dooddoener. Dit is de stok die de hond moet slaan en die licht gevonden kan worden. Bij een dergelijke gunning zijn er vele andere belangen waarmee rekening moet worden gehouden. Iedereen op Aruba is doordrongen van de waarde van de Lago voor het eiland. De Lago is de hoofdbron van de voorspoed van Aruba en de Lago doet ook wel veel meer op het gebied van public relations dan welke andere firma ook. Het verenigingsleven, de sport en de erediensten weten hiervan mede te spreken. Zelfs het gouvernment doet steeds een beroep op de Lago en ik ben ervan verzekerd dat men daar te allen tijde een open oor aantreft. Het is dus heel raar dat hoewel de Lago, volgens mijn inlichtingen, het laagste inschrijft, toch deze gunningen niet krijgt. Het ware aan te bevelen in de toekomst een voorzichtiger beleid te voeren in dit opzicht.

Mijnheer de Voorzitter, mogelijk heb ik nog wat op- en aanmerkingen, doch ik vind dat deze beter naar voren kunnen worden gebracht gedurende de postgewijze behandeling van de begroting. Ik dank U.

De heer L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, wij staan wederom voor een nieuw begrotingsjaar voor het eilandgebied Aruba en het is goed om alvorens wij ons in de toekomst verdiepen, heel even een blik in het verleden te werpen.

Enkele woorden van waardering voor het werk dat het Bestuurscollege in het verleden heeft verzet, zijn zeker op hun plaats. De positie van gedeputeerde brengt uiteraard een zware taak met zich mede en als wij dan ook de grote werken bezien die tijdens de afgelopen ambtsperiode tot stand zijn gekomen, dan moeten wij als raadsleden, namens het volk onze waardering uitspreken voor het bestuur.

Ik ben ook blij te zien dat wij een nieuwe Gezaghebber hebben gekregen en dat wij nu ook met trots, als autonoom volk een eigen Antilliaanse vlag hebben. Laten wij hopen dat eenieder die onder deze vlag woont gelukkig en vrij moge zijn. Er zijn vele punten en feiten die ik naar voren zou kunnen brengen en waarover de bevolking van ons eiland uitermate tevreden is. Het zou echter te tijdrovend zijn om nu in details af te dwalen.

Ik wil echter een specifiek punt accentueren, en wel namens de bevolking van het San Nicolas-distrikt en andere daarbij liggende wijken. Dat is het onlangs te San Nicolas geopende gouvernementskantoor. Dit kantoor heeft in grote mate aan

een onder de bevolking heersend verlangen voldaan en heeft het gebruikmaken van overheidsdiensten alsook het nakomen van verplichtingen voor de bevolking zeer geriefelijk gemaakt. In het algemeen mag dan ook wel gezegd worden dat het Bestuurscollege in de afgelopen ambtsperiode zich op zeer bekwame en lofwaardige wijze van zijn taak gekweten heeft.

Wij staan nu voor de begroting 1960. Alvorens de begroting zelve te bespreken vind ik het nodig om in deze openbare vergadering erop te wijzen dat in tegenstelling met wat men soms denkt, het geenszins in mijn bedoeling ligt kritiek uit te oefenen om wille van de kritiek. Ook is het niet mijn bedoeling om het Bestuurscollege het mikpunt te maken van tekortkomingen. Integendeel, heb ik zoals reeds eerder gezegd de grootste waardering voor de wijze waarop het Bestuurscollege de uitermate moeilijke taak die op zijn schouders rust, uitvoert.

Er is nog een tweede misconceptie die velen hebben en die rechtgezet moet worden en wel, Mijnheer de Voorzitter, de voorstelling als zou de Eilandsraad en zeer in het bijzonder de meerderheidsgroep, een soort "rubber stamp parliament" zijn voor het Bestuurscollege. De voorstelling als zouden wij er slechts zijn om de voorstellen van het Bestuurscollege zonder meer goed te keuren.

Het Bestuurscollege legt aan ons zijn begroting voor, en verwacht van ons dat wij als rechtgeaarde volksvertegenwoordigers hier naar eer en geweten onze opinie over uitspreken. Het is niet een kwestie van klakkeloze goedkeuring of van afbrekende en op wantrouwen gebaseerde kritiek. Het is een kwestie van gemeenschappelijk overleg en van zakelijke en op wederzijds respekt gebaseerde toetsing van de voorgestelde plannen, dan het algemeen belang. Wij zouden als eilandsraad tekort schieten in de uitvoering van het aan ons door de bevolking gegev en mandaat, en wij zouden gebrek aan respekt voor het bestuur tonen, indien wij bij het behandelen van deze begroting niet naar eer en geweten te werk gingen en niet opbouw en de kritiek uitoefenden, daar waar zulke kritiek naar onze mening gerechtvaardigd is. Hieruit moet dan het gemeenschappelijke overleg worden geboren dat uiteindelijk een gezond beleid ten goede komt. Het is op deze basis dat ik het voor ons liggende begrotingsvoorstel heb bestudeerd en mijn kommentaar moet dan ook in dit licht worden bezien.

Ik wens dan allereerst op te merken dat het feit dat het Bestuurscollege onder deze moeilijke omstandigheden, voor het jaar 1960 een sluitende begroting heeft aangeboden, zeer prijzenswaardig is. Ik kan dan ook in het algemeen het bestuur in de meeste voorstellen steunen. Er zijn evenwel verschillende posten waar ik mij als raadslid niet mee kan verenigen, en het is mijn bedoeling mijn bezwaren naar voren te brengen en tegenvoorstellen te doen. Ik zal dit doen met de overtuiging dat ik daardoor het algemeen belang dien, en ik ben er dan ook van overtuigd dat men hiervoor begrip zal hebben.

Allereerst, Mijnheer de Voorzitter, zijn er de voorstellen tot het heffen van opcenten op de reeds hoog zijnde inkomsten- en winstbelasting, alsook het verhogen van de automobielbelasting. Het hoeft geen betoog dat het niet in mijn bedoeling ligt het voor het bestuur moeilijk te maken door de voorgestelde middelen in de war te schoppen, maar ik vraag mij af of er geen andere, minder onaangename manieren zijn gezocht om de begroting sluitend te maken. Ik denk bijvoorbeeld aan verschillende onnodige posten die in deze begroting zijn opgenomen en ook aan het verkwisten van belastinggelden ten behoeve van landsdiensten Bij mij rijst de vraag of het wel nodig is, de zeer dure voorlichtingsdienst (die overigens niet veel uitvoert) te handhaven. Is het nodig duizenden guldens per jaar te besteden om nu en dan een "charla" over de radio te houden. Het lijkt mij beter deze dienst in zijn geheel af te schaffen en gewone persconferenties met de pers en de radio te houden.

Ook vraag ik mij af of het nodig is voor diverse kleine afdelingen een eigen, hooggesalarieerd hoofd aan te houden. Het zou wellicht beter zijn om deze kleine afdelingen zoals bijvoorbeeld Welvaartszorg, Toeristenbureau en indien men toch de Voorlichtingsdienst aanhoudt ook deze afdeling te verenigen in één afdeling onder één Hoofd. De employees die hierdoor overbodig worden, kunnen dan naar andere eilands- of landsdiensten worden overgeplaatst en minder geschikten (zoals bijvoorbeeld de politieke parasieten) kunnen dan worden afgevoerd.

Ik vraag mij voorts af of het verantwoord is om f. 100.000.- te besteden aan reklame voor toerisme waarbij één enkele Amerikaanse firma f. 75.000.- wordt toegekend. Kunnen wij geen goedkopere methode vinden voor het voeren van een campagne? Wij moeten niet uit het oog verliezen dat deze nieuwe uitgave wordt toegevoegd aan de kosten van de al eerder naar voren gebrachte Voorlichtingsdienst en andere diensten die op ditzelfde gebied horen te werken. Dan is er de kwestie van de dienstauto's. Het huidige systeem beschouw ik als een verkwisting van gemeenschapsgelden. Ik heb het Bestuurscollege al dikwijls attent gemaakt op de schandalige wantoestand die is ontstaan door het misbruik dat van dienstauto's wordt gemaakt, maar ik heb helaas nog geen verbetering kunnen bespeuren. Integendeel, de toestand schijnt nog erger te zijn geworden.

Onlangs heb ik het Bestuurscollege gewezen op het misbruik dat van het voertuig D-634 werd gemaakt. Dat was op 1 december op de Commissie vergadering. Op 2 december echter, om twaalf uur des middags zag ik deze zelfde wagen met schoolkinderen naar huis rijden. Wie is hier nu verantwoordelijk voor? Is het de betrokken gedeputeerde of is het, het hoofd van dienst? Zeker de betrokken bestuurder van de auto niet. De hoop op verbetering gaat in rook op als men dan zelfs de D-1 (bestuurd door anderen dan de betrokken ambtenaar) op middernachtelijke en in de ochtenduren ziet op plaatsen waar men de dienstauto zeker niet mag verwachten te zien.

Het is hoog tijd, Mijnheer de Voorzitter, dat aan deze wantoestand en aan deze verkwisting van belastinggelden een eind komt.

Mijnheer de Voorzitter, laten wij even enkele landsdiensten waarvan Aruba in de kosten bijdraagt beschouwen. Wij vinden daar erge toestanden aan. Als ik aan Sociale en Ekonomische Zaken denk, dan schiet mij de beruchte Tamany Hall in de gedachten. In deze Tamany Hall zijn er mensen in hooggeplaatste funkties, die niet eens de Nederlandse taal, waarmede zij moeten werken, machtig zijn. Misschien weet U wel wat de Tamany Hall is, Mijnheer de Voorzitter. De Demokratische partij in de Verenigde Staten heeft net als Democratico Centro waarheen mensen zonder werk, ongeschikten, die alleen maar "Viva Democratico" uitroepen, om de uitkeringen gaan en daarmee vergelijk ik Sociale en Ekonomische Zaken. De mensen die daar werken, werken zeker niet om hun geschiktheid. Mensen, politieke parasieten, die in hun vorige werkkring niet eens met sukses bijvoorbeeld assistent operators waren, maar die in deze Tamany Hall tot hoofdcontroleur of controleur werden benoemd. Wie betaalt dat nu? Wij, de belastingbetalers, Mijnheer de Voorzitter.
Ik hoop Mijnheer de Voorzitter, dat U de Landsregering van het een en ander op de hoogte zal brengen en dat de zo hard nodige verbeteringen zullen volgen. Op dit zelfde departement is de handelwijze van velen dezer ongeschikten laakbaar en de klachten hierover zijn legio. Vooral in de handelskringen, die nu onder anderen ook met een hogere winstbelasting zullen worden besprongen.

Als wij de handel een hogere belasting gaan opleggen, laten wij dan toch zeker zorgen dat wij hen de service van de diensten op een behoorlijke wijze aanbieden. Er zijn nog vele andere punten waar met grotere zuinigheid tewerk kan worden gegaan. Als wij echter beginnen met de reeds genoemde posten, dan zijn wij al een heel eind op weg. Ik wil het, Mijnheer de Voorzitter, even hebben over de aankoop van brandstoffen voor het gouvernement. Ik heb al eerder bij vorige gelegenheden voorgesteld dat de gasoline van de Lago gekocht zou worden. Dat is helaas niet geschied. Er zijn verschillende faktoren die het m.i. allerzins rechtvaardigen, dat deze weg gevolgd wordt. Er is dan allereerst de kwestie van de medewerking van de nationale welvaart. De door de Lago geproduceerde gasoline, Mijnheer de Voorzitter, is een Arubaans produkt. Als twee handen elkaar wassen worden zij beiden schoon. De Lago is de voornaamste bestaansbron op Aruba, en zoals eerder gezegd werkt deze maatschappij niet alleen op commercieel gebied, doch heeft ze in grote mate op sociaal gebied goodwill getoond. Wat zou dan logischer zijn dan dat het bestuur waar zulks zonder het algemeen belang te schaden mogelijk is, eveneens goodwill ten opzichte van deze maatschappij toont? Ik geef graag toe dat het bedrag dat met de aankoop van gasoline gemoeid is, niet zo groot is dat het voor de Lago een belangrijke faktor zal uitmaken in haar ekonomie. De geste echter, de goodwill, het begrip, de medewerking en bovenal de principiele medewerking aan de nationale welvaart waar zulks mogelijk is, zijn faktoren van onschatbare waarde. Men kan hier

Het is hoog tijd, Mijnheer de Voorzitter, dat aan deze wan-toestand en aan deze verkwisting van belastingen een eind komt.

Mijnheer de Voorzitter, laten wij even enkele landstreken buiten Aruba in de laatste tijd eens beschouwen. Wij vinden daar erge toestanden aan. Als ik aan Sociale en Economische Zaken denk, dan schiet mij de beruchte Tammy Hall in de gedachten. In deze Tammy Hall zijn er mensen in hooggeplaatste funkties, die niet eens de Nederlandse taal, waarmede zij moeten werken, machtig zijn. Misschien weet U wel wat de Tammy Hall is, Mijnheer de Voorzitter. De Demokratische partij in de Verenigde Staten heeft het als Democratic Centre waarin mensen zonder werk, ongeschoolden, die alleen maar "Viva Pena"

[illegible]

tent operators waren, maar die in deze Tammy Hall tot opzichter of controleur worden benoemd. Wie betaalt dat nu? Wij, de belastingbetalers, Mijnheer de Voorzitter.
Ik hoop Mijnheer de Voorzitter, dat U de Landsregering van het een en ander op de hoogte zal brengen en dat de zo hard nodige verbeteringen zullen volgen. Op dit zelfde departement is de handelwijze van velen daar ongerechtigd laakbaar en de klachten hierover zijn legio. Vooral in de belastingdienst, die nu onder iedereen ook met een hogere winstbelasting zullen worden bezwaard.

Als wij de handel een hogere belasting gaan opleggen, laten wij dan toch zeker zorgen dat wij hen de service van de diensten op een behoorlijke wijze aanbieden. Er zijn nog vele andere punten waar met grotere zuinigheid tewerk kan worden gegaan. Als wij echter beginnen met de reeds genoemde punten, dan zijn wij al een heel eind op weg. Ik wil nu, Mijnheer de Voorzitter, even spreken over de aankoop van brandstoffen voor het gouvernement. Ik heb al eerder bij vorige gelegenheden voorgesteld dat de gasoline van de Lago gekocht zou worden. Dit is helaas niet geschied. Er zijn verschillende faktoren die het m.i. volkomen rechtvaardigen, dat deze weg gevolgd wordt. Er is daar allereerst de kwestie van de medewerking van de nationale welvaart. De door de Lago geproduceerde gasoline, Mijnheer de Voorzitter, is een Arubaans produkt. Als twee heren elkaar waard worden zijn beiden schoon. De Lago is de voornaamste belastingbron op Aruba, en zoals verder ook werkt deze maatschappij niet alleen op commercieel gebied, doch heeft ze in grote mate op sociaal gebied goodwill getoond. Wat zou het logischer zijn dan dat het bestuur waar zulks zonder het algemeen belang te schaden mogelijk is, eveneens goodwill tegenover deze maatschappij toont? Ik geef graag toe dat het bedrag dat met de aankoop van gasoline gemoeid is, niet zo groot is dat het voor de Lago een belangrijke faktor zal uitmaken. In haar totaliteit echter, de goodwill, het begrip, de medewerking en loyaal principiële medewerking aan de nationale welvaart waar zulks mogelijk is, zijn faktoren van onschatbare waarde. Men kan hier

natuurlijk tegenover stellen dat de aankoop van Shellprodukten de nationale industrie van de Antillen steunt. En dit is dan ook waar. Maar evengoed als deze redenering voor de Antillen opgaat wat de Shellprodukten betreft, gaat zij ook op voor Aruba, waar het Essoprodukten voor Aruba betreft. En wij als Eilandsraad van Aruba zijn er allereerst om de Arubaanse belangen te dienen. Ik kan mij ook dan helemaal niet verenigen met hetgeen het Bestuurscollege in zijn Memorie van Antwoord zegt en ik citeer:"De gasoline voor de eilandsdiensten is niet bij de Lago Oil & Transport Co betrokken, omdat de inschrijving van de Lago afweek van het bestek in zoverre dat in plaats van een vaste, een fluctuerende prijs werd geboden. Op grond van de bepalingen van het aanbestedingsreglement moest de inschrijving daarom terzijde worden gelegd. Bijkomende overwegingen waren dat indien tot de Essoprodukten wordt overgegaan, er werd ingeschreven voor gasoline en olien, alle motoren, versnellingsbakken en achterbruggen zouden moeten worden gespoeld. Indien met de daaraan verbonden kosten rekening wordt gehouden zou de aanbieding van de Lago Co. voor olien niet de laagste zijn geweest. Daar gasoline en gasolie in een met twee compartimenten uitgeruste tankwagen van de Dienst voor Openbare Werken bij de leverancier worden afgehaald, verdient het om praktische redenen de voorkeur om beide produkten van een leverancier te betrekken. Overigens mag nog in het algemeen de vraag worden gesteld in hoeverre het juist is om met voorbijgaan van de handel produkten rechtstreeks van de fabrikanten te betrekken". Mijnheer de Voorzitter, ik acht dit antwoord zeer kinderachtig. Ik vraag mij af, Mijnheer de Voorzitter, of het Bestuurscollege serieus is in deze redenering. Zelfs indien men om aan de formele vereisten van de aanbestedingsregelementen te voldoen zou willen zeggen, dat men niet van de Lago kan kopen, dan is dit bestrijdingswaard. Overigens meen ik dat het aanbestedingsreglement het bestuur voldoende vrijheid biedt in deze door het Bestuurcollege aangehaalde moeilijkheid te voorkomen. Wat betreft het doorspoelen van versnellingsbakken en achterbruggen, ik ben geen deskundige, maar ik meen toch dat bij het onderhoud dezer spoelingen plaatsvinden, zodat dit argument niet als volwaardig kan worden beschouwd. Zoals ik gezegd heb, vind ik zulke argumenten kinderachtig. Dan is er nog de kwestie van het recht-streeks betrekken van producenten. In een tijd zoals deze, Mijnheer de Voorzitter, waar de uiterste soberheid en bezuiniging geboden is en in een tijd waar wij belastingverhoging moeten doorvoeren om werkloosheids - en onderwijskosten op te vangen, in een tijd waar de producenten in dit geval de Lago, eveneens zwaardere belasting zullen moeten betalen, in een tijd waarin wij met pijn en moeite een kleine kerstbonus voor de arbeiders hebben kunnen bewerkstelligen en in een tijd waarin meer dan ooit het Bestuurscollege een gedragslijn volgt die gebaseerd is op het algemeen ekonomisch beeld en de algemene behoeften, in zo'n tijd, Mijnheer de Voorzitter, lijkt het mij uitermate inkonsekwent om te betogen dat de handel, die in dit geval een specifieke agent is, zou moeten worden beschermd, terwijl de direkte aankoop bij de producent rechtstreeks de nationale industrie en het hoofdbedrijf van het eiland ten goed zou komen. Het spijt mij dat ik het woord een specifieke agent heb moeten noemen, geloof mij, Mijnheer de Voorzitter, het laat mij uitermate koud wie dat is.

[illegible] ook komen, maar [illegible]
[illegible]
[illegible] In kom [illegible] dan het [illegible] moet
[illegible]
[illegible]
[illegible] werd [illegible]
[illegible]
[illegible] gesteld, bijkomende [illegible]
[illegible] ontworpen, [illegible]
[illegible] voor [illegible] en [illegible], alle [illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] Daar [illegible] een [illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] Overigens [illegible]
[illegible]
[illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] het [illegible]
[illegible] in deze [illegible]
[illegible]
[illegible], dat [illegible] niet van de [illegible]
[illegible] Overigens moet [illegible]
[illegible] Wet [illegible]
het [illegible] van [illegible]
[illegible] argument niet [illegible]
[illegible] de [illegible] van het [illegible]
[illegible]
Mijnheer de Voorzitter, [illegible]
[illegible] in een tijd [illegible]
[illegible] - en [illegible]
[illegible] op te [illegible], in een tijd waar [illegible] in dit
[illegible] de [illegible]
[illegible], in een tijd [illegible] zij met [illegible] en [illegible]
[illegible] voor de [illegible]

[illegible]
[illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible]

Het gaat mij uitsluitend om de logika, om het algemeen belang en om de nodige samenwerking tussen de overheid en de hoofdbron van inkomen. De redenering doet voorts een beetje vreemd aan dat wij weten dat de stookolie voor de Watervoorzieningsdienst wel rechtstreeks van de producent betrokken wordt. Dan is er nog een ander aspekt dat ik persoonlijk van geen gewicht vind. Evenwel zonder enige bijbedoeling, voel ik mij genoodzaakt dit naar voren te brengen. En als ik dat doe, is het omdat ik de heldere realiteit onder de ogen wil zien. U en ik, Mijnheer de Voorzitter, en vele anderen hier, hechten aan dit aspekt geen waarde, omdat wij de integriteit van de betrokken gedeputeerde kennen. In de volksmond echter, althans in de gedeelte van het volk dat wordt opgezweept door de zg. loyale oppositie, heet het dat vanwege familierelaties tussen de betrokken Shell-agent en één der gedeputeerden deze brandstof van de Shell wordt betrokken. Nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, dit is belachelijk. Echter kan dit soort aantijgingen die elke basis missen voorzichtigheidshalve weggenomen worden door de mij voorgestelde gedragslijn. Niet dat het hierom gebeuren moet, maar aangezien m.i. gegronde redenen bestaan om van de Lago te kopen, kunnen wij, dit doende, tegelijkertijd deze lage aantijgingen de wereld uit helpen. Er zijn nog veel andere faktoren, Mijnheer de Voorzitter, die mijn voorstel rechtvaardigen. Ik vraag mij af of het nadeel van de door het Bestuurscollege naar vorengebrachte fluctuerende prijs proportioneel is met het principe van de bescherming van de eilandelijke welvaartsbron. Ik vraag mij af of hetniet, nu de Lago wordt besprongen met een belasting die haar konkurrent Shell op dezelfde Antillen niet kent, meer dan ooit aangeraden, zelfs moreel geboden is, deze gasoline van de Lago te kopen. Als wij dit, Mijnheer de Voorzitter, thans doen dan zal er bij de Lago direktie wel het nodige begrip zijn, om deze geste op haar morele en principiele waarde te schatten en dan zal m.i. deze direktie ook op haar beurt weten om met gelijke realiteiten aan het eiland haar houding te bepalen. De uiteindelijke afweging van belangen in deze kwestie wijst uit dat het geheel in het kader van het ekonomisch beleid past en dat de eilandswelvaart principieel het best gediend is met het aankopen van gasoline van de Lago. Ik kan hier niet genoeg de nadruk opleggen en ik zeg wederom dat het voorstel van het Bestuurscollege om niet van de Lago te kopen inkonsekwent is en niet past in het kader van het overigens in het algemeen gezonde beleid. Ik moge daarom dringend en met klem verzoeken dat het Bestuurscollege zijn zienswijze herziet en ik stel voor alsnog deze begroting te veranderen, teneinde de gasoline van de Lago te gaan kopen.

Ook geloof ik, Mijnheer de Voorzitter, dat het tijd is dat er veranderingen komen in de ziekte- en ongevallen regelingen. Natuurlijk zal het Bestuurscollege met het gebruikelijke antwoord komen dat dit een landszaak is. Maar ik ben van mening, dat een commissie uit de Raad benoemd kan worden om deze te bestuderen en dan ook via het Bestuurscollege of rechtstreeks aan de Landsregering de uitgewerkte voorstellen naar voren te brengen. Want de huidige regelingen op het gebied van ziekte- en ongevallen laten veel te wensen over.

Ook bij het uitkeren van subsidies voorgesteld wordt om alle subsidies via het C.C.A. te laten gaan Volgens mij zou het beter zijn als de vorige of de oudere manier van uitkeren van deze bedragen wordt gehandhaafd, daar zij aan bepaalde onafhankelijke vereniging worden toegekend, die niets met het C.C.A. te maken hebben.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, wil ik weten of het Bestuurscollege mij in kan lichten wat de Landsregering van plan is te doen over het invoeren van een 40-urige werkweek hier op Aruba of althans in de Nederlandse Antillen. Vroeger is er een voorstel door de heer Geerman in de Staten naar voren gebracht, er zijn 2 ministers op diezelfde dag op Aruba gekomen en sinds die tijd hebben wij niets meer ervan gehoord. Daarom wil ik gaarne vernemen of het Bestuurscollege ons kan inlichten of de Landsregering wel van plan is om deze regeling in te voeren, want ook hierdoor kan de werkverschaffing gediend worden. Bij de grote industrieen bijvoorbeeld zullen zeker niet zoveel mensen afgevoerd worden zoals nu wordt gedaan.

Verder wil ik vragen of het Bestuurscollege zijn uiterste best zal doen om minder politieke benoemingen te laten geschieden, en om bijvoorbeeld zoals eerder gezegd, niet zoveel ongeschikte mensen in hoge funkties te benoemen, juist omdat zij bij de partij behoren. Ik heb er niets tegen dat aan deze mensen werk wordt gegeven, maar laten wij dan iemand die niet eens de Nederlandse taal kent i.p.v. hem bij Sociale Zaken ergens anders benoemen laat hem bij Openbare Werken of werken in een andere gepaste betrekking.

Ik wil ook vragen, Mijnheer de Voorzitter, om meer samenwerking tussen het Bestuurscollege en de Raad. Hiermee bedoel ik dat er vele voorstellen zijn die van het Bestuurscollege komen, laten wij bijvoorbeeld noemen het voorstel om terugwerkende kracht te verlenen aan de uitkering aan gewezen gedeputeerden. Wij hebben er nooit meer ervan gehoord. Ik zou liever een commissie eerst van deze plannen laten horen en daarna bij de Raad als formele voorstellen indienen. Daardoor denk ik dat er een betere samenwerking kan worden verkregen.

Verder wil ik weten wat er geworden is van het voorstel, door de heer Mathew verleden jaar naar voren gebracht en als ik mij niet vergis door het Bestuurscollege overgenomen, om een subbestuurskantoor of klein postkantoor op Santa Cruz te laten inrichten voor het volk in dat gedeelte van het eiland.

Ik moet er ook mijn goedkeuring aanhechten en zelfs waardeer ik zeer dat het Bestuurcollege met de exploiratie van fosfaat op het eiland Aruba begint; laten wij hopen dat wij hierdoor werk voor verschillende mensen zullen vinden in de toekomst.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, wil ik vragen of U medewerking kunt verlenen om bij de Landsregering inlichtingen voor ons te krijgen hoe het kan dat de heer Herrera bij Algemene Zaken landsloten kan afnemen zonder dat de gedeputeerden of wie dan ook er iets van weten. Velen van deze oude vrouwen verkeren in een

noodtoestand en leven alleen maar van het verkopen van deze landsloten en ik acht het zeer ongewenst, ongeacht tot welke partij zij ook behoren of tot welke sektie van de partij ook, dat hun loten wegens politieke doeleinden afgenomen worden.

Verder wil ik vernemen hoe het staat met de plannen voor de aloecultuur en met de plannen van de fabriek die hier zou komen hiervoor.

Verder wat er gebeurd is met de plannen van de chemische fabriek die hier zou worden opgericht.

Bij de lening van f. 200.000.-, die zal worden gebruikt voor de uitbreiding van de hydroponics farm, wil ik zien, Mijnheer de Voorzitter, dat er zeker en streng wordt bepaald, dat dit geld alleen mag worden gebruikt voor het uitbreiden van de hydroponics farm en niet voor het bouwen van een chickenfarm of wat dan ook.

Verder wil ik vernemen hoe de stand van zaken is met de Aruven, waarin, als ik mij niet vergis het eilandgebied zoveel geld geinvesteerd heeft. Kunt U ons een rappòrt geven, wat er met dit geld gebeurd is, hoeveel in het hotel geinvesteerd is? Ook wil ik vernemen of Aruven over een bootje beschikt.

Verder wil ik vernemen hoe het staat met de theaters op Aruba. Is het monopolie in deze door het gouvernement gegeven, met name om alleen theaters door een bepaalde persoon of personen te laten exploiteren, of is dat op een andere manier gebeurd? Er zijn veel klachten hierover.

Als wij het hebben over het invoeren van hogere belastingen, althans opcenten heffen op belastingen, wat is het Bestuurscollege dan van plan te doen of althans zou het Bestuurscollege het niet goed oordelen, om met de Landsregering op te nemen hogere accijnen te heffen op de zg. alcoholic beverages?

Verder heb ik vanmorgen van de heer Henriquez vernomen dat de "cost of living" verhoogd is. Ik zou graag vernemen of U, Mijnheer de Voorzitter, of het Bestuurscollege ons kan inlichten hoe hoog de "cost of living" gestegen is en of deze cijfers t.z.t. en ter zijner plaatse gebruikt kunnen worden als ze aan ons verstrekt zijn.

Verder wil ik vragen of er een publieke telefoon kan worden aangebracht in de B.v.d.Veen Zeppenfeldstraat. Ik heb verschillende klachten gehoord van mensen die daar hun zaak hebben. Zij hebben zeer veel last van mensen die hun telefoon gebruiken; als er een publieke telefoon daar zou zijn, dan zouden deze klachten uit de weg worden geruimd en ook wordt het publiek hierdoor gediend.

Er zijn wegen, waar dagenlang de trucks van de Reinigingsdienst niet langs komen. Ook hier wil ik de nodige verbetering zien.

Mijnheer de Voorzitter, mijn andere voorstellen zal ik bij de artikelsgewijze behandeling naar voren brengen, Mijnheer de Voorzitter, ik dank U.

De heer D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, mag ik in de eerste plaats beginnen met de aandacht van het Bestuurscollege te vragen voor de omstandigheid, dat de Eilandenregeling van de Nederlandse Antillen voorschrijft in artikel 92 dat de begroting voor het eilandgebied uiterlijk op de eerste oktober van het jaar voorafgaande aan het dienstjaar, waarop zij betrekking heeft aan de Eilandsraad dient te worden aangeboden. In verband hiermede moet ik konstateren dat de voorliggende begroting anderhalve maand na de wettelijk vastgestelde termijn de Eilandsraadleden heeft bereikt. Het gevolg van deze handelwijze is, dat de raadsleden onvoldoende gelegenheid geboden wordt om deze begroting te bestuderen, hetgeen de behandeling uiteraard niet ten goede kan komen. Mocht bij het Bestuurscollege de gedachte voorgezeten hebben dat men zich deze handelwijze wel kon permitteren omdat de begroting elk jaar nagenoeg gelijk is aan de begroting van het voorafgaande jaar, dan meen ik er op te moeten wijzen dat dit geen verontschuldiging kan zijn voor een absoluut onvoldoende gelegenheid geven zelfs voor het vergelijken van deze begroting met die van het vorig jaar. Temeer nog is dit het geval waar bij gelegenheid van deze begrotingsbehandeling meerdere leden van deze Raad voor de eerste maal voor deze verantwoordelijke werkzaamheden kwamen te staan. Tussen het uitbrengen van het algemeen verslag op de begroting en de Memorie van Antwoord, Mijnheer de Voorzitter, verstreken slechts enkele dagen. Zelfs zo kort was deze termijn, dat tenminste een van de rapporteurs niet in de gelegenheid werd gesteld het verslag te ondertekenen. Ik wil hier nadrukkelijk de aandacht op vestigen op het feit, dat het vermelden van de naam van de raadsleden onder bedoelde stukken geheel buiten medeweten van deze raadsleden een handeling is welke niet overeen te brengen is met een fatsoenlijke en waardige afwikkeling van de procedure der begrotingsbehandeling. Ik wil hier duidelijk stellen dat wie van de raadsleden dan ook genoegen neemt dat zijn naam op deze wijze klakkeloos gebruikt wordt, en de praktijk toont aan, dat er vele van deze raadsleden zijn ondergetekende in geen geval tot een dergelijke groep wil behoren en er op staat dat aan de normen van fatsoen en formaliteit de hand wordt gehouden.

Mijnheer deVoorzitter, het stemt tot grote voldoening dat een van de meest in het oog springende punten van het programma van de Arubaanse Volkspartij, een punt dat reeds sinds 1951 in ons programma staat opgenomen, bij gelegenheid van de behandeling van deze begroting zijn verwezenlijking nadert. Ik doel hier op de afschaffing van schoolgelden, waaromtrent ik persoonlijk reeds in 1955 een voorstel aan het Bestuurscollege heb voorgelegd en heb verzocht om tot verwezenlijking van dit ideaal over te gaan. Nu het dan eindelijk zover is dat ook dit Bestuurscollege heeft ingezien dat afschaffing van schoolgelden ten aanzien van het lager onderwijs niet langer uitgesteld mag worden, meen ik, zoals gezegd, daarover mijn voldoening te mogen uitspreken. Tegelijkertijd evenwel wil ik het Bestuurscollege verzoeken om bij de afschaffing van schoolgelden, dan ook zover te gaan als te allen tijde in het voornemen van de AVP heeft gelegen, namelijk om deze afschaffing niet te beperken tot het lager onderwijs, doch deze tevens van kracht te doen zijn op het voorbereidend onderwijs, ook wel genoemd de

kleuterscholen. Het mag een volksbelang van de eerste orde genoemd worden dat alle ouders zonder financieel bezwaar in de gelegenheid gesteld worden hun kinderen het voorbereidend onderwijs te laten volgen. Het is maar al te zeer bekend hoe juist op onze lagere scholen met het onderwijs in de Nederlandse taal dagelijks demonstreert dat juist die kinderen die door middel van het voorbereidend onderwijs aan het schoolgaan en aan het schoolmilieu reeds gewend zijn, sterk in het voordeel zijn ten opzichte van anderen die om welke reden dan ook de kleuterschool niet hebben kunnen bezoeken.

Mijnheer de Voorzitter, aansluitend aan dit onderwerp is er nog een andere wenselijkheid welke ik bij gelegenheid van de behandeling van deze begroting zou willen doen realiseren. Ik behoef hier voor de bevordering van het schoolbezoek in het algemeen geen lans te breken. Het is bekend dat onze Arubaanse ouders op het bezoeken van de school door hun kinderen zelf hoge prijs stellen en hierover mogen wij zeker tevreden zijn. Echter dan is het de taak van de overheid om deze goedwillende ouders en hun leergrage kinderen ook zoveel mogelijk tegemoet te komen en te helpen alle bezwaren te overwinnen, welke eventueel aan het schoolbezoek verbonden zijn. Hierbij, Mijnheer de Voorzitter, heb ik nu vooral op het oog het overwinnen van de afstand door gezinnen die op vrij grote afstand van de dichtsbijgelegen school wonen.

Ik zou voor hen willen bepleiten dat vrij vervoer voor schoolkinderen, die ver van de school wonen, regel wordt instede van uitzondering. Het moet onnodig zijn dat voor busvervoer in een dergelijk geval een aanvraag moet worden ingediend en een vrij omslachtig onderzoek ingesteld. Laat het Bestuurscollege als stelregel nemen dat, zoals dit ook op de overige Antillen geschiedt, elk kind dat op een nader bepaald verre afstand van de school woont zonder meer van een door de overheid aangeboden busverbinding kan gebruiken. Gaarne zal ik hier in een mede door mij in te dienen motie nader op terugkomen.

Mijnheer de Voorzitter, dezer dagen is onofficieel op het Colegio Arubano bekend gemaakt dat zoals de vooruitzichten nu zijn niet verwacht mag worden dat volgend jaar met een vierde leerjaar, eventueel later met een vijfde leerjaar van deze Middelbare School zal worden aangevangen dit moet worden toegeschreven. Ik wil echter bij deze gelegenheid een dringend beroep doen op het Bestuurscollege om te bewerkstelligen, dat voorkomen wordt dat kinderen, welke momenteel het Colegio Arubano bezoeken, later wanneer zij tot de vierde klas worden toegelaten gedwongen zouden worden om dat vierde leerjaar elders te gaan volgen. Mijnheer de Voorzitter, nu wij na lang wachten tenslotte zover zijn dat wij op Aruba een instituut voor Middelbaar Onderwijs bezitten, ligt het voor de hand dat dit zo spoedig mogelijk wordt gecompleteerd.

Mijnheer de Voorzitter, sinds jaren bestaat te San Nicolaas een onderwijsinstituut genoemd "Commercial School". Aan deze school worden avondcursussen gegeven in de handelsvakken. Het

onderwijs wordt gegeven in de Engelse taal. In de praktijk is wel gebleken dat het bestaan van dit onderwijsinstituut in een behoefte voorziet. En het is dan ook bijzonder jammer dat het er naar uitziet dat deze school wegens financiele moeilijkheden haar deuren zal moeten sluiten, indien door de over heid niet besloten zal worden een zekere mate in de kosten bij te dragen. Ik moge het Bestuurscollege in overweging geven het door mij alsnog in te dienen amendement over te nemen en op deze begroting een bedrag van f.10.000.- op te brengen ten behoeve van subsidiering van deze "Commercial School" te San Nicolas. Vervolgens verzoek ik het Bestuurscollege mij te willen mededelen wanneer het onderwijsrapport van de Raadscommissie, dat reeds dd. 31 oktober 1959 aan het Bestuurscollege werd uitgebracht, in de Raad aan de orde gesteld zal worden, opdat de vele suggesties welke daarin zijn gedaan in behandeling zullen worden genomen en kunnen worden verwezenlijkt. Tevens verzoek ik het Bestuurscollege mij overeenkomstig inlichtingen te geven met betrekking tot het aan de orde stellen van het rapport van de Commissie ingevolge het besluit van het Bestuurscollege dd. 19 augustus 1958 no. 8527. Indien hiermede nog langer getalmd wordt, zal het rapport wanneer dit eindelijk in behandeling wordt genomen, reeds zodanig verouderd zijn dat het veel van zijn urgentie heeft ingeboet.

Mijnheer de Voorzitter, ik moge met betrekking tot de gedragslijn welke klaarblijkelijk gevolgd wordt bij het verlenen van de eilandselijke studiebeurzen er nogmaals op wijzen, dat het ieder objektief toeschouwer wel op moet vallen, dat onder de gelukkigen die in het bezit gesteld worden van een studiebeurs, het aantal personen van een bepaalde politieke kleur wel onevenredig groot is. Daarnaast komt het voor dat waar aan onze Arubanen een studiebeurs wordt geweigerd aan personen van niet Nederlandse nationaliteit, die in dezelfde omstandigheden verkeren, een studiebeurs wordt verstrekt.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat er voldoende aanleiding bestaat het Bestuurscollege er nog eens nadrukkelijk op te wijzen, dat er kennelijk met twee maten gemeten wordt en dat het in het belang van recht en billijkheid dringend noodzakelijk is om de praktische gedragslijn met betrekking tot het verlenen van eilandsstudiebeurzen grondig te herzien.

Mijnheer de Voorzitter, terugkomende op het onderwijs en de alhier benodigde scholen, moge ik nogmaals bij de behandeling van deze begroting ingaan op de wenselijkheid van het te Pos Chiquito inrichten van een mulo-onderbouw. Het is bekend dat te Pos Chiquito en omstreken grote behoefte bestaat aan een school van dit type, zodat de leerlingen na afloop van deze school aansluiting hebben op de mulo-bovenbouw en niet zoals nu het geval is in de onmogelijkheid verkeren omop normale wijze, zonder groot tijdverlies , een mulo-diploma te behalen. Mijnheer de Voorzitter, gaarne zal ik straks door het indienen van een amendement strekkende tot het uittrekken van gelden voor de bouw en inrichting van een mulo-onderbouw school te Pos Chiquito, op deze aangelegenheid terugkomen.

Mijnheer de Voorzitter, bij herhaling heb ik klachten kunnen beluisteren van de bevolking te Savaneta met betrekking tot het feit, dat aldaar momenteel geen vroedvrouw meer gevestigd is. Het behoort ongetwijfeld tot de normale punten der gezondheidszorg, zorg te dragen dat voorzien wordt in voldoende deskundige hulp bij bevallingen. Het is in het verleden dan ook altijd zo geweest, dat te Savaneta en op andere plaatsen van het eiland waar men er niet op kan rekenen dat een particuliere gevestigd zal zijn, een vroedvrouw in overheidsdienst was gevestigd. Ik meen dan ook te moeten aandringen op het opbrengen van f. 6.000.- op deze begroting onder het hoofdstuk Gezondheidszorg ter bestrijding van de personeelskosten verbonden aan de aanstelling van een vroedvrouw te Savaneta, en ik zal op deze aangelegenheid door het indienen van een amendement nog terugkomen.

Mijnheer de Voorzitter, om redenen welke mij niet bekend zijn, heeft men te Savaneta de politiepost welke daar sinds jaren gevestigd is geweest, gesloten. Ik wil hierbij voorop stellen dat het door de bevolking te Savaneta bijzonder op prijs gesteld zou worden als het t.z.t. weer zodanig geregeld kan worden, dat vooral des nachts een politiewacht te Savaneta bereikbaar is. Voor zolang echter het wachtlokaal niet voor politiele doeleinden gebruikt wordt, zou daaraan momenteel zeker een nuttige bestemming gegeven kunnen worden. Niet alleen kunnen daar, zoals reeds geschiedt, de gelden van de noodouderdomsvoorziening op een bepaalde dag van de maand worden uitgekeerd, doch dit zou eveneens kunnen geschieden met betrekking tot het uitkeren van onderstand, het betalen van waterrekeningen, e.d. Men moet niet vergeten dat wanneer een van de eenvoudige mensen te Savaneta, aanwie onderstand i.v.m. onvermogen is toegekend, zich voor het in ontvangst nemen van dit geld naar Oranjestad moet begeven (eventueel San Nicolas), daarmede een bedrag van f. 1.- aan buskosten is gemoeid. Een bedrag dat uiteraard niet gemist kan worden. Zou men tot deze regeling over kunnen gaan dan zou men stellig voorzien in een bij de bevolking te Savaneta reeds lang gevoelde behoefte. Hierover sprekende, Mijnheer de Voorzitter, kom ik bijna vanzelf op een ander thema, een verlangen dat in deze Raad reeds meermalen is uitgesproken, nl. dat men in de direkte omgeving van La Esperanza, Mano de Dios en Seroe Alejandro een postbus plaatst, opdat men ook te Savaneta de gelegenheid krijgt zijn brieven ter post te bezorgen.

Mijnheer de Voorzitter, nu dezer dagen ingevolge het nieuwe telefoontarief voor elk te voeren gesprek een bepaald bedrag volgens tarief verschuldigd is, wil ik een beroep doen op het Bestuurscollege om met betrekking tot de publieke telefoons te willen regelen dat de aldaar gevoerde gesprekken zonder vergoeding van kosten kunnen worden gevoerd. Op de eerste plaats mag het niet voorkomen dat in gevallen van urgentie iemand niet zou kunnen bellen omwille van het ontbreken van enkele muntstukjes, terwijl daarenboven het aanbrengen van een apparaat waarin muntstukken gedeponeerd moeten worden, zeer waarschijnlijk de baldadigheid waaronder de publieke telefoons toch al zo zeer te lijden hebben, nog in

de hand zal werken.

Mijnheer de Voorzitter, ik beschik niet over verkeersstatistieken, doch indien men deze bij de verkeerspolitie zou inzien, zou daar ongetwijfeld uit komen vast te staan dat het weggedeelte tussen de bebouwde kom van Savaneta en de bioskoop gelegen bij kamp Savaneta jaarlijks tal van mensenlevens eist. Als gevolg van het ontbreken van een trottoir langs dit weggedeelte zijn de mensen die zich naar de bioskoop begeven en daar van teruggekomen, gedwongen om op de zeer smalle berm langs deze weg te wandelen en het risiko te lopen door een automobilist, die hen vooral bij duisternis noodgedwongen te laat ontdekt, aangereden te worden met alle gevolgen van dien. Het is nog maar zeer kort geleden, Mijnheer de Voorzitter, dat een jongen van ongeveer 15 jaar deze situatie bijna met de dood heeft moeten bekopen. Ik wil er op aandringen dat aan deze toestand zo spoedig mogelijk een einde gemaakt wordt en verzoek het Bestuurscollege uit het bedrag voor wegenbouw gelden aan te wenden voor aanleg van trottoirs ter plaatse.

Mijnheer de Voorzitter, aansluitend hierop vraag ik het Bestuurscollege om aan de verharding van de wegen te Savaneta de hoognodige aandacht te willen schenken. Speciaal verzoek ik bij het wegenbouwprogramma voorkeur te verlenen aan de verharding van de weg welke loopt vanaf het doktershuis te Savaneta langs Generaal Majoor de Bruynewijk naar Seroe Alejandro. Ik meen te hebben gehoord van de heer Marcial de Cuba, dat dit ook zijn hoofdwens is bij zijn Algemene Beschouwingen en ik verzoek, zoals ik reeds gezegd heb, het Bestuurscollege om zo gauw mogelijk hier iets aan te doen. De verlichting van de hoofdwegen bij avond laat nog veel te wensen over en ik spreek de hoop uit dat het Bestuurscollege zeer binnenkort te Savaneta deze verlichting zal doen verbeteren en uitbreiden. Andermaal wil ik terugkomen op een verzoek dat de bevolking van Savaneta herhaalde malen heeft gedaan met betrekking tot de aanleg van een steiger ten behoeve van vissersboten in het Lagoen ter hoogte van de katholieke kerk aldaar. Ik verzoek het Bestuurscollege om te langen leste in het aanstaande jaar dit vele malen herhaald verzoek in te willigen en deze steiger te doen bouwen.

Mijnheer de Voorzitter, het gebeurt helaas immer veelvuldiger dat zowel vissers als pleziervaartuigen door welke oorzaak dan ook afdrijven en geen kans meer zien de Arubaanse kust te bereiken. Wanneer familie en vrienden zich dan ongerust maken, worden partikuliere bootbezitters, zowel als sportvliegers gealarmeerd en wordt op hun vrijwillige medewerking een beroep gedaan om te trachten betrokkenen op te sporen. Het behoeft geen betoog dat deze toestand waarbij men met betrekking tot de hulpverlening geheel van het ter beschikking stellen van materiaal door partikulieren afhankelijk is, zeer ongewenst is. Zoals gezegd, elk jaar neemt het aantal gevallen waarop ik hier doel toe en ik zou er bij het Bestuurscollege dan ook sterk op willen aandringen, dat men overgaat tot de aanschaffing van een vaartuig, dat als opsporings- en reddingsvaartuig kan dienst doen en dat voor

dergelijke gelegenheden bijv. door onze Havendienst in goede staat en varensgereed gehouden wordt.

Mijnheer de Voorzitter, tot voor kort was het niet wel mogelijk om aan de verlangens van de bewoners van de huizen in de omgeving van Seroe Preto bij San Nicolas om doortrekking van het elektrisch stroomnet tegemoet te komen. Nu echter onlangs ten behoeve van de Lourdes-grot, welke aldaar is aangelegd een doortrekking van het elektrisch lichtnet heeft plaats gevonden, zou ik het Bestuurscollege willen verzoeken nu niet langer te wachten en te doen bewerkstelligen, dat deze omgeving, te beginnen met het huis no. 51 te Seroe Preto, van elektrisch licht wordt voorzien. Daar woont iemand genaamd Irausquin, Mijnheer de Voorzitter.

Mijnheer de Voorzitter, hiermede ben ik gekomen aan het einde van mijn algemene beschouwingen, alsmede van de punten, welke ik naar aanleiding van de bestudering van deze begroting meen naar voren heb te moeten brengen.
Ik dank U zeer, Mijnheer de Voorzitter.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof als hekkensluiter van de 12 sprekers, dat U van verwacht, dat ik heel kort zal zijn vanavond of vannacht, het is al bijna half 2. Ik beloof, Mijnheer de Voorzitter, dat ik kort zal zijn, althans korter dan mijn plan was. Ik kwam hier tamelijk goed voorbereid om wat lang te spreken, maar ik geloof niet dat het meer mogelijk zal zijn.

Mijnheer de Voorzitter, ook ik wil alvorens te spreken over het jaar 1960, waarover deze begroting gaat, enkele gebeurtenissen van het afgelopen jaar even memoreren. Op de eerste plaats, Mijnheer de Voorzitter, het tragisch bericht dat ons plotseling bereikte, over het heengaan van onze tijdelijke Gezaghebber.

Mijnheer de Voorzitter, een andere zeer belangrijke gebeurtenis was het vieren van het eerste lustrum van het Statuut, gepaard gaande met de inauguratie door de Gezaghebber van het eilandgebied Aruba van de nieuwe vlag van de Nederlandse Antillen.

Mijnheer de Voorzitter, verder is er nog een heel belangrijke beslissing genomen, namelijk waarover ik gesproken heb vorig jaar: de instelling van een Commissie, waarin zitting hebben de vertegenwoordigers van alle frakties van de Staten van de Nederlandse Antillen voor herziening van het Statuut, waar dit nodig is. Dit zal voorkomen, dat er in de toekomst nog misverstanden zullen zijn voor wat betreft de interpretatie van de verschillende artikelen. En dan misschien de belangrijkste gebeurtenis, Mijnheer de Voorzitter, is de uitslag van de verkiezing die gehouden werd in mei 1959. Zoals, ondanks misleidende beloften aan de bevolking, 5 jaar geleden de fraktie van de P.P.A. de verkiezing won, zo is gebleken dat in het jaar 1958 de bevolking zich wederom heeft willen uitspreken voor en haar steun heeft willen geven aan

dezelfde partij, weliswaar niet met die meerderheid als 4 jaren geleden, maar zoals U allen weet, zijn er onprettige dingen geweest, te wijten aan de schuld van enkelen waardoor de bevolking misleid werd.

Maar Mijnheer de Voorzitter, het is gebleken dat de bevolking na een 4 - jarige periode van dit Bestuurscollege haar steun wederom gegeven heeft aan hetzelde bestuur.

Mijnheer de Voorzitter, voor wat betreft het algemeen beleid van het Bestuurscollege, wil ik alleen maar wijzen, op hetgeen gezegd werd door vele leden in het algemeen verslag en verder verwijzen naar de vele woorden, die gesproken werden door de leden van deze fraktie.

Mijnheer de Voorzitter, voor mij is dit van groot belang. Men verwacht doorgaans dat de leden van de regerende partij altijd lof zullen hebben voor de arbeid, die de regeerders getoond hebben in het afgelopen jaar.

Mijnheer de Voorzitter, dit is niet alleen een traditie, maar wij moeten toch eventjes hierbij stil staan als wij weten de zeer moeilijke omstandigheden, waarmee dit bestuur te werk moest gaan om deze begroting sluitend te maken. Mijnheer de Voorzitter, de belangrijkste faktor en de onaangenaamste faktor was, dat de uitgaven bleven stijgen en de inkomsten steeds minder werden. Mijnheer de Voorzitter, het lijkt mij niet nodig hierop verder in te gaan ook gezien het late uur en aangezien verschillende sprekers hierover reeds uitvoerig gesproken hebben, maar ik wil de begroting even nagaan en dienst voor dienst enige opmerkingen maken.

Mijnheer de Voorzitter, bij het algemeen verslag werd de vraag gesteld wat het Bestuurs College denkt van toekenning van vrije overtocht van ambtenaren, die krachtens artikel 11 van het Curacaos Verlofreglement 1946 aanspraak hebben op buitenlandsverlof. In de Memorie van Antwoord zegt het Bestuurs College dat op 14 april een brief gestuurd werd aan de Minister President inzake een regeling van deze zaak, In de aangehaalde brief werd daartoe een compleet voorstel gedaan. Mijnheer de Voorzitter, dat is ongeveer 8 maanden geleden, ik zou daarom willen verzoeken dat het Bestuurs College alsnog aan de Landsregering een brief schrijft en vraagt om een spoedige afhandeling van deze zaak.

Mijnheer de Voorzitter, er is een ander punt waarover ik ontevreden ben, Ik heb bij de behandeling van de begroting van het jaar 1959 gezegd, dat ik het plan had een motie in te dienen, althans een P.M.-post te beramen voor uitkering van de zogenaamde karensdagen aan werklieden in dienst van het eilandgebied, omdat ik van mening was en nog steeds ben, dat dit zeer onbillijk is geweest ten opzichte van de arbeiders, omdat de algemene wetgeving verder gaat dan de interne wetregelen van het Bestuurs College, waardoor de werklieden in dienst bij het eilandgebied Aruba minder betaald werden bij ziektedagen dan de arbeiders in particuliere dienst. Het Bestuurs College heeft mij toen gezegd

dat deze zaak geregeld zou worden. Ik wil U daarom nogmaals vragen, Mijnheer de Voorzitter, of U mij de toezegging wilt doen, maar laat het dit keer niet alleen een toezegging zijn, maar de realisering hiervan, dat dit gebeuren zal, ik zal dan geen P.M.-post op de begroting behoeven voor te stellen.

Mijnheer de Voorzitter, er zijn diensten die in wachtploegen werken. Sommigen zijn er toe overgegaan om 4 dagen te werken en dan een rustdag te hebben, waardoor een 45 - urige werkweek voor de arbeiders in het leven is geroepen. Er zijn echter nog enkele diensten, die 48 uren per week werken. Gaarne zou ik van het Bestuurs College willen vernemen of het niet mogelijk is om alle diensten te laten werken 45 uren of 44,8 uren per week.

Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurs College zegt dat het de suggestie overneemt van de vele leden van het algemeen verslag wat betreft het uitgeven van de communiques van de Voorlichtings dienst ook in het papiaments en engels, en die aan te plakken op plaatsen waar het nodig is, opdat de bevolking geregeld en altijd op de hoogte kan zijn van al deze nieuwsberichten.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil hieraan toevoegen en verzoeken of het Bestuurs College eventueel zou willen nagaan in hoever het mogelijk is dat alsnog een uitleg gegeven wordt aan de bevolking voor wat betreft de wijzigingen van de telefoontarieven, omdat een groot deel van de bevolking niet op de hoogte is van deze wijzigingen, en ook gezien de vele valse propaganda die gemaakt wordt. Het lijkt mij nuttig voor de bevolking, niet alleen voor een zekere groep, maarvoor de gehele bevolking, om nogeens in het nederlands, papiaments en het engels bekend te maken wat deze wijzingen eigenlijk inhouden.

Mijnheer de Voorzitter, dan ga ik over naar de dienst Openbare Orde, Veiligheid en Zedelijkheid. Mijnheer de Voorzitter, er zijn vele voorstellen gedaan in de afgelopen jaren, voor wat betreft de vele ongelukken met dodelijk afloop op de wegen, alsook de verdrinkingsgevallen.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil beginnen met de verdrinkingsgevallen. Wij moeten uitgaan van het standpunt dat de Overheid zoveel mogelijk dienst moet verlenen opdat deze voorkomen worden, maar aan de andere kant moeten wij van deze ook stimuleren en als het stimuleren niet helpt, dan moeten wij verplichten, eventueel in een wet.

Mijnheer de Voorzitter, wanneer de mens verplicht wordt,dan vind ik dit niet leuk. Maar wanneer wij de overtuiging dragen, dat deze verplichting ten goede komt aan de mensen en hun gezinnen, dan geloof ik wel dat zij ons dankbaar zullen zijn. Ik wil daarom het Bestuurs College voorstellen, ik verwacht natuurlijk kritiek van de eigenaars van boten, dat wanneer een visser of ieder ander zich met een boot buiten het rif begeeft, hij verplicht is die reddingsmiddelen in de

de boot te hebben, die in de eerste uren althans kunnen helpen opdat de man niet ten ondergaat.

Mijnheer de Voorzitter, wij zullen zeker kritiek krijgen, de mensen of velen althans zullen zeggen, waar bemoeien deze mensen zich mee; ik ga met mijn boot al 10 jaren op zee en er is nog nooit een ongeluk gebeurd. Maar Mijnheer de Voorzitter, aan de andere kant kennen wij vele gezinnen die broodeloos zitten, omdat het hoofd van het gezin, die beroepsvisser of pleziervisser was, uitgegaan en verdronken is. Ik geloof niet datiemand van deze Raad tegen het voorstel kan zijn, dat ook deze mensen verplicht worden in hun boten, zodra ze het rif buiten gaan, die reddingsmiddelen mee te nemen, die direct nodig zijn.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de ongelukken op straat, moeten wij de zaak ook van beide kanten bekijken. Wij kunnen moeilijk zeggen dat alleen de chauffeurs, hieraan de schuld hebben, natuurlijk hebben zij meestal de schuld, Mijnheer de Voorzitter, maar hoe vaak komt het niet voor dat wij zien hoe de ouders toestaan dat hun kinderen op straat spelen, dikwijls in een drukke buurt. Loopt U eensin de Julianastraat, Mijnheer de Voorzitter, dag en nacht ziet U de jeugd daar spelen. Je bent verplicht daar heel langzaam te rijden, want deze kinderen gebruiken de straat als speelplaats; achter het Tivoli-terrein, op verschillende plaatsen eveneens. Laat, als er geen andere uitweg is, het Bestuurs College op speciale uren van de dag enkele straten afsluiten, zodat de kinderen kunnen spelen. Dat zal ik zeker steunen. Maar zoals de situatie nu is, is het onmogelijk, Mijnheer de Voorzitter. Er zijn vele gevallen , die ik niet als expert, - ik ben geen politieagent- maar als leek onderzocht heb en velen want deze gevallen hebben wij kunnen bewijzen dat velen van de personen, die overreden werden, ook schuld hadden aan de overtreding. Laten wij niet vergeten dat in de eerste plaats de straat bestemd is voor de automobilisten en op de tweede plaats pas voor de voetgangers, die deze straat alleen moeten oversteken, dus goed moeten uitkijken. Verder, Mijnheer de Voorzitter , moet deze zaak in breed verband besproken worden. Het is de taak van de ouders, de taak van de voorlichtings dienst, de taak van het Bestuurs College en van de onderwijzers om de kinderen vanaf hun eerste jaar op school te leren hoe de straat overgestokenmoet worden. Nog vaak zien wij hoe een kind op een hoek de straat oversteekt, terwijl hun gemakkelijk gezegd en geleerd kan worden, hoe de straat over te steken. Wanneer de kinderen ingeprent wordt te letten op het verkeer, dan zullen er minder ongelukken gebeuren. Aan de andere kant, Mijnheer de Voorzitter, moet ik hier verklaren dat ik persoonlijk de politie in vele opzichten te slap vind. En ik wil hier als vertegenwoordiger van de bevolking verklaren, Mijnheer de Voorzitter, en tevens een beroep doen op de Politie om in Godsnaam strenger op te treden tegen de overtredingen van automobilisten.

Mijnheer de Voorzitter, het komt dagelijks te vaak voor dat U en mij autos geparkeerd zien op hoeken van straten, waarbij de auto die recht heeft, om door te rijden, moet wachten totdat de chauffeur zijn auto op die plaats geparkeerd heeft. Wij zien dikwijls autos geparkeerd op trottoirs, waardoor de

voetgangers verplicht worden op straat te lopen, terwijl zij daar niet thuishoren, maar zij kunnen niet anders doen. Aan de andere kant, Mijnheer de Voorzitter, zoals ik reeds zei, moet deze zaak breed gezien worden, moet de rechtelijke macht verzocht worden, om wanneer er overtredingen gekonstateerd worden en processen-verbaal opgemaakt, deze mensen dan voor de eerste keer een kleine boete te ge.ven, maar de tweede keer een flinke boete krijgen. Maar het gebeurt te vaak dat voor deze overtredingen F. 2,50 boete wordt gegeven, drie, vier keren achter elkaar. Ik kan mij indenken dat de politie verder er geen plezier erin heeft om processen-verbaal te maken, waardoor deze zaak weer in de doofpot gaat. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, als er een risiko aan verbonden is, wil ik dit risiko gaarne op mij nemen, door te zeggen dat de Politie slap optreedt in vele gevallen en ik verzoek daarom dat de Politie strenger zal optreden, in die gevallen waarbij de autos op zodanig wijze geparkeerd zijn, dat het verkeer in gevaar gebracht wordt.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil me aansluiten bij de woorden van de vorige sprekers voor wat betreft de Politiepost te Savaneta; in het algemeen verslag werd de vraag gesteld of deze post opgedoekt werd en het Bestuurs College antwoordde kort en krachtig: "Neen". Maar, Mijnheer de Voorzitter, als ik er langs rijd, is hij potdicht. Ik heb niets aan een post, die alleen uit een gebouw bestaat. Men moet daar de politie weer hebben, Mijnheer de Voorzitter, Als wij niet genoeg politieagenten hebben, dan moet dit dringend aan de Regering gevraagd worden, opdat er meer politieagenten komen. En dit geldt ook voor de post te Noord, Mijnheer de Voorzitter. Ik heb nooit precies geweten waarom deze post niet meer bestaat, maar het lijkt mij erg onlogisch voor zo'n groot district, dat zich uitstrekt tot West Punt, dat daar geen politieagenten zijn. Mijnheer de Voorzitter, al is het dan ook alleen maar preventief, het hoeft niet curatief te zijn, maar preventief is het goed om daar in dat grote district een politiepost te hebben.

Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet of wat ik nu ga behandelen onder dit hoofdstuk valt; het doet er ook niet toe, U kunt het laten plaatsen waar onder het valt; Het gaat over de arbeidsinspektie op Aruba. In elke plaats waar je hier binnentreedt, hetzij een autogarage of een timmerfabriek, zie je de meest hopeloze dingen plaatsvinden. Drie dagen geleden kom ik in een autogarage aan, Mijnheer de Voorzitter; daar zit een knaap met blote ogen en blote body gasoline gemengd met gas-oil te spuiten tegen een wand op 10 cm afstand van zijn ogen. Ik zie de gasoline zo op zijn wangen zitten. Ik vraag de knaap: "Mag je zo werken?" "Ja, mijn baas geeft mij niets; als ik hem er om vraag dan ontslaat hij mij". Dat zijn toestanden bij enkele werkgevers, Mijnheer de Voorzitter, Ik zou daarom willen vragen om eventueel in overleg met de Landsregering deze zaak op korte termijn te regelen. En verder, Mijnheer de Voorzitter, zou ik ook, mij willen aansluiten bij de woorden van de Heer Guzman Croes en het Bestuurs College verzoeken voor de verafgelegen districten een dienstregeling in het leven teroepen voor de autobussen. Het komt veel voor, ik heb er verleden

ook, dat mensen, die naar Paradera moeten, tot 3 uren lang moeten wachten op een taxi, terwijl op de weg van San Nicolas - O'stad elke 10 minuten een taxi langs rijdt. Ik zou daarom willen voorstellen om aan de vergunning te verbinden, de verplichting, dat er geregeld twee of drie keren per dag een autobus met de verafgelegen distrikten de verbinding onderhoudt.

Mijnheer de Voorzitter, voor de Volksgezondheid ben ik blij van het Bestuurs College te vernemen dat het sympathiek staat tegenover het voorstel of idee om t.z.t. te komen tot de oprichting van een eigen apotheek . Het is nu zo, dat wij ongeveer 3 ton uitgeven per jaar aan hospitaal en medicamenten. Men moet niet vergeten dat de prijzen, waarvoor de particuliere apotheken het gouvernement belasten, zeer veel hoger zijn dan wanneer het Gouvernement zelf de bestellingen zou doen. Ik wil daarom voorstellen om zo spoedig mogelijk, misschien nog het komende jaar, tot de oprichting ovet te gaan van een eigen apotheek.

Mijnheer de Voorzitter, op de vraag van vele leden in het voorlopig verslag voor wat betreft een tweede chirurg en een tweede kinderarts, heeft het Bestuurs College gezegd dat er nog geen behoeften hieraan bestaat. Maar ik zou het Bestuurs College deze vraag willen stellen: Zou het Bestuurs College het toestaan als eén kinderspecialist zich hier partculier zou willen vestigen of een internist? U heeft benoemd een tweede chirurg in eilandsdienst, wat wij ten zeerste toejuichen. U hebt gezegd dat naast een internist U ook benoemt een neuroloog. Mijnheer de Voorzitter, wij juichen dit ten zeerste toe, maar ik zou graag de vraag willen stellen: Als er meer specialisten zich hier zouden willen vestigen als particulier, zou het Bestuurs College dit dan willen toestaan?

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft het veeartsenkundig toezicht heb ik niet veel te zeggen, het vlees is nog altijd goed, de mensen klagen niet, maar ik heb zo de laatste weken vernomen dat er door vele kippenhouders, als ik het goed uitdruk, de wens is om hier te komen tot de oprichting van een kippenslagerij bij de abattoir. De wens is nu naar voren gebracht door vele van deze kippenhouders, dat de mensen op Aruba hoe langer hoe meer verse kip gaan eten. Met verse kip bedoel ik, kippen die hier gekleed zijn en hier geslacht worden, i.p.v. geimporteerde kippen. Ik heb geen tijd gehad, Mijnheer de Voorzitter, om in mijn voorlopig verslag deze vraag te stellen aan het Bestuurscollege. Ik wil daarom ook deze vraag nu niet stellen, ik neem aan dat het Bestuurscollege niet genoeg op de hoogte is en niet beschikt over voldoende gegevens om mij te kunnen inlichten. Maar ik wil het Bestuurscollege toch wel vragen of U dit misschien eventueel met het hoofd van dienst kunt opnemen, en of U t.z.t. dan een aanbeveling kunt doen in een gunstige zin of in ongunstige zin zodat wij dan als leden van deze Raad de gelegenheid hebben om deze zaak goed te bestuderen om te zien of wij dit kunnen steunen en wat het eventueel zou kosten.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de volkshuisvesting,

zou ik willen vragen of het Bestuurscollege bereid is om aan de bewoners van de volkswoningen op San Nicolas en Dakota mededeling te doen dat zij, die in aanmerking willen komen, deze huizen in huurkoop kunnen krijgen, omdat het nog bij velen een open vraag is of het gebeurt of niet.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft Arbeid & Maatschappelijke Zorg zou ik willen vragen, weer voor de zoveelste keer, om na te gaan gaan in welke vorm wij onze steun kunnen geven uit de eilandskas aan wezen en weduwen.De Heer Werleman heeft hierover al uitvoerig gesproken. Hij zei dat er nog vele mensen zijn die nog geen 60 jaar oud zijn en dat deze mensen helemaal geen bron van inkomsten hebben en dat er hier zoveel armoede geleden wordt. Ik weet dat het Bestuurscollege verleden jaar overgegaan is tot deze bijdrage, een steun die elke week gegeven wordt, te verhogen, maar ook deze steun, Mijnheer de Voorzitter, is voor sommigen niet genoeg. En wat betreft de nood ouderdomsvoorziening, wil ik mij wel aansluiten bij de heer Kelly, namelijk dat wij eindelijk moeten overgaan om niet alleen uit te geven aan de ouden van dagen, maar dat wij nu reeds moeten beginnen om bij te dragen voor als wij oud zijn. Dit is een zaak van het Land. Het land is er al een paar jaar mee bezig, maar het land weet, dat dit College gaarne deze wijzing zou willen zien, dan geloof ik wel dat het Land deze zaak met spoed zou willen behandelen.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben het helemaal eens, al wilt U er 4 zelfs hebben, hulpverpleegsters voor Casa Cuna. Al wilt U er 6 hebben, ik neem aan dat U het goed vindt.Maar ik vind het antwoord dat U gegeven heeft niet leuk, Dit is een nieuwe zaak, wij weten niets van Casa Cuna, Mijnheer de Voorzitter. En wij vragen U enkele inlichtingen over Casa Cuna en U zegt dat nadere inlichtingen over Casa Cuna bij de Secretaris ter inzage liggen. Mijnheer de Voorzitter, deze redenering vind ik helemaal niet korrect. Misschien ben ik verkeerd. Dit is een nieuwe organisatie en wij gaan uit de eilandskas een bijdrage doen in de vorm van 2 hulpverpleegsters, ook al is dat F. 100,-- per maand. Wij doen dat graag, want wij weten dat daardoor kinderen eventueel verzorgd zullen worden. Maar wij zouden als leden van deze Raad toch meer willen weten over de organisatie, waarvoor wij een subsidie gaan geven. Wij hebben vroeger Imeldahof gehad, wij hebben verschillende organisaties gehad, wij voteren elk jaar weer een begroting als subsidies maar wij weten deze organisatie; hoe die ingericht zijn, maar van Casa Cuna weten wij niets.

Mijnheer de Voorzitter, dan wou ik U vragen, in het algemeen verslag heb ik gelezen dat verschillende leden beweerd hebben dat een sociaal werkster van de dienst van Arbeidszaken en Maatschappelijke Zorg werkzaam is aldaar, die zich grotendeels bezig houdt met politieke aktiviteiten van de P.P.A. Ik wou U vragen of deze leden zich reeds gevoegd hebben bij het Bestuurscollege om te vragen of dit juist is? Deze leden hebben mij beloofd dit te doen en ik zou gaarne willen weten of het zo is, of dit al geschied is?

Mijnheer de Voorzitter, voor wat betreft de Volksontwikkeling en opvoeding, dat is leuk, Mijnheer de Voorzitter, om op je borst te slaan en zeggen dat eindelijk een voorstel van de A.V.P. van 6 jaar geleden gerealiseerd is. Mijnheer de Voorzitter, ik heb dikwijls gezegd in deze Raad dat het padi snijden vreugde is, maar het is pas vreugde als het gezaaid is en het verwondert mij dat zowel de heer Guzman Croes als de heer Eman tot tweemaal toe gezegd hebben, eindelijk is dan de mens van de A.V.P. ter volvoering gebracht. Mijnheer de Voorzitter, inderdaad is het zo geweest..Maar het zou leuker zijn geweest althans voor deze heren om hun hand op hun borst te slaan, wanneer het gebeurt was toen zij aan de Regering waren. Want een voorstel doen waarbij Uw Bestuurscollege hierbij aanzit, terwijl dit voorstel niet uitgevoerd wordt, Mijnheer de Voorzitter, dat pleit toch niet voor een goed beleid. Dit Bestuurscollege heeft het nodig geoordeeld om de schoolgelden af te schaffen. Mijnheer de Voorzitter, de voordelen die hieraan verbonden zijn voor de grote gezinnen, zijn hier reeds bekend gemaakt. Ik neem aan dat het Bestuurscollege rekening gehouden heeft met de verscillende problemen die hieraan verbonden zijn. Op de eerste plaats, Mijnheer de Voorzitter, zal het zo zijn, dat de kinderen die op school A gaan, doch niet wonen in een distrikt waar deze scholen zijn, feitelijk daar niet zouden mogen gaan. Maar ik wil wel een beroep doen op het Bestuurscollege dat de kinderen die nu bij de inwerkingtreding van deze vrijstelling van schoolgelden, reeds een andere school bezoeken dan in de distrikt waarin zij wonen. Ben ik duidelijk, Mijnheer de Voorzitter, met mijn verzoek?

Mijnheer de Voorzitter, in het voorlopig verslag is het voorstel gedaan voor de verbetering van de salariering van de onderwijzeressen voor het Voorbereidend Onderwijs. Mijnheer de Voorzitter, mag ik een beroep op U doen, dat per 1januari deze salarissen zodanig gewijzigd worden zoals voorgesteld, niet alleen door de leden van deze Raad, maar ook door de Commissie, die ingesteld werd bij het besluit van 19augustus door het Bestuurscollege, want deze Commissie ziet ook de billijkheid hiervan in. Tot dusver hebben deze mensen heel onbillijk een laag salaris ontvangen, Mijnheer de Voorzitter, terwijl zij een heel groot verantwoordelijkheid hebben en ik verzoek U daarom alsnog de begroting zodanig te wijzigen, als het nodig is althans, om deze salarissen te herzien.

Mijnheer de Voorzitter, wij hebben hier op Aruba Voorbereidend Onderwijs, dat zijn de frobelklassen. Er zijn vele leden van deze Raad, zo niet allemaal, die voorgesteld hebben of het gaarne zagen, dat de schoolgelden voor de leerlingen van deze frobelklassen opgeheven werden. Mijnheer de Voorzitter, het is zeker nietgemakkelijk. Ik ben een grote voorstander daarvan. Maar het is eenmaal mijn gewoonte, dat als ik een voorstel doe, dat geld kost uit de kas van het eilandgebied, dat ik ook met een tegenvoorstel kom als een soort dekkingsmiddel. Maar het is niet alleen zaak om hier te schreeuwen, dat wij vrij moeten zijn, maar wij moeten de mogelijkheid bekijken. Wij moeten feitelijk de huishouding van het eilandgebied beschouwen als onze eigen huishouding. Als wij F. 1000,-- per maand verdienen, kunnen wij moeilijk F.1200,-- uitgeven. Dat kan nou eenmaal niet. Dat kan ook niet uit de schatkist van het eilandgebied Aruba. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik heb ge-

Mijnheer de Voorzitter, [illegible]

[illegible] ondanks, [illegible] om op [illegible]

[illegible] Mijnheer de Voorzitter [illegible]

[illegible] gekomen [illegible]

Mijnheer de Voorzitter, [illegible] vorm van [illegible] Voorzitter [illegible] voor het Hoofdbestuur [illegible] hier [illegible]

[illegible]

Mijnheer de Voorzitter, [illegible] Voorzitter [illegible] Ik [illegible]

werkt met cijfers en getallen van deze zelfde commissie. En deze Commissie zegt dat in twee jaren geboren op Aruba 3600 kinderen. Dat is in 1953 en 1954. Later werd dit getal aangehouden, Mijnheer de Voorzitter, en werd het 100 kinderen. In twee jaren, is het 1800 per jaar. Dus om de 5 jaren heb je 1800 kinderen van 5 jaar oud. Wanneer ik nu zeg, om die kinderen op hun 5- jaar vrij te stellen van schoolgeld, dan heb ik er dit voor over. Een kind van 4 tot 5 jaar, wordt meestal naar de fröbelschool gestuurd, meestal zeg ik, maar niet altijd, door de ouders omdat zij dan hun kinderen kwijt zijn in goede handen. Dus het kind gaat naar school, zij weten zeker dat daar een juffrouw is, dat het kind daar wat te doen krijgt, maar nu zeggen we, voor deze kinderen blijf maar thuis, tenzij de ouders willen betalen. Maar een kind van 5 tot 6 jaar, als wij dit kind vrijstellen van schoolgeld, dan hebben wij op de eerste plaats dit voordeel. Dit kind begint op school reeds te leren hoe ze moet zitten en wanneer ze op mag staan. Wat is het gevolg hiervan? Het voordeel hiervan is dat je in de toekomst in de eerste en tweede klas minder blijvenzitters hebt. Maar wanneer een kind niet naar de fröbelschool gaat en direkt met 6 jaar in de eerste/gaat, dan moet voor de eerste maal de onderwijzer of onderwijzeres beginnen: kind je moet zo zitten, je mag je hand zo niet met je elleboog zetten, je mag niet huilen, je mag niet opstaan om naar buiten te gaan wanneer je wil, daardoor gaan er vele uren verloren waardoor het kind feitelijk daar is om te leren. Dus wij winnen uiteindelijk mee, zowel voor de leerlingen als voor eilandskas, want je krijgt uiteindelijk minder blijvenzitters 1800 kinderen, Mijnheer de Voorzitter, wij hebben nu momenteel uitgaven reeds voor het bijzonder onderwijs alleen, F. 108.000,-- per jaar, daarbij inbegrepen, Mijnheer de Voorzitter,voor voeding per kind F. 16,-- per jaar. Als wij eens rustig met de besturen van bijzondere scholen spreken, dan zeg ik: kijk, wanneer het schoolgeld vrijgesteld wordt, dan moeten wij feitelijk de gebouwen betalen. Als wij nu rustig met deze heren spreken van de besturen van het bijzonder onderwijs, zowel de Cristelijk Protestants Onderwijs als de Rooms Katholiek Onderwijs, dan zeg ik, kijk, voorlopig kunnen wij deze gebouwen niet overnemen, wij blijven de huren betalen zoals wij het tot nu gedaan hebben elk maand, ik geloof F. 120,-- per klas per maand, en wij blijven ook de onderwijzers betalen, uiteindelijk, en wij blijven nog, behalve die F. 16,-- nog eens F. 16,-- per kind extra geven. Mijnheer de Voorzitter, ik kom tot een bedrag van F. 36.000,-- tot F. 40.000,-- per jaar extra, Mijnheer de Voorzitter, Dus het zou het eilandgebied kosten, neem maar F. 50.000,-- extra per jaar en ik ben er zeker van dat de kinderen van 5 tot 6 jaar vrij zijn om naar school te gaan. En wij hebben daardoor uiteindelijk het voordeel dat deze kinderen beter zullen leren en het percentage zittenblijvers, dat heel hoog is voor de Antillen, minder zal zijn. Mijnheer de Voorzitter, wanneer wij deze plannen niet uitwerken, dan begrijp ik wel dat het Bestuurscollege zegt, neen wij kunnen daartoe niet overgaan, het kost te veel geld, maar Mijnheer de Voorzitter, met het voorstel hoe ik het hier doe, en met Uw kennis en Uw takt en de leden van het bestuur van beide verenigingen, geloof ik wel dat mij uiteindelijk ten goede van de kinderen, ten goede van de ouders, ten goede van de schatkist en ten goede van de gehele bevolking, dat wij tot een oplossing kunnen komen.
Mijnheer de Voorzitter, een heel kort verzoek, ik weet niet of het

/klas

werke met cijfers en getallen van deze zelfde commissie. En deze Commissie zegt dat in twee jaren geboren op Aruba 3000 kinderen. Dat is in 1953 en 1954. Later werd dit getal aangehouden, Mijnheer de Voorzitter, en werd het 1700 kinderen. In twee jaren, is het 1650 per jaar. Dus om de 5 jaren heb je 1650 kinderen van 5 jaar oud. Wanneer ik nu zeg, om die kinderen op hun 5e jaar vrij te stellen van schoolgeld, dan heb ik er dit voor over. Een kind van 4 tot 5 jaar, wordt meestal naar de Fröbelschool gestuurd, meestal zeg ik, maar niet altijd, door de ouders omdat zij dan hun kinderen kwijt zijn in goede handen. Dus het kind gaat naar school, zij weten zeker dat daar een juffrouw is, dat het kind daar wat te doen krijgt,

[illegible]

dit kind vrijstellen van schoolgeld, dan hebben wij op de eerste plaats dit voordeel. Dit kind begint op school reeds te leren hoe ze moet zitten en wanneer ze op mag staan. Wat is het gevolg hiervan? Het voordeel hiervan is dat je in de toekomst in de eerste en tweede klas minder blijvenzitters hebt. Maar wanneer een kind niet naar de Fröbelschool gaat en direkt met 6 jaar in de eerste klas, dan moet [illegible] onderwijzer of onderwijzeres beginnen: kind je moet zo zitten, je mag je hand [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

1650 kinderen, Mijnheer de Voorzitter, wij hebben nu momenteel uitgaven reeds voor het bijzonder onderwijs alleen, f. 104,000,-- per jaar, [illegible] Mijnheer de Voorzitter, voor [illegible] per kind f. [illegible] per jaar. Als wij [illegible] van bijzondere scholen [illegible] [illegible] het schoolgeld [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] kunnen wij deze gebouwen niet overnemen, wij blijven de huur betalen zoals wij het tot nu gedaan hebben elk maand, ik geloof f. [illegible],-- per klas [illegible] en wij blijven ook de onderwijzers betalen, [illegible] wij blijven nog, [illegible] f. [illegible],-- [illegible] f. [illegible],-- per kind extra [illegible]. Mijnheer de Voorzitter, [illegible] van f. 35,000,-- tot f. 40,000,-- per jaar extra, Mijnheer de Voorzitter, [illegible] kosten, maar f. 35,000,-- extra per jaar en ik ben er zeker van dat de kinderen van 5 tot 6 jaar vrij zijn om naar school te gaan. En wij hebben daardoor uiteindelijk het voordeel dat [illegible] kinderen beter zullen leren en het percentage blijvenzitters, dat heel hoog is voor de Antillen, minder zal zijn. Mijnheer de Voorzitter, [illegible] wij deze [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Mijnheer de Voorzitter, een heel kort verzoek, ik weet niet of het [illegible]

mogelijk is, maar het is mij ter ore gekomen, ik heb zoiets gezien in een A.B. van Curacao, dat een herwaardering heeft plaats gevonden van de vakonderwijzers op de A.T.S. van Curacao, omdat deze mensen in feite minder betaald werden dan waarop zij recht hadden. Ik meen dat op Aruba dit ook het geval is, het is niet een groot bedrag, het is meer een prestige kwestie, ik zou U daarom in overweging willen geven, dit te bestuderen, eventueel een A.B. te raadplegen van Curacao en t.z.t. die wijziging in te dienen.

Mijnheer de Voorzitter, ik zie op de begroting een post Stichting Schouwburg F. 16.000,-- als een soort subsidie. Heb ik goed gezien? Maar ik meen dat het op de post van 1959 niet staat. Als ik het wel goed heb, hebben wij toch voor de post van 1959 F. 16.000,-- genoteerd. En nu zien wij op 1959 een streepje en voor 1960 F. 16.000,--. Mijnheer de Voorzitter, ik heb hiervoor gewaarschuwd, toen wij het verzoek ontvingen voor de subsidie van F. 16.000,--. En ik zie dat we hetzelfde bedrag hier hebben. Mijnheer de Voorzitter, dat wordt een tradtie, dat wordt een gewoonte, een verplichting en daarmee kan ik mij niet verenigen. Jammer genoeg, Mijnheer de Voorzitter, moet ik zeggen, het is de schuld van wie dan ook, heb ik mijn betoog over deze subsidievan het vorig jaar, is mijn betoog te niet gedaan omdat de taperecorder bij het opnemen niet werkte, waardoor ik feitelijk hier niet naar kan refereren. Maar ik heb dit gezegd, Mijnheer de Voorzitter, dat wij de prikkel dat deze mensen moeten proberen om hun inkomsten zo hoog mogelijk op te werken opdat de uitgaven gedekt kunnen worden, wegnemen, wanneer wij automatisch subsidies geven, Mijnheer de Voorzitter. Want dan gaan deze mensen zeggen: nou, wij krijgen F. 16.000,--, dus hoeven wij maar zoveel binnen te krijgen.

Mijnheer de Voorzitter, ik zou gaarne nog nader willen vernemen van het Bestuurscollege of dat ik nog zal zien of ik hiervoor kan stemmen.

Mijnheer de Voorzitter, eindelijk kan ik zeggen dat mijn wens in vervulling is gegaan. Nog niet geheel, maar althans is er een begin aan gemaakt, n.l. de oprichting van een eenvoudig vakonderwijs op Aruba, Mijnheer de Voorzitter, ik zie de Gedeputeerde van Onderwijszaken even glimlachen, ook ik glimlach, Mijnheer de Voorzitter, want ik ben blij en wij zijn allemaal blij. Het is nu eenmaal zo op Aruba dat de jongelui die van de Lagerschool gaan en niet op de A.T.S. terecht kunnen, geen gelegenheid hebben om een vak te nemen. Het gevolg hiervan is dan ook dat vele buitenlanders hier moeten komen, omdat onder de Arubaanse bevolking niet voldoende vaklui zijn. Zij die er zijn, zijn allemaal aan het werk.

Mijnheer de Voorzitter, er zijn mij gevallen bekend, van het land, waar ik afkomstig van ben, dat je heel goede vaklui hebt die noch lezen noch schrijven kunnen. Maar zij hebben praktisch vakonderwijs gehad. Dat heb je overal ter wereld. Dat heb je in Nederland, misschien in mindere mate, je hebt het misschien in Sto. Domingo, Dominica, Cuba en overal. Iemand die niet in de gelegenheid is geweest om een algemene ontwikkeling te krijgen, mag niet daarom verstoken worden van het leren van een vak. Ik

ben daarom blij, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege nou uiteindelijk is over gegaan dit in het leven te roepen. Maar ik wil het Bestuurscollege wel verzoeken om hier niet een of ander algemene ontwikkeling als eis te stellen. Nogmaals, al heeft deze man helemaal geen ontwikkeling gehad, al kan hij niet schrijven noch lezen, wil hij een vak leren, Mijnheer de Voorzitter, laat hem dit dan doen. Ik hoop niet dat het Bestuurscollege vandaag of morgen hoog gesalarieerde onderwijzers daar gaat aanstellen, wij nemen gewoon maar een paar praktische vaklui van Openbare Werken, wij vragen goede timmerlui, goede schilders, goede metselaars, dan kunnen deze mensen praktische lessen geven aan deze jongens en ik geloof wel dat dit goede vruchten zal afwerpen.

Mijnheer de Voorzitter, waar ik ook even wil blijven stilstaan, is het volgende. Wij hebben momenteel op Aruba het systeem tien klassen school. Of U dit nou noemt G.L.O.A. of G.L.O.B. of onderbouw mulo en bovenbouw mulo, het is een 10 klassen school, met dit verschil dat de G.L.O.-scholen 7 jaren moeten zijn om op de onderbouw of bovenbouw mulo te komen. Nu gaan wij afstappen van dit systeem. Vroeger was het zo, Mijnheer de Voorzitter, als in de onderbouw ben van de Ulo tot de 6de klas, dan ga ik automatisch naar de 7de klas van de Mulo. Na 7- en 8- klas zie je dat vele kinderen niet geschikt zijn voor de Mulo en moeten ze van school af. Ze worden te oud of kunnen de klas niet volgen, of de ouders nemen ze weg. Nu echter is deze mogelijkheid er niet meer. Deze hele procedure wordt gewijzigd. Het wordt nu zo, dat wij 2 scholen hebben. Twee typen. Wij hebben een lagere school en een Mulo school. Een lagere school van 1 tot 6, en een Mulo van 1 tot4. Om op deze Mulo te worden toegelaten moeten ze de Lagere school doorlopen hebben en moeten een toelatingsexamen maken tot de Mulo.

Mijnheer de Voorzitter, tot hier kan ik mij er helemaal mee verenigen. Maar een leerling die niet zo gelukkig is om toegelaten te worden tot de Mulo, is dus voor zijn verdere leven verstoken van het Mulo - onderwijs. Dat vind ik niet eerlijk. Nu kunt U natuurlijk zeggen: Ja, maar volgend jaar kan hij weer examen doen. Maar, Mijnheer de Voorzitter, deze jongen is een jaar lang thuisgebleven. Hij is weer alles vergeten, dus kan hij zijn examen over een jaar nooit meer doen. Nu vind ik dat niet eerlijk, want de onderwijzer die examen aflegt, zonder goed gevolg, heeft het volgend jaar weer een gelegenheid, misschien over 2 jaar weer totdat hij er zolang overdoet, dat men zegt: man, ga liever weg, want je deugt niet. 'tZelfde met een apotheker, een arts, iedereen. Maar met dit jochie van 12 of 13 jaar, dat niet zo gelukkig is om door zijn examen heen te komen, voor hem is het Mulo onderwijs helemaal gesloten. Dat is niet helemaal in orde, Mijnheer de Voorzitter. Nu kunt U zeggen, ja, laat deze jongen de 6de klas twee keren over doen, maar U weet zelf, als je eenmaal overgegaan bent van een leerjaar, dat je het niet voor de 2de keer met evenveel plezier doet. Deze jongen komt nog stommer van school af na een jaar dan een jaar daarvoor. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, moeten wij enigszins een middel zoeken, laten wij zeggen een tussenschool. Het is misschien geen prettige schooltype, als in Suriname de ulo, in Nederland

[illegible], Mijnheer de Voorzitter, dat het in [illegible] [illegible]

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible]

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, maar ik ook even [illegible]. Wij hebben [illegible]

[illegible] de G.L.O.-school [illegible] 7 jaren [illegible] op de onderbouw of [illegible] kunnen. [illegible] van [illegible]

[illegible] dat wij [illegible] Wij hebben een [illegible] school [illegible]

Mijnheer de Voorzitter, [illegible]

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible]

[illegible]

ook, laten wij het desnoods geen ulo noemem als die naam niet zo mooi klinkt, laten wij zeggen voortgezet lageronderwijs,zodat dit kind dàt de toelatingsexamen niet heeft afgelegd, op dit voortgezet lageronderwijs kan gaan. Na een jaar dit voortgezet lageronderwijs (dit moet dan een 2- jarige school zijn) te hebben bezocht, kan dit kind nog altijd in de gelegenheid gesteld worden om dit examen te doen voor de Mulo en misschien examen voor de 2 - klas van de Mulo. Kan dit kind of wil dit kind echter uiteindelijk toch niet op de Mulo gaan, dan heeft dit kind een algemene ontwikkeling, dat hem in staat stelt om toch verder te komen dan alleen maar een vak te leren. Er zijn kinderen, er zijn mensen, personen, die nou eenmaal niet geroepen zijn voor het Mulo of bovenonderwijs, maar ook niet voor het vakonderwijs. Om boekhouder te worden, Mijnheer de Voorzitter, is een Mulodiploma uitstekend, maar het is niet vereist. Ik heb twee dagen geleden in de Panorama gezien: Neem dienst bij de Rijkspolitie, Mulodiploma niet vereist. Maar ik ben er zeker van, dat als die jongen van een lage r school komt, dat hij dan afgewezen wordt. Maar als deze na de lagere school, nog 2 klassen van het voortgezet onderwijs geniet, dan kan zo'n jongen zo'n examen doen, om politieagent te worden. Deze jongen kan zich bekwamen in de boekhouding,niet om straks M.O. boekhouder te worden, maar een bedrijfsboekhouder. Hij kan gaan leren in de verschillende correspondenties, Spaans, Engels, Frans correspondentie en zo kan hij op verschillende kantoren te werk worden gesteld met deze kennis. Ik begrijp dat het Bestuurscollege hierop niet voorbereid is.

Maar, Mijnheer de Voorzitter, het schooljaar begint pas in september weer. In overleg met Onderwijszaken, Hoofden van scholen, en met andere instanties, geloof ik wel dat het mogelijk zal zijn, Mijnheer de Voorzitter, om al is het maar voor een korte tijd, als overgang in het leven te roepen te komen tot de oprichting van zo'n voortgezet lageronderwijs.

Mijnheer de Voorzitter, er worden van verschillende kanten verzocht om te stoppen, ik heb nog enkele bladzijden, ik zal het doen en wederom terugkomen, want ik ben ook moe, ik kan niet verder. Ik zal in de 2 - ronde er op terugkomen, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Heren wij zijn thans gekomen aan het einde van de eerste ronde van de algemene beschouwingen. Ik schors de vergadering tot 10 uur 's morgens.

EILANDSRAAD VAN ARUBA

Notulen 1959 no. 8

N O T U L E N

van de openbare vergadering van de Eilandsraad van Aruba op vrijdag 18 december 1959 des morgens om tien uur.

VOORZITTER: mr. F.J.C. Beaujon, Gezaghebber.

AANWEZIG de leden: L.V. Britten, D.G.Croes, M.Croes, P.Croes, M. de Cuba, I.S. de Cuba, C.A. Eman, E.R. Finck, D. Flemming, J. Geerman, O.S. Henriquez, M. Henriquez, F.S. Kelly, D.C. Mathew, E.O. Petronia, F.Wernet, A.Werleman, F.Hernandez, L.Chance.

SECRETARIS: L.C.M.Kerstens, secretaris van het eilandgebied.

AFWEZIG: de leden F.V. Lacle en E.M. Lacle.

De vergadering wordt hervat.

DE VOORZITTER: Ik zal beginnen de verschillende sprekers in de eerste ronde van de algemene beschouwingen te beantwoorden. De heer Marcial de Cuba heeft de aandacht van het Bestuurscollege gevraagd voor de weg bij Wajaka Club. Ik kan de heer de Cuba mededelen, dat t.a.v. het plan bij de Wajaka Club door de Politie een plan voor verbetering is ingediend bij het Bestuurscollege en binnenkort zal daarover een beslissing worden genomen, waardoor de veiligheid ter plaatse zal worden bevorderd. De heer de Cuba heeft ook gevraagd om te zorgen dat witte strepen op de Ceintuurbaan kan worden aangebracht, betreffende de witte strepen kan ik hem mededelen, dat de Dienst Openbare Werken nu bezig is op verschillende punten van ons eiland, de witte strepen, of zg. aslijnen aan te brengen.

De heer Geerman heeft de aandacht van het Bestuurscollege gevraagd voor het afvloeien van werkkrachten van vreemde nationaliteiten. Ik kan de heer Geerman mededelen dat het wegzenden van vreemde werkkrachten de volle aandacht heeft van het Bestuurscollege. Gisteravond nog stond er in de plaatselijke bladen een advertentie, waarin nogmaals de vreemdelingen erop worden gewezen, dat zij niet van werkkring mogen veranderen alvorens van Overheidswege de daartoe vereiste toestemming te hebben verkregen. Dit laatste geldt gelijkermate t.a.v. de werkgevers. Ook is in deze advertentie vermeld, dat aan vreemdelingen niet is toegestaan om naast de hun toegestane werkzaamheden, andere werkzaamheden te verrichten. Controle zal in het

algemeen zoveel mogelijk worden opgevoerd. Gedurende dit jaar vloeiden naar een ruwe schatting 300 à 400 vreemdelingen naar hun geboorteland af. Dit proces vindt nog steeds regelmatig voortgang. Ik geloof dat ik met het beantwoorden van die vraag van de heer Geerman ook de andere sprekers, die ook de vreemdelingen-kwestie naar voren hebben gebracht, heb beantwoord.

De heer Kelly heeft de aandacht van het Bestuurscollege gevestigd op een paar ongevallen, die plaats hebben gehad op Sta Cruz en Noord. Betreffende het ongeval op Sta Cruz kan ik hem mededelen, dat het plegen van die zg. moord, aan de politie werd doorgegeven om 6.50 en om 8.00 werd het lijk weggehaald. Het lijk had daar natuurlijk voor 1 uur en 10 minuten moeten blijven liggen, opdat foto's gemaakt konden worden t.b.v. de justitie, want dat is vereist. De vader van de betrokkene is vrijwillig meegegaan naar de politiepost en gehoord omdat hij ooggetuige van de moord was geweest. De moeder werd helemaal niet lastig gevallen. Dit is volgens de inlichtingen die ik gekregen heb.
Omtrent het ongeval te Noord kan ik de heer Kelly mededelen, dat de politie al het mogelijk gedaan heeft, nadat de politie omtrent het ongeval in kennis werd gesteld. De heer Kelly heeft het ook gehad over de Politiepost te Noord. Ik kan hem mededelen dat de Politiepost te Noord overdag bezet is door een politieman, die ook aldaar woonachtig is. De andere politieman die thuishoort op die post , is thans met buitenlands verlof en er is geen andere politieman om hem te vervangen. Ik kan de heer Kelly ookmededelen, dat de kwestie van de bezetting van de politie de volle aandacht heeft van het plaatselijk hoofd van politie en ook de volle aandacht heeft van de minister van Justitie. De minister van Justitie is verleden hier geweest en hij heeft de situatie ter plaatse bekeken en 't is werkelijk zo, dat thans een onderbezetting van de politie op Aruba en de minister van Justitie heeft beloofd om te zorgen dat zo gauw mogelijk getracht zal worden om de politiekrachten hier op Aruba op voldoende sterkte te brengen. Dat is een moeilijkheid waar wij op het ogenblik mee te kampen hebben, maar het kan niet een, twee, drie worden opgelost. De heer Kelly heeft ook de aandacht gevraagd voor de snelheidscontrole op de boulevard. Ik kan de heer Kelly mededelen, dat niet alleen op de boulevard, maar ook elders op Aruba dit de volle aandacht heeft van de politie en wekelijks worden er vele processenverbaal opgemaakt, maar hier heeft de politie ook te kampen aan tekort aan personeel, zodra de politiekorps meer op sterkte is, zal intensiever hieraan worden gewerkt. De heer Kelly heeft het ook gehad over moeilijkheden met de Vreemdelingendienst, voor wat betreft transito passagiers. Er zijn natuurlijk twee soorten transito passagiers, er zijn z.g. passagiers, die op vliegveld aankomen (of met de boot) en op het vliegveld gaan ze binnen een half uur weer door, met de boot blijven ze hier een beetje langer, maar de transito passagiers die zo hier aankomen worden helemaal niet lastig gevallen. Wat berteft de andere transito passagiers, het hangt af hoe de zaak ligt, want de transito passagiers geven soms bij aankomst hun adressen niet op en natuurlijk moet verder worden nagegaan,

waar zij verblijven en soms geven ze ook adressen op en na een paar dagen veranderen ze van adres, zonder dat ze melding geven aan de Vreemdelingendienst, dat zij van adres zijn veranderd en dan moeten ze opgespoord worden. De heer Kelly heeft ook gesproken omtrent een Antilliaan, die met een Engelse is getrouwd en een Nederlandse paspoort had en haar werd medegedeeld dat zij binnen een week terug zou moeten komen, want anders kan zij niet terug. Ik kan de heer Kelly mededelen, dat voor de niet in de Antillen geboren Nederlanders, dezelfde bepalingen gelden als voor de vreemdelingen; en gewoonlijk wordt zo'n vergunning om terug te keren gegeven voor de periode van een jaar en verstrijkt het jaar, dan moeten ze weer vragen om binnen te komen. De heer Kelly heeft ook de aandacht van het Bestuurscollege gevestigd op het feit, dat als er een brand is op het hotel, wat er dan moet gebeuren. Ik kan de heer Kelly mededelen, dat het hotel zelf een zeer goede brandblusinstallatie heeft, waardoor het dus mogelijk is om bij het begin van een brand, dit met eigen middelen in de kiem te smoren. Bij een grote/ groter materiaal uitOranjestad uitgerukt moetan worden, want het materiaal dat op Noord is zal ook een grote brand niet kunnen blussen. De heer Kelly heeft ook de aandacht gevraagd voor de bar naast Habibe. Dat zal onderzocht worden en gezien zal worden wat hieraan gedaan kan worden.

De heer Mathew heeft de aandacht van de voorzitter gevraagd voor de postbussen. Gaarne zal ik het verzoek van de heer Mathew doorgeven aan de Regering, opdat de nodige aandacht hieraan zal worden geschonken en tegelijkertijd beantwoord ik ook de vraag van de heer Dominico Croes, die heeft gevraagd voor de postbussen bij La Esperanza, Mano de Dios en Seroe Alejandro. Ik zal het aan de Regering doorgeven en vragen om de nodige aandacht hieraan te schenken. Verder heeft de heer Mathew gevraagd of het niet mogelijk is om het verkeerverbod bij de watertoren tegenover de kerk van de Adventisten op te heffen. Ik kan de heer Mathew alhoewel mededelen dat het parkeerverbod daar moeilijk opgeheven kan worden, in verband met de geringe breedte van de weg aldaar, maar de situatie kan verder bekeken kunnen worden om te zien of er nochthans hier iets aangedaan zal kunnen worden. De heer Mathew had ook een vraag gesteld omtrent de Vreemdelingendienst en ik geloof dat hetgeen ik aan de heer Kelly heb medegedeeld en beantwoord, ook op Uw vraag staat.

De heer Dominico Croes heeft gevraagd of het waar is dat de politiepost te Savaneta gesloten is, De politiepost te Savaneta is niet gesloten, het is alleen 's nachts gesloten, omdat de post te Savaneta een zg. 2 manspost is, overdag zijn er twee mannen op dienst, waarvan één de vroege en de andere de late dienst heeft, dus de politiepost te Savaneta is niet gesloten. De heer Finck heeft het gehad over gevallen met dodelijk afloop op de wegen, omtrent verdrinking en dat er een verplichting moet worden opgelegd voor al de spelende kinderen met het verkeer en dat zij op school moeten worden onderricht in veiligheidsverkeer en heeft ook een beroep gedaan om de politie strenger te laten optreden tegenover de overtreders. Met aandacht is nota genomen van al hetgeen door de heer Finck naar voren is gebracht, en ik kan hem mededelen dat gezien zal worden in hoeverre hierin tegemoet gekomen kan worden. De nodige aandacht

/brand zal met een

zal er aan worden geschonken. De heer Finck had ook gesproken omtrent de politiepost te Savaneta en te Noord. Ik geloof dat met de beantwoording van de vorige sprekers dit ook beantwoord werd. De heer Eman had een suggestie gedaan om de Eilandsraad in vergadering bijeen hier, een telegram te verzenden aan de President van Venezuela en indien dit niet mogelijk is dat de Eilandsraad dan de Regering kan verzoeken om dit te doen. Mijnheer Eman, ik geloof dat dit een heel moeilijke kwestie is, want om dit te doen geloof ik dat wij gaan treden op Koninkrijks niveau en ik wil U vragen of beter gezegd, aanraden om dit op het ogenblik te laten rusten, want het is eigenlijk iets dat op diplomatieke niveau ligt. Ik wil suggereren of het niet beter zou zijn, als U als lid van de Staten dit bij de staten aanhangig kan maken om zodoende wat U naar voren had gebracht te kunnen doen. Ik geloof dat ik hiermede verschillende sprekers heb beantwoord en ik geef thans het woord aan Gedeputeerde Henriquez.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ.: Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats wil ik mijn dank uitspreken voor de woorden van waardering geuit door de heer Marcial de Cuba t.a.v. het bestuursbeleid van het afgelopen periode. Mijnheer Geerman, heeft o.m. naar voren gebracht dat er behoefte bestaat om plaatselijke krachten op te leiden in het buitenland, in Holland, om vreemde krachten die nu hier werkzaam zijn, te kunnen vervangen en heeft daarbij genoemd als voorbeeld, de verpleegster in de hospitalen hier, en als Gedeputeerde van de Volksgezondheid zou ik daarop willen antwoorden, of zou ik de heer Geerman beter gezegd, de volgende informaties willen verstrekken die hem zeker zullen interesseren, nl. dat op het ogenblik in Holland niet minder dan 39 Arubaanse meisjes in opleiding zijn voor verpleegster. Er zijn er 10 meer dan van het eilandgebied Curacao. Er zijn 39 meisjes in opleiding in Holland voor verpleegster en de Lago heeft op het ogenblik in dienst ongeveer 20 vreemdelingen als verpleegsters, die dus t.z.t. vervangen zullen worden. Wat dat betreft is alle medewerking door de Lago toegezegd. De heer Geerman heeft ook voorgesteld om voorschotten voor landbouw, veeteelt en visserij te verstrekken op grotere schaal en onder meer gunstiger voorwaarden. Ik kan de heer Eman mededelen, Mijnheer de Voorzitter, dat alle serieuze kandidaten steeds in aanmerking komen, eerlijk gezegd is de belangstelling niet zo groot, er zijn niet zoveel verzoeken die binnenkomen, maar wanneer die dan bij ons komen, komen ze meestal in aanmerking, mits het serieuze kandidaten zijn, die ook werkelijk van plan en in staat zijn om iets te doen op dit gebied. Natuurlijk is één van de grote bezwaren op Aruba dat landbouw, tuinbouw en veeteelt uiteraard hier op verschillende faktoren zeer moeilijk is.
De heer Werleman heeft gevraagd om de resultaten van het nieuwe hotel, Basiruti, Hydroponics farm, de waterfabriek, de aloefabriek, de chemisch fabriek, de vrije zone. T.a.v. het nieuwe hotel kan ik antwoorden dat het moeilijk is om nu reeds een oordeel te vellen, het hotel is nog geen zes maanden geopend. Men moet verwachten, zoals met ieder nieuw hotel, dat men in het eerste jaar, misschienwel de eerste twee jaren verlies zal lijden. Dit is heel normaal. Dit is de normale aanloop periode.

Wel kan ik mededelen dat terwijl het hotel nog steeds verlies lijdt, dat de maandelijkse rekeningen aantonen, dat het verlies nu reeds iedere maand sterk daalt en de gang van zaken stelt tot optimisme. Basiruti,Mijnheer de Voorzitter, ik kan de heer Werleman moeilijk inlichtingen er over strekken, dit is geen overheidsprojekt, wij hebben indertijd een hypotheeklening gegeven, dat is dan ook alles, wij hebben daar geen bemoeienis bij.
De hydroponics farm, Mijnheer de Voorzitter, ook hier is de aanloop periode ook maar kort, ruim een jaar, maar de resultaten zijn wel zeer verbluffend, want als men in aanmerking neemt dat er slechts een jaar voorbij is en dat deze zaak zeer goed draait, zowel dat het systeem een succes is gebleken op Aruba en dat het ook economisch verantwoord kan worden indien iets in grote schaal wordt toegepast, dan mogen wij zeer tevreden zijn. Hierbij mag worden opgemerkt, dat bijvoorbeeld/millioenen werden uitgegeven, jarenlang, totdat men kwam tot de juiste tomaten, die men moest hebben voor de uitvoer van millioenen naar Duitsland e.d. Daar heeft men in Nederland millioenen guldens aan gespendeerd aan research en proefnemingen en niet alleen op het gebied van tomaten. En als wij zien hoe weinig geld wij hier Aruba, nu wij eindelijk een zekere tuinbouw hebben, op grote schaal werd toegepast, terwijl het vroeger nooit mogelijk was, dan is het werkelijk verbluffend.
Over de waterfabriek, Mijnheer de Voorzitter, ik zou de heer Werleman willen verwijzen naar de toelichting op de begroting van de Waterleiding 1960, waar zeker uitvoerig hierover wordt uitgewijd.
Op de aloefabriek, Mijnheer de Voorzitter, zal ik later met mijn antwoord terugkomen, omdat ook andere heren, de heer Eman,Max Croes en de heer Chance ook vragen gesteld hebben hierover, dus dan kom ik straks hierop terug.
Op het gebied van chemisch fabriek werd ook door diverse leden gesproken, hierop kan ik mededelen dat op 't ogenblik zeer krachtig hier de hand aan wordt gezet, er zijn onderhandelingen gaande en wij zijn hier meer optimistisch overgestemd en het enige probleem o.a. is, en is geweest van het begin, de financiering en ook voor bepaalde chemische produkten de afzet. Dat zijn de twee problemen waarmee wij rekening hebben te houden.
De vrije zone, daarover hebben wij ook diverse keren in de Eilandsraad gesproken en iedere keer weer het zelfde, het Bestuurscollegeheeft reeds ettelijke malen uitgelegd dat wij klaar staan voor de vrije zone, maar het niet verantwoord achten om uitgaven te doen zolang er niet een eerste belanghebbende is. Dus het wachten is op de eerste gegadigde.
De heren Werleman, Geerman, Max Croes en diverse andere leden hebben voorgesteld een speciaal tarief (een lager tarief) voor/ t.b.v. landbouw, tuinbouw en veeteelt. Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege was daar reeds mee bezig, zoals enkele jaren geleden reeds aangekondigd en ik kan deze heren thans mededelen, namens het Bestuurscollege dat wij inderdaad overwegen een speciaal tarief in te voeren, nl. van F. 1,-- per ton t.b.v. deze afnemers, natuurlijk onder bepaalde voorwaarden en controle, want wij moeten voorkomen dat men het water voor iets anders gaat gebruiken, maar wanneer het voor landbouw,tuinbouw en veeteelt is,

/in Nederland /water

dan willen wij een zodanige regeling treffen dat wij dat voor F. 1,-- kunnen krijgen, dus ik hoop dat de wens van deze heren zeer spoedig in vervulling zal geraken. Echter vrees ik dat F. 1,-- nog steeds ergduur is voor land- en tuinbouw. Berekeningen van deskundigen hebben uitgemaakt dat voor tuinbouw, zoals de Chinezen dat hier doen, de hoogste prijs die men zou kunnen betalen uit een rendabel oogpunt, F. 0,60 à F. 0,70, hetgeen wij ons op het ogenblik niet kunnen veroorloven en voor de zg. akkerbouw,b.v. mais e.d. zou F. 0,10 reeds te duur wezen. Dus wij moeten ons niet te hoge verwachtingen stellen met de prijs van F. 1,--, maar desalniettemin willen wij trachten enigszins tegemoet te komen in deze.
De heer Werleman heeft voorgesteld om een inkoop centrale te beginnen of te overwegen of eventuele cooperatieve vereniging voor het opkopen van landbouwprodukten en dan ook voor aloë. Wat betreft aloë is dit idee reeds in de maak, als ik het zo mag uitdrukken, wij zijn er reeds mee bezig en het lijkt mij een zeer attractieve mogelijkheid. T.a.v. de overige landbouwprodukten moeten wij het nog even bekijken, want het zijn nog verschillende produkten, maar elk weer van weinig kwantiteit. Wij weten niet of het verantwoord is daarvoor een inkoopcentrale te beginnen met de nodige veilingen e.d. die er bij komen, maar wij zullen dit nader bekijken.

De heer Kelly, Mijnheer de Voorzitter, heeft voorgesteld om diverse diensten te combineren. Ik zal mij dus niet begeven op terrein van een dienst, die mij niet aangaat, door Domeinbeheer en Kadaster, die vallen niet onder mij hoewel ik mij afvraag, als wij de taak van Kadaster en Domeinbeheer bekijken, hoe wij ooit, het eilandgebied b.v. de domeingronden van het land zouden kunnen laten controleren. Naar mijn gevoel is dit principieel onmogelijk. T.a.v. de Accountantsdienst en Financien is dit hetzelfde als water en vuur bij elkaar brengen. Dit is absoluut uit den boze. De Accountantsdienst is er om Financien te controleren en om die twee diensten onder één hoofd te brengen, Mijnheer de Voorzitter, dat zou in strijd zijn met alle begrippen en ideeen van de Accountant.

Welvaartszorg, Toeristenbureau, Voorlichtingsdienst. De Heer Chance heeft ook in deze richting gesproken. Indien het de bedoeling is om door het samenbrengen van deze diensten tot bezuiniging te geraken dan geloof ik dat de heren zich vergissen, want immers de hoofden van deze bestaande diensten en afdelingen hebben al een zekere dagtaak, een werkkring. Indien men dus dit gaat opheffen en onder één hoofd zou brengen, zal dat ene hoofd dus buiten zijn bestaande werkzaamheden nog andere bijkrijgen. Dit is natuurlijk onmogelijk. Men zou hoogstens deze diensten bij elkaar kunnen brengen en de functionarissen handhaven, maar dan weer een nieuwe topfunctionaris er bij nemen om die drie heren te overkoepelen. Indien men Toeristenbureau, Voorlichtingsdienst en Welvaartszorg bij elkaar wil brengen en hetzelfde werk blijven verrichten, dan moet men dezelfde ambtenaren handhaven met dezelfde capaciteiten en de hun toekomende salâris, maar bovendien een topfunctionaris boven die drie om het werk te coordineren. Dus in plaats van bezuiniging wordt het duurder. Bovendien vrees ik

dat het een en ander belemmerd zal werken op de diverse afdelingen omdat het hoofd zich zal moeten bemoeien zowel met Welvaartszorg als Voorlichting en Toerisme. Ik geloof dat het juist in deze zaak van belang is om een zekere specialisme te handhaven, dat de verantwoordelijke ambtenaren zich helemaal kunnen wijden aan die taak zonder zich te moeten mengen in andere Overheidszorgen. Overigens valt vooral de Voorlichtingsdienst/helemaal niet onder het terrein van de Welvaartszorg of Toerisme.
De heer Kelly heeft het gehad over de dentalcar en dat er moeilijkheden zijn geweest. Zo naar de heer Kelly verklaarde zijn er diverse malen moeilijkheden geweest bij verplaatsen en aansluiten van de dentalcar, waardoor het soms 2 à 3 dagen buiten bedrijf was. Mijnheer de Voorzitter, dat is inderdaad waar. Er zijn moeilijkheden geweest, iedere keer weer bij het aansluiten van de dentalcar op het electriciteitsnet en op de waterleiding, omdat meestal bepaalde leidingen of rubberslangen kapot waren. Inmiddels zijn al deze aansluitingen nagekeken en in orde gebracht en wij hopen dat dit nu een betere service mogelijk zal maken. Ook heeft de Gezondheidsdienst het op zich genomen om zelf de dentalcar te besturen, het is niet af te hangen van een andere dienst, ook dit zal een vlottere service in de hand werken. Dit heeft al onze aandacht. De heer Kelly heeft ook gevraagd om de deur te openen voor meer doktoren op het eiland. Hij heeft voorgesteld een tweede internist of een tweede chirurg. Ook de heer Finck heeft het hierover gehad en heeft ook genoemd een kinderspecialist.

Mijnheer de Voorzitter, t.a.v. de tweede chirurg wil ik verwijzen naar de begroting van 1960 waarop door het Bestuurscollege crediet is opgebracht voor een tweede chirurg. Dus wij zijn inderdaad voornemens om een tweede chirurg in dienst te nemen. T.a.v. de kinderspecialist en de internist, kan ik de heren mededelen dat van de zijde van het Bestuurscollege geen bezwaren bestaantegen het vestigen van dergelijke specialisten of particulieren, alleen vrezen wij dat de inkomsten voor twee van deze specialisten op dezelfde terrein te weinig zijn en dus op de duur deze particulier niet zal kunnen doorwerken, financieel. Dat hij hier dus geen bestaan kan vinden. Maar indien een dergelijke specialist toch zal kunnen riskeren als particulier, dan bestaat er dezerzijds geen bezwaar.
Over de pensioenregeling heeft de heer Kelly naar voren gebracht of de heer Finck, dat het raadzaam is om behalve naar de uitgaven te kijken ook aandacht te hebben voor de nodige opbrengsten om deze uitgaven te kunnen dekken. Mijnheer de Voorzitter, dit is wel een landaangelegenheid, maar desalniettemin wil ik van de gelegenheid gebruikmaken om op te merken dat ik het gloeiend met de heer Kelly en Finck eens ben en dat ik dit een zeer verstandig beleid zou vinden, indien de Landsregering zou overgaan tot een definitieve ouderdomspensioen regeling, waarbij dus bijgedragen wordt door ieder t.b.v. de t.z.t. uit te betalen ouderdomspensioen. Misschien dat het Bestuurscollege de Landsregering dan op een voorzichtige wijze en op diplomatieke wijze in die richting zou kunnen adviseren of voorstellen.
De Heer Kelly heeft het gehad dat in de Commissie van Fishing Tournament er niemand was van de buitendistrikten. Mijnheer de

/naar mijn persoonlijke mening

Voorzitter, in de eerste plaats wil ik hier verklaren, dat geen enkele discriminatie mee bedoeld is, dit is helemaal niet met opzet gebeurd, want deze Commissie werd samengesteld, toen de mensen uitgezocht moesten worden, werd gekeken naar de mensen die op dit gebied ervaring hadden, zowel op het gebied van deze tak van sport als op het gebied van organiseren en zekere ervaring op het gebied van toerisme. Er werd niet gekeken of iemand van een buitendistrikt is of van de stad, net zo min werd geoordeeld of de persoon nou kwam uit San Nicolas, Oranjestad of Dakota of Socotoro of Klip of Mon Plaisir, want als wij op die manier te werk zouden gaan dan zouden wij een vertegenwoordiger voor ieder distrikt moeten benoemen. Toch, kan ik er niet nalaten, er op te wijzen dat de organisatie van dit toernooi in diverse commitees lag. Wij hadden comitées voor diverse werkzaamheden en er waren wel vertegenwoordigers bij en deze vertegenwoordigers zijn personen die in de buitendistrikten woonachtig zijn, o.a. Betty Arends, Doe Thijssen, die zaten ook in één van de Commissies en die hebben zeer voortreffelijk werk gedaan. Overigens vraag ik mij af, wat belangrijker is, de Commissies of de deelnemers, er waren jongelui bij van de buitendistrikten en ik ben het niet met U eens dat zij buitengewone prestaties hebben geleverd. Persoonlijk zou ik er meer prijs op stellen om in de gelegenheid te wezen om deelnemer te zijn dan in de Commissie. De Commissieleden hebben alleen maar werk en in dit geval hebben ze zeer veel werk gehad en achteraf hebben ze meer stank gekregen dan dank voor hun werk. Er was meer kritiek dan waardering heb ik gemerkt in dit geval, maar het/altijd zo. Dit wisten deze mensen ook van tevoren, zij hadden er geen bezwaar tegen. Maar men moet niet denken dat het nou fijn is lid van de Commissie te zijn, bovendien is het niet de bedoeling om in de Commissie vertegenwoordigers te hebben van bepaalde distrikten, het is niet de opzet van zo'n commissie en tenslotte nogmaals, ik geloof dat men met veel meer recht en trots kan spreken wanneer men zegt: "ik ben een deelnemer geweest en ik heb de eerste prijs behaald", dan wanneer men een commissielid is geweest. Alle waardering voor de Commissieleden.

De heer Kelly heeft het gehad over een bepaald geval, nl. een patient die een ongeluk had gehad en die opgenomen werd in het hospitaal en die volgens de heer Kelly 24 uur daar gelegen had, zonder dat er een dokter bij was geweest en toen de dokter bij hem kwam, toen ging deze man op slag dood. De heer Kelly is zo vriendelijk geweest om Dr. Bijl mede te delen wie het was, zodat wij in de gelegenheid waren om na te gaan en ik kan de heer Kelly mededelen dat toen deze patient, waar U het overhad, in het hospitaal aankwam, stond de dokter, een tweede chirurg, reeds te wachten. De dokter stond op hem te wachten voordat de patient in het hospitaal aankwam. Men heeft echter na het onderzoeken van de patient, beter geacht voorlopig niet aan hem te komen, gezien de blessures en later is deze patient, toen hij zich maar eventjes omdraaide op een brancard of een bed, door het verschuiven daarvan overleden, wegens een gebroken wervel. Echter mochten er andere gevallen zijn, of als gevallen zich voordoen in de toekomst waarbij men meent dat men te lang gewacht heeft, dan houden wij ons aanbevolen, Mijnheer Kelly, voor deze inlichtingen en ook het hoofd van de Gezondheidsdienst is

altijd bereid van dergelijke inlichtingen werk te maken.
T.a.v. de apotheken, heeft de heer Kelly voorgesteld om het wachtsysteem af te schaffen, ja zelfs om de apotheken te verbieden om deuren te hebben dat zij niet dicht kunnen 24 uur per dag. In de eerste plaats is dit geregeld in een landsverordening, daar kunnen wij als Bestuurscollege weinig aandoen, maar ik vraag mij ook af of het zelfs verantwoord is om al de apotheken 24 uur per dag open te houden, indien wij ons realiseren dat indertijd is gebleken dat in een nacht ongeveer 5 recepten worden gepresenteerd, en niet meer. Bij de apotheken die geen wacht hebben, staat een bord niet alleen in het hollands, maar ook in het papiaments, dat ook weer aangeeft welke apotheek wel de wacht heeft. En de apotheek die wel de wacht heeft, die heeft ook weer een bord, meer dan in één taal en daar hoort dan iemand, de apotheker of zijn assistent te wezen, die wellicht wegens de weinige werkzaamheden niet de hele nacht wakker blijft, maar wel eens indommelt en dus wakkergemaakt moet worden door op de deur te rammelen. In ieder geval, Mijnheer de Voorzitter, bestaat er mijnerzijds geen bezwaar om alsnog een beroep te doen op de apotheker om in deze alle aandacht te willen geven.

De heer Kelly heeft ook voorgesteld om zodanige regeling te treffen, dat de bars niet zo vroeg open kunnen. Het gaat over Shanghai die om 6 uur 's morgens opengaat en vele werknemers van de Lago in verleiding brengt. Ook dit is niet op het terrein van het Bestuurscollege, maar ook hier wil ik toch van de gelegenheid gebruikmaken, Mijnheer de Voorzitter, eigenlijk meer als lid van deze Raad en als Gedeputeerde, om mijn persoonlijke mening naar voren te brengen, nl. dat ik zeer veel voel voor het idee van de heer Kelly. Ik geloof zeker dat het alleen maar goed zal doen en geen kwade gevolgen zal kunnen hebben, indien men deze bars, de zg. cantines, zou verbieden om b.v. voor 10 uur open te gaan, althans sterke drank te verkopen. Ik geloof dat dit een zeer wijze en verstandig voorstel is, dat zeer zeker het overwegen waard is en ik zou de Voorzitter willen verzoeken, ook de leden van de Raad en de gedeputeerden, dit in overweging te nemen.

De heer Kelly heeft ook voorgesteld om subsidies te overwegen t.b.v. de A.A. Alcohol Anonymous. Mijnheer de Voorzitter, dit kan niet en dit mag niet, omdat de opzet van de A.A. van dien aard is, dat zij zelfsupporting moeten wezen en zij accepteren ook geen subsidies, zij mogen dit niet accepteren.

De heer Kelly heeft het gehad over kleine voorschotten t.b.v. landbouwers e.d. die heel lang duren voordat zij antwoorden krijgen en voorschotten aan bepaalde ambtenaren van ongeveer F. 5000,-- die in zeer korte termijnen worden toegekend en uitgeloofd.
Mijnheer de Voorzitter, de voorschotten of de kleine voorschotten worden zoveel mogelijk met de meeste voortvarendheid behandeld. Het gebeurt wel eens, praktisch ieder jaar, dat ons crediet t.b.v. voorschotten heel vroeg opraakt, soms midden in het jaar reeds. En dan kunnen wij niets anders doen dan deze verzoeken aanhouden tot het volgend jaar. Serieuze aanvragen wor-

den echter zo gauw mogelijk toegekend. De voorschotten aan ambtenaren van F. 5000,-- die renteloos zijn, zijn voorschotten t.b.v. auto's aan ambtenaren die dit voor de dienst nodig hebben en hier is eigenlijk het Bestuurscollege reeds bezig met datgene uit te voeren of toe te passen, wat de heer Chance blijkbaar in gedachten heeft. Wij willen nl. in de richting waar zulks mogelijk is, i.p.v. auto's dienstauto's te kopen, de betrokken ambtenaar een voorschot te geven om zelf een auto aan te schaffen en geef hem dan een zg. kilometergeld als vergoeding voor km. voor die afstanden diegereden werden t.b.v. de dienst. Dit komt de Overheid veel goedkoper uit dan zelf dienstauto's aan te schaffen en we zijn er reeds mee bezig om in deze richting te werken.

Dan heeft, Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman en ook andere leden, o.a. Dominico Croes en Max Croes het gehad over het feit dat de begroting 1960 telaat bij de Eilandsraad werd ingediend. Mijnheer de Voorzitter, wij moeten dit inderdaad toegeven en wij hebben dit in de aanbiedingsbrief toegegeven, onze verontschuldigingen daarvoor aangeboden, dit is ook in de afdelingen besproken en nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, ik heb geen bezwaar om dit nog eens te herhalen, wij zullen zoveel mogelijk trachten om dit in de toekomst te voorkomen. Ook het Bestuurscollege vindt het niet prettig, echter er waren andere werkzaamheden in de maanden voor de begrotingsindiening, die het ons moeilijk maakten om met alles op tijd klaar te komen.
T.a.v. de hydroponics farm beweerde de heer Eman, dat die F. 1.500.000,-- zou hebben gekost en hij zegt dat er 10 mensen (Arubanen) werkzaam zijn en dan komt hij tot de conclusie dat dit wel een zeer hoge investering is t.b.v. werkverschaffing. Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats is de bedoeling van de hydroponics farm nimmer geweest "werkverschaffing". Ik geloof dat het geen zin heeft om hierop verder in te gaan, want als ik mij niet vergis, hebben wij wel zeker 6 keren in de afgelopen 3 jaren over de hydroponics farm gesproken in deze Raad en alle aspekten bekeken, als wij zo doorgaan zijn wij over 3 jaar nog bezig, men weet zo langzamerhand de waarheid wel, al wil men die niet zien, maar in elk geval de opzet van de hydroponics farm is niet geweest voor het verlenen van werk, maar het op Aruba proberen tuinbouw mogelijk te maken, het kweken van groenten, zodat wij hier in zekere mate self-supporting zouden worden. Overigens is de investering niet geweest F. 1.500.000,-- maar ongeveer F. 700.000,--, nog minder dan de helft van het bedrag dat de heer Eman genoemd heeft. Bovendien zijn er daar werkzaam niet 10, maar ongeveer 30 Antillianen. Ik wil nogmaals noemen of naar voren brengen dat tegenover dit bedrag van 7 ton dat men hier heeft uitgegeven voor het nieuwe systeem, door andere landen millioenen worden uitgegeven om dergelijke projecten uit te proberen en dan eventueel uit te voeren.

Ook heeft de heer Eman beweerd dat de bedoeling of enige bedoelingen van de waterfabriek was meer werk verruiming, Mijnheer de Voorzitter, dit is nooit de bedoeling geweest en werd ook nooit beweerd dat de waterfabriek op zich ooit meer werk

zou kunnen geven, wel is het de bedoeling geweest en is het nog steeds, om door op Aruba meer water (goedkoper water) en goedkoper electriciteit te bieden, de mogelijkheid te scheppen voor bepaalde industrieën om zich hier te vestigen en dus daardoor werkverruiming mogelijk te maken.
Over de exploitatie van het hotel heb ik reeds geantwoord op de vraag van de heer Werleman.
Dan heeft de heer Eman het gehad over de economie en heeft hij naar voren gebracht, dat wij moeten trachten aan te leunen op de bestaande, zeer in het bijzonder raffineren van olie, dat dus reeds plaatsvindt op Aruba en hij heeft het gehad over aantrekken van aardolie chemische industrieën, die volgens de heer Eman wel zeer kapitaal intensief zijn, maar ook arbeidsintensief.
De heer Eman heeft ook beweerd dat deze "petrochemical industries" dat het enige dat men nodig zou hebben is ruwe olie en "skilled labor". Dat zouden dan de twee faktoren wezen. Mijnheer de Voorzitter, ik zou daarop het volgende willen beantwoorden. In de eerste plaats heeft deze mogelijkheid reeds de aandacht van het Bestuurscollege. Wij zijn reeds maanden bezig met de mogelijkheid tot verwezenlijking van "petrochemical industries" op Aruba, gebruikmakende van olieprodukten en dit is inderdaad een zeer interessante mogelijkheid, waar ik echter op het ogenblik geen nadere inlichtingen over kan verstrekken, omdat dit nog in een begin stadium verkeert en er nog geen concrete feiten zijn aan te kondigen.
Te meer ook omdat een dergelijk project niet afhangt van alleen maar ruwe olie en "skilled labor", ik ben zelfs bang dat de heer Eman juist de belangrijkste faktoren vergeten heeft, want de belangrijkste faktoren zijn juist het kapitaal, dit soort industrie is zeer kapitaal-intensief en dan nog de marketing, de afzet mogelijkheden, dat is niet zo eenvoudig. Arbeidsintensief is deze petrochemische industrie helemaal niet. Dit zal U bitter tegenvallen. De petrochemische industrie is helemaal niet arbeidsintensief, het is zelfs zeer geautomatiseerd voor de laatste tijd. Het is zeer ver gevorderd met de automatisering; dus het is helemaal niet arbeidsintensief, op dat oogpunt heeft het geen belang, maar wel natuurlijk uit een oogpunt van de verbreding van onze basis en misschien de opbrengsten op de plaatselijke markt. De heer Eman heeft het gehad over het aloëprojekt en ik zou daarop willen terugkomen, wanneer ik de heer Max Croes ga beantwoorden, die nog uitvoeriger dan de heer Eman het gehad heeft over het aloëprojekt en de heer Farkas, enz. enz.
De heer Eman heeft het gehad over een onderzoek en heeft de wens uitgesproken om een onderzoek in te stellen, waar aanwezig zijn; aardolie, zoutwater, ik heb dat niet goed begrepen, ...oh....., zoetwater. Wij hebben verstaan zoutwater. Zoetwater, goud, phosphaat. Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege heeft met haar voorstel om thans te beginnen met een onderzoek naar de mogelijkheid van de aanwezigheid van phosphaatlagen betoont niet alleen een "open mind" te hebben voor deze mogelijkheden, maar inmiddels ook de nodige stappen te hebben genomen en thans het nodige voorstel te hebben ingediend, dat zodra de Raad dat zou goedkeuren, ook in zeer korte termijn tot uitvoering zou worden gebracht. Daarbij zal uiteraard de aandacht ook worden gevestigd op andere mogelijkheden,

behalve phosphaat. Wij zullen inderdaad al deze mogelijkheden bekijken, alleen het kost allemaal veel geld en wij zullen proberen om met zo weinig mogelijk geld dit onderzoek te doen plaatsvinden en dus ook een open oog en oor te hebben voor de eventuele aanwezigheid van aardolie, wat inderdaad niet helemaal uitgesloten is, waar ook onderhandelingen op het ogenblik gaande zijn en eventueel ook goud. De heer Eman heeft gezegd, ja, dat is allemaal wel mooi, maar niet met een exploiratie vergunning op naam van de heer Jonckheer. Mijnheer de Voorzitter, inderdaad heeft 2 jaren geleden een zekere Mr. Jonckheer een exploiratievergunning aangevraagd en gekregen, zoals het aan eenieder in de Nederlandse Antillen vrijstaat om dergelijke vergunningen te vragen en te krijgen. Dus ik geloof dat er niets loos is, wanneer deze mijnheer dat verzoek ook heeft gekregen. Er bestaat echter geen gevaar of het gevaar waar de heer Eman blijkbaar voor vreest, dat als wij hier exploiteren onder de vergunning van de heer Jonckheer, want de heer Jonckheer zijn vergunning is inmiddels komen te vervallen, of wordt vervallen verklaard, omdat de exploiratievergunning aan hem wel werd verstrekt voor 3 jaar tijd, echter volgens de mijnverordening, indien men niet binnen 1 jaar begint met de exploiratie, dan wordt deze vergunning ingetrokken. Dit is dan ook de bedoeling en het Bestuurscollege heeft daartoe de nodige stappen genomen bij de landsregering, dat de exploiratievergunning van de heer Jonckheer wordt ingetrokken en dat thans een exploiratievergunning wordt verstrekt op naam van het eilandgebied Aruba.

Dan heeft de heer Eman het gehad over instellingen die Aruba veel geld kosten en hij heeft als voorbeeld genoemd "Rustoord", krankzinniggesticht op Curacao en hij vindt het beter dat Aruba daar niet meer in bijdraagt, dat zal Aruba financieel beter uitkomen. Mijnheer de Voorzitter, dit voorstel is niet helemaal logisch, want Aruba draagt bij in het gesticht als zodanig.Aruba betaalt per patient uit Aruba. Mooier kan het eigenlijk al niet. Ik zou eerder zeggen dat de huidige regeling veel voordeliger is voor Aruba dan voor Curacao. Wij betalen dus alleen maar voor de patienten uit Aruba en omdat de heer Eman voorgesteld heeft om in plaats daarvan deze patienten naar Holland te sturen, wil ik opmerken dat velen van deze patienten slechts een zeer korte behandeling ondergaan, voor korte tijd daar zijn en terugkomen, zodat het sturen naar Holland uiteindelijk duurder zou uitkomen omdat het merendeel slechts voor een korte tijd in zo'n gesticht wordt opgenomen. Bovendien moeten wij niet uit het oog verliezen dat met het uitzenden naar Holland van deze patienten het familie-kontakt, wat soms wel gewenst en in sommige behandeling zelfs geeist is, verloren gaat.

De heer Eman heeft aangekondigd dat hij in staat zal wezen om aan te tonen dat het Aruba Carribbean Hotel F. 2.000. 000,-- teveel heeft gekost, en minder heeft kunnen kosten, maar hij is alleen maar met die bewering gekomen en heeft verder geen cijfers genoemd of argumenten, dus ik hoop dat de heer Eman voortaan wanneer hij met zoiets komt, hij de cijfers heeft, want dat maakt een veel betere indruk, Mijnheer de Voorzitter.

Ook over het bunkerstation heeft de heer Eman gezegd dat de

A.V.P. jaren lang daarvoor heeft gepleit. Dat is ook erg prettig, Mijnheer de Voorzitter, ik weet dat zij ook jarenlang voor het hotel hebben gepleit en dat is ook prettig geweest, maar aan het pleiten alleen hebben wij niet veel. In elk geval gaat het niet om wie er voor gepleit heeft, het gaat het er niet om wie er voor verantwoordelijk is voor de uiteindelijk verwezenlijking, wij hebben nu een hotel en wij krijgen nu een bunkerstation en dat is het belangrijkste. Hoe dit bunkerstation uiteindelijk is gekomen op Aruba, daar wil ik mij niet nader over uitlaten, maar mijn persoonlijke indruk is dat het niet veel te maken heeft gehad met de vele pleidooien indertijd van de A.V.P.
Dan heeft de heer Eman het gehad over het uitbaggeren van de oostelijke monding van onze haven. Mijnheer de Voorzitter, het is de heer Eman misschien bekend, dat het Bestuurscollege reeds enkele weken in onderhandeling is met de Amsterdamse Ballast Mij. over deze mogelijkheid.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, heeft de heer Porfirio Croes gesproken en helemaal een redevoering in het papiaments gehouden en ik zou dan in het papiaments willen antwoorden.

Señor Presidente, Señor Croes a tene un descurso basta largo y segun mi a comprende e a bisa entre otro e ta masha contento cu awor por papia papiamento aki den. Pasobra segun e ta bisa ta un persona so aki den Raad sa holandes 100%, Señor Croes, ey e di esey ta ami, pero cu mi no ta Arubiano, Sabano mi ta, asina ta esey no ta nada. Señor Presidente, mi ke contesta Señor Porfirio Croes cu na primer luga. mi no por aprecia cu e tin asina poco aprecio pa e hulandes di e otro miembronan di eilandsraad, entre otro tin varios cu ta segun e interpresion di Señor Croes nos mester llama Arubiano y cu ta papia hulandes masha masha bon y mi ta contesta te hasta cu tin mas cu un miembro aki den cu ta papia hunlandes mihor cu mi. Mi ta haya cu no tin nodi di haci e arubianonan mas chikito. Si un arubiano sa un bon hulandes, pakiko mester skondi pa esey. Duné credito, pa loke e sa. Un no ta loke bo ta siña na school so ta bal, mi tin mas aprecio ainda, pa un arubiano manera varios aki den, cu a siña nan hulandes, un bon hulandes, no na school, pero den nan mes free time durante cu nan ta traha y a logra durante cu nan ta traha un bon hulandes. Mi tin masha admiracion pa esey. Cu mi ta un Sabano, esey no tin nada di haci cu mi hulandes, pasobra Señor Presidente, na Saba Ingles nan ta papia y no hulandes. Y alafin mi ke bisa tambe cu quizas mi mama y mi tata por tawata na Saba dia cu mi a nace, mi a nace na Saba verdad, pero esey no ta kita aprecio pa e isla di Aruba. Y mi interes di haci toer lo ke mi por pa Aruba y sigi traha y lucha pa Aruba. Esey pa mi ta esun mas importante. E sentimento ta bal mas cu e caminda cu bo a nace, basta cu bo ke traha pa Aruba, segun mi no ta importante si bo a nace na Moskou mes, si bo por haci cos pa Aruba, ta vale la pena. Y tambe mi ke bisa cu no ta importante si un hende ta papia hulandes of papiamento, of ki idioma cu ta.Loke ta importante ta loke be ta pàpia, lo ke cu bo ta bisa, mihor bisá. Pasobra awor aki automaticamente mi tin di recorda, lo cual Señor Dr. Da Gosta Gomez a llega di bisa un biaha den Staten,

despues cu Sr. Lopez a tene un discurso di 2½ uur. Y Señor Da Gosta Gomez a lanta para, e a hala atencion di e voorzitter di Staten y e a di: Señor Presidente, abrir la boca no es hablar.

Señor Presidente, Sr. Porfirio Croes tambe a propone pa baha prijs di awa na tal manera cu por yuda esnan cu tin algricultura, y manera cu mi a bisa caba awe mainta na hulandes, cu Bestuurscollege tawatin plan caba y inderdaad nos ta bay baha prijs di awa te na F. 1,-- y toer esnan cu tin idea de cria mata of te hasta esnan cu ta cria bestia tambe, asina ta cu Bestuurscollege lo tuma medidanan den e sentido ey. Lo cual ta un deseo di e Sr. Porfirio Croes y tambe di casi toer e otro miembronan aki den. Tambe Sr. Porfirio Croes a propone pa duna awa liber na esnan pober pu ta kobra onderstand, cu ta haya yudanza di gobierno. Señor Presidente, mi tin masha aprecio pa e idea di Sr. Croes pa yuda e hendenan cu ta hanja onderstand. Pero mi no ta kere si nan no por paga pa e awa cu nan ta usando cu e solucion ta pa duna awa liber. E planta di awa mester worde gerun manera un planta. Un fabrica mester worde gerun, es decir economicamente. Un no por usa e fabrica aki pa trabaonan social. Si tal personanan no por afford pa paga e awa, lo tawata un mihor solucion y un mihor proposicion pa hiza nan onderstand di tal manera cu nan por paga e awa. Ja e yudanza ey por worde justifica ariba e begroting na e lugar cu e mester worde justifica y no a costo di e planta di awa.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, de heer Croes heeft een nogal lange redevoering gehouden en zoals ik het begrijp heeft hij o.a. gezegd zeer verheugd te zijn, dat er thans papiaments gesproken kan worden in deze zaal. Want zoals hij beweert, is er hier in deze Raad maar een persoon, die het Nederlands voor 100% kent,en hij zei, dat ik die persoon ben, maar dat ik geen Arubaan ben, ik zou Sabaan zijn, dus is dat niets. Mijnheer de Voorzitter, ik wil de heer Porfirio Croes antwoorden, dat ik, op de eerste plaats, niet kan waarderen, dat hij zo weinig achting heeft voor hetNederlands en de overige leden van de Eilandsraad, er zijn onder hen verschillende, die wij volgens de opvatting van de heer Croes Arubanen moeten noemen en die het Nederlands zeer goed spreken en ik verklaar dat er meer dan een lid in deze zaal is, die hetNederlands beter spreken dan ik. Ik vind, dat men de Arubanen niet moet kleineren. Als een Arubaan goed Nederlands kent waarom zou hij dat moeten verbergen. Geef hem erkenning voor wat hij kent. Niet alleen wat men op school leert heeft waarde, ik heb meer achting voor Arubanen, zoals er verschillende hier in deze zaal aanwezig zijn, die hun Nederlands (en een goed mondje Nederlands) niet op de schoolbanken, maar in zijn vrije tijd hebben geleerd, door hun werk en die al werkende een goede dosis hebben weten te bemachtigen. Ik heb daar veel bewondering voor. Dat ik een Sabaan ben heeft niets uit te staan met mijn Nederlands, omdat men op Saba Engels spreekt, Mijnheer de Voorzitter, en geenNederlands. En tenslotte wil ik zeggen, dat mijn vader en

moeder wel op Saba hadden kunnen zijn de dag dat ik geboren werd, ik ben inderdaad op Saba geboren, maar dat neemt mijn achting niet weg voor het eiland Aruba en mijn streven om alles wat ik kan te doen voor Aruba en te blijven werken en strijden voor Aruba. Dat is voor mij het voornaamste. Gevoelens tellen meer dan de plaats waar men geboren werd, als men maar voor Aruba wil werken, dan geloof ik niet dat het scheelt of je zelfs in Moskou geboren bent, als je maar voor Aruba kunt werken, dat is wat in feite waarde heeft. Ik wil ook zeggen, dat het niet zo belangrijk is of men nou Nederlands of Papiaments spreekt, of welke taal ook, wat werkelijk van belang is, is wat men spreekt, of beter gezegd wat men zegt. Want ik moet nu automatisch denken aan wat de Heer Dr. Da Costa Gomez een keer in de Staten heeft gezegd, nadat de heer Lopez een toespraak van 2½ uur had gehouden, stond de heer Dr. Da Costa Gomez op, hij maakte de Voorzitter erop attent en zei: Mijnheer de Voorzitter, abrir la boca no es hablar.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Porfirio Croes heeft ook voorgesteld om de prijs van het water zodanig te verlagen, dat zij, die aan landbouw doen hiervan zouden kunnen worden geholpen en zoals ik reeds in hetNederlands heb gezegd vanochtend, dat het Bestuurscollege reeds dergelijke plannen heeft en dat wij inderdaad de prijs van het water gaan verlagen tot F. 1,-- voor allen die van plan zijn planten te houden en zelfs voor hen die beesten houden ook, zodat het Bestuurscollege stappen zal nemen in die richting, wat een wens is van de heer Porfirio Croes en ook van al de overige leden hierin.
Ook heeft de heer Porfirio Croes voorgesteld om aan de armen, die onderstand hebben, die hulp betrekken van het Gouvernement, vrij water te geven. Ik heb veel waardering voor het idee van de heer Croes om die mensen te helpen, die onderstand krijgen, maar ik geloof niet de oplossing, wanneer zij niet voor het water, dat zij gebruiken kunnen betalen, niet is het geven van vrij water. De waterfabriek moet worden gedreven als een gewone fabriek. Een fabriek dient economisch gedreven te worden. Men kan dit fabriek niet gebruiken voor sociale doeleinden. Indien deze personen het water, dat zij gebruiken niet kunnen betalen, dan was het een betere oplossing en een beter voorstel om hun onderstand zodanig te verhogen, dat zij het water zouden kunnen betalen. Die steun kan worden verantwoord op de begroting waar het thuishoort en waar hij verantwoord dient te worden en niet ten koste van de waterfabriek.

Mijnheer de Voorzitter, dan wil ik overgaan tot beantwoording van hetgeen de heer Max Croes naar voren heeft gebracht, o.a. heeft hij het gehad over de economie van het eiland, het verschuiven van de uitgaven van de credieten en zeer in het bijzonder heeft de heer Max Croes gezegd, dat naar zijn mening de uitgaven gelijke tred moeten houden met de dalende lijn van onze conjunctuur. Mijnheer de Voorzitter, ik weet dat er weinig economen zijn, die het met elkaar eens zijn, maar ik ben het niet eens met de heer Max Croes. Naar mijn mening is het juist het omgekeerde waar; en moet men in de tijd van depressie dus meer gaan uitgeven dan normaal om de zaak meer op gang te

moeder wel op S[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ik [illegible] [illegible], [illegible] het [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] je [illegible] in Moesen [illegible] bent, als je maar voor Ambon [illegible] [illegible], dat is wel [illegible] [illegible] [illegible]. Ik wil ook [illegible], [illegible].

Mijnheer van Vonderen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] water [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ik [illegible] in het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] in [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] van de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van al de [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van het [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. Ik [illegible] zij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] worden [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Mijnheer [illegible].

brengen. En dit is ook meerdere malen gebeurd, ik moet b.v. denken aan de tijd van de depressie in Amerika. Ik zou wel willen zeggen dat men beter had gedaan om 10 jaar eerder te beginnen met de verwezenlijking van de welvaarts-projekten op Aruba. Omdat men daarmee niet bijtijds is begonnen, verkeren wij nu in een tijdsnood. Immers men kan welvaarts-projekten niet realiseren in een of twee jaar tijd. Was men daar 10 jaar gelden meebegonnen dan verkeerden wij thans in een meer gunstiger positie. Dat de nieuwe belastingheffing een verschuiving van uitgaven inhoudt volgens de heer Croes en dat het helemaal niet ten gunste is van de gemeenschap, het nationaal inkomen van dit eiland, daar ben ik het niet helemaal mee eens. Immers mogen wij aanemen dat een groot aandeel van de belasting b.v. door de oliemaatschappij wordt betaald en zal gaan ten koste van de winst, die immers toch elders zou gaan en deze winstbelasting komt dus nu met deze opcenten op Aruba terecht en dat is niet een verschuiving in het eiland, integendeel, dit is een verschuiving naar het eiland toe van buiten. Ik wil echter niet beweren dat het de bedoeling is geweest, van deze opcentenheffing, ik wil het duidelijker stellen dat het niet de opzet is geweest, net zo goed als ik nog even wil uitleggen dat wij alle begrip hebben voor de moeilijkheden van de Lago en dat wij, hoewel wij niet geloven dat het bedrag dat gemoeid is met deze opcentenheffing, een funeste effect zal hebben op de positie van de Lago (ik geloof dat dit geen nadelig effekt zal hebben) wil dit echter niet betekenen, dat wij zonder meer kunnen doorgaan met de belasting te verhogen voor de Lago. Inderdaad moeten wij daarvoor uitkijken, dat het Bestuurscollege altijd begrip zal hebben voor de positie van de Lago want uiteindelijk zal verdere belastingverhogingen voor de Lago betekenen meeruitgaven en dat is niet gunstig voor een dergelijk particulier bedrijf.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, kom ik op het aloëprojekt. Max Croes heeft het gehad over de heer Farkas en dat het aloëprojekt, waarover laatst veel gesproken werd, het resultaat was van een particulier initiatief en niet van de Overheid, o.a. heeft bij de naam genoemd van wijlen Casy Eman en de heer Eman zou ook veel research op dit gebied hebben gefinancieerd. De heer Max Croes heeft ook gezegd, dat de belangstelling van de heer Farkas om op Aruba een fabriek te beginnen, gebaseerd is in de eersteplaats op de kwaliteit van de Aruba aloë en in de tweede plaats vanwege het kontakt in de relaties met de familie Eman en ook heeft hij naar voren gebracht dat gezegd wordt, (ik weet niet of het waar is) dat de enige reden waarom dit projekt niet is doorgegaan, is, omdat het Bestuurscollege als voorwaarde heeft gesteld dat de heer Farkas alle relaties met de familie Eman verbreekt.

Mijnheer de Voorzitter, de mogelijkheid van een aloëprojekt is inderdaad zeer interessant voor Aruba. Aruba heeft inderdaad grote aloëvelden, nu reeds kan hier van de produktie worden opgevoerd door verzorging, eventueel door bevloeiing. Het is een bekend feit dat de Aruba-aloë van zeer goede kwaliteit is en ook twijfel het Bestuurscollege er niet aan, dat aloë zekere geneeskracht heeft. Dit is op Aruba sinds jaren

bekend, ja zelfs generaties bekend, de oude Arubanen kunnen U vertellen dat men een brandwond placht te genezen door gewoon aloëolie erop te laten vallen en dat dit niet alleen genas, maar er bleven ook geen littekens achter. Dit is inderdaad een feit. Ook werd de gal van de aloë gebruikt, voor de genezing van keelontstekingen en soms zelfs voor last van de maag, door inslikken van de gal en dit klinkt misschien wonderbaarlijk, maar er zit zeer zeker een zekere waarheid in en het Bestuurscollege heeft na grondig onderzoek ook ontdekt dat er ook door deskundigen door de overheidswege in Amerika hiervan studie is gemaakt en dat er inderdaad hier mogelijkheden zijn. Of dit nu zou betekenen, dat dit iets zal worden op zeer grote schaal, ja zelfs zoals bepaalde partners van de heer Farkas spraken van een billioenen business, dat meen ik te moeten betwijfelen. Ik geloof dat wij door dit goede nieuws, wat eigenlijk nog geen goed nieuws is, niet moeten laten verblinden en niet op hol moeten gaan slaan en gaan denken, nu hebben wij iets, het is "God-sent", het is iets fantastisch, maar laten wij zakelijk blijven, het hoofd koel houden, dit is interessant, maar wij moeten de zaak zakelijk blijven bekijken en de zaak moet groeien. Want heus alle aspekten van deze mogelijkheid zijn nog niet bestudeerd, althans duidelijker geworden. Men is nog steeds bezig. In dit verband is zelfs de twijfel gerezen, of het Dr. Farkas is die deze uitvinding heeft gedaan en of hij wel de wijsheid of takt heeft op dit gebied. Er heeft zich in de afgelopen dagen een wending voorgedaan van deze gelegenheid en die wending is voor Aruba zeer gunstig en het lijkt er nu op dat wij niet van Dr. Farkas afhankelijk zijn. Dus zelfs wanneer Dr. Farkas eventueel niet met Aruba in zee wenst te gaan, die mogelijkheid blijft bestaan, de deur blijft open en wij zijn bereid om met hem mee te werken, onder zekere voorwaarden en zelfs wanneer dit niet zou lukken, dan is het aloëprojekt nog niet van de baan.

Mijnheer de Voorzitter, eventuele relaties van de heer Farkas met de familie Eman, Mijnheer de Voorzitter, dat interesseert mij niet. Het kan mij niet schelen of de heer Farkas relaties heeft met de familie Eman, als hij maar geen relaties heeft met slechte elementen. Bij wijze van spreken zou ik kunnen zeggen, als er iemand komt op Aruba met iets dat goed is voor Aruba dan werken wij samen zelfs met de duivel en dus zeker ook iemand die relaties zou hebben met de familie Eman, daar is geen enkel bezwaar en indien dit allemaal te danken is aan particulier initiatief, Mijnheer de Voorzitter, dan is dat goed nieuws, zo hoort het en zo moet het en ik hoop dat er velen meer zullen volgen. Een ding is mij opgevallen dat de heer Farkas helemaal ongevraagd iedere keer wanneer hij kontakt met mij had, dacht er op te moeten aandringen en duidelijk te maken dat hij geen relaties had met de familie Eman. Hij bracht het iedere keer naar voren, ik heb gezegd dat interesseert mij niet; hij zegt ik heb wel relaties met de heer Godfried Croes. Aan de heer Godfried Croes heeft hij 2 jaren geleden monsters gegeven van epithal en 2 uitgebreide rapporten en die kon hij nooit terugkrijgen. Hij zei: dat hij na een jaar tijd naar Aruba moest terugkomen/ zeer veel moeite hij de rapporten heeft teruggekregen van de heer Godfried Croes en de epithal monsters

/dat was vorig jaar in september en met

waren helemaal verrot en dat was voor hem een grote teleurstelling. Waarbij hij mij ook nog vertelde dat een partner van Mijnheer Farkas, de buurman van de heer Charlie Croes, de zoon van de heer Concon Croes.
Maar de heer Farkas heeft ruzie gemaakt met deze partner 3 maanden geleden en die 2 moeten niets meer van elkaar hebben. Dus is dit een zeer ingewikkelde aangelegenheid van personen, waarin ik mij verder niet verdiep.
De heer Farkas heeft het ook gehad over het kopen van de oude aloënefabriek van de familie Eman. Hij dacht dat wij die fabriek zouden kunnen kopen met overheidsgeld om die te gebruiken voor zijn epithalfabriek. Wij hebben naar voren gebracht dat die mogelijkheid misschien bestaat, hoewel een aloënefabriek naar zijn eigen uitleg helemaal anders is dan een epithalfabriek en Mijnheer de Voorzitter, ik heb de epithalfabriek van de heer Farkas persoonlijk gezien in Miami 3 weken geleden, het is eigenlijk geen fabriek maar 2 reservoirs van stainless steel, een centrifuger en een pomp en deze zaal is zelfs twee keer zo groot als de epithalfabriek van 2000 kg in Florida en wij hebben de heer Farkas zelfs aangeboden om kosten te besparen, om gebruik te maken van het oude fabrieksgebouw te Balashi van de waterleiding en hem werd gezegd om i.p.v. overheidsgeld uit te geven, het oude gebouw van de waterleiding op Balashi gratis te gebruiken of een gedeelte daarvan, voor de epithalfabriek en dat is dus kostenbesparing. En daar had hij geen bezwaar tegen. Het wachten is nu op de heer Farkas. Het Bestuurscollege heeft hem alle mogelijke steun aangeboden, zeer veel steun, de financiering van een fabriek hier, de finandiering van de inrichting van de fabriek en zelfs hebben wij aangeboden om de financiering van de aankoop van de aloë op Aruba. Dat gaat misschien zelf een beetje te ver, wij hadden dat niet eens moeten doen, maar wij zijn geinteresseerd om deze zaak op gang te krijgen, Mijnheer de Voorzitter, dat wij zelfs heel veel ver willen gaan, maar natuurlijk moeten wij ook zekerheid hebben, men kan niet zo maar F. 800.000,-- op tafel leggen en zeggen tegen de heer Farkas: ga je gang. Het kan natuurlijk niet en dat is min of meer wat de heer Farkas wenste en hij wilde F. 800.000,-- lening hebben en verder "no strings attached". Nogmaals, wij blijven met alle aandacht deze zaak volgen en behandelen en ook de andere mogelijkheden worden op dit ogenblik bestudeerd.

De heer Max Croes heeft naar voren gebracht dat hij gehoord heeft dat de bunkerstation in Oranjestad in handen zou komen van een Curacaose firma.
Mijnheer de Voorzitter, hiervan is mij niets bekend, ik hoor het voor het eerst, wel werd mij onofficieel medegedeeld dat het de bedoeling was, dat de Lago dit zelf gaan exploiteren en persoonlijk geef ik daar de voorkeur aan. Ook ik, Mijnheer de Voorzitter, zou veel liever zien dat de bunkerstation zou worden geexploiteerd en blijven worden geexploiteerd door de Lago zelf of door een lokale instelling en liever niet door een firma die misschien relaties heeft, die concurerend zijn met Aruba.

Dan heeft de heer Flemming het gehad over een dokter, een even-

tuele particuliere dokter op Paradera. Dit verzoek is reeds ettelijke keren gedaan in deze eilandsraad, ieder jaar, en ik zou dus mijn antwoord herhalen, nl. dat de dichtheid van de bevolking daar nog niet het vestigen aldaar van een arts verantwoord. Een particuliere arts zal daar naar zekerheid nooit van kunnen rondkomen. Hoogstens zou ik kunnen overwegen en dat zullen wij t.z.t. zeker overwegen, om daar een spreekkamer aan te brengen, waar b.v. dus de Gouvernements arts van Noord, iedere dag bepaalde spreekuren houdt. Dat zou een betere oplossing zijn, want een arts op Paradera, komt er niet van rond. Dus wij hebben wel aandacht voor deze wens.

De heer Chance heeft gevraagd of het Bestuurscollege wel getracht heeft om op andere wijze bezuinigingen aan te brengen, dan met belastingverhoging. Mijnheer de Voorzitter, dat hebben wij inderdaad getracht en ook in zekere mate zijn wij daarin geslaagd. Ik heb reeds medegedeeld gisteren, dat de ontwerp begroting voor 1959 een tekort had van over de F. 5.000,000,--, dat wij dus voor hetzelfde bedrag hebben bezuinigd om die begroting kloppend te maken en dat wij toen een heleboel dringende behoeften hebben moeten laten vallen uit bezuinigingsoverwegingen. Evenzo in 1960 werden de hoofden van diensten gewaarschuwd om zo zuinig mogelijk te zijn bij het samenstellen van de begroting en bij de indiening bleek een tekort te wezen van F. 3.000.000,-- en deze F.3.000.000,-- werd zonder belastingverhoging weggewerkt door bezuiniging. Dus ik herhaal dit, omdat ik de heren wil laten zien dat het Bestuurscollege eerst begint met bezuinigen, voordat wij beginnen met belastingverhoging.
De heer Chance vindt het bedrag van F. 75.000,-- voor een firma in Amerika erg hoog, zijnde de firma Hank Meyer, te meer omdat hij zegt dat het totale bedrag voor propaganda voor toerisme is F. 100.000,-- en F. 75.000,-- gaat voor deze firma in Amerika, die de propaganda behandelt voor Aruba. Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats wil ik verklaren dat niet alleen het bedrag van F. 75.000,--, maar ook het bedrag van F. 100.000,-- aan de zeer lage kant is. Indien wij iets goeds willen doen, indien wij propaganda willen maken op een niveau zoals Jamaica, Trinidad, Bermuda e.d., dan moeten wij 5,6 of 7 keer zoveel uitgeven. Het is uit bezuinigingsoverwegingen en ook niets anders, dat wij slechts F. 100.000,-- uittrekken. Nogmaal dit is aan de lage kant en absoluut onvoldoende. Met F. 100.000,-- $50.000,-- doe je praktisch niets. Op het gebied van propaganda die men op de markt van Amerika wil bestrijken, dat doet men met $50.000,-- praktisch niets. Maar uit bezuinigingsoverwegingen heeft het Bestuurscolleg gemeend om niet meer geld aan te vragen dan F. 100.000,--. Overigens is dit bedrag van F. 75.000,-- niets. Het houdt niet alleen salaris in. Dit bedrag van F. 75.000,-- houdt in het uitgeven van persberichten, het verstrekken van persberichten in Amerika voor Aruba, het uitgeven van een newsletter en alle uitgaven die nodig zijn voor public relations op dit gebied in Amerika. Het zou misschien raadzaam wezen indien de heer Chance een keer langs het toeristenbureau kwam en binnenliep en dan zou hij daar de collectie clippings kunnen zien van persberichten en artikelen in de Amerikaanse bladen in geheel

Amerika over Aruba, die allemaal het resultaat zijn van dit werk en ik ben er van overtuigd dat als de heer Chance zelf dit een keer zou gaan zien, dat hij dan meer begrip zal hebben voor dit werk en de resultaten daarvan.

De heer Chance heeft gevraagd of de Aruven een bootje heeft. Ja, Mijnheer de Voorzitter, de Aruven heeft twee boten.
De heer Chance heeft mij gevraagd naar de cijfers van cost of living, waarnaar ik gerefeerd zou hebben gisteren. Ik heb gisteren gezegd, dat indien de heer Eman zijn kerstbonus van F. 100,-- wil baseren op de verhoogde kosten van levensonderhoud dat dit bedrag van F. 100,-- niet in verhouding staat met de stijging van de index-cijfers. Voorzover ik in deze korte tijd enige cijfers heb kunnen bemachtigen, kan ik de heer Chance mededelen dat zich überhaupt de index-cijfer op oktober 1959 bedroeg of was 102,6 en op 1 januari 1960 100.

De heer Dominico Guzman Croes heeft het gehad over een vroedvrouw voor Savaneta en dat hij F. 6.000,-- op de begroting wil brengen, om daar een vroedvrouw te plaatsen. Mijnheer de Voorzitter, er zijn geen vroedvrouwen in Overheidsdienst. Er zijn 2 particuliere vroedvrouwen op Aruba op het ogenblik werkzaam en bovendien zijn er 2 meisjes van Aruba op het ogenblik in opleiding voor vroedvrouw in Holland. Indien wij nu een kracht zouden gaan aantrekken voor vroedvrouw voor Savaneta, dan zouden wij een plaats vullen die wellicht binnen een jaar gevuld zou kunnen worden door een Arubaans meisje. Dus ik geloof dat het beter is om nu niet iemand aan te trekken, maar wachten totdat één van die twee meisjes komen die zich dan daar misschien willen vestigen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Finck heeft het gehad over onze toezegging om van overheidswege over te gaan tot de uitbetaling van de karensdagen aan arbeiders. Inderdaad hebben wij dit toegezegd, Mijnheer de Voorzitter, en ook ik ben van mening dat wij dit eerder hadden kunnen uitvoeren, want het is tot nu toe niet gebeurd; dit is misschien geweest door andere drukke werkzaamheden en Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag de heer Finck de toezegging willen geven, dat wij nu de nodige stappen nemen, opdat dit dan ook zo gauw mogelijk plaatsvindt, want m.i. is daar geen bezwaar tegen.
De heer Finck heb ik dus reeds geantwoord over het vestigen van een tweede chirurg, een tweede kinderspecialist en een tweede internist, toen ik de heer Kelly beantwoordde. Er bestaan geen bezwaren tegen vestiging van deze personen als particulier, alleen vragen wij ons af of de inkomsten voor hun voldoende zullen wezen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Mathew heeft de vraag gesteld over het filiaal van het Bestuurskantoor te Sta. Cruz. Daar is inderdaad een jaar geleden overgesproken bij de begrotingsbehandeling en het Bestuurscollege heeft de mogelijkheid ook bestudeerd. Diverse ambtenaren hebben dit plan uitgewerkt en er is gebleken dat dit nogal moeilijkheden heeft. In de eerste plaats zijn de kosten nogal hoog voor het aantal belangstellenden die wij daar zouden verwachten en in de tweede plaats schijnt het

nogal duidelijk te wezen bij de inwoners van de buitendistrikten om naar de stad te komen om dingen in te kopen en dan meteen ook om te komen betalen. Dus wij vrezen, zelfs wanneer wij een kantoortje beginnen op Sta. Cruz, ongeacht dus nog of dit verantwoord is financieel of er wel belangstelling voor bestaat. Ze schijnen het nogal op prijs te stellen om naar de stad te komen. Bovendien bestaat er nog een adminnistratief bezwaar, want we hebben nu een mechanisch systeem, de administratie van de eilandsontvanger bijvoorbeeld, de kasregisters en danzouden wij dus op het kantoor te Sta. Cruz of in het buitendistrikt 2 kasregisters moeten aanschaffen. Deze kasregister kosten ongeveer F. 12.000,— per stuk. Zonder kasregister kan het niet, dat is ook nog een probleem, Mijnheer de Voorzitter, ik meen hiermee te kunnen volstaan. Ik dank U.

GEDEPUTEERDE F. WERNET: Mijnheer de Voorzitter, veel te beantwoorden heb ik niet. Grotendeels gaat het over de publieke telefoons, waarover de heer de Cuba het had, de heer Mathew en ik meen, ook de heer Dominico Croes. Ik kan dit zeggen dat voor het aanbrengen van publieke telefoons, dat wij graag dit voorstel in overweging willen nemen. De telefoondienst zal een rapport uitbrengen aan het Bestuurscollege en indien dat mogelijk is zullen wij aan deze wens voldoen. De heer Dominico Croes heeft het Bestuursdollege verzocht om de publieke telefoons vrij van gesprekkosten te houden en ik zou willen antwoorden, Mijnheer de Voorzitter, dat de gesprekkosten voor publieke telefoons niet bestaan. De publieke telefoons zijn gratis en het is de wens geweest van de Eilandsraad, dat ze voorlopig gratis zullen blijven.
Ook de heer Chance heeft voorgesteld om een publieke telefoon in de B.v.d. Veen Zeppenveldtstraat, ook daarvoor zullen wij nagaan of het mogelijk is, alhoewel ik zou willen opmerken dat dit het centrum is.
Omtrent het aanbrengen van toiletten bij de bachelors quarters, wat de heer Mathew naar voren gebracht heeft, kan ik hierop antwoorden, dat het bouwen van deze toiletten reeds zijn aanbesteed en gegund en dat de bouw zelf zo gauw mogelijk in januari zal beginnen.
Mijnheer de Voorzitter, ik dank U.

GEDEPUTEERDE DE CUBA: Mijnheer de Voorzitter, gaarne wil ik ten antwoord staan van sommige vragen aan mij gesteld, betreffende mijn diensten. De heer Chai de Cuba had het over de kleine steiger te Savaneta en ook de heer Dominico Croes had het over deze steiger. In 1958 is een bedrag opgebracht voor de opening van de Schele Hein en ook voor een kleine steiger te Savaneta. Tot onze spijt hebben wij deze steiger niet kunnen laten maken, aan tekort aan machinerieën, zoals pipedrivers die gebruikt moeten worden voor de steiger.
Binnenkort zal ook waarschijnlijk een sleephelling worden gebouwd te Savaneta en ook de mogelijkheid bestaat dat de haven van Savaneta uitgebaggerd zal worden. Als dat dan het geval mocht zijn, zullen wij gaarne van de gelegenheid gebruikmaken om ook deze kleine steiger te maken, Mijnheer de Voorzitter,

De heer Eman had het over de opening bij Smal, die dichtgemaakt is bij het baggeren van de haven bij de Lago. Als ik goed ingelicht ben, zijn er klachten geweest, toen de opening daar was, daar het olie en al het vuil naar binnen kwam in de Lagoen, maar graag zal ik het voorstel van de heer Geerman willen overnemen en zien wat wij kunnen doen of dat we een andere opening kunnen maken, daar de opening waar de heer Geerman oversprak, door de Lago gebruikt wordt als uithaven. Dezelfde opening is uitgebaggerd een paar jaren geleden en dan werd dit gebruikt om uit te varen van de haven van San Nicolas. Maar hoogstwaarschijnlijk zal de mogelijkheid bestaan om verderop een opening te maken in de rif.
De heer Kelly had het over het samenbrengen van het Kadaster en Domeinbeheer. Het zal moeilijk voor het eilandgebied zijn, Mijnheer de Voorzitter, om de Kadasterafdeling bij Domeinbeheer onder te brengen. Zoals men weet staat de afdeling Kadaster onder Land. In geval wij de Kadasterafdeling bij Domein moeten brengen gaat het het eilandgebied over de F. 200,000,-- kosten, Mijnheer de Voorzitter. Dus zou ik wel willen aanraden, om dit te laten zoals het is.
De heer Kelly had het ook over het afhalen van water uit de dammen door de chinezen, Mijnheer de Voorzitter, het zal zonde zijn als wij al dit water in de dammen moeten laten verdampen of bij regenbuien over te laten lopen naar zee.

De afdeling Veterinaire dienst heeft de toezicht op deze dammen, Mijnheer de Voorzitter,en wanneer de chinezen voor een tijdje bezig zijn dit water af te halen en er niet meer water in de dammen zitten dan worden ze stopgezet en worden ze dan gestuurd naar een andere dam, zodat ook de kudde of de runderen die deze mensen hebben ook water kunnen krijgen van deze dammen.

Ook heeft de heer Kelly, Mijnheer de Voorzitter, gevraagd of de overheid de molens die op de putten zaten bij de Eagle aan particulieren kan verkopen. Wij hebben van de Eagle 16 putten overgenomen , die buiten de concessie van de Eagle waren. Tot mijn spijt moet ik de heer Kelly mededelen, dat één van deze molens nog in gebruik is, maar van de andere 15 molens, Mijnheer de Voorzitter, is er alleen maar oud ijzer overgebleven. Sommige van de standen kunnen nog als onderdelen gebruikt worden voor de molens die de Overheid heeft. De putten hebben wij met een deksel van beton afgesloten en niet gedempt, daar wij niet weten of wij misschien later gebruik kunnen maken van deze putten.
De heer Kelly had het ook over een verzoek van een visser voor een visserijvoorschot van F. 200,--, Mijnheer de Voorzitter, waar de visser een lange tijd op had moeten wachten en daana nog een afwijzend antwoord kreeg. Het gebeurt meermalen, Mijnheer de Voorzitter, dat mensen die geen beroepsvissers zijn voorschotten vragen voor visserij en volgens de regeling is dat niet mogelijk.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Mathew had het over de toiletten bij de Bachelors Quarters. Ik kan de heer Mathew mededelen, Mijnheer de Voorzitter, dat ze aanbesteed en gegund zijn aan de aan-

nemer Tromp en dat binnenkort begonnen zal worden met het bouwen van deze toiletten.

De heer Eman, Mijnheer de Voorzitter, had het erover, een bedrag van F. 100.000,-- op te brengen op de begroting voor aloëvoorschotten aan de mensen die met aloë werken en ook had de heer Eman ovet het kwijtschelden van schulden van voorschotten, die er zijn. Het is moeilijk, Mijnheer de Voorzitter, om zo maar schulden te gaan kwijtschelden, als wij spreken over bezuiniging, Mijnheer de Voorzitter en het is ook niet een gezond systeem, Mijnheer de Voorzitter, om zo maar schulden kwijt te schelden wanneer deze mensen er niet om vragen. Ook had de heer Eman het over de Voorlichtingsdienst, Mijnheer de Voorzitter. In de vorige jaren zijn er verschillende leden van deze Raad ook met hetzelfde voorstel gekomen als de heer Eman nu gedaan heeft en mijn antwoord moet luiden, Mijnheer de Voorzitter, zoals de vorige jaren, dat het Bestuurscollege wel het nut inziet van de Voorlichtingsdienst.

De heer Maximo Croes had het erover een specialist van de United Nations aan te trekken voor de landbouw, Mijnheer de Voorzitter. Zoals men weet, Mijnheer de Voorzitter, is de veeteelt op Aruba zo klein, dat het niet de moeite waard is om een specialist aan te trekken van de United Nations. Ook heeft de heer Maximo Croes voorgesteld om een voorschottensysteem in te stellen als een bank, Mijnheer de Voorzitter. Zoals de heer Croes het toch zal weten, Mijnheer de Voorzitter, bestaat er een voorschottenregeling bij het eilandgebied en dat wij ons daaraan moeten houden, Mijnheer de Voorzitter.

De heer Flemming, Mijnheer de Voorzitter, had het over de route van de taxis in de buitendistrikten. Ik kan de heer Flemming inlichten, dat op het ogenblik er 15 wagens zijn, die de route Noord - Sta. Cruz - Ayo - Paradera - O'stad moeten rijden volgens hun vergunning. Voor de route O'stad - San Nicolas zijn er 22 auto's en ook voor de route in de buitendistrikten zijn er 2 autobussen voor de hele dag, Mijnheer de Voorzitter.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Finck had het over de kippenslachterij bij de Veterinaire Dienst. Daar Dr.v.d. Kuip goed op de hoogte is van voorbereidingen die wij hadden, zou ik graag de heer v.d. Kuip een uitleg laten geven van deze kippenslachterij.

DE HEER v.d. KUIP. HOOFD VETERINAIRE DIENST: Mijnheer de Voorzitter, aan de kippenhouderij zitten er verschillende kanten verbonden. Ik mag eerst wel beginnen met de kant van de bevordering van de landbouw, daar verschillende leden daarover het woord hebben gevoerd. De bevordering van de landbouw hier op Aruba is een zeer moeilijke zaak. Er zijn echter 2 facetten die meer koopgevend zijn dan andere, daarvan komt in de eerste plaats de kippenhouderij en in de tweede plaats de varkenshouderij. Beiden betonen een zeer belovende ontwikkeling. Met de kippenhouderij is er op Aruba op het ogenblik alleen maar een legkippenhouderij, dus een eieren-produktie

Dat blijkt heel goed te kunnen gaan. In de afgelopen zomer zijn er wat moeilijkheden geweest door de crisis in de kippenindustrieën in de Verenigde Staten, maar toch zijn over het algemeen de resultaten redelijk wel, het aantal kippenhouders is vrij groot. Nu blijkt dat op Curacao dat de slachtkuikenindustrie, dus ook wat broilerindustrie genoemd wordt, zeer goed uit kan. De concurrende positie met de ingevoerde produkten is ook iets beter als wij denken, dat om 1 pond eieren te produceren, men 5 pond voer moet invoeren, terwijl om 1 pond kippenvlees te produceren men 3 pond voer moet invoeren. Het lokale produkt zou iets duurder zijn, maar gezien de voorkeur die ook bij eieren en op Curacao ook blijkt bestaan voor verse produkt, is hier zeker een mogelijkheid voor werk voor velen.
Bij de kippencrisis in de Verenigde Staten gedurende de afgelopen zomer, bleek ook duidelijk dat de broilerindustrie veel minder kwetsbaar is dan de eieren producerend industrie. De eierenprijzen nl. daalden tot het niveau van 1930, terwijl de vleesprijzen daalden tot het niveau van 1940. Tot nu toe is die slachtkuikenindustrie hier op Aruba nog helemaal niet tot leven gekomen en dat komt door de grote moeilijkheid van het geslacht krijgen van die kippen. Wat dat betreft is de zeker mogelijkheid voor werk in de slachtkuikenbedrijf als de overheid de mogelijkheid zou creëren, dat de slachtkuikens geslacht worden. Ik kan hier misschien als illustratie aanvoeren, dat Aruba voor F. 700.000,-- aan kippenvlees invoert, terwijl het veel grotere Curacao voor F. 400.000,-- aan kippenvlees invoert. De rest produceert Curacao zelf. Nu is op het ogenblik, merk ik duidelijk, dat links en rechts een grote belangstelling om zich in deze tak van bedrijf te gaan storten, en is het voor de overheid het geroepen moment eigenlijk, om op dit moment een kippenslachthuis te construeren. Immers als een of twee van de grote ondernemers zelf een kippenslachthuis gebouwd zullen hebben, is het noodzaak om zo'n kippenslachthuis te doen bouwen voor de overheid niet zo groot meer. Maar daarmee is tevens de mogelijkheid voor kleinere ondernemingen, om zichin deze tak van bedrijf te gaan begeven, weggenomen. De groteren zullen zeker niet de concurrentie van de kleineren willen stimuleren en bovendien uit bedrijfstechnische overwegingen, als ik iemands andere kippetjes ga slachten op mijn bedrijf, haal ik ook zijn ziekte binnen en bedreig daarmee mijn eigen bedrijf, dus dat zal geen één kippenhouder die nadenkt, willen doen. Dan komt de tweede kant van deze zaak en dat is de kant van de volksgezondheid. De keuring van kip is absoluut noodzakelijk. Kippen kunnen allerlei ziekten hebben, die ook voor de mens nare gevolgen kunnen hebben. De uitspraken daarvan zijn nooit spectaculair, want er zijn maar gering aantal mensen die van een kip kunnen eten, zoals een zieke koe in de consumptie wordt gebracht, heb je metten 100 zieke mensen en dat komt in de krant. Maar 2 mensen die buikloop krijgen, nou ja, zij kunnen het van alles gehad hebben, dus dat kippetje wordt niet zo gauw beschuldigd, maar de mogelijkheid is zeker daar en ik ben in oktober een maand in Nederland geweest en toen heb ik van de gelegenheid meteen waargenomen mij daar eens te orienteren en toen ben ik met de inspecteur Huismans van de Veterinaire dienst op stap ge-

Het blijkt heel goed te kunnen gaan [illegible] er wel [illegible] dan gewoonlijk [illegible] crisis in de kippen-[illegible] Vereenigde Staten, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] industrie, [illegible] gewoonweg [illegible] [illegible] [illegible] om te produceeren, men 5 pond voer [illegible] moet inneemen, terwijl om 1 pond kippenvleesch te produceeren men 3 pond voer moet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] veel [illegible] [illegible] [illegible] ook wat voor [illegible].

Bij de kippenmarkt in de Vereenigde Staten gedurende de af-[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tot [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de vleesprijzen stelden tot het niveau van 1940. Tot nu toe [illegible] [illegible] [illegible] dat komt door de groote moeilijkheden van het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] de mogelijkheid [illegible] meer. [illegible] [illegible] [illegible] mogelijkheid voor kleine [illegible], om zich [illegible] van kip is [illegible] [illegible] kippen kunnen [illegible] in oktober [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van de [illegible]

weest en als je ziet wat er op dit gebied nog mogelijk is, dan rijst de haren te bergen. Dan is het zeer nuttig en absoluut noodzakelijk dat de overheid kippenvlees keurt. Op dit moment zou het historisch moment zijn om deze zaak aan te pakken, omdat als eenmaal deze zaak in handen van particulieren is, dan is het veel moeilijker om dat als overheid te gaan regelen.Ik mag de situatie in de Ver. Staten opnoemen, daar werd in 1923 begonnen met een vrijwillige keuring en pas dit jaar 1959, is het gelukt om dat verplicht te maken. Een overgeorganiseerd land als Nederland, heeft nog altijd niet kunnen fixen om de kippenslachterijen volkomen onder controle te krijgem. Nu we zien dat dit hier gaat gebeuren, zou het zeer zeer wenselijk zijn, dat vanaf het begin de overheid deze zaak in de hand neemt. Een ander ding komt daarbij dat als particulieren een kippenslachtplaats gaan bouwen, dan bekijken ze dat zakelijk. Dit mag zoveel kosten en niets meer. Gezien de omzet die hier op Aruba mogelijk is, kan de investering in zo'n slachterij nooit groot zijn dat het hygienisch zal bevredigen. Als ik dus mag resumeren dan geloof ik dat inderdaad het voorstel van de heer Finck zeer belangrijk is dat de Overheid een kippenslachthuis bouwt en dat gedeeltelijk bekijkt als werkverschaffing, want er zal voor vele mensen hierdoor werk komen, anderzijds dit gedeeltelijk bekijkt als een uitgave ten bate van de volksgezondheid, nl. een kippenslachtplaats te bouwen die beantwoord aan de hygienische eisen en vanaf het begin een gekeurd produkt van de stempel van de Veterinaire Dienst op de markt te brengen.

GEDEPUTEERDE PETRONA: Naar aanleiding van hetgeen hier in de algemene beschouwingen naar voren werd gebracht, wil ik het volgende zeggen.
Verschillende leden hebben naar voren gebracht, o.a. de aanleg en verbetering van wegen in bepaalde sectoren van het eiland, de uitbreiding van het electrischnet en de straatverlichting. Ieder jaar opnieuw, vooral bij de behandeling van de begroting, komen deze wensen naar voren. En het typisch daarbij is dat de leden die aan het woord zijn, meestal de behoefte bekijken van de sector of distrikt waarin zij wonen. Voor het Bestuurscollege ligt de moeilijkheid hierin, dat dit meebrengt de behoefte te bekijken over het hele eiland en daarbij is het soms moeilijk om met de beschikbare credieten en ieder verzoek in een bepaald jaar te voldoen. Zo heeft o.a. de heer Marcial de Cuba naar vorengebracht de oliewegen in de buurt van Gen. Maj. de Bruynewijk, Seroe Alejandro, Mabou en Brazil en o.a. ook de weg in de buurt van de dokterswoning te Savaneta.
Evengoed de heer Dominico Croes, die heeft ook enkele wegen genoemd gelegen te Savaneta. Zolang niet vooruit bepaald kan worden over een reeks aantal jaren, welke de beschikbare credieten zullen zijn, kan door het Bestuurscollege moeilijk een plan worden voorgelegd om op systematische wijze aan deze wensen te voldoen. Hier zal het Bestuurscollege, zoals telkenjare weer blijkt, zoveel mogelijk rekening houden met de wensen van verschillende leden.
De heer Marcial de Cuba heeft ook genoemd het verkeersprobleem ter hoogte van de Wayaka Club, de hoofdweg dus O'stad-San Nico-

las. U hebt hierover, Mijnheer de Voorzitter, reeds antwoord gegeven. Ik wil daarbij echter dit vermelden, dat het mij voorkomt dat bij de Raad de algemene indruk bestaat, dat de technische dienst, in ieder geval de wegenafdeling dus, van Openbare Werkenalle blaim treft, voor wat men zou kunnen noemen onoordeelkundige planning van wegen. Dit is echter niet helemaal juist, Mijnheer de Voorzitter, omdat Openbare Werken steeds plannen maakt in overleg met de Verkeers Commissie en de Verkeersafdeling van de Politie. Daarmee wil ik ook niet zeggen, dat de schuld van verkeersongelukken bij de Verkeerspolitie of bij de Verkeerscommissie of bij de Openbare Werken ligt. Want ook in de Raad zijn er gisteren stemmen naar voren gebracht, dat het veelal te wijten is aan woesterijders, jeugdrijders en dronkenrijders. Omtrent het probleem bij de Wayaka Club kan ik nog toevoegen aan hetgeen de Voorzitter gezegd heeft, dat het Bestuurscollege van oordeel is dat voor men dus deze oplossing als schuinuitlopend van de Ceintuurbaan op de hoofdweg alvorens dit te wijzigen tot een loodrechte oplossing op de weg, het goedkoper is om te proberen of hièr verkeerslichten geen oplossing zou kunnen zijn.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Geerman heeft de vraag naar voren gebracht, dat er vele straten en wijken zijn, die in aanmerking komen voor straatverlichting en daarbij de vraag gesteld of onder de verlichting van wijken, die geplanned is voor 1960, de wijk Brazil ook valt.T.a.v. de straatverlichting de verlichting van wijken (ik laat even nog buiten beschouwing de electrificatie in bepaalde buurten van de buitendistrikten) geldt hetzelfde als hetgeen ik naar voren heb gebracht t.a.v. de verbetering van wegen in bepaalde sectoren van het eiland.
Wat de heer Geerman b.v. van urgent belang acht voor Brasil, acht , meen ik de heer Dominico Croes van urgent belang voor bepaalde wijken te Savaneta. Ook hierover moet men eigenlijk van een bepaalde systeem praten en desgewenst de Raad in de gelegenheid stellen om aan te geven wat men binnen het raam van de beschikbare credieten het meest urgent en noodzakelijk acht.
Alhoewel ik Mijnheer de Voorzitter, de heer Geerman beantwoord heb over de kwestie van vreemde arbeidskrachten en naar hetgeen de heer Kelly gezegd heeft van het misbruik maken van het feit dat vele arbeidskrachten dus onder dwang of pressie goedkoper willen werken dan Antilliaanse arbeidskrachten, zou ik naar voren willen brengen, dat als éénmaal overgegaan wordt tot het vaststellen van minimum lonen, dat men niet discriminerend te werk moet gaan om dit alleen vast te stellen voor bouwbedrijf. Als men dat wil doen/door minimum lonen vast te stellen voor alle voorkomende gevallen, dus waar werknemers, losse arbeiders in dienst worden genomen.
Over het punt van de opleiding tot verpleegsters heeft de heer Henriquez dus reeds antwoord gegeven, nl. dus dat er momenteel veel meer verpleegsters in opleiding zijn in Nederland, dan waaraan onmiddellijke behoefte bestaat.

Mijnheer de Voorzitter, indien er in de praktijk gevallen bekend zijn dat werkgevers misbruik maken van dwangposities waarin /laten wij dit dan goed aanpakken en het alleen zo goed mogelijk doen

eventuele buitenlandse of vreemde arbeidskrachten werkzaam zijn, door hen lagere lonen uit te betalen, dan verzoek ik U dit ter kennis te brengen van de Landsregering of het hoofd van de Sociale Zaken hier op Aruba, de dienst dus die met de opsporing hiervan belast is, dit te laten onderzoeken, maar tevens verzoek ik de Raadsleden die op de hoogte zijn van dergelijke gevallenom dit onverwijld te Uwer kennis te brengen.

Dan heeft de heer Geerman het gehad over de A.T.S. Volgens hem deugt deze instelling niet, omdat het niet beantwoordt aan de eisen. Mijnheer de Voorzitter, op dit punt verschil ik van mening met de heer Geerman en om verschillende redenen. Het is mij bekend, dát de A.T.S. afgestudeerden heeft afgeleverd, die lijnrecht vanuit de A.T.S. op de Middelbare Technische School in Nederland zijn gekomen, de H.T.S., in linea recta zonder te doubleren de school doorlopen. Het hangt er precies van af, Mijnheer de Voorzitter, wat men in de A.T.S. ziet en wat men van de A.T.S. verwacht. Het is niet bekend dat dit systeem van onderwijs, waarbij men uitgaat dus om de vakman in spé, een zoveel mogelijk uitgebreid algemeen theoretische kennis te geven voor een bepaald vak, dat men produkten kan afleveren, die direkt na de school gelijkgesteld kunnen worden met een volwassen ervaren vakman. De A.T.S., met deze structuur, levert uitsluitend jongelieden, waarbij sommigen 16 jaar oud zijn, die de grondslag meekrijgen voor het leven. Ik moet hierbij naar voren brengen, dat in verschillende landen, vooral in de kennissfeer waarin wij leven vakopleiding wordt gegeven die een andere structuur hebben dan de A.T.S. Maar dit heeft ook zijn reden, Mijnheer de Voorzitter. Wij hebben o.a. bij de bouw van het Aruba Caribbean Hotel onderaannemers gezien, die timmerlieden zijn, door de vele construction companies daar als onderaannemers, dus sub-contractors uit Miami gebracht. Timmerlieden uitsluitend b.v. op het gebied van het aanbrengen van plafonds. Deze mensen zijn niet in staat om iets anders te doen. Dus dat is het structuursysteem van specialisatie van bepaalde onderdelen van een bepaald vak. Ik geloof wel, Mijnheer de Voorzitter, dat enigszins met de wens van de heer Geerman rekening is gehouden, wanneer straks het eenvoudig vakonderwijs wordt ingesteld, waarbij dus het zwaarte punt gelegd zal worden op de praktijk. Nogmaals, het hangt er precies van af, als wat men de A.T.S. wenst te beschouwen.

Mijnheer de Voorzitter, Señor Fabian Kelly a papia den su discurso di ayera, over di economiza ariba e tereno di enseñanza. De vez en cuando toch ta bon ora cu nos tende diferente miembronan di Eilandraad papia, pasobra ta bini na relieve cu hopi deseos di diferente ta linea recta cu deseos di otro, pasobra Sr. Mathew a bisa pa no economiza bao di ningun forma ariba enseñanza. Pero Sr. Kelly su peticion of su sugerencia pa economiza en question di enseñanza, ta basá mas tanto ariba e punto cu e ta considera cu ta posibel cu un mucha di school cu su diploma di Mulo, por pone dilanti di klas pa duna les. Nunca ta duda cu den algun di e muchanan ey por tin un of otro genio, cu verdaderamente tin e capacidad y aanleg pa haci esaki. Pero si nos sa, cu un mucha cu a caba Mulo, generalmente ta tuma 4 of 5 anja, prome cu e por gradua como maestro di school,

anto mi ta kerė cu no ta prudente pa progreso di enseñanza cu nos por tuma over e sugerencia di Sr. Kelly. Ademas fuera di esey tin un cos cu tal vez hopi biaha nos no ta cay ariba, ta cu e Bestuurscollege aki of e Eilandsraad aki no tin e autoridad y e poder pa pone y indica ta ken ta para dilanti di klas. Esaki ta cay bao di onderwijswetgeving.
Sr. Kelly tawatin un otro sugerencia of un crítica, mihor bisa ariba e muchanan di openbare school cu actualmente ta bay school mitar dia so y un di e motibonan cu e a bisa cu e sistema aki no ta bon, ta pasobra e muchanan ta hanja masha hopi huiswerk pa bay cas cu né. Si ta esaki ta e caso, anto mi ta kere cu ta juist pa esey e systema ta bon, pasobra si nan tin mitar dia liber nan tin mas tempo pa haci huiswerk. Pero di e systema di school, mitar dia so, mi por bisa esaki. E ta sona un poco straño, pero e cantidad di ora di e lesurenan na school entre e muchanan cu ta bay school parti di mainta y esnan cu ta bay school, parti mainta y merdia ta igual. Y e maestronan di openbare school, pasobra nan tin mitar dia liber nan ta bay hacítrabao particular, mi ta kerė cu esaki ta un deber di Sr. Kelly, si esa algun caso asina, di reportanan. Trabao particular den e sentido, trabao cu no tin nada di haber cu enseñanza y di otro parti si mi ta kere cu un of otro mayor ta haña necesario pa laga su jioe tuma bijles den su ora liber, mi no ta kere cu nos mester toema medidanan pa stroba esaki. Y e empleadonan cu ta traha trabao den nan ora liber pa particular, cu Sr. Kelly a papia ariba, y a menciona entre otro e hefe di garage di Dienst Openbare Werken, cu ta experto den companía di aseguro y empleado technico cu ta traha pa contratista, mi por bisa cu verdaderamente ta existi e circunstancia cu un empleado den garage di Dienst Openbare Werken ta traha como experto pa compania di aseguro, kemeen e señor aki, ora cu pasa un desgracia e ta bay y e ta valua loké e desgracia ta y e ta traha un rapport, y naturalmente e ta worde pagá pa e cos ey. Esaki ta un circunstancia cu ta esisti 6 anja caba, pero mi a duna e hefe di Openbare Werken opdracht pa para e cos aki y si compania di aseguro, atrobe nos ta drenta den terreno particular, ta duna testimonio cu nan no por hanja otro hende cu no ta traha na gobierno pa haci e cos aki, mi ta kere cu Eilandsraad lo mester bisa y indica kiko mester haci den sorto di caso asina. E cos ta, cu un compania di aseguros ta busca un experto cu e ta considera cu ta independiente posibel. Segun Sr. Kelly den un conversacion privá tin hopi experto fuera e señor cu ta traha na Openbare Werken ey, por haci e trabao aki. Di e empleado technico cu ta traha pa contratista, mi por bisa cu ta existi un instruccion di Bestuurscollege no pa e empleadonan di Openbare Werken so, pero pa toer empleado den servicio di gobierno insular, cu segun e richtlijn y voorschriften pa empleado, nan no mag di haci ningun trabao pa ningun firma of persona particular sin permiso di Bestuurscollege. Nos a bolbe decidi un poco siman pasá pa bolbe manda carta pa refresca e memorianan di hefenan di diferente servicio, pa hala atencion di e empleadonan cu ta haci esaki. Sr. Kelly a papia tocante di un trabao na caminda di misa di Noord cu a dura masha hopi tempo pa bini kla. Sr. Kelly tin razon. E trabao ey a dura verdaderamente hopi tempo prome cu e a bini kla, a demora anto, ora cu bo

compara e tempo cual cu nan a cuminza traha e trabao ey y cu e a worde termina y asfalta. Esey ta debí, cu na Openbare Werken tawatin cantidad di hende cu na construccion di caminda ta haci trabao preparativo of sea trabao di tera. Openbare Werken tin solamente un planta di asfalt na Canshito, y un of dos ploeg pa asfalta. Si por ehemplo ora cu por concentra un gran cantidad di hende ariba un parti di e trabao preparativo of sea trabao di tera, por ta cu pa falta di suficiente asfalt of pa ocupacion di e ploeg ey na un cierto caminda, den e caso aki tawata na caminda di San Nicolas y na caminda trahá den terreno di teatro na Savaneta, e trabao na Noord a demora un poco.
Señor Kelly ademas a puntra algun informacion cu mi no ta kere cu ta ariba mi terreno pa contesta, esey ta Huis van Bethanie, Casa Cuna, Help Elkander. Tambe Señor Kelly a poentra over di e question di subsidie di C.C.A., cu lo mi bini ariba dje ora cu mi llega na Señor Finck su pregunta.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, de heer Fabian Kelly heeft in zijn toespraak van gisteren gesproken over het bezuinigen op het gebied van Onderwijs. Zo af en toe is het toch goed om verschillende leden van de Eilandsraad te horen spreken, omdat dan naar voren komt, dat vele wensen van verschillende leden lijnrecht tegen de wensen van andere ingaan, want de heer Mathew heeft gezegd om op geen enkele wijze te bezuinigen op Onderwijs. Maar de heer Kelly zijn verzoek of voorstel om te economiseren op Onderwijs is meer gebaseerd op het feit, dat hij het mogelijk acht, dat een schooljongen of meisje, met M.U.L.O.-diploma, voor de klas geplaatst kan worden om les te geven. Er valt niet te twijfelen of onder deze jongelingen er enkele tussen zijn die met de een of andere talent begaafd zijn, en die inderdaad de capaciteit hebben en de aanleg om dat te doen. Maar, als wij weten, dat normaliter een jongeling 4 tot 5 jaar nodig heeft voordat hij kan optreden als onderwijzer, dan geloof ik, dat het niet bevordelijk is voor de vooruitgang van het Onderwijs, dat wij het voorstel van de heer Kelly overnemen. En bovendien, behalve dit, is er nog iets wat ons misschien vele malen niet opvalt en dat is dat dit Bestuurscollege of deze Eilandsraad niet de bevoegheid heeft om uit te maken of aan te wijzen wie er voor de klas zal staan. Dat valt onder de Onderwijs Wetgeving. De heer Kelly had een ander voorstel of beter gezegd een kritiek op de kinderen van de openbare scholen, die thans slechts een halve dag school hebben. Een van de redenen, die hij aanhaalde om te zeggen, dat dit systeem niet goed is, dat de kinderen te veel huiswerk meekrijgen. Als dat het geval is, dan geloof ik dat juist dan het systeem goed is, want als zij een halve dag vrij hebben, dan hebben zij meer tijd om huiswerk te maken. Maar met betrekking tot het systeem van halve schooldagen kan ik het volgende zeggen. Het klinkt wat vreemd, maar het aantal lesuren van de scholen met halve dagen en die met hele dagen is gelijk. En wat betreft de onderwijzers van de openbare scholen, die, omdat zij een halve dag vrij hebben prive werkzaamheden verrichten, meen ik, dat indien, de heer Kelly bekend is met

zo'n geval, het zijn plicht is zulks te rapporteren. Dat is dus prive werkzaamheden in die zin, dat men werk verricht, dat niets uit te staan heeft met het onderwijs. Van de andere kant geloof ik, dat indien ouders het noodzakelijk achten om hun kinderen bijlessen te laten nemen in hun vrije uren, wij geen maatregelen moeten nemen om dit te verhinderen. En omtrent de ambtenaar, die ten behoeve van derde werk verricht, in zijn vrije tijd, waarover de heerKelly gesproken heeft en waarbij hij o.a. met name de Chef van Garage Dienst Openbare Werken noemde, die een deskundige is van een verzekeringsmaatschappij alsmede een technisch ambtenaar, die voor aannemers werkt, kan ik zeggen, dat inderdaad die toestand bestaat, dat een beambte van Garage Dienst Openbare Werken als deskundige voor een verzekeringsmaatschappij werkt, dat is dus, dat deze meneer, wanneer er een ongeluk gebeurt, daar naar toe gaat en de schade opneemt en raamt, waarna hij een rapport daarover opmaakt en natuurlijk wordt hij daarvoor betaald. Dit is een toestand, die reeds 6 jaren bestaat, maar ik heb het Hoofd van Dienst Openbare Werken opdracht gegeven om dit te stoppen en als de verzekeringsmaatschappij, wij treden weer op particulier terrein, aantoont, dat zij niemand kunnen vinden voor dit werk, die niet bij het Gouvernement werkt, dan geloof ik dat de Eilandsraad moet beslissen en aanwijzen wat in dergelijke gevallen gedaan zal moeten worden.
De kwestie is, dat de verzekeringsmaatschappijen deskundigen zoeken, die zij achten zo onpartijdig mogelijk te zijn. Volgens de heer Kelly, in een particulier gesprek zouden er vele andere deskundigen zijn behalve die ene mijnheer, die bij Dienst Openbare Werken werkt, die dit werk kunnen doen. Omtrent de technische ambtenaar, die voor een aannemer werkt, kan ik zeggen, dat er een instructie bestaat van het Bestuurscollege, niet alleen maar voor de ambtenaren van Dienst Openbare Werken maar vóor alle ambtenaren in eilandsdienst, waarbij volgens richtlijnen en voorschriften voor ambtenaren het verboden is werk van welke aard dan ook te verrichten voor welk firma of particulier dan ook, zonder voorafgaande toestemming van het Bestuurscollege. Wij hebben enkele weken geleden weer beslist, om een circulaire rond te zenden aan de hoofden van diensten, om hun geheugen hieromtrent weer wat op te frissen, teneinde de ambtenaren, die zich hieraan schuldig maken, hierover te attenderen.
De heer Kelly heeft gesproken omtrent werkzaamheden aan de weg bij de kerk van Noord, waarvan de aanleg zeer lange tijd zou hebben geduurd.De heer Kelly heeft gelijk. Dat werk heeft inderdaad erg lang geduurd voordat het klaar was, er werd dus erg lang over gedaan, wanneer men de tijd vergelijkt waarbij met de werkzaamheden werd begonnen en de tijd waarop het werk werd beeindigd ofwel geasphalteerd. Dat komt, omdat bij de Dienst Openbare Werken er veel mensen waren, die bij het aanleggen van wegen de voorbereidende werkzaamheden deden, ofwel grondwerk. Dienst Openbare Werken heeft maar één asfalt-fabriek te Canashito en een of twee ploegen voor het asfalteren. Nou kan het vookomen, dat wanneer men een grote groep mensen tegelijk laat werken aan de voorbereidende werkzaamheden ofwel het grondwerk, het werk misschien bij gebrek aan voldoende asfalt of doordat de asfalteer-ploeg bezig is aan een of

[illegible] gerealiseerd, [illegible] ook zijn [illegible]
[illegible] Bergen [illegible] voor zijn [illegible]
[illegible]
[illegible] portret [illegible]
[illegible] werken [illegible]
[illegible] hebben menen dat de werk moeten, en omdat
ze verdienen, [illegible] van [illegible] vergeving, is zijn
[illegible], waarover de uitermate gegeven [illegible]
bij o.a. een paar de [illegible] van Gonsalve [illegible] Spanjaarde Werken
[illegible], die [illegible] verzekeringen [illegible]
[illegible]

[illegible] boeken [illegible]
[illegible] voor [illegible] ook gehoord, maar moet zou, gaat er

wordt de persoonlijk werk hij veroveren beter [illegible]. Dit is een
[illegible] gevonden, maar [illegible] weer hij [illegible]
van Dlanet [illegible] openlijk wegens [illegible]
[illegible] dacht, [illegible]
[illegible] wij [illegible] kunnen vinden
[illegible] en van het Gouvernement [illegible]
[illegible] landsgebied [illegible]
[illegible] moeten vinden.
De [illegible] dat de [illegible]
[illegible] kan [illegible]. Voo
[illegible] Kelly, [illegible] geprobeerd zouden er voor
[illegible], die [illegible] die bij
[illegible] werk kunnen doen. Om
[illegible], die voor een [illegible] werkt,
kan ik zeggen, dat er een [illegible] van het [illegible]
[illegible] voor te [illegible]
[illegible]

[illegible] werk van [illegible] ook [illegible]
[illegible] of [illegible] voor [illegible]
[illegible] van het [illegible]
[illegible]
[illegible] van [illegible] en hun gehouden [illegible]
[illegible] op te [illegible], [illegible] te [illegible]
[illegible] hierover te [illegible].
[illegible] gesprekken [illegible]
[illegible] de heer van Mook, waarvan de [illegible]
[illegible] gezegd, de heer Kelly [illegible]
[illegible] voordat het klaar was, en werd [illegible]
[illegible] door [illegible] dat [illegible]
met de [illegible] van [illegible] om [illegible] het werk
[illegible]

ander werk in uitvoering, (in dit geval was het de weg naar San Nicolaas en de weg op het terrein van het theater te Savaneta), een langere tijd duurt.
De heer Kelly heeft bovendien nog enkele inlichtingen gevraagd, die volgens mij niet op mijn terrein liggen om te antwoorden, dat is omtrent het Huis van Bethanie, Casa Cuna, Helpt Elkander.
De heer Kelly heeft ook gevraagd over subsidie aan de C.C.A., waar ik op terug zal komen, wanneer ik aan de vraag van de heer Finck ben.

De heer Mathew , Mijnheer de Voorzitter, die had enkele vragen gesteld met betrekking tot onderwijs,nl. de eerste vraag was of het in de bedoeling ligt de leerkrachten zo over alle lagere scholen te verdelen, dat de bezetting met personeel eens gelijk wordt. Ja, dat is de bedoeling. Door opheffing van rang stellen. Maar daarbij moet ik opmerken dat wij natuurlijk in deze niet alleen staan of niet alleen bevoegd zijn om dit door te voeren. Hierover zo ook op verschillende andere punten is er overleg gaande met de minister van Onderwijs. De heer Mathew heeft gevraagd of de leerlingenschaal van alle scholen 40 wordt. Het antwoord hierop is dat na de hergroepering dus, als de gelijkschakeling doorgevoerd wordt, wordt verwacht dat dit doorgevoerd kan worden, dus dat het verlaagd kan worden tot 40. Per leerling, zegt de heer Mathew, wordt op de betalende school een aanzienlijke bedrag uitgetrokken, dan voor leerlingen van b-scholen. Wordt dit voor alle scholen gelijk, dat was Uw vraag, hierop is het antwoord, Mijnheer de Voorzitter, dat de leerlingenvergoeding voor leermiddelen, uiteindelijk dus weer na gelijkschakeling hetzelfde zal worden en of de hoofdmarge, dus de toelage van de hoofden van de scholen, b-scholen en de Mulo-scholen of dat gelijk wordt. Dit is een onderwerp van meer studie. En dan was de vraag dus en ook het verzoek van de heer Finck of de 7-klas op de B-school wordt gehandhaafd. Zoals U weet is het de bedoeling dus, als opgevat in het onderwijsrapport, dat deze 7-klas zich gaat richten op de splitsing dus van de jongens die enerzijds naar de Mulo gaan of anderzijds naar het voortgezet onderwijs. Het wil dus zeggen, dat de 7-klas dus wel in de meeste gevallen, van de lagere school in stand zal worden gehouden.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance heeft het gehadover het misbruik van dienstwagens na diensttijd en het gebruik dus van dienstwagens voor particuliere doeleinden en daarbij heeft hij de vraag naar voren gebracht wie hiervoor aansprakelijk is, het hoofd van Dienst Openbare Werken of de Gedeputeerde van Openbare Werken. Hierop heb ik één antwoord. Als dit gebeurt in opdracht van het hoofd van Dienst Openbare Werken, dan is hij ervoor aansprakelijk, als dit gebeurt in opdracht van de Gedeputeerde van Openbare Werken, dan is hij ervoor aansprakelijk. Maar als dit gebeurt door de betrokken persoon zonder toestemming, dan is hij daarvoor aansprakelijk. In ieder geval mag men in deze niet generaliseren. Mijnheer de Voorzitter, er bestaat een algemene indruk, dat volgens mij verkeerd is, dat alle D-wagens, auto's van Openbare Werken zijn. Het is niet zo. Met betrekking tot de gesignaleerde D-634 verzoek ik het hoofd van Dienst

Openbare Werken het een en ander te willen zeggen.

DE HEER N SCHUIT, HOOFD OPENBARE WERKEN: Mijnheer de Voorzitter, de gesignaleerde dienstauto D-634 werd gebruikt door een checquer van Openbare Werken. Deze checquer had van mij persoonlijk toestemming om deze dienstwagen mee te mogen nemen naar San Nicolas, i.v.m. het vervoer van enkele arbeiders vanaf O'stad naar San Nicolas en tevens om indien nodig verlichtingen te plaatsen bij de in uitvoerzijnde werken. Een hoofd van dienst gaat in het algemeen uit van dit standpunt, dat zijn werknemers fidele werknemers zijn en kan niet op ieder moment van de dag zelf controleren of deze man al of niet misbruik van deze wagen maakt. Ik ben daarom blij dat de heer Chance heeft gerapporteerd en ik/onmiddellijk stappen genomen om deze toestemming van deze bepaalde persoon in te trekken. Ik zou verder de heer Chance gaarne willen verzoeken en dit zou ik eigenlijk willen uitstrekken tot alle raadsleden, dat indien men meent dat een dienstwagen van Openbare Werken wordt misbruik, dat dit rechtstreeks aan mij wordt gerapporteerd, opdat ik dan direkt maatregelen kan nemen.

GEDEPUTEERDE PETRONA: In dit verband, Mijnheer de Voorzitter, na het uitleg van het hoofd van dienst, zou ik willen voorstellen de heer Chance om zelf de schuldige maar aan te wijzen. Het is wel dienstig, Mijnheer de Voorzitter, juist omdat ook andere leden naar voren hebben gebracht dat er misbruik wordt gemaakt van de dienstwagens, dat de hoofden van diensten, (zoals reeds door mij voorgesteld in het Bestuurscollege) een lijst overleggen van de personen die toestemming hebben om een dienstwagen mee naar huis te nemen en te willen omschrijven dus, waarvoor en waarom en met welke bestemming de dienstwagen mee naar huis genomen wordt en waarbij het mijn plan is, Mijnheer de Voorzitter, om wanneer dit binnenkomt, om U te verzoeken de Politie dit ook in handen te stellen, zodat op een of andere wijze een betere controle hierop kan worden uitgeoefend.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, hebben verschillende sprekers de heer Chance, de heer Flemming, ik meen nog andere leden, de kwestie van de aankoop van brandstoffen, gasoline dus, bij de Lago naar voren gebracht, waarbij de heer Chance o.a. naar voren heeft gebracht dat het kopen, het trekken dus van brandstof bij de Lago, de voorkeur dient te hebben omdat de Lago een plaatselijke maatschappij is. Het klinkt aardig, Mijnheer de Voorzitter, maar zolang wij een reglement van openbare aanbesteding hebben, is het moeilijk om hieraan te voldoen, want de Lago en alle gegadigden krijgen van tevoren een complete opsomming van wat er van hen verlangd wordt. Indien men dus niet hieraan wenst te voldoen bij de opgave van prijs, bij het doen van de offerte, dan ligt de schuld niet bij het Bestuurscollege, maar bij de betrokkene zelf en om een gewoon voorbeeld aan te halen, Mijnheer de Voorzitter, dat wanneer een inschrijving gehouden wordt, wanneer zelfs een particulier dus erop uit zou gaan om aan 5 aannemers tegelijkertijd een tekening in handen te stellen met de omschrijving van het werk, geloof ik niet dat de particulier zal kunnen praten met

de aannemer, die dus zegt, ik maak voor U alles aan dit huis, maar het dak maak ik niet. Hij kan alleen praten met die aannemers die dus een prijs hebben gegeven voor een compleet huis zoals gevraagd. De verdenking, ik moet de heer Chance toch wel bedanken voor die uitlating gisteren, dat hij niet twijfelt aan integriteit van de Gedeputeerde van Openbare Werken, maar de verdenking of een ander gedeputeerde die dus een naamgenoot of dus familie zou zijn van de leverancier van brandstoffen, vind ik zelfs een beetje flauw. Ik kan U zeggen, Mijnheer de Voorzitter, er heeft verleden week een inschrijving plaats gehad bij Openbare Werken, een openbare aanbesteding voor gasoline voor het volgend jaar. Het is zelfs zo sterk dat alleen de Lago heeft ingeschreven, dus de andere leveranciers, waarop eventuele verdenking zou kunnen vallen, heeft niet eens meegedaan. Ik zeg veleden week heeft de inschrijving plaats gehad, net zoals ieder jaar, voor het volgend jaar bij Openbare Werken en ook een openbare aanbesteding en daar heeft de Lago alleen op ingeschreven.
Het bezwaar hier in deze zaal door vele leden naar voren gebracht als zou het doorspoelen veel geld kosten en er geen motieven kunnen zijn is door de Lago deze aanbieding opgeheven door kosteloos te gaan doorspoelen om een product te leveren die gemengd kan worden met de producten die op het ogenblik worden gebruikt.
Daarmee wil ik zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat de redenen voor het niet gunnen aan de Lago zo duidelijk aan de Lago, (ik heb het over verleden jaar) werd uitgelegd, dat de Lago er akkoord mee is gegaan. Dus de bezorgheid van de leden die hierover aan het woord waren, mist iedere grond. De verdenking van zelfsprekend, Mijnheer de Voorzitter.
Mijnheer de Voorzitter, ik zou echter hieraan nog iets willen toevoegen. Ik zou de Raadsleden willen uitnodigen om aanwezig te zijn wanneer er openbare inschrijvingen zijn hetzij bij de Waterleiding voor de levering van materialen, hetzij bij Openbare Werken voor het uitvoeren van werken, want dan kan men een oordeel vormen, hoe men in de regel te werk gaat. Ook mensen die niet direkt betrokken zijn bij de inschrijving, mogen daarbij aanwezig zijn. Zij mogen vragen stellen als zij dat willen. En een openbare inschrijving is openbaar en van iedere openbare inschrijving wordt een proces-verbaal opgemaakt. Maar deze openbare inschrijving, Mijnheer de Voorzitter, is gebonden aan een bepaald reglement en wanneer de Raad wil dat van dit reglement wordt afgeweken of dat dit reglement te niet wordt gedaan, dan moet de Raad daarover dus een beslissing nemen. Ik raad dit de Raad echter niet aan, Mijnheer de Voorzitter, dat was dus naar aanleiding van de aanmerkingen van de heren Chance en Flemming over de aanbesteding.

De heer Werleman had het over het voorstel om ook vanaf de lste tot de 3- leerjaar van de H.B.S. ontheffing van schoolgeld te verlenen. Daarop kom ik terug op het eind, Mijnheer de Voorzitter. En dan was er ook het voorstel van de heer Werleman tot electrificatie van de buiten buurten en ook de meervorm voor de omgang van het materieël en materiaal van de dienst. Het is algemeen bekend Mijnheer de Voorzitter, dat niet alleen bij het Gouvernement, maar zelfs bij de particu-

lieren dat de werknemer die omgaat met de credieten wat niet persoonlijk zijn eigendom is, meestal de neiging heeft om hiermee minder zorgvuldig om te gaan. Ik zou bijna zeggen, dat dit een natuurlijke neiging is van de mens, om zijn persoonlijk bezit beter te bewaren en beter te onderhouden dan het bezit van een ander. Mogelijk dus dat het bij de Overheidsdiensten nog een klein beetje erger aan toe gaat, maar ook op dit punt zou ik de Raad willen adviseren, bekende gevallen, dus behalve de algemene maatregelen die door het Bestuurscollege, kunnen worden genomen, om bepaalde gevallen van zoekeloosheid onverwijld te rapporteren.

Ik wil de heer Dominico Guzman Croes antwoord geven op zijn verschillende vragen. De heer Croes heeft naar voren gebracht, dat beurzen worden verstrekt aan vreemdelingen, terwijl beurzen worden geweigerd aan Antillianen. Er zijn mij geen gevallen bekend, Mijnheer de Voorzitter, waarbij beurzen werden verstrekt aan vreemdelingen. Ik zeg: er zijn mij geen gevallen bekend, waarbij beurzen, eilandsbeurzen, werden verstrekt aan vreemdelingen. Ik geloof eerder dat de heer Croes bedoelt dat de leerlingen van de 2-klas van de H.B.S. op de Julianaschool, waarbij dus geen gelegenheid is voor de 3-klas en dat die leerlingen die overgingen naar de 3-klas, hebben in voorafgaande jaren studie toelage gekregen van het Bestuurscollege voor het voltooien van de 3-klas in Nederland en daarbij is geen onderscheid gemaakt of ze vreemdelingen of Antillianen zijn. Dus m.a.w. niet-Nederlanders die 1-en 2-klas van de Julianaschool hebben doorlopen,bij het overgaan naar de 3-leerjaar van de H.B.S. op de Julianaschool, werden samen met de anderen naar Nederland gezonden voor het volbrengen van het 3- leerjaar aldaar. Dus Uw inlichtingen zijn misschien uit een andere bron, ik kan dit niet beoordelen, maar het is niet juist. De heer Croes zou ook vernomen hebben dat beurzen uitsluitend worden verstrekt aan partijgenoten van de P.P.A.

Mijnheer de Voorzitter, om in aanmerking te komen voor een studiebeurs, moet men dus aan bepaalde voorwaarden voldoen. B.v. men moet de Mulo beëindigd hebben of de A.T.S., de U.T.S. of men moet b.v. naar een onderwijsinrichting willen gaan, waarvoor er hier geen gelegenheid bestaat. Wanneer er kinderen zijn van partijgenoten, als het zo is, Mijnheer de Voorzitter, kan ik er niets aan doen. Maar daar wordt echter niet naar gekeken. Dus m.a.w. wanneer een kind voldoet aan de eisen, wanneer uit andere beleidsoverwegingen, o.a. als de ouders kapitaalkrachtig genoeg zijn en financieel in staat zijn, het zelf te bekostigen, dan ware uit beleidsoverweging besloten om geen beurs te verlenen, althans geen eilandsbeurs.
Maar wanneer dus, volgens de heer Croes, partijgenoten beurzen krijgen, het geen gedragslijn is bij dit Bestuurscollege om hieraan de aandacht te besteden, dus aan partijgenoten, voorzover die bekend zijn, de voorkeur te geven boven anderen.
De heer Croes heeft het verder gehad over de wenselijkheid van het stichten van een school, dus een Mulo-onderbouw te Pos Chiquito. Daar kom ik straks op terug. En dan de verharding van wegen op Savaneta, de verlichting enz., waarbij ik zou willen verwijzen naar hetgeen ik reeds gezegd heb.

Met de kwestie van de vroedvrouwen wil ik me gaarne aansluiten aan hetgeen de heer Henriquez naar voren heeft gebracht, waarbij ik het wil aanvullen met het volgende. Twee Arubaanse meisjes volgen een opleiding in Nederland, één is reeds een gediplomeerd vroedvrouw en heeft de voorkeur aangegeven om in Nederland te blijven om ook haar verpleegsterdiploma te behalen en de andere was reeds een gediplomeerde verpleegster en heeft de voorkeur er aangegeven om in Nederland te blijven om haar vroedvrouwdiploma te behalen. Eén komt klaar in mei volgend jaar en de andere in augustus volgend jaar, dus mogelijk kan in de loop van het volgend jaar aan deze wens worden voldaan.
De heer Croes heeft ook gesproken over het afschaffen van schoolgelden en pleit voor vrije schoolvervoer voor alle kinderen, zonder dat men ook een aanvraag hoeft in te dienen om daarvoor in aanmeking te komen. Dit is wel een beetje moeilijk om zonder aanvrage te doen, om de doodeenvoudige reden, omdat men in de praktijk gevallen ontmoet, waarbij b.v. iemand die in de Bernardstraat op San Nicolas woont een zoon stuurt naar de 3-klas van de St. Dominicus College te O'stad, terwijl geen 500 meter van zijn woonhuis de Augustinus College staat in San Nicolas. Ik geloof, dat het beter is, Mijnheer de Voorzitter, om wel het systeem te handhaven, dat men dus moet verzoeken om in aanmerking te komen voor kosteloze busvervoer, opdat men in dit geval voor geval kan bekijken. En ook om het gemakzucht, dat wanneer dit zomaar kosteloos gegeven wordt, men onnodig misbruik hiervan kan maken. Met misbruik bedoel ik, dat wanneer de ouders zelf, omdat ze toch in bepaalde richting moeten rijden als ze naar het werk gaan, zeggen, dat als dit kosteloos is dan laat ik dit door Overheid maar betalen.
De heer Croes heeft vernomen, onofficieel, dat op de Colegio Arubano, dat is de H.B.S., bekend is geworden dat per september a.s. 4- klas zal komen. Mijnheer de Voorzitter, er was een 3- jarige cursus verbonden aan de Dominicus College en het Maria College. Er is nu ingesteld de officiele H.B.S., die gebaseerd is op het plan van de volledige 5- jarige cursus. De cursussen naast de Mulo waren geen officiële cursussen, maar er werd dus met de beschikbare middelen, personeel enz, getracht om deze opleiding te doen aansluiten aan de opleiding in Nederland. Wat de heer Croes vernomen heeft, komt dus feitelijk hierop neer, dat er nu voor het eerst officieel met bevoegde leerkrachten een officiele H.B.S. bestaat, het eerste leerjaar, die suksessievelijk dus uit zal groeien tot de volledige 5-jaar eventueel is verstreken, maar daarnaast bestaat dus de jongens die de 1- en 2- klas onofficiele cursus hebben meegemaakt en nu in de 3- leerjaar zitten en nu dus met augustus a.s. hetzij naar Nederland moeten, hetzij de studie afbreken of hetzij hetgeen de heer Croes onofficieel heeft gehoord dat er geen 4- klas zal zijn. Wij bespreken de plannen voor de H.B.S. tussen het Bestuurscollege en de Stichting van deze school en men is overeengekomen dat t.z.t. dit probleem nader zal worden bekeken.
De heer Croes heeft het gehad over de Aruba Commercial School. Mijnheer de Voorzitter, ik ben het met de heer Croes eens, dat deze school die in de volksmond de school van Brown wordt genoemd, een zeer nuttige instelling is. Deze school wordt be-

zocht door kinderen, maar deze school wordt ook bezocht door volwassenen. Mensen, die reeds aan het werk zijn en die in vrije tijd cursussen volgen op de Aruba Commercial School. Dat het Bestuurscollege het nut hiervan inziet, werd bewezen door het feit, dat wij enkele jaren terug in deze zaal een crediet van F. 4.000,-- hebben gevoteerd als een tege moetkoming in de voorziening van de huisvesting van deze school. Om deze school echter een subsidie te geven staat de onderwijswetgeving ons in de weg, Mijnheer de Voorzitter, deze school voldoet nl. nietaan de onderwijswetgeving zoals wij dattot op dit ogenblik kennen. Ik weet niet, ik kan het niet beoordelen of deze school behoefte heeft aan F. 4.000,-- per jaar zoals de heer Croes gezegd heeft, omdat het mij bekend is dat een grote gedeelte van de bezoekers van deze school, de leerlingen als ik het zo noemen mag, betalende leerlingen zijn. De heer Brown die verschillende malen bij mij is geweest om hierover te praten, heeft echter tot nu toe verzuimd om een schriftelijk afgeronde plan van deze school aan het Bestuurscollege voor te leggen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Max Croes heeft het gehad over het schoonhouden van de bermen van de wegen. Ik kan de heer Croes hierop antwoorden, dat Openbare Werken in deze zo diligent mogelijk zal zijn.

Señor Porfirio Croes den su algemene beschouwing ayera a bisa cu e begroting cu nos tin nos dilanti no ta contene nada nobo, cu exepcion di e investigacion pa mira cu ta existi fosfato den e suelo di Aruba. Ta duel mi di tende cu Sr. Croes no ta mira nada mas nobo den e begroting aki, pasobra ademas di esey tin e cuestion di kitamento di pagamento di school, sea school liber, tin ademas pa prome biaha ariba e begroting e promé officiele H.B.S. y tin ademas e school di oficio practico. Señor Croes a papia tambe di un caminda na Sta. Cruz, pero e no a menciona exactamente cual caminda e kemeen, mi ta spera cu na debido tempo Señor Croes por bisa cual caminda e kemeen. Señor Croes a haci e proposicion tambe cu e aña aki, cu contrario di hopi otro diferente aña, e no ta mira ningun credito ariba presupuesto pa traha caminda na Sta. Cruz. Señor Presidente, pa esaki tambe lo mi ke aplika na loke mi a bisa un rato pasá na holandes, cu tipicamente e peticionan di diferente miembro di Raad pa construccion di caminda ta limita nan mes na e barrio y districto caminda cu nan ta biba. Awor trahamento di caminda por ehemplo, drechamento di caminda di San Nicolas pa Playacu toer aña nos ta bay drechando un pida, naturalmente no ta especificamente pa pueblo di Noord of Paradera of Sta. Cruz, pero ta pa nan tambe, pasobra nan tambe ta haci uso di e caminda ey. Kemeen cu e pueblo di Aruba en general, no ta haci uso exclusivamente di caminda cu ta traha exclusivamente pa e distrikto na cual e persona ta pertenece. Si no e ta haci uso en general di toer caminda cu ta worde traha den toer parti di Aruba. Mi a moestra tambe ariba e dificultad cu si tin un cierto cantidad di florin ariba e begroting cada aña pa e cierto cantidad di florin ey pa construccion di caminda bo por haci exclusivamente pa e cierto di cantidad di trabao y no mas. Y e unico forma cu mi ta kere cu por satisface na e peticion

di toer e miembronan, ta di traha un plan cu ta indika toer e camindanan cu ta necesario pa dresa, un plan di algun aña y pa Raad mes a lo largo indika anto cua ta esnan di mas urgencia y cua ta bin na beurt promer. Cuestion di electrificacion, Señor Presidente, ariba esey mi ké contesta toer esnan cu a papia di electrificacion di diferente distrikto ta cu ta existi den e concessie di Elmar un parti cu ta bisa, cu pa Elmar comunica un barrio cu corriente e barrio aki mester toema asina tamto corriente cu e ta cubri 10% di e kapitaal cu Elmar ta investi den e barrio ey. Cu Elmar diferente biaha a bay un poco mas aleeuw di e situacion den e sentido distrikto, mi mester bisa cu si y té na e momento aki nos ta bezig cu Elmar pa weita si por logra algo mas, peroatrobe na e cuestion di e electrificacion aki, mi ké bisa, cu nos ta mira anto e mes circumstancia cu diferente miembro ta pidi pa diferente sector. Nos tin awor poco mas o menos di Openbare Werken y Elmar e barrionan caminda coempramento di corriente no ta llega na e 10%, manera cu ta stipula den e condicionan di Elmar su concessie. Y esaki tambe ta indica den e resume aki tin un indicacion, kiko ta e suma cu sea ta Elmar, e hendenan mes of Gobierno, no ta importa Elmar cua, mester agrega anto pa corriente bin den e barrio ey. Esaki tambe segun mi ta un di e votonan cu Bestuurscollege mester somete na Eilandsraad, un picture completo di lo ke esaki por ta pa Eilandsraad indika cua ta e barrionan mas creciente y vota e creditonan necesario pa por haci esaki.

(vertaling)

De heer Porfirio Croes heeft gisteren in zijn algemene beschouwing gezegd, dat de begroting, die wij voor ons hebben, niets nieuws bevat, met uitzondering van de proeven om te zien of er fosfaat is in de bodem van Aruba. Het spijt mij te horen, dat de heer Croes niets nieuws meer ziet in deze begroting, want behalve dat, hebben wij het geval van de afschaffing van het schoolgeld, ofwel kosteloos onderwijs en bovendien voor de eerste maal op de begroting de eerste officiele H.B.S., alsmede het Bijzonder Vak-onderwijs.
De heer Croes heeft ook gesproken over een weg te Sta. Cruz, maar hij zegt niet precies welke weg hij bedoelt, ik hoop, dat tegelegenertijd de heer Croes ons zal kunnen mededelen welke weg hij nu precies bedoelt. De heer Croes heeft ook naar voren gebracht, dat hij, in tegenstelling tot de andere jaren, geen crediet opgebracht ziet op de begroting voor het aanleggen van wegen te Sta. Cruz. Mijnheer de Voorzitter, in verband hiermede wil ik even toelichten wat ik reeds in het Nederlands heb gezegd, dat het typisch is, dat de verzoeken van de verschillende Raadsleden om wegenaanleg zich beperken tot de wijk of streek waar deze leden woonachtig zijn. Wegenaanleg, b.v. het verbeteren van de weg van San Nicolas naar Oranjestad, waarvan wij ieder jaar een gedeelte opknappen, is natuurlijk nu niet direkt ten behoeve van het volk van Noord of Paradera of Sta. Cruz, maar in zekere zin toch ook voor hen want zij maken ook gebruik van die weg. Wat dus betekent, dat het volk van Aruba in het algemeen, niet uitsluitend gebruikmaakt van die weg die uitsluitend voor de mensen, die bij een bepaald distrikt be-

horen, maar dat men in het algemeen gebruikmaakt van alle wegen die worden aangelegd overal op Aruba. Ik heb ook gewezen op de moeilijkheid, dat wanneer er zeker bedrag op de begroting staat voor wegenaanleg, dan kan men uitsluitend voor dat bedrag bouwen en niet meer. De enige wijze waarop aan de verzoeken van alle leden voldaan zou kunnen worden is door een plan op te stellen, waarop alle wegen voorkomen, die in aanmerking komen om verbeterd te worden, dus een plan voor enkele jaren, en dat de Raad dus zelf aanwijst welke de meest urgente zijn en welke als eerste aan de beurt komt.
Wat betreft de electrificatie van de verschillende buitendistrikten, Mijnheer de Voorzitter, hierop wil ik al degene, die gesproken hebben over electrificatie van de verschillende distrikten antwoorden, dat er in de concessie van de Elmar een clausule staat, die bepaalt, dat indien de Elmar een wijk op het electrischnet moet aansluiten, deze wijk zoveel stroom dient af te nemen dat hierdoor 10% van het door de Elmar geinvesteerd bedrag voor die wijk wordt gedekt. Dat Elmar verschillende malen verder is gegaan dan het bepaalde voor wat betreft de distrikten, ik moet toegeven van wel en tot nu toe zijn wij bezig met de Elmar om te zien of wij wat meer kunnen bereiken in dit verband, maar alweer in dit geval wil ik herhalen, dat wij hier dezelfde omstandigheid hebben, dat verschillende leden met verzoeken komen voor verschillende sectoren. Wij hebben nu van de Dienst Openbare Werken en de Elmar een opgave van die wijken zo ongeveer, waar de afnamen van stroom de 10% niet reikt, zoals bepaald wordt in de voorwaarden van de concessie van de Elmar. In dit resume staat ook aangegeven wat het bedrag is, dat, ofwel door de Elmar, door de afnemers of door het Gouvernement, (voor de Elmar doet het er niet toe door wie), moet worden bijgedragen, zodat er stroom kan worden gebracht in die wijken. Dat is volgens mij ook een van de punten, die het Bestuurscollege aan de Eilandsraad moet voorleggen, een volledige schema van wat dit kan zijn, zodat de Eilandsraad kan aanwijzen welke de meest groeiende wijken zijn en het nodige crediet goedkeuren om dit te kunnen doen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman heeft het gehad over het uitbreiden van de A.T.S. op zodanige wijze, dat het een volledige U.T.S. wordt op H.T.S. Daarbij zegt de heer Eman dat het dan in de toekomst niet meer noodzakelijk zal zijn om jongelieden naar Nederland met beurzen te zenden voor de U.T.S.-opleiding. Mijnheer de Voorzitter, de A.T.S. is een lagere Technische school, de U.T.S. is een uitgebreid technische school en de H.T.S. een hogere technische school. De U.T.S. dus staat qua leerplan tussen de lagere technische school en de H.T.S. Wanneer nu wij na 3 jaar, na dus een proef van 3 jaar, nog niet gekomen zijn tot de belangstelling voor voldoende vakken, richtingen dus voor de U.T.S., dan kan ik niet inzien welke behoefte er bestaat aan een H.T.S. en nog minder inzien hoe men gegadigden krijgt voor het stellen van het instituut van de U.T.S. te rechtvaardigen. Wij zijn 3 jaren geleden begonnen met de H.B.S. op Aruba als proef. De kleinste U.T.S. in Nederland, waarbij men het rechtvaardig vindt om een U.T.S. in te stellen, telt 200 leerlingen. Maar ik zou het voor hier willen garanderen, dat wanneer dus 3 jaren lang geen voldoende belangstelling is ge-

weest voor een U.T.S. die dus electrotechniek geeft en ik meen werktuigbouwkunde, wanneer dus in 3 jaren tijd is bewezen dat het b.v. voor de richting bouwkunde enige belangstelling bestaat, dan kan ik niet inzien hoe wij kunnen geraken tot het instellen van een volledige U.T.S. Hetzij wel vermeld, dat met de tegenwoordige bezetting van de A.T.S., het nog mogelijk is om nog minstens 20 tot 25 jongelieden op te nemen, indien ze er zijn en indien zij belangstelling hebben voor de technische richtingen bij de U.T.S.
Zo had de heer Eman het over het stichten van een zeevaartschool.
Mijnheer de Voorzitter, hoe meer onderwijs hoe beter. Buiten de Raad heeft een raadslid mij van de week verteld dat er ook een rechtsschool hier moet komen. Ik geloof dat die mijnheer die het over de rechtsschool had gelijk heeft. Ik geloof ook dat de heer Eman gelijk heeft. Maar ik wil U wat anders vertellen uit de praktijk. Enkele personen, een ambtenaar in dienst bij het Landslaboratorium, twee apothekers en een onderwijzer, zijn 2 of 3 jaren geleden begonnen hier met een cursus voor apothekersassistent. Mijnheer de Voorzitter, bij de aanvang waren er vele inschrijvers. Na 4 maanden was de cursus gesneuveld wegens gebrek aan belangstelling.

Mijnheer de Voorzitter, er zijn stemmen opgegaan om een machinistencursus in het leven te roepen of in de toekomst te voorkomen dat men zoveel buitenlandse werkkrachten moet aantrekken o.a. voor de waterplant. Wij hebben op de A.T.S. een machinistencursus ingesteld. Het is begonnen met 24 cursisten. De prijs was F. 3,-- per lesgeld per maand. Wij hebben op de waterplant te Balashi afgestudeerden van de A.T.S. in dienst genomen met de verplichting dat zij hun werk zullen behouden, als zij deze cursus volgen. Van de 24 Mijnheer de Voorzitter, zijn er 15 van de cursus verdwenen. Van de 9 overgeblevenen, zijn er geloof ik 4 of 5 die gaan, omdat dit de verplichting is die opgelegd werd voor het behoud van het werk aldaar. Ik wil hiermede alleen dit zeggen, dat ik vrees, dat er geen voldoende langdurige belangstelling zal zijn van dien aard, dus in die mate, dat er voldoende leerlingen zijn die het instellen van een dergelijke zeevaartschool kan rechtvaardigen. Ook die rechtschool, Mijnheer de Voorzitter, wij kennen allemaal de omstandigheid op Aruba dat zovelen particulieren, dus zuiver particulier initiatief, de gelegenheid openstellen om de prakizijnscursus te volgen. Maar wij kennen ook allemaal de legiomensen die beginnen op zo'n cursus, maar het nooit volbrengen. Dus ik zeg nogmaals, hoe meer onderwijs hoe beter, maar het moet ook redenen van bestaan hebben, de geinteresseerden moeten ook belangstelling tonen om deze cursussen voort te zetten.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Finck is niet tevreden met het antwoord van het Bestuurscollege inzake Casa Cuna. Het is zo, Mijnheer de Voorzitter, dat de Casa Cuna een stichting is, dus een particuliere instelling die tot doel heeft, kinderen op te nemen die dus een paar maanden oud zijn en tot en met 6 jaar. De Casa Cuna heeft zich gewend tot het Bestuurscollege voor subsidie in de vorm dus van gelden voor salariering van een of meer hulpverpleegsters, terwijl de Casa Cuna voor eigen

[illegible] H.T.V. [illegible] [illegible] [illegible] verkaveling [illegible] planning [illegible] [illegible] taken [illegible] Vermeulen [illegible] overleg [illegible] van de A.R.A. het [illegible] [illegible] 20 tot 24 [illegible] P [illegible] [illegible] [illegible] hebben voor de technische mederwerking [illegible] A.R.A.

[illegible]

[illegible]

[illegible] Vermeulen [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Vermeulen [illegible] [illegible] [illegible] uitzetting. Bij hebben [illegible] [illegible] [illegible] het is begonnen met [illegible] [illegible] [illegible] per hectare [illegible]. Wij hebben op [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van de A.R.A. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de Voorzitter [illegible] 15 van de [illegible]. Van de 9 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] behoud van [illegible]. Ik [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Voorzitter, wij kennen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] particulieren [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

werk, eigen initiatief bij particulieren in het laatste jaar toch over de F. 40.000,-- heeft bijeen kunnen brengen, o.a. door een schenking van de Lago (een barak), door verschillende acties, door verschillende mensen en instellingen die hieraan hebben meegewerkt. De Casa Cuna krijgt ook een aandeel uit de Landsloterij en het ligt in de bedoeling dus van het bestuur van de Casa Cuna met januari het huis te Pos Chikito te openen en ik geloof dat de Casa Cuna zeer zeker in de behoefte voorziet.
De heer Finck heeft het ook over verschillende punten van het onderwijs gehad, daarop kom ik later terug en ook over de subsidie van F. 16.000,-- voor C.C.A. Er bestaat over het algemeen een kleine verwarring tussen C.C.A. en de Stichting Schouwburg Aruba. De eigenlijke eigenaar als ik het zo mag noemen, van het gebouw dat Culturele Centrum heet en de Stichting Schouwburg Aruba is een ander lichaam dan de C.C.A. Als de C.C.A. dus gebruik wenst te maken van het gebouw, dan moet de C.C.A. net zoals iedere andere instelling er huur voor betalen. De Stichting Schouwburg is tot stand gekomen door particulier initiatief en daarin heeft bijgedragen o.a. Algemeen Nederlands Verbond met F. 125.000,--; het eilandgebied Aruba met F. 25.000,--; door Sticusa met F. 55.000,--; en de andere particulieren met F. 65.000,--. Het eilandgebied heeft daarnaast een lening volstrekt van F. 50.000,-- met 5% rente. Daarbij werd het uitzicht gesteld de subsidie, teneinde de aflossing van de lening en met rente mogelijk te maken. In de gevraagde subsidie van F. 16.000,-- is wegens renteaflossing inbegrepen het bedrag F. 7.500,--, dus F. 7.500,-- aflossing en F. 4.000,-- rente. Dat is dus wat betreft het voorschot. Naar aanleiding van hetgeen de heer Kelly heeft gezegd, dient dus gezegd te worden, dat de Stichting Schouwburg zelf, organiseert geen culturele avond. Het stelt de zalen en de faciliteiten beschikbaar aan die personen of die groepen, die dit wel organiseren. Dus ik ben het eens met de heer Kelly als de bevolking meer gebruik moet maken van deze faciliteiten. Uit de Stichting Schouwburg Aruba, die dit dus beheert, kan geen initiatief uitgaan om onder de bevolking dit te stimuleren. Dit zou wel kunnen uitgaan van verschillende andere instanties, waarbij ook enkelen zijn die verbonden zijn aan C.C.A.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat ik nu kan overstappen op hetgeen alle sprekers naar voren hebben gebracht, en dat is nl. een voldoening over afschaffing van schoolgeld. Dat was een prettig geluid, Mijnheer de Voorzitter, in ieder geval een prettig geluid onder al die geluiden van zovele jaren. Ik meen echter Mijnheer de Voorzitter, er op te wijzen op het feit, dat vele vragen, vele wensen, vele suggesties die naar voren zijn gekomen, uit de algemene beschouwing, die nopen wij om aan te nemen dat de meeste raadsleden geen enkele notitie hebben genomen van het onderwijsrapport, want meer dan al de vragen die bij de algemene beschouwingen naar voren zijn gebracht, zijn eigenlijk gesteld in het onderwijsrapport, behalve van enkele mensen hier en daar, zoals o.a. het verzoek van de heer Finck over de kwestie van de salariering van het personeel bij het kleuteronderwijs. Deze kwestie van salariering is geheel voor-

bereid, de commissie van Georganiseerd Overleg is geraadpleegd en gehoord, er is ook overleg gepleegd met de Inspectie van het Onderwijs, met het Bestuurscollege van Curacao en met de minister van Onderwijs.En hetisnu zo dat wij bezig zijn met het opstellen van de nieuwe bezoldigingsregeling en wij hopen dat dit per 1 januari a.s. in werking zou kunnen treden.

Mijnheer de Voorzitter, om terug te komen op het rapport van de onderwijscommissie, moet ik zeggen dat hier van de kant van het Bestuurscollege zeer zeker een woord van dank past aan degenen die deel hebben uitgemaakt bij het samenstellen van de Commissie, voor het vele en omvangrijke werk wat zij gedaan hebben,in wat ik zou willen noemen een korte spanne tijds. Ik wil herhalen wat ik in de behandeling van de vorige begroting naar voren heb gebracht en dat het Bestuurscollege gemeend heeft om met opzet deze commissie zo vrij mogelijk te houden en deze commmissie samen te stellen uit verschillende personen, die naast hun deskundigheid op het terrein van het onderwijs direkt of indirekt hebben te maken en die ook aan de hand van de wens van het Bestuurscollege voldoende tijd vrij kon maken om met spoed hieraan te werken.

Mijnheer de Voorzitter, als er vanwege de samenstelling van de nieuwe raad er nog leden zijn, die het onderwijsrapport niet hebben ontvangen, verzoek ik de secretaris om dit alsnog te willen doen.

Mijnheer de Voorzitter, ik moet mijn vreugde uitspreken over de conclusie verhaald in het rapport van de onderwijscommissie gevormd uit de eilandsraad. Want in de conclussie van dit rapport, zegt de commissie dat zij zich hebben kunnen verenigen met het urgentie programma dat indertijd de Raad door het Bestuurscollege werd aangeboden. De commissie zegt echter, dat de voornaamste klachten tijdens het onderzoek zijn geweest, het niet-inschakelen van onderwijsdeskundigen, het ontbreken van omheining bij diverse scholen en gebrek aan gymnastiekruimte. De commissie hoopt dat het rapport van de door het Bestuurscollege ingesteld onderwijscommissie ten spoedigste zal verschijnen en zal dit rapport beoordelen naar de door de commissie verzamelde gegevens. Dit laatste, Mijnheer de Voorzitter, heeft inmiddels reeds plaatsgehad en in dat rapport wordt voldaan aan de opmerkingen, m.b.t. ontbreken van de omheiningen bij diverse scholen en ook gebrek aan gymnastiek-ruimte. Er is echter in dit rapport niet voldaan aan de wens om in de Commissie, (de Commissie dan vanwege het Bestuurscollege), meer onderwijsdeskundigen op te nemen en ik kan dit namens het College mededelen, Mijnheer de Voorzitter, dat het ook niet in de bedoeling ligt van het Bestuurscollege om meer onderwijsdeskundigen toe te voegen aan deze commissie. De Raad is echter volkomen vrij om zoveel deskundigen toe te voegen aan de Commissie uiteraard. Ik zou de Raad ook willen adviseren indien de Raad dit wenselijk acht, om de samenstelling van de Commissie uiteraard, indien het de bedoeling dus is dat dit blijft voortbestaan, te willen herzien omdat o.a. de heer Wernet inmiddels tot ons Bestuurscollege is toegetreden en de fraktie waarbij de heer Porfirio Croes behoort niet in die bedoelde commissie is vertegenwoordigd.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil besluiten met een woord van dank aan de raad voor de woorden van waardering t.a.v. het beleid bij het onderwijs. Ik wil besluiten met te herhalen hetgeen ik geantwoord heb op de vraag van de heer Croes, dat wij dit jaar dus op Aruba de eerste daadwerkelijke stap hebben genomen tot het instellen van een officiele H.B.S. en ik wil de Raad in overweging geven om t.z.t. desnoods een bepaalde daartoe bijeen te roepen vergadering, na bestudering dus van het rapport van de Onderwijscommissie tezamen met het rapport van de commissie van de Raad zelf, een vergadering te beleggen om het een en ander nader te bespreken. Ik wil uitdrukkelijk verklaren, Mijnheer de Voorzitter, dat m.b.t. het onderwijs het Bestuurscollege zeer zeker open oor heeft voor alle wensen van de leden, maar ik wil ook de aandacht vestigen om omstandigheid die de Raad tevens bekend is en dat ik nl. de zware verhouding van de uitgaven van het onderwijs m.b.t. de totale grootte van onze begroting. Ik wil de leden verzoeken dus rekening te houden, dat de onderwijswetgeving niet bij het Bestuurscollege of bij de Eilandsraad berust, maar bij het Land en dat velen van de wensen die door de Raadsleden naar voren zijn gebracht, reeds in studie zijn en onderwerp van bespreking vormen tussen het Bestuurscollege en de Minister van Onderwijs.

De vergadering wordt voor een half uur geschorst.

De Voorzitter heropent de vergadering.

DE HEER M. DE CUBA: Señor Presidente, permitimi pa mi por dirigi mi mes na nos dialecto papiamento. Señor Presidente, na promer luga: mi ta masha contento y agradecido na Señor Presidente su contesta na un di mi preguntanan. Y a la vez mi ta altamente contento cu e diputadonan tambe recto di mi puntonan, nan a paga masha bon atencion.
Señor Presidente, na clinica di dokter na Savaneta te ainda no tin toiletten. Ta un cos chikito verdad, si nos miré masha simpel, pero den mi pensamento e ta di suma importancia. Patientnan ta llega na dokter, nan ta keda un ora, dos ora, hasta cuatro ora. Y esey mi ta haya cu no ta nada agradable. Pa esey mi ta pidi Señor Presidente, si Señor Presidente, mas pronto posibel, por instala toiletten na Savaneta. Y a la vez mi ke hiba mi proposicion mas aleeuw, pa toer parti ariba Aruba cu tin clinica, toiletten ser instala. Masha danki.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, veroorloof U mij mezelf tot U te richten in ons papiaments dialect. Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats ben ik zeer verheugd en dankbaar voor Uw antwoord op een van mijn vragen. En tegelijkertijd ben ik zeer tevreden met de heren Gedeputeerden voor wat betreft de rest van de door mij naar voren gebrachte punten, waarvoor zij goede aandacht hebben getoond.

Mijnheer de Voorzitter, de kliniek van de dokter te Savaneta heeft nog steeds geen kliniek-toiletten. Dat is iets gerings,

Mijnheer de Voorzitter, ik wil [illegible] wezig zijn dank aan de Raad voor de [illegible] [illegible] beleid bij het onderwijs. Ik wil [illegible] met de kapittel [illegible] ik [illegible] [illegible] [illegible], die wij [illegible] op [illegible] land [illegible] gedaan [illegible] heb in [illegible] Curaçao m.b.S. en ik wil de Raad [illegible] overweging [illegible] o.a. [illegible] [illegible] be- [illegible] [illegible] ing

het rapport van de Commissie [illegible] [illegible] het rapport van de commissie van de Raad [illegible], [illegible] vergelijking te brengen [illegible] [illegible]. [illegible] uitdrukkelijk [illegible], [illegible] de [illegible] [illegible] het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van de [illegible], maar ik wil [illegible] [illegible] [illegible] om [illegible] [illegible] Raad [illegible] [illegible] in [illegible] ik nl. de zware verhouding van de uitgaven van het onderwijs m.b.t. de totale [illegible] van onze begroting. Ik wil [illegible] verzoeken [illegible] rekening te houden [illegible] de [illegible] vraag niet bij [illegible] of bij de [illegible], maar bij het [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zijn gebracht, [illegible] studies [illegible]

De vergadering wordt voor een half uur geschorst.

De Voorzitter heropent de vergadering.

[illegible]: Señor presidente, [illegible] na mi por di- [illegible] [illegible] [illegible] papiamento. Señor Presidente, na [illegible] mi ta [illegible] y [illegible] na Señor [illegible] [illegible] su [illegible] na un di mi [illegible]. Y [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible].
Señor Presidente, na [illegible] di dokter na Sevaco [illegible] [illegible] [illegible]. Ta un cos [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Y [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ta pidi Señor Presidente, [illegible] señor [illegible], [illegible] [illegible] po- sibel, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tin [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible].

Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] de Voorzitter, [illegible] [illegible] ik [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] worden gebrachte punten, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] genomen.

inderdaad, als wij dat zo bekijken, zeer simpel, maar volgens mij zeer belangrijk. De patienten komen naar de dokter en blijven daar een, twee, soms vier uren wachten. Dat vind ik niet zo aangenaam. Daarom vraag ik U, Mijnheer de Voorzitter, om zo gauw mogelijk kliniek-toiletten te laten installeren te Savaneta. Ik wil tegelijkertijd mijn verzoek verder laten strekken en vraag dat er overal op Aruba waar er klinieken zijn om daar toiletten te doen installeren.
Ik dank U.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik ben zeer dankbaar aan U en ook zeer blij om te vernemen dat er gisteren een waarschuwing in de krant stond omtrent de vreemde arbeidskrachten. Ook is het een verheugend nieuws dat een strenge contrôle zal worden toegepast. Ook omdat 300 à 400 vreemdelingen naar hun land in 1959 teruggekeerd zijn. Alleen verzoek ik U Mijnheer de Voorzitter, als hoofd van de plaatselijke Politie, als vertegenwoordiger van de Landsregering, om dit probleem door te zetten en geen moment dit los te laten. Want dit probleem heerst niet van vandaag, maar loopt reeds jaren, en de tijd is nu aangebroken om het daadwerkelijk aan te pakken.
Van Gedeputeerde Henriquez heb ik vernomen dat niet minder dan 39 meisjes in Holland op dit ogenblik zijn om te studeren voor verpleegster. Het is zeer verheugend nieuws, Mijnheer de Voorzitter en ik ben dan ook zeer blij om dit te horen, maar niet alleen bij verpleegsters, Mijnheer de Voorzitter, zou het er op aankomen, maar ook in de particuliere bedrijven, bijv. als men krachten nodig zou hebben om de vreemde arbeidskrachten te verplaatsen, stenografen en andere administratieve krachten nodig zou hebben om deze mensen te vervangen en als deze onderwijsregeling niet hier op het eiland aanwezig is, ook aan die categorieën de gelegenheid te geven om in het buitenland te gaan studeren. Zodoende pakken wij het probleem reëel aan en werken wij meer effectief om het probleem der werkeloosheid op te lossen.

Mijnheer de Voorzitter, over de voorschotten van landbouw, veeteelt en visserij, was het niet mijn bedoeling geweest om te vragen over de bestaande situatie, die ken ik wel, want Gedeputeerde Henriquez heeft gezegd, dat als er serieuze candidaten zijn, dan komen ze wel in aanmerking. Mijn idee was juist, dat men een regeling schept, net zoals bij de watertarieven, waarbij het Bestuurscollege bereid is om het bedrag van F. 500,-- te lenen als een voorschot voor landbouw, veeteelt en visserij, zonder veel "strings -attached", maar bij die F. 2.000,-- zijn nu op het ogenblik veel "strings -attached". Ik vraag alleen ter bevordering van de veeteelt, visserij en landbouw, om het probleem der werkeloosheid de kop in te drukken, deze mensen die het initiatief voor deze bedrijven zouden hebben, in de gelegenheid te stellen om er ook een aanvang mee te maken.
Maar nu moeten ze een rekest indienen en maanden lang wachten en aan verschillende eisen voldoen. Ik ben de mening toegedaan, dat als de Overheid over zou gaan om F. 500,-- voorschot te verlenen en ook die bekend te maken aan de bevolking door de voorlichting, zodat zij weten wanneer zij bij de Over-

mij zeer belangrijk. De [illegible] komen [illegible] dokter [illegible] blijven daar [illegible], maar [illegible] worden. Het vind ik [illegible]. [illegible] vraag [illegible] Mijnheer de Voorzitter, om zo gauw mogelijk [illegible] Kliniek [illegible] instellen te benoemen. Ik zal [illegible] mijn verzoek verder [illegible] strekken en vraag dat er overal [illegible] waar er Klinieken [illegible]

[illegible]

[illegible] ing in de kant [illegible] de v[illegible]

[illegible] ik is het een [illegible] dat [illegible] [illegible] zal worden te [illegible] ook [illegible] 700 [illegible] [illegible] over het land in [illegible] zijn [illegible]

Mijnheer de Voorzitter, als hoofd van de [illegible] [illegible], [illegible] van de [illegible], om [illegible] problemen door te zetten en geen moment dit los te laten. Want dit probleem bestaat niet van vandaag, maar loopt reeds jaren, en de tijd is nu aangebroken om het daadwerkelijk aan te pakken.

Gedeputeerde Henriques heb ik vernomen dat niet minder dan 39 meisjes in Holland op dit ogenblik zijn om te studeren voor [illegible], [illegible] zeer [illegible], Mijnheer de Voorzitter [illegible] maar niet alleen bij [illegible], Mijnheer de Voorzitter, om het er op aankomen, maar ook in de [illegible] bedrijven, bijv. als men krachten nodig zou hebben om de [illegible] [illegible] ten te verplaatsen, [illegible] [illegible] krachten nodig zou hebben om [illegible] te [illegible] [illegible] [illegible] niet [illegible] op het [illegible] ook aan die [illegible] [illegible] in het

[illegible]

Mijnheer de Voorzitter, [illegible] voorschotten van [illegible], veeteelt en visserij, was het niet in [illegible] gewest om te vragen over de bestaande situatie, die ken ik wel, want Gedeputeerde Henriques heeft [illegible] [illegible] zijn, dan komen ze wel in [illegible]. Mijn idee was [illegible] dat men een regeling schept, net zoals bij de waterbronnen, waarbij het [illegible] om het bedrag van [illegible] te lenen als een voorschot [illegible], veeteelt en visserij, zonder veel [illegible], want [illegible] 2.000,-- zijn niet het bedrag voor "[illegible]". Ik vraag [illegible] [illegible] de [illegible], veeteelt en [illegible], om het probleem der werkloosheid [illegible], [illegible] die [illegible] voor [illegible] zouden hebben, in de gelegenheid te stellen [illegible] [illegible] te maken.

heid aankloppen, ook die F. 500,-- ontvangen. Maar natuurlijk niet dat men een laatje openmaakt en aan iedereen die daar aanklopt, zeggen: Hier heb je F. 500,--; dat bedoel ik niet, mijnheer de Voorzitter. Maar mensen die reeds aanvang hebben gemaakt op zeer kleine schaal, mensen die terreinen bezitten, mensen die een tuintje bezitten, aan die personen, maar niet aan iemand die niets bezit en aan komt kloppen voor F. 500,-- voorschot. Die mensen meen ik niet, Mijnheer de Voorzitter. Ik meen ook serieuze mensen die deze bedrijven willen uitoefenen.
Ook, Mijnheer de Voorzitter, ben ik zeer verheugd met de mededeling van de heer Henriquez dat zeer spoedig het Bestuurscollege een F. 1,-- tarief per ton, onder bepaalde voorwaarden, een regeling in het leven zou roepen voor deze zelfde categorie mensen. Het is voor landbouw, veeteelt en visserij. Ik hoop dat heel spoedig deze regeling het licht zal zien.

Mijnheer de Voorzitter, de heer de Cuba had het over de opening bij Smal. Ik heb dit naar voren gebracht en ben zeer dankbaar voor zijn toezegging en ik zal afwachten hoe deze zaak afloopt.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Petrona heeft mij geantwoord over de straatverlichting die mij helemaal niet bevredigt. Het bevredigtmij niet, Mijnheer de Voorzitter, want als volkvertegenwoordiger, speciaal van San Nicolas, al ben ik wettelijk van het eilandgebied Aruba, maar ik vertegenwoordig toch dat distrikt, dat hij mij niet kan zeggen waar de lichtpunten zou komen en misschien komt het omdat de heer Petrona afwezig was, maar in de toelichting bij de straatverlichting staat het duidelijk. Wij menen daarom dat het aanbeveling verdient om thans op grote schaal tot uitbreiding van de straatverlichting over te gaan. Een onderzoek op ons verzoek ingesteld door de Politie en de dienst van Openbare Werken heeft gewezen dat de volgende aantal lampen moeten worden bijgeplaatst. O'stad en omgeving 126, San Nicolas, Savaneta en omgeving 86, buiten distrikten 64, zodat de Politie en Openbare Werken op de hoogte zijn, waar deze lampen moeten komen. Daarom verzoek ik de heer Petrona of hij van Openbare Werken kan uitvinden of de verlichting wordt aangebracht bij de wijk Brasil, omdat het daar een grote woonwijk is en zij zitten daar al 5 jaren zonder verlichting. Deze mensen hebben reeds tweemaal een rekest ingediend, ik ben zelf persoonlijk bij de heer Petrona geweest met dat rekest in mijn hand, dat is meer dan een jaar geleden, omdat het rekest was verdwenen en daarom heb ik belangstelling voor deze zaak en verzoek ik de heer Petrona om nog eens na te gaan, omdat in de Memorie van Toelichting duidelijk staat, dat er een onderzoek is ingesteld door Openbare Werken en de Politie. Dus ergens is er een rapport aanhangig, Mijnheer de Voorzitter.
De heer Petrona heeft het ook gehad ovet het minimum-loon en ik heb ook over het minimum-loon gesproken. Mijnheer de Voorzitter, hoe kan ik aan Sociale Zaken gaan rapporteren dat een bouwbedrijf of een particulier, aan iemand een te lage loon betaalt, wanneer er geen minimum loonregeling bestaat. Hij zegt weer als er een minimum loonregeling komt, dan moet het niet discriminerend zijn. Ik ben het met hem eens. Het moet zijn

over de gehele linie. Maar ik wil alleen erop wijzen, dat men moeilijk iets kan rapporteren aan Sociale Zaken, wanneer er geen wettelijke bepaling bestaat. Op mijn verzoek voor minimum loonregling kom ik later terug.
De heer Petrona verschilde van mening met mij over de A.T.S. en ik verschil ook van mening met hem over zijn antwoord. De A.T.S. kost ons F. 500.000,-- per jaar of bijna F. 493.662,--. Hij zegt dat veel jongens naar Nederland zijn gegaan van deze zelfde A.T.S., maar als ik het goed heb, is tot op dit ogenblik 1 jongeman teruggekomen van Nederland met H.T.S. en het rapport waar hij het over had vanmorgen, die zegt heel duidelijk dat er weinig belangstelling bestaat voor de U.T.S., want zij zijn begonnen met werktuigbouwkunde, electrotechniek en bouwkunde en nu is alleen de afdeling van werktuigbouwkunde over. Zo is het inderdaad ingekrompen. Misschien zitten er alleen 5 studenten op deze U.T.S. van de A.T.S. En dan blijft over, Mijnheer de Voorzitter, dat alleen deze jongens naar Holland kunnen gaan. De rest van de afgestudeerden van de A.T.S., zullen alleen maar rondlopen, want ik heb gisteren gezegd dat de A.T.S. geen vakmensen aflevert. De jongens die van de A.T.S. afkomstig zijn, zijn geen vakmensen en waarom moeten wij nu een groot bedrag gaan uitgeven, wanneer deze jongens geen vakmensen zijn. Hij zegt, misschien ligt de oplossing in de eenvoudig vakonderwijs. Misschien is dat wel de oplossing, maar dan moeten wij de A.T.S. opdoeken en misschien voor de helft van wat wij nu uitgeven, een betere uitwerking zal zijn voor een eenvoudig vakonderwijs, dan het tot dit ogenblik is voor de A.T.S.ers. Want er zijn meer dan 100 A.T.S.ers, die rondlopen, die geen werk kunnen vinden.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, heb ik tot mijn spijt geen antwoord ontvangen op een paar van mijn vragen en daarom verzoek ik het Bestuurscollege nogmaals om een antwoord. Ik heb geen antwoord gekregen over gehuwde vrouwen, die naar huis gezonden dienen te worden, zodat de ongetrouwde mulokrachten een passende werkkring kunnen vinden.
Ook heb ik geen antwoord ontvangen over een minimum loonregeling. Bij mijn betoog heb ik gezegd dat dit een Landszaak is, maar zou het Bestuurscollege bereid willen zijn om deze zaak zo spoedig mogelijk aan te binden bij de Landsregering en zodoende niet alleen voor de bouwbedrijven, maar ook voor de andere vakken, zoals de heer Petrona naar voren heeft gebracht.
En dan heb ik geen antwoord ontvangen over de woonruimtewet. Ik heb ook er bij gezegd, dat het een landszaak is en om het werkeloosheid-probleem te isoleren moet er een woonruimtewet in het leven worden geroepen. Als er geen woonruimtewet in het leven kan worden geroepen, dan moeten wij maar stoppen met de werkeloosheid, want wij kunnen het probleem dan niet isoleren. In Holland bestaat ook zo'n wet, dus dit is niet iets nieuws, voor de wetgever.
Ook heb ik geen antwoord gekregen op mijn vraag over benoeming van uitgezonde krachten in vaste dienst na 2 of 3 jaren.
Ook heb ik geen antwoord ontvangen op mijn vraag over het probleem van de beroepsvissersop San Nicolas en speciaal met betrekking tot de borden die geplaatst zijn aan de stranden, binnen de Lago concessies door de Esso-club en ik heb daarbij gezegd

dat de Lago-mensen naar mijn bescheiden mening een onrechtmatige daad hebben gepleegd en ik heb daarbij gezegd dat ik ten sterkste protesteer tegen deze gang van zaken.
Mijnheer de Voorzitter, wanneer ik deze antwoorden zou ontvangen, zou ik daarmee genoegen nemen.
Ik dank U.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik ben erkentelijk voor de inlichtingen, die verstrekt zijn door de Gedeputeerden, in de eerste plaats van Gedeputeerde Henriquez en daarbij heb ik goede nota genomen van de toezegging dat in de toekomst, de landbouwers en veehouders kunnen rekenen op een verlaagd tarief, er is gesproken van F. 1,--. Ik zou het lager willen zien, maar als het zo niet kan, dan zal ik tevreden er mee kunnen zijn om dit dan voorlopig in te voeren, welke dan een zekere verbetering betekent en zal dan ten goede komen van deze mensen die vooral de categorie van de gepensioneerden, die zeker gebruik zullen maken van deze gelegenheid om hun land te bewerken en misschien een klein inkomen van hun land te krijgen.

Mijnheer de Voorzitter, verder heb ik ook gezien dat in de begroting werkelijk niets voor wat betreft wegenbouw voor Sta. Cruz is opgenomen, maar/ändere kant, Mijnheer de Voorzitter, verwacht ik dan dat de wegen die daar in aanmerking komen van Sta. Cruz, dat ze dan behoorlijk worden onderhouden en Mijnheer de Voorzitter, verwacht ik dan ook dat in de komende jaren dat dit niet het geval zal zijn, dus dat er geen enkele weg aangelegd of verbeterd wordt. In dit verband heb ik gevraagd omtrent de mogelijkheid van een 3 jarige plan. Ik heb van het antwoord van Gedeputeerde Petrona vernomen, dat hij ook in deze richting denkt. Wat betreft de electrificatie van verschillende plaatsen op Aruba, heb ik reeds meerdere malen hier in deze Raad gesproken en daarbij heb ik verleden jaar reeds een voorstel gedaan om een oplossing te vinden om de barriere te breken van de aanlegkosten. Mijnheer de Voorzitter, hierbij werd als volg te werk gegaan. Ik heb reeds verleden jaar voorgesteld om betrokkene voor de verschillende wegen die aangesloten dienen te worden, 1/3 deel te betalen, het Gouvernement 1/3 deel en de Elmar 1/3 deel. Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat dit een redelijke oplossing is en zodoende kan op verschillende plaatsen die verstoken zijn van licht, zeker aangesloten worden. Gaarne zien wij ook in dit verband plannen van het Bestuurscollege tegemoet.

Mijnheer de Voorzitter, verder heb ik niets vernomen omtrent de dienstwijze van het Bestuurscollege, voor wat betreft de herziening van de salaris van de kleine ambtenaren. Gaarne vernam ik het een en ander over het standpunt van het Bestuurscollege in deze. Ik dank U.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, aangezien ik gisteren in de landstaal gesproken heb, zal ik vandaag ook in de landstaal doorgaan. Maar ik wil een beroep doen op degenen die in deze zaal zitten, die onze landstaal niet kunnen volgen, en ze allemaal vriendelijk adviseren om zo gauw mogelijk deze taal

/aan de

te leren, zodat zij onze taal kunnen verstaan. Het is in hun eigen belang.

Señor Presidente, e contesta cu mi a haya over di e asunto di desgracia di e familia na Sta. Cruz, esey ta informacion cu mi a haya for di miembro di e familia mes. Awor mi no sabi, tin diferencia entre e declaracion di polis y declaracion di familia y ami ta e bemiddelaar meimei di nan. Awor mi no sa ta cua mi mester kere. Pero segun un informacion di un miembro di familia cu nan a worde terroriza. Terroriza mi kemeen un momento panico asina y ainda mas polis ke a treknan y hibanan warda di polis. Awor tal vez nan a comprende robez. Pero asina mi a worde informa, cu nan ké a hibanan of nan a hiba e tata warda di polis y nan ké a hiba e mama tambe warda di polis. Pero mi ta supone cu probablemente e mentalidad di e polis nan holandes ta diferente di e mentalidad di e arubianonan, podice nan a kere cu e tata of e mama por yuda, bo no sa kiko pensa. Ma e caso a sosede asina. E ta masha lamentable anyway.
Den e asunto di polis cu cierto critica cu mi a menciona ayera, mi no ta meen ningun momento di critica Mijnheer de Jager. Mi por bisa cu Mijnheer de Jager ta un bon homber y un bon jefe di polis. Y Mijnheer de Jager ta un homber cu semper ta abierto pa duna toer sorto di coperacion of informacion cu semper nos mester di dje y mi ta contento di mira Mijnheer de Jager como jefe di polis na Aruba. Pero si mi mester menciona cu Mijnheer de Jager a pidi mas polis y e no a haya y esey ta e motivo pa cual nos tin scarsedad di polis na Aruba actualmente. Pero mi ta sigi mas aleeuw ainda. Ta strañami cu jioew di tera, arubianos nan mes, nan no a worde toema den trabao di polis. Tal vez e salario tawata mucho abao. Mi ta kere cu nan a exigi asina tanto diploma promé cu bo por bira polis, cu nan a dicidi cu nan no ta toema e trabao ey. Esey ta trece cu nos ta tene e jioewnan di tera abao cu e trabaonan ey. Asina leeuw cu mi por corda, Señor Presidente, cu den tempo di guerra Arubianonan a sirbi como polis, e tempo ey nos no por a haya polis di Holanda. Y nan tawata bon polis. Y e tempo ey no tawata tin exigencia di diploma pa bira polis, pero asina cu guerra a caba y cu a bira posibel pa haya polis di Holanda, ya arubiano no ta sirbi mas pa polis, y mester cierto diploma pa bira polis. Y esey a cansa cu e personanan cu ta interesa pa bira polis, nan no tawata tin e diploma pa bira, y nan a keda sin worde toema. Y esunan cu tin e diploma, no tawata interesa pa bira polis. Pa esey mi ta sugeri Señor Presidente, pa nos trata pa mehora e asunto aki y trata di trece unda cu nos por forma e group-police of assistent polis of con ke sea nos ké llamé, unda nos por break in jioew di tera cu tin e mes un mentalidad cu e poblacion pa sirbi tambe como polis aki na Aruba. Si e arubianonan tawata bon tempo di guerrra pa ser como polis, despues di guerra nan mester ta mihor atrobe.
Pero mi ta sugeri tambe Señor Presidente, como nos ta schaars di polis, segun mi ta comprende nos tin como 200 y pico mariniers na Savanetakamp, maske cu e ta un body completamente diferente fei di e polisnan. Pero e mariniersnan ey ta come por nada toer dia na Savanetakamp. Mi ta supone cu nos mester paga pa nan coeminda. Mi ta sugeri pa nos pone un parti di e mari-

niersnan ey bao di Mijnheer de Jager, y lagé usanan como polis. Naturalmente e mariniersnan ey no tin un training di polis y nan no por duna proces-verbaal of cosnan asina. Siquiera pa un respet, pa cierto controlnan, por usanan como patrouille of algo asina, haci uso di nan en vez di laganan gewoon asina den kamp. Si mi no a compronde robez Señor Presidènte, mi no a haya contesta ariba e proposicion di speed cu mi a propone pa 60 km y tambe na unda cu mi a pidi pa hiza e aña di rijbewijs pa 21 aña en vez di 18 manera e ta actualmente. Mi ta bolbe druk ariba e asunto aki pa nos limita speed di auto 60 km y hiza e aña di rijbewijs pa 21 aña.

Ariba e asunto di paspoort holandes Señor Presidente, mi no ta satisfecho cu e contesta. Mi ke poentra mas leeuw cuanto categoria di paspoort holandes nos tin anto? Nos tin 2 categoria di paspoort? Ora un persona ingles, frances of chinees loke sea, casa cu un holàndes. Un mujer casa cu un homber holandes, e a bira holandes y e tin derecho ariba un paspoort holandes. No, mi ta supone cu e ta haya e mes un categoria di paspoort cu un holandes di mama y tata holandes. Si ta e mes un categoria di paspoort e ta haya y si e tin un paspoort holandes den su man, ken por stop e na vliegveld pa e drenta? Of ken por stòp di drenta despues cu e toelatings permit loke ta poné ariba? Mi ta haya si nos por stop un persona cu tin un paspoort Holandes di drenta, anto kier decir cu e paspoort no ta valido. Segun mi ta compronde mi a tende cu solamente pa gobieno haya bende F. 2,-- di stampia nan ta duna e toelatings-permit ey, pa nan pone stampia ariba djé. Con verdad e cos ta, mi no sabi, pero ta bon pa nos investiga e asunto aki, pa nos no haya unda nos paspoort holandes ta moestra cu su valido ta masha abao.

Señor Presidente, mi a haya un otro keho awe ariba un otro bar. Esaki ta un bar den Nassaustraat, cu llama Arcos. Mi no sa si Señor Presidente, conoce e bar ey. E ta keda banda di Sr. Niki Habibe. Ey tambe ta un bar unda tin diferente actionan cu no ta presta pa un caya principal cu ta Nassaustraat y mi ta pidi Señor Presidente pa laga polis checque e bar ey.

Señor Presidente, si mi no ta equivoca, mi no a haya contesta tampoco ariba uitrustingstoelage pa rebaha por lo pronto y kité despues. Ya cu nos ta trata di rebaha, pa rebaha e uitrustingstoelage nan ey na un luna di salarismaximum. Mi ta insisti pa nos haci un cambio den e uitrustingtoelage aki.

Na San Nicolas, Señor Presidente, tambe tin cierto situacionan abnormal cu ta toema lugar y mi ke hala atencion di autoridad unda nos tin cierto cantinanan clandestinamente ta operando Cantinanan sin vergunning, personanan cu ta gana nan pan bon ganá door di bende bebida bao man. Esey ta sosede mas tanto despues di 12'or di anochi cu e otro cantinanan sera y e ora e mundo ta pa nan. Y nan ta bende bebida e ora ey clandestinamente cu hende. Pa di promer nan no tin derecho pa bende bebida y di dos bebida ta un cos masha strafbaar si bo bendé si bo no tin vergunning. Laga nos checque ariba e cantinanan clandestiennan ey. Ariba e contesta cu mi a haya over pa nos duna

un ayudo financiero na e institucion Alcohol Anonimo, a kedami masha straño con e organisacion por existí ora e no tin financias. Pero en todo caso como nan no ta acepta e ayudo financiero, pero mi ta pidi Bestuurscollege pa laga nos dunanan support moral of lo ke sea cu nos por yudanan cu né, si nan ké pa nos verf nan barak of duna nan stoel. Pasobra mi ta pidi boso nan toer aki den, bosonan no lubida, ariba e consume di bebida aki na Aruba cu ta 2.000.000 liter pa 11 luna, Señor Presidente.

Mi ta contento di tende cu nos ta bay haya un cirugano mas. Mi ta spera cu e lo ta un bon cirugano, pero mi ta sigi para ariba, Señor Presidente, cu en lo futuro nos lo duna oportunidad pa bini dokter di otro nationalidad tambe y laga nos habri porta pa nos haya un bon servicio, bon specialistanan. Mi a ripara cu hopi biaha mi ta tende cu un persona a bay Curacao of Caracas, pasobra e tin un malesa cu e dokternan aki na Aruba no ta compronde. Na Curacao of Caracas si e ta worde curá, y na Aruba e dokter no ta compronde. Mi ta supone cu un dokter cu no ta compronde un malesa, no ta un bon dokter. Asina ta cu mi ta haya cu nos falta di algun dokternan cu ta un poco mas mihor specialista y cu ta specialisa den cierto malesa, internista, dokternan pa examina cabez y diferente departamento cu nos por duna un bon servicio den esey.

Mi no ta eens cu e contesta di e asunto di vistoernooi y cu ta persona capaz nan a pone den e commission. Ké decir anto, cu no tin persona capaz den distrikt? Mi ta laga Bestuurscollege sabi, Señor Presidente, cu hendenan di distrikto ta asisti na e mes un schoolnan cu toer e otronan ariba Aruba y nos tin hendenan di distrikto cu a gradua na diferente universidad of colegio na Holanda. Di ningun momento mi por mira of acepta unda pa motivo di capacidad no tin hende di distrikto den e commission ey. Supone cu si ta critica mes un hende ta bay haya door cu e ta den un commission, tin biaha e critico constructivo ta trece cierto experiencia tambe den un persona. Mi ta spera cu den futuro nos lo mira pa e asunto ey no toema luga mas na e manera ey.
E asunto di e persona di Noord cu a muri na hospitaal, Señor Presidente, segun mi ta compronde ta Dr. Bijl a haci e investigacion y a resulta cu no ta asina. Pero asina ami a wordo informa door di su parientesnan. Ariba e asunto di botica, Señor Presidente, mi ta desea di mira un botica, mi no kemeen toer, pero un siquiera cú por ta habri 24 ora pa dia. Mi no kemeen e sevicio di nachtdienst so, pasobra e servicio di nachtdienst no ta traha. Manera cu mi a bisa caba, cu mi mes a mira den un caso unda cu ni morgendienst tawatin, corda pa tin nachtdienst. Kier decir, cu mi ke mira un sistema unda un botica ta keda habri 24 ora pa dia.

Ariba e asunto di voorschot, cual cierto empleado di gobierno a hayé pa motivo cu nan mester coempra un auto di F. 5.000,-- pa nan servicio, Señor Presidente, como mi no a traha na gobierno nunca, tal vez mi no tin bastante experencia den e asunto aki, pero mi ke puntra, si un Arubiano bay Holanda y bay traha aya y si e pidi un voorschot di F. 5.000,-- Antilliano cu ta

F. 10.000,-- holandes, mi ta sigur cu e no ta hayé. Mi ta kere cu e no ta haya un voorschot ni pa e cumpra un bicycle, corda pa e coempra un auto. Pesey mi ke mira cu den futuro nos por cambia e systema di voorschot ey, na un manera mas simpel of un manera na unda cu nos no ta duna voorschot tanto grandi pa coempra auto.

Ariba e asunto di Kadaster y Domeinbeheer, e dificultadnan technico cu ta exsisti, probablemente ta for di mi conocemento pero mi no ta mira un motivo asina tanto grandi of asina tanto straño, caminda cu nos por uni e dos departamentonan cu otro. Experiencia ta moestra nos, cu nacionan mes ta uni cu otro, awor corda Domeinbeheer cu Kadaster. Mi ta kere cu tambe ta posibel cu nos por uni dos departamento di gobierno cu otro.

Señor Presidente, ariba e asunto di commissie di minimumloon lo cual tin actualmente y cu mi mes ta un miembro, nos autoridad ta asina tanto limita cu solamente cierto personeel so nos por trata pa salario. En verdad Señor Petrona tin razon unda cu probablemente mi no a detalla e asunto completamente ayera tardi. Mi kemeen cu e commission ey ta bay controla solamente e casonan conoci. E minimum commissie ey mester ta di un systema cu cierto autoridad unda nos ta stipula minimumprijs pa toer trahado ariba Aruba. Trahadonan den toer instancia di Aruba. Naturalmente tin instancias ariba Aruba cu ta paga mas barata cu otro. Un metsla na Lago ta gana mucho mas cu un metsla aki bao y un peon mescos. Pero di toer manera mi ke hala atencion di Bestuurscollege unda nos ta hiba e asunto aki na oreja di Regering pa nos breid uit e minimumlloon-commissie na un manera cu e ta bay bin tambe autoridad pa stipula minimumloon pa toer trahado ariba Aruba. Di e manera ey nos ta limita e posibilidad unda cu cierto contratistanan, mi no kemeen Petrona & Croes, por exploita obreronan aki na Aruba pa motivo di desempleo.

Señor Presidente, ariba e asunto di onderwijzer probablemente mi ta fout, pero mi ke laga Señor Presidente, sabi cu mi ta insisti pa nos trece e systema di hulponderwijzer. Mi no ta mira pakiko toer onderwijzer mester bay siña na Holanda. Mi ta moestra un comparacion, Señor Presidente. Tempo cu nos a bay school, ta ken a siña nos na school? Un no ta maestro di Holanda a siña nos y a lo menos nos a worde bon siña. Quanto personas cu a bay school hunto cu nos, ta ocupa posicion di llabi awe. Y fuera di esey nos tin di trata na prepara nos tempo aki nan na Antillas of Aruba mes. Laga nos supone, mi no ta desea un guerra, supone enemigo a coy Holanda, nan a bezet e, ta na unda nos ta haya nos maestronan en lo futuro? A lo menos aki na Aruba mes nos mester coeminza train nan. Asina ta mi no ta mira ningun motivo pakiko nos no por train nos maesrtonan aki na Aruba mes.

Mi no ta di acuerdo cu e asunto di cierto experto cu ta traha na Dienst Openbare Werken, tambe e ta trahando pa un aseguro di bida, como motivo cu e ta unico ariba Aruba cu por haci e trabao ey. Mi no ta eens cu esey. Naturalmente e ta esun cu ta atrae. Pero cu e ta e unico homber ariba Aruba cu nan por han-

ja, esey si no ta verdad. Mi no ta mira mucho cos den calcula daño di un auto. Nos tin hopi hende ariba Aruba cu por haci esey tambe. Esaki ta un asunto di amigo, unda paysano y amigo y esey nos kier. Claramente nan ta bin cu e contesta cu nos no por hanja un hende ariba Aruba, pa esey ta esey nos kier. Ami ta hanja si nan bin na Bestuurscollege cu e palabra ey cu nos no por haya ariba Aruba un homber pa e trabao ey, mi ta haya cu Bestuurscollege mester bisa nan cu no uno, pero mas cu uno boso por haya ariba Aruba pa e trabao ey.
Mi ta supone cu nos tin un systema of algo na vigor, caminda cu nos ta prohibi e trahadonan mas abao, manera e Portugesnan cu tambe ta limpia hoffi di hende atardi despues di nan trabao y cu nan no ta suppose di haci esey mas. Mihor dicho un sol trabao un persona por hanja. Naturalmente nos mester trata, no solamente ariba e Portugesnan of e personanan di e trabao ey, pero tambe nos mester waak ariba toer rango di trabao. Mi sa un persona cu ta traha na Lago y nan ta tene boeki afó tambe pa comerciantenan. Personanan cu ta traha na instancia cu tin un vast job, pero tambe nan tin un side-job door di traha cu un otro instancia. Y eseynan ta limita e posibelidad unda un otro hende por hanja e trabao ey. Pa esey mi ta hala atencion di Bestuurscollege pa nos trata na llega na unda un persona cu ta ocupa dos posicion na e mes un tempo. Señor Presidente te asina leeuw y mi lo bin back despues ora cu nos trata e puntonan di e begroting. Masha danki.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, met betrekking tot het antwoord, dat ik gekregen heb op het geval van het ongeluk in een gezin te Santa Cruz, wil ik zeggen, dat het hier infomaties betreft, die ik van de familie-leden zelf heb gekregen. Ik weet niet hoe het komt, maar de verklaring van de politie verschilt met die van de familie en ik ben de bemiddelaar tussen beide partijen. Nu weet ik niet wie ik moet geloven, maar volgens inlichting van een gezinslid zijn zij geterroriseerd geworden. Met terroriseren bedoel ik, dat de politie hen op zulk een tragisch moment naar de wacht wilde meenemen. Nu kan het zijn, dat zij verkeerd hadden begrepen. Maar mij werd medegedeeld, dat de politie de vader wilde of had meegenomen naar de politie-wacht en dat zij de moeder ook had willen meenemen. Maar ik veronderstel, dat de mentaliteit van de Hollandse agenten anders is dan de mentaliteit van de Arubanen, misschien verkeerden zij in de veronderstelling, dat de vader en de moeder er schuld aan hadden, men weet niet wat te denken. Maar de zaak is zo gebeurd. Het is in ieder geval zeer te betreuren.
Toen ik het gisteren had over de politie en kritiek uitsprak hierover, heb ik geen moment op de heer de Jager gedoeld. Ik kan zeggen, dat de heer de Jager een goed mens is en een goede chef. En de heer de Jager is een persoon die altijd bereid is om zijn medewerking te verlenen of inlichtingen te verstrekken die wij van hem verlangen en ik ben blij de heer de Jager als hoofd van politie hier op Aruba te zien. Maar wel moet ik zeggen, dat de heer de Jager om meer politie-agenten heeft gevraagd, die hij niet heeft gekregen en daarom hebben wij nu een tekort aan politie-agenten op Aruba. Maar ik ga hier nog verder. Het verwondert mij,

dat landskinderen, dus de Arubanen zelf, niet worden opgemonen in het werk van de politie. Misschien was het salaris te laag, ik geloof, dat men zoveel diploma's heeft geëist om politieagent te kunnen worden, dat zij besloten hebben, dat werk niet te aanvaarden. Dit brengt met zich mee, dat wij de landskinderen in deze werkzaamheden verhinderen en tegenwerken. Voor zover ik mij kan herinneren, Mijnheer de Voorzitter, hebben Arubanen gedurende de oorlog als politieagenten gediend; wij konden toen geen politieagenten uit Nederland krijgen; zij waren goede politieagenten, toendertijd bestond de eis voor diploma's niet om agent te worden, maar zodra de oorlog voorbij was en het weer mogelijk werd politieagenten vanuit Nederland te laten overkomen, deugden de Arubanen niet meer voor politieagent en heeft men bepaalde diploma's nodig om politieagent te worden. Dit had tengevolge, dat zij die geinteresseerd zijn om politieagent te worden, maar die geen diploma's hebben om politieagent te worden, niet worden aangenomen. En zij, die wel het diploma bezitten hebben geen interesse om politieagent te worden. Daarom stel ik hier voor, Mijnheer de Voorzitter, dat wij trachten deze aangelegenheid te verbeteren en zien te bereiken, dat er groep-politie of assistent-politie of hoe dieook genoemd mag worden, gevormd worden, waar wij landskinderen inwerken, die dezelfde mentaliteit hebben als de bevolking, om ook als politieagent dienst te kunnen doen, hier op Aruba. Als de Arubanen voor politieagenten deugden gedurende de oorlog, dan moeten zij na de oorlog zelfs beter zijn. Maar ik wil ook een ander voorstel doen, Mijnheer de Voorzitter, daar wij een tekort hebben aan politieagenten. Als ik het goed heb, dan hebben wij een 200-tal mariniers in het kamp te Savaneta. Die vormen weliswaar een geheel ander lichaam dan de politieagenten. Maar die mariniers eten iedere dag voor niets in het Savaneta-kamp. Ik veronderstel, dat wij voor hun eten moeten betalen. Ik stel voor, om een onderdeel van dat marinierskorps onder de heer de Jager te stellen en dat hij deze mariniers gebruikt als politieagenten. Die mariniers hebben uiteraard geen politietraining en zullen geen proces- verbaal kunnen opmaken of dergelijke dingen. Zij kunnen tenminste een zeker respect afdwingen bij de een of andere controle, men kan hen gebruiken voor patrouille-diensten of iets dergelijks. Men kan gebruik van de mariniers maken in plaats van hen zomaar ledig te laten in het kamp.

Mijnheer de Voorzitter, als ik het niet verkeerd heb begrepen, dan heb ik ik geen antwoord gekregen op mijn voorstellen inzake het snel- rijden, waarbij ik heb voorgesteld om de maximum snelheid te bepalen op 60 km en waarbij ik gevraagd heb om de leeftijd, vereist voor het verkrijgen van rijbewijs te verhogen tot 21 jaar in plaats van 18 jaar, zoals het thans bestaat. Ik wil nogmaals nadruk leggen op dit verzoek om de maximum snelheid te stellen op 60 km en de leeftijd te verhogen tot 21 jaar.

Wat betreft de kwestie van het Nederlands paspoort, ben ik niet tevreden met het antwoord, Mijnheer de Voorzitter. Ik wil verder vragen hoeveel categorien Nederlandse paspoorten er eigenlijk zijn? Hebben wij twee categorien paspoorten? Wanneer een

[illegible], [illegible] de Ambonezen zijn, zij worden opge-
nomen in het korps van de politie. Hierin was het criteria te leeg, ik geloof, dat men [illegible] diploma's heeft geëist om politieagent te kunnen worden, als zij bepaalde hebben, dat [illegible] niet [illegible]. Dit bracht met zich mee, dat wij de Ambonezen in onze werkzaamheden verhinderen en tegenwerken. Voor zover ik mij kan herinneren, Mijnheer de Voorzitter, hen-

---

wij konden toen geen politieagenten uit Nederland krijgen; zij waren goede politiemensen, [illegible] bestond de [illegible] voor Ambonezen [illegible] werden, maar zonder de [illegible] voor-[illegible] was en het weer mogelijk werd politieagenten van Nederland te laten overkomen, deugden de Ambonezen niet meer voor politie, [illegible] speciale diploma's [illegible] om politieagent te worden. [illegible] tengevolge, dat zij die geïnteresseerd zijn om politieagent te worden, maar die geen diploma's hebben om politieagent te worden, niet worden aangenomen, en zij, die wel het diploma bezitten hebben geen interesse om politieagent te worden. Daarom stel ik hier voor, [illegible] de [illegible], [illegible] gelegenheid te [illegible] te bewijzen, dat er groep-politie of [illegible]-politie [illegible] worden, gevormd worden, waar zij [illegible] kunnen werken, die dezelfde pariteit hebben als [illegible], en ook als politieagent dienst te kunnen doen, [illegible]. Als de Ambonezen voor politie-[illegible] zij in de [illegible] niet beter zijn, dan ik wil ook een ander voorstel doen, Mijnheer de Voorzitter, daar wij een tekort hebben aan politieagenten. Als ik het goed heb, dan hebben wij een 200-tal mariniers in het kamp te Sevenster. Die vormen weliswaar een geheel ander lichaam dan de politieagenten. Maar die mariniers zijn [illegible] voor niets in het Sevenster-kamp. Ik veronderstel, dat wij voor hun eten moeten betalen, ik stel voor, [illegible] van het mariniers-korps onder de [illegible] de Jager te stellen en dat hij deze mariniers gebruikt als politieagenten. Die mariniers hebben uiteraard geen politie-training, [illegible] verbaal kunnen opmaken of [illegible]. Zij kunnen tenminste een zeker respect afdwingen bij de een of andere controle, men kan hen gebruiken voor patrouille-diensten of iets dergelijks. Men kan gebruik van de mariniers maken in plaats van hen zomaar ledig te laten in het kamp.

Mijnheer de Voorzitter, als ik het niet verkeerd heb begrepen, dan heb ik ik geen [illegible] op mijn voorstel om [illegible] het [illegible], waarbij ik het voorstel om de maximum amb-[illegible] te brengen op 60 jaar en waarbij ik gevraagd heb om de leeftijd, vereist voor het [illegible] van [illegible] te verhogen tot 21 jaar in plaats van 18 jaar, zoals het thans bestaat. Ik wil nu graag opmerken, dat ik nu mijn voorstel om de minimum amb-[illegible] te stellen op 60 [illegible] en de leeftijd te verhogen tot 21 jaar.

persoon, die Engels, Frans of Chinees of wat dan ook, is met iemand van de Nederlandse nationaliteit trouwt, dan krijgt zij ook de Nederlandse nationaliteit en heeft dan ook recht op een Nederlands paspoort. Ik geloof, dat die persoon een zelfde soort paspoort krijgt, als iemand, die van geboorte de Nederlandse nationaliteit bezit. Als zij een zelfde soort paspoort krijgt en zij een Nederlands paspoort in handen heeft, wie heeft dan het recht om haar tegen te houden op het vliegveld. Wie kan haar beletten binnen te komen op Aruba. Of haar de toelating te weigeren, met wat er op haar toelatingsbewijs geschreven staat. Ik vind, dat wanneer wij iemand, die een Nederlands paspoort heeft het binnenkomen kunnen verhinderen, dit paspoort dan niet geldig is. Zoals ik het begrijp, wordt dat toelatingsbewijs alleen maar door het Gouvernement afgegeven om de 2 gulden aan zegel te kunnen verkopen, dus om er een zegel op te kunnen plakken. In hoeverre dit waar is, kan ik niet oordelen, maar het is wel goed om deze zaak te onderzoeken, opdat wij niet te horen krijgen, dat de waarde van ons paspoort zeer laag ligt.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb vandaag weer een klacht gekregen over een andere bar. Dat is een bar in de Nassaustraat, met de naam "Arcos". Ik weet niet of U die bar kent, Mijnheer de Voorzitter; die bevindt zich naast de heer Niki Habibe. Dat is ook zo'n bar, waar er zoal dingen gebeuren, die niet passen voor een hoofdstraat zoals de Nassaustraat en ik verzoek U, Mijnheer de Voorzitter, om de politie een onderzoek te laten stellen in die bar.

Mijnheer de Voorzitter, als ik mij niet vergis, dan heb ik ook geen antwoord gekregen op mijn voorstel om de uitrustingkosten voorlopig te verlagen om ze daarna geheel te laten vervallen. Nu we toch al trachten te verlagen, laten wij dus die uitrustingskosten verlagen tot maximaal een maandsalaris. Ik sta erop om verandering te brengen in deze uitrustingtoelage. Te San Nicolas bestaan er eveneens zekere abnormale toestanden en ik wil de aandacht vragen van de Overheid voor bepaalde clandestine bars, die heimelijk drank verkopen zonder vergunning en hiermee een aardige boterham verdienen. Dit gebeurt meer ná 12 uur middernacht, wanneer de overige cantines gesloten zijn. Men verkoopt dan in het geheim sterke drank. Om te beginnen hebben zij het recht niet om sterke drank te verkopen en ten tweede is het zeer strafbaar om sterke drank te verkopen zonder vergunning. Laat ons een onderzoek instellen naar die geheime bars. Over het antwoord, dat ik op mijn voorstel heb gekregen om financiele steun te geven aan de instelling Alcoholic Anonymous, ben ik zeer verbaasd te horen dat die instelling geen geldlijke steun aanvaardt. Ik kan niet begrijpen hoe een instelling kan bestaan zonder geld. Maar in ieder geval, daar zij geen geldlijke steun aanvaarden, wil ik het Bestuurscollege verzoeken, om hun dan morele steun te geven, of wat dan ook waarmee wij hun van dienst kunnen zijn,of zij misschien willen dat wij hun barak opverven of dat wij hen stoelen geven. Want ik verzoek U allen hier in deze zaal/niet te vergeten dat de drankconsumptie hier op Aruba 2.000.000 liter bedraagt in 11 maanden, Mijnheer de Voorzitter.

/ om

Het verheugt mij te vernemen, dat wij er nog een chirurg bij krijgen. Ik hoop, dat hij een goede chirurg zal zijn, maar ik blijf erop staan, Mijnheer de Voorzitter, dat wij in de toekomst ook gelegenheid geven aan dokters van andere nationaliteiten om zich hier te komen vestigen en dat wij de deuren openstellen teneinde een goede service te krijgen en ook goede specialisten. Ik heb gemerkt, dat men dikwijls zegt, dat er mensen naar Curacao of naar Caracas gaan voor genezing van een of andere ziekte, die door de dokters hier op Aruba niet begrepen wordt. In Curacao of Caracas worden ze wel genezen en op Aruba begrijpen de dokters de ziekte niet. Ik veronderstel, dat wanneer een dokter een ziekte niet begrijpt, hij geen goede dokter is. Daarom vind ik dat wij enkele dokters, die betere specialisten zijn, die zich in zekere ziekten specialiseren, internisten, dokters voor psychiatrisch onderzoek en ook verschillende afdelingen, waar wij een goede service kunnen geven.

Ik ben het niet eens met het antwoord in verband met het vistournooi en dat er kundige personen aangesteld waren in dat comité. Dat wil dus zeggen, dat er geen kundige personen zijn in de buitendistrikten. Ik wil het Bestuurscollege doen weten, Mijnheer de Voorzitter, dat de mensen van de buitendistrikten naar dezelfde scholen gaan als alle andere op Aruba en dat wij mensen van de buitendistrikten hebben, die aan verschillende universiteiten of colleges in Nederland hun graad hun hebben behaald. Ik kan nooit inzien of aannemen, dat wegens capaciteit er geen mensen van de buitendistrikten in die commissie zitten. Stel dat iemand zelfs kritiek gaat krijgen doordat hij in een commissie zit, dikwijls brengt een opbouwende kritiek een zekere ondervinding bij een persoon. Ik hoop, dat wij in de toekomst ervoor willen zorgdragen, dat deze kwestie niet op die wijze plaatsvindt.

Wat betreft de persoon van Noord, die in het Hospitaal was overleden, zoals ik het begrijp, Mijnheer de Voorzitter, dan was het Dr. Bijl, die een onderzoek heeft ingesteld en bevond, dat het niet zo was. Maar zo werd ik verteld door zijn familie-leden. Wat betreft de apotheken, Mijnheer de Voorzitter, wil ik gaarne een apotheek, ik bedoel nou niet allemaal, maar tenminste één die 24 uur per dag open is. Ik bedoel niet alleen de nachtdienst, want die nachtdienst werkt niet goed. Zoals ik reeds zei, heb ik het zelf meegemaakt, dat er zelfs geen morgendienst was, laat staan nachtdienst. Ik wil dus een systeem zien, waarbij een apotheek 24 uren per dag openblijft.

Wat betreft de kwestie van het voorschot, dat een bepaalde Gouvernements-ambtenaar heeft ontvangen omdat hij een auto moest kopen van F. 5000,--, ten behoeve van de dienst. Mijnheer de Voorzitter, daar ik nog nooit bij het Gouvernement heb gewerkt, heb ik misschien niet genoeg ervaring op dit gebied, maar ik wil hier even vragen, wanneer een Arubaan naar Nederland gaat en daar gaat werken en hij om een voorschot vraagt van F. 5000,-- Antilliaans, dus F. 10.000,-- Nederlands, ben ik er zeker van, dat hij het niet krijgt. Ik geloof, dat hij zelfs geen voorschot krijgt om een <u>fiets</u> te kopen, laat

staan een wagen. Daarom zag ik gaarne, dat in de toekomst, dit voorschotten-systeem gewijzigd wordt, tot een eenvoudiger systeem of op een wijze, waarbij wij geen grote voorschotten geven om auto's te kopen.

Over de zaak Kadaster en Domeinbeheer; de technische moeilijkheden die bestaan vallen buiten mijn weten, maar ik zie niet zo'n grote of zo'n vreemde reden, waarom wij die twee diensten niet met elkaar zouden kunnen verenigen. De ondervinding heeft ons gewezen, dat zelfs naties zich met elkaar verenigen, laat staan Domeinbeheer met Kadaster. Ik geloof, dat het ook mogelijk is om twee Gouvernementsdiensten met elkaar te verenigen.

Mijnheer de Voorzitter, over de kwestie van de minimum-looncommissie, zoals die nu bestaat en waarvan ik een lid ben, onze bevoegdheid is zo beperkt, dat wij slechts van een bepaalde groep personeel het salaris kunnen behandelen. De heer Petrona heeft inderdaad gelijk, wanneer hij zegt, dat ik misschien niet geheel in bijzonderheden ben getreden in die kwestie gisteren middag. Ik bedoel, dat die commissie slechts de bekende gevallen gaat controleren. Die minimum looncommissie moet een zodanige bevoegdheid hebben, waarbij minimumprijzen voor alle arbeiders op Aruba kunnen worden bepaald. Arbeiders in alle takken en werkkringen op Aruba. Er zijn uiteraard instanties op Aruba die goedkoper betalen dan andere. Een metselaar bij de Lago verdient veel meer dan een metselaar hier buiten, zo ook een peon. Maar in ieder geval wil ik de aandacht van het Bestuurscollege vragen om deze aangelegenheid ten ore te brengen van de Regering, om de bevoegdheden van de minimum looncommissie zodanig uit te breiden, dat het minimum-loon van alle arbeiders op Aruba door die commissie vastgesteld wordt.
Op die wijze beperken wij de moglijkheid, dat bepaalde aannemers, ik bedoel hier niet Petrona en Croes, de arbeiders kunnen uitbuiten hier op Aruba, vanwege de werkeloosheid.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de kwestie van de onderwijzers, kan ik mij vergissen, maar ik wil U, Mijnheer de Voorzitter, laten weten, dat ik er op blijf staan om het systeem van hulp-onderwijzers in de praktijk te brengen. Ik zie niet in waarom alle onderwijzers naar Nederland moeten gaan om te studeren. Ik wil het hier met een voorbeeld aantonen, Mijnheer de Voorzitter. Toen wij naar school gingen, wie heeft ons op school geleerd? Het waren geen onderwijzers uit Nederland, die ons leerden en wij werden op zijn minst goed onderwezen. Hoeveel personen, die samen met ons naar school gegaan zijn, bekleden heden niet een sleutelpositie. En bovendien moeten wij zien de voorbereiding hier in de Antillen of op Aruba zelf door te maken. Stel nou eens, ik wens geen oorlog, maar stel dat er een oorlog komt, stel dat de vijand Nederland bezet, waarvandaan zullen wij onze onderwijzers in de toekomst betrekken. Wij moeten op Aruba beginnen met hen minstens een voorbereiding te geven. Ik zie dus niet in waarom wij onze onderwijzers niet op Aruba zelf kunnen voorbereiden. Ik ben het niet eens met het geval van een zekere deskundige, die bij Dienst Openbare Werken werkt en die tevens voor een levensverzekering werkt, daar hij

de enige zou zijn op Aruba die dat werk zou kunnen doen. Ik ben het daar niet mee eens. Natuurlijk is hij de persoon die het meest bevalt. Maar dat hij de enige persoon is op Aruba, die men kan vinden, dat is niet waar. Ik zie nou niet zoveel werk in het taxeren van schade aan een wagen. Wij hebben veel mensen op Aruba, die dat werk ook kunnen doen. Dit is meer een kwestie van vriendje, een kwestie van vriendje en landgenoot en die willen wij hebben, uit. Natuurlijk komen zij met het antwoord "Wij kunnen niemand anders vinden op Aruba, daarom willen wij die hebben". Ik vind, dat wanneer zij bij het Bestuurscollege komen en zeggen dat zij op Aruba niemand kunnen vinden voor dat werk, het Bestuurscollege hen moet zeggen, dat zij niet een, maar meer dan een persoon op Aruba kunnen vinden voor dat werk
Ik veronderstel,dat wij 'n richtlijn of zoiets hebben, waarbij het verboden is aan lagere arbeiders (zoals b.v. de Portugezen, die na hun werk de tuintjes onderhouden van derden), dat zij geen werk voor derden mogen doen. Met andere woorden elke persoon kan maar een baan hebben. Natuurlijk moeten wij erop toe zien, dat dit nietalleen op de Portugezen of de personen die dat werk doen, wordt toegepast, maar ook op alle rangen in het werk. Ik ken een persoon, die bij de Lago werkt en die buiten ook de boeken bijhoudt voor handelaren. Personen, die een vaste baan hebben, maar die ook een bijbaan hebben, door voor derden te werken. En die mensen verkleinen de kans voor anderen om dat werk te krijgen. Daarom wil ik het Bestuurscollege erop wijzen, dat wij moeten zien te komen tot een systeem in het leven te roepen voor die personen die twee positiestege " bekleden. Mijnheer de Voorzitter, hier stop ik en ik zal erop terugkomen, wanneer wij de begroting puntsgewijze gaan behandelen.
Ik dank U.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van hetgeen ik gisteravond naar voren heb gebracht i.v.m. de Vreemdelingendienst, zou ik willen zeggen dat ik gisteravond nog een uitleg van de heer de Jager heb gehad en nu ik op de hoogte ben van het een en ander, kan ik wel begrijpen dat deze mensen wel eens uit hun slof schieten. Ik heb dit eigenlijk niet voor-gebracht om iemand te treiteren, maar het algemeen belang heb ik voor ogen gehad. Want ik ben van mening, vooral als ambtenaar, dat wij elkanders gezag hoog dienen te houden. Ik was aanvankelijk van plan om met een voorstel te komen en dit betreft niet alleen de Vreemdelingendienst, maar voor alle overheidsdiensten was ik van plan om voor te stellen of het niet mogelijk zou zijn om een soort cursus te geven in "public relations", zodat de ambtenaren van overheidsdiensten zouden weten hoe zij zich dan tegenover het publiek moeten gedragen.
Omtrent de post, Mijnheer de Voorzitter, wil ik U alvast bedanken voor de in deze te nemen moeite en ik kan U garanderen dat de mensen in de buitendistrikten reuze blij hiermee zullen zijnals zij in de gelegenheid gesteld worden hun brieven in hun buurt zelf te kunnen posten.
Wat de Bernardstraat betreft, Mijnheer de Voorzitter,zou ik het Bestuurscollege in overweging willen geven, U hebt gezegd dat de straat nogal smal is, om desnoods een één richtings-

verkeer van te maken.
Wat ik gisteravond gevraagd heb i.v.m. de verhoging van de salarisschaal van de bodes daar, heb ik geen antwoord op mogen ontvangen.
Wat het antwoord van de heer Wernet betreft, wil ik echter de hoop uitspreken, dat het rapport van de telefoondienst niet al te lang op zich zal laten wachten. Trouwens heb ik meer malen voor het publiek gepleit en ik kan wel zeggen dat voor de Telefoondienst meestal prompt gehandeld werd i.v.m. deze wensen en ik hoop dat dit ook in de toekomst blijft gebeuren.
Wat de bachelors quaters betreft ben ik blij te vernemen dat het Bestuurscollege de toiletten al heeft aanbesteed, maar ik hoop ook dat hier aan met bekwame spoed gewerkt zal worden.

Wat ik naar voren gebracht heb i.v.m. licht en water, wat dagelijkse behoeften zijn, heb ik geen antwoord mogen ontvangen. Ik geloof dat er een regeling bestaat, dat als men licht en water aanvraagt, dat de eigenaar een formulier moet tekenen, waarin hij dan verklaart dat hij geen bezwaar heeft. Daarom zou ik het Bestuurscollege willen vragen of het niet mogelijk zou zijn om iemand op San Nicolas te machtigen om deze formulieren te tekenen voor de Overheid, want het lijkt me een beetje moeilijk voor deze mensen om naar de stad te rijden om zo'n formulier te tekenen, meestal hoort men, ja, kom maar morgen terug en het zijn on en minvermogenden die daar wonen.

Wat de heer Petrona gezegd heeft omtrent de Pastoor Hendrikstraat bij Wayaka, geloof ik dat het niet de juiste oplossing zou zijn om een eenrichtingsverkeer van deze weg te maken, want het is hier nl. een zeer brede weg, waar 4 of 5 auto's heel gewoon kunnen rijden, maar de meeste ongevallen die hier gebeuren, zijn enkel en alleen te wijten aan het roekeloos rijden van die kerels en ik vind dat hier heel streng opgetreden dient te worden tegen dergelijke boosdoeners.
Wat de heer Petrona gezegd heeft over het aangeven van klachten aan U en Sociale Zaken te laten onderzoeken, wil ik het volgende zeggen, Mijnheer de Voorzitter. Ik zou willen zeggen dat alle sociale toestanden op Sociale Zaken zijn. Als ik dit zeg, dan kan ik het met vele feiten staven. U zult zich wel herinneren dat onlangs op de baggermolen te San Nicolas een ongeval heeft plaatsgehad waarbij twee mensen werden gewond, waarvan één met een dodelijk afloop en de andere heel ernstig gewond en tot nu toe kan hij zijn linkerarm bijna niet bewegen en omdat hij nu niet behoorlijk kan werken, vanwege het feit dat hij nog gewond is, is die arme man ontslagen en was toen naar de Sociale Zaken gegaan en vandaar heeft men hem van Pontius naar Pilatus gestuurd en uiteindelijk heb ik tegen die man gezegd, ja, gaat U maar naar de dokter, die maakt het wel in orde. Ik ben van mening, Mijnheer de Voorzitter, dat wij deze arme mensen, de arbeiders dan, tegen het kapitalisme moeten beschermen. Als ik kapitalisme zeg, ik ben geen communist, maar ik vind wel dat wij alle pogingen moeten aanwenden om deze mensen tegen de werkgevers te beschermen. Ik ken nog andere gevallen, men gaat daar en zegt dat men de baas even wil spreken, dan hoort men verschillende dingen, Ja, Mijnheer, U kunt de baas niet zien, of men dan zegt, Maar ja, ik heb een

afspraak met de baas gemaakt. Oh, dat kan mij niets schelen. Als ik niet wil dat U de baas ziet, dan ziet U de baas niet. Nou, U zult roerend met mij eens zijn dat dit onhoudbare toestanden zijn en ik zou U willen vragen, Mijnheer de Voorzitter, om dit met de betrokken instanties op te nemen om al deze gedoe voor eens en altijd uit de wereld te helpen.
Dan heeft mijn geachte vriend Croes gisteren het woord gevoerd over de Aruba Commercial School. Inderdaad kan ik me nog herinneren dat inderijd in de Raad een bedrag van F. 4000,-- genoteerd werd voor de huisvesting van deze school. Helaas mijn geachte vriend Croes heeft toen tegen dit bedrag gestemd. Ik wil hem dan niets verwijten, doch wil enkel mijn waardering uitspreken dat alhoewel hij indertijd tegen deze school heeft gestemd, hij het nut van deze school thans inziet en dit bewonder ik van Mijnheer Croes, want hij erkent uiterlijk zijn houding.

En dan had ik nog een suggestie Mijnheer de Voorzitter, en het gaat hierover. Ik weet niet of het mogelijk is, maar de 2- januari valt op een zaterdag en zoals U weet verkeren de meeste mensen nog in feeststemming, ze hebben meestal nadorst, zij zijn slaperig, zij kunnen op die dag maar weinig presteren. Dus zou ik het Bestuurscollege willen verzoeken of het niet mogelijk zou zijn om die dag vrij aan de eilandsdiensten te geven en of U ook zo vriendelijk wilt zijn om dit met de Centrale Regering op te nemen.

Wat betreft de antwoorden van Petrona over het onderwijs, kan ik zeggen, dat ik wel tevreden ben met zijn antwoorden.
Ik dank U.

DE VOORZITTER: Mijnheer Mathew, het is niet de gewoonte om de sprekers direct te beantwoorden, maar omtrent het laatste wat U naar voren had gebracht om de ambtenaren vrij te geven op zaterdag, kan ik U mededelen dat dat voorstel juist hier werd afgehandeld. Wij kregen nl. een telegram van de Minister President een paar minuten geleden, ik zal het voorlezen, zodat U het kunt horen: "Urgent de werkuren van de landsdiensten die morgen zaterdag zijn van 8 uur tot 12.30 uur worden gewijzigd in 8 uur tot 12 uur en van 13.30 uur tot 16.30 uur terwijl op 2 januari 1960 deze landsdiensten gesloten zullen zijn stop verzoeke doen uitvoeren stop verzoeke Bestuurscollege uitnodigen eenzelfde regeling voor eilandspersoneel te treffen stop" en het Bestuurscollege heeft dat zojuist ook goedgekeurd.

DE HEER C.A. EMAN: Deze kwestie werd door mij hier in de Raad naar voren gebracht, trouwens ik heb het zelf bij het naar voren brengen gezegd dat ik meen dat het niet op de weg ligt van de Eilandsraad. Het is in elk geval een moeilijke kwestie en ik acht het ook, Mijnheer de Voorzitter, dat deze kwestie als er wijzing in komt, behandeld diende te worden. Echter hebben wij gezien dat de Regeringsraad zich hiermee heeft moeten bemoeien en onze gevolmachtigd minister in Holland heeft onverantwoordelijke uitlatingen veroorloofd. Deze uitlatingen, Mijnheer de Voorzitter, kunnen zelfs en zoals ik in de Venezolaanse blad heb gezien, voor ons nadelige gevolgen scheppen.

Wanneer represaille-maatregelen worden genomen alleen om onverantwoordelijke uitlatingen van deze minister die wij reeds kennen, die reeds gewenkt is, zonder meer inlichtingen aan de pers te geven, zoals nog steeds van de rechtelijke macht, meende ik deze kwestie in de Raad te moeten brengen, opdat Aruba zich zou distancieren van deze uitlatingen. Mijnheer de Voorzitter, ik zou genoegen nemen wanneer U als vertegenwoordiger van de Landsregering mij toestemde dat U de werkelijkheid door mij in deze Raad naar voren gebracht aan de Gouverneur als landsorgaan en aan de Minister-President zou willen bekendmaken. Vooral aan de Minister-President, Mijnheer de Voorzitter, want ik meen, dat wat ik hier gezegd heb misschien in de krant komt te staan, maar deze Premier heeft aan de pers verklaard dat hij nooit de krant leest. Als U mij deze toezegging kunt geven, kan ik hiermede akkoord gaan.

Wat het antwoord van de heer Henriquez betreft i.v.m. de waterdistillatie, het uitbreiden of de vestiging van deze nieuwe waterdistillatie op Aruba. Mijnheer de Voorzitter, heb ik niet gezegd dat ik daarin gezien heb een oplossing van de werkeloosheid, echter wel heb ik gezegd, Mijnheer de Voorzitter, dat de chemische industrie die daaraan zou worden verbonden en waarvoor wij speciale kosten hebben gemaakt, behalve normale, om deze waterdistillatie tot stand te brengen, werkverschaffing zal te weeg brengen. Daarom heb ik gevraagd, Mijnheer de Voorzitter, wat er geworden is van deze chemische industrie. De heer Henriquez heeft in zeer onduidelijke bewoordingen gezegd, dat het Bestuurscollege optimitisch hier tegenover staat, maar ik wil categorisch van hem horen, komt de chemische industrie die blijvend zou zorgen voor werkverschaffing? Ik meen dat hij indertijd gezegd had dat 400 of 500 mannen daar door werkzaam zouden worden gesteld, ik wil weten, Mijnheer de Voorzitter, of het komt of niet. Mijnheer de Voorzitter, ik ben gerechtigd deze vraag te stellen, omdat ik weet en het wordt niet door het Bestuurscollege ontkent, dat toendertijd F. 100.000,-- als boete werd bedongen voor het geval de betrokken firma Singmaster & Breyer niet zou overgaan tot het oprichten van deze chemische industrie.

Ten opzichte van het hotel, Mijnheer de Voorzitter, heeft de heer Henriquez mij als antwoord gegeven: ja, men moet wachten. Een projekt als een hotel moet aanloop hebben. Ik ben het met hem eens. Zoals het hem gemakkelijk afgaat, zegt de heer Henriquez mij, wij zijn optimistisch, hij is altijd optimistisch. Maar ik heb categorische vragen gesteld, Mijnheer de Voorzitter, en daarop heeft hij mij geen antwoord gegeven. En vooral i.v.m. hetgeen ik reeds geanticipeerd heb, dat hij zal komen met bewijzen dat de bouw en inrichting van dit hotel ongeveer F.2000,000,-- zou hebben gekost, wil ik precies weten hoeveel de bouw en inrichting kostten van het hotel, in totaal heb ik gevraagd. Hoeveel geld is door het eilandgebied Aruba t.b.v. deze bouw en inrichting uitgegeven of moet nog worden uitgegeven. Hoeveel bedraagt het aandelen-kapitaal en voor hoeveel is daarin deelgenomen door de N.V.Arunen, de N.V. Venaruba en het eilandgebied Aruba. Op deze vragen, Mijnheer de Voorzitter, heb ik geen antwoord mogen ontvangen.

[illegible]

[illegible]

[illegible] hoor de Voorzitter, wat er geworden is van onze [illegible] in- [illegible] woor- [illegible] gezegd, dat [illegible] Bestuurscollege [illegible] tegen- [illegible] van hem [illegible] chemisch [illegible] Ik meen dat [illegible] door [illegible] de Voorzitter [illegible] ik ben [illegible] dat [illegible] en het wordt niet, door het Bestuurscollege ontkend, dat [illegible] f. 150.000,-- [illegible] opbrengen van deze [illegible] electrische installatie.

[illegible] een project als een [illegible] ik ben het met [illegible] Zonder [illegible] f. 2.000.000,-- [illegible]

Mijnheer de Voorzitter, de hydroponics farm heb ik genoemd i.v.m. de werkverschaffing. Het is inderdaad door het Bestuurscollege toendertijd voorgesteld om een hydroponics hier te bouwen. Het zou de verbreding van de economische basis tot hoofdzaak hebben. Daarbij werd ook gezegd deviezen-besparing. Ik zou gaarne willen weten, Mijnheer de Voorzitter, wat deze hydroponics opbrengt en hoeveel wij in deviezen zouden hebben gespaard. Naar alles wat ik heb gehoord, (ik kon het zelfs niet meer volgen), werd het een kwestie van crediet en nog meer crediet en ik hoor nu tot mijn blijdschap dat het niet meer dan F. 700.000,-- heeft gekost. Ik hoop dat dit getal ons te goeden trouw is gegeven. In dit verband nog, Mijnheer de Voorzitter, zou ik willen verzoeken of het werk geleverd is en aan wie? Is de heer Robins nog steeds in het eilandgebied? Verdient hij nog steeds, naar ik meen $ 1000,-- per maand? Of is het werk geleverd en wordt deze farm geexploiteerd voor rekening van de heer Robins? Ook zou ik willen weten, Mijnheer de Voorzitter, of het toegezegd werd aan de heer Robins, welk bedrag reeds aan hem is verstrekt en of de afbetalingstermijnen zijn aangebroken en of hij reeds begonnen is met afbetalen? Voorts zou ik gaarne willen weten of de heer Robins reeds aan het Bestuurscollege kenbaar heeft gemaakt dat hij deze farm zou willen overnemen? Toendertijd heeft hij bedongen dat hij het recht zou hebben deze farm over te nemen en voor eigen rekening te exploiteren. Mijnheer de Voorzitter, ten opzichte van het bouwen alhier van industrieën, die aardolie derivaten zouden gebruiken voor andere doeleinden, ik heb daarbij gezegd, Mijnheer de Voorzitter, ik ben een leek, maar ik heb me laten voorlichten, dat dit een project is dat wij zouden kunnen beginnen in verband met werkveruiming. Uit aardolie-derivaten worden van smeerolie tot plastic gemaakt, pharmaceutische produkten. De heer Henriquez zegt dat het Bestuurscollege heeft voorzien in deze oplossing, dat het projekt reeds in bestudering is, de mogelijkheid van het vestigen van een industrie of meer industrieën op Aruba; hij geeft toe dat er heel wat kapitaal vereist zal zijn, dat heb ik trouwens ook gezegd en ik heb ook gezegd dat dit misschien geen moeilijkheden zal opleveren, indien een beroep kon worden gemaakt op onze statuut-partner. Maar niet zo globaal zeggen dat kost F. 20.000,-- en wij gaan investeren op Aruba. Wij zijn wel op de hoogte, hoe het hier toegegaan is. Dit keer ging het niet zo gemakkelijk. Dit keer heeft men een departementale commissie ingesteld, het is geen politieke commissie. Het zijn hoge ambtenaren; die zitten met een potlood elke cent te berekenen. Dus Mijnheer de Voorzitter, wat de financiering betreft, denk ik dat wij onder de voorwaarden die werden genoemd, bewust ons zouden wenden tot onze statuut-partner. Het verheugt mij, Mijnheer de Voorzitter, te horen dat het Bestuurscollege dit in bestudering heeften dat zelfs plannen klaar liggen om te geraken tot boringen naar aardolie, naar zoetwater en goud. En om te zoeken of wij phospaat hebben met millioenen gehalte en dat het geexploiteerd kan worden juich ik ten zeerste toe, Mijnheer de Voorzitter. Ik heb echter een voorwaarde gesteld. Indien het zo gevonden wordt, het eigendom van Aruba blijft. Dit mag niet in handen gesteld worden van de heer A.D. Jonckheer, broer van onze Premier. De heer Henriquez heeft tegengeworpen

dat de concessie toendertijd, in 1957 meen ik aan genoemde Jonckheer verleend, zou zijn vervallen omdat hij zich niet zou hebben gehouden aan een of andere verplichting voortvloeiende uit deze concessie. Mijnheer de Voorzitter, de heer Henriquez heeft niet verklaard, dat deze concessie vervallen is en ingetrokken en verlenging wordt gevraagd dan zou F.100.000,-- besteed worden aan de exploiratie en wanneer bevonden is dat het exploitabel is, dan komt het in handen van de heer Jonckheer. Mijnheer de Voorzitter,daarvoor zou ik nooit mijn stem geven. Ik zou alleen mijn stem geven aan het voorstel van het Bestuurscollege wanneer voldaan is aan mijn voorwaarde. Ten eerste moet de concessie verleend aan de heer A.D. Jonckheer zijn ingetrokken en ten tweede moet de concessie speciaal hiervoor verleend zijn aan het eilandgebied Aruba.

Ten opzichte van de kwestie van het krankzinnigengesticht, waar omtrent ik gezegd heb Mijnheer de Voorzitter, dat wij zouden kunnen bezuinigen, indien deze kwestie met de Landsregering werd geregeld, antwoordtmen mij dat het sturen van patienten naar Holland veel meer zou kosten. Mijnheer de Voorzitter, toen ik dit naar voren bracht had ik het niet over het gesticht alleen, maar over de verpleging van die paar patienten. Ik had het over de gemeenschappelijke kosten die hiermee verbonden zijn. Als wij daar geen gebruik van maken, Mijnheer de Voorzitter, dan hoeven wij de gemeenschappelijke kosten ook niet te betalen. Ik meen dat het thans bedraagt 45 of 42%, dat hoeven wij dan niet te betalen. Wij betalen nu behalve de gemeenschappelijke kosten ook de verplegingskosten. In de algemene kosten hebben wij onze bijdrage ik meen van 45 of 42%. Wanneer deze zaak geregeld kan worden met het Land, dan zullen wij de verplegingskosten hoeven te betalen. En wil Curacao dan in het krankzinnigen-gesticht een paar mensen die hier t toevallig gek of half gek,(complete gekken hebben wij nooit op Aruba) worden of die zenuwaanvallen krijgen en na enige tijd genezen terugkomen, niet opnemen dan sturen wij zelfs die naar Holland. Daar hebben ze betere verpleging en deskundigen..Er werd naar voren gebracht dat het bezwaarlijk zou zijn, omdat de familieleden hun dan niet kunnen bezoeken. De familieleden zullen blij zijn dat zij naar Holland gaan. Zij zijn zeker van een goede verpleging en een behoorlijke behandeling.

De uitbaggering van de Oostenlijke havenmond heeft het Bestuurscollege naar ik hoor in studie. Mijnheer de Voorzitter, zij zouden zelfs contact hebben opgenomen met de Amsterdamse Ballast Mij. hier aanwezig. Ik juich dit ten zeerste toe. Ik hoop dat hier de nodige spoed achtergezet zal worden en dat onze haven door deze uitbaggering verbeterd zal worden.

Dan hebben wij het Mijnheer de Voorzitter, over de kwestie van aloë. De heer Henriquez antwoordde op hetgeen door een lid van onze fraktie naar voren werd gebracht. Wanneer het algemeen belang van Aruba dit vordert zal hij zelfs met de duivel onderhandelen. Ik ben blij dit te horen. Mijnheer de Voorzitter, dit geldt ook voor ons. Wij zullen evenals de heer Henriquez geen moment schromen wanneer het gaat om het algemeen

belang van ons eiland.
Echter, Mijnheer de Voorzitter, op het door mij voorgestelde om F. 100.000,-- uit te trekken voor deze begroting teneinde voorschotten te geven aan de houders of eigenaars van aloë-velden, heb ik geen antwoord mogen ontvangen. Alleen t.o.v. de gelijkstelling van reeds genoten voorschotten heb ik gemeend te moeten beluisteren dat dit moeilijk zal gaan. Mijnheer de Voorzitter, indien wij dit zouden willen stimuleren i.v.m. de grote belangrijkheid, zoals wij nu zien in grote projekten, dan meen ik dat het op de weg ligt van de Eilandsraad juist nu aan deze mensen een voorschot geven. Wij weten, Mijnheer de Voorzitter, alle aloëvelden op Aruba zijn op erfpachtsgronden. Wanneer gebouwd wordt op domeingronden waar aloë op staat, dan zien wij dat bulldozers alle aloevelden vernielen. Het wordt allemaal weggebracht om te worden verbrand, om weggesmeten te worden. Het Bestuurscollege heeft in dit verband geen enkele stap genomen. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, ben ik er nogmaals voor en ik wil gaarne een antwoord van het Bestuurscollege hierop vernemen of het Bestuurscollege i.v.m. deze grote mogelijkheden bereid is F.100.000,-- beschikbaar te stellen voor het verlenen van aloëvoorschotten aan eigenaars van aloë-velden op Aruba. Natuurlijk, Mijnheer de Voorzitter, worden deze voorschotten niet zomaar verstrekt. Men moet onderzoeken of de gegadigde inderdaad beschikt over een behoorlijke aloëveld en men stelt er meer voorwaarden aan, maar het is onze plicht.

Over de bunkerstation, MIjnheer de Voorzitter, heeft de heer Henriquez gezegd als dit tot stand komt en aangenomen kan worden dat het tot stand komt, dat dit niets te maken heeft met de pleidooien van de A.V.P. Mijnheer de Voorzitter, terecht is de heer Henriquez met zijn antwoord. Wij hebben er zoveel keren voor gepleit, maar dat is nu niet terzake. Een feit is dat het komt. En dat het niet in handen wordt gegeven van anderen, die tegenstrijdige beloften geven. Ik weet dat er een firma is die dit al heeft en onofficieel werd mij medegedeeld, dat het Bestuurscollege met deze firma in onderhandeling is, Wij moeten ervoor waken,Mijnheer de Voorzitter, dergelijke concessies in handen te stellen van firma's die tegenstrijdige beloften hebben op het eilandgebied Aruba. Als het in handen van de Lago komt, wordt het door de Lago zelf geexploiteerd. Mijnheer de Voorzitter, dan ben ik gerust. Maar laat mij morgen niet horen, Mijnheer de Voorzitter, dat een firma uit Curacao dit heeft gehad en juist die firma, die getracht heeft de tot standkoming van onze haven te boycotten.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb een verzoek gericht tot het Bestuurscollege om diligent te zijn in alles wat er toe kan leiden tot vermindering van de werkeloosheid. Het is een droevige toestand waarin wij thans verkeren. Overal worden werknemers naar huis gestuurd. Arubanen, arubaanse huisvaders worden naar huisgestuurd. In dit verband, Mijnheer de Voorzitter, heb ik gesproken, heb ik een voorstel gedaan dat het Bestuurscollege stappen zou ondernemen, besprekingen zou voeren om in de eerste plaats aan de bewoners van dit eilandgebied preferentie te verlenen. Daarop heb ik ook geen antwoord van

nalong van [illegible].

Mijnheer de Voorzitter, op het door mij voorgestelde [illegible]. 100.000,- [illegible] voor deze regeling [illegible] voorschotten te geven aan de houders of eigenaars van [illegible], heb ik [illegible] [illegible] ontvangen. Als en [illegible] de gelijkstelling van [illegible] voorschotten heb ik ge-meend te moeten bedingen dat dit mogelijk zal zijn. Mijnheer de Voorzitter, [illegible] wil [illegible] [illegible]

Mijnheer de Voorzitter, alle slotvelden op Aruba zijn op erfpachtsgronden. [illegible] gebouwd wordt op domeingronden waar [illegible], dan [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] worden. Het wordt [illegible] om te worden [illegible], [illegible] [illegible]. Het Bestuurscollege heeft [illegible] geen enkele stap genomen. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, heb ik er [illegible] voor en ik wil gaarne een [illegible] van het Bestuurscollege [illegible] vernemen of het Bestuurscollege [illegible] mogelijkheden bereid is F.100.000,-- beschikbaar te stellen voor het verlenen van [illegible] aan eigenaars van [illegible] op Aruba. Natuurlijk, Mijnheer de Voorzitter, worden deze voorschotten niet zomaar verstrekt, [illegible] [illegible] [illegible] een [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], maar het is een [illegible].

Over de [illegible], Mijnheer de Voorzitter, heeft de heer [illegible] gezegd dat het [illegible] en aangenomen kan worden dat het tot stand komt, dat dit niets te maken heeft met de [illegible] van de [illegible]. Mijnheer de Voorzitter, [illegible] is de heer Henriquez met zijn antwoord. Wij hebben [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Het feit is dat het komt, en dat [illegible] [illegible] worden gegeven van anderen, die tegenstrijdige beloften geven. Ik weet dat er een firma is die [illegible] heeft en [illegible] werd mij medegedeeld, dat het Bestuurscollege [illegible] firma in onderhandeling is. Wij moeten ervoor zorgen, Mijnheer de Voorzitter, dergelijke concessies in handen te stellen van firma's die tegenstrijdige beloften hebben op het [illegible] Aruba. Als het in handen van de Lago komt, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Mijnheer de Voorzitter, dan ben ik [illegible]. Maar [illegible] mag niet horen, Mijnheer de Voorzitter, dat een firma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] nooit [illegible] [illegible] van deze haven te bezoeken.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb een verzoek gericht tot het Bestuurscollege [illegible] [illegible] [illegible] zijn [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tot [illegible] van de [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

worden [illegible]. In dit [illegible], Mijnheer de Voorzitter, heb ik [illegible], heb ik een voorstel [illegible] dat het Bestuurscollege [illegible] zou ondernemen, [illegible] [illegible] [illegible]

het Bestuurscollege mogen ontvangen.

Ik heb verzocht, Mijnheer de Voorzitter, om de Arubaanse Technische School uit te breiden met een U.T.S., zodat de leerlingen die wij thans naar Holland sturen om het onderwijs daar te genieten op de U.T.S., hier zelf dit onderwijs kunnen genieten. De heer Petrona heeft erop gewezen dat er geen voldoende belangstelling hiervoor bestaat. Men zou in dit verband erover hebben gehad. Mijnheer de Voorzitter, zoals de heer Petrona ook terecht opmerkte wat het onderwijs betreft kan men nooit voldoende doen. Alle voorstellen zijn welkom, alles zou men willen beproeven en nogmaals, Mijnheer de Voorzitter,zou ik willen voorstellen om voldoende inlichtingen te geven en behoorlijk de leerlingen in te lichten om zodoende hiertoe toch over te gaan. Ik geloof wanneer wij behoorlijke vaklieden hebben die voor de Arubaansegemeenschap heel veel zou betekenen, er wel een toekomst zijn zal voor de jongens die hier nu onderwijs hebben genoten. Wij mogen dit in geen geval verwaarlozen. Wij zouden niet kunnen volstaan. Vroeger zijn reeds pogingen ondernomen en gefaald. Nogmaals Mijnheer de Voorzitter, wil ik zeggen; Ik zou het ten zeerste apprecieren wanneer het Bestuurscollege deze zaak in studie zou willen nemen.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, heb ik gesproken over de H.B.S. Niet officieel hebben wij vernomen dat de H.B.S. bij de 3-jarige klas ophoudt. Mijnheer de Voorzitter, het zou te betreuren zijn als de leerlingen zich al de moeite hebben getroost, leergrage leerlingen die vooruit willen komen, wanneer zij de 3-klas hebben bereikt, niet verder zouden kunnen studeren. Mijnheer de Voorzitter, ik wil een klemmend beroep op het Bestuurscollege doen om alles in het werk te stellen, zodat nu de 3-jarige H.B.S. verder wordt voortgezet tot een 5-jarige. Althans dat onmiddellijk stappen worden ondernomen, zodat de leerlingen het volgend jaar verder kunnen gaan met de 4-klas. Mijnheer de Voorzitter, straks breng ik dit in stemming en ik geloof dat de hele Raad het/mij eens zal zijn dat dit van urgent belang is, zodat hetBestuurscollege zal bewerkstelligen dat de leerlingen van de 3- klas het volgend jaar kunnen doorgaan met de 4-, en dat intussen het Bestuurscollege de 5-klas in studie neemt, zodat wij allemaal tevreden kunnen zijn.

Mijnheer de Voorzitter, voor de door mij voorgestelde zeevaartschool, gelden dezelfde argumenten als door mij gebruikt voor de U.T.S. De heer Petrona vreest dat hiervoor ook geen belangstelling zal zijn of geen voortdurende belangstelling. In dit verband, Mijnheer de Voorzitter, hebben wij geen proef gedaan. Onze opkomende jeugd is zeevaart- minded. Wij zitten op een eiland, wij zijn omringd door zee en wij hebben geen zeevaartschool. Op Bonaire, Mijnheer de Voorzitter, is er ook geen zeevaartschool. Maar ik heb gehoord dat men daar toch een beetje onderwijs kan genieten in deze richting. Ik weet niet hoe het is, maar wij hebben toch Bonairiaanse kapiteins. Zij varen hier in de Caraibische Zee, zij gaan zelfs tot in Amerika, maar hier op Aruba hebben wij niets. In deze

/ met

richting moet iets worden gedaan. Wanneer de Arubaanse leerlingen deze school hebben doorlopen, Mijnheer de Voorzitter, staat een toekomst voor hen klaar. Wij moeten een vooruitziende de blik hebben. En ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat er niet zoveel kosten aan zouden zijn verbonden. Ik wil het nogmaals en zeer ernstig onder de aandacht van het Bestuurscollege brengenom te bestuderen de mogelijkheid tot het oprichten van een zeevaartschool, zo spoedig mogelijk. Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat ik hiermee, wat het door mij naar voren gebrachte betreft, kan volstaan. Dank U.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, alvorens ik overga tot het gebruikmaken van de 2de ronde, wil ik graag van U weten of het waar is dat U van plan bent om de vergadering om 4 uur te schorsen.

DE VOORZITTER: Dat is zo, Meneer Croes.

DE HEER P. CROES: Het is zo. Dus U bent van plan de vergadering om 4 uur te schorsen.

DE VOORZITTER: Ongeveer 4 uur, Mijnheer Croes. Denkt U langer te spreken dan een kwartier?

DE HEER P. CROES: Neen, Mijnheer de Voorzitter, als U van plan bent om de vergadering om 4 uur te schorsen dan wil ik graag de reden hiervan weten. Ik vind het niet nodig om door te gaan, want ik heb alleen 10 minuten om te spreken.

DE VOORZITTER: Mijnheer Croes, de bedoeling om de vergadering om 4 uur te schorsen is, omdat het Bestuurscollege andere verplichtingen heeft, waaraan zij zich moet houden.

DE HEER P. CROES: Het Bestuurscollege moet zich aan andere verplichtingen houden Mijnheer de Voorzitter. Dat is hun recht. U bent geen bestuur, maar wij zijn de vertegenwoordigers. Wij moeten ook weten, waarvoor de vergadering wordt geschorst, als er gronden genoeg zijn om de vergadering te schorsen. Maar ik weet wel welke de verplichtingen zijn. Men heeft een barbecue op het Aruba Caribbean Hotel voor de hoofden van diensten en Bestuurscollege en ambtenaren. Ik ben niet tegen de ambtenaren, integendeel, ik gun ze om deze barbecue bij te wonen. Maar hier zien wij weer dat het algemeen belang verschoven wordt voor andere belangen. Als het zo is, Mijnheer de Voorzitter, dan heeft het geen nut om alleen 5 minuten voor de algemene beschouwingen te hebben.

DE VOORZITTER: U zult morgenochtend na hervatting van de vergadering het woord kunnen hebben.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, voor U de vergadering schorst, mag ik over hetgeen de heer Croes gezegd heeft, onze mening bekendmaken? Het is niet gebruikelijk dat een lid de vergadering vaststelt. Volgens het reglement van orde, stelt de Voorzitter de dag en uur van de vergadering vast en meerdere vergaderingen gedurende de afgelopen jaren zijn op verschillen-

de momenten geschorst door de Voorzitter. Ik geloof dat wij respekt moeten hebben voor het Bestuurscollege wanneer zij de bevolking moet vertegenwoordigen op een plaats, zonder dat deze vergadering er onder moet lijden. Want deze vergadering kan wel geschorst worden tot morgenochtend. Ik vind dit niets anders dan een lage politieke stunt van de heer Croes.
Ik dank U.

DE HEER P. CROES: Integendeel, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Mijnheer Croes, laten wij op het ogenblik niet in debat treden.

DE HEER P. CROES: Ik wil ook niet in debat treden, Mijnheer de Voorzitter, maar ik volsta zoals U voorgesteld hebt om de vergadering tot morgenochtend uit te stellen.

DE VOORZITTER: Heren, de vergadering wordt thans geschorst tot morgenochtend om 8 uur.

De vergadering wordt hervat op zaterdag 19 december 1959, om 8 uur des morgen.

DE VOORZITTER: Heren, de vergadering wordt hervat en het woord is aan de heer Perfirio Croes.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, alvorens ik overga tot het gebruikmaken van mijn landstaal wil ik iets rechtzetten. Van verschillende zijde heb ik gisteren kunnen constateren, dat ik geen appreciatie heb voor de Nederlandse taal. Integendeel, Mijnheer de Voorzitter, er is geen enkele taal ter wereld, dat ik meer apprecieer dan de Nederlandse Taal. Ik heb ook mijn reden hiervoor. Maar ik heb ook uitdrukkelijk gezegd om mij beter te kunnen uiten in het belang van het eilandgebied, dat ik mijn landstaal gebruik. Mijnheer de Voorzitter, ik ga over tot het Papiaments.

Cu masha atencion, Señor Presidente, mi a sinta scucha e palabranan cu a worde papia aki den, e idea y proposicionan cu a worde duná, pero si mi mester bolbe bisa e verdad, quizas mi ta bolbe tende di otro banda cu no ta asina.

Di e presupuesto mi a bisa den principio cu e ta algo asina. Toer anja nos ta haya un presupuesto nos dilante. E tin su entrada y salida, y den e prepuesto aki mi a bisa tambe acerca cu ta un sonido nobo so tin, esey ta e cuestion di phosphaat. Mi lo worde quizas tuma na malo, si no ta asina. A worde bisa entre otro cu pa parti di Señor Deputado Petrona cu nobo den e prepuesto aki ta, por ehemplo afschaffing di schoolgeld, kitamento di placa pa school, y habrimento di H.B.S. y un ambachtschool pa e muchanan cu no per siña mihor. Señor Petrona su opinion lastima ta asina, cu nunca por hanja opinionan paralel, cu semper nan mester ta diferente, pero ami mester keda ariba cu a pesar di toer eseynan nada ta nobo, pasobra toer anja nan ta

hanja trahamento di school, etc. Y si kitamento di schoolgeld por ta algo nobo, si e a worde kita na un forma cu pueblo no ta paga belasting, lo mi aprecié masha tanto, e ora mi por a bisa tambe cu quizas esey lo ta nobo, pero un no ta asina. A worde kitá di un banda, y e ta worde halzá di e otro banda. Y mi ta keda ariba, Señor Presidente, cu kitando schoolgeld nos ta kita juist di e grandinan cu por pagà. Pasobra manera cu mi a bisa caba, e chikitonan manera cu ta custumbra, cu ora cu nan no por paga, nan ta dirigi un peticion na Gobierno insular, y door di e adviesnan di diferente hefe di school, nan ta haya school liber, asina ta cu ti toer manera e school liber por a worde duná.

Señor Presidente, si "abrir la boca no es hablar", mi kier bisa a cerca cu podise pa hopi hende ora cu nan habri nan boca nan no a papia, pero mi ta laga pa esun cu ta kere asina. Ma ami si ora cu mi habri mi boca mi sa cu mi a papia y ta di compronde cu ora cu bo papia un verdad, hopi hende no ke gusta tende e verdad. Si Gobierno insular kier a haci algo na e interes general di e pueblo, e mester a busca esey den e direccion di no halza e belasting. Mi a ilustra promer caba algun di posibilidadnan cu no tawatin mester di à halza belasting. Y awe mi ta bay duna un otro. Na anja 1956 ora cu gobierno central, Staten, a halza winstbelasting, Lago na Aruba tawatá esun cu mester a paga mas aki na Aruba. Y e promer anja ey, si mi no ta equivoca, casi mas di un million florin, e por ta mas, Lago mester a paga extra, y e millon florin ey, Staten a dicidi di cambia e Eilandsregeling di tal forma, en vez di Aruba hayele, Curacao ta hayé. E promesa ta pa un anja so, y di ey nan ta cambiele y dunele back na Aruba. Si e representantenan di pueblo cu diferente biaha a bati nan pecho y kier a demonstra esey cu hecho y no cu palabra promer cu a bay halza belasting ariba e chikitonan, por a poerba, pasobra tin hopi di nan cu ta miembro di Staten, haci e posibilidad den Staten, y e areglo ey ainda no a worde cambia, nan por a cambié cu Aruba por a haya e placa ey, lo nos a haya suficiente placa sin tawatin mester di halza belasting. Esaki ta un di nan di "abrir la boca no es hablar".

Mi ta spera cu a pesar di toer e dificultad nan financiero cu gobierno insular ta hayé aden, pasobra no ta ami a bisa, e ta para den e Memorie van Toelichting y den e Memorie van Antwoord tambe ta para e palabra cu e situacion financiero di e isla di Aruba ta di tal forma cu no ta permiti gobierno di duna un bonus di F. 44.000,--. Cu esey toer hende cu compr por deduci cu verdaderamente e situacion financiero ta malo. Pesey mi ta spera a pesar di toer, e estado di situacion financiero, e miembronan di Eilandsraad lo ta consequente pa manera fei boca di Deputado Henriquez, ken al mismo tiempo ta deputado di financia, a bisa na algun ocasion cu si miembronan di eilandsraad por bini cu proposicionan concreto, pa economiza den e prepuesto, e ta dispuesto pa duna su coperacion y pa esey anto ora cu nos ta bay over na atende e articulonan di presupuesto, lo mi spera tambe fei varios di e miembronan proposicionan pa economiza. Y si nos ke economiza den e presupuesto aki, nos por hopi. Laga nos toer compronde otro bon y

poerba na haci lo ke den nos posicion na e momento aki por contruibi na e.

Mi no por para den reunion di eilandsraad, Señor Presidente, ora cu mi ta tende di boca di miembronan di eilandsraad cu ta defende of ta sostene y apoya gobierno, ta juist eseynan ta esunan cu mester duna bon ehemplo y ta juist ta eseynan politicamente no mester duna oportunidad ningun momente pa ami un simpel miembro di oppsicion comprondе cu un caminda tin algo cu no ta bon. Y ora cu bo ta representante di pueblo, maske cuanto cu nos draai rond, y nos bisa cu reunionan di eilandsraad no por worde compara cu reunionan publico di partido, mi no por bay nunca eens cu e expresion ey, pasobra ta door di reunionan publico di partido nos ta sinta aki tras den e stoelnan aki y den cualkier otro stoel. Y ora cu nos ta bisa asina, nos mester bisa aki den lo ke nos por responde pa for cu né. Y un gobierno parlamentario cu ta sostené door di mayoria aplastante no ta prudente, ningun caminda di mundo bo ta tende pa espresionan fei apoyadornan di gobierno sali bay te asina leeuw di llama politicosnan parasitos. Mi no a tende ningun rato fei di esnan cu mester duna bon ehempel pa llama atencion di cierto miembronan asina cu esey no ta bon. Ademas mi a tende di un miembro di eilandsraad si pa llama atencion di e miembro ey y e ora mi a spera cu e miembro ey of e partido ey a haya e rectificacion. Den e rectificacion e a worde ripiti dobbel. Y esaki Señor Presidente ta duna e comprondemiento cu algo no ta bon. Bo no por usa cierto palabras, si ta di mi banda e a sali, si ta ami cu ta oposicion a bisa un palabra asina, all right, por verwacht esey di mi pasobra mi ta oposicion. Aunke ta deber di esunan cu ta autoridad mas competente aki den, si acaso ta mi mes usa sorto di palabra eilandregeling y reglement van orde cu cierto autoridad por hala mi atencion cu eseynan no ta palabra cu mester ser expresa aki den. Te hasta mi a tende "boeven", e palabra "boeven" worde menciona aki den. Y toer a sali di e representantenan cu ta governa gobierno. Y esaki, Señor Presidente, ta algo cu mi no por tolera. Pasobra e experiencia politica di e ultimo lunasnan a demonstra y comproba cu cierto representantenan ta haci uso di oportunidad pa nan alcanza nan interes personal. Y si ta asina, gobierno ta worde llama pa cuida e interes general di e isla y no pa proteha e interes personal. Si mi cohe por ehemplo e isla di Curacao, cual mi no mester, pasobra aki den nos no tin nada di atende cu e isla di Curacao, nos ta trantando e asunto interno di Aruba, pero loke a toema lugar e ultimo tempo ariba e isla di Curacao, ta toemando lugar aki tras di otro cortina. Aya e ta toema lugar na publico, publico a tende y lesa di djé, pero aki e a toema lugar, si por deduci di e palabranan cu ta worde expresa aki den, e ta toema lugar tras di otro cortina. Y un biaha mas gobierno ta encarga cu posibilidad pa percura pa cuida e interes di pueblo. Si nos sigi cu e politica manera actual ta worde hiba, nos lo no haya cu den corto tempo cu nos presupuesto no ta sera, pero nos lo haya nos dilanti e catastrofe di crisis cu mester worde hiza mas sorto di belasting pa cubri e gastonan. Corda bon, Señor Presidente, no ta mi palabra, ta palabra di sostenadornan di gobierno, Plaka pa mantene politicosnan na trabao. Y esey nunca por ta na interes di e pueblo.

Mas ora na fin di anja cu un tata di familia ta spera di haya un alivio pa e por cumlpi cu su necesidadesnan na cas, pa e por alcanza e fiestanan cu pa nos anjas largo ta tradicion, Pascu y Aña Nobo, pa e por ofrece su hogar tambe algo pa Pascu y Aña Nobo, nos ta haya nan ta bay cas na cantidad y nan ta bay cu un pida di papel y ariba e papel ey ta bisa, cu e ta worde retira pa motivo di reorganisacion. Y e ora nos ta weita toelichting di e begroting, nos ta haya aki den cu e hendenan ey a worde retira pa economiza. E dos cosnan aki no ta klop huntu. Y e tatanan ey, siendo esunan cu mas necesidad, nan ta worde retira, mientras di otro forma nos ta weita politicos nan si ta worde bon cuida pa no bula cura y mi ta avisa y spierta di antemano cu ta di spera algun días mas otro nombramentos cay y aunke mi no tin nada di rectifica si no pa por cumpli un suplica di un miembro mes, mi lo bisa mescos cu loke mi ta expresa mi a deducié fei di lo ke aki den a worde papia. Mas ora cu bo ta haya e mes representantenan ey ta expresanan di un forma y pa for of ariba pamfletanan, nan ta expresanan di un otro forma. Mi no a haci mencion di pamfleta, sino solamente mi a bisa ta duel mi cu e meneer no ta presente, mi no por papia ora cu e no ta presente, mi ta spera cu ora e ta presente si mi por haya otro oportunidad lo mi haci manera podice pé ta un rectificacion, si pa parti di presidente no tin nada contra, mi lo hacié pasobra pa mi un biaha mas e no ta un rectificacion.

E cuestion di Señor Leo Chance di e pamfleta, mi no a lesa e pamfleta, pasobra mi a bisa promer cu mi a haci mencion di e pamfleta, cu mi no ta compronde ki politica e hendenan aki ta hibando. Y mi a worde informa pa parti di e señor ey cu e a firma un di e pamfletanan y e otro no. Asina ta Señor Presidente e no ta presente, pero mi ta laga esey si oportunidad worde duná na mi mas despues, si e no worde duna mi ta pidi su coleganan of ora e ta presente, pa nan bisele cu e cuestion di pamfleta no por rectificé y ta kedami ainda e firme opinion, sin embargo e pamfleta no ta cla. Bo no por firma un pamfleta ariba e fecha di 11 december hunto cu un otro miembro, cual miembro den e pamfleta ey ta cualifica, no ta ami Señor Presidente, despensami, e mes un gobierno aki, e mes un palabrasnan di parasitos y boeven. Asina ta, despensami pa expresa e palabranan cu no ta dimi y esey ta dunami di compronde y experiencia cu nos ke sigi e caminda atrobe di usa e poder cu pueblo a pone den nos man, di amenaza pa nos por llega na busca nos interes personal. Esaki ta lo ke mi ke pa worde cuida na interes general mas awor cu ta bay mas hopi hende cas, pasobra un no tin trabao. Y ora cu nos ta bay trata presupuesto mes, lo mi bolbe ariba diferente puntos, pero promé cu esey mi lo haci un súplica na e interes di Sta. Cruz, awor cu mas cu mi a tende di boca di diputado Señor Petrona e verdad mes, cu ariba e presupuesto no tin ningun cen chikito pa camindanan na Sta. Cruz, toch ariba werkverschaffing nos por pone maske cu ta algun mil chikito pa dresa e camindanan cu un aña largo a keda pará ta spera, pasobra ta tristo cu nos mester ripara cu pida caminda masha nada cu ta asfalta caba ta keda un tiki sin asfalta pega na caminda grandi, esey ta un cos cu quizas werkverschaffing por traha, e nocosta nada y e otro cu mi a bisa ta pa duna Señor

Petrona di saber na unda mi kemeen ta e caminda den direccion di cas di Sylvio Vrolijk caba na cas di Marco Thiel, pa parti di patras. Esey tawata caba den e plan di werkverschaffing pa aña 1955. Tambe mi lo sugeri Bestuurscollege un biaha mas pa den futuro pronto ta na alcanze di por bay over na yuda e pueblo di Barcadera di Rooi Bosal y Sabana Grandi cu telefoon publico. Al momento ta na e gobierno insular su debido tiempo pa resolve unda e ta haya na interes general di e parochianan aki, pa pona e telefoonan. Tambe ora gobierno insular ta asina leeuw, otro anja pa cuminza cu dunamento di trabao manera cu a worde bisa aki den di boca di diferente representantenan pa tene cuenta cu e tatanan di familia promer. Pa ora nos retira, ora cu gobierno insular manda hende cas nan a manda juist omgekeerd. Nan a manda tatanan di familia cu tin hopi jioew cas, otro cu 9 y otro 10, e a tene e chabalitonan ariba 18 aña, cu no tin ningun clase di mantenacion na cas. Si bo ta kana rond den pueblo bo ta mira muchanan chikito ta traha rond di caminda y ora cu bo informa ta juist precies cu luna di mei nan a haya trabao, mientras cu tata di familia cu tin 12 of 13 aña den dienst, ta bay cas. Den otro departamentonan nos ta hanja tambe solteros, cu no tin ningun familia di mantene, ta bay cas y ora cu bo busca informacion bo ta haya cu precies e soltero cu a bay cas tin 5 aña den dienst y ta tene uno di 4 luna den dienst. Esaki no ta justo. No por ta justo tampocó, pasobra toer caminda den mundo, ora cu ta llega crisis pa manda hende cas, ta busca den esunan cu tin menos necesidad. Pero aki a busca juist esunan cu tin mas necesidad pa manda cas. Mi ta haya esaki un sentimento inhumano. Pasobra un tata di familia na cas mester come y bebe. Bo ta cohe ora cu nos sabi cu ariba Aruba no tin caminda mas pa hende haya trabao, y bo ta mandé cas y bo no ta busca si e por come ni bebe pa tene amigosnan politicos na trabao. Esey no ta bon. Y ta lastima, pero asina ta, cu e hendenan cu a worde manda cas ta di otro tinta politica. Mas tanto esunan cu nan por a calcula cu a vota pa mi partida, eseynan a worde manda cas. Pero esey tawata di spera tambe, pasobra promé cu eleccion caba nos a tende den reunionan publico, expresion, kiko nos ta bay haci cu e contrapartidonan despues di eleccion. Manda nan cas. Tawatin batimento di man. Sí manda nan cas y ora cu bo ta pasa pa cumpli cu sorto di injusticianan asina, bo ta bruha tambe den di bo mesnan y tin hopi di esunan cu a bati man tambe ta na cas, pero mi ta weita y mi ta spera un biaha mas, manera cu otro oradoresnan a pidi, pa ora cu ta bay empleanan, pa tene cuenta cu esunan cu a bay promer. Señor Presidente te aki mi algemene beschouwing di awe mainta den tweede ronde y na debido tiempo lo mi bolbe, pero awor cu Señor Chance ta aki Señor Presidente, si bo permitimi un rato, lo mi ke rectifica su pamfleta. Mi a bisa un momento pasa caba e pamfleta mi a haya nan dos pa post hunto, fecha 11 di december y firma pa e tres hendenan ey y bao dje uno di Windwards Island People's Party, unda ta pará e palabranan cu a worde expresá aki den di parasitos pòliticos etc. y ora cu mi a informa Señor Chance e ta bisami cu un ta di dje, pero e otro no. Esey tawata strañami na e momento ey, cu un ta di dje y e tawata pegá na e otro. Manera cu mi a bisa caba pa mi sin enbargo e no ta toer cla, ma pa Señor Chance esaki ta un rectificacion, cu un tawata firma pé, y e otro no. Masha danki.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, met grote aandacht heb ik zitten luisteren naar de woorden die hierin uitgesproken werden, de ideeen en voorstellen, die naar voren gebracht werden. Maar ik moet wederom naar waarheid zeggen, dat ik straks van de andere zijde te horen krijg, dat het niet zo is. Van de begroting heb ik reeds in het begingezegd, dat het zo zou zijn. Wij krijgen ieder jaar weer een begroting vóór ons. Er zijn inkomsten en er zijn uitgaven en van deze begroting heb ik ook reeds gezegd, dat er maar één nieuwe klank in was, en dat was het geval van de fosfaat. Men zal mij misschien kwalijk nemen, als het niet zo is. Er werd o.a. door de heer Gedeputeerde Petrona gezegd, dat nieuw b.v. is: de afschaffing van het schoolgeld, de opening van de H.B.S. en een ambachtschool voor die kinderen die beter kunnen leren. De mening van de heer Petrona is jammer genoeg zo, dat men nooit gelijksoortige meningen kan hebben, dat zij altijd verschillend moeten zijn, maar ik blijf erop staan, dat, niettegenstaande dat alles, er niets nieuws in de begroting voorkomt, want men krijgt ieder jaar weer scholen te bouwen en indien het afschaffen van het schoolgeld iets nieuws is, als het afgeschaft wordt zonder dat het volk belasting hoeft te betalen, dan zal ik het ten zeerste op prijs stellen, dan zal ik kunnen zeggen, dat dát misschien nieuw is, maar het is niet zo. Van de ene zijde schaft men af en van de andere zijde verhoogt men. En ik blijf erop staan, Mijnheer de Voorzitter, dat door het schoolgeld af te schaffen wij dit juist voor de groten, die kunnen betalen, afschaffen. Want zoals ik boven reeds gezegd heb, Mijnheer de Voorzitter, de kleinen dienen, zoals gebruikelijk, wanneer zij niet kunnen betalen, een verzoek in bij het Eilandsbestuur en aan de hand van de adviezen van hoofden van scholen, krijgen zij vrijstelling van schoolgeld, zodoende kan dan toch altijd vrijstelling van schoolgeld gegeven worden.

Mijnheer de Voorzitter, als "abrir la boca no es hablar" (de mond opmaken geen spreken is), dan wil ik erbij voegen, dat het misschien voor vele mensen, wanneer zij de mond openen, dit geen spreken is, ik laat dit echter over aan hen die zo denken. Maar ikwel, als ik mijn mond openmaak, dan weet ik dat ik gesproken heb en het is te begrijpen, dat wanneer iemand een waarheid spreekt er vele mensen zijn die die waarheid niet willen horen. Indien het eilandbestuur iets in het belang van het volk had willen doen, dan had hij dat moeten zoeken in richting van"geen belasting verhoging". Ik heb reeds enkele toelichtingen hierover gegeven en ook de mogelijkheden, waardoor de belasting niet had hoeven te worden verhoogd. En vandaag ga ik weer een ander voorbeeld geven. In 1956 toen de Centrale Regering, de Staten dus, de winstbelasting had verhoogd, was het Lago op Aruba degene die het meest had moeten betalen op Aruba. En in dat eerste jaar, als ik mij niet vergis, heeft de Lago bijna een millioen gulden, misschien meer, extra moeten betalen en de Staten had besloten om die een millioen gulden, door een zodanig wijziging aan te brengen in de Eilandenregeling, aan Curacao te schenken, inplaats dat Aruba dit kreeg. De belofte was, slechts voor een jaar, daarna zou het weer gewijzigd worden en terug worden gegeven aan Aruba.

[illegible]

[illegible] ik [illegible] [illegible] zij [illegible] [illegible] voor [illegible] geopperd werden. [illegible] ik [illegible] van de [illegible] te horen kreeg, dat het niet zo is. Van de begroting heb ik [illegible] ieder jaar weer een begroting vóór ons, bv. zijn inkomsten en [illegible]

de [illegible]. Wat [illegible] maatschappelijk [illegible] [illegible]. Er werd o.a. door de heer [illegible] Petrona gezegd, [illegible] v.v. [illegible] de [illegible], van het [illegible], de [illegible] van de [illegible] en een [illegible] school voor die kinderen die [illegible]

[illegible] zo, dat men nooit gelijkwaardige [illegible] kan hebben. [illegible] zal [illegible] moeten [illegible], maar ik blijf erop [illegible] in [illegible] voorkomen, [illegible] jaren [illegible] te bouwen en houden [illegible], en het [illegible] [illegible] het volk [illegible] heeft [illegible], [illegible] dat [illegible] zal ik [illegible] zeggen, dat dit [illegible] [illegible] van de [illegible] men [illegible] [illegible] [illegible] de Voorzitter, [illegible] gelegenheid [illegible] [illegible] de [illegible], die kunnen [illegible], als ik boven reeds [illegible], [illegible] de Voorzitter, [illegible] [illegible], [illegible] zij niet kunnen [illegible] [illegible] van de [illegible] van [illegible] zij [illegible] [illegible], [illegible]

[illegible] de Voorzitter, als "[illegible]" ([illegible] [illegible], [illegible] voor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ik [illegible] [illegible] dat ik [illegible] heb [illegible] in die [illegible] niet willen [illegible] [illegible] in het [illegible] van het volk [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible] ook [illegible] mogelijk [illegible] de [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

Indien de volksvertegenwoordigers, die zich verschillende malen op de borst hebben geslagen, dit met daden en niet met woorden hebben willen bewijzen, voordat zij ertoe overgingen de belasting te verhogen voor de kleine man, dan hadden getracht deze mogelijkheid in de Staten (er zijn onder hen verschillende die lid zijn van de Staten) naar voren te brengen, teneinde bovengenoemde wijzigingalsnog te doen aanbrengen, zodat Aruba dat geld zou kunnen krijgen; zodoende zouden wij genoeg geld hebben zonder de belasting te hebben moeten verhogen. Dit is "één" voor "abrir la boca no es hablar".

Ik hoop, dat niettegenstaande al de financiele moeilijkheden waarin het Eilandsbestuur zich bevindt, (ik heb dat niet beweerd, het staat in de Memorie van Toelichting en in de Memorie van Antwoordstaat het ook, want daarin staat, dat de financiele toestand van het eiland Aruba zodanig is, dat het Gouvernement niet in staat is een bonus van F. 44.000,-- te geven. Hierdoor kan eenieder met een beetje begrip afleiden, dat de financiele toestand inderdaad slecht is) Daarom hoop ik, dat ondanks alles, ondanks de financiele situatie, de Eilandraadsleden konsekwent zullen zijn om, zoals bij monde van de heer Gedeputeerde Henriquez, die tevens Gedeputeerde van Financien is, is gezegd bij een zekere gelegenheid, dat indien de leden van de Eilandsraad met concrete voorstellen kunken komen om op de begroting te economiseren, hij bereid is om zijn medewerking te geven, dan ook bij de artikelsgewijze behandeling van de begroting met voorstellen voor uitbesparing op de begroting zullen komen. Als wij inderdaad op de begroting willen uitsparen, dan kunnen wij dat ook in grote mate doen. Laat ons elkaar goed begrijpen en trachten in onze huidige positie alles te doen wat daartoe zal kunnen bijdragen.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan niet blijven stilzitten in de vergadering van de eilandsraad, wanneer ik uit de mond van eilandsraadleden, die het Bestuur verdedigen of steunen, dingen hoor, die ongepast zijn, en dat het juist zij zijn, die het goede voorbeeld moeten geven en dat het juist zij zijn die op politiek terrein geen aanleiding moeten geven, dat ik, een doodgewoon lid van de oppositie kan merken, dat er iets is, dat niet goed is. En als vertegenwoordiger van het volk, (hoe wij er ook om heen draaien en zeggen dat de vergaderingen van de eilandsraad niet te vergelijken zijn met openbare partij-vergaderingen), kan ik mij niet met deze gedachtengang verenigen, want door de partij-vergaderingen zijn zij hier achter in deze stoelen komen te zitten en in welk andere stoel ook. En indien wij toch zo spreken, dan moeten wij hierin die dingen zeggen, waarvan wij buiten rekenschap kunnen geven. En een parlementair Gouvernement, die gesteund wordt door een overweldigende meerderheid handelt niet voorzichtig, nergens ter wereld hoort men dat, wanneer aanhangers van het Bestuur zover gaan in hun uitdrukkingen, dat zij politici "parasieten" gaan noemen. Ik heb geen moment van hen, die het goede voorbeeld moeten geven protesten gehoord, door een bepaald lid erop te attenderen, dat een dergelijke handelswijze niet goed is. Bovendien heb ik wel een lid van de eilandsraad horen spreken om dat lid erop te wijzen en toen ik verwachtte, dat dat lid of die partij de rectificatie kreeg, werd het in de

rectificatie weer herhaald. En dit is niet goed, Mijnheer de Voorzitter. Men kan dergelijke woorden niet gebruiken. Werd het door mij, als oppositie, geuit, tot daar aan toe, men kan zoiets van mij verwachten, daar ik in de oppositie ben. Het is echter de plicht van de bevoegde autoriteiten hier in deze zaal, indien ik dergelijke woorden hierin zou gebruiken, aan de hand van de eilandenregeling en het reglement van orde, mij terecht te wijzen voor het gebruik van dergelijke woorden in deze zaal. Ik heb zelfs uitdrukkingen als "boeven" hierin horen gebruiken. En al deze woorden komen van de vertegenwoordigers die in het Gouvernement zijn. En dat is iets wat ik niet kan dulden, Mijnheer de Voorzitter, want de politieke ervaring van deze laatste maanden heeft bewezen en aangetoond, dat bepaalde vertegenwoordigers gebruikmaken van de gelegenheid om hun persoonlijk belang te behartigen. En wanneer het zo is, dan wordt er een beroep gedaan op het Gouvernement om het algemeen belang van Aruba te beschermen en niet om de persoonlijke belangen te behartigen. Als ik b.v. het eiland Curacao neem, (wat ik eigenlijk niet moet doen, want wij hebben hier in deze zaal niets uit te staan met het eiland Curacao, wij behandelen hier de interne belangen van Aruba), als wij zien wat er de laatste maanden zoal op het eiland Curacao gebeurt, dan gebeurt dat hier achter de coulissen. Daar gebeurt het openlijk, men heeft openlijk hierover kunnen horen en lezen, maar hier op Aruba, als men afgaat op de woorden die hierin gebruikt worden, dan speelt het zich achter de schermen af. En nogmaals het Gouvernement is belast met de mogelijkheid om erop toe te zien dat het algemeen belang van het volk beschermd wordt. Als wij met dezelfde politiek blijven doorgaan, waarmee wij thans bezig zijn, dan zullen wij ons binnen afzienbare tijd geen zorgen hoeven te maken over een niet sluitende begroting, maar dan zullen wij ons voor een catastrofale crisis geplaatst zien, zodat wij ons genoodzaakt zullen zien meer soorten belasting te heffen om de kosten te kunnen dekken. Denk erom, Mijnheer de Voorzitter, het zijn niet mijn woorden, maar woorden van de ondersteuners van het Gouvernement, geld om de politieke vrienden aan het werk te handhaven. En dat kan nooit in het algemeen belang van het volk zijn. Temeer, wanneer een huisvader verwacht tegen het eind van het jaar een verlichting te krijgen om in de behoeften van zijn gezin te voorzien, voor de feesten, die voor ons volk door de jaren heen traditie zijn geworden, het Kerstfeest en Nieuw- Jaar, door aan zijn gezin iets extra's te bieden voor de Kerst en het Nieuwe Jaar, en wij zien, dat zij in grote getallen naar huis worden gestuurd, met een stukje papier, waarop staat, dat het ontslag geschiedt vanwege reorganisatie. En wanneer wij een blik werpen in de Toelichting van de begroting dan zien wij dat die mensen ontslagen werden om te bezuinigen. Deze twee dingen kloppen niet met elkaar. Die huisvaders die meer behoefte hebben, worden ontslagen terwijl wij van de andere kant zien, dat de politieke vrienden goed verzorgd worden om maar niet over het hek te springen en ik waarschuw van te voren dat wij op een goede dag meerdere benoemingen kunnen verwachten en al heb ik niets te rectificeren, dan om aan een verzoek van een lid zelf te voldoen, ik zal hier zeggen wat ik reeds heb uitgedrukt, namelijk, dat ik het heb afgeleid van wat er hierin gezegd is geworden.

[illegible] als waar [illegible], [illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] mogelijke zaak [illegible], [illegible] zij, die oppositie [illegible], of [illegible], [illegible] van [illegible] verwachten, [illegible] de oppositie hen. Het is [illegible] de [illegible] van de [illegible] oppositie, [illegible] in [illegible]. [illegible], [illegible] blijke [illegible] zou [illegible], [illegible] de [illegible] regelmatig [illegible] het regime van [illegible] [illegible] te [illegible] voor het gebruik van [illegible] [illegible]

Ik [illegible] dat, Mijnheer de Voorzitter, [illegible] de politieke [illegible] van deze laatste maanden [illegible] bewegen en [illegible], [illegible] [illegible] om hun persoonlijk belang te [illegible]. [illegible] het zo is, dat [illegible] [illegible], [illegible] het [illegible] [illegible] en niet [illegible] de persoonlijke [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] op het [illegible], [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] het

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] het Gouvernement [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] worden. [illegible] politiek blijven [illegible], [illegible] dan zullen wij ons [illegible] [illegible] te [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] de kosten te [illegible] [illegible], Mijnheer de Voorzitter, het [illegible] [illegible] [illegible] van de [illegible] van het Gouvernement, [illegible] de politieke [illegible] [illegible] in het [illegible] van het volk [illegible] [illegible] [illegible] verplichting te krijgen [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] de [illegible], die voor ons [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] worden [illegible], met [illegible] papier, [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] het [illegible] [illegible], worden [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] goed verzorgd worden om [illegible] over het [illegible] [illegible] [illegible] van de [illegible]

Temeer wanneer men bemerkt, dat die zelfde vertegenwoodigers zich hier in deze zaal op een wijze uitdrukken en buiten of op pamfletten op een andere wijze. Ik heb geen melding gedaan van pamfletten, ik heb alleen maar gezegd, dat het mij spijt, dat die mijnheer niet aanwezig is, ik kan niet spreken wanneer hij niet aan wezig is, ik hoop echter, dat wanneer hij aanwezig is ik wel in de gelegenheid gesteld zal worden, om te doen alsof ik hem een rectificatie geef, indien er vanwege de Voorzitter niets op tegen is, want voor mij, ik zeg het nogmaals, is het geen rectificatie.
Met betrekking tot de heer Leo Chance en het pamflet, ik heb dat pamflet niet gelezen, want ik heb reeds voordat ik melding maakte van het pamflet gezegd, dat ik niet begrijp welke politiek deze mensen voeren. En ik werd medegedeeld, door deze mijnheer, dat hij een van de pamfletten heeft getekend en het ander niet. Hij is niet aanwezig, Mijnheer de Voorzitter, maar ik laat dit tot wanneer mij weer de gelegenheid wordt geboden later, en indien mij die gelegenheid niet wordt gegeven, dan vraag ik zijn collega's, wanneer hij aanwezig zal zijn, om hem te zeggen, dat de kwestie van het pamflet niet gerectificeerd kan worden en dat ik nog de sterke mening blijf toegedaan, dat het pamflet niet duidelijk is. Men kan een pamflet niet op de 11de december tekenen met een ander lid, dat in dat pamflet ditzelfde Gouvernement met diezelfde woorden uitmaakt voor parasieten en boeven, (neem mij niet kwalijk, Mijnheer de Voorzitter, niet ik.) Dus, neem mij niet kwalijk, dat ik woorden gebruik die niet van mij zijn, dat geeft mij te verstaan, dat men weer op dezelfde weg wilt voortgaan, om de macht, die het volk ons in handen heeft gesteld, aan te wenden om te bedreigen teneinde het persoonlijk belang te bereiken. Hierop had ik gaarne, dat er ten behoeve van het algemeen belang gewaakt wordt, vooral nu er zoveel mensen naar huis gestuurd worden, omdat er geen werk is.

Wanneer wij de begroting zelf gaan behandelen, dan zal ik op de verschillende punten terugkomen, maar eerst zal ik een verzoek doen ten behoeve van Sta Cruz, nu dat ik gehoord heb uit monde van de heer Petrona, dat er inderdaad geen rooie cent werd uitgetrokkken voor de wegen van Sta. Cruz, maar op de werkverschaffing zouden wij toch, al was het een paar duizentjes kunnen aanbrengen, om de wegen, die jaren lang op herstel wachten, te kunnen verbeteren, want het is droevig om te zien, dat een heel klein stukje weg van niets, dat reeds geasfalteerd is, voor een klein gedeelte ongeasfalteerd op de grote weg aansluit; dat is misschien iets, dat door de werkverschaffing gedaan zou kunnen worden, het kost bijna niets en het volgende punt dat ik bedoelde is om de heer Petrona te doen weten over welke weg ik het heb; het is namelijk de weg lopende van het huis van Sylvio Vrolijk en eindigende bij het huis van Marco Thiel, aan de achterkant. Dit kwam reeds voor in het plan voor werkverschaffing voor het jaar 1955.
Ook wil ik het Bestuurscollege nogmaals voorstellen om in de naaste toekomst te trachten het volk van Barcadera, Rooi Bosal en Sabana Grandi te helpen aan een publieke telefoon. Het is thans het juiste ogenblik voor het eilandsbestuur om te besluiten in het algemeen belang van deze mensen door die telefoons te la-

[illegible] nu [illegible] niet uit [illegible]

[illegible] het [illegible] ben [illegible] en [illegible] ik [illegible] [illegible] veel [illegible] [illegible] zijn [illegible] is, ik hoop echter, dat wanneer [illegible] ik [illegible] in de [illegible] worden, [illegible] ik [illegible] een [illegible] proef, zodat er [illegible] de Voorzitter [illegible] is, ook voor mij, ik [illegible] [illegible]

[illegible] ook [illegible] ons [illegible] was [illegible] voor [illegible] van het [illegible] geven [illegible] ik [illegible]

Die [illegible] men [illegible] daarom [illegible] ik [illegible] dat [illegible] het [illegible] met [illegible] dat [illegible] [illegible] [illegible] worden [illegible] niet [illegible] dat [illegible] het [illegible] [illegible] ik [illegible] [illegible] of [illegible] [illegible]

[illegible] van de [illegible] goed [illegible] de [illegible] mijn [illegible] van [illegible] [illegible] ook [illegible] zij [illegible] het [illegible] [illegible] die [illegible] van [illegible] [illegible] die [illegible] een [illegible] [illegible] [illegible] het [illegible] [illegible] van [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ten aanbrengen. En ook wanneer het eilandsbestuur het volgend jaar zover zal zijn om werk te gevem, zoals hier beweerd in deze zaal uit monde van verschillende vertegenwoordigers, zij eerst rekening zullen houden met de huisvaders.
Want toen men de mensen naar huis stuurde heeft men juist andersom gedaan. Men heeft vaders van gezinnen naar huis gezonden, die vele kinderen thuis hebben, sommige met 9 of 10 kinderen en men heeft de opgeschoten knapen boven de 18 aangehouden, die geen enkele onderhoudsplicht hebben thuis. Als men zo rondkijkt in de districten, dan ziet men kleine jongens aan het werk bij de wegen, en als men navraag doet, dan krijgt men te horen, dat zij precies in de maand mei werk hebben gekregen, terwijl vaders van gezinnen met 12 of 13 dienstjaren naar huis gestuurd worden. In de andere afdelingen vinden wij ook vrijgezellen, die geen gezin te onderhouden hebben en als men navraag doet, dan zijn het juist die vrijgezellen die 5 dienstjaren hebben die naar huis gezonden werden en de een of andere met maar 4 maanden diensttijd blijft in dienst. Dit is niet billijk. Dit kan ook niet billijk zijn, want wanneer er een crisis komt en men mensen naar huis moet zenden, dan kijkt men eerst wie de minste noodzaak hebben. Maar hier heeft men juist zij die de meeste behoefte hebben uitgezocht om naar huis te sturen. Ik vind dat dit onmenselijke gevoelens inhoudt.
Want bij een huisvader moet men thuis eten en drinken. Als men bevindt dat er op Aruba geen werkgelegenheid meer is en men de mensen naar huis stuurt, terwijl men er niet toeziet dat deze mensen te eten en te drinken krijgen, alleen maar om politieke vriendjes aan het werk te houden, dan zeg ik dat dat niet goed is. En het is jammer, (maar zo is het nu eenmaal), dat de mensen, die naar huis gezonden worden van een andere politieke kleur zijn. Vooral zij, waarvàn men kon nagaan, dat zij voor mijn partij zouden stemmen, werden naar huis gezonden. Maar dat was dan ook te verwachten, want reeds vóór de verkeizingen hebben wij in de publieke vergaderingen uitlatingen kunnen horen, wat "wij met de tegenpartijen zullen gaan doen, na de verkiezing" Naar huis sturen. Er was toen handgeklap. Ja stuur ze maar naar huis, en wanneer men overgaat tot het uitvoeren van dergelijke ongerechtigheden, dan raakt men ook verward met eigen partijmensen en er zijn vele bij die in de handen hebben geklapt, die thans thuis zijn, maar ik zal toezien en nogmaals hopen, zoals de andere sprekers gevraagd hebben, dat wanneer men hen weer in dienst besluit te nemen, men rekening zal houden met diegene, die als eersten werden weggezonden.

Mijnheer de Voorzitter, tot zover mijn algemene beschouwing van hedenochtend, in de tweede ronde en te gelegener tijd, zal ik terugkomen, maar nu de heer Chance aanwezig is, zal ik, indien U mij dat toestaat, zijn pamflet willen rectificeren. Ik heb een poosje geleden gezegd, dat ik beide pamfletten samen over de post toegezonden heb gekregen, gedateerd 11 december en ondertekend door die drie personen en ook een van de Windwards Island People's Party, waarin de woorden, die hierin werden uitgesproken staan, zoàls parasieten in de politiek etc., en toen ik de heer Chance hierover uitvroeg heeft hij mij geantwoord, dat een van de pamfletten van hem waren maar de andere niet. Dat kwam mij toen heel vreemd voor, dat het niet van hem was en dat

[illegible] brengen. [illegible] ook [illegible] het [illegible] [illegible] vooral zij [illegible], zoals [illegible] [illegible] uit [illegible] [illegible] [illegible], zij [illegible] [illegible] zullen hebben [illegible] gesteund.

[illegible] [illegible] meer [illegible] [illegible] gedaan [illegible]. Men [illegible] [illegible] [illegible] geweest [illegible], die [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] en men [illegible] de [illegible] [illegible] 15 [illegible] houder, die [illegible] [illegible] [illegible] hebben [illegible]. [illegible] [illegible] in [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], dat [illegible] in de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] 11 of 13 [illegible] [illegible]. In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], die [illegible] [illegible] hebben en [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5 [illegible] [illegible] [illegible] worden [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Dat in [illegible] [illegible], [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hebben, [illegible] [illegible] [illegible] zij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] te stemmen. Ik vind dat [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] te [illegible] en te [illegible] [illegible], [illegible], maar [illegible] [illegible] [illegible] het [illegible] [illegible], [illegible] zou ik dat [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] ([illegible]), [illegible] [illegible], die [illegible] [illegible] worden [illegible] een [illegible] [illegible] [illegible] zijn. [illegible] zij, [illegible] [illegible] [illegible], dat zij [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. Maar dat [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] was [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] en [illegible] zijn [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hebben [illegible], [illegible] [illegible] zijn, maar ik zal [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van [illegible], in de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] dat [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], dat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

het toch aan het ander pamflet gehecht was. Zoals ik reeds gezegd heb, blijft het mij niet erg duidelijk, maar voor de heer Chance is dit een rectificatie, n.l. dat het ene wel door hem ondertekend was en het ander niet.
Ik dank U.

DE HEER MAXIMO CROES: Mijnheer de Voorzitter, zoals verwacht werd, heeft het Bestuurscollege zijn excuses en verontschuldigingen aangeboden voor het feit dat de begroting te laat werd ingediend. Wij kunnen dit volledig begrijpen, maar onze bezwaar was niet zo zeer dat de begroting te laat was ingediend, daar hebben wij reeds in de commissievergadering begrip voor getoond, doch ons bezwaar geldt het feit dat de Raad te korte tijd was gelaten om de begrotingsbehandeling behoorlijk voor te bereiden. Slechts 15 dagen tussen de indiening en de behandeling in de commissies en dan slechts een paar dagen tussen de behandeling in de commissies en de openbare behandeling. Alles ging zo vlug in zijn werk, dat zelfs het lid van onze fraktie, dat tevens lid is van de commissies van rapporteurs, die het algemeen verslag moet goedkeuren, afschriften van het algemeen verslag kant en klaar in zijn handen kreeg, voordat hij de originele ter goedkeuring kreeg aangeboden. Zijn naam stond er reeds onder en op dat ogenblik hadden de raadsleden het algemeen verslag ter bestudering, waaronder zijn naam prijkte, waarvoor hij zijn goedkeuring niet had gegeven. Zijn naam werd dus ten onrechte gebruikt. De meeste kwesties die ik aangeroerd heb, zijn namens het Bestuurscollege beantwoord bij monde van Gedeputeerde Henriquez.

Andere kwesties, Mijnheer de Voorzitter, zijn niet beantwoord, daarop zal ik later terugkomen. Op de punten van kritiek waarop algemeen wijselijk is gezwegen, meen ik op het ogenblik niet te moeten terugkomen. Ik heb me in de eerste ronde geuit en ik hoop dat het in goede aarde is gevallen.
Voordat ik verder ga, wil ik nog 2 punten recht zetten.

Gedeputeerde Henriquez heeft gezegd dat in tijde van neergaande conjunctuur juist een bepaalde politiek met succes gevoerd kan worden en hij heeft Verenigde Staten als voorbeeld gesteld, in de tijd van Eisenhower en New Deal Inderdaad Mijnheer Henriquez, ik ben het met U eens, maar indien U nauwkeurig naar mijn betoog hebt geluisterd, had U ook gemerkt dat het niet gaat over kapitaalsuitgaven, maar juist over de gewone uitgaven. Overigens tot op heden Mijnheer de Voorzitter, ik wil niet inlaten tot hoeverre zij gelijk hebben, zijn de republiekijnen, de partij die op het ogenblik aan de macht is in de Verenigde Staten, het niet helemaal eens met de door de heer Rosevelt gevolgde politiek in de tijd van New Deal Aangezien wij reeds donderdag morgen hiermee begonnen zijn, is het mogelijk dat men het een beetje kwijtraakt en dat is vermoedelijk bij Gedeputeerde Henriquez het geval geweest, dat toen hij zei dat ik het bij de algemene beschouwingen had over het herverdelen van de inkomen. Neen, Mijnheer Henriquez, ik had het hierover eergister morgen bij de behandeling van het ontwerp van de heffing van opcenten, maar het feit, dat U eerst bij de beantwoording van de algemene beschouwing hierop ingegaan bent heeft mij ook doen beseffen dat U op het ogenblik van de behandeling van

het ontwerp tot opcentenheffing niet op dat argument had gereageerd, maar ik heb Uw gezichtspunt in deze vernomen en ik stel het zeer op prijs.

Omtrent de aloë-ontginning wil ik het volgende zeggen Mijnheer de Voorzitter. Iedere medaille heeft twee zijden. Dat hebben wij voldoende in deze raad gezien in deze dagen. In mijn beschouwingen heb ik de ene zijde gerelateerd, zoals ik het mij heb laten vertellen en juist mijn belangstelling voor de andere zijde heeft mij doen besluiten om een balletje over de aloë omstreeks het middernachtelijke uur, gistermorgen op te werpen. Als ik het antwoord van het Bestuurscollege analyseer, dan kom ik tot de verrassende ontdekking dat wij het in grote mate eens zijn. De heer Henriquez is eens met mij dat de belangstelling van de professor uitgaat naar Aruba, ten eerste voor de hoogwaardige kwaliteit van de Arubaanse aloë en het feit dat deze aloë een geneeskrachtige bestanddeel bevat. Wij zijn het eens. In de tweede plaats is de heer Henriquez eens dat de aloëplant dat nog op Dakota staat, het resultaat van particuliere initiatief aangewend kan worden voor de plannen van de heer Farkas. Wij zijn het eens. Echter betwijfelt de heer Henriquez het dat de belangstelling van deze professor ook naar Aruba uit zal gaan vanwege zijn relaties met een zekere familie, de familie die de plant op Dakota heeft geprojecteerd. Hierover kan ik niet veel zeggen, ik weet wel dat er nog deze week aloëblaadjes vanwege deze personen naar de heer Farkas zijn verscheept. En dat deze professor bij zijn onderhandeling met het Bestuurscollege misschien heeft beweerd dat hij niets met deze personen uitstaande heeft, het komt misschien omdat hij op de hoogte is van de relaties hier op Aruba en niet het risiko heeft willen lopen dat deze relaties zijn plannen of het belang van het eilandgebied in de weg zouden staan

Aan het eind van de algemene beschouwing heb ik erop aangedrongen dat in de toekomst bij het verlenen van concessies meer rekening wordt gehouden met het Arubaanse element. Ik meen dat de heer Henriquez heeft geantwoord, dat het volgens het besluit aan de heer Jonckheer verleende concessie tot exploitatie op Aruba, is vervallen ingevolge artikel 46, meen ik, en dat het Bestuurscollege pogingen tot aanwending van de concessies te verkrijgen voor het eilandgebied Aruba. Mijnheer de Voorzitter, dit voornemen is ons uit het hart gegrepen. Wij ook zien bij de huidige stand van zaken als wij straks moeten stemmen om phosphaatonderzoek van F. 300.000,-- te financieren, dan kan het ook niet anders, dan dat de concessie aan het eilandgebied Aruba moet komen.
Verder heeft het Bestuurscollege grote ogen opgezet toen ik zei dat ik had vernomen dat het de bedoeling zou zijn dat de vergunning voor de bunkerstation wordt gegeven aan een Curacaose firma. Nadere inlichtingen van andere zijde hebben uitgewezen dat er op het ogenblik plannen zijn om deze bunkerstation te laten exploiteren door een nieuw gevormde N.V., waarin de Lago financieel geinteresseerd zou zijn. Gaarne vernemen wij van het Bestuurscollege of dit waar is.

Over de electriciteitsvoorziening is door de heer Petrona gesproken. Verschillende sprekers hebben hun wensen naar voren gebracht, ik heb ook een specifieke wens naar voren gebracht. Dat is de aansluiting van een 5-tal huizen even voorbij mijn huis op het electrische net. Deze huizen liggen langs de hoofdweg van Sta. Cruz en ondanks het feit dat zij vele jaren geinstalleerd zijn, zijn ze nog niet aangesloten op het electriciteitsnet. De laatste maanden was er een activiteit van de Elmar geweest, maar de laatste dagen is het weer opgehouden. Deze mensen zijn erg teleurgesteld, dat zij met Kerstmis en Nieuw Jaar weer zonder licht moeten zitten, terwijl ze er alle hoop op hadden.
Verder, Mijnheer de Voorzitter, betrof het mijn voorstel, dat het Bestuurscollege onderhandelingen zou nemen met het bestuur van de Elmar, teneinde te komen tot electrificatie van alle verafgelegen wijken van Aruba. Een gelijk voorstel heb ik gehoord van de heren Croes en Werleman. De heer Werleman heeft zelfs gesuggereerd dat de kosten die de Elmar niet gedwongen is zelf te dragen, misschien verdeeld kunnen worden tussen 1/3 voor de Elmar, 1/3 voor de Overheid en 1/3 voor de betrokkene. De heer Werleman heeft het Bestuurscollege uitgenodigd om met plannen te komen in deze richting, ik zou het Bestuurscollege ook willen vragen om zo spoedig mogelijk met deze plannen te komen en indien ze verantwoord zijn opgesteld, zullen wij zeker onze medewerking hieraan geven.

Het spijt mij te vernemen van de heer Gedeputeerde de Cuba, dat het niet verantwoord zou zijn om een expert aan te trekken om hier op Aruba voorlichting te geven op het gebied van landbouw en veeteelt. Mijnheer de Voorzitter, het valt niet te ontkennen, dat deze middelen van bestaan hier op Aruba misschien met veel moeilijkheden kunnen worden beoefend. Wij moeten ergens een begin maken. Het water stroomt in overvloed. De plant die nu afgebouwd is,bevat zelfs een overcapaciteit, als ik het goed heb begrepen. Op het ogenblik is er niet voldoende belangstelling om het aantrekken van zulke experts te wettigen, maar ik durf te wedden, dat wanneer er een begin aan wordt gemaakt, dat er dan wel voldoende belangstelling zal komen.
Een ander lid heeft geconstateerd, dat zodra de Lago begonnen is met het afvloeien en ook het Gouvernement tot afvloeien op grote schaal van werknemers is begonnen, het verrassend was te zien hoeveel mensen de velden introkken. Op het ogenblik zijn er reeds vele mensen die het betreuren dat zij geen velden hebben om in te trekken.
Verder heb ik een ander punt aangeroerd, Mijnheer de Voorzitter, waarover ik in mijn algemene beschouwingen niet heb gesproken. Ik heb vernomen dat in de laatste tijd veel mensen zijn die thuis vanwege het eilandgebied uitnodigingen hebben ontvangen, om zich op het Bestuurskantoor te begeven, teneinde hun huurcontracten te vernieuwen. Ik wil graag van het Bestuurscollege vernemen of deze contracten vernieuwd zullen worden tegen verhoogde of tegen dezelfde tarieven.

Mijnheer de Voorzitter, mijn fraktiegenoot de heer Croes is vanmorgen niet aanwezig en hij had wat gevraagd, waarop het Bestuurs-

Over de electriciteitsvoorziening is door de heer [illegible] gesproken. Verschillende sprekers hebben hun wensen naar voren gebracht, [illegible] ook [illegible] naar voren gebracht. [illegible] in verband [illegible] 3-4 [illegible] even, voordat mijn [illegible] op [illegible]. Deze bakker liggen [illegible] hoofdweg van [illegible]. Ondanks het feit dat zij vele jaren [illegible], zijn ze nog niet aangesloten op het electriciteitsnet. [illegible] Elmar geweest, maar de laatste dagen is het weer opgehouden. Deze mensen zijn erg teleurgesteld, dat zij [illegible] daar weer [illegible] [illegible].

Verder, Mijnheer de Voorzitter, betreft het mijn voorstel, d.d. [illegible] het [illegible] van de Elmar, teneinde te komen tot electrificatie van alle woonplaatsen wijken van Aruba. Een politiek voorstel heb ik gehoord van de heren Croes en [illegible]. De heer [illegible] heeft [illegible] geconstateerd dat de [illegible] die de Elmar niet gedwongen [illegible] te [illegible], [illegible] voordeel kunnen worden betaald [illegible] 1/3 voor de Elmar, 1/3 voor de Overheid en 1/3 voor de [illegible]. De heer [illegible] heeft het Bestuurscollege uitgenodigd om met plannen te komen in deze richting. Ik roep het Bestuurscollege ook te willen trachten om zo spoedig mogelijk met deze plannen te komen en indien ze voorbereid zijn opgesteld, zullen wij zeker onze medewerking hieraan geven.

Het spijt mij te vernemen van de heer Gedeputeerde [illegible], dat [illegible] geantwoord zou zijn om een expert aan te trekken om hier op Aruba voorlichting te geven op het gebied van landbouw en veeteelt. Mijnheer de Voorzitter, het valt niet te ontkennen, dat deze [illegible] van [illegible] op Aruba [illegible] moeilijkheden kunnen worden [illegible]. Wij moeten ergens een begin maken. Het water [illegible] in [illegible]. De plant die nu gebouwd is, [illegible] zelfs een overcapaciteit, als ik het goed heb begrepen. Op het ogenblik is er niet voldoende belangstelling om het aantrekken van zulke experts te [illegible], maar ik durf te zeggen, dat [illegible] een begin wordt gemaakt, dat er een wel voldoende belangstelling zal komen.

Een ander lid heeft geconstateerd, dat zodra de lage [illegible] is met het [illegible] tot [illegible] grote schaal van werkgevers is begonnen, het [illegible] zien hoeveel mensen de velden intrekken. Op het ogenblik zijn er [illegible] veel [illegible] die [illegible] velden hebben om in te trekken.

Verder heb ik [illegible] onder meer [illegible], Mijnheer de Voorzitter, waarover ik in mijn algemene beschouwingen niet heb gesproken. Ik heb vernomen dat in de laatste tijd veel mensen [illegible] het [illegible] uitnodigingen hebben ontvangen, [illegible] zich op het Bestuurskantoor te [illegible], teneinde [illegible] te [illegible]. Ik wil vragen van het Bestuurscollege [illegible] of deze [illegible] worden [illegible] tegen [illegible] [illegible].

Mijnheer de Voorzitter, [illegible] de heer [illegible] niet [illegible] en hij had [illegible], [illegible] het Bestuurs-

college geen antwoord had gegeven en waarvoor ik ook geinteresseerd was.
Het betrof het antwoord gegeven door de heer Gedeputeerde Petrona, die juist afwezig is, Mijnheer de Voorzitter, het was voor mij een ware genoegen de heer Petrona volmondig te horen verklaren, dat bij het geven van studiebeurzen geen rekening wordt gehouden met de politieke aansluiting van de ouders van de gegadigden. Dit is een zeer belangrijke verklaring, maar misschien is de indruk die gewekt wordt dat dit wel het geval is, het gevolg van het feit, dat meestal om een of andere reden andere personen of te wel geen beurzen krijgen toegewezen of te wel hun beurzen worden ingetrokken. Van dit geval heb ik een aardige anekdote te vertellen. Ik doe het met enige reserve, omdat ik het alleen van één zijde heb vernomen en daarom zal ik geen namen noemen, hoogstens enige referenties. Een broer van mij in Nederland ontmoette een Antilliaanse minister. De Antilliaanse minister vroeg hem "Jij bent een Arubaan". "Ja zeker", zegt mijn broer, ik ben een Arubaan. "Wie ben je?" "Ik ben zo en zo". "Oh, dus je bent broer van de raadslid Max Croes van de A.V.P." "Inderdaad". "Heb je een studiebeurs". "Neen, Excellentie, ik had".
Dank U wel, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER D. FLEMMING: Met belangstelling heb ik naar de antwoorden van het Bestuurscollege geluisterd, omtrent het vestigen van een arts op Paradera. Dit voorstel is niet nieuw. Het is ettelijke malen in deze Raad ter sprake gekomen. Indien het Bestuurscollege geen bezwaar heeft tegen het openen van een spreekkamer en het instellen van een spreekuur, dan heb ik geen bezwaar om dit als een aanloop te beschouwen. Maar dan moet ik er ook op aandringen, dat dit zo spoedig mogelijk geschiedt. Wij hebben reeds berscheidene jaren hierover gesproken en het is nu de tijd, meen ik, om een aanloop te nemen. Echter vrees ik, dat deze ene spreekkamer met bepaalde spreekuren slechts een lokmiddel zal blijken te zijn.

Over het antwoord van Gedeputeerde de Cuba betreffende het regelen van autobussen en taxis in de buitendistrikten ben ik helemaal niet tevreden. Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege heeft toegegeven dat in de vergunningen zijn aangegeven om bepaalde routes op bepaalde uren te rijden. Hiermede is een part van mijn verzoek beantwoord, maar worden de voorwaarden van deze vergunningen ook nageleefd? Daarom heb ik ook in de tweede instantie verzocht om strikte naleving hiervan. Aan voorwaarden op papier, waaraan toch niet de hand wordt gehouden en waarop vaak geen controle wordt uitgeoefend, heeft de bevolking niets.
Ik dank U.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, er zijn enkele punten, waar ik wederom op terug moet komen. Het spijt mij dat ik in herhaling moet treden, maar ik heb op verschillende vragen, die ik in de eerste ronde stelde geen antwoord ontvangen. Het is natuurlijk begrijpelijk, dat vanwege de vele vragen door alle leden naar voren zijn gebracht, het Bestuurscollege deze punten over het hoofd heeft gezien en dat niet opzettelijk is. Het is geen gemakkelijke taak om op korte ter-

mijn zoveel vragen van antwoord te dienen. Daarom maak ik hiervoor gebruik in de 2- ronde. Ik heb over mijn vraag omtrent de mogelijkheid van verbetering in de bestaande ziekte- en ongevallen regeling geen antwoord ontvangen. Alhoewel dit een landszaak is, zou ik toch gaarne zien dat het eilandsbestuur de centrale regering hierover benadert. Dan is mijn vraag over de schijnbaar willekeurige afvoeren van personen van de lijst van namen die voor de verkoop van loterijbrieven in aanmerking komen. Ik heb gevraagd op welke basis en met welke bevoegdheid de betrokken ambtenaar dit doet.
Ik heb gevraagd hoe het staat met de plannen, zo die er zijn, om te geraken tot een 40- urige werkweek, hetgeen uiteraard de arbeidssituatie ten goede zal komen. Ook hier heb ik helaas geen antwoord vernomen.

Dan heb ik eveneens als andere raadsleden de bepaalde toestanden in het kantoor van Sociale Zaken aangeroerd. Daar zijn employes die niet eens weten hoe ze burgers te woord moeten staan. Er zijn ook ontzettend veel klachten van de handel over deze afdeling. Voorts kunt U zich niet voorstellen, Mijnheer de Voorzitter, hoe klachten van een arbeider die een kleine arbeidsgeschil voorlegt, behandeld wordt. Dit geschiedt weliswaar niet door alle employés van de afdeling, maar zeker door de meeste. Ook hierop heb ik geen antwoord mogen ontvangen.
Ik ben echter niet over alles tevreden, Mijnheer de Voorzitter. Vele van de antwoorden, die ik ontving, waren zeer bevredigend en ik wil even naar voren brengen dat ik grote waardering heb voor de zeer bekwame wijze, waarop het Bestuurscollege en vooral de Gedeputeerde Petrona en Henriquez de verschillende aangelegenheden hebben uiteengezet.
Het spijt mij echter, dat ik met enkele van de gezichtspunten van het Bestuurscollege niet akkoord kan gaan. Er is bijvoorbeeld de Voorlichtingsdienst. Ik ben niet overtuigd van de noodzaak om deze dienst in stand te houden. Ik denk aan mijn voorstel om deze dienst met een ander te combineren. In de artikelsgewijze behandeling zou ik over de Voorlichtingsdienst ook stemming vragen. Ik hoop dat ik de nodige steun zal krijgen van de andere leden om deze dienst uit de weg te ruimen.

Dan is er nog de kwestie van de nutriculture farm in mijn verzoek om vast te stellen dat de aangevraagde gelden uitsluitend voor nutriculture en niet voor andere doeleinden zoals b.v. voor de chickenfarm te gebruiken.
Inzake de kwestie van de firma Hank Meyer, Mijnheer de Voorzitter, wil ik zeggen dat het niet nodig is om de clippings van de Toeristenbureau te gaan bekijken, ik heb nl. het volste vertrouwen in de bekwaamheid en integriteit van de heer Kuiperi, het hoofd van deze dienst.
De heer Henriquez heeft gezegd dat de Aruven niet één, maar twee bootjes heeft. Ik wil graag weten, waarvoor deze twee bootjes zijn.
Dan wil ik mijn dank betuigen aan de heer Henriquez voor de verschafte indexcijfers.
Evenals de heer Geerman ben ik benieuwd om te weten op welke plaatsen men denkt aan te vangen met het uitbreiden van straatverlich-

zijn zowel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ik [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ik [illegible] [illegible] mijn [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] verbetering in de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] toch [illegible] dat [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] ver [illegible]. Om [illegible] [illegible], [illegible]
te schrijven [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van de [illegible]
[illegible], die [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] op [illegible]
[illegible]. Ik [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] gaan [illegible]. [illegible] dat [illegible] ik [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Op [illegible] [illegible] [illegible] als [illegible] [illegible], de [illegible]
[illegible] in het kader van [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] zijn
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] worden.
[illegible]. Er zijn ook [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] over
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
de [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] van de [illegible], maar [illegible] door
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible]. [illegible] en [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Het spijt mij [illegible], dat ik [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] van het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

De [illegible] [illegible] zou [illegible] over de [illegible]
[illegible] ook [illegible] [illegible]. Ik hoop dat ik [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in mijn [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] v.v. voor
[illegible] [illegible].
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] de [illegible],
[illegible] [illegible] dat het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], ik [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].
[illegible] Ik zijn [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voor de [illegible]
[illegible] [illegible].

ting.
En dan wil ik mijn grote voldoening uitspreken over het feit, dat begonnen is met een eind te maken aan misbruik van dienstauto's. Ik vind het zeer prijzenswaardig dat het betrokken hoofd van dienst op zo'n korte termijn na mijn oorspronkelijke betoog heeft ingegrepen. En speciaal daar het hier politieke vrienden betreft.

Ik ben ook zeer blij te horen, indien ik het goed begrijp, dat gasoline van de Lago gekocht zal worden en dat mijn betoog hierover in goede aarde is gevallen.
De heer Wernet heeft gezegd, dat de B. v.d. Veen Zeppenfeldtstraat in een staddistrikt ligt en dat een publieke telefoon niet zo zeer nodig zal zijn, als ik dat goed begrijp. Ik meen wel, dat een publieke telfoon nodig is, om de last aan de handelaren te voorkomen. En nu ik het eenmaal toch over telefoons heb, zou ik graag uitbreiding van het net op Lago Heights zien, er zijn daar vele aanvragen voor telefoons, die niet aangesloten kunnen worden.
Dan wil ik de aandacht van het Bestuurscollege vragen voor de slechte toestand van wegen op Juana Morto en speciaal bij de omgeving van perceel nr. 22.

Met de heer Kelly ben ik het roerend eens, dat de clandestiene handel op San Nicolas uitgeroeid dient te worden. Deze toestand is erg deplorabel. De bonafide bierhuis- of koffiehuisen restaurant-eigenaars verkeren door deze clandestiene handel in een zeer ongunstige positie. Zij betalen nl. vergunningsrecht, ze moeten voldoen aan de door de Gezondheidsdienst en Politie gestelde eisen, ze hebben extra personeels- en bedrijfsuitgaven die nodig zijn om te kunnen concurreren. Voorts betalen zij inkomsten- en winstbelasting, die aan de hand van hun boekhouding betaald worden. Wat zien wij nu gebeuren? Er komen steeds meer clandestiene gelegenheden, die drank en voedsel verkopen. De bonafide kroegbaas of restauranthouders zijn aan sluitingsuren gebonden. De clandestiene zaken draaien de hele nacht door. Zij maken kapitalen, Mijnheer de Voorzitter. Woekerwinsten, doordat de prijzen na 12 uur omhooggaan. Het is kortom een schandaal. En dit Mijnheer de Voorzitter, geschiedt allemaal clandestien, ja, zelfs met stilzwijgende toestemming van de politie. Ik zeg dit, omdat men geregeld politieagenten, weliswaar niet/diensttijd, in deze gelegenheden aantreft. Ook treft men daar employés van Sociale Zaken aan. Deze employés, Mijnheer de Voorzitter, moeten dan controleren en het is zelfs zover gegaan dat mensen door deze lieden geschopt zijn geweest en nog veel andere streken zijn door deze lieden uitgehaald. Juist deze mensen die dit moeten controleren, treft men in deze gelegenheden aan. Dat draait maar door alsof er geen vuiltje aan de lucht is. Weet U, Mijnheer de Voorzitter, hoelang dit al aan de gang is? En hoeveel bonafide restauranthouders keer op keer geprobeerd hebben om hieraan iets te doen, door optreden van de autoriteit te vragen? En weet U, Mijnheer de Voorzitter, met welk resultaat? Niets,Mijnheer de Voorzitter. Ze kunnen geen resultaten verwachten, als Sociale Zaken die dit controleren moet, zelf gebruiktmaakt van deze gelegenheid. Het draait even hard door en het floreert zoals alle andere clandestiene zaken,
/ in

en dan wil ik nogmaals vragen [illegible] met dit [illegible] het begrip [illegible] niet [illegible] het [illegible] rechtsstaat. Ik vond het wel [illegible] dat het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] heeft [illegible] [illegible] over het niet [illegible] [illegible] betreft.

Ik ben ook zeer bang te horen, hoewel ik het goed begrijp, [illegible] van de [illegible] zal worden [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] is [illegible].
De heer [illegible] heeft [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in een stad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] meer [illegible], als ik dat goed begrijp. [illegible] zal, dat een publiek [illegible] nodig is, om de [illegible] te voorkomen. En nu ik het [illegible] [illegible] [illegible] heb, zou ik graag uitbreiding van het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zijn daar vele aanvragen voor [illegible], die [illegible] [illegible]

Dan wil ik de aandacht van het [illegible] [illegible] van de slechte toestand van wegen op Buena Vista en speciaal bij de omgeving van perceel nr. [illegible].

Met de heer Kelly ben ik het voorstel eens, dat de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] restaurant-eigenaars [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] onprettige positie. Zij betalen nl. vergunningsrecht, zij moeten voldoen aan de door de Gezondheidsdienst en Politie gestelde eisen, zij hebben extra personeel- en bedrijfsuitgaven die nodig zijn om [illegible] [illegible] [illegible]. Verder betalen zij inkomsten- en winstbelasting, [illegible] [illegible] [illegible] kan [illegible] [illegible] worden. Wat zien wij nu gebeuren? Er komen steeds meer clandestiene gelegenheden, die drank en voedsel verkopen. De bonafide [illegible] of restauranthouders zijn aan sluitingsuren gebonden. De clandestiene zaken draaien de hele nacht door. Zij maken [illegible], Mijnheer de Voorzitter, [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] 12 [illegible] [illegible] [illegible] kortom een schandaal. En dit, Mijnheer de Voorzitter, geschiedt allemaal clandestien, ja, zelfs met stilzwijgende [illegible] van de politie. Ik zeg dit, omdat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] men daar employés van Sociale Zaken aan. Deze employés, Mijnheer de Voorzitter, moeten [illegible] [illegible] en [illegible] [illegible] zover gegaan dat mensen door deze lieden [illegible] zijn [illegible] [illegible] veel andere [illegible] zijn door [illegible] [illegible] [illegible]. Juist deze mensen die dit moeten controleren, treft men in [illegible] [illegible] aan. Dat draait maar door [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] is. Moet U, Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]? En hoeveel [illegible] restaurants [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hebben om [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] van de autoriteit te vragen? En [illegible] U, Mijnheer de Voorzitter, met welk resultaat? [illegible], Mijnheer de Voorzitter. Ze kunnen [illegible]

[illegible], [illegible] [illegible] van deze [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] door en het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zijn,

die zo werken, worden toegestaan. Ik verzoek U als hoofd van Politie hier onmiddellijk drastische maatregelen te nemen.
Dan zou ik graag meer wisseling zien in de benoeming van de leden van de diverse overheidscommissies. Niet dat de bestaande commissies over ongeschikte leden beschikken, maar het zou misschien raadzaam zijn om hier meer eilandsraadleden voor te gebruiken, gezien de direkte betrekking van het algemeen belang van Aruba.
Voorts wil ik de aandacht van het Bestuurscollege vragen voor de parkeerplaats bij het Postkantoor van San Nicolas, die vroeger beter waren, maar nu op een of andere wijze, misschien door de verkeerscommissies, kleiner zijn geworden. Ik zou deze parkeerplaatsen liever in de oorspronkelijke grootte terug willen zien.
Ook wil ik, Mijnheer de Voorzitter, de raad vragen voor dit punt. Dat is betreffende de bestaande bepalingen omtrent de grootte van mazen die bij visnetten worden gebruikt bij het vangen van de zg. masbangos. Volgens de bestaande bepalingen moet een bepaalde grootte van de mazen aangehouden worden. Ik wil liever zien als het Bestuurscollege of wie de betrokken instantie is, om voor dit soort visvangst tijdens het seizoen kleinere mazen te gebruiken of de bepalingen te veranderen, zodat de vissers niet in moeilijkheden met de politie zou geraken.

Promer cu mi caba di papia, Señor Presidente, mi ke gradici Señor Porfirio Croes pa su cualificacion tocante su insinuacion di un pamflet cu mi a saka.
Señor Presidente, ami a mira un pamflet y mi a worde poentra kiko mi ta pensa di e pamflet. Pero nunca mi a firma ningun sortodi pamflet, cu Señor Croes a papia di djé, y tambe cu mi no a duna authorizacion na ningun hende pa usa mi nomber ariba ningun sorto di pamflet. Ta di dos bahia cu e sorto di cos aki a sosode, cu mi nomber worde usa ariba pamflet y mi no a bisa nada di dje. Pero otro biaha cu e cos aki sosode, segur mi ta bay puntra Openbare Ministerie si ta posibel pa nan drenta den e asunto aki, y pa bin un fin na é.
Mijnheer de Voorzitter, ik dank U zeer voor de gelegenheid mij gegeven te woord te staan.

(vertaling)

Voordat ik ophoud met spreken, Mijnheer de Voorzitter, wil ik de heer Porfirio Croes bedanken voor zijn kwalificatie in verband met zijn zinspeling op een pamflet die ik heb uitgegeven.
Mijnheer de Voorzitter, ik heb een pamflet gezien en ik werd gevraagd, wat ik over dat pamflet denk. Maar ik heb nooit enig pamflet ondertekend, waar de heer Croes het over heeft en ook heb ik nooit aan iemand toestemmihg gegeven om mijn naam te gebruiken op geen enkel soort pamflet. Het is de tweede maal dat zoiets voorkomt, dat mijn naam gebruikt werd in pamfletten en dat ik er niets op gezegd heb. Maar een volgende keer wanneer zoiets weer gebeurd, dan zal ik zeer zeker bij de Openbare Ministerie gaan vragen of zij deze zaak ter hand willen nemen, zo dat er een eind aan komt.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, op de eerste plaats mijn dank voor de antwoorden van U, als voorzitter van deze raad en van de Gedeputeerden. Helemaal eens met alle antwoorden ben ik het niet. Ik zal straks vertellen waarom niet.
Mijnheer de Voorzitter, bij de behandeling van de begroting voor het dienstjaar 1960 hebben velen het woord gevoerd tot tweemaal toe. Dit is mij opgevallen, dat wat betreft de begroting de samenstelling, hoe die ingediend is er feitelijk niet veel oppositie geweest is. Er zijn enkele posten waar men niet mee eens is, maar over het algemeen is men wel eens met de begroting ook van de overzijde. Er is echter één punt in deze begroting waar feitelijk alles omdraait en waar vele redevoeringen op gebaseerd werden. Dat is nl. de opcenten van de inkomsten- en winstbelasting en de werkverschaffing. Mijnheer de Voorzitter, echter is er van gener zijde een verkeerde indruk gegeven over deze verhogingen. Men heeft deze verhogingen (opcenten) willen doen uitkomen alsof het een sluitstuk zou zijn van de begroting, wat niet het geval is en dit kan uiteindelijk funest zijn wanneer die ideeën van de oppositie waar zouden zijn. Mijnheer de Voorzitter, zonder de opcenten van de inkomsten- en winstbelasting zou deze begroting ook sluitend zijn, maar dan zouden wij niet de vrije schoolgelden hebben en ook niet die F. 1000.000,-- voor de werkverschaffing. Wanneer de oppositie dus zou zeggen: wel, heren, "wij willen deze verhoging niet hebben", dan gaan wij ermee akkoord. Maar dan moeten ze ook de verantwoording dragen dat de mensen volgend jaar aan een stukje brood geholpen kunnen worden, dit dan niet meer hebben en dat de ouders dan moeten blijven betalen voor hun kinderen op school. Dus ik wil het duidelijk stellen, Mijnheer de Voorzitter, onze fractie is het eens met de verhoging van de opcenten, alleen maar omdat dit op de eerste plaats niet een sluitstuk is van de begroting en op de tweede plaats omdat dit een bestemming heeft gekregen. En de bestemming is te zien in de begroting; F. 1.000.000,-- voor de werkverschaffing en de andere 5 of 6 ton voor vrijstelling van schoolgelden. Ik geloof toch niet dat de heren hier tegen kunnen zijn. Dat is alleen maar een verhoging over de gehele linie, t.b.v. de mensen die dit niet hebben. En wanneer hier gezegd wordt dat de hoge gesalarieerden voordeel zullen hebben bij het vrijstellen van schoolgelden, dan moet ik dit tegenspreken, Mijnheer de Voorzitter, omdat ik vele families ken, Mijnheer de Voorzitter, die hun kinderen van school afhalen, omdat zij dit niet kunnen betalen en velen meer die vragen om vrijstelling van schoolgeld, maar gezien de bestaande regeling zij hiervoor niet in aanmerking komen. Ik geloof daarom, Mijnheer de Voorzitter, dat deze begroting er ééntje is die er zijn mag.
Een begroting die opgesteld is onder de meest moeilijke omstandigheden en die toch sluitend gemaakt werd. Mijnheer de Voorzitter, ik zal zo in tegenstelling tot gisternacht van de hak op de tak springen met enkele punten.

In de eerste plaats, Mijnheer de Voorzitter, is het mij opgevallen dat de heer Fabian Kelly zich hier zeer pessimistisch uitgelaten heeft over de artsen en politie op Aruba. Ik acht mij niet geroepen noch de politie noch de artsen te verdedigen, maar ik geloof wel dat nu ik als lid van deze Raad een geluid hoor, dat

niet helemaal juist is, ik wel de morele verplichting heb om dit terecht te zetten. Mijnheer de Voorzitter, inderdaad is het zo, dat er soms patienten zijn die lang moeten wachten. Maar wij mogen incidentele gevallen niet als voorbeeld nemen voor de normale gang van zaken. Het is zo, Mijnheer de Voorzitter, dat je soms een of ander epidemie hebt, of een ziekte waarmee vele mensen aangestast worden en dat deze mensen dan moeten wachten. Het gebeurt ook dikwijls dat de patienten soms uren voor de spreekuur van de dokter aanvangt, reeds daar zitten en dit heeft de heer Kelly feitelijk doen uitkomen alsof dit uitsluitend gebeurt bij de artsen in dienst van het eilandgebied. Mijnheer de Voorzitter, ik heb ook jarenlang op de Lago gewerkt en heb ook daar gezien, toevallig in die afdelingen, dat de patienten soms urenlang moeten wachten op de artsen. Wanneer het een of ander ziektegeval is moet de arts meteen ingrijpen. Natuurlijk wil ik niet zeggen dat het niet voorgekomen is dat sommige patienten niet die juiste behandeling kregen, die zij hebben moeten, maar nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, ik geloof niet dat wij alleen de incidentele gevallen mogen nemen als voorbeeld, want er zijn mij ook gevallen bekend, waar velen artsen vrijwillig, zonder dat het hun dienst is als zij geroepen worden om te helpen, de helpende hand aanbieden.

Wat betreft de politie, Mijnheer de Voorzitter, de gevallen die de heer Kelly aangehaald heeft als zij zo inderdaad zijn, dan vind ik het zeker niet leuk. Maar dan mag je daarom geenszins hier zeggen: ja, die is een goede man, maar de anderen niet. Dat is niet helemaal eerlijk. Wij moeten kijken incidenteel of een politieagent niet gehandeld heeft volgens de voorschriften. Ik heb menigmaal, Mijnheer de Voorzitter, niet alleen in deze raad, maar ook in de Staten als het nodig was, die mensen aangevallen en kritiek uitgeoefend op het beleid van wie het dan ook is. En mocht het zijn de Commissaris, dan zal ik het dan ook doen, omdat ik mij geroepen acht dit te doen, wanneer iemand, wie dan ook in deze gemeenschap, handelingen pleegt tegen het algemeen belang van de bevolking. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, is het goed om toch alvorens over deze zaak te spreken, eerst goed ingelicht te worden opdat wij dan precies weten hoe het is.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman heeft zich niet heel duidelijk uitgelaten en deze uitlating kan misschien ook de bevolking gaan doen denken of het misschein zo is. De heer Eman heeft nl. gezegd, dat wijvroeger oud ijzer hadden op Balashi voor F. 20.000,--, nu is het, dat deze plant verouderd is, want wij gaan met zon- energie water destilleren binnenkort. Mijnheer de Voorzitter, dit is nog in een onderzoekingsstadium en misschien als het zover is, dat wij aan deze plant goedkoper kunnen werken wanneer dit met zon-energie zou gebeuren. Maar Mijnheer de Voorzitter, wij kunnen niet wachten tot de wetenschap zo ver is, maar ik zou anders willen zeggen, terwijl het gras groeit spuit het water. Wij kunnen toch moeilijk tegen de mensen zeggen: drink nog geen water, baad nog niet, wij wachten op de zon. Mijnheer de Voorzitter, dat gaat nou eenmaal niet. Wij moeten roeien met de riemen die wij hebben. Het is allemaal

niet behoeft [illegible], [illegible] de [illegible] verplichting, [illegible], dat [illegible] zoëven Mijnheer de Voorzitter, inderdaad is het zo, dat er soms [illegible] in den laatsten [illegible] maar wij mogen inderdaad [illegible] niet als voorbeeld [illegible] voor [illegible] gang van zaken. Het is zo, Mijnheer de Voorzitter, dat je soms een of ander epidemie hebt, of een ziekte waarmee vele mensen aangetast worden en dat deze mensen dan moeten [illegible]. Het [illegible] ook [illegible] dat de patiënten soms uren voor de spreekuur van de dokter aanvangt, reeds daar [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uitkomen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de artsen in dienst van het [illegible]. Mijnheer de Voorzitter, ik [illegible] ook [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ook daar [illegible], toevallig in die [illegible], dat [illegible] patiënten [illegible] moeten wachten op de artsen. Wanneer het een of ander ziektegeval is moet de arts [illegible] [illegible]. Natuurlijk wil ik niet zeggen dat het niet voorgekomen is dat sommige patiënten met die juiste behandeling kregen, die zij hebben moeten, maar nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, ik geloof niet dat wij alleen de incidentele gevallen mogen nemen als voorbeeld, want er zijn altijd ook gevallen bekend, waar velen [illegible] [illegible], zonder dat het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], de [illegible] [illegible].

[illegible] de politie, Mijnheer de Voorzitter, de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zijn. [illegible] vind ik het zeker niet leuk, Maar dan mag je tegen mensen [illegible] [illegible], die [illegible] [illegible], maar de anderen [illegible] [illegible] [illegible] behandeld [illegible]. Wij moeten kijken inderdaad of een politieman niet [illegible] heeft volgens de voorschriften. [illegible] [illegible], Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible], [illegible] ook in [illegible] [illegible] als het nodig was, die mensa [illegible] en [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ook [illegible] [illegible], [illegible] de [illegible], dan [illegible] ik het dan ook doen, omdat ik mij gerechtigd acht [illegible], wanneer iemand, wie dan ook in deze gemeenschap, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible], Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deze zaak [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] te worden opdat wij [illegible] [illegible] [illegible] hoe het is.

Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] heeft [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], dat wij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]

[illegible] de Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] wij [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] spuit [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] drink [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible]

wel mooi, maar U als volksvertegenwoordiger mag geen uitlatingen doen dat het volk gaat denken, ja, wij hebben ons geld weggegooid, want wij hebben toch de zon. Mijnheer de Voorzitter, de zon schijnt al zoveel eeuwen, ik weet niet hoelang, maar ook in de tijd toen de A.V.P. aan het bewind was. Waarom hebben zij toen niet de zon-energie gebruikt.
Wat betreft het aantal werklozen op Aruba, Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat de heer Eman sterk heeft overdreven. 2500 werklozen op Aruba, Mijnheer de Voorzitter, dat vind ik overdreven. Ik geloof dat de werklozen nu hoogstens 6 tot 8% van de beschikbare werkkrachten bedraagt.
Om terug te komen op het krankzinnigengesticht, Mijnheer de Voorzitter, ik vind het niet leuk van de heer Eman dat hij zegt dat wij geen krankzinnigengesticht op Aruba nodig hebben en dat wij onze krankzinnigen naar Nederland moeten sturen. Neen, Mijnheer de Voorzitter, dat vind ik niet leuk. Nederland wil ons graag helpen, maar wij kunnen niet al onze krankzinnigen daar sturen.

Mijnheer de Voorzitter, ik moet wel even de aandacht vestigen. Ik was niet van plan om hier de tegenstellingen op de spits te drijven, maar als er gekaatst wordt, moet men de bal verwachten en als er een actie komt, moet men de reactie verwachten: Er worden nu uitlatingen gedaan, speciaal door de fraktieleider van de A.V.P., een zin die feitelijk bij een komma eindigt. Het hotel zou F. 2.000.000,-- goedkoper gekost hebben, daar kan ik moeilijk een punt achter zetten. Ik geloof dat daarachter een andere zin moet komen. Mijnheer de Voorzitter, dat zijn gemene uitlatingen, dat zijn misleidende uitlatingen, want de bevolking hoort dat dit hotel F. 2.000.000,-- goedkoper gekost zou hebben. Laten wij elkaar Mijnheer de Voorzitter, goed begrijpen. Als het inderdaad zo is, dat hier iets gebouwd is en dat de kosten zijn gedeeltelijk of geheel van de gemeenschap en dit heeft door een of andere onjuiste handeling het eilandgebied duurder gekost dan het gekost zou hebben als er een of andere gebeurd was, dan acht ik het Uw plicht en ik zal het ook moeten doen, maar dan moet U het doen en zeggen: Mijnheer hier zijn de feiten die ik vernomen heb. Kunt U het tegendeel bewijzen. Dan vind ik het mannelijk, maar nu vind ik het laag Mijnheer de Voorzitter.

Mijnheer de Voorzitter, dit is ook het geval met de waterplant en de Hydroponics. De waterplant is reeds jarenlang afgebouwd en in werking en tot nu toe kunnen wij niet horen waar al deze handelingen zijn die de heer Eman bedoelt.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman heeft op meerdere gelegenheden de vraag gesteld of de concessie indertijd verleend aan een Curacaoenaar, alsnog van kracht is.
Later heeft hij gevraagd of de concessie verleend werd aan de heer A.D. Jonckheer. Hij heeft zelfs antwoord gekregen dat dit niet langer van kracht is, althans de verzekering gekregen dat dit niet van kracht zal zijn wanneer het Bestuurscollege er toe overgaat om zelf de concessie in handen te nemen. Gisteren moest hij het nog mooier maken door te zeggen A.D. Jonckheer, de broer van de premier, Mijnheer de Voorzitter, dit noem ik niet eerlijk. Wij van onze kant zouden daartoe kunnen overgaan en vragen stellen.

Wel goed, maar U als volksvertegenwoordiger [illegible] [illegible] het volk gaat [illegible], [illegible] wij hebben [illegible] [illegible], want wij hebben [illegible] [illegible] [illegible] Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], maar ook [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] het bewind was. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gemaakt.

Wat betreft het aantal werklozen op Aruba, Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat de heer [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2000 werklozen op Aruba, Mijnheer de Voorzitter, dat vind ik overdreven. Ik geloof dat de werklozen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Mijnheer de Voorzitter, ik vind het niet leuk van de heer [illegible] dat hij zegt dat wij [illegible] [illegible] op Aruba [illegible] hebben [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] staan. Neen, Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] niet [illegible]. Nederland wil ons [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Mijnheer de Voorzitter, ik [illegible] [illegible] [illegible] de achtste vraag [illegible] niet van plan om [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] men [illegible] [illegible]. Er worden nu [illegible] gegeven, speciaal door de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] een punt [illegible] [illegible]. Ik geloof dat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].000.000,— [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible]. [illegible] het [illegible] [illegible], dat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] of [illegible] van de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] geweest [illegible] [illegible] [illegible] zou [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gebeurd was, dan [illegible] ik [illegible] [illegible] [illegible]. Ik zal het ook [illegible], maar [illegible] [illegible] het [illegible] en zeggen: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], maar nu vind ik [illegible] [illegible] Mijnheer de Voorzitter.

Mijnheer de Voorzitter, dit is ook het geval met de [illegible] [illegible] [illegible]. De [illegible] is [illegible] [illegible] [illegible] en [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Mijnheer de Voorzitter, de [illegible] [illegible] [illegible] op [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] hij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Wij doen het niet. Wij zouden ook kunnen vragen, waar zijn de F. 10.000,-- die U geleend heeft aan de heer de Cuba, om goud te exploiteren, niets aan machine, niet eens een beetje goud. Er is niets van terecht gekomen.
Mijnheer de Voorzitter, dat is het gebruiken van gelden van de gemeenschap zonder doel. Wij zouden ook kunnen zeggen dat vroeger de hotels en de toerisme de heer Eman de broer van deze heer Eman, altijd de agent moest zijn. Wij konden ook zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Eman vroeger alles voor zijn eigen familie moest hebben. Maar wij willen dit niet doen, maar als de heer Eman provoceert, dan zijn wij hier niet vies van.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman wil zich, als voorheen dikwijls het geval is, op glad ijs wagen. De heer Eman, hoewel hij een jurist is, heeft helemaal geen verstand van deze zaken. Wij hebben dit gezien in vroegere jaren toen hij Aruba wilde afscheiden van het Koninkrijk of van de andere eilanden van de Antillen.
Wij hebben gezien hoe de heer Eman een voorstander was om het kiesrecht te ontnemen van de Nederlandse groep hier en dat dit alles een mislukking is geweest. Nu wil de heer Eman een telegram sturen naar de president van Venezuela over de uitlating van de Gevolmachtigde Minister. De heer Eman weet het weer beter dan een ieder, Mijnheer de Voorzitter. Nu heeft de heer Eman geantwoord, dat dit een Koninkrijks geval is en op Koninkrijks niveau geregeld moet worden en dat de juiste plaats hiervoor is in het College van de Staten van de Ned. Antillen. Ik wil me hierbij aansluiten, Mijnheer de Voorzitter, en hoop dan dat de heer Eman t.z.t. in dat College met zulk een voorstel voor de dag zal komen.

Mijnheer de Voorzitter, er is echter een geluid van de heer Porfirio Croes, waarin deze voorstelt om Aruba financieel zelfstandig te maken, onafhankelijk van welke eiland dan ook. Mijnheer de Voorzitter, ik wil niet zeggen, dat ik tegen dit voorstel ben, ik weet natuurlijk niet of het in praktijk uitvoerbaar is, maar ik geloof dat de heer Porfirio Croes er beter aandoet om deze zaak goed te bestuderen en hier terzake te brengen, afgerond zodat wij kunnen zien in hoeverrre dit mogelijk is. Het is leuk om hier voor de politieke aanhangers te zeggen: wij hebben geen geld en ons geld gaat naar Curacao, maar het is beter om precies te zeggen, wat men wil.
Verder heeft de heer Perfirio Croes iets vertelt, wat ik niet helemaal begrijp. Hij zei nl. dat het Bestuurscollege haast had met de beahndeling van deze begroting omdat de meerderheid van de P.P.A.-fraktie aan het wankelen is. Binnenkort kunnen enkelen overgaan naar een andere groep. Mijnheer de Voorzitter, misschien is het zo. Wij zijn vrije mensen, maar wij hebben het voorbeeld van de heer spreker, de heer Porfirio Croes, hij zat ook eens aan deze kant, nu zit hij daar. Het is mogelijk dat enkelen van ons misschien ook daar gaan zitten. Wie weet het. Maar dat wil niet zeggen, dat dat de reden geweest is dat wij haast hebben met de begroting. De begroting is behandeld volgens de normale procedure, alleen werd het enkele weken te laat ingediend, want anders was er geen vuiltje aan de lucht.
Wat betreft de uitlating van de heer Porfirio Croes, dat velen

op Aruba onderstand ontvangen uit de eilandskas, die in feite geen recht hebben, zou ik willen voorstellen om gebruik te maken van zijn recht, om ter bevoegde plaatse zijn klacht in te dienen en dan geloof ik wel dat het Bestuurscollege die maatregelen zal nemen die nodig zijn dat deze mensen niet langer uit eilandskas deze onderstand krijgen.

De heer Max Croes heeft een mededeling, die mij niet duidelijk is. Hij zei nl. dat de raad zich laat gebruiken door het Bestuurscollege om zijn voorstellen altijd goed te keuren, terwijl hij verder weer zegt dat velen de toestand beu zijn. Dit klopt niet helemaal, want als je je laat gebruiken, kan je moeilijk beu zijn of dan ga je weg. Anyhow, dat is de uitlating van de heer Croes, het is alleen maar een wens.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft Uw antwoord aan de heer Fabian Kelly omtrent de paspoort geschiedenis. Ik geloof zo oud als de Antillen is, zolang zijn er moeilijkheden hier met de paspoort van Nederland. Maar er zijn velen hier die de zaak nog niet goed begrijpen. De zaak is nu eenmaal zo. Iemand die in het bezit is van een Nederlands paspoort, doch niet geboren is in de Ned. Antillen, is een Nederlander geworden om een of andere reden. Maar deze persoon die Nederlander geworden is of hij in de Antillen is of in Suriname is Nederlander voor het Koninkrijk, maar hoort thuis in Nederland. Dus is hij een macamba geworden. Iemand die hier nationaliseert als Hollander, is geen Antilliaan, maar Nederlander, dus macamba. Dus eventueel kan hij, net zoals nu het geval is, moeten vertrekken als een Surinamer of als een Hollander, eveneens valt deze man onder deze groep. Maar met één ding ben ik het niet met U eens, Mijnheer de Voorzitter. Als het geval van de heer Kelly, dat een Engelse vrouw getrouwd is met een Arubaan die het eiland verlaat, kan deze vrouw moeilijk toestemming krijgen om een jaar weg te blijven. Dat is onbegrijpelijk. Die Arubaan is hier, zijn vrouw gaat op reis en als deze vrouw terugkomt, mag ze niet bij haar man komen. Als dat zo is, moet het veranderd worden. Dat zou moeilijkheden met zich meebrengen. Dus met de uitleg die U gaf, Mijnheer de Voorzitter, kan ik me niet helemaal verenigen.

Ik ben blij, Mijnheer de Voorzitter, dat de Gedeputeerde van Gezondheidsdienst toezegging heeft gedaan dat aanvragen van specialisten, die zich hier willen vestigen, niet geweigerd zullen worden, als ook de karensdagen, dat dit ook uitbetaald zullen worden, misschien nog voor de kerstdagen, dat deze mensen nog hiervan gebruik kunnen maken.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de uitleg over het kippenslachthuis, die wij ontvangen hebben van het hoofd van de Veterinaire dienst, daar ben ik zeer erkentelijk voor, alleen zou ik nog twee vragen willen stellen, of één vraag althans. Wij zouden minder kippen moeten invoeren in de toekomst. Dat brengt met zich mee, minder invoerrechten aan kippenvlees, op welke wijze wij dan eventueel ongeveer F. 40.000,-- per jaar kunnen besparen, hoe zouden wij dit op een andere wijze ook door deze zelfde kippenslachthuis terug kunnen krijgen. Want

zoals U weet bestaat op kippenvoer geen invoerrechten, wij zouden daardoor dus geen extra inkomsten kunnen hebben. En wat betreft de mededeling van het hoofd van deze dienst, zou de Overheid er toe kunnen overgaan tot keuren van de kippen. Zou dit bij een wettelijke regeling moeten gebeuren. Zou ik uit mijn ren van 3 kippen niet een kip mogen slachten alvorens ik het naar het abattoir bracht. Ik zou dit willen vragen om even precies te weten, alvorens ik straks een beslissing moet nemen. Zou dit bij een wetregeling geregeld moeten worden of zou dit alleen maar een wenselijkheid zijn?

Mijnheer de Voorzitter, ik heb van de A.V.P.-zijde vernomen, dat zij gaarne zagen dat een ambulance gestationeerd werd in Paradera en dat een vroedvrouw gestationeerd werd vanwege het eilandgebied in Savaneta. Het verwondert mij, Mijnheer de Voorzitter, en ik vraag mij af, of deze mensen dit heus menen. Ten tijde de A.V.P. aan het bewind was, werd er voorgesteld om de ambulancepost die nu bestaat in San Nicolas, weg te halen, en alleen die van Oranjestad te houden. Nu zegt de oppositie, dat zij er een moeten hebben op Paradera. Mijnheer de Voorzitter, ten tijde van de A.V.P. werd het systeem van vroedvrouw in eilandsdienst afgeschaft. Men rekent uit dat elke baby het Gouvernement F. 150,-- à F. 200,-- kostte alleen aan vroedvrouwsalaris. Men is toen overgegaan door te zeggen, neen, ieder persoon die recht heeft op vrije geneeskundige behandeling krijgt F. 50,-- uit de eilandskas en die mag zelf de vroedvrouw betalen. Dat was gedaan door de A.V.P. Nu komt de heer Maximo Croes zeggen, neen, wij moeten een vroedvrouw hebben op Savaneta. Mijnheer de Voorzitter, ik geloof niet dat deze mensen het serieus menen. Of moet ik zeggen dat zij het niet meer weten, de heer Croes misschien niet, maar de heer Eman zeker wel.
Mijnheer de Voorzitter, ik heb niet beweerd dat de Casa Cuna niet in de behoefte voorziet. De heer Gedeputeerde van Onderwijszaken heeft feitelijk uitgemaakt, dat ik gezegd heb dat de Casa Cuna niet voorziet in de behoefte. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik weet niets van Casa Cuna af.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman zei: "men is er in Nederland van op de hoogte hoe het toegegaan is met de lening", dus in het vervolg zal Nederland geen medewerking meer verlenen. Mijnheer de Voorzitter, het lijkt mij niet nodig hierop in te gaan. Het bewijs is geleverd. Er zijn pas twee ministers teruggekomen uit Nederland en het resultaat is bekend. Misschien kan de heer Eman zeggen wat hij ten tijde van zijn bewind bereikt heeft. En wat de heer Eman zegt, om even terug te komen op de krankzinnigen, dat de patienten in Nederland een betere behandeling kunnen krijgen dan in Curacao, Mijnheer de Voorzitter, dan is dit een beetje te chauvinistisch uitgedrukt. Hij denkt alleen aan Curacao, maar laten wij niet vergeten dat de uitlating van de heer Eman feitelijk iets anders inhoudt. Hij zegt van ongeschiktheid tegen de psychiater van Curacao. Dat is niet een verstandige mededeling, maar ik neem aan dat de heer Eman meer het eiland Curacao in zijn gedachten had dan de artsen daar.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Max Croes heeft een anekdote ver-

teld over een minister die zijn broer ontmoette in Nederland. Had hij dit gisteren gedaan, Mijnheer de Voorzitter, neen, hij laat nu uitkomen dat de minister deze mijnheer vroeg: heb je een beurs. Toen zei die jongen; neen, want zijn broer behoort niet tot deze partij.
Mijnheer de Voorzitter, had de heer Max Croes dit gisteren verteld, dan had ik vandaag een krant voor hem meegenomen, waarin zijn broer een ingezonden stuk plaatste in een politieke blad, waarin hij mededeelde dat de A.V.P. hem een beurs geweigerd had. Misschien breng ik het maandag mee, dan kan ik het hem wijzen. Een artikel van Uw broer, in een partijblad, al waar hij het bestuur van de A.V.P. becritiseert en zegt dat hij een beurs heeft gevraagd. U wilt nu doen uitkomen dat Uw broer geen beurs heeft gekregen, omdat hij niet hoort tot deze partij.
Mijnheer de Voorzitter, helemaal in tegenstelling van wat zijn broer geschreven heeft in een andere politieke blad.

Mijnheer de Voorzitter, ik moet als laatste punt aanhalen het onderwijs. Voor ik daartoe overga wil ik even zowel de heer Croes als de heer Chance op het een en ander wijzen. Met genoegen heb ik geluisterd naar hetgeen de heer Porfirio Croes in een van de afgelopen vergaderingen gezegd heeft totdriemaal toe en zeer theatraal aan het adres van de Voorzitter. De heer Porfirio Croes heeft zeer theatraal, nogmaals tot driemaal toe, gezegd dat U, in dezelfde persoon verenigd, voorzitter van deze eilandsraad, gezaghebber van het eilandgebied Aruba,Plaatselijk hoofd van de politie op Aruba, vertegenwoordiger van de kroon, Uw plaats moet kennen. De reden waarom hij dit allemaal gezegd heeft, weet ik niet, Mijnheer de Voorzitter, maar het is een paar keren gebeurd, tot nu toe weet ik niet waarom. Maar Mijnheer de Voorzitter, deze woorden van de heer Porfirio Croes, ik hoop dat U het ter hart genomen hebt,want ik heb het wel ter harte genomen. Ik ben blij dat de heer Porfirio Croes deze uitlatingen gedaan heeft en ik hoop dat de heer Croes begrijpt dat hetgeen hij gezegd heeft, niet alleen toepassing heeft op de gezaghebber maar ook in zekere mate op de gedeputeerden en vooral niet te vergeten de waarnemend gezaghebber.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de heer Chance gezegd heeft vanmorgen. Hij heeft bij de behandeling van de opcenten van de invoerrechten reeds woorden gebruikt, waar ik gezegd heb dat ik dit niet helemaal goed vind en dat het niet thuishoort in de vergadering van dit College. De heer Chance heeft echter gemeend om bij de behandeling van de begroting nogmaals zich te verzetten. Alhoewel hij dit keer een beetje te ver gegaan is en zich een beetje duidelijker uitgelaten heeft. Hij heeft nl. gezegd, vergeleken een politieke parasiet, met een controleur die bij Sociale Zaken werkt. Mijnheer de Voorzitter, ik acht mij niet geroepen om deze controleur te gaan verdedigen, maar deze mijnheer kan het hier niet doen. Trouwens ik wil dat echter ook niet doen. Maar de heer Chance heeft gemeend te moeten zeggen dat er corruptie is in de partij waartoe hij behoort. Want deze partij,benoemd politieke parasieten en politieke boeven. Mijnheer de Voorzitter, het lijkt wel goed te zeggen, dat deze

zelfde mijnheer controleur werd 4 of 5 jaar geleden, toen was deze zelfde heer Chance van deze partij lid en dat de heer Chance samen met deze controleur 4 jaren lang gestreden heeft onder dezelfde vlag en doek, voor het principe en de doelstellingen van deze partij. Vier jarenlang na de benoeming van deze controleur heeft Chance samen met deze man gestreden, maar was deze man toen geen parasiet? Heeft de heer Chance toen niet gezien dat deze man een politieke parasiet was? Heeft de heer Chance toen niet gezien dat het bestuur van deze partij handelingen/die niet goed waren? Mijnheer de Voorzitter, nu is het dat deze man de Nederlandse taal niet machtig is. Toen was hij misschien minder machtig. Nu is het dat deze man geen labourman kan worden op de Lago, maar toen was het toch ook zo. Ik vind het daarom niet eerlijk, Mijnheer de Voorzitter, want de heer Chance geeft de indruk alsof nu die benoeming plaatsvond. Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat de heer Chance het beste doet om zich te verstaan met het bestuur van de partij, welke die mijnheer aangesteld heeft en wanneer dit niet het geval is, om zijn excuses aan te bieden aan de voorzitter of deze fraktie te verlaten, want zo is het niet eerlijk. Mijnheer de Voorzitter, dan kom ik op het laatste punt het onderwijs.

Mijnheer de Voorzitter, het antwoord van de Gedeputeerde van Onderwijs bevalt mij geenszins, omdat dit geen antwoord is. Op de vragen die ik gesteld heb n.a.v. het voortgezet lager onderwijs, vrijstelling van schoolgelden voor de leerlingen van voorbereidend onderwijs, heb ik ten antwoord gekregen van de Gedeputeerde, het heeft er veel van dat de leden die al die vragen stellen het rapport van de commissie ingesteld bij besluit nr. .. niet hebben geraadpleegd. Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats moet ik U dit vertellen. Dit rapport is een degelijk rapport, een heel goed rapport en ik ben blij dat ik in het bezit ben van dit rapport. Maar Mijnheer de Voorzitter, tot dusver is dit alleen maar een rapport en dit dient alleen maar als een gids. Wij mogen dit rapport nog niet raadplegen om te zeggen: dit staat in het rapport en dit moet aangenomen worden. Dit rapport is nog nooit behandeld in deze Raad. Hoe kan de heer Petrona nou van ons eisen dat wij dit rapport moeten lezen, voor wij onze vragen stellen? Het kan hoogstens een gids zijn voor enkele leden, maar het hoeft niet eens een gids te zijn. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, zou ik het op prijs stellen wanneer de heer Gedeputeerde van Onderwijszaken ons zijn zienswijze kan geven, voor wat betreft die voorstellen voor het voorgestelde lager onderwijs en voor het vrijstellen van schoolgelden voor de leerlingen van het voorbereidend onderwijs vanaf 5 jaar oud. Wij hebben nu een systeem, Mijnheer de Voorzitter, van twee scholen. De lagere school van 1 tot en met de 6-klas en de Muloscholen van 1 tot en met de 4-klas. Ik heb erop gewezen dat deze toestand niet helemaal eerlijk is voor sommige leerlingen, die niet zo gelukkig zijn om het toelatingsexamen tot de Muloschool met goed gevolg te hebben volbracht, waarom ik dus voorgesteld heb een tussenklas. Het antwoord daarop van de heer Petrona was: kijk maar in het rapport.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de bezoldiging van de onder-
/deed

wijzeressen van het voorbereidend onderwijs heeft de heer Petrona gezegd: wij hopen dat dit tot stand komt per 1 januari. Mijnheer de Voorzitter, mag ik de heer Petrona verzoeken om dit woord "hopen " te vervangen door "wij garanderen"? Deze dames hebben lang genoeg gewacht, Mijnheer de Voorzitter, op een redelijke salaris en ik geloof dat het hun ten volle toekomt en ik hoop dan dit "hopen" van de heer Gedeputeerde van Onderwijs omgezet zal worden in een zekerheid.

Mijnheer de Voorzitter, er is een commissie ingesteld in april van dit jaar. Ik ben de persoon geweest die met dit verzoek bij het Bestuurscollege kwam en deze commissie werd indertijd ook benoemd. Nu wilde het geval, Mijnheer de Voorzitter, dat 2 dagen na mijn voorstel ik van het eiland verdween. Het heeft misschien bij enkelen de indruk gewekt alsof ik hier bij mijn voorstel om een commissie te benoemen zelf lid te . en dat ik 2 dagen daarna verdwijn en wel helemaal naar Europa toe. Mijnheer de Voorzitter, ik wil hierbij verklaren dat dit buiten mijn schuld, force majeure, geweest is, omdat ik de dag na de vergadering naar Curacao ging en aldaar een telegram ontving en ik hals over de kop vertrekken moest. Mijnheer de Voorzitter, ik ben echter zeer dankbaar voor het werk dat deze commissie gedaan heeft. Deze commissie heeft goed werk verricht en in het bijzonder dan, Mijnheer de Voorzitter, wil ik mijn dank uitbrengen aan de heer Mathew voor het vele werk dat hij gedaan heeft.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb nog een punt hier voor wat betreft het onderwijs, maar alvorens ik daartoe overga wil ik even vragen of het mogelijk is om er toe over te gaan om de vierde kade alsnog te asfalteren, die loopt naar de derde kade, het is een strook van ongeveer 8 meter, die aansluiting heeft op de 2-kade, speciaal ook in het oog op de bunkerschepen.

Mijnheer de Voorzitter, mijn laatste punt is aangeroerd door de heer Eman en ik kan mij geheel aansluiten bij zijn voorstel, nl. een zeevaartschool voor Aruba. Mijnheer de Voorzitter,ook ik ben van mening dat een eiland als Aruba, je wordt wellicht practisch in de zee geboren hier en je hebt toch geen zeelui hier onder de Arubanen. Dit is een tekortkoming, Mijnheer de Voorzitter, het is misschien in het verleden niet mogelijk geweest, maar nu hebben wij ongeveer de krachten en middelen om althans op kleine schaal te beginnen met een zeevaartschool. Wij hoeven natuurlijk niet te denken aan een grote zeevaartschool zoals in Nederland, wij kunnen wel met een kleine beginnen en ik heb daarom mijn licht opgestoken en enkele gegevens verzameld en die U misschien van dienst kunnen zijn.

Mijnheer de Voorzitter, door de leeraren van de H.B.S. kunnen vakken gegeven worden aan deze leerlingen, zoals wiskunde, talen, natuurkunde en door de leeraren van de A.T.S. de vakken stoom en werktuigbouwkunde. Wij zullen dan alleen maar nodig hebben een bevoegd persoon in nautische vakken. Wij kunnen misschien bij de loods enkelen vragen om ons daarmee te helpen. Dan konden wij voorts, Mijnheer de Voorzitter, toezegging kunnen vragen van de Shell en de K.N.S.M. opdat leerlingen die een jaar

verplicht moeten varen op deze schepen dit examen kunnen afleggen; tenminste deze proefvaart van een jaar. Op Curacao bestaat er een examencommissie voor stuurlieden en machinisten. Voor de toelating tot deze zeevaartschool, Mijnheer de Voorzitter, is er voor wat ik begrijp, mulo B of 3-jarige H.B.S.-b vereist en voor het lagere personeel kan een matrozenopleiding worden gekoppeld aan deze school. En aan deze A.T.S. zou dan een curses toegevoegd kunnen worden voor scheepwerktuigbouwkunde. En wat betreft de praktische opleiding van de matrozen, dus van de lagere leerlingen dan, kan eventueel gebruik gemaakt worden van een hiervoor geschikte schoener met een gediplomeerd kapitein en de leerlingen voor stuurliedenopleiding kunnen dan om de beurt dienst doen als stuurlieden. De schoener kan dan voor commerciële doeleinden gebruikt worden. Mijnheer de Voorzitter, ik ben zelf geen expert op dit gebied, maar ik heb natuurlijk gegevens ingewonnen en het lijkt mij toch nuttig als U deze zaak zou willen bestuderen en hiermee zou willen beginnen zo vlug als het mogelijk is. Wij hebben nu vele jongens met een 3-jarige H.B.S.-b of mulo B en deze jongens zouden misschien graag deze cursus willen volgen. Nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, het voorstel van de heer Eman kan ik ten volle ondersteunen en ik hoop dan dat U t.z.t. er toe wil overgaan om hiermee een begin te maken.
Ik dank U.

De voorzitter schorst de vergadering voor een ½ uur.

DE VOORZITTER: Heren, de vergadering wordt hervat en ik zal beginnen om de vragen van de diverse sprekers te beantwoorden.
De heer Geerman heeft gevraagd om door te zetten met het vreemdelingenprobleem. Ik kan de heer Geerman mededelen dat het in de bedoeling ligt om door te gaan met toezicht te houden op het afvloeien van vreemdelingen.
De heer Geerman heeft gevraagd wat het Bestuurscollege denkt te doen omtrent het te werk stellen van gehuwde vrouwen bij particuliere bedrijven. Ik kan de heer Geerman hier mededelen, dat het moeilijk zal zijn voor het Bestuurscollege om op particulier gebied te gaan treden. Wel kan het Bestuuscollege de aandacht van de Kamer van Koophandel hiervoor vragen om het op te nemen met de handel.
De heer Geerman heeft ook gevraagd omtrent de kwestie van een algemene minimum loonregeling en ook omtrent een woonruimtewet. Dit ligt op regeringsniveau en de regering zal gevraagd worden om de nodige aandacht hieraan te besteden, opdat indien mogelijk, die regelingen tot stand gebracht zullen kunnen worden.
De heer Geerman heeft ook gevraagd omtrent de benoeming van uitgezonden krachten in vaste dienst. Ik kan de heer Geerman mededelen dat thans reeds het benoemen van uitgezonden krachten in vaste dienst tot een minimum wordt beperkt, vooral met het oog op de inheemse krachten die nu een studieopleiding volgen in Nederland, dat in de toekomst, indien deze krachten benoemd kunnen worden, er plaatsen voor hen openblijven.
De heer Geerman heeft ook naar voren gebracht dat hij geen antwoord had gekregen, omtrent zijn vraag betreffende discriminatie tegen vissers op Lagogebied en de borden die daar zijn. Er is thans een stuk in behandeling bij het Bestuurscollege, dat omtrent

deze kwestie gaat en ter gelegener tijd zal een antwoord hierop worden gegeven.
De heer Werleman heeft gevraagd hoe het staat met de herziening van de salaris van de kleine ambtenaren. Mij is niet bekend van de toezegging wat er hieromtrent gedaan werd, maar ik kan de heer Werleman mededelen dat ik dit met de leden van het Bestuurscollege zal bespreken en ik zal zien wat er hieraan gedaan kan worden.
De heer Kelly heeft het weer gehad omtrent het tekort aan politiemannen op Aruba en waarom geen Arubanen als politieagenten worden aangesteld. Ik heb bij beantwoording van de eerste ronde reeds medegedeeld dat het werkelijk zo is dat thans een tekort is in het politiekorps en dat de Minister van Justitie hiervan op de hoogte is, maar de krachten moeten eerst opgeleid worden, voordat het tekort wordt aangevuld. Het ligt in de bedoeling om in februari 1960 een screening te doen plaatsvinden van solicitanten, zodat begonnen kan worden met de opleiding voor aspirantagenten, om zowel voor Aruba als Curacao in het tekort te voorzien.
De heer Kelly heeft ook gevraagd waarom geen- of meer Arubanen als politiemannen worden aangesteld. Ik kan de heer Kelly mededelen, dat in het begin er maar weinig en slechts geen solicitanten waren van Aruba. Bij de solicitaties die nu binnengekomen zijn, zijn er sommigen Arubanen bij. Bij het politiekorps op Aruba zijn er thans geloof ik 6 Arubanen werkzaam.
De heer Kelly heeft ook naar voren gebracht dat de solicitanten examen moeten doen om teogelaten te worden. Het is werkelijk zo, dat zij een examen moeten doen, maar dat examen is heus niet zo zwaar, maar het is natuurlijk begrijpelijk dat om opgeleid te worden tot politieman men een zekere opleiding moet hebben. Ik kan de heer Kelly mededelen, dat er zelfs aspirantagenten zijn, dat er zelfs aspirant-agenten zijn, die afgewezen worden, want er is, nadat men is aangenomen en in het Kader opgenomen om opgeleid te worden, in Curacao een proeftijd van 6 à 8 maanden, dus nadat men aspirant-agent is geworden en zelfs na die 6 of 8 maanden kunnen er kandidaten bij zijn, die worden afgewezen, omdat zij niet geschikt zijn.
De heer Kelly heeft gevraagd om de mariniers in te schakelen bij de politie. Ik kan de heer Kelly mededelen, dat het moeilijk gaat om de mariniers bij de politiedienst in te schakelen, omdat b.v. ten eerste de mariniers dienstplichtig zijn en daar kan het eilandgebied niet aankomen en er zijn ook mariniers die beroepsmilitairen zijn en het eilandgebied kan ook op dat gebied niet aankomen. Want ze zijn ambtenaren van het Koninkrijk.
De heer Kelly heeft gezegd, dat hij geen antwoord heeft gekregen, op zijn vraag omtrent het instellen van controle- verzegeling op de snelheid van autos en ook om de leeftijd voor het uitreiken van rijbewijs aan gegadigden te verhogen tot 21. Ja, deze kwestie zal natuurlijk eerst bestudeerd moeten worden om te zien of het wel mogelijk is. Om de leeftijd te gaan verhogen tot 21 jaar, dat is een onderwerp die grondige studie nodig zal hebben. Op andere plaatsen is het zelfs zo, Mijnheer Kelly, dat men op 14 jarige leeftijd een zogenaamde restricted licence kan krijgen om mee te rijden, maar daar worden ook op de scholen onderwijs gegeven in verkeersaangelegenheden. Misschien, dat het hier ook gedaan kan worden, maar eerst [illegible] er een studie hiervan gemaakt moeten wor-

den om te zien of het mogelijk is of niet.
De heer Kelly heeft de kwestie van paspoorten weer naar voren gebracht. Het is moeilijk om hierop een antwoord te geven, maar ik wil de heer Kelly vragen of indien het hier gaat om een specifieke geval om het dan onder mijn aandacht te brengen op kantoor, zodat ik het zal laten onderzoeken. Omtrent de bar "Arcos" zal ik de politie opdracht geven om daar een onderzoek in te stellen.
De heer Kelly heeft gezegd dat hij ook geen antwoord had gekregen omtrent de uitrustingstoelage. Ik kan de heer Kelly mededelen dat de uitrustingstoelage een landsaangelegenheid is. Dat is vastgelegd is een landsverordening en dat is ongeveer 3 jaren geleden in het leven geroepen. Vooral omdat er weinig animo bestond bij de krachten die uitgezonden moesten worden, want de richtlijnen die ervoor bestaan, is dat de krachten die worden aangetrokken voor periode van 3 tot 5 jaar uitkomen zonder toezegging of ze in vaste dienst zouden worden benoemd en daarom is die uitrustingstoelage in het leven geroepen, want er bestond weinig animo voor die krachten dat ze voor zo'n korte periode naar de Antillen zouden komen en ongeoorloofd onkosten zouden maken, gepaard gaande met zo'n korte periode. De aandacht van de Regering kan hiervoor worden gevraagd, maar zoals ik zei, is het een verordening die ongeveer 3 jaar geleden in het leven werd geroepen.
De heer Kelly heeft ook naar voren gebracht, dat er zg. cantines zijn, die zonder vergunning in bedrijf zijn en ik geloof dat hetzelfde ook door de heer Chance naar voren werd gebracht, dat er clandestine verkoop is van drank en dat er zelfs ambtenaren zijn, die in deze clandestine gelegenheden gaan om te drinken. Ik wil de heer Kelly en de heer Chance vragen, dat indien hun bekend zijn dat er zulke clandestine gelegenheden zijn, om het onder de aandacht te brengen van het plaatselijk hoofd van politie of de commissaris van politie of de wachtcommandant, opdat er ingegrepen kan worden.
Er wordt natuurlijk controle uitgeoefend door de politie, maar soms is het niet bekend waar die gelegenheden zijn, dus indien deze heren, de gelegenheden waar zulks gebeurt bij de Commissaris van politie of de commandant willen melden, dan zal zeker opgetreden kunnen worden.
De heer Kelly heeft het ook gehad omtrent de minimum loonregeling en ik kan hem verwijzen naar het antwoord die ik gegeven heb aan de heer Geerman.
De heer Mathew heeft gevraagd of het niet beter zou zijn om de Bernardstraat een één verkeersrichting in het leven te roepen. Ik kan de heer Mathew mededelen dat dit bekeken zal worden om te zien of het wel mogelijk is.
De heer Mathew heeft het ook gehad omtrent de verhoging van de salaris van de bodes. Ik zal dit een punt van behandeling maken in het Bestuurscollege.
Omtrent het optreden tegen de overtreders bij Wayaka Club kan ik de heer Mathew mededelen, dat er opgetreden wordt. Er gebeuren ongelukken, maar dat komt omdat de politie niet 24 uren per dag op dat punt gesteld kunnen worden. Maar ik zal de commissaris van politie vragen, om indien mogelijk noch intensiever te gaan optreden, daar bij de Wayaka Club.
Omtrent de discriminatie bij Sociale Zaken, kan ik de heer Mathew

mededelen dat Sociale Zaken eigenlijk een landsdienst is. Als Gezaghebber word ik natuurlijk ingeschakeld wanneer er een beroep op mij gedaan wordt door de Regering of de betrokken Minister en ik kan de aandacht van de betrokken minister hiervoor vragen.
De heer Chance heeft naar voren gebracht dat hij geen antwoord heeft gekregen op sommige vragen. De eerste is omtrent de ziekte- en ongevallenregeling is ook een regeling die valt onder de regering en ik zal de aandacht van de Regering hiervoor vragen.
Omtrent de kwestie van loterijbrieven. Het kan werkelijk zo zijn, dat een ambtenaar van dit eilandgebied dat heeft gedaan, maar de kwestie is dat de loterij ook een landsaangelegenheid is en als ik het goed heb, dan zijn 2 personen hier op Aruba die benoemd zijn als leden van de Raad van Advies en toezicht op de landsloterij en zodoende heb ik geen bemoeienissen met de landsloterij, maar als ik het goed heb, dan geloof ik dat indertijd door de heer Eman vragen zijn gesteld aan de Minister President of de Minister van Financien betrefffende de discriminatie die hier werd gebruikt, omtrent de intrekking van de loterijbrieven en ik geloof dat ik de heer Chance daarhaar kan verwijzen en af te wachten, wat voor antwoord door de Regering wordt gegeven op de vragen die gesteld zijn door de heer Eman.
Wat betreft de plannen voor een 40 urige werkweek, moet ik hierbij zeggen, dat dit ook een landsaangelegenheid is en dat ik dit naar voren zal brengen bij de Regering.
Betreffende het kantoor van Sociale & Economische Zaken en het personeel, kan ik de heer Chance verwijzen naar het antwoord dat ik aan de heer Mathew heb gegeven omtrent de dienst Sociale Zaken.
De heer Chance heeft de aandacht van het Bestuurscollege gevraagd voor de benoeming van eilandsraadleden in de diverse commissies. Er zal rekening hiermee worden gehouden.
Omtrent de parkeerplaatsen bij het Postkantoor te San Nicolas zal ik een onderzoek laten instellen om te zien wat hieraan gedaan kan worden.
De heer Eman heeft de kwestie van de Gevolmachtigde Minister weer naar voren gebracht en mij gevraagd om zijn voorstel bekend te maken aan de Minister President en de Gouverneur. Ik kan de heer Eman mededelen, dat zijn voorstel niet door mij aangenomen kan worden. Ik verwijs de heer Eman weer naar de Staten van de Ned. Antillen, om het daar aanhangig te maken.
Ik geloof dat ik de diverse sprekers beantwoord heb en ik geef thans het woord aan de heer Henriquez, Gedeputeerde van Financien.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Marcial de Cuba heeft verzocht om toiletten in de dokterskli iek te Savaneta en zoveel mogelijk op alle klinieken op Aruba. Mijnheer de Voorzitter, deze wens was ons niet eerder kenbaar gemaakt. Wij waren niet van deze behoefte op de hoogte, wij horen het nu voor de eerste keer en wij zullen zeer gaarne deze mogelijkheid bestuderen en daar zoveel mogelijk rekening meehouden. Ik hoop dat wij in afzienbare tijd in deze behoefte, voorzover die bestaan, kunnen voorzien.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Geerman die zag gaarne voor diverse voorschotten een vaste regeling en misschien is er een misver-

[illegible] Zaken [illegible] dat [illegible] is. [illegible] word ik [illegible] er een be- [illegible] gedaan wordt door [illegible] de betrokken Mi- [illegible] kan de [illegible] de betrokken minister [illegible] [illegible].

De heer [illegible] heeft [illegible] dat hij geen antwoord heeft [illegible] op [illegible] vragen. De eerste is [illegible] zitte-

[illegible] ook een [illegible] is er als ik [illegible] goed heb, dan zijn 2 personen hier op [illegible] die benoemd [illegible] van [illegible] en toezicht en [illegible] mij en [illegible] zou ik graag [illegible] met de [illegible].

[illegible] door de heer [illegible] vragen zijn gesteld aan de Minister President of de Minister van [illegible] betreffende de [illegible] die hier werd [illegible] in [illegible] verblijven en ik [illegible] dat de heer [illegible] kan verwijzen [illegible] te [illegible], [illegible] door de Regering wordt gegeven op de vragen die [illegible] zijn door de heer [illegible]. Wat betreft de plannen voor een [illegible], moet ik [illegible] zeggen, dat [illegible] ook een [illegible] is [illegible] ik dit [illegible] bij de [illegible].

[illegible] Zaken [illegible] [illegible], [illegible] de heer [illegible] vervolgen naar het antwoord [illegible] de heer Mathew [illegible] omtrent de [illegible] Zaken.

De heer [illegible] heeft [illegible] van het [illegible] voor de benoeming van [illegible].

[illegible] de [illegible] bij het Postkantoor te [illegible] zal ik [illegible] laten instellen [illegible] gedaan kan worden.

De heer [illegible] heeft de kwestie van de Gevolmachtigde Minister [illegible] gebracht en mij gevraagd om zijn voorstel bekend te maken aan de Minister President en de Gouverneur. [illegible] kan de heer [illegible] mededelen, dat zijn voorstel niet door mij [illegible] genomen kan worden. Ik verwijs de heer [illegible] naar de Staten [illegible], om het daar [illegible] te maken.

Ik geloof dat ik de diverse sprekers beantwoord heb en ik geef thans het woord aan de heer [illegible], Gedeputeerde van Financiën.

[illegible] heeft de [illegible] [illegible] en [illegible] in de [illegible] [illegible] en zoveel mogelijk op alle [illegible] op [illegible], [illegible] een [illegible] [illegible] heeft, [illegible] op de [illegible] [illegible] zullen [illegible] [illegible] [illegible] in deze [illegible], [illegible]

stand geweest bij mijn antwoord in de eerste ronde, ik begrijp nu wat de heer Geerman bedoelt, hij wil een regeling hebben waarbij het een en ander vlotter gaat, makkelijker voorwaarden worden gesteld zonder dat het onverantwoord is en Mijnheer de Voorzitter, wij zullen dit bestuderen en trachten om inderdaad tot een regeling te komen, waarbij voorschotten op een verantwoorde wijze, maar toch vlotter en met meer resultaat kunnen worden verleend.
T.a.v. het in vaste dienst benoemen van uitgezonden krachten, heeft de heer Geerman gevraagd om zoveel mogelijk rekening te houden met de landskinderen, die in opleiding zijn, zodat plaatsen voor hun worden opengehouden. Mijnheer de Voorzitter, ook daar wordt rekening meegehouden, ik kan een voorbeeld noemen. Bij de watervoorzieningsdienst is het heden ten dage zo; de machinisten b.v. worden niet meer in vaste dienst benoemd maar op een contract van 3 of 5 jaar, maar niet alleen dat, maar er zijn op het ogenblik landskinderen in opleiding in samenwerking met de directie van de watervoorzieningsdienst en de directie van de A.T.S., krijgen deze kinderen behalve praktijk ook theorielessen en de bedoeling is dat ze opgeleid worden als landsmachinisten, om dan het werk over te nemen van de uitgezonden ambtenaren die nu dus op contracten in dienst worden genomen. Ik kan de heer Geerman de verzekering geven dat dit streven niet alleen bij de Watervoorzieningsdienst maar ook bij de andere diensten zoveel mogelijk zal worden nagestreefd. Er zijn, niet alleen Geerman, maar ook andere leden die diverse zaken naar voren hebben gebracht, die betrekking hebben op landsaangelegenheden en de voorzitter heeft er reeds op geantwoord, voorzover mogelijk en het ligt eigenlijk niet op mijn weg om daarop in te gaan, maar toch wil ik dit naar voren brengen. Een begrotingsbehandeling duurt al lang genoeg. Wij hebben een staatsregeling en een zekere opzet de Eilandsraad, wij hebben een Staten. Ik zou een beroep willen doen op de heren om zoveel mogelijk zich te beperken tot die aangelegenheden die dat lichaam aangaan waar men zich op dat moment uitspreekt. Ik heb zeer zeker waardering voor de interesse die men toont op allerlei gebied op Aruba, als volksvertegenwoordiger is zeer zeker van belang dat men van alles waagt, ook van de landszaken, ik heb ook gisteren gezegd dat ik graag zou zien dat de drankgelegenheden verboden zouden worden om drank te verkopen vooral in de buurt van de Lagogate. Dit is ook een landszaak, dus maak ik mij ook schuldig aan deze overtreding, dus doe ik een beroep op mijzelf, maar ook op U om zoveel mogelijk de landszaken te beperken, want anders wordt het heel moeilijk om de begroting in een redelijk tijd af te werken. Bovendien krijgt men doublure. Het heeft geen zin om in de eilandsraad te behandelen wat men ook in de Staten naar voren kan brengen.
Ik wil ook een beroep doen, dit is ook in het algemeen bedoeld, het is niet t.a.v. bepaalde vragenstellers, om zoveel mogelijk te trachten inlichtingen in te winnen over bepaalde zaken of dingen die men gehoord heeft, voor men in het openbaar hiermee komt in de eilandsraad. Wij hebben toevallig gehad in deze vergadering, dat vragen werden gesteld over patienten die urenlang hebben gelegen zonder doktersbehandeling, daarbij kritiek had op de politie e.d. Ik wil niet beweren dat er geen fouten worden gemaakt, maar ik voel wel dat het de juisto weg is om eerst te trach-

ten zelf inlichtingen bij de betrefffende instantie in te winnen en krijgt men dan geen resultaat of komt men dan tot de conclusie dat er iets loos is, behandel het dan in de vergadering van het eilandsraad, maar om hier te komen met een redevoering en zeggen zo is het gebeurt en het is verkeerd, dat maakt natuurlijk een verschrikkelijke indruk op de heren hièr, maar ook op de heren in de publieke tribune en de pers om de volgende dag te horen, nadat de zaak is onderzocht, dat het helemaal niet zo is. Het nadeel hiervan is dat er altijd iets blijft hangen, men houdt ervan om dingen te horen, die niet in de haak zijn en men houdt er ook van om dit verder te vertellen, ja, zelfs om het erger te maken dat er gezegd werd.
Ik doe een beroep op de heren om te proberen bij de desbetreffende diensthoofden, ambtenaren of bij de Gedeputeerden inlichtingen in te winnen, voordat men het in de eerste instantie in de openbare eilandsvergadering naar voren brengt.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Kelly heeft het gehad in de 2-ronde over het samenvoegen van Financien en de Accountantsdienst en de Tabuleerdienst en Welvaartsbureau en Toeristenbureau en Voorlichtingsdienst en ook de mariniers onder de politie en de heer Kelly zegt dat zelfs naties die komen thans hedendage bij elkaar, en waarom kunnen diensten niet onder elkaar gebracht worden.
Mijnheer de Voorzitter, naar mijn gevoel slaat deze vergelijking als een tang op een varken en ik hoop dat het de heer Kelly duidelijk is, dat zulks niet kan. Dat kan niet zo een, twee, drie, maar misschien kan ik het met een voorbeeld registreren. B.v. zoals de heer Kelly werkzaam is bij de chemical department op de Lago (de laboratorium) en ik zou dus willen zeggen als naties met elkaar kunnen samenwerken of bijeen gebracht kunnen worden, wat zal de heer Kelly ervan denken indien de Public Relations Department van de Lago werd ondergebracht bij de Laboratory.
De heer Kelly heeft gevraagd dat er zoveel mogelijk doktoren hier worden toegelaten van verschillende nationaliteiten, verschillende specialisme, wij zullen dit zeker niet tegen houden. Wij zullen dit gaarne aanwerven, speciaal op particuliere initiatief wat dat betreft, ik weet niet of het in alle gevallen die genoemd werden wel helemaal realistisch is of het inkomen wel voldoende is voor zoveel, maar dat is een kwestie dat in de praktijk kan blijken. Inderdaad, hoe meer hoe liever op dit gebied.
Wat de apotheken betreft, de heer Kelly zag gaarne i.p.v. nachtdienst en de morgendienst die niet bestaat, de mogelijkheid dat niet alle apotheken, maar één apotheek de hele nacht open zal blijven ook met de deuren open. Misschien is er een mogelijkheid, Mijnheer de Voorzitter. Ik zou gaarne samen met het hoofd van de Gezondheidsdienst contact willen opnemen met de apotheker om te trachten in deze zaak zoveel mogelijk verbetering te brengen. Het zal in samenwerking met de apothekers moeten, want ik geloof niet dat er een basis is om hen hiertoe te dwingen en misschien kan in overleg met elkaar iets bereikt worden tot een verbetering.
De heer Kelly heeft het in de 2-ronde gehad over de voorschotten en heeft zich afgevraagd of een Arubaan wanneer hij in Holland is en een voorschot vraagt of hij het dan wel krijgt, want, zegt hij, de uitgezonden Hollanders die hier komen krijgen zomaar een voorschot van F. 5.000,-- renteloos om een auto te kopen en als een

Arubaan in Holland komt, dan is hij er zeker van dat de Arubaan het niet krijgt en daarom moet hier op Aruba een eind er aan worden gemaakt.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb reeds gezegd in de 1-ronde, dat deze voorschotten worden verleend aan die ambtenaren, die een auto nodig hebben voor de dienst. Dus alleen in die gevallen, waarbij er sprake is van dienstbelang en dan ook, ik heb het al een keer gezegd tegen de heer Chance, om er zo min mogelijk dienstauto's te kopen, maar de ambtenaren zelf in de gelegenheid te stellen om een auto te kopen en dan km-vergoeding te geven per km die gereden wordt t.b.v. de dienst. Dat een Arubaan in Holland, wanneer hij een voorschot zou vragen, voor zulks niet in aanmerking zou komen, meen ik te moeten betwijfelen, Mijnheer de Voorzitter. Ik geloof niet dat in Holland onderscheid wordt gemaakt tussen Arubanen of Antillianen aan de ene kant en Hollanders aan de andere kant. Ik ben ervan overtuigd dat daar een regeling bestond of bestaat dat ieder die daar in aanmerking voorkomt, gelijk behandeld wordt. Wij hebben in de laatste jaren diverse Arubanan gehad die in Holland hebben gestudeerd en ook gewerkt en tot nu toe hebben wij, althans ik, van deze jongelui toen zij terugkwamen, niets anders dan lof horen spreken over de wijze waarop zij werden behandeld en dat men nooit een teken van discriminatie heeft gezien t.a.v. de landskinderen. Ook hier, Mijnheer de Voorzitter, lijkt het mij niet juist om op Aruba te gaan discrimineren of zij Hollanders zijn of Arubanen, deze regeling geldt nu eenmaal voor ambtenaren en zover zij aanspraak daarop kunnen maken en moet naar mijn gevoel geen onderscheid worden gemaakt.

Mijnheer de Voorzitter, om nu aan de vragen van de heer Eman te komen. De heer Eman heeft nu voor de zoveelste keer over de waterfabriek gesproken. Het wordt langzamerhand een heel oude kost. Al 3 jarenlang in de eilandsraadvergadering komt de heer Eman met dezelfde vragen en krijgt hij dezelfde antwoorden. En, Mijnheer de Voorzitter, ik vraag me wel af of het de heer Eman wel te doen is om de inlichtingen die hij vraagt, dan wel om zekere effect die hij tracht te bereiken. Want op de duur, Mijnheer de Voorzitter, geloof ik dat het geen zin heeft dat wij onze antwoorden blijven herhalen. Het kan misschien beter zijn om te verwijzen naar de reeds gegeven antwoorden. Het enige standpunt van de heer Eman was dat hij zei: Ja, er is nu een nieuw systeem voor het distilleren van zeewater en dat is het systeem dat gebruikmaak van de zonenergie en dat het misschien een beter systeem is en hoe het daarmee staat. Mijnheer de Voorzitter, het systeem van waterdisdistillatie door middel van zonenergie is tot op heden een duurder systeem dan dat wat op Aruba wordt toegepast. Het is nog steeds zo dat het systeem dat nu in de waterfabriek op Balashi wordt toegepast het goedkoopste systeem is op de hele wereld. Er is geen één zeewaterdistillatie-inrichting in de hele wereld tot op heden die zo goedkoop water maakt als Aruba. En dit kan ik bewijzen en kan ik staven met feiten. Volgens de heer Eman is deze fabriek veel te groot opgezet en ook op Curacao heeft men zulks gezegd en dat deze plan gelijk staat aan het plan dat het vorige Bestuurscollege inderdaad had voor Aruba. Het is nl. zo dat dezelfde heren Voss en Ysselmuiden één rapport hadden gemaakt voor

Aruba en Curacao, alleen Curacao had het plan uitgevoerd, maar op Aruba heeft het Bestuurscollege het plan (dat heeft de heer Eman vergeten te zeggen gisteren) opzij gelegd en heeft andere projecten uitgevoerd.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan U mededelen dat men op Curacao zo langzamerhand spijt zal hebben met hun project. Het is mij bekend dat nog geen 2 weken geleden men een moeilijk probleem had op Curacao. Men wilde één van de nieuwe units gaan schoonmaken en dat kon niet, want zij hadden niet voldoende capaciteit om een van de units tot stilstand te brengen. Ze konden zich niet veroorloven om de unit stop te zetten, zelfs niet voor één dag en men zit tot op heden met de handen in het haar, omdat men niet weet wat men moet doen, men heeft niet voldoende watervoorraad, men heeft niet voldoende capaciteit en men kan zelfs niet voor één dag een unit laten stilstaan om één van de andere units te kunnen schoonmaken. Mijnheer de Voorzitter, wij weten allemaal dat het project op Curacao in verhouding meer gekost heeft dan de onze. Zo langzamerhand lijkt het erop, dat niet in verhouding, maar op een werkelijkheid, zonder verhouding meer gekost heeft dan de onze. En zeker is de opzet te klein geweest, want nu lijkt het erop, dat men niet eens een unit kan gaan "overhaulen", maar wij kunnen dat wel, van de 5 units hebben wij er 4 in gebruik en hebben 1 als standby. Mijnheer de Voorzitter, om terug te komen op de uitvinding van de zonenergie en er wordt gesproken over andere mogelijkheden, er wordt gesproken over het distilleren van zeewater door verschillende temperatuur, bevriezen van zeewater enz. Hier wil ik op antwoorden, Mijnheer de Voorzitter, dat in 1954 het hoofd van de W.V.D. aan het Bestuurscollege vermeldde dat er een dringend watertekort was op Aruba en dat er hier iets aan gedaan moest worden. Men is indertijd wat traag geweest, maar wij zijn op het nippertje, eigenlijk toch wel iets te laat, want wij hebben nog een tijdje rantsoenering van water meegemaakt hier, maar wij hebben nu een waterfabriek die in de behoefte voorziet zodat heel Aruba van water kan genieten en de 4 units draaien geregeld. Dit is een gezonde opzet, binnen een jaar is al gebleken dat het Bestuurscollege de zaak goed heeft aangepakt, want was er nu reeds een tekort geweest aan water, dan had men kritiek kunnen uitoefenen. En wat die uitvindingen betreft Mijnheer de Voorzitter, ik wou alleen dit op antwoorden, dat het erg moeilijk is om fabrieken te bouwen met uitvindingen die nog gedaan moeten worden. Ook kan ik, Mijnheer de Voorzitter, als een staaltje voor de aardigheid mededelen, dat zeer kort geleden belangstelling werd getoond en de mogelijkheid besproken dat de Shell op Curacao zoetwater zou importeren van Aruba. Het kwaliteit van water dat Aruba levert aan de Lago is van zodanige kwaliteit dat men zich afvroeg hoe dit mogelijk was. Men heeft zijn pet ervoor afgenomen en in de 2- plaats dat zelfs Curacao nog steeds water importeert en wanneer zij uiteindelijk dezelfde kwaliteit wil halen en te kunnen leveren, dat het dan duurder uitkomt dan de prijs die wij zouden aanbieden. Ik weet niet of er nog hier iets van komt, de mogelijkheid wordt bestudeerd, maar het is wel interessant dat alles wat er gesproken werd over het Arubaanse en Curacaose waterfabriek dat nu zelfs Curacao water wil importeren van Aruba.

De heer Eman, Mijnheer de Voorzitter, heeft het gehad over het hotel en hij meent dat het hotel F. 2.000.000,-- minder had kunnen kosten. Daarna vraagt de heer Eman aan de voorzitter hoeveel het hotel gekost heeft. Mijnheer de Voorzitter, hoe kan de heer Eman dan beoordelen dat het hotel F. 2.000.000,-- minder had kunnen kosten, als hij niet eens weet hoeveel het hotel gekost heeft. Mijnheer de Voorzitter, stel eens voor dat het F. 2.000.000,-- gekost heeft, dan had de heer Eman het voor niets kunnen bouwen.
Mijnheer de Voorzitter, als men de heer Eman officieel antwoordt dan vraagt hij of de inlichtingen wel te goeder trouw zijn en nogmaals Mijnheer de Voorzitter, ik betwijfel of de vragen van de heer Eman wel te goede trouw zijn. De heer Eman vind dat ik in mijn antwoorden t.a.v. de projekten altijd erg optimistisch ben. Mijnheer de Voorzitter,in ieder geval is optimisme veel beter dan pessimisme en zeker beter dan defaitisme. Wat de kosten van het hotel betreft; ik wil weer in herhaling treden, het is ettelijke keren naar voren gebracht, maar in ieder geval Mijnheer de Voorzitter, wil ik niet de indruk wekken dat hier mysterieuze zaken aanhangig zijn, het is een ieder bekend dat de bouw van het hotel openbaar werd aanbesteed. Ongeveer 8 aannemers hebben ingeschreven en die aanbesteding vond plaats op het kantoor van Openbare Werken en volgens dezelfde voorschriften en richtlijnen die normaal daartoe worden gesteld. Met andere woorden hier zijn dus alle voorzorgsmaatregelen getroffen, opdat er sprake zou wezen van een eerlijke openbare besteding. Daarna is het werk gegund aan de laagste inschrijver. En inmiddels hebben wij van diverse zijden van deskundigen, aannemers, zelfs zij die ingeschreven hadden, horen zeggen dat zij inderdaad het bedrag erg laag vinden en zich afvragen of de aannemer die dit hotel gebouwd heeft hier wel op verdiend heeft. Mijnheer de Voorzitter, er is reden om aan te nemen dat de aannemer die dit hotel gebouwd heeft voor F. [illegible].000,-- aan de hand van een openbare aanbesteding, Mijnheer de Voorzitter, dat deze aannemer hierop niets heeft verdiend. Ik wil niet zeggen dat het zo is, als men de kosten neemt die hierbij gemoeid zijn, dan mag men zich terecht afvragen en vele deskundigen ook in het buitenland zijn het er over eens dat dit hotel in vergelijking met andere hotels van dezelfde categorie en caliber, zeer goedkoop is gebouwd en ingericht. De inrichtingskosten hebben ongeveer F. 1.500.000,-- gekost. Hier weer de inlichtingen voor de heer Eman en ik houd mij aanbevolen voor de inlichtingen van de heer Eman, volgens welke hij dit voor F. 2.000.000,-- minder had kunnen doen. Ik kan U wel zeggen, Mijnheer de Voorzitter, er was één mogelijkheid om dit hotel voor F. 2.000.000,-- minder te bouwen, nl. indien men dit 10 jaar geleden had gedaan.

Mijnheer de Voorzitter, over de hydroponics farm weer dezelfde vragen. Hoeveel heeft het gekost? Hoeveel verdient de heer Robins? Krijgt hij nog steeds salaris? Hoeveel heeft hij opgenomen van de lening? Wanneer wil de heer Robins de farm overnemen? U ziet Mijnheer de Voorzitter, over 4 jaren zijn wij nog hiermee bezig. Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman heeft het gehad diverse malen over de premiere, maar ik geloof dat de heer Eman niet alleen van de premiere droomt, maar ook steeds nachtmerries heeft van deze projekten. Ik vraag me af of het hem zo dwars zit dat hij zich er niet

overheen kan zetten, want de tijd gaat door Mijnheer de Voorzitter. Wij gaan door met nieuwe projekten. De heer Eman heeft nog steeds nachtmerries met de hydroponics farm, het hotel en het waterprojekt. Mijnheer de Voorzitter, als dat zo is, ziet de toekomst van de heer Eman nogal donker uit, want er zullen nog meer nachtmerries komen. Overigens wil ik, wat die vragen betreft, Mijnheer de Voorzitter, niet meer erop ingaan, ik heb zeker al 12 keren die antwoorden gegeven in deze afgelopen 3 jaren, ik verwijs nu maar naar de stukken.
De heer Eman, Mijnheer de Voorzitter, heeft gezegd dat de lening die dit keer werd aangevraagd in Holland bij verzoek van een delegatie vorige maand, dat deze lening dit keer niet zo makkelijk is verstrekt geworden. Het is volgens hem niet zo makkelijk gegaan dit keer. Zij hebben het een beetje grondig bekeken, men heeft zelfs een interdepartementale commissie benoemd, weet de heer Eman ons te vertellen, waarin alleen deskundigen zitten en geen politici. Mijnheer de Voorzitter, ik heb nieuws voor de heer Eman, want ook de vorige keer toen wij in Holland 3 jaren geleden waren voor een lening en ik was er toevallig bij, was er een interdepartementale commissie en wij hebben vergaderd met de commissie benoemd door deskundigen van het Ministerie van Financien in Nederland en het Ministerie van Economische Zaken en i.v.m. de hydroponics farm was er ook een vertegenwoordiger bij het Ministerie van Land- en Tuinbouw. Mijnheer de Voorzitter, ook toen werd de zaak weer zeer grondig bekeken, er zijn vele besprekingen gevoerd, wij hadden cijfers op tafel moeten leggen, wij waren goed voorbereid, wij waren met goede rapporten en adviezen daar naar toe gegaan, wij konden onze plannen staven met feiten. Nadat deze interdepartementale commissie van toen advies had uitgebracht aan de Ministerraad van Nederland, werd besloten om tot die lening over te gaan. Dus, Mijnheer de Voorzitter, indien de heer Eman meent dat het nu anders is gegaan, dan moet ik hem teleurstellen, want er is niets nieuws onder de zon.
Mijnheer de Voorzitter, zowel de heer Eman als de heer Max Croes maken zich zorgen over de concessie indertijd verleend voor het exploiteren van delfstoffen aan de heer A.D. Jonckheer. Ook in de tweede ronde kwam men daarop terug en men bracht naar voren dat dergelijke concessies in Arubaanse handen moeten wezen, want dit moet ten gunste van Aruba komen en niet in handen van iemand die niet op Aruba is. Want dit is een Arubaans belang. Mijnheer de Voorzitter, ik ben het gloeiend eens met de heer Eman en de heer Max Croes voorzover betreft dat wij de concessies in Arubaanse handen moeten/ hoewel ik het niet eens ben met de insinuaties alsof hier het verband volgens de heer Eman zou liggen tussen de heer A.D. Jonckheer en zijn broer, de Premier, iets mee te maken heeft en iedereen is vrij en was vrij om een dergelijk verzoek in te dienen en wie het eerst komt wie het eerst maalt, die krijgt indien hij aan de voorwaarden voldoet voor een dergelijke vergunning. Dit is een heel normale zaak en ook hier lijkt het een beetje op om een bepaald effect te krijgen. Indien echter de heer Max Croes en de heer Eman van mening zijn dat een concessie in Arubaanse handen had moeten worden verstrekt, dan vraag ik mij af of deze mening misschien betekent een wijziging in hun gedachtengang, nu zij niet meer in de Regering zitten, maar in de oppositie, want Mijnheer de Voorzitter, op dezelfde basis

/ hebben

zou ik willen zeggen, waarom heeft dan indertijd die Regering de distributie van electriciteit niet in eigen handen genomen? Mijnheer de Voorzitter, het opwekken van electriciteit is stukken eenvoudiger dan het distilleren van zeewater. Electriciteit opwekken is een heel eenvoudige zaak als men de opleiding gehad heeft, men kan het met heel weinig personeel doen. Het systeem is heel eenvoudig en er is werkelijk niets aan. Het is dan ook helemaal niet vreemd dat in Holland b.v. electriciteit wordt opgewekt en gedistribueerd door gemeente bedrijven voor het hele land en toen men indertijd meende de concessie uit Arubaanse handen te halen hier, dan had men naar mijn persoonlijke mening er beter aangedaan om het in eigen handen te nemen en als overheidsbedrijf net als de waterleiding over te nemen. Had men dat gedaan, dan had de heer Max Croes gisteren niet hoeven op te staan om te vragen of het Bestuurscollege contact kan opnemen met de Elmar om te vragen, te smeken en te bidden, eventueel met bijdragen van overheidswege om in bepaalde wijken de electriciteit aan te brengen. Want, Mijnheer de Voorzitter, was de electriciteitlevering en distributie heden ten dagen in handen van het eilandgebied en dat had best gekund, had men wat moeite genomen om verder te kijken dan zijn neus lang is, zoals de heer Croes gezegd heeft eergisteren, als de toekomst van Aruba iemand aan het hart ligt, als men de moeite neemt om de zaak te bestuderen en in de toekomst te kijken, dan had men dat niet aan een vreemde maatschappij gegeven, dan had men zelf het electriciteitsbedrijf overgenomen. En Mijnheer de Voorzitter, was dat gebeurd dan hadden wij (het eilandgebied) net zo goed als wij nu voorgezorgd hebben dat over het hele eiland een distributienet ligt voor de waterleiding had het eilandgebied ervoor kunnen zorgen dat over het hele eilandgebied thans licht is. En nu moeten leden van diverse partijen vragen of wij met de Elmar willen praten, dat hebben wij diverse keren gedaan, wij zullen dit ook blijven doen, maar nu moet er gevraagd worden om met de Elmar te gaan praten of zij hier of daar licht willen aanbrengen. Had men indertijd inzicht gehad in deze zaak en het belang van Aruba ingezien, dan had nu de overheid dit allang kunnen doen. Ik hoop dat de heren Max Croes en Eman in de toekomst, mocht dit zich weer voordoen, ik betwijfel het, zich zullen houden aan hun nieuwe standpunt, nl. in Arubaanse handen.

Wat het krankzinnigengesticht betreft op Curacao, Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman is voor om onze bijdrage in de algemene kosten van dat gesticht in te trekken of althans te trachten daarvan af te komen omdat het anders zo duur komt voor ons. Ik heb reeds getracht uit te leggen gisteren, dat wij per patient betalen uit Aruba. Niet eens voor alle patienten, maar alleen voor de on-, en minvermogenden patienten. De andere patienten betalen voor zichzelf. Er is op de eilandelijke begroting geen bijdrage in de algemene kosten van het krankzinnigengesticht op Curacao. Er kan ook geen sprake wezen van de intrekking van die bijdrage, zoals de heer Eman dat doet uitkomen. Misschien bedoelt de heer Eman de algemene bijdrage van het eilandgebied aan het land in de landsbegroting in zijn geheel. Dit echter, Mijnheer de Voorzitter, kunnen wij wel een bijdrage noemen, het is eigenlijk het aandeel van de landsregering in de belastingsopbrengsten in de Nederlandse Antil-

len. Er is een verdeling dus van de belastingpenningen, een deel daarvan is voor de eilanden en een deel daarvan is voor het land. Het land moet ook inkomsten hebben om haar begroting te kunnen financieren. Dit gaat via de eilandsbegroting, omdat de eilandgebieden de belastingen innen en dan storten de eilandgebieden een deel daarvan weer bij het land. Er is geen sprake van een bijdrage aan het krankzinnigengesticht. Hoogstens zouden wij kunnen spreken van het opheffen van dit systeem, dus een herverdeling. In dit verband moge ik erop attenderen, dat er 2 jaar geleden een herverdeling heeft plaatsgevonden, waarbij een verbetering werd verwezenlijkt financieel voor Aruba in vergelijking tot de verbetering indertijd bij de eilandregeling, waarbij wij achteruit zijn gegaan. Dat familieleden op Aruba blij zouden wezen dat de krankzinnige patienten naar Holland zouden gaan, Mijnheer de Voorzitter dat betwijfel ik. Ik ben ervan overtuigd als het ware familieleden zijn, als zij iets voelen voor hun familielid, dat zij graag zouden hebben dat het familielid hier in de buurt bleef, dat zij ze nu en dan kunnen opzoeken.
De heer Eman, Mijnheer de Voorzitter, heeft voorgesteld om F. 100.000,-- uit te trekken voor voorschotten t.b.v. aloëcultuur. Mijnheer de Voorzitter, ik kan hem mededelen, dat de laatste weken reeds door het Bestuurscollege op zeer grote schaal, in ieder geval meer dan vroeger dergelijke voorschotten inmiddels op verzoek werden verstrekt. Er zijn diverse aanvragen binnengekomen in de laatste tijd en die hebben wij ook zoveel mogelijk verleend. Wij zijn ook van plan in deze richting door te werken bovendien zullen wij trachten om die F. 1.000.000,-- voor de werkverschaffing een deel daarvan aan te wenden voor de bevordering van de aloëcultuur, daarbij dus voor de werklozen de nodige werkgelegenheden te scheppen.

De heren Eman en Max Croes die menen te weten van een naamloze vennootschap, die voornemens is de exploitatie van de bunkerstation in Oranjestad over te nemen en dat de Lago (werd door de heren Croes en Eman gezegd), dit zou gaan financieren. Het Bestuurscollege werd gevraagd of er hier iets van bekend was. Mijnheer de Voorzitter, ik hoor dit allemaal voor het eerst. Mij niets bekend van een N.V. die de exploitatie van de bunkerstation over zal nemen en hopen dat de Lago, daarbij betrokken zou worden. Ik wil niet zeggen dat het niet zo is, maar ik weet er persoonlijk niets van. Nogmaals, zoals ik gisteren reeds zei, ik ben ook van mening dat het de voorkeur geniet dat de exploitatie op Aruba in Arubaanse handen blijft.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman heeft gemeend in zijn betoog gisteren te moeten opmerken dat er sprake is van een zeer slecht beleid en heeft ook zoals hij zei, voorzichtig te wezen, voortgebracht dat er thans bewindlieden zijn, die op persoonlijk belang uit zijn en die proberen zichzelf te verrijken. Mijnheer de Voorzitter, dit is een zeer ernstige insinuatie, want men komt hier weer niet met feiten. Het wordt zo langzamerhand typerend voor dit lid, Mijnheer de Voorzitter, dat deze bewindleden zichzelf verrijken in plaats van het algemeen belang te behartigen. Mijnheer de Voorzitter, echter kan ik mij indenken waarom de heer Eman iedere keer hiermee komt. Immers, Mijnheer de Voorzitter, als men neemt dat het havenprojekt, waarover de in plaats van voor het algemeen belang er ~~thans~~ niet

heer Eman het gisteren had, één van de werken van de A.V.P. zijn, dan denkt men automatisch aan het stuk grond van de familie Eman, daar vlakbij gelegen, die daardoor grotere waarde zou gaan krijgen, ja, zelfs zo'n grote waarde dat men nu exorbitante hoge prijs vraagt voor een stukje grond die nodig is om de boulevard recht te trekken. Maar niet alleen de gronden bij de haven, Mijnheer de Voorzitter, ben ik goed ingelicht, dan heeft de vertegenwoordiger van de A.V.P. in de Staten van de Nederlandse Antillen indertijd verklaard en dit staat in de statuten van de Statenvergadering vermeld, dat vindt men dan ook in de notulen van de Statenvergadering, heeft de vertegenwoordiger van de A.V.P. in de Staten bevestigd, dat zij 5% hebben gekregen van de havenmaatschappij, die de haven hier heeft uitgebaggerd en aangelegd. Dit heeft een vertegenwoordiger van de A.V.P. in de Staten zelf toegegeven, dat hij 5% heeft geind voor dat werk. Mijnheer de Voorzitter, was hij misschien agent voor de maatschappij, ik weet het niet, maar dat is een feit, het staat in de notulen.
Mijnheer Eman heeft het gehad over het vliegveld. Misschien is het een toevalligheid Mijnheer de Voorzitter, ik weet het niet, maar toen het vliegveld aangelegd moest worden, toen lagen er toevallig grote terreinen, huurgronden van zekere mensen die achter de heer Eman waren en nog steeds zijn en die huurgronden moesten opgezegd worden tegen vergoeding. Mijnheer de Voorzitter, nu is er sprake van een aloëprojekt, dank zij de initiatief van de familie Eman, zoals ik van de heer Max Croes heb begrepen, maar de oude aloïnefabriek van wijlen Casy Eman is buitengewoon geschikt voor de ephitalfabriek en het zal geschikt zijn om over te nemen, natuurlijk tegen een zekere vergoeding, misschien is hij bereid om het voor F. 1,-- over te doen. Het zou waarschijnlijk toevallig wezen, maar Mijnheer de Voorzitter, als wij al deze dingen in aanmerking nemen en het is niet zolang geleden geweest dat deze dingen zijn gebeurd. Is het dan vreemd, Mijnheer de Voorzitter, dat wanneer de heer Eman spreekt van agenten bij bepaalde projekten en van het verrijken door bepaalde bewindlieden, is het dan vreemd Mijnheer de Voorzitter, dat ik dan steeds moet denken aan het spreekwoord: "Zoals de waard is vertrouwt hij zijn gasten".

En dan nog Mijnheer de Voorzitter, wil ik het hebben over de insinuaties van de heer Eman, nl. dat het hotel F. 2.000.000,-- minder had kunnen kosten. Deze insinuatie Mijnheer de Voorzitter, is niet iets op zichzelf. Het is een onderdeel van een bepaalde campagne, van een zekere geestesgesteldheid. Een geestesgesteldheid bij wijze van politiek voeren, Mijnheer de Voorzitter, die niet in het belang is van Aruba, zelfs niet in het belang van de partij van de heer Eman. Mijnheer de Voorzitter, net zoals de insinuatie van F. 2.000.000,-- zijn er meerderen geweest. Toen wij 2 jaar geleden naar Holland gingen voor de lening, werd van dezelfde kringen waar de heer Max Croes zoveel particuliere initiatief en geweld heeft betoond in het belang van Aruba, door deze zelfde familieleden werd het gerucht verspreid over geheel Aruba dat de Antilliaanse gulden zou gaan devalueren. Men had de Minister van Financien F. 40.000.000,-- laten drukken, zonder gouddekking, (alsof dat kan), dat had hij gedaan, en iedereen op Aruba hield zijn hart vast. Ik kan mij nog herinneren dat bank in-

stellingen en andere grote instellingen zeer bezorgd opbelden om te vragen of het nou waar was, ja of nee. Ik geloof dat U dit allemaal gehoord heeft 2 à 3 jaren geleden, iedereen belde op dat of het waar was dat de gulden gaat kelderen. Dit was weer zo'n gerucht met het speciale doel om te trachten de lening voor Aruba in de Ned. Antillen in de grond te boren. Mijnheer de Voorzitter, dit is geen partijbelang en dit is ook geen algemeen belang. Dit is zeer onverantwoord. Mijnheer de Voorzitter, de familie Eman is erg sterk op dit gebied. Indertijd is het de heer Max Croes die met deze familie naar voren is gekomen, (niet ik), en gezegd heeft dit is de familie met het initiatief en dergelijke meer, dus wil ik daarop ingaan. Want het is weer een familielid van deze zelfde familie, die het volgende heeft uitgehaald. Er kwam hier op Aruba een zeer hoge functionaris van een wereldmaatschappij, met buitengewone belangrijke relaties in de hele wereld en die vooral van belang was voor Aruba op toeristisch gebied. Deze functionaris maakte een wereldreis en kwam speciaal op Aruba om te zien wat hier gedaan werd en zag toen voor het eerst het nieuwe toeristenhotel. Nadat hij dit hotel had bezocht en bekeken, zei hij tegen deze, ik zal het voortaan maar noemen "initiatiefnemers:" Dat is nou een hotelprojekt dat aangepakt werd zoals het moest. Dit was nou een hotelprojekt dat gebouwd is zoals het hoorde en ik moet mijn complimenten uitspreken over de instantie of het gouvernement die dat gedaan heeft, want dit is een manier om een zaak aan te pakken, dit is geen half werk zoals men meestal doet, meestal ziet men dat deze dingen maar half aangepakt worden, maar hier ontbreekt er niets aan." Ik geloof wel dat dit een beetje overdreven was, er zijn weleens fouten gemaakt, niets is perfekt, maar waar het mij om gaat is, dat toen deze man dit zei, de initiatiefnemers zei, ja, dat kan wel, het hotel is misschien wel mooi, maar men is op het eiland erg bezorgd, want in de eerste plaats heeft dit hotel veel teveel gekost, waarschijnlijk iets meer dan F. 2.000.000,-- men vraagt zich nu af waarvoor al dit geld gebruikt werd en er is sprake van corruptie en bovendien degenen die dit hebben verwezenlijkt, zijn onverantwoorde personen en bovendien heeft men geen enkele ervaring op het gebied van hotelwezen. Men heeft de zaak letterlijk afgekamd. Mijnheer de Voorzitter, het gaat mij op het ogenblik niet om het feit, dat ik net genoemd heb, dat is maar een illustratie, ik heb er maar drie aangehaald, maar er zijn nog meer. Het gaat mij om deze geestesgesteldheid. Ik wil nl. op deze plaats, in deze raad op dit moment en niet zozeer als gedeputeerde, maar als lid van de eilandsraad ook, als volksvertegenwoordiger, waarschuwen tegen dergelijke praktijken. Dit is niet in het belang van Aruba, dergelijke praktijken schaden het Arubaans belang. Het is wel aardig om die partij-politiek te voeren, maar laten wij partij-politiek voeren binnen de Raad of binnen onze eigen gemeenschap.
Maar wanneer wij te maken hebben met personen die van belang zijn voor Aruba en die toch met goede indruk van hiervandaan moeten gaan, laten wij dan partijbelang opzij leggen en het algemeen belang voor ogen houden.

Mijnheer de Voorzitter, Señor Porfirio Croes a relata un rato ariba lo ke cu mi a bisa, pasobra mi a bisa cu "abrir la boca no

es hablar".

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, de heer Porfirio Croes heeft een wijl uitgeweid over wat ik gezegdheb, want ik zei dat: "Abrir la boca no es hablar". (De mond openmaken is nog geen spreken).

Mijnheer de Voorzitter,toen ik dat zei, doelde ik helmaal niet op de heer Croes. Ik zal in 't papiaments spreken, want de heer Croes heeft het ook in het papiaments gezegd. Señor Presidente ora cu mi a bisa "abrir la boca no es hablar" mi no a bisa cu mi kemeen Señor Croes, al contrario, lo ke cu mi a bisa ta lo siguiente. Mi a bisa cu no ta importa ki idioma bo ta papia, si ta papiamento of holandes. Lo ke cu bo ta papia, esey ta bal. Pasobra bo por papia hopi y sin bisa nada tambe. Y e ora ey mi a bisa cu mi ta recorda un biaha den Staten, Señor Lopez a papia un speech 3 ora largo, anto Dr. da Costa Gomez a bisa e voorzitter di Staten: "Señor Presidente, abrir la boca no es hablar". Asina mi no a referi na Señor Croes y mi ke duna Señor Croes un bon conseho y esey ta pa trata di evita di haci impression cu bo ta bisti e zapato.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, toen ik zei: "abrir la boca no es hablar" heb ik niet gezegd, dat ik de heer Croes bedoelde, integendeel, wat ik zei was het volgende. Ik heb gezegd, dat het er niet op aan kwam welke taal men spreekt of het Papiaments is of Hollands. Wat men spreekt, dat heeft waarde. Want men kan veel spreken en toch niets zeggen. En toen heb ik gezegd, dat ik mij kan herinneren, dat de heer Lopez eens in de Staten een redevoering heeft gehouden van 3 uren en dat Dr. da Costa-Gomez tegen de voorzitter van de Staten gezegd heeft: "Abrir la boca no es hablar". Dus heb ik niet op de heer Croes gedoeld en ik wil de heer Croes een goede raad geven en dat is om te proberen te voorkomen, dat de indruk gewekt wordt, dat de schoen past.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Max Croes die heeft nog eens zijn teleurstelling uitgesproken over het feit dat men zo weinig tijd gehad heeft om zich voor te bereiden voor deze begroting. Mijnheer de Voorzitter, er is maar één ding dat men kan zeggen van deze begrotingsbehandeling en dat is, dat het zeer uitvoerig en grondig is doorgenomen.Ik vraag me af, indien men meer tijd heeft gehad om zich voor te bereiden, hoe lang het dan geduurd zou hebben. Ik heb wel de indruk, Mijnheer de Voorzitter, dat van alle kanten deze zaak grondig is bekeken en bestudeerd en dat men al datgene naar voren heeft kunnen brengen, dat men op zijn hart had. Mijnheer de Voorzitter, de heer Max Croes komt terug op wat ik gisteren gezegd heb, nl. dat hij het niet met mij eens is, omdat hij had gezegd dat in tijden van depressie de uitgaven ook in dalende lijn behoren te wezen. Ik had gezegd dat ik het niet met hem eens was omdat juist in tijden van depressie men meer uitgaven moet doen dan normaal om de zaak weer op gang te krijgen en ik heb een voorbeeld aangehaald. Nu zegt de heer Croes

dat ik een zg. deficit-politiek voorstel. Mijnheer de Voorzitter, er is een groot verschil tussen een deficit-politiek en een politiek waarbij men meer uitgeeft terwijl de conjunctuur dalende is. Ik ben zeker niet voor een deficit-politiek en ik zal het op prijs stellen als de heer Max Croes dergelijke begrippen niet meer in mijn mond plaatst, want dit is zeker niet wat ik beweerd heb. Integendeel, deze begroting toont aan dat terwijl de uitgaven inderdaad gestegen zijn in de tijd van een dalende conjunctuur, er geen sprake is van een deficit. Een deficit-politiek is ook een mogelijkheid, die ik echter niet voorstel. En dat de republikeinse partij in Amerika het niet eens is met het economisch beleid gevoerd in de tijd van de "New Deal", Mijnheer de Voorzitter, misschien is het voldoende erop te wijzen dat "New Deal" in die tijd werd toegepast door de democratische partij, dus misschien heeft de partijpolitiek hier meer mee te maken dan de economie. In elk geval zelfs wanneer het beleid in die tijd bekritiseerd kan worden, zijn wij hier op Aruba niet de eersten, want er zijn ook andere landen geweest die een dergelijk beleid voorstonden. Naar mijn persoonlijke mening ook met zichtbare resultaten.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Max Croes heeft het nog eens gehad over het aloë-projekt en hij meende te moeten konstateren, dat ik het eens ben met twee punten, nl. dat de interesse die de heer Farkas heeft om op Aruba te beginnen ligt in twee faktoren: de kwaliteit van de Arubaanse aloë en omdat hier een oude aloë-fabriek is, die geschikt is daarvoor.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Max Croes heeft niet goed geluisterd, hij verstaat heel goed Hollands. Ik heb dat niet gezegd. Wel heb ik gezegd dat het een bekend feit is dat de Arubaanse aloë van zeer goede kwaliteit is, maar ik heb niet gezegd dat dat een van de redenen is, waarom de heer Farkas op Aruba wil komen. Daar ben ik nog lang niet zo van overtuigd. Het zou zelfs kunnen dat de heer Farkas geinteresseerd was in een gemakkelijke lening omdat hij misschien cash nodig had. Het zou ook kunnen wezen dat de heer Farkas heel goedkoop aloë zal kunnen krijgen, want ons is gebleken in Florida drie weken geleden dat daar de aloë verkocht wordt voor $ o.25 per blad en $ 1.25 voor zes bladen. De heer Farkas heeft zelf op Aruba in een brief verklaard, vijf maanden geleden, dat hij F. 0,10 wil betalen per pond, niet per blad. Maar dat is niet alles. Nu, de afgelopen maand, wilde de heer Farkas proberen om aloë op Aruba te kopen voor F. 0,03 à F. 0,04 per pond. Ik vraag me dus af, in tegenstelling dus met wat de heer Max Croes gezegd heeft of de interesse van de heer Farkas lag in de kwaliteit van de Arubaanse aloë dan wel in de mogelijkheid om op Aruba tegen een bespottelijke lage prijs aloë op te slaan en a.h.w. de Arubaanse aloë-cultuur een "cara-abou" te slaan.
Wat de oude aloë-fabriek betreft, Mijnheer de Voorzitter, ik heb niet beweerd dat deze fabriek geschikt was voor de Epithal-fabriek. Integendeel, ik heb gezegd dat wij de heer Farkas hebben medegedeeld dat het niet nodig was een fabriek te kopen of te bouwen, wij hebben immers een oude fabrieksgebouw op Balashi en daar kunnen we makkelijk plaats maken voor een epithalfabriek. Het is dus niet nodig kredieten te verstrekken voor het kopen van oude fabrieken of het bouwen van een fabriek. Bovendien heb ik gezegd dat de "equipment" van de aluïne-fabriek onge-

geschikt is voor het projekt van de heer Farkas.

De heer Chance heeft verzocht de verzekering te verkrijgen dat de F. 200.000,--, die geleend zullen worden voor de uitbreiding van de hydroponics farm alleen maar zullen worden gebruikt voor genoemde uitbreiding en niet voor een chicken-farm of andere. Mijnheer de Voorzitter, ik kan de heer Chance deze verzekering/.De heer Chance heeft in de tweede ronde gevraagd waarvoor de bootjes van de Aruven zijn. Voorzover mij bekend zijn die bootjes om ermee te varen. Maar ik begrijp de bedoeling van de heer Chance, Mijnheer de Voorzitter en ik heb helemaal geen bezwaar om daarover nadere inlichtingen te verstrekken. De Aruven heeft indertijd het hotel gebouwd en ook ingericht en zeer kort na de opening van het hotel bleek reeds dat er gebrek was aan "entertainment" vooral overdag. 's Avonds is er blijkbaar genoeg te doen, maar overdag verveelde men zich. Er was niets te doen dan zwemmen in de zee of het zwembad. En omdat de Aruven de verplichting heeft de bezoekers te entertainen en er geen anderen waren die hiertoe bereid waren, heeft de Aruven toen noodgedwongen deze twee race-boten aangeschaft met de bedoeling de toeristen in de gelegenheid te stellen tochtjes te maken en om te waterskiën. Ik kan U echter de verzekering geven dat de Aruven dit met tegenzin gedaan heeft, want boten exploiteren is heus geen aangename taak. Daarom is het zeer verheugend, zoals het in de krant heeft gestaan, dat een particulier uit het buitenland belangstelling heeft getoond voor het beginnen van een watersport-business op Aruba. Deze vreemdeling heeft reeds $ 100.000 geinvesteerd om een watersportbedrijf op Aruba te beginnen en hij heeft een yacht aangeschaft wat daar nu al ligt en sailfishers enz. enz. en deze man wil ook de twee raceboten van de Aruven overnemen. Dan is de Aruven dus van die bootjes af en ook de heer Chance. Deze bootjes zijn beschikbaar voor iedereen die de huurprijs wil betalen.

Señor Presidente, Señor Kelly y Señor Chance a papia di algun lugar na San Nicolas cu ta bende bebida clandestino, sin paga derecho y ta gana hopi placa despues di oranan cu otro lugarnan ta cerrá. Señor Presidente, esaki berdaderamente ta un landszaak y ami mes lo kier bisa laga nos no trata asuntonan di land. Pero como ta un asunto di polis lo mi kier bisa, no como deputado pero como miembro di Eilandsraad, cu mi tambe a tende varios keho den e mesun direccion. Mi tambe a haya varios hende cerca mi cu a bisa tal cos y mi tin e conviccion cu ta asina mes. Mi no ta kerecu ta na nos pa bisa polis unda e lugarnei ta, pasobra si ami cu ta na Playa y casi nunca no ta bai San Nicolas, sá cu tin e lugarnei anto polisnan cu ta na San Nicolas no por laga di sá tambe. Mi ta spera cu hefe di polis por tuma medidanan necesarió pasobra berdaderamente esaki ta algo inhusto.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, de heren Kelly en Chance hebben gesproken over enige plaatsen in San Nicolas, waar men heimelijk sterke drank verkoopt, zonder rechten te betalen en hierdoor veel geld verdient, wanneer de overige plaatsen gesloten zijn. Mijnheer de

/geven

Voorzitter, dat is in werkelijkheid een landszaak en ikzelf zou zeggen om hier geen aangelegenheden van het land te behandelen. Maar daar het een politie-zaak is wil ik zeggen, niet als gedeputeerde maar als lid van de Eilandsraad, dat ik ook vele klachten in die richting heb gehoord. Ik heb ook verschillende personen bij mij gehad, die dit zeiden en ik ben ervan overtuigd, dat het inderdaad zo is. Ik geloof niet, dat wij de politie moeten vertellen, waar die plaatsen zijn, want als ikzelf, die in Playa woon en maar zelden naar San Nicolas ga, weet dat die plaatsen bestaan, dan zal de politie, die in San Nicolas is, dit zonder twijfel ook wel weten. Ik hoop, dat het hoofd van de Politie de nodige maatregelen zal nemen, want dit is inderdaad iets onrechtvaardigs.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Finck heeft het gehad over de karensdagen en wij hebben beloofd daar het nodige aan te gaan doen. Echter wil ik net als de vorige keer op een moeilijkheid wijzen en dit moet uitgezocht worden. De ziekteregeling voor particulieren zegt dat, als achteraf blijkt dat de afzender inderdaad ziek was dan moeten er alsnog die twee karensdagen vergoed worden. Inderdaad is dat bij de overheid niet zo. De gouvernementsarbeider die ziek blijkt te zijn krijgt de twee karensdagen niet vergoed. Het lijkt wel op een onbillijkheid, maar dat is toch niet helemaal zo. De ziekteregeling voor particulieren is als volgt: de karensdagen geen loon, dan binnen 52 weken 70% loon indien men thuis ziek is en 50% loon indien men in het hospitaal ligt. Terwijl de overheid na de karensdagen 90% betaalt van het loon en 80% bij behandeling buitenhuis en na die 10 weken betaalt de overheid ook 70 en 50%. Daarmee wil ik zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat het helemaal niet gezegd is dat de ziekteregeling voor particulieren gunstiger is voor de arbeider dan die bij de Overheid. Als men rekent dat de arbeider de eerste twee weken, al krijgt hij de karensdagen niet vergoed 90% van zijn loon krijgt i.p.v. 70% zoals bij particulieren, dan komt hij nog beter uit, tenzij hij maar heel kort ziek is. Echter moet men zich afvragen waar de arbeider zelf de voorkeur aangeeft. Geeft hij de voorkeur aan het systeem ziekteregeling, waarbij de karensdagen alsnog vergoed worden, maar dan 70% of geeft hij de voorkeur aan onze regeling. Ik geloof dan ook, Mijnheer de Voorzitter, dat het goed is om dit probleem alvorens te veranderen voor te leggen aan de arbeider en laat hem zelf kiezen.
Mijnheer de Voorzitter, ik meen hiermee te kunnen volstaan.
Dank U.

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, het is me opgevallen dat ik de eerste keer niet alle leden beantwoord heb.
De heer Dominico Croes heeft de wens naar voren gebracht om de onderstandtrekkers van Savaneta aldaar te betalen. Hierop kan ik antwoorden dat dit in het verleden reeds gedaan werd maar in zekere zin op verzoek van de onderstantrekkers zelf, die liever in de stad uitbetaald werden, werd dit opgeheven. Dus het kan nogmaals gedaan worden als deze mensen liever in Savaneta uitbetaald willen worden.

Señor Presidente, tambe mi a falla na contesta Señor Porfirio Croes ayera en cuanto su proposicion pa trece un mihó controle den dunamento di onderstand, locual mi mester bisa cu ta un bon idea. Mi mester bisa tambe cu ya Bestuurscollege a tuma stapnan pa llega na tal soluccion y tambe esei ta mas o menos spliká den e Memorie van Toelichting riba e hoofdbegroting.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik ben de heer Porfirio Croes gisteren het antwoord schuldig gebleven, op zijn voorstel om een betere controle te brengen in het geven van onderstand, welk voorstel ik als een goede beschouw. Ik moet ook zeggen, dat het Bestuurs-reeds stappen heeft genomen om te komen tot die oplossing, welke ook zodanig ongeveer in de Memorie van Toelichting op de hoofdbegroting wordt uitgelegd.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance heeft het gehad over publieke telefoon in San Nicolas in het stadscentrum. Ik meen dat hij naar mijn antwoord het bezwaarlijk achtte dat daar een publieke telefoon zou komen. Als dit gewenst geacht wordt, kan de mogelijkheid onderzocht worden.
Ook heeft de heer Chance het gehad over uitbreiding van het telefoonnet in de buurt van Lago Heights. Mijnheer de Voorzitter, op pagina 11 van de begroting van de Telefoondienst dat reeds dat voor uitbreiding en verbetering van het kabelnet nieuwe netten en verbetering voor de Lago Heights komt in 1960. Maar misschien was de bedoeling van de heer Chance of hieraan voorkeur kan worden gegeven. Dat kan ik zo niet zeggen, wel is het de bedoeling dat in 1960 te doen en als het enigszins kan zo spoedig mogelijk.
Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat deze vragen nu beantwoord zijn voorzover het mijn diensten aangaat.
Dank U.

DE HEER I.I. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Flemming is teruggekomen op de route van de autobussen. Hij beweert dat het wel waar is, wat er in de vergunningen staat, n.l. dat deze autobussen een verplichte route moeten rijden en of er controle geoefend wordt op het rijden van deze routes. Ik wil de vraag opnieuw stellen aan de Commissaris van Politie, die de zorg draagt voor de controle van deze autobussen.

DE HEER C. DE JAGER, COMMISSARIS VAN POLITIE: Mijnheer de Voorzitter, deze autobussen worden op de routes wel gecontroleerd, maar momenteel in zeer geringe mate. Dit zal waarschijnlijk wel een van de oorzaken zijn dat er weleens gefaald wordt wat betreft de rijtijden. Ik wil graag de toezegging aan de Raad doen om deze zaak weer zoveel mogelijk te bekijken en controle te laten uitoefenen, maar ik geloof dat het kernpunt van de zaak niet zoveel ligt in het rijden van de route, dan wel het ongelijk rijden van de autobussen, die de verplichting hebben zoveel keren per dag die route te rijden. Het is dus niet een zaak van de route, maar de frekwentie waarmee de route gereden wordt. Ik geloof, dat ik hiermee kan volstaan.

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, verder nog over het antwoord van de heer Maximo Croes om een deskundige van de United Nations aan te trekken voor de landbouw, daar hij nl. niet tevreden is met mijn vorig antwoord. Over de landbouw in de Nederlandse Antillen zijn reeds rapporten door deskundigen uitgebracht. Deze deskundigen zijn het b.v. eens dat in ons klimaat het type landbouw, de zg. "dry farming" beoefend moet worden. Deze vorm van landbouw is tot ontwikkeling gekomen in de droge gebieden van de Verenigde Staten. Deze vorm kan alleen dan enigszins rendabel zijn wanneer grote terreinen machinaal bewerkt kunnen worden. Door de verkaveling in kleine terreinen hier op Aruba is deze vorm van landbouw niet mogelijk. De hoop op het vinden van een redelijk betaalde werkkring in de landbouw moet vooral gezocht worden in de aloëcultuur, de kippen- en varkenshouderij.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Max Croes kwam ook met een vraag over de overeenkomsten van huurgronden die per 1 januari vernieuwd zullen worden. Of de huur hoger zal zijn kan ik zeggen dat er een clausule zal komen in deze huurovereenkomst omdat we nu grondbelasting op deze huurgronden moeten betalen, wat vroeger niet het geval was. Als we deze grondprijs niet in de huur doorberekenen, moet het eilandgebied meer grondbelasting betalen wat we aan huurprijs ontvangen. Daarom wordt de grondbelasting nu in de nieuwe huurprijs berekend.
Verder, Mijnheer de Voorzitter, heb ik gisteren een vraag van de heer Dominico Croes vergeten te beantwoorden. Dat was over de reddingsboot. In het verleden heeft de Loodsdienst altijd geholpen in het opsporen van pleziervissers die wegdreven van het eiland. Onze loodsdienst was altijd bereid om de beste boten die ze hadden uit te sturen om in de nabijheid te zoeken. Als ze niet dichtbij gevonden worden, dan zijn wij verplicht om het aan het Hoofd van de Luchtvaart door te geven. Als dat mogelijk is schakelen ze meteen vliegtuigen in of ze geven het door aan Puerto Rico die dan meteen hun vliegtuigen sturen om deze mensen op te sporen.

In de tweede ronde is de heer Chance met de vraag gekomen of wij iets kunnen doen voor de vissers die hier aan de stranden met netten vissen. Vroeger hadden deze vissers moeilijkheden gehad met de politie omdat de mazen van hun netten kleiner was dan voorgeschreven. Ik kan de heer Chance het volgende zeggen. De vissers kunnen gemakkelijk moeilijkheden met de politie voorkomen door zich te houden aan de wettelijke voorschriften, die bedoeld zijn om te zorgen dat de kleinste vissen die niet voor consumptie geschikt zijn in zee blijven. Opgemerkt kan worden dat op andere Caraibische eilanden nog grotere mazen voorgeschreven zijn dan hier op Aruba. Anderzijds kan geredeneerd worden dat de stranden kleiner zijn dan de zee, zodat zelfs de grote vangsten langs deze stranden de totale visstand niet ernstig beinvloedt. Uit deze overweging zou het te rechtvaardigen zijn dit hele voorschrift in te trekken en ik kan de heer Chance verzekeren dat we dit in het Bestuurscollege zullen bespreken om dit, wat Aruba betreft, in te trekken.

De heer Finck, Mijnheer de Voorzitter, had het in de tweede ronde over het verharden van de vierde kade in de haven. Er waren

bij het Bestuurscollege ook plannen om deze kade te verharden. We hebben een raming gevraagd aan Dienst Openbare Werken, die we op de begroting hadden moeten brengen en wel tot een bedrag van F. 38.500,-- voor de verharding van 8-meter strook op de vierde kade. Maar omdat wij op de begroting moesten bezuinigen kon deze wenselijkheidspost niet op de begroting komen en daarom was het niet opgevraagd.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER E.O. PETRONA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, in de tweede ronde heeft de heer Geerman zijn tevredenheid betuigd nadat hij vernomen had hoeveel verpleegsters in opleiding waren in Nederland. Hij heeft daarbij verteld, dat we behalve voor verpleging ook gelegenheid moeten geven om meer richtingen te studeren en daarbij noemde hij o.a. opleidingen tot stenotypiste en dergelijke. Er bestaat op Aruba reeds gelegenheid voor cursussen in machineschrijven, stenografie in het Nderlands en Engels. Voor personen van het mannelijk geslacht opleidingen voor aspirant-monteurs, installateurs, enz.. Ik vrees, dat we hier de indruk gaan wekken dat de overheid beurzen gaat verstrekken, die tot doel hebben werkverruiming of vervanging van vreemde arbeidskrachten, om de eenvoudige rede dat omdat voor diverse richtingen hier op het eiland reeds cursussen zijn die particulier zijn en niet op het terrein van de overheid liggen omdat het dan teveel zal kosten. Mijnheer Geerman heeft gezegd dat het moeilijk is om te rapporteren wanneer werkgevers buitenlandse krachten onder dwang veel te weinig betalen, omdat er gevallen hiervan reeds bekend zijn. Mijn opmerking hieromtrent was naar een uitlating van de heer Kelly, die dit had gesignaleerd. Hij heeft dit zo scherp gedaan, alleen de naam heeft hij niet genoemd, zodat men duidelijk genoeg kan begrijpen wie hij hiermee bedoelt.

Mijnheer de Voorzitter, hoewel het niet in mijn lijn ligt om de kwestie Sociale Zaken te beantwoorden moet ik toch zeggen dat het met de gangbare wetgeving voor Sociale Zaken zeer moeilijk is wanneer zij te maken krijgt met een klacht van een werknemer die meent onheus behandeld te zijn door zijn werkgever, b.v. op het punt van uitkering van vakantiegelden. Wanneer Sociale Zaken dit geval onderzocht heeft en de werknemer of gever zou niet te goeder trouw zijn, dan is Sociale Zaken aan het eind van zijn latijn gekomen. Zij heeft niet de middelen om de werkgever te dwingen aan zijn plicht te voldoen.

De heer Geerman gaf uitleg over zijn vraag betreffende de A.T.S. Het spijt me te moeten zeggen, Mijnheer de Voorzitter, maar wij verschillen nog steeds van mening. Het verschil van mening zal blijven bestaan, omdat onze gezichtspunten variëren in datgene wat men in de A.T.S. ziet. Het feit dat er meer dan honderd A.T.S.-ers zonder werk rondlopen zit niet in het feit dat het systeem eventueel verkeerd zou zijn.
De heer Geerman verwacht dus dat de A.T.S. gaat afleveren een kracht, die op het moment dat hij gediplomeerd wordt "allround" is. Mijn opvatting is dat hetgene wat de A.T.S. meegeeft de grondslag, de teoretische grondslag met een hoeveelheid praktische kennis, is, waarop verder de vakman in de praktijk gevormd wordt.

Ik kan de heer Geerman verzekeren, dat wanneer er op Aruba werkgevers zouden zijn, die de moeite willen nemen om in deze jongelieden te zien datgene wat ze zijn en hen verder in de praktijk te helpen, dat er uit deze jongens zeer goede vaklieden kunnen groeien. Ik ken verschillende mannen, die, vooral in timmervakken, binnen enkele jaren volgroeid zijn tot tekenaars, machinisten, houtbewerkers, timmerlieden enz.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman heeft de wenselijkheid naar voren gebracht om een driejarenplan op te stellen voor de aanleg van wegen op het eiland. Aan dit verzoek zal gaarne worden voldaan, alhoewel ik vrees, Mijnheer de Voorzitter, dat het plan op papier zal blijven, zolang men niet vooruit kan zeggen over hoeveel krediet b.v. in de loop van die jaren zal kunnen worden beschikt. Het is misschien beter als niet een driejarenplan wordt opgesteld, maar een wegenplan, waaruit het Bestuurscollege en de Raad telkenjare een zekere gedeelte ter uitvoering kan brengen.

T.a.v. het voorstel om overleg te plegen met de Elmar, kan ik zeggen dat het Bestuurscollege constant kontact onderhoudt met de Elmar en zoveel mogelijk tracht te bereiken. Of het de oplossing zal zijn dat de Elmar straks bereid zal zijn éénderde deel van de kosten te betalen, de overheid éénderde deel en de belanghebbende deel, zou ik kunnen zeggen dat hier sprake van zal komen wanneer aan de Raad voorgelegd zal worden een kompleet beeld van de buurten en buitendistrikten, waar electriciteit zal worden aangesloten en de kosten die daarmee gepaard zullen gaan, dan zal dus in de eerste plaats denk ik, van de kant van de Raad, verteld moeten worden dat wij bereid zijn éénderde deel te betalen, alvorens wij de Elmar kunnen benaderen.

De heer Kelly, Mijnheer de Voorzitter, heeft het gehad over de onderwijzers. Hij kan niet inzien waarom de opleiding noodzakelijk is en evenmin kan hij inzien, waarom de opleiding helemaal in Nederland moet plaatsvinden. Er was vroeger een opleiding voor de zg. vierde rang, hulponderwijzer. Deze opleiding is vanwege het Land opgeheven. Zoals ik eerder heb betoogd rust de onderwijswetgeving niet in onze handen en wij achten het dus niet dienstig voor het onderwijs dat deze opleiding voor vierde rang langer in stand zou blijven. Het is wel zo, Mijnheer de Voorzitter, dat aan de middelbare school op Curacao een opleiding bestaat voor onderwijzers, de zg. c-afdeling op de H.B.S. Mogelijk, nu wij op Aruba dus een H.B.S. hebben, kan, wanneer deze H.B.S. volledig is uitgegroeid, gepoogd worden of hier ook een C-opleiding in het leven geroepen kan worden. Over het punt naar voren gebracht door de heer Kelly, nl. dat hij niet inziet dat er geen deskundigen zijn buiten de ambtenaren van Openbare Werken, die als experts zouden optreden bij auto-ongevallen enz. Ik kan de heer Kelly deze toezegging doen, dat van de zijde van het Bestuurscollege hieraan een eind zal worden gebracht zodat de verzekeringsmaatschappijen gedwongen worden uit te zien naar een andere deskundige. Ik hoop dat wanneer dat zover is dat er geen deskundige aangetrokken zal worden, die elders een vaste betrekking heeft op Aruba, m.a.w. die

dit dus ook gaat doen in zijn vrije tijd. T.a.v. de overige ambtenaren die particulier werk zouden verrichten zou ik in het algemeen willen voorstellen dat hieraan een einde wordt gemaakt met dien verstande dan dat als men uit noodzaak, geen noodzaak voor de ambtenaar, maar noodzaak voor diegene waarvoor het werk gedaan wordt, niet anders kan, dat men dan hiervoor toestemming vraagt.

Mijnheer de Voorzitter, dan heeft de heer Eman het gehad over het samentrekken van de A.T.S. met de U.T.S. Ik zal een kleine passage voorlezen voor de heer Eman uit het onderwijsrapport. Op bladzij 116:

"Sinds 1 september 1956 zijn aan de A.T.S. verbonden klassen voor uitgebreid technisch onderwijs, U.T.S."

Dus datgene waarom de heer Eman vraagt bestaat vanaf 1956. Aan de U.T.S. kunnen worden toegelaten jongelieden, die in het bezit zijn van een A.T.S., mulo-B of een 3-jarige H.B.S.-diploma of getuigschrift. Jaarlijks wordt aan de hand van aanmeldingen bepaald of en zo ja, voor welke afdeling klassen gevormd kunnen worden. Deze afdelingen zijn werktuigbouwkunde, elektrotechniek en bouwkunde. Dat wil zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Eman naar mijn mening hier een beetje reclame wil maken, omdat hij hoort te weten dat die U.T.S. bestaat. Op de begroting van 1956, 1957, 1958, ook het onderwijsrapport heeft hij in zijn bezit. Dus aan zijn verzoek wordt hierbij gedaan met terugwerkende kracht.
Dan heeft de heer Eman het gehad over de H.B.S. Mijnheer de Voorzitter, het moet me van het hart: toen in deze Raad de instelling van de officiele H.B.S. werd behandeld toen schitterde Mijnheer Eman door afwezigheid! Nu vraagt hij om acheraf de primeur te willen behalen, door te bepleiten voor het vierde leerjaar van de H.B.S., terwijl hij niet eens heeft meegewerkt aan de totstandkoming van het eerste leerjaar! Ik weet niet hoe Mijnheer Eman denkt hoe we dat moeten overbruggen. Hij zou nu eigenlijk, nu we het eerste leerjaar hebben, moeten pleiten voor het tweede, derde en daarna de vierde. T.a.v. het middelbaar onderwijs kan ik niet anders zeggen dan dat het Bestuurscollege in deze diligent is.

Ik heb niets toe te voegen n.a.v. de opmerking van de heer M. Croes t.a.v. de gezamenlijke verdeling van de kosten, daar ik hierover reeds aan de heer Werleman antwoord heb gegeven, welke grotendeels gelijkluidend is.
T.a.v. de kwestie van de beurs; ik moet zeggen dat het pijnlijk is als je namen moet noemen in deze Raad en zeer zeker zou ik niet het initiatief hebben genomen. Maar van de andere kant, Mijnheer de Voorzitter, ben ik zeer blij dat Mijnheer Croes dat gedaan heeft, nl. dat de minister dus een broer van hem ontmoet zou hebben in Nederland en gevraagd zou hebben of hij een beurs heeft en dat hij gezegd zou hebben, dat hij een beurs had. Hij had dus een beurs en deze werd ingetrokken. Ik herinner mij goed, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Dominico Croes gezegd heeft te hebben vernomen, dat dit college beurzen geeft aan partijgenoten. In dit verband, Mijnheer de Voorzitter, zou ik willen opmerken dat in 1955 een beurs werd verleend aan Edwin Croes, een broer van de heer Max Croes. Ik weet niet of de heer Edwin Croes of zijn ouders of

de heer Max Croes, partijgenoten zijn van de partij aan het bewind.
In 1958 of 1957 is vanwege het land een landbeurs verstrekt aan Johny Croes, een andere broer van de heer Max Croes. Nu is het zo, Mijnheer de Voorzitter, op het ogenblik is de toestand dus t.o.v. deze twee beurzen van de heer Croes, dat de ene op de kweekschool, dus de eilandsbeurs, die heeft nog altijd zijn beurs en de andere, die een landsbeurs heeft, is ingetrokken en dat is wegens onvoldoende vordering. Deze partijgenoten van ons, als ik het zo mag zeggen, hebben dus geen enkele reden tot klagen. Ik zeg nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, dat ik het pijnlijk vind als je namen moet noemen, maar het is met betrekking tot deze zelfde John Croes dat ik enkele jaren geleden door de partij van de heer Eman en Croes werd beticht, als zouden mijn kinderen met beurs in Nederland studeren. Mijn kinderen zitten niet met een beurs in Nederland en ik heb het ook nooit gevraagd. Ik zeg nogmaals ik vind het pijnlijk als ik namen moet noemen.
De gedraglijn is zo, Mijnheer de Voorzitter, dat aan een jongeman met een beurs als hij vorderingen maakt zijn studie kan afmaken en dat als hij geen vorderingen maakt zijn beurs wordt ingetrokken, tot welke partij hij of zijn ouders ook mogen behoren. Er zijn ongeveer twaalf beurzen ingetrokken dit jaar, waarvan de meerderheid is partijgenoten van het bestuur aan het bewind.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Finck is niet tevreden met mijn antwoord op de algemene beschouwingen. In de eerste plaats de kwestie van voortgezet lager onderwijs, zoals de heer Finck het voorstelt, want ik meen dat de heer Finck een suggestie aan de hand heeft gedaan. Mijnheer de Voorzitter, er is geen enkel bezwaar om dit in studie te nemen. Maar ik geloof niet dat de heer Finck verwacht dat wij staande de vergadering alle konsekwenties meteen kunnen overzien. Wij hebben nu voorgesteld de gelijkschakeling van het lager onderwijs en we zijn dus met de minister van onderwijs bezig voor de nodige herzieningen in de onderwijswetgeving en wij kunnen moeilijk zeggen dat dit september a.s. zal worden ingevoerd. Ik kan de heer Finck wel verzekeren dat aan zijn suggesties de nodige aandacht zal worden besteed.
Dan de kwestie ook door de heer Finck naar voren gebracht, nl. de salarisregeling van de onderwijzeressen bij het kleuteronderwijs. Deze zaak is praktisch geheel geregeld. Wanneer ik zeg dat ik hoop dat de uitwerking hiervan tijdig zal plaatsvinden, zodat de uitbetaling per 1 januari kan geschieden, dan heb ik daarmee alleen op het oog dat ambtenaren die dit moeten uitwerken die zitten eigenlijk hiér vast. Dus als er enigszins tijd overschiet zal de uitbetaling misschien vóór 1 januari kunnen geschieden. Het is echter wel zò, dat de herziening per 1 januari ingaat.
Mijnheer de Voorzitter, dan zegt de heer Finck dat hij op zijn vraag over de vrijstelling van schoolgelden geen antwoord heeft gekregen. Deze materie, Mijnheer de Voorzitter, om de heer Finck rechtstreeks antwoord te geven, is in studie. Er is een ontwerp over de vrijstelling van schoolgelden voor het kleuteronderwijs, voortgezet lager onderwijs dan, waarop de beslissing binnenkort zal vallen. Alleen is het wel zo dat wanneer wij praten over af-

schaffing van schoolgeld voor het kleuteronderwijs, moeten we dus gelijk denken aan de gelijkstelling van het onderwijs wat dus enorme financiele lasten met zich zal meebrengen. Maar dit is nog allemaal in studie en we hopen dat t.z.t. aan, al is het maar een gedeelte van de naar voren gebrachte wens tegemoet kan worden gekomen.

Mijnheer de Voorzitter, dan is daar de kwestie van een zeevaartschool. Ik meen dat de heer Eman erover heeft gesproken en de heer Finck, die zelfs verder is gegaan hoe het mogelijk zou zijn om dit te volbrengen. Ik heb gisteren niet betoogd dat ik tegen de instelling van een dergelijke cursus ben, ik heb alleen de vrees uitgesproken dat, zoals met veel andere cursussen, zoals de machinistencursus, dat als er geen voldoende belangstelling, dat het op niets zal uitlopen. Maar Mijnheer de Voorzitter, er is een voorstel naar voren gebracht, het Bestuurscollege wil het gaarne overnemen om te zien of er avondcursussen in het leven kunnen worden geroepen voor opleiding voor zeevaartschool zoals gevraagd.
En dan de Gids, Mijnheer de Voorzitter, dat is de benaming van het rapport van de onderwijscommissie. Toen ik de algemene opmerking maakte, dat ik de indruk kreeg n.a.v. de vraag van verschillende leden dat ze het rapport niet gelezen hebben, bedoelde ik niet de heer Finck of welk lid dan ook, maar het was alleen maar door mij in het algemeen gezegd, omdat de meeste vragen zouden achterwege geweest zijn, indien men het rapport gelezen had. Maar ik ben zover dat ik toch wil voorstellen dat dit rapport als een apart agendapunt in een latere vergadering wordt behandeld. Dit is eigenlijk zoals het hier voorkomt een vijfjarenplan en het is dienstig dat een commissie uit de Raad, wanneer de andere leden daarmee genoegen kunnen nemen, dat de onderwijscommissie uit de Raad dit gaat bestuderen, zodat wij t.z.t. ons kunnen uitspreken over dit rapport, hetzij in deze vorm. Waarom ik dit voorstel, Mijnheer de Voorzitter, is, omdat in dit rapport zoveel mogelijk alle facetten van het onderwijs zijn gegeven. Er zijn zoveel mogelijkheden verzameld van hoe het was, hoe het nu is en hoe het zal worden.
Daarom geloof ik dat, naast hetgene wat de heer Finck en anderen gesuggeerd hebben, toch dienstig is voor de toekomst, dat dit rapport zo gauw mogelijk wordt besproken en waardoor wij kunnen geraken tot definitief aannemen van een bepaald onderwerp daarvan. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik heb een vraag van de heer Finck vergeten te beantwoorden, nl. over de kippenslachterij. Ik zou de heer, Hoofd Veterinaire Dienst willen vragen of hij van antwoord wil dienen.

HET HOOFD VETERINAIRE DIENST: In de eerste plaats wil ik vragen mij toe te staan, Mijnheer de Voorzitter, mijn uitleg van gisteren nog iets te verduidelijken, want ik heb gemerkt dat ik misverstanden heb gewekt toen ik nl. sprak over kippenhouderij als onderdeel voor bevordering van de landbouw, daarop zegt men dat is geen landbouw dat is veeteelt. Dat is niet helemaal waar, woorden krijgen in de loop der tijden een andere betekenis.
Op het ogenblik is in bepaalde kringen het woord landbouw ook

voor veeteelt gebruikt. Het woord landbouw wordt gesplitst in akkerbouw, het is een ouderwetse vorm van landbouw, veeteelt en tuinbouw. Dat komt ook tot uiting in de naam van het ministerie in Nederland, het heet niet Ministerie van landbouw, veeteelt en visserij, maar Ministerie van landbouw, visserij en voedselvoorziening. Als zodanig valt kippenhouderij dus onder de landbouw en als men landbouw wil bevorderen zal men ook aan de veeteelt aandacht moeten geven.
De vragen van de eerste strekking zal ik nu behandelen. De heer Finck zegt: ja, gaat dan niet F. 40.000,-- aan invoerrechten verloren. Eigenlijk zal het F. 42.000,-- moeten zijn, zijnde 6% van de totale invoer van overzee van F. 700.000,-- aan kippenvlees. Ik denk dat het reeëler is te rekenen op een produktie van F. 300.000,-- daarvan, dan zou dus het verlies aan invoerrechten F. 18.000,-- zijn. Bekijken we dat uit 'n nauwer eilandelijk oogpunt, dan zien we dat 55% van dit bedrag anders aan het Land gekomen zou zijn, dus het eiland zelf verliest nog geen F. 9.000,--.
Wat staat hiertegenover? Ten eerste besparing aan deviezen, natuurlijk zullen ook deviezen uitgegeven worden voor voer, maar dat is dus minder, want de uitgaaf aan grondstoffen is altijd minder dan de uitgaaf aan het volledige produkt, dus er is een geringe besparing aan deviezen. Verder krijgt men meer handel. De kip die hier op het eiland geproduceerd is, zal ook verhandeld moeten worden, die moet zijn weg van de producent naar de consument vinden. Daarbij komt dus nog handel en voer. Dat voer is vrij groot in volume, dus er zit vrij veel werk aan. Bovendien zullen de handelaren winst uit hun voer maken en over die/zullen ze dus weer belasting moeten betalen, dus uit de grond komt wat terug. Als wij die F.300.000,-- zelf aan kip produceren, dan geeft dat werk aan ongeveer 15 mensen, aan kippenhouders, dus niet mensen die in de slachterij werken, maar kippenhouders. Dit kunnen mensen zijn van steunbehoevend tot mensen, die iets produceren en over hun winst en arbeidbelasting moeten betalen.
Het punt wat de heer Finck naar voren gebracht heeft, gaat de overheid nu iedereen verplichten om zijn kippetje op het abattoir te slachten? Alstublieft niet, het zou iets verschrikkelijk zijn. Ten eerste wordt het publiek boos omdat men voor zijn ene kippetje of haantje de hele tocht naar het abattoir zou moeten ondernemen; voor ons zou het ook bijzonder bezwaarlijk zijn al deze kippetjes te keuren en ik geloof dat uit het oogpunt van volksgezondheid de overheid meer geinteresseerd moet zijn in het volume. Als meneer Janssen zijn kip wil opeten, dan zal hij dat waarschijnlijk niet doen, als hij vindt dat de kip zich in het hok al wat ziekelijk gedragen heeft. Wat dat betreft geloof ik dat wij kunnen vertrouwen op het gezond verstand. Maar als hij een hok heeft met honderden kippen die besmet zijn en hij heeft er zoveel duizenden guldens in geinvesteerd, die moet er toch wat voor terugzien, dan is het toch goed als de overheid hier een stokje voor kan steken. Ik geloof dat ik hiermee de vraag beantwoord heb, Mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter schorst de vergadering voor een halfuur om de Raadsleden gelegenheid te geven de lunch te gebruiken.

/juist

De Voorzitter heropent de vergadering en gaat over tot bladzijgewijze behandeling van het ontwerp.

Titel A. Gewone Dienst.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen: bladzijde 2

Bladzijde 3:Hoofdstuk 1. Algemeen beheer.

DE HEER E.R. FINCK: Aangezien we het over algemeen beheer hebben, wil ik even zeggen dat U reeds sprak over de samenstelling van commissies. Ik heb deze vraag reeds gesteld bij de behandeling in de commissie-vergadering, alleen maar om het Bestuurscollege de gelegenheid te geven om direkt die herzieningen aan te brengen, die nodig zijn, want ik zie verschillende namen in deze commissies van mensen die hier niet meer zijn op Aruba. Ik zou U daarom willen vragen om een juistere samenstelling.

DE VOORZITTER: Dit zal bekeken worden, Mijnheer Finck.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 3 aangenomen, alsmede zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming bladzijden 4 en 5.

Bladzijde 7. Hoofdstuk 1. Paragraaf 3. Voorlichting.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, zoals ik eerder heb gezegd bij de post die voorlichting betreft, zou ik graag aan de Raad willen voorstellen om deze bedragen en deze post in zijn geheel af te schaffen. De gelden, die hierdoor vrijkomen te voegen bij de gelden voor werkverschaffing om zodoende meer werklozen aan werk te helpen. Indien mijn voorstel wordt gesteund, zie ik graag dat er hoofdelijke stemming komt.

DE HEER E.R. FINCK : Mijnheer de Voorzitter, het voorstel van de heer Chance kunnen wij nagenoeg niet overnemen. De goede bedoeling begrijpen wij, nl. om gelden vrij te maken voor de werkverschaffing, maar, Mijnheer de Voorzitter, op de eerste plaats wordt dit een beetje à bout portant gemaakt en ten tweede wordt dit feitelijk niet geargumenteerd gedaan. Wanneer de heer Leo Chance meent dat er meer werk gedaan kan worden t.b.v. de voorlichting, dan kan ik het met hem roerend eens zijn. Mijnheer de Voorzitter, ik heb bij de algemene beschouwingen gezegd, dat de voorlichting ook gesteld moet worden in het Papiamentoe en in het Engels en dit op meerdere plaatsen te verspreiden. Ik zie het nut in, Mijnheer de Voorzitter, van een voorlichtingsdienst. Praktisch in elk land, goed georganiseerd land, is er een voorlichtingsdienst. Aruba, waar de samenstelling zodanig is dat het in/alle opzichten te vergelijken is met een gemeente in Nederland of een distrikt in Suriname, zou het misschien mogelijk zijn te zeggen in Nederland is maar een Rijksvoorlichtingsdienst, dus zouden we hier ook kunnen volstaan met de landsregeringsvoorlichtingsdienst. Mijnheer de Voorzitter, het is nu eenmaal zo dat Aruba een andere plaats

/niet

inneemt dan Curacao in dit land. Ik geloof daarom dat het van het grootste belang is voor Aruba om deze Voorlichtingsdienst te handhaven. Wel wil ik voorstellen om deze dienst, t.z.t., zodanig opdrachten te geven zodat het meer voldoet aan zijn taak. Maar voor deze post zal ik zeker stemmen, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik steun het voorstel van de heer Chance en ik zou dit voorstel graag in stemming zien.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ook ik heb van de heer Chance vernomen dat hij een voorstel heeft gedaan tot totale afschaffing van de Voorlichtingsdienst en zijn bedoeling is het bedrag dat momenteel op de begroting staat voor de Voorlichtingsdienst t.z.t. te gebruiken voor de werkverschaffing. Ik juich zijn bedoeling ten zeerste toe. Wij kunnen dat inderdaad doen, maar als wij beredeneren dat de Voorlichtingsdienst geen nut heeft, dan ben ik daar niet mee eens, want de Voorlichtingsdienst heeft inderdaad zijn nut, maar die moet op een andere manier werken. Er zijn wetten momenteel waar het publiek niets van weet, er zijn regelingen waar het publiek niets van weet. Als de Voorlichtingsdienst op een andere manier wil werken dan heeft het inderdaad zijn nut. Ik kan het voorstel niet steunen, totdat ik nader van de heer Chance verneem wat zijn voorstel eigenlijk inhoudt.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, ik ben niet helemaal eens met het voorstel van de heer Chance, maar ik zie wel graag dat we meer werk geven aan de Voorlichtingsdienst, b.v. de propaganda-werken voor het Toeristenbureau. Ik geloof dat de heer Kuiperi veel werk heeft, de heer Piña is een deskundige op propaganda-gebied en alle andere diensten die teveel werk hebben met propaganda, dat kan naar de Voorlichtingsdienst.

DE HEER F. HERNANDEZ: Ik ben er stellig van overtuigd, Mijnheer de Voorzitter, dat er genoeg werk is voor de Voorlichtingsdienst. Ik zie dat in de toekomst door deze dienst veel gedaan kan worden, b.v. aan ouders van kinderen voorlichting geven wat de toekomst kan inhouden voor b.v. politie, zeevaart, A.T.S. en wat dit allemaal inhoudt zodat de ouders op de hoogte zijn met wat de toekomst hun kinderen biedt. Als de ouders goede voorlichting krijgen op dit gebied dat de kinderen dan geforceerd kunnen worden een bepaalde studie te volgen. Ik geloof dat hierin de oorzaak zit dat we moeten zeggen dat er geen belangstelling bestaat voor cursussen. We kunnen niet tevreden zijn dat de jongens niet graag studeren. Ik geloof dat als de ouders voorlichting krijgen over de/studie-mogelijkheden, dat de leerlingen beter zullen studeren. Dank U.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Finck heeft argumenten gevraagd, maar ik geloof dat er genoeg argumenten door de leden zelf naar voren zijn gebracht, omtrent deze Voorlichtingsdienst. Bij het behandelen van de ontwerpen tot heffing van opcen-

ten heb ik al eerder gezegd, hier zijn we bezig een regeling in te voeren tot belasting voor arme werklieden en ook voor de handel, terwijl wij er zo'n luxe op nahouden als de Voorlichtingsdienst die toch volgens mij niets uitvoert. Alleen als we daar eens gaan kijken zien we vele kranten opeenstapelen, nu eens in de week horen we een charla, dan zien we weer een krant vol ministers en gedeputeerden en dat allemaal, als wij het geld ervoor haddden, zou ik graag deze dienst aanhouden, maar volgens mij is dit een luxe die niet aangehouden kan worden in een tijd, waarin we over verhoging van inkomstenbelasting en dergelijk spreken. Er zijn al genoeg argumenten naar voren gebracht door verschillende leden, niet ik alleen, om de afschaffing van deze Voorlichtingsdienst te rechtvaardigen, ik wens hoofdelijke stemming. Dank U.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, de woorden van de heer Chance zijn me uit het hart gegrepen. In dit verband heb ik een motie ingediend. Mijn motie luidde:

"Overwegende, dat de eilandsvoorlichtingsdienst naast de Regeringsvoorlichtingsdienst als overbodig dient te worden beschouwd;

Overwegende dat het Bestuurscollege de financiele toestand van Aruba precairacht, en zelfs voorstellen heeft gedaan op de heffing van aanslagen op de inkomsten en de winstbelasting;

Overwegende dat het eilandgebied tot ernstige bezuiniging dient over te gaan en de Voorlichtingsdienst daardoor in aanmerking komt om te worden afgeschaft daar deze toch voor Aruba van geen nut is;

Overwegende, dat deze dienst het eilandgebied, zoals het op de begroting staat, F. 52.223,-- per jaar kost;

Overwegende, dat de afschaffing van deze Voorlichtingsdienst de begroting zal verlichten;

Overwegende, dat bekendmakingen in persconferenties kunnen worden behandeld zonder enige kosten.

en daarom wordt verzocht dat de Raad overgaat tot afschaffing van deze dienst."

Mijnheer de Voorzitter, deze dienst heeft bewezen dat zij voor het eiland van gener nut is. Het verheugt mij dat dit afkomstig is van een lid van de partij die het bestuur steunt. Nu we overgaan tot het naar huis sturen van huisvaders, moeten wij in de eerste plaats kijken wat er in het centrum zelf gebeurt. Deze dienst werd, meen ik Mijnheer de Voorzitter, uitsluitend ingevoerd destijds om het verspreiden van een politiek esprit. Het heeft ook bewezen niets anders te zijn. Het wordt inderdaad gebruikt voor politieke propaganda. Wanneer men de inlichtingen of voorlichting ontvangt wat ziet men het eerst? Een dikke strook oranje. Iedereen moet weten dat dit van de P.P.A. komt. Waarom geen andere kleur? Mijnheer de Voorzitter, ik steun het voorstel van de heer Chance van harte! Ik dank U.

[illegible]

[illegible] zaken, maar volgens mij is dit een taak die niet aangehouden [illegible]

[illegible]

overwegende, dat [illegible]

[illegible] van [illegible] heeft genomen [illegible]

overwegende dat het [illegible] Veiligheidsdienst [illegible]

overwegende, dat [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Minister [illegible], deze dienst heeft bewezen dat zij voor het [illegible]

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, zolang er, zoals door de heer Kelly reeds gezegd, een krant is waarvan de redakteur verklaard heeft dat hij ervoor zal zorgen, dat er nooit iets in zijn krant zal komen over de hydroponics farm, zolang er een redakteur is van een krant die verklaard heeft de hydroponics farm te zullen saboteren (ik heb het over een zg. enig Arubaans blad) zolang, Mijnheer de Voorzitter, een krant in staat is om in de kop gisteren te vermelden, dat er een kerstbonus is verstrekt in deze Raad die minder inhoudt dan vroeger of althans die indruk wekt, Mijnheer de Voorzitter, zolang is er een dringende behoefte aan voorlichting en een Voorlichtingsdienst.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter,het Hoofd van de Voorlichtingsdienst is nu eenmaal hier en misschien zal het mogelijk zijn het hoofd in de gelegenheid te stellen om een uiteenzetting te geven van de taak wat een Voorlichtingsdienst inhoudt.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ook in de Staten zijn deze stemmen geopperd van de zijde van de oppositie. Mijnheer de Voorzitter, een Voorlichtingsdienst heeft zijn nut. Zoals door de andere heren naar voren is gebracht kan zij nuttig werk doen. Bij zijn causeriën b.v. de wetten en regelingen enz. naar voren brengen. Ik kan wel er mee eens zijn dat de Voorlichtingsdienst meer werk doet, maar dat er geen behoefte bestaat aan een Voorlichtingsdienst dat kan ik niet aannemen. Het voorstel om deze dienst af te schaffen is gedaan alleen maar uit politieke overwegingen. Mijnheer de Voorzitter, ik vind dit uit den boze. Dank U.

DE VOORZITTER: Heren, er is een voorstel van de heer Chance om paragraaf 3 - voorlichting geheel af te voeren en dit bedrag te gebruiken voor werkverschaffing. Is dat juist?

DE HEER L.A.I. CHANCE: Ja, Mijnheer de Voorzitter, dat is juist. Ik wil dat het bedrag gebruikt wordt voor werkverschaffing, want ik denk dat er genoeg mensen zijn zonder werk, terwijl wij zulke luxe aanhouden. Iedereen, die tegen dit voorstel stemt, moet niet vergeten dat hij stemt tegen het brood van een arme arbeider.

Het voorstel van de heer Chance wordt ondersteund door de heren C.A. Eman en D.G. Croes.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil even mijn stem motiveren. Bij de ontwerpen voor heffing van opcenten, hebben we betoogd dat de werkeloosheid toeneemt.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik protesteer. Dit is niet de gang van zaken. Mijnheer Britten gaat een algemene beschouwing houden.

DE VOORZITTER: Mijnheer Britten, wilt U Uw stem in het kort motiveren?

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik ben van mening dat wij dit bedrag best kunnen gebruiken om de werkeloosheid te bestrijden. Ik stem voor.

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even mijn stem motiveren? Als het niet de bedoeling was van het Bestuurscollege om deze dienst aan te houden, dan stond het niet op de begroting. Ik zou inkonsekwent zijn als ik voorstemde. Ik ben tegen, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik zou even mijn stem willen motiveren, ik zal kort zijn, hoewel het niet staat in het Reglement van orde. Als ik straks mijn/geef, dan wordt me direkt verweten dat ik inkonsekwent zou zijn, maar, gehoord de argumenten van de voorstellers dat dit bedrag voor de werkverschaffing is en men gaat over tot bezuinigen op de kleine man en horende dat dit voorstel is ingediend door een lid steunende de besturende partij, acht ik mij gedwongen om vóór te stemmen.

Het voorstel van de heer Chance wordt verworpen met 8 stemmen voor en 11 stemmen tegen.

Vóór : D. Flemming, L.V. Britten, M. Croes, C.A. Eman, L.A.I. Chance, D.G. Croes, A. Werleman, P. Croes.

Tegen : M. de Cuba, M. Henriquez, I.S. de Cuba, E.O. Petrona, O.S. Henriquez, F. Wernet, F. Hernandez, J. Geerman, F.S. Kelly. D.C. Mathew, E.R. Finck.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, mag ik n.a.v. het voorstel nog wat zeggen? Het is mij opgevallen dat n.a.v. het voorstel enkele leden het woord gevoerd hebben. Enkele van deze leden hebben in de tweede ronde reeds gesproken, waarbij er in de tweede ronde nieuwe bij kwamen. De ervaring heeft mij geleerd dat dit de vergadering onnodig ophoudt. Ik wilde U daarom voorstellen dat op elk voorstel tweemaal het woord gevoerd mag worden, maar degene die in de eerste ronde geen gebruikt heeft gemaakt van het woord, dat die dan niet in de gelegenheid gesteld kunnen worden om in de tweede ronde te spreken. Bovendien dat men bij het motiveren van zijn stem heel kort is. Dank U.

Aangenomen wordt bladzijde 7, zonder hoofdelijke stemming en zonder beraadslaging wordt bladzijde 8 aangenomen.

Bladzijde 9: Hoofdstuk 1, Paragraaf 4. Ideeënbus.
Huisnummering en plaatsen van straatnaamborden.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, bij paragraaf 4- ideeënbus. In plaats van enkelvoud zie ik hier graag meervoud staan. Ik vind dat er niet alleen bij het Bestuurskantoor een ideeënbus geplaatst moet worden, maar ook in de buitendistrikten. Onder het volk daar zijn ook veel mensen die met goede ideeën rondlopen. Wat die straatnaamborden betreft wil ik ook

/stem

zeggen dat zij allemaal onleesbaar zijn.

DE VOORZITTER: Mijnheer Mathew met ideeënbus wordt hier niet mee bedoeld een enkele bus, maar meer bussen op andere plaatsen aangebracht.
Aan de straatnaamborden zal de nodige aandacht worden geschonken.

Zonder hoofdelijke stemming en zonder beraadslaging worden aangenomen de bladzijden 9, 10 en 11.

Bladzijde 12: Hoofdstuk 3, Paragraaf 2. Toezicht op de electriciteitsvoorziening en het stoomwezen. Paragraaf 3. Straatverlichting.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil op het ogenblik geen voorstel tot wijziging doen, alleen wil ik het Bestuurscollege erop wijzen dat hier iets niet in de haak is. Ik vraag of het Bestuurscollege met een wijziging wil komen indien mijn redenering correkt is. Mijnheer de Voorzitter, ik heb het over toezicht op de elektriciteitsvoorziening en het stoomwezen. Daarin is begrepen van F. 13.565,--. Het eilandgebied moet een vergoeding geven van F. 11.156,-- aan Dienst Openbare Werken. Daartegenover staat dat er voor bezoldiging is F. 9.000,--, autohuur F. 2.000,--. Mijnheer de Voorzitter, het stoomwezen bedraagt de helft van het salaris, dat kan nooit. Het stoomwezen is misschien 1/10 van het werk, dat die goede man doet. Daarom was het beter een wijziging in te voeren, zodat we beter kunnen beoordelen, dat wat hier staat in de begroting van Dienst Openbare Werken F. 9.000,-- voor bezoldiging en F. 2.000,-- voor autohuur onjuist is, m.a.w. deze wagen gebruikt hij niet voor het stoomwezen alleen, want hij werkt niet de hele tijd voor het stoomwezen.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil even de aandacht van de betrokken gedeputeerde vestigen op verschillende verzoeken dezerzijds gedaan bij de behandeling van de vorige begroting, o.m. meer verlichting voor Sta. Cruz en Savaneta. Ik wil daar ook op wijzen naar de verzoeken gedaan bij de begrotingsbehandeling van 1959. Verder, Mijnheer de Voorzitter, zou ik graag zien dat bij Plaza Bolivar, voor het gebouw van Sociedad Bolivariana, waar het standbeeld staat van de vrijheidsheld van Venezuela. Dit beeld staat de hele tijd in het duister. Ik zou graag zien dat hier ook verlichting kwam en dit geldt ook voor het borstbeeld van onze Arubaanse held, Boy Ecury.

DE HEER G.W.C. VAN DEN BRINK, ADMINISTRATEUR BIJ D.O.W.: Mijnheer de Voorzitter, misschien ben ik wel niet de aangewezen persoon om te oordelen of deze man inderdaad 50% voor het stoomwezen en 50% voor de garage. Maar ik mag wel opmerken dat sinds 1953 het salaris van deze man voor de helft op stoomwezen kwam en voor de helft op garage.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, in die tijd waren onze financien van zodanige aard, dat het bij niemand opviel. Maar nu moeten we de dingen tot hun ware proporties terugbrengen. Ik zie hier in 1958 was het F. 269,--, in 1959 was het F. 1600,--

dit jaar komt het op F. 2.000,--.

DE HEER G.W.C. VAN DEN BRINK, ADMINISTRATEUR BIJ D.O.W.: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even opmerken dat vroeger haast geen gebruik werd gemaakt van die auto.

DE VOORZITTER: Mijnheer Geerman, vindt U het goed als we dit punt laten rusten tot bij de behandeling van de begroting voor Openbare Werken?

DE HEER J. GEERMAN: Goed, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER E.O. PETRONA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman heeft het dus gehad over straatverlichting voor Sta. Cruz en Savaneta, verlichting voor het borstbeeld van Bolivar en Boy Ecury. Ik heb dit alles genoteerd en zal dit t.z.t. met de betrokken personen opnemen.

Aangenomen zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 12, zonder hoofdelijke stemming en zonder beraadslaging de bladzijde 13 en 14.

Bladzijde 15: Hoofdstuk 3, Paragraaf 5.
Overige Taken. Subsidiè aan de afdeling Aruba van het Rode Kruis.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, bij die p.m.-post voor het Rode Kruis wilde ik nog wat vragen. Ik heb vernomen dat intussen een verzoek is ingediend bij het Bestuurscollege om dit bedrag even hoog te stellen als in voorgaande jaren, nl. F. 6500,--. Mocht deze brief het Bestuurscollege nog niet bereikt hebben dan wil ik het Bestuurscollege verzoeken om dit bedrag op F. 6500,-- te houden.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, dat verzoek is inmiddels binnengekomen een of twee dagen geleden. Echter het voldoet niet aan de gewenste inlichtingen, die verstrekt dienen te worden. Er moeten waarschijnlijk nadere inlichtingen worden ingewonnen. Het Bestuurscollege heeft wel de bedoeling om het Rode Kruis te steunen.
Dank U.

Aangenomen zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 15 en zonder hoofdelijke stemming en zonder beraadslaging bladzijde 16.

Bladzijde 17: Hoofdstuk 4, Paragraaf 1. Volksgezondheid.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag hierbij een amendement indienen.

Het amendement van de heer D.G. Croes wordt gesteund door de heren C.A. Eman en M. Croes.

DE VOORZITTER: Er is schriftelijk een amendement ingediend door de heer D.G. Croes op hoofdstuk 4, paragraaf 1: genees- en heelkundige zorg, op te brengen met de omschrijving vroedvrouw te

Savaneta een bedrag ad F. 6000,--.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, volgens mij heb ik tijdens de algemene beschouwingen en reeds voldoende dit amendement toegelicht. Ik heb ook de toezegging gekregen van het Bestuurscollege dat een vroedvrouw uit Nederland zal komen en op Savaneta geplaatst worden. Ik zie gaarne dat dit amendement in stemming wordt gebracht.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp het voorstel van de heer Croes niet helemaal, want de heer Croes vraagt om een vroedvrouw te Savaneta te plaatsen. De argumenten begrijp ik niet. Het is nl. zo, Mijnheer de Voorzitter, dat we vroeger reeds vroedvrouwen hadden, dat was toen het eilandgebied Aruba de geneeskundige zorg op zich nam. Gedurende drie jaren is het zo geweest en toen kwam het bestuur van de A.V.P. met het voorstel om dit af te schaffen, omdat volgens hun berekeningen, de geboorte van elke baby het eilandgebied minstens F. 150,-- à F. 200,-- kostte. Toen werd besloten om F. 50,-- per bevalling te geven en daarbij ook hospitaalkosten, medicamenten en zo meer.
Nu heb ik natuurlijk geen bezwaar als het Bestuurscollege opnieuw een vroedvrouw wil aanstellen op Savaneta, maar we moeten dan ook verder kijken en een voor alle distrikten. Nu vraag ik me af, Mijnheer de Voorzitter, gaat een baby nog duurder kosten? Ik geloof niet dat er meer dan 30 babies geboren worden op kosten van het eilandgebied Aruba. Daarom zou ik de heer Guzman Croes willen voorstellen om dit voorstel in te trekken, want het heeft geen zin omdat er/argumenten aanwezig zijn, andere argumenten dan die geleid hebben tot afschaffing van deze vroedvrouwen.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even wat zeggen n.a.v. het voorstel van de heer Croes? Ik zou het Bestuurscollege willen vragen: hebben wij momenteel vroedvrouwen in dienst? Ik denk dat in het distrikt Savaneta reeds een gouvernementsdokter aanwezig is, is deze dan niet bekwaam in de kraamverpleging?
Mijnheer de Voorzitter, ik vind dit voorstel discriminerend als het alleen voor Savaneta is.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, het is inderdaad zo geweest zoals door de heer Finck uitgelegd. Vroeger beschikten wij over particuliere vroedvrouwen. Dat de heer Croes een vroedvrouw vraagt voor zijn distrikt is omdat de nood er toe bestaat. Het is niet discriminerend. De heer Werleman heeft gelijk dat de andere distrikten ook een vroedvrouw zullen moeten hebben, maar de heer Dominico Croes heeft de noodzaak ingezien voor Svaneta.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik juich het amendement van de heer Croes toe, maar zoals het reeds is uitgelegd als we overgaan tot benoeming van een vroedvrouw te Savaneta dan moeten we ook benoemen voor andere distrikten. Gezien het feit dat het Bestuurscollege ertoe overgaat tot benoeming van een tweede chirurg, wat natuurlijk nodig is, het volk heeft het nodig, wil ik het Bestuurscollege in overweging geven de mogelijkheid te be-

geen

studeren of men te zijner tijd kan overgaan tot benoeming van een röntgenoloog. Ik acht dit zeer noodzakelijk, want vaak hoort men dat indien een röntgenoloog ter plaatse zou zijn, het in het belang van de patient zou zijn. Ik hoop dat het Bestuurscollege dit wil bestuderen en t.z.t. met voorstellen komen.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, de dokter die we thans op Savaneta hebben is een van de beste dokters, die we ooit gehad hebben op Savaneta. Hij is zo druk met zijn werkzaamheden daar de mensen van Sta. Cruz, Oranjestad en San Nicolas bij hem komen.voor geneeskundige behandeling. Iedereen houdt van hem, hij is een goede dokter. Hij heeft het erg druk, daarom zie ik er het nut van in om een vroedvrouw te plaatsen in Savaneta. Ik stel voor mijn amendement in stemming te brengen.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, in de algemene beschouwingen werd dit naar voren gebracht en heb ik reeds uitgelegd waarom het dus niet aan te raden is het voorstel van de heer Dominico Croes over te nemen. In de eerste plaats had het bestuur toendertijd voorgesteld om op te houden met dit systeem, omdat het ons veel duurder uitkwam. Wanneer er on- en minvermogenden zijn dan krijgen die een kaart voor vrije geneeskundige hulp en daarvoor wordt aan de vroedvrouw of specialist vergoed. We hebben b.v. 1958 53 minvermogenden die gratis verloskundige hulp hebben genoten en 37 gratis behandeld door een specialist. Bovendien, dit heb ik bij de algemene beschouwingen reeds gezegd, gaan we nu iemand benoemen, dan krijgen we het bezwaar zoals door de heer Porfirio Croes reeds naar voren gebracht werd. We moeten dat voor alle distrikten gaan doen, tenminste men zou dat kunnen eisen. In de tweede plaats vullen we dan een vakature die we beter vrij kunnen laten voor onze landskinderen, want er zijn op het ogenblik twee in holland in opleiding, waar van ik meen dat een volgend jaar reeds klaar komt. Er zijn nu ook twee particuliere vroedvrouwen, die vrij zijn om zich te Savaneta te vestigen. Het voorstel van de heer Croes zou dus deze landskinderen kunnen belemmeren en ik ben blij dat de heer Croes het geval van de dokter daar noemt, dat hij zo'n uitstekende dokter is.
Wat betreft het benoemen van een röntgenoloog, Mijnheer de Voorzitter, kan ik de heer Porfirio Croes beantwoorden dat het Bestuurscollege dit reeds in overweging heeft.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik wil een beroep doen op de heer Guzman Croes om te werken met realiteiten. Het zou inderdaad discriminerend zijn. We hebben 6 distrikten, dus het wordt dan 6xfl. 6000,--= fl. 36.000,--, terwijl we nu aan 53 patienten betaald hebben: F. 2650,--. Dat betekent een verhoogde uitgave uit de eilandskas van ongeveer F. 34.000,--. Mijnheer de Voorzitter, we hebben daar mooie woorden voor. Gedurende de afgelopen dagen hoorden we niets als "bezuinigen". Laten we dus niet onze uitgaven verhogen. Het doel van de vroedvrouwen is de patienten te helpen. Als dit niet het geval was, zou ik zeggen ik ben er mee eens. Maar de patienten worden geholpen, dus ik zie er de nood niet van in.

Het amendement van de heer Croes wordt in stemming gebracht.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, de heer Finck heeft gelijk. Wanneer we een vroedvrouw op Savaneta plaatsen, moeten wij ook de andere distrikten van een vroedvrouw voorzien.Maar aangezien de noodzakelijkheid bewijst dat er een vroedvrouw nodig is op Savaneta, zou ik ook voor Noord een vroedvrouw willen zien, vooral omdat er de laatste tijd veel huwlijken hebben plaats gevonden.
Ik zal daarom vóór stemmen en ik hoop dat er binnen afzienbare tijd ook op Noord een vroedvrouw geplaatst zal worden.

Het amendement van de heer Dominico Croes is verworpen met 6 stemmen vóór en 12 tegen.

Vóór stemden de leden: D.G. Croes, P.Croes, D.Flemming, L.V. Britten, M. Croes, C.A. Eman.

Tegen stemden de leden: E.O. Petrona, O.S. Henriquez, F. Wernet, F. Hernandez, J. Geerman, L.A.I. Chance, F.S. Kelly, E.R. Finck, A. Werleman, M. de Cuba, M. Henriquez, I.S. de Cuba.

Bij de stemming was de heer D.C. Mathew afwezig.

Aangenomen wordt bladzijde 17, verder worden aangenomen, zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming bladzijden 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 en 26.

Bladzijde 27: Hoofdstuk 4, Paragraaf 9. Plantsoenen en beplantingen.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, nu dat het eilandgebied zo krap zit met zijn belastingpenningen, vraag ik me af of het verantwoors is om bij de plantsoenen F. 120.620,-- uit te geven. Men heeft daar een uitvoerder aangewezen, hem een pick-up gegeven. Ik kan me wel indenken dat voor de beplanting langs de boulevard de kosten omhoog zijn gegaan, maar ik ben de mening toegedaan dat we hier rustig F. 20.000,-- kunnen afhalen voor de werkverschaffing en ik geef het Besturscollege in overweging mijn voorstel te bezien.

DE HEER E.O. PETRONA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, we hebben in dit voorstel niet gerekend de beplanting langs de boulevard. Dus de heer Geerman brengt een geheel ander voorstel naar voren om het krediet te verlagen. Dit overvalt me a.h.w. en ik kan niets anders zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat dit bekeken zal kunnen worden.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, iedereen houdt ervan als het eiland groen is op bepaalde plekjes. Maar als we overgaan tot verhoging van belasting en dan lijkt het me redelijk dat we van de andere kant niet zomaar F. 120.620,-- uitgeven aan beplanten. Ik had graag dat het Bestuurscollege mij konkrete antwoorden geeft. Ik stel voor F. 20.000,-- af te voeren en deze opbrengen naar de post voor werkverschaffing.

DE VOORZITTER: Mijnheer Geerman, gedeputeerde Petrona heeft U geantwoord dat deze zaak nog bekeken zal moeten worden. Ik heb be-

[illegible] ... voordat [illegible] de tweede lezing [illegible] vrijheid [illegible]

[illegible]

[illegible] met ... tot ... [illegible]

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, nu dat het [illegible] met [illegible] voorgenomen, [illegible] ik [illegible] van voorwoord [illegible] bij [illegible] plan [illegible]

[illegible]

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] voorwoord [illegible] wetsontwerp [illegible] voorgelegd, [illegible] kunnen worden.

[illegible]

grepen dat hij bedoelde dat er getracht zal worden hierop te bezuinigen. Maar omstaande de vergadering dit bedrag te gaan afvoeren dat gaat ook moeilijk op het ogenblik. Wilt U hiermee genoegen nemen?

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wilde hierop wijzen dat we in deze tijd ons geen luxe kunnen permitteren van een zo buitensporige aard.

DE VOORZITTER: Getracht zal worden minder te spenderen dan hierop staat.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 27, zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming de bladzijden 28, 29, 30.

Bladzijde 31: Hoofdstuk 6, Paragraaf 2. Uitbreidingsplannen.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, het bedrag op bladzijde 31 bevalt me niet. Ik zal bij de begroting van Dienst Openbare Werken hierop terugkomen. Deze dienst is topzwaar. Maar ik kom terug bij Dienst Openbare Werken.

Bladzijde 31: Hoofdstuk 6, Paragraaf 3. Volkswoningen.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, graag verneem ik hoe het staat met de verkoop van deze volkswoningen. Zijn er gegadigden voor deze woningen? Men heeft erover gesproken deze huizen in huur - koop te geven. Daarbij zou aan de Arubanen de voorkeur worden gegeven. Ik zou graag willen weten hoe het hiermee staat.

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik kan de heer Eman mededelen, dat deze volkswoningen per 1 januari in huurkoop zullen overgaan. De voorbereidingen zijn in volle gang en zodra we daarmee klaar zijn, zal er bekendheid aangegeven worden, via pers en radio en we gaan dan over tot verkoop. Wat voorkeur voor Arubanen betreft, zou ik willen zeggen dat er reeds andere mensen in deze huizen wonen waarmee we toch ook rekening moeten houden.

Zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de bladzijden 31 en 32, verder worden aangenomen zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming de bladzijden 33, 34, 35, 36 en 37.

Bladzijde 38: Hoofdstuk 8, Paragraaf 1. Landbouw en bedamming.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, in de tweede ronde heb ik geen antwoord gekregen over een vraag die gesteld werd over de hydroponics. Ik wil niet de indruk wekken aan een zekere gedeputeerde, zoals hij het al heeft uitgedrukt met het spreekwoord: zoals de waard is vertrouwt hij zijn gasten. Ter illustratie daarvan heeft hij zelfs naar voren gebracht, Mijnheer de Voorzitter, dat hij zelfs de naam van een vertegenwoordiger van de A.V.P., die reeds is overleden heeft genoemd. Deze persoon zou verklaard hebben dat hij 5% genomen zou hebben van

wat de haven van Aruba heeft gekost....

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, dit lijkt op een algemene beschouwing en ik zou de heer Eman erop willen wijzen dat de algemene beschouwingen achter de rug zijn. Ik stel voor ons te houden aan de begrotingsposten.

DE VOORZITTER: Mijnheer Eman, ik zou U willen verzoeken om te gelegener tijd dat naar voren te brengen.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, het is niet eerlijk dat terwijl de raadsleden in de eerste ronde hun bezwaren naar voren kunnen brengen en het Bestuurscollege gelegenheid had om erop te antwoorden, zodat we in de tweede ronde zouden kunnen terugkomen, maar na het antwoord van het Bestuurscollege mogen we er niet meer op terugkomen. Men wacht met alle insinuaties tot de derde ronde, zodat de raadsleden geen antwoord kunnen geven.

DE VOORZITTER: Mijnheer Eman, wilt U zich houden aan het onderwerp dat behandeld wordt? Ter gelegener tijd kunt U over het andere onderwerp terugkomen.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik kan mijn visie toch toelichten? Ik hoef mijn toelichting niet te gaan beknotten? Het kan juist zeer uitgebreid worden, maar als ik telkens afgeklopt wordt dan kan ik niet klaar komen! Het is de gewoonte in de Raad dat elke partij ruimschoots gebruik kan maken van het woord.

DE VOORZITTER: Mijnheer Eman, op het ogenblik behandelen wij hier op bladzijde 38, paragraaf 1 van hoofdstuk 8, welke gaat over de nutriculture farm. Als U over de nutriculture farm wilt praten dan kunt U het woord voeren.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, het gaat over de nutriculture farm. Maar ik wil uitleggen dat wanneer ik met een voorstel kom dat ik weer niet zal worden verweten over een of andere geestesgesteldheid. Ik moet het kunnen uitleggen.

DE VOORZITTER: Mijnheer Eman, ik vraag U zich te houden aan het zakelijke van het onderwerp.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik stel voor dat we verder gaan of dat de heer Eman praat over de hydroponics farm.

DE HEER C.A. EMAN: Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 38 aangenomen. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijden 39 en 40.

Bladzijde 41: Hoofdstuk 8, Paragraaf 1. Overige Uitgaven terzake van de landbouw en de bedamming.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, bij de landbouw had ik voorgesteld een bedrag van F. 100.000,-- uit te trekken voor voorschotten aan de houders en eigenaars van aloë-velden. Ik meen van het Bestuurscollege gehoord te hebben dat ze er sympathiek hiertegenover staat. Gaarne zou ik willen vernemen of men F. 100.000,-- hiervoor zou willen opbrengen.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik heb er geen bezwaar tegen het voorstel van de heer Eman nu te behandelen. Alleen is het nu niet aan de orde. Voorschotten vallen niet onder de gewone dienst, maar onder kas- en verrekendienst. U kunt het dus beter later naar voren brengen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 41.
Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de bladzijden 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49 en 50.

Bladzijde 51: Hoofdstuk 9, Paragraaf 5. Werkverschaffing.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zie dat hier F. 1.000.000,-- is uitgetrokken. We hebben allemaal onze voldoening erover geuit dat dit bedrag zal worden aangewend voor werkverschaffing. Echter betreuren wij het dat dit bedrag afkomstig moet zijn van de heffing van opcenten. In elke geval als men overgaat tot werkverschaffing dan zou ik willen voorstellen dat bij de tewerkstelling van de arbeiders rekening wordt gehouden met de werklieden, die zowel bij Dienst Openbare Werken als bij de Water Voorzienigs Dienst zijn ontslagen, wegens bezuiniging. Ook wil ik voorstellen om aan Arubanen de voorkeur te geven. In dit verband, Mijnheer de Voorzitter, wil ik een motie indienen, luidende:

De Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba in vergadering bijeen op de 19de december 1959,

overwegende
dat bij de op Aruba gevestigde bedrijven en instellingen, in hoofdzaak bij de N.V. Lago Oil and Transport Company, in het verleden de gedragslijn werd gevolgd dat bij aanneming, bevordering en ontslag van werknemers Arubanen preferentie hadden op het verkrijgen, verbeteren en behouden van een betrekking;
dat gebleken is dat gedurende de laatste tijd aan deze gedragslijn niet langer meer de hand wordt gehouden, getuige het groot aantal ontslagen Arubanen, eveneens in hoofdzaak bij voormelde maatschappij;
terwijl deze ontslagen gepaard gaan met het in betrekking houden van niet Arubaanse werknemers;
Heeft besloten;
Het bestuurs/op te dragen onverwijld besprekingen te voeren met de directie der diverse instellingen teneinde de oorspronkelijke gevolgde gedragslijn weder van kracht te doen worden.
En gaat over tot de orde van de dag.

w.g. C.A. Eman.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik vraag hoofdelijke

/college

stemming over bladzijde 51, op de post van F: 1.000.000,-- werkverschaffing.

DE HEER P. CROES: Over paragraaf 5 - werkverschaffing- heb ik zojuist gehoord over een motie. Een motie die zojuist bij U werd ingediend. Het is misschien het beperkte aantal waardoor alle leden niet een kopie kunnen krijgen. Ik wil de indieners van die motie voorstellen om dit verder uit te breiden, nl. dat de arbeiders die de laatste tijd bij Dienst Openbare Werken en Water Voorzienigs Dienst werden ontslagen, dat die eerst aan de beurt komen.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, dezerzijds wordt het verzoek gedaan om bij de aanstelling van personen, die in aanmerking komen voor deze werkverschaffing, op de eerste plaats te letten op de grootte van het gezin, dus m.a.w. eerst die te helpen die een groter gezin te verzorgen hebben, ongeacht of deze ontslagen werden door de overheid, dus ook bij particulieren. Kortom de sociale faktor ook in aanmerking te nemen, Mijnheer de Voorzitter. Voorts vraagt deze fraktie hoofdelijke stemming voor deze post, omdat in de loop van de afgelopen 3 dagen niet helemaal duidelijk is of alle leden hier aanwezig het er wel mee eens zijn met het beleid van dit Bestuurscollege om dit bedrag te gebruiken voor werkverschaffing.
We hebben gehoord dat men niet eens was met de wijze van aanbrengen van dit geld en ik neem dus aan dat men konsekwent zal zijn en ook tegen deze post zal stemmen.
Onze fraktie wenst daarom hoofdelijke stemming voor deze post.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de motie ingediend door de heer Eman en ondersteund door de heren Britten, Flemming, Max Croes en Guzman Croes, was om voor te stellen om bij de direktie van de Lago besprekingen te gaan voeren opdat de oorspronkelijk gevolgde gedragslijn bij de Lago, nl. zoveel mogelijk de Arubanen te beschermen, wederom van kracht te doen worden. M.a.w. houdt dit in een beschuldiging van deze heren aan het adres van de Lago, dat deze zich niet meer aan deze gedragslijn houdt. Hier staat kategorisch dat dat gebleken is.
Mijnheer de Voorzitter, het is mij niet bekend of dat waar is. Ik weet wel dat er veel obstakels zijn gweest sinds jaren en dat oorspronkelijk zoveel mogelijk vreemdelingen werden ontslagen. Ik geloof dat het zo langzamerhand steeds moeilijker wordt voor de Lago, omdat er minder vreemdelingen zijn overgebleven. Dus in hoeverre dit juist is meen ik te moeten betwijfelen. Voordat ik voor deze motie ga stemmen zou ik willen verklaren dat het volgens de heer Eman inderdaad zo is en dat kan ik niet constateren. Ik heb geen bezwaar om dit na te gaan. Bovendien gaat het over arbeidsbemiddeling wat een landszaak is. Tenslotte zou de Lago ons kunnen vragen wie er nu Arubanen zijn en wie niet, dus de definitie. Er zijn natuurlijk twijfelgevallen, b.v. zijn de kinderen van de heer Eman nu Arubanen of Surinamers? Voordat we dus kunnen spreken over een bepaalde kategorie dan moeten we eerst de interpretatie ervoor geven. Daarom voel ik er niet veel voor om voor deze motie te stemmen.

DE HEER E.O. PETRONA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, in 1953 werd reeds door de fraktie van de A.V.P. zo'n zelfde motie ingediend en aangenomen, dat was met betrekking tot beperking van het kiesrecht van de niet- Arubanen. Dit heeft uitstaande met de motie, want ik wil weten de definitie van het begrip niet- of wel Arubaan. Daarbij wil ik dus opmerken dat de motie, in 1953 door de A.V.P. ingediend en aangenomen, door het bestuur van de A.V.P. niet kan worden uitgevoerd omdat men zelf niet wist wie Arubaan is of niet. Waarschijnlijk nu wel en daarom vraag ik een toelichting.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, als Arubanen beschouwen wij allen die hier geboren zijn en het Nederlanderschap bezitten.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, het spijt me maar als ik de motie van de heer Eman bekijk, moet ik zeggen dat de heer Eman helemaal niet goed is ingelicht. Als labourvertegenwoordiger kan ik zeggen dat wij een kontrakt daar bij de Lago hebben waardoor juist aan Arubanen voorkeur wordt gegeven. Het is zo dat we bij het aannemen van werklieden voorkeur geven aan Arubanen en bij het afvoeren van personeel eerst de zg. non-nationals worden afgevoerd. De enige Arubanen die totnog toe afgevoerd zijn degenen die de voorkeur hebben gegeven om i.p.v. een lager salaris ontslag te nemen. Ik begrijp het voorstel van de heer Eman niet.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb het gehoord en ik heb het gevolgd. Er bestaat bij de Lago een "working-agreement". De Arubanen kwamen het allereerst, daarna de Antillianen en de Nederlanders-niet- hier-geboren en als laatste de vreemdelingen. Daar werd verandering ingebracht en het is enige tijd zo gebleven dat de Arubanen geen voorkeur meer hadden. Thans is het weer ingevoerd, Mijnheer de Voorzitter, maar er wordt niet aan gehouden. Bovendien bepaalt mijn motie zich niet alleen tot de Lago maar tot alle instellingen die werknemers in dienst hebben.
Ik breng graag mijn motieven in stemming.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, als ik tegen stem is het omdat bij mij de overtuiging bestaat dat de Lago zich niet heeft misdragen. Als een industrie zo werkt dat ze preferentie geven aan de Arubanen dan is het de Lago. Ik ben tegen.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik ben genoodzaakt mijn stem te moeten motiveren. Als ik b.v. vóór deze motie zou stemmen zou het net zijn alsof ik geen vertrouwen heb in mezelf en ook de heer Dominico Flemming moet dat denken. Hij zowel als ik en anderen hebben aan dit kontrakt gewerkt om juist de voorkeur te geven aan Arubanen. Als we nu voor een soort politieke motie gaan stemmen dan zou het net lijken of we geen eigen mening hebben. Ik ben tegen, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zou de heer Eman willen aanraden met deze zaak naar de landsregering te gaan. Bovendien voorziet het kontrakt van de Lago reeds in een dergelijke regeling. Ik heb geen enkele achterdocht of de Lago zich wel aan het

[illegible] Minister de Voorzitter,
[illegible] van de A.V.P. [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]. Daarbij wil ik niet [illegible] dat
[illegible]
[illegible] van de A.V.P. niet kan worden uitgevoerd [illegible]

[illegible]

[illegible] in de [illegible] hun [illegible] en die [illegible] de verordeningen [illegible] het is [illegible] Vroeger [illegible] de Voorzitter, maar [illegible] tot de lage [illegible]
[illegible]

[illegible] Voorzitter, [illegible]
[illegible]

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible]
[illegible] Mijnheer de Voorzitter.

geling. Ik heb geen enkele achterdocht of de Lago zich wel aan het kontrakt zal houden. Alleen vraag ik me af wat de heer Flemming zal doen. Ik ben tegen.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even mijn stem motiveren? Nu dat ik de motie in mijn hand heb, heb ik er in het kort notitie van genomen. De motie op zichzelf geeft geen nieuw geluid en het is bovendien waar dat dit een landszaak is en ook ik heb vanmorgen gezegd dat wat het land betreft men beter gebruik kan maken van de landsorganen. Daarom stem ik tegen deze motie.

DE HEER D. FLEMMING: Mijnheer de Voorzitter, iedereen is benieuwd hoe ik mijn stem zal geven. Toen dit kontrakt werd gemaakt had ik er geen deel aan. Nu op het ogenblik zijn veel Arubanen afgevloeid van de Lago en de L.E.C. heeft nu veel moeite met de Lago om een plaats te zoeken voor Arubanen zodat ze op Lago kunnen blijven. Dus de Arubanen krijgen geen preferentie. We zitten nu op het ogenblik met veel moeilijkheden door dit kontrakt. Ik heb er verschillende fouten gezien, in de vorige agreement dáár stond in dat de Arubanen de eerste perferentie kunnen krijgen. Daarom zal ik vóór de motie stemmen en iedere Arubaan, die tegen deze motie gaat stemmen, moet zich geen Arubaan meer voelen. Ik stem vóór.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even mijn stem motiveren? In tegenstelling met andere sprekers wil ik vast stellen dat deze motie heus geen verwijt is aan de Lago. Integendeel, indien de Lago voorkeur geeft aan Arubanen, zoäls de heer Geerman heeft betoogd, dan zie ik in deze motie juist eengoedkeuring, een officiele goedkeuring door de Eilandsraad van het personeelsbeleid van de Lago. Bovendien beoogt deze motie ook voorkeur aan Arubanen bij andere instellingen, dan alleen bij de Lago. Daarom kan ik, als Arubaan, niets anders doen dan voor te stemmen.

DE HEER WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, we stemmen over een motie om voorkeur aan Arubanen als werknemers. Deze aangelegenheid gaat het eilandgebied niet aan, het is een landszaak en daarom ben ik ook tegen de motie.

DE HEER F. HERNANDEZ: Mijnheer de Voorzitter, ik zou even willen opmerken dat indien de leden van deL.E.C. werkelijke vertegenwoordigers zijn, dan moeten ze ervoor zorgen dat de Lago-direktie zich aan de "working agreement" houden. In deze "working agreement" hebben de Arubanen alle voorkeur. Ik zie het nut van deze motie niet in en ik stem tegen.

De motie, ingediend door de heer Eman, is verworpen met 5 stemmen vóór en 14 stemmen tegen.

Vóór stemden de leden: D.G. Croes, C.A. Eman, M. Croes, L.V. Britten en D. Flemming.

Tegen stemden de leden: P. Croes, A. Werleman, L.A.I. Chance, D.C. Mathew, F.S. Kelly, F. Hernandez, M. Henriquez, M. de Cuba, E.R.

Finck, J. Geerman, F. Wernet, O.S. Henriquez, E.O. Petrona, en I.S. de Cuba.

Op verzoek van de heer J. Geerman gaat de Voorzitter over tot hoofdelijke stemming over paragraaf 5: werkverschaffing.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even mijn stem motiveren? Men ziet hier weer dat men geen politicus is, want anders had men geen hoofdelijke stemming gevraagd. We gaan nu stemmen over het bedrag van de werkverschaffing. Wat in de bedoeling van de heer Geerman ligt is dat degene die nu voor dit bedrag stemt, die stemt ook voor belastingverhoging. Mijnheer de Voorzitter, wie kan nu zoiets doen? Niemand! Ik ben voor.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb reeds gezegd dat ik het betreurde dat we aan dit bedrag moesten komen door belastingverhoging. Maar van twee kwaden moeten we het minste nemen. Nu het aangewend wordt voor werkverschaffing, dan moet ik vóór zijn. Als het b.v. voor de hydroponics was, dan was ik tegen geweest. Ik ben voor.

Paragraaf 5: werkverschaffing wordt met algemene stemmen aangenomen.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik wil even vastleggen dat ook de A.V.P.-fraktie niet alleen voor de uitgaafpost werkverschaffing F. 1.000.000,--, maar ook voor de ontvangstpost nl. voor de 15 opcenten van de winstbelasting t.b.v. de werkverschaffing. Dus deze ontvangpost, kategorisch aangegeven is eveneens met algemene stem aangenomen.

Bladzijde 52: Hoofdstuk 10, Paragraaf 1. Volksontwikkeling en opvoeding.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, in mijn algemene beschouwingen bij de begroting heb ik reeds hierover gesproken, nl. de afschaffing van schoolgelden voor het voorbereidend onderwijs. Mijnheer de Voorzitter, ik heb hier een motie en deze luidt als volgt:

"De Eilandsraad van dit eilandgebied Aruba, in openbare vergadering bijeen op 19 december 1959;

Overwegende, dat het een volksbelang van de eerste orde genoemd mag worden, dat alle ouders zonder financieel bezwaar in de gelegenheid gesteld worden hun kinderen voorbereidend onderwijs te laten volgen;

dat door het Bestuurscollege reeds voorgesteld is tot afschaffing van het betalen van schoolgelden voor het lager onderwijs over te gaan,

heeft besloten, post 1.10.01.0.58, vermeldende schoolgelden voor het openbaar voorbereidend onderwijs t.b.v. F. 8.800,-- van de begroting voor het dienstjaar 1960 af te voeren en de betaling van schoolgelden van kinderen die het voorbereidend onderwijs volgen

met ingang van het jaar 1960 af te schaffen".

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, dezerzijds is gedurende de afgelopen drie dagen dikwijls verzocht aan het Bestuurscollege om ertoe over te gaan de leerlingen van het voorbereidend onderwijs vanaf hun 5e jaar vrij te stellen van schoolgelden. Principieel kan ik dus zeggen dat we geenszins hiertegen zijn.
Mijnheer de Voorzitter, de praktische uitvoering echter van dit voorstel kan ik niet overzien. Door de heer gedeputeerde van Onderwijszaken werd ons uitgelegd onder meer de financiele konsekwenties die hieraan verbonden zijn. Het voorstel van de heer Croes, wanneer we dit zonder meer zouden aannemen, zouden we dus ook vrijstelling van schoolgelden krijgen voor de degenen die vier jaar oud zijn. Zoals reeds betoogd hoeven de kinderen van vier jaar oud niet altijd naar school te gaan. Ik zou daarom op de heer Croes een beroep willen doen en ik beloof hem mijn volle medewerking, nl. dit: ik wil U, Mijnheer de Voorzitter, verzoeken om met gebruikmaking van art. 34 van het Reglèment van orde, ertoe over te gaan zo mogelijk nu of tijdens deze vergadering te benoemen een commissie ter uitvoering van een bijzonder last. Deze last zal dan zijn het bestuderen van dit boekwerk. Wanneer dit bestudeerd wordt door een kerncommissie, e.v.t. dezelfde commissie die we hadden voor het schoolonderzoek, om dan zo spoedig mogelijk deze commissie aan het werk te stellen en dit boek te bestuderen verslag uit te brengen aan deze Raad en in de openbare vergadering dit rapport goed te keuren als basis, waarop verder de uitbreiding van het onderwijs zal plaatsvinden. Ik denk dat als we nu een motie aannemen om afschaffing van schoolgelden voor het openbaar voorbereidend onderwijs dan moeten we dat ook doen voor het bijzonder onderwijs, willen we konsekwent zijn. Persoonlijk geloof ik niet dat de heer Croes twijfelt aan de goede bedoelingen van mij voor vrijstelling van schoolgelden. Daarom wil ik de heer Croes voorstellen om deze motie even aan te houden met de garantie onzerzijds dat we onze volle medewerking zullen verlenen, zodra we klaar zijn met het bestuderen van dit rapport dat als basis zal komen voor een 5-jarig plan. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik ben niet bereid deze motie aan te houden, maar in zijn redevoering heeft de heer Finck gezegd dat hij graag zou willen zien dat de afschaffing van schoolgelden zich zou beperken tot de kinderen van 5 jaar. Als de ouders nu .' kinderen beneden de 5 jaar hebben en deze naar school willen sturen dan moeten ze betalen. Ik ben helemaal akkoord met de heer Finck om de leeftijd te bepalen op 5 jaar en mijn motie wordt gewijzigd in die zin.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, de heer Croes schijnt geen vertrouwen te hebben in mijn verzekering. Dat spijt me zeer, want ik moet hem teleurstellen. Ik kan niet zomaar een motie aannemen, want ik kan de gevolgen niet overzien. Ik verzoek hem daarom de motie aan te houden en zodra we klaar zijn met het rapport zal ik de eerste zijn om hem te steunen in deze motie. Wil hij echter persisteren het nu in te dienen, dan moeten we van deze

zijde tegenstemmen.

DE HEER E.O. PETRONA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik zou ook, evenals de heer Finck, aan de heer Croes willen verzekeren dat het inderdaad praktisch onmogelijk is om staande de vergadering, wanneer een dergelijke motie ingediend wordt om de vele konsekwenties, vooral de financiele, te kunnen overzien. Buitendien, zoals in de algemene beschouwingen reeds naar voren werd gebracht, is het goed dat we een oog houden op uitsluitend het onderwijs. Ik heb toen ook naar voren gebracht het kleuteronderwijs, waarbij dus ook eventuele afschaffing van schoolgelden financiele gevolgen zal hebben.
Ik zou mij aangesloten hebben bij het voorstel van de heer Finck als de heer Croes niet zo pertinent had verklaard dat hij deze motie wel zou willen aanhouden. Mijnheer de Voorzitter, zoals deze motie nu is gesteld kan het Bestuurscollege volgens mij hier niet op ingaan.
Ik wil wel het voorstel van de heer Finck aan de Raad in overweging geven, nl. om een commissie samen te stellen die dan het rapport en dit onderwerp zal bestuderen.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik zou, voordat U de motie in stemming brengt een kopie willen ontvangen.

DE HEER D.G. CROES: Het spijt me, Mijnheer de Voorzitter, maar ik heb geen een meer.

DE HEER E.O. PETRONA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, om een voorbeeld te geven hoe verwarrend zo'n motie kan werken wil ik even voorlezen. Hier staat, de motie is gewijzigd, "wat betreft kinderen van 5 jaar oud". Op de bijzondere scholen worden zelfs kinderen toegelaten van 4 en 3½ jaar oud en op de openbare scholen. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, dit zijn zaken die vooraf bestudeerd moeten worden en bekeken worden van alle kanten om te zien welke konsekwenties eraan verbonden zijn enz. Daarom acht ik het niet opportuun om deze motie nu te behandelen.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, nu dat ik de motie voor me heb, kan ik het beter beoordelen. Ik heb tegenvoorstellen gehoord om deze motie op een andere tijdstip in te dienen en het beter te bestuderen. Ik wil even mijn zienswijze naar voren brengen. We hebben, gedurende het behandelen van de begroting, van verschillende kanten gehoord: men moet konsekwent blijven. Het Bestuurscollege is degene die een begin heeft gemaakt met de afschaffing van schoolgelden dus ik verwacht, in de loop der jaren, dat het Bestuurscollege over zal gaan tot afschaffing van alle schoolgelden. Ik ben niet in de commissie, ik heb er wel van gehoord. Als het Bestuurscollege zover is zou ik als lid van de Eilandsraad ook graag in de commissie komen. De motie die nu voor me ligt, krijgt mijn stem, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik wil even mijn stem motiveren, omdat de motie van de heer Croes en de wijze waarop hij voorstelt dit te regelen niet in-

houdt dat ook het bijzonder voorbereidend onderwijs vrijgesteld wordt van schoolgeld. Zoals deze motie nu luidt krijgt alleen het openbaar onderwijs vrijstelling. Ik ben tegen, Mijnheer de Voorzitter.

De motie van de heer D.G. Croes is verworpen met 6 stemmen voor en 13 stemmen tegen.

Vóór stemden de leden: D.G. Croes, C.A. Eman, M. Croes, D. Flemming, L.V. Britten en P. Croes.

Tegen stemden de leden: D.C. Mathew, E.R. Finck, A. Werleman, M. de Cuba, M. Henriquez, I.S. de Cuba, E.O. Petronia, O.S. Henriquez, F Wernet, F. Hernandez, J. Geerman, L.A.I. Chance en F.S. Kelly.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, mag ik U verzoeken om nu over te gaan tot de samenstelling van de commissies, zoals door mij zonet verzocht. Dan wil ik U verzoeken om van elke fraktie vertegenwoordigers te benoemen en liefst met uitzondering van de leden gedeputeerden. Eventueel twee van de grote frakties.

DE VOORZITTER: Mijnheer Finck, als ik U zeg dat ik de toezegging doe dat deze commissies benoemd zal worden, neemt U daar voldoening mee?

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik neem altijd voldoening met wat U zegt en belooft. Maar mag ik U dan iets anders verzoeken? Zoudt U de frakties eventueel willen schrijven of zo, om hun vertegenwoordiger direkt aan U aan te wijzen.

DE VOORZITTER: Goed, Mijnheer Finck.

Bladzijde 52: Hoofdstuk 10, paragraaf 2. Gewoon Lager Onderwijs.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik heb hier een andere motie en deze luidt als volgt:

"De Eilandsraad van Aruba in openbare vergadering bijeen op 19 december 1959;

Overwegende, dat het de taak van de Overheid is om ouders van schoolgaande kinderen zoveel mogelijk tegemoet te komen om te helpen alle bezwaren te overwinnen, wat eventueel aan schoolbezoek verbonden is,

dat op Aruba hele gezinnen op zeer grote afstand van de nabijgelegen school wonen,

heeft besloten, als regel elk kind dat op een nader te bepalen afstand van de school woont in de gelegenheid te stellen van busvervoer gebruik te maken onder opbrenging van de nodige gelden op de eilandsbegroting 1960.

en gaat over tot orde van de dag".

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, het systeem wat de heer Croes hier voorstelt kan ik niet sympathiek vinden, omdat er momenteel een regeling is dat ouders die in aanmerking komen voor vrij busvervoer dit kunnen vragen en dit ook krijgen, wanneer blijkt dat hun sociale toestand van dien aard is dat ze zelf niet kunnen betalen. Dit geldt voor alle kinderen op Aruba. Mijnheer de Voorzitter, een vader die F. 2000,-- verdient met één kind , zullen wij hem uit het geld van de arme belastingbetalers vrij busvervoer geven? Daar kan ik niet mee eens zijn. We kunnen moeilijk de arme belastingbetalers mee helpen betalen in busvervoer voor de rijke mensen. Dat kunnen wij nu eenmaal niet. Mijnheer de Voorzitter, dit is het dichttrappen van een open deur voor wat betreft de mensen die hiermee in aanraking komen. Voor mijn smaak is dit een politiek spelletje want alle ouders die in aanmerking komen voor vrij busvervoer die krijgen het ook.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ook ik vind deze motie een aardig politiek spelletje, maar ik moet er tevens bijzeggen dat toen we hebben gestemd voor de opcentenopheffing op de inkomstenbelasting dat was om tegemoet te komen bij de afschaffing van schoolgelden. Als de heer Croes toen met ons had meegestemd dan zou ik hem nu wel begrijpen. Nu wil de heer Croes van die wrange smaak, een zoete smaak maken. Wat de heer Croes nu wil bereiken is dit, Mijnheer de Voorzitter. "Ik heb tegen de opcentenheffing gestemd, maar ik heb een motie ingediend, waarbij ik heb gevraagd voor vrijstelling van busvervoer!" Dat is zeer mooi, Mijnheer de Voorzitter. Hij had moeten denken: laat me ook stemmen om dat vrije busvervoer te bewerkstelligen! Ik stem hiertegen maar dien later een motie in. Nee, Mijnheer de Voorzitter, dit spelletje is te doorzichtig.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, we zijn toch geen Sinterklaas! Er zijn families die twee auto's hebben. Er bestaat helemaal geen reden waarom wij vrij busvervoer moeten geven aan iedereen op Aruba.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, de heer Kelly heeft mijn motie niet goed begrepen. Het is toch niet voor iedereen! Alleen voor hen die ver van de scholen woonden. Ik wil de heer Finck mededelen dat de arme mensen in de buitendistrikten wonen. We hebben daar geen rijke mensen. Over een politiek spelletje. De heer Geerman zegt dat hij wel met de motie sympathiseert, maar hij zal tegen stemmen. Dat begrijp ik niet.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de huidige regeling voor kosteloos busvervoer heeft bewezen in de praktijk goed te werken. Dus de taak van de Overheid om aan ouders van schoolgaande kinderen zoveel mogelijk tegemoet te komen, aan die taak wordt reeds voldaan. Men moet echter om daarvoor in aanmerking te komen bepaalde handelingen verrichten, zoals aanvragen indienen enz. Er is een bepaalde gedragslijn wat ongeveer zo is: de ouders van schoolgaande kinderen die hiervoor in aanmerking komen zijn lieden die beneden een bepaald inkomen vallen per jaar, m.a.w. er wordt ook rekening gehouden met de gezins-

grootte, de afstand van de woonplaats naar school enz. Van de 13000 schoolgaande kinderen hebben ongeveer 4000 kinderen gratis busvervoer en als men dat neemt op een gemiddelde van F. 57,-- per kind per maand, zou dat betekenen F. 360.000,-- per jaar. Ik geloof niet, dat het Bestuurscollege zonder meer zou adviseren om deze motie hier te behandelen omdat op de wijze waarop het hier is gesteld de financiele lasten zeer zwaar zullen wegen. Het nut van deze motie zie ik toch niet in.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik heb slechts een technische opmerking: dit onderwerp is niet aan de orde omdat de heer Croes dit aan de orde heeft gebracht bij paragraaf 2 en dit valt eigenlijk onder paragraaf 7, bladzijde 59, daar staat een post: vervoer van schoolkinderen F. 15.000,--. Dus als we straks gaan stemmen dan is er geen bezwaar tegen, Mijnheer de Voorzitter, maar dan moeten we begrotingstechnisch toch even denken dat we dàn stemmen op een onderwerp van paragraaf 7, niet paragraaf 2. Zoals de heer Petronia reeds gezegd heeft bestaat er reeds een regeling voor kosteloos vervoer van schoolkinderen als het gezinshoofd het niet kan bekostigen. De motie zoals door de heer Croes ingediend zou dus neerkomen op F. 360.000,-- per jaar, aan onkosten. Mijnheer de Voorzitter, is dit nu bezuinigen?

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, hoe denkt de heer Croes deze uitgave te dekken? Door nog eens 5% op de belasting te heffen? Als hij mij de middelen kan wijzen, dan kan ik misschien wel vóór stemmen.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik wil de heer Croes een kleine wijziging voorstellen, nl: "het Bestuurscollege verzoeken, zoals gebruikelijk, elk kind dat op een nader te bepalen verre afstand van de school woont en wiens ouders financieel niet bij machte zijn, van kosteloos busvervoer gebruik te maken". Dus "zoals gebruikelijk" wil ik handhaven, maar niet voor de mensen die financieel wel kunnen.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, vele mensen maken geen gebruik van deze regeling uit een zekere schaamtegevoel. Ze willen thuis niet iemand hebben van Sociale Zaken om in hun slaapkamer te gaan kijken. Daarom beoogt deze motie vrij vervoer als regel. Dit is zo op Curacao en zelfs op Bonaire hebben ze dat als regel.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, wat de heer Eman zegt van dat dit als regel bestaat op Curacao, wil toch niet zeggen dat dit op Aruba ook zo moet zijn. Wat betreft of men uit schaamtegevoel niet zou willen aanvragen kosteloos busvervoer omdat men niet zou willen dat iemand van Sociale Zaken zelfs in de slaapkamer zou gaan kijken, dat is niet helemaal juist. De formulieren voor het aanvragen van kosteloos busvervoer wordt in handen gesteld van de hoofden van scholen. De kinderen die daarvoor in aanmerking wensen te komen krijgen een formulier mee naar huis. Het hoofd van de school vult het in voor deze kinderen, de ouders òndertekenen dit formulier,

[illegible] zwaar vallen mogen. Het [illegible] van deze [illegible]

[illegible]

[illegible] voor kostelooze verstrekking [illegible]

[illegible] te helpen? Als hij mij die adressen kan wijzen, dan kan ik mis- [illegible] wel iets doen.

[illegible]
maar niet voor de menschen die financieel wel kunnen.

[illegible] Daarom bracht deze [illegible]

[illegible]

brengen het terug naar school, het hoofd van school voegt er zijn advies bij, het komt bij het Bestuurscollege en het gaat naar Bevolking en Burgelijke Stand voor het nagaan van de juistheid van de namen en de leeftijd van de kinderen en het aantal minderjarige kinderen in het gezin, het gaat naar de ontvanger voor het nagaan van de juistheid van het salaris. Dus het gaat niet eens naar Sociale Zaken, er wordt door deze dienst niet bij de mensen thuis gecontroleerd.
Maar wanneer het schaamtegevoel een belemmering daarvoor zou zijn, dan zullen ze in alle gevallen konsekwent zijn om de gift die ongevraagd gegeven wordt in het algemeen.
Nogmaals, Mijnheer de Voorzitter,ik zie het nut van deze motie niet in.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, zoals ik eerder in mijn algemene beschouwingen naar voren heb gebracht, ik heb duidelijk gezegd: men gaat over tot afschaffing van schoolgelden en degenen die van deze afschaffing profiteren zijn de rijke mensen. Ik heb een heel ander geluid gehoord,nl. dat dit niet zo was en nu hoor ik van degenen die hadden beweerd dat deze afschaffing niet ten bate van de rijken zou komen, nu beweren dat kosteloos busvervoer wel ten bate van de rijken zou komen. Dit is niet zo, Mijnheer de Voorzitter, de rijke mensen hebben geen vervoer nodig, want ze hebben meerdere auto's. Maar het gaat hier om de kleine man, men wil de cijfers omdraaien als het men convenieert. Mijnheer de Voorzitter, daarom steun ik deze motie.

DE VOORZITTER: Mijnheer Croes, de heer Finck heeft een wijziging voorgesteld op Uw motie, gaat U ermee akkoord?

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, de overweging blijft hetzelfde, maar ik stel voor om er "zoals gebruikelijk" bij in te lassen.

DE HEER D.G. CROES: Dat is dan dezelfde regeling die nu al bestaat! Nee, Mijnheer de Voorzitter, dat neem ik niet over.

DE HEER F. WERNET: Mijnheer de Voorzitter, ik zou de heer Croes willen vragen of hij desnoods een kleine wijziging in zijn motie zou willen aanbrengen. Er staat hier: "elk kind", ik vind dit een beetje te verstrekkend. Men kan moeilijk een bus erop uitsturen omdat één kind op een bepaalde afstand van de school woont.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, nu dat de heer Eman hierover zijn mening heeft gezegd wil ik ook even wat zeggen. Mijnheer de Voorzitter, het is de heer Eman geweest die met veel fanfare afriep dat het wanbeleid van dit bestuur, het wegsmijten van geld enz, een dringende bezuiniging nodig maakt. En nu Mijnheer de Voorzitter, wilt de fraktie van de heer Eman, naar het voorstel van de heer Croes, F. 360.000,-- uitgeven o.m. voor gezinshoofden die wel busvervoer kunnen betalen. De motie luidt "elk kind", alleen de afstand werd in aanmerking genomen. Mijnheer de Voorzitter, ik moet nogmaals zeggen de heer Eman is iemand van "luister naar mijn woor-

den, maar kijk niet naar mijn daden ".

Het voorstel van de heer D.G. Croes wordt verworpen met 6 stemmen voor en 13 stemmen tegen.

Vóór stemden de leden: D. Flemming, L.V. Britten, C.A. Eman, D.G. Croes, M. Croes en P. Croes.

Tegen stemden de leden: D.C. Mathew, E.R. Finck, A. Werleman, M de Cuba, M. Henriquez, I.S. de Cuba, E.O. Petrónia, O.S. Henriquez, F. Wernet, F. Hernandez, J. Geerman, L.A.I. Chance en F.S. Kelly.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik breng nu mijn motie in stemming. Wij zijn voorstanders van de arme ouders en nu wil ik zien of alle leden voorstanders zijn van de arme ouders. Mijn voorstel houdt in: Het nastreven van het Bestuurscollege tot nu toe om aan die ouders die het zeker niet kunnen betalen, wel te helpen.
Ik breng dus mijn voorstel in stemming.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik zie dat de heer Finck mijn motie heeft gebruikt. De heer Finck heeft gezegd de arme mensen. Ik zou gaarne willen weten van hem of hij me kan inlichten wie arm is!

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter,"arm" is een zeer rekbaar begrip. Maar de motie zegt: "zij die financieel niet bij machte zijn om het busvervoer te kunnen betalen". Ik heb het woord "arm" enkel gebruikt om vlugger klaar te zijn, de motie zegt het duidelijk genoeg.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat geen enkel raadslid tegen de motie van de heer Finck kan zijn, want deze motie betreft een reeds bestaande regeling.

DE VOORZITTER: We gaan niet over tot hoofdelijke stemming. Bladzijde 52 wordt aangenomen, verder zonder hoofdelijke stemming en zonder beraadslaging worden aangenomen de bladzijden 53, 54, 55 en 56.

Bladzijde 57: Hoofdstuk 10, Paragraaf 5. Vakonderwijs. A. Openbaar.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag van het Bestuurscollege willen vernemen of reeds rapporten zijn ingediend van de commissie vastgesteld bij besluit van 6 januari 1959. Deze commissie had tot opdracht het programma van de Arubaanse Technische School.

DE VOORZITTER: Mijnheer Geerman, er is nog geen rapport ingediend bij het Bestuurscollege?

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik stem voor deze post vakonderwijs post 2 10 08 02 het gehele gedeelte daarvan dit jaar, maar ik weet niet wat ik het volgend jaar zal doen, want ik heb

breedvoerig erover gesproken en ik verschil nog steeds van mening met de heer Petronia, nl. dat de school niet voldoet en geen resultaten aflevert. Bovendien kost het ons bijna een half miljoen.
Dus dit jaar geef ik wel mijn stem hieraan, maar ik weet niet hoe ik het volgend jaar zal doen. Misschien dat als het rapport wordt ingediend en dat het Bestuurscollege met suggesties komt, dat ik dan misschien mijn zienswijze zal veranderen, maar op het ogenblik verschil ik nog steeds van mening met de heer Gedeputeerde van Onderwijs.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, het verblijdde mij dat mijn voorstel in goede aarde is gevallen aan de overkant. Ik zou gaarne willen voorstellen, Mijnheer de Voorzitter, om op de begroting op te brengen een zeevaartschool pro memorie. Ik weet niet hoeveel dat zal gaan kosten, maar ik zou het wel graag op de begroting zien, opdat men eraan zal denken.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, een pro memorie post op de begroting brengen staat gelijk aan een post niet op de begroting brengen. Wanneer we t.z.t. krediet nodig hebben dan moeten we toch bij de Eilandsraad komen om krediet. Hoogstens zou het kunnen betekenen, dat de zaak reeds bestudeerd is, dat er besloten is er toe over te gaan, maar dat we het bedrag nog niet weten. Zover zijn we nog niet. Dit idee ligt in de handen van de Raad en de Gedeputeerde van Onderwijs heeft voorgesteld om dit idee eens te bekijken en zover zijn we nu. De zaak moet nog bekeken worden, voordat we zeggen we plaatsen een p.m. begrotingspost. Dit is weer een blijk van "luister naar mijn woorden maar kijk niet naar mijn daden". Dit is een onbesuisd voorstel. Mijnheer de Voorzitter, we hebben geen bezwaar dit te bestuderen, want we hebben er belangstelling voor. We zullen als we zover komen bij de Raad komen met opgave van krediet.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet wat voor bezwaar daartegen bestaat als het Bestuurscollege reeds toezegt om dit te bestuderen. Zoals door mij gezegd zou ik dit gaarne op de begroting zien opdat het Bestuurscollege eraan denkt.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, iedere zaak die men p.m. op de begroting zal plaatsen zal het boek twee keer zo dik maken. Dit geval komt in de notulen, de toezegging staat vast hierin, dus is het helemaal niet nodig om deze post op de begroting op te nemen.

Het voorstel van de heer Eman wordt gesteund door de heren D.G. Croes en M. Croes.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof niet dat iemand kan twijfelen dat wij van deze zijde grote voorstanders zijn van een zeevaartschool. De heer Eman heeft in het wilde weg deze zaak voorgesteld, terwijl door het Bestuurscollege suggesties zijn gedaan en de toezegging werd gegeven. Maar ook van deze zijde acht men het niet nodig om ook een p.m.-post op de begroting te plaatsen. Een p.m.-post betekent dat de zaak reeds

[illegible] ik [illegible] als [illegible] t [illegible], wat de heer [illegible], die [illegible] niet [illegible] zo [illegible] officieel, [illegible] kan het [illegible] mij [illegible] ten
[illegible]
[illegible] doe [illegible] wij [illegible] omdat [illegible], maar [illegible] het [illegible] Misschien [illegible] als [illegible] zou [illegible] dat [illegible] zal [illegible], maar op het [illegible] ook [illegible] mening [illegible] haar [illegible].

[illegible], of op de begroting op [illegible] school [illegible]. [illegible] niet [illegible], maar [illegible] niet wel [illegible] op de begroting [illegible], [illegible] wat [illegible].

[illegible]: Mijnheer de Voorzitter, [illegible] bij [illegible], [illegible] gaat [illegible] op [illegible] alleen [illegible] hebben [illegible] [illegible]. Hoe [illegible] het [illegible], [illegible] de [illegible], [illegible] die [illegible] bij [illegible] het [illegible] de [illegible] [illegible] om [illegible] te [illegible] en

[illegible]. Dit [illegible] Mijnheer de Voorzitter [illegible], wat [illegible] bij [illegible] met [illegible].

[illegible]: Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet wat [illegible] [illegible] om dit te bestuderen. [illegible] mij gezegd [illegible] ik dit [illegible] op de [illegible].

[illegible] op [illegible] de [illegible]

[illegible] niet [illegible], om [illegible] op de begroting [illegible].

bestudeerd is, alleen het bedrag moet nog bepaald worden. Deze zaak is nog niet bestudeerd. Daarom wil ik hem verzoeken zijn voorstel in te trekken en dat wij dan tegelijk met het rapport ook deze zaak zullen behandelen en op onze medewerking kan hij rekenen.

De Voorzitter brengt het voorstel van de heer Eman, op diens verzoek in stemming.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, als ik tegen stem dan wil dat niet zeggen dat ik tegen het idee van de heer Eman ben. Integendeel, maar ik zal tegen stemmen omdat de zaak nog niet rond is. Wanneer de zaak bestudeerd is en het Bestuurscollege komt met één afgerond voorstel dan denk ik dat geen enkel raadslid zal tegenstemmen.

Het voorstel van de heer Eman wordt verworpen met 6 stemmen voor en 13 stemmen tegen.

Vóór stemden de leden: D.G. Croes, C.A. Eman, M. Croes, L.V. Britten, D. Flemming en P. Croes.

Tegen stemden de leden: I.S. de Cuba, E.O. Petronia, O.S. Henriquez, F. Wernet, J. Geerman, E.R. Finck, F. Hernandez, M. Henriquez, F.S. Kelly, D.C. Mathew, A. Werleman, M. de Cuba en L.A.I. Chance.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, mijn verband wordt misschien een beetje eentonig maar ik wil voor de zoveelste maal erop hameren, nl. op de bouw van een b.l.o.-school en een openbare huishoudschool op San Nicolas. Dit dringt temeer daar bij de voorgenomen strenge selektie voor de mulo-school straks honderden meisjes de straat opgejaagd worden. Jaar in jaar uit heb ik dit in deze vergadering ter sprake gebracht en de hele tijd heeft de begroting niets vermeld. Ik heb blijkbaar op rotsgrond geploegd.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Mathew vraagt een openbare b.l.o.-school en een openbare huishoudschool voor San Nicolas. Met deze wenselijkheid, zoals eerder door de heer Mathew naar voren gebracht, hebben wij getracht in onze wenselijkheidsbegroting rekening te moeten houden, maar zoals de heer Henriquez in zijn algemene beschouwing naar voren heeft gebracht, hebben wij om de begroting sluitend te maken, verschillende posten moeten schrappen. Er kan alleen in het vooruitzicht gesteld worden dat er in de toekomst rekening zal worden gehouden met deze wens, zodra de middelen dit toelaten.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat we dit beter kunnen behandelen bij de kapitaalsdienst. Het gaat over de bouw en inrichting van twee scholen.

Bladzijde 57 wordt aangenomen.

Bladzijde 58: Hoofdstuk 10, Paragraaf 6. Leergangen. Cursusgelden.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, al worden mijn motie en amendementen verworpen, toch heb ik hier een ander amendement. Dit is in verband met een subsidie voor het handelsonderwijs te San Nicolas en voor het instituut dat we daar hebben, nl. de "Commercial School", een subsidie van F. 10.000,--. Deze school, Mijnheer de Voorzitter, voorziet werkelijk in de behoefte. Volgend jaar in maart of april zal een professor uit Amerika hier komen om advies te geven bij het organiseren van dit instituut op San Nicolas. Deze school is werkelijk belangrijk voor ons eiland, daarom Mijnheer de Voorzitter wil ik gaarne een amendement indienen.

DE VOORZITTER: Mijnheer Croes, ik geloof dat dit amendement van U hoort op pagina 59.

Zonderhoofdelijke stemming wordt bladzijde 58 aangenomen.

Bladzijde 59: Hoofdstuk 10, Paragraaf 6. Leergangen.

DE VOORZITTER: Bij bladzijde 59 heeft de heer Croes een amendement ingediend op: post 1 10 09 2 59. aan te vullen met subsidie voor het handelsonderwijs, de zg. commercial school met. F. 10.000,-- voor het dienstjaar 1960.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik vraag me alleen af of de Eilandsraad een motie in behandeling kan nemen die in strijd is met de wet.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, mijn amendement luidt als volgt: een subsidie rond F. 10.000,-- voor de "Commercial School" te San Nicolas.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, het gaat hier dus over een eventueel bijdrage van het eilandgebied aan deze school. Wij staan er zeer sympathiek tegenover en willen altijd onze steun geven aan welk voorstel dan ook. Maar Mijnheer de Voorzitter, we moeten even opletten. Als ik me niet vergis, heeft de heer Gedeputeerde van Onderwijs gezegd dat deze school niet erkend is door de Onderwijs-inspektie. We kunnen dus moeilijk er toe overgaan, om, als de wetgeving voorschrijft dat pas dan een school subsidie kan krijgen wanneer deze erkend is. Dezerzijds zijn we het roerend eens met de indiener van dit amendement, maar ik ben alleen bang dat we tegen de wetgeving zullen gaan. Daarom zal ik een nadere uitleg van de Gedeputeerde van Onderwijs willen hebben.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, zoals reeds naar voren gebracht is het absoluut een feit dat de Aruba Commercial School op San Nicolas nuttig werk verricht. Deze onderwijsstelling voldoet echter niet aan de bepalingen van onze Onderwijswetgeving. De subsidie-regeling aan een bijzondere school is trouwens een landszaak. Verder zouden we dus een subsidie voteren voor personeelskosten en dergelijke voor een school waarvan wij officieel geen enkele gegevens hebben. De heer Brown van deze school is een paar weken geleden bij mij geweest om te praten over het een en ander, maar hij heeft geen enkel woord ge-

rept over de behoefte aan steun voor vergoeding aan personeel. We weten niet eens hoeveel personeel er aan deze school werkzaam is en bevoegdheden of ze overdag of 's avonds werken, wat ze verdienen enz. Ik geloof ook dat dit amendement moeilijk aangenomen kan worden.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, de heer Croes heeft voorgesteld om een bedrag van F. 10.000,-- te geven aan de commercial school te San Nicolas. Dus een soort bijdrage, het valt dus niet onder een school, die de vereiste bevoegdheden bezit en kan dus niet tegen de bestaande wetgeving zijn. In deze Raad is reeds een keer tot zo'n fi nanciele bijdrage overgegaan, dus ik geloof niet dat er technische bezwaren aanwezig zouden zijn om dit keer ook zo'n bijdrage te geven.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, inderdaad heeft de Raad indertijd een eenmalige bijdrage gegeven aan de Aruba Commercial School, omdat de heer Brown/gratis een barak heeft gekregen en de overheid hem steun gaf om dit te plaatsen enz. Dat is geschiedt in hoofdzaak uit sociaal oogpunt. Bij dit hoofdstuk kan dus geen sprake zijn van een gunstgave of hoe men het noemen wil, bij wijze van een schenking met het doel om het personeel te betalen. Bovendien welk personeel? Werkt dit personeel uitsluitend op deze school? Dit is ook als het vorige voorstel ook onvoorbereid.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik zou de heer Croes willen vragen om zijn voorstel in die zin te wijzigen zodat in plaats van een subsidie een gunstgave aan de heer Brown wordt toegekend /F. 5000,-- ten behoeve van deze school. Ik weet niet hoe de anderen daarover denken, maar ik zie wel het nut in van deze school. Deze school draagt bij aan de opvoeding van de Arubaanse jeugd, nog veel meer dan sommige culturele instellingen, die subsidie genieten. Het idee vind ik zeer sympathiek. Alleen zie ik i.p.v. een subsidie van F.10.000,-- liever een gunstgave van F. 5000,--.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik zou even het voorstel van de heer Chance toelichten, nl. dat het niet gebruikelijk is zonder meer subsidies op te brengen of bijdragen, zonder dat er een verzoek is ingediend of zónder dat er gelegenheid is geweest om na te gaan waar het werk voor gebruikt wordt. Ik zeg niet dat er geen behoefte aan is, dat kan best. Maar volgens mij is het de juiste weg dat er eerst een verzoek wordt ingediend dat voldoet aan de eisen. Wanneer deze instantie dus aan de eisen voldaan heeft, dan zal het Bestuurscollege met alle genoegen de mogelijkheid van subsidie overwegen.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet of het bedrag van F. 5000,-- toereikend is, maar ik ben helemaal eens met dit voorstel.

DE VOORZITTER: Mijnheer Croes, U neemt dus het voorstel van de heer Chance over en brengt het in stemming. Het gaat nu dus over een gunstgave van F. 5000,-- aan de Aruba Commercial School.

/ van de Lago

/ van

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, voordat we overgaan tot stemming op dit voorstel, zou ik graag zien dat onze expert in financien de Raad kan mededelen of juridisch volgens de Comptabiliteitsvoorschriften deze gunstgave mag worden verleend zonder voorafgaand onderzoek naar de behoefte.

DE HEER R. VAN HOORN, HOOFD FINANCIEN: Mijnheer de Voorzitter, het is wel de bedoeling dat voor men een gunstgave verleent, eerst een onderzoek voorafgaat. Alleen voor kleine bedragen doet men het meestal zonder voorafgaand onderzoek. Er is op de begroting wel een post voor gunstgaven. Maar men kan niet zomaar een gunstgave gaan besteden voor één instelling. Voorschriften en richtlijnen zijn er echter niet.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik stel voor mijn voorstel in stemming te brengen, zoals gewijzigd.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even mijn stem motiveren? Komende uit San Nicolas en wetende welk goed deze school doet voor dat distrikt en hopende dat de schatkist dit toelaat, ben ik vóór.

Het voorstel van de heer Croes wordt aangenomen met 14 stemmen voor en 4 stemmen tegen.

Vóór stemden de leden: L.A.I. Chance, D.G. Croes, D:C. Mathew, E.R. Finck, A. Werleman, P. Croes, D. Flemming, L.V. Britten, M. Croes, C.A. Eman, M. de Cuba, M. Henriquez, F. Hernandez, J. Geerman.

Tegen stemden de leden: I.S. de Cuba, E.O. Petronia, O.S. Henriquez, F. Wernet.

Bij de stemming was het lid F.S. Kelly afwezig.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag willen weten: is dit nu een gunstgave of een subsidie? Ik heb de indruk dat men gemeend heeft te stemmen voor een gunstgave, zoals de heer van Hoorn heeft geadviseerd. Maar Mijnheer de Voorzitter, dan moet het niet hier komen te staan. We moeten deze post zelfs op een heel ander hoofdstuk onderbrengen. Als we het op dit hoofdstuk plaatsen, dan komt het onder de subsidieregeling en komen ze niet in aanmerking. Ik stel voor om het te plaatsen op hoofdstuk 12, bladzijde 67: gunstgave en andere onverplichte betalingen. We kunnen dan deze post plaatsen op bladzijde 67 en het bedrag op deze bladzijde verhogen van F. 3000,-- tot F. 8000,--. Dus als het de bedoeling is van de heer Chance en overgenomen door de heer Croes, dan hoort het op bladzijde 67.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb van de gedeputeerde van onderwijs gehoorddat het niet mogelijk is een rechtschool hier op Aruba te hebben. Maar ik vraag me af of het Bestuurscollege deze zaak wil bestuderen om tenminste een avondcursus in te stellen voor advokaten. Mijnheer de Voorzitter, ik zeg dit omdat het in de eerste plaats moeilijk is voor de cursis-

ten die soms meerdere leraren hebben in een vierjarige periode. Soms zijn de leraren weg met verlof of ze worden overgeplaatst en de cursus kan niet voortgezet worden. Maar indien er een cursus van gouvernementswege wordt ingesteld, dan kunnen we de continuiteit van de cursus verzekeren. En ik denk dat dit een der redenen is dat vele cursisten het opgeven omdat ze misschien niet direkt een andere leraar kunnen vinden. Daarbij zou ik ook willen vragen een tegemoetkoming te geven aan de cursisten van tenminste de helft van het cursusgeld. De aanschaffing van boeken en ander studie-materiaal kost veel geld. Ik zou mijn voorstel gaarne in overweging willen geven.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, n.a.v. hetgeen de heer Werleman gezegd heeft, zou ik willen zeggen dat er a.h.w. momenteel geen georganiseerde cursussen bestaan, maar verschillende juristen geven particulier les aan geinteresseerden die de praktizijnsdiploma wensen te behalen. Het voorstel van de heer Werleman komt feitelijk dus hier op neer, dus niet het stichten van een rechtschool a.h.w. maar van overheidswege een officiele cursus in het leven te roepen voor opleiding tot het praktizijnsexamen en het vormen van een bibliotheek zal ik maar zeggen, rechtskundige boeken en zo, om op die wijze tegemoet te komen aan de kosten van de geinteresseerden. Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat dit voorstel zeer toe te juichen is. Wij geven gaarne de toezegging dat dit in studie genomen zal worden.

Bladzijde 59 wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen, verder worden eveneens aangenomen de bladzijden 60, 61 en 62 zonder hoofdelijke stemming en zonder beraadslaging.

Bladzijde 63: Hoofdstuk 10, Paragraaf 12. Overige taken met betrekking tot de culturele vorming.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik wilde nogmaals een beroep doen op het Bestuurscollege om de mogelijkheid te bestuderen dat films die hier vertoond worden in Oranjestad en San Nicolas, ook vertoond zullen worden in de buitendistrikten. Ik geloof dat de kinderen van de distrikten evenveel zo niet meer recht hebben op het zien hiervan.
Verder, Mijnheer de Voorzitter, bij post 2 10 15 4 46. stichting Cultureel Centrum Aruba. Ik ben niet helemaal thuis in deze geschiedenis, ik ben nogal verward, want er zijn zoveel verenigingen bijelkaar. Het is dus voor mij moeilijk te stemmen op een post als ik niet weet waar het omgaat. Ik wilde U daarom vragen om dezelfde toestand te handhaven als vorig jaar. Dit is vooral zo, omdat ik hoor dat verschillende instanties zelfs niet eens geraadpleegd zijn in dit geval. Ik zou willen voorstellen dit zo te laten en pas ertoe over te gaan als er voldoende overleg gepleegd is met al die andere stichtingen of verenigingen die hieraan verbonden zijn.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, n.a.v. hetgeen de heer Finck naar voren heeft gebracht betreft dit dus feitelijk de subsidie, die ingevolge het voorstel van het Bestuurscollege in het komendejaar zal worden gegeven aan de Arubaanse mu-

[illegible]

[illegible] de heer Voorzitter, ik wilde namens [illegible] een beroep doen op het [illegible] om de mogelijkheid te [illegible] die hier [illegible] worden [illegible] [illegible] zal [illegible] in de [illegible] [illegible] hebben [illegible]

[illegible]

ziekschool, de zangkoren en ik meen de balletschool van het C.C.A. Dus het voorstel van de heer Finck alhoewel het Bestuurscollege hier a.h.w. deze subsidie een etiket heeft gegeven, heeft het Bestuurscollege gemeend voor te moeten stellen al deze subsidies via het C.C.A. te laten lopen, maar er is geen enkel verzoek gedaan om deze subsidies via het C.C.A. te laten lopen. Deze stichting heeft dus wel verzocht om een garantie-subsidie voor de uitzending van een ballet-lerares en twee andere subsidies voor de zangkoren en het Arubaans symfonie-orkest. Het bestuur van de C.C.A. heeft, n.a.v. dit voorstel, dat in de kranten is verschenen, zelfs gemeend te moeten zeggen dat van haar zijde geen enkel bezwaar zou bestaan indien de toestand blijft zoals het was, maar zo dat het C.C.A. wel de subsidie krijgt voor de balletlerares en de zangkoren die dus wel bij de C.C.A. zijn aangesloten en dus via het C.C.A. subsidie krijgen. Er is geen enkel bezwaar tegen het voorstel van de heer Finck. Het C.C.A.-bestuur beschouwt dit wanneer het voorstel van het Bestuurscollege zo blijft, van geen enkele verandering voor haarzelf. Daarom heb ik geen bezwaar om conform het voorstel van de heer Finck de zaak te laten zoals het nu is.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, aan de stichting Cultureel Centrum Aruba hebben wij in 1959 een subsidie verleend ad. F. 16.000,--. Ik heb toen verzocht voorzichtig te zijn met het toekennen van een groot bedrag als subsidie, omdat ik weet dat daardoor het eigen initiatief van deze mensen weggenomen zou worden, want ik ben van mening dat elke organisatie, dus niet alleen deze organisatie, wanneer deze verzekerd is van een bepaald bedrag als subsidie, dat deze organisatie net zoveel werk zal verrichten als nodig is om een klein gedeelte te dekken. Ik wil daarom voorstellen, Mijnheer de Voorzitter, om deze F. 16.000,-- te schrappen en een p.m.-post te zetten met dien verstande echter dat een beroep gedaan wordt op het Bestuurscollege om deze F. 16.000,-- eventueel niet te overschrijden. Ik zou toch willen verzoeken dit bedrag zo laag mogelijk te laten, ik had gedacht F.4000,-- à F. 5000,--.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, het doel van de heer Finck kan worden bereikt zelfs met handhaving van het bedrag op de begroting omdat het geenszins de bedoeling is om zonder meer dit bedrag uit te keren. De bedoeling is dat men het verzoekschrift overlegt met de werkelijke kosten en de inkomsten en dan pas wordt het beoordeelt. Het is met alle subsidies zo en het is dikwijls voorgekomen dat het bestuurscollege aan de hand van de stukken heeft gemeend een lagere subsidie uit te keren dan eerst begroot was. Misschien kunnen we het bedrag toch hier laten, met de toezegging dat hetniet zonder meer gegeven wordt, maar dat de zaak eerst grondig beoordeeld wordt.

De heer Finck neemt genoegen met deze toezegging.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, nu wij het eenmaal over subsidies hebben zou ik het Bestuurscollege willen verzoeken of het niet mogelijk is om aan de Prinses Marijke Band een subsi-

wanneer [illegible] voorstel van het Bureau [illegible] goed [illegible], van deze [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

[illegible] Minister de Verenigde [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]

veroorzaakt is van een bepaald bedrag als subsidie, dat [illegible]

[illegible] niet zouden worden [illegible] [illegible] f. 16.000,-- [illegible] niet te overschrijden. [illegible] willen voorzeker [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bestaat zelfs [illegible] [illegible] [illegible] op de begroting [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in de [illegible] dan [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

die toe te kennen, wantvolgens mij wordt door deze Band veel op cultureel gebied verricht.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter,ik ben het eens met het voorstel van de heer Finck. Laat het C.C.A. ook eens eigen initiatief tonen, en niet zitten wachten op een subsidie van het eilandgebied. Ze kunnen b.v. films vertonen van culturele aard.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Het voorstel of beter gezegd de suggestie van de heer Kelly willen we graag aan het C.C.A. overbrengen.

DE VOORZITTER: Mijnheer Mathew, Uw voorstel om een subsidie voor de Prinses Marijke Band zal in overweging worden genomen, maar ze zullen eerst een verzoek moeten indienen.

DE HEER D.C. MATHEW: Dat verzoek is reeds ingediend, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Dan zal het worden bekeken.

DE HEER L.V.BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, op bladzijde 63, paragraaf 11, lichamelijke opvoeding en sport. Hier is een bedrag aangegeven voor bevordering van lichamelijke opvoeding en sport op de scholen, nl. fl. 5.000,--. Dit houdt in alle takken van sport. Volgens mij is dit bedrag een beetje te laag, b.v. de hoofdsport hier op Aruba is het voetballen, maar ook base-ball is een van de hoofdsporten en deze is wat duurder. Is het nu niet mogelijk dat dit bedrag verhoogd kan worden? Misschien tot fl. 10.000,-- ?

DE HEER O.S.HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, indien er meer krediet nodig is ten behoeve van de sportbeoefening op de scholen, dan lijkt me het beste dat dit eerst wordt onderzocht. Er is een commissie voor de sportbeoefening op de scholen en daar zitten vertegenwoordigers in van het onderwijs, van sportinstanties enz. en misschien kunnen deze het bekijken. We kunnen er altijd wel verandering in brengen, er staat op diezelfde paragraaf een bedrag van fl. 100.000,-- voor de Aruba Sport Unie en het is mogelijk om bij eilandsbesluit binnen een paragraaf krediet over te schrijven, zonder begrotingswijziging zou indien nodig het bedrag kunnen verhoogd worden.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 63 aangenomen, zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt eveneens aangenomen bladzijde 64.

Bladzijde 65: Hoofdstuk XI, Algemene Dekkingsmiddelen.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, in de memorie van antwoord heeft het Bestuurscollege geantwoord op het verzoek van de Raad dat aan de werkgevers met minder dan 50 werknemers ook de zorg te laten dragen van hun werknemers in de zin van de Invorderingsverordening Aruba 1953. Mijnheer de Voorzitter, het is zo dat momenteel vele werknemers niet bij zijn met hun belastingbetaling. Dat komt omdat het niet maandelijks ingehouden wordt door hun werk-

gever. Het Bestuurscollege heeft toegezegd hier een wijziging in te zullen brengen door het aantal van 50 te verminderen door 20 of 25. Mijnheer de Voorzitter, deze wijziging kan niet geschieden dan door een eilandsverordening. Mag ik dus het Bestuurscollege verzoeken om met de meeste spoed laten we zeggen in januari, een voorstel in te dienen aan de Raad om te komen tot wijziging van deze verordening.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik heb goed nieuws voor de heer Finck;het ontwerp is reeds klaar. We zijn van plan het op zeer korte termijn in te dienen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 65 aangenomen, zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt bladzij 66 aangenomen.

Bladzijde 67: Hoofdstuk XII, Par 1., Post 2.12.01.07.3.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter op bladzij 67 post 2.12.01.07.3. Daar staat een post van niet minder/fl.265.457,--. Mijnheer de Voorzitter, daarin schuilt een zeer gevaarlijk, addertje in het gras. Het is jammer dat deze post wordt behandeld voordat we de begroting van DOW in behandeling zouden nemen, want dit bedrag is een nadelige saldo en het wordt overgegeven aan de begroting van DOW, b.v. in dat bedrag zit een nadelig saldo vanwege het machinebedrijf van niet minder dan fl. 61.712,--, een anderepost van/steenslagbedrijf van niet minder dan fl. 62.196,--. Mijnheer de Voorzitter, ik kan niet zomaar voor deze post stemmen. Mijn geweten geeft niet toe, want hoe kan ik stemmen voor aan de wegenbouw en machinebedrijf fl. 61.712,-- uit te keren, terwijl ik weet dat 2/3 van dit machinebedrijf op het ogenblik stilligt en verder dat de afschrijvingen te hoog zijn. Ik weet niet, maar het lijkt me het beste als we deze post tenminste op hetzelfde bedrag kunnen laten als verleden jaar en zelfs daarmee ben ik niet tevreden. Dit is een zeer hoog bedrag en we hebben hier met wrange smaak gestemd voor verhoging van opcenten in de inkomstenbelasting en we kunnen ons niet de luxe permitteren om zomaar een groot bedrag te geven aan DOW, om het nadelig saldo van hun interne bedrijven te dekken. Indien de interne bedrijven niet rendabel zijn, dan moet er iets gedaan worden of het machinepark moet ingetrokken worden of het steenslagbedrijf niet deugt omdat we er geld in moeten steken om het nadelige saldo van dat bedrijf te kunnen dekken. Er is iets hier wat mij niet helemaal helder is en daarom zou ik bv. willen voorstellen om de afschrijving van auto's niet om de 6 jaar te doen plaatsvinden, maar om de 8 jaar, omdat we nu een modern ingerichte garage bezitten bij DOW en dat met de afschrijving van zwaar materiaal niet om de 10 maar de 15 jaar te doen plaatsvinden, omdat het Bestuurscollege heeft besloten om in de toekomst alleen fl. 1.200.000,-- uit te geven voor wegenbouw. Als we dit bedrag aannemen en als mijn voorstellen worden aangenomen wanneer wij de begroting van DOW behandelen, dan is dit bedrag reeds vastgesteld. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, kan ik me ermee verenigen om enkel dit jaar nog ermee akkoord te gaan, want dit bedrag wordt verhoogd met niet minder dan fl. 76.177,--. In de begroting van DOW staat een groot bedrag

/dan /het

voor aanschaffing van auto's, tot een bedrag van fl. 170.800, daarmee kan ik me ook niet verenigen. Daarom stel ik voor om hetzelfde bedrag van verleden jaar te handhaven en bij de behandeling van de begroting van DOW zullen we dat rechttrekken.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag het volgende willen uitleggen. Het gaat hier om een vergoeding voor nadelige saldi bij de interne bedrijven van Openbare Werken. Indien de heer Geerman wil gaan bezuinigen op die interne bedrijven dan moet hij niet bij het saldo beginnen. Dan moet hij bij de behandeling van de begroting van DOW boven aan de post beginnen te bezuinigen en dan trachten het nadelig saldo kleiner te maken. Ik kan me echter het bezwaar van de heer Geerman indenken. Hij vreest dat als hij daar straks meekomt, dat wij dan zeggen dat die vergoeding reeds is goedgekeurd. Maar toch is dit een verkeerde manier van handelen, want hoe kan iemand zich in de Raad nu gaan uitspreken over her verlagen van een saldo, terwijl dit het gevolg is van een twee kolommen ontvangsten en uitgaven die nog niet in behandeling is geweest. We kunnen het probleem misschien zo oplossen, Mijnheer de Voorzitter, ik zou willen voorstellen dat de heer Geerman dit uitstelt totdat we de begroting van DOW behandelen. Indien dan inderdaad het saldo wordt gewijzigd, dat het Bestuurscollege dan de toezegging doet dat het Bestuurscollege de nodige begrotingswijziging zal indienen om dti bedrag hier op hoofdstuk 12 te wijzigen conform het nieuwe saldo.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik hoorde een zeer mooi geluid en ik twijfel niet of het Bestuurscollege het ook zal doen, maar ik wijs erop en dring erop aan, dat indien de interne bedrijven zich niet kunnen bedruipen, dat zij geen parasieten moeten zijn voor de hoofdbegroting. Hiermee wordt wordt de hoofdbegroting belast, als de interne bedrijven hun eigen lasten konden dragen dan hoefde de hoofdbegroting niet te worden belast. Ik zal volgens mijn geweten tegen deze post stemmen en vraag hoofdelijke stemming.

DE VOORZITTER: Meneer Geerman, mag ik even toelichten dat gedeputeerde Henriquez U de toezegging heeft gedaan dat het Bestuurscollege bij de behandeling van de begroting voor DOW, indien de posten worden verlaagd, zij ook met wijziging zullen komen om deze post ook te verlagen. Als het Bestuurscollege U de toezegging geeft, dan geloof ik dat het ook gedaan moet worden. U kunt dus rustig hiermee voldoening nemen.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, het was een waarschuwing uit mijn hart. Ik hoop dat het Bestuurscollege en ook de andere leden genoeg gelegenheid zullen krijgen om goed over deze zaak na te denken. Bij de behandeling van de begroting van DOW zal ik met mijn voorstellen komen.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, in verband met de uitgaafpost in hoofdstuk 10 werd opgebracht fl. 5000,-- dus de gunstgave, die nu op deze bladzij hoort, zou ik graag een voorstel willen doen, nl. om te voorkomen dat de begroting 1960 nu mòt een tekort gaat sluiten, want er is wel

een uitgaafpost opgebracht van fl. 5.000,--, maar er is geen ontvangstpost tegenover gesteld. Daarom wil ik nu voorstellen op deze pagine de post onvoorziene uitgaven fl. 55.293,-- te verlagen met fl. 5.000,--. Dan klopt de begroting weer.

De leden gaan hiermee akkoord.

Zonder hoofdelijke toestemming wordt bladzijde 67, zoals door de heer gedeputeerde Henriquez gewijzigd, aangenomen.

De Voorzitter schorst de vergadering tot maandagmorgen 8 uur.

Vergadering van 21 december 1959, 's morgens om 8 uur.
Aanwezig de leden F.S.Kelly, M. Croes, L.A.I. Chance, P.Croes, F. Hernandez, M. Henriquez, M. de Cuba, O.S. Henriquez, D.C. Mathew, C.A. Eman, D.G. Croes, E.R.Finck, F. Wernet, J. Geerman, L.V. Britten, E.O. Petronia, I.S. de Cuba, D.Flemming en A. Werleman. Afwezig de leden: F.V.Laclé en E.M. Laclé

De Voorzitter heropent de vergadering en stelt aan de orde de kapitaal-dienst.
Hoofdstuk I, Algemeen Beheer.
Hoofdstuk II, Hoofdstuk III.
Zonder hoofdelijke stemming en zonder beraadslaging wordt bladzijde 2 aangenomen.

Bladzijde 3: Hoofdstuk II, Par. Eigendommen niet voor O.D. bestemd.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, bij bladzijde 3 onder hoofstuk 2, eigendommen niet voor de openbare dienst bestemd. Valt de doktерskliniek onder deze paragraaf?

DE VOORZITTER: Nee, niet onder deze paragraaf.

DE HEER O.S.HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Indien het hier betreft een eventueel kritiek op de doktersкliniek, dan valt het onder het hoofdstuk gezondheidsdienst.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik wilde het hebben over de doktersкliniek te Savaneta die al jaren niet meer gerepareerd is. Ik wil het Bestuurscollege in overweging geven dit na te laten gaan en vooral ook de dokterswoning te laten repareren.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, in een dergelijk geval is er dus sprake van onderhoud en dat valt onder de verrekendienst.

Bladzijde 3: Hoofdstuk III, Par. Straatverlichting.

DE HEER L.V.BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, bij pagine 3, paragraaf 3 straatverlichting. Ik zie hier dat er een bedrag is aangevraagd van f. 7.200,-- voor de uitbreiding van de straatverlichting. Ik wilde graag weten hoe het met Noord staat, b.v. in de buurt van dokter de la Fuente tot en met Altu Vista. Zou die buurt ook binnenkort van stroom worden voorzien?

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, deze zaak werd reeds in de algemene beschouwingen besproken en zoals reeds bekend moeten we overleg plegen met de politie met het oog op de openbare veiligheid. Wanneer deze buurt dus in aanmerking komt dan zal er zeer zeker iets aan gedaan worden.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, volgens mij is er een dringende behoefte naar licht. Vele malen zijn deze mensen bij me gekomen om te vragen of er licht zou komen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 3 aangenomen, zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de bladzijden 4, 5, 6, 7.

De Voorzitter gaat over tot Titel C. Reserve- Kas- en Verrekendienst.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de bladzijden 2, 3, 4, 5, 6, 7 en 8.

Bij bladzijden 9.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, in verband met de verstrekking van voorschotten t.b.v. de landbouw, heb ik in mijn algemene beschouwingen voorgesteld een bedrag van fl. 100.000,-- op te brengen teneinde aan de eigenaars van aloë-velden voorschotten te geven om hun velden schoon te maken en het gereedhouden daarvan voor het geval de fabriek, die de heer Farkas ons in het vooruitzicht heeft gesteld, of wie dan ook maar in ieder geval dat we aloë zouden gaan leveren. Ik heb dit voorstel reeds eerder gedaan, maar de heer Henriquez vroeg mij om het onder dit hoofdstuk te brengen.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat het lid Eman een beetje vooruitloopt, maar toch wil ik het Bestuurscollege in overweging geven om, indien de noodzaak daartoe blijkt, dat het Bestuurscollege doorgaat met voorschotten voor aloë uit te geven en t.z.t. met een begrotingswijziging bij de Raad te komen.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, het voorstel van de heer Eman, nl. om een bedrag van fl.100.000,-- voorschotten te geven voor de aloë-cultuur. Het is inderdaad zaak om nu de nodige voorbereidingen te treffen i.v.m. de mogelijkheid dat er binnenkort sprake kan wezen hetzij een aloëfabriek op Aruba of export van aloëbladeren op grotere schaal. Het Bestuurscollege heeft in deze reeds de nodige aandacht besteed en het ligt dan ook in de bedoeling om van het bedrag van één miljoen t.b.v. de werkverschaffing een gedeelte uit te trekken voor dit doel, m.a.w. het Bestuurscollege overweegt om als één van de werkverschaffingsobjekten aan te wijzen de aloë-cultuvatie, temeer daar het overgrote deel der aloë-velden domeingrond is. Om nu fl. 100.000,-- voor voorschotten uit te trekken, in de eerste plaats vraag ik me af of er mensen zijn die een dergelijk bedrag zouden opnemen om het later af te lossen en in de tweede plaats zou dat een verhoging geven van

het bedrag der reeds uitgebrachte voorschotten, zoals landbouwvoorschotten.
Daarom vrees ik dat de positie van het eilandgebied in het geding komt. Ik voel wel wat voor het voorstel van de heer Geerman, dus om als er behalve wat we nu gaan doen voor de werkverschaffing ook nog meer behoefte zou bestaan aan aloë voorschotten, dan deze post te verhogen. Dit zou zelfs mogelijk zijn zonder begrotingswijziging, want zoals U bekend is het Bestuurscollege in het recht om binnen een paragraaf kredieten over te schrijven. Dus we zouden aan het voorstel van de heer Geerman kunnen voldoen. Ik zou dan ook conform dit laatste willen adviseren.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, zoals ik van de heer Henriquez heb vernomen zou dit bedrag zelfs uit de te verwachten miljoen guldens voor de werkverschaffing genomen worden. Ik kan niet begrijpen hoe de kaspositie daardoor in het nauw zal komen. Ik handhaaf mijn voorstel, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, deze fraktie is nog lang niet overtuigd van de behoefte door de heer Eman naar voren gebracht nl. om zomaar één ton op de begroting te plaatsen, vooral ook omdat alle plannen nog in de lucht hangen. Verder, Mijnheer de Voorzitter, met de garantie van het Bestuurscollege dat door de werkverschaffing er iets aan gedaan wordt en voorts dat er mogelijkheden zijn de begroting zonder een post te ramen ook deze post voorzien moet worden, geloof ik niet dat deze fraktie het voorstel van de heer Eman kan overnemen.

DE VOORZITTER: Heren, we gaan over tot stemming op het voorstel van de heer Eman.

Het voorstel van de heer Eman is verworpen met 5 stemmen voor en 14 stemmen tegen.

Vóór stemden de leden: D.G. Croes, M. Croes, C.A. Eman, L.V. Britten en D. Flemming.

Tegen stemden de leden: L.A.I.Chance, D.C.Mathew, F.S. Kelly, F. Hernandez, M. de Cuba, M. Henriquez, E.R. Finck, J.Geerman, F. Wernet, O.S. Henriquez, E.O.Petronia, A. Werleman, I.S. de Cuba en P. Croes.

Aangenomen wordt bladzijde 9;
Zonder beraadslaging en hoofdelijke stemming worden aangenomen de bladzijden 10, 11, 12 en 13, eveneens artikel 2, 3, 4 en de considerans. Zonder hoofdelijke stemming wordt de begroting van het eilandgebied voor het dienstjaar 1960 aangenomen.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, nu dat de begroting is aangenomen en dat niet veel is gebleken van al het spreken over bezuiniging. Bij de behandeling van de heffing van opcenten bij de winst- en inkomstenbelasting heb ik van de overkant gehoord dat men bij de begrotingsbehandeling met voorstellen zou komen. Er werd enkel één poging gedaan, maar welke ik niet eens zo geslaagd vond, nl. er werd een voorstel ingediend om de post van de Voorlichtingdienst af te schaffen. Daarom zou ik nu voor-

stellen, dat het Bestuurscollege een commissie uit de Raad benoemt met de naam "bezuinigingscommissie". Verder geef ik het Bestuurscollege in overweging, dat de hoofden van dienst elke maand bij het Bestuurscollege een rapport indienen, waarbij ze het Bestuurscollege meedelen welk bedrag en hoe ze bij hun dienst hebben bezuinigd. Mijnheer de Voorzitter, wij zijn in een stadium gekomen, waarin we tot onze spijt belasting moesten verhogen. Daarom doe ik nu een beroep op het Bestuurscollege om een bezuinigingscommissie in het leven te roepen. Verder dat men direkt overgaat om de diensthoofden te verplichten een rapport maandelijks in te dienen over wat ze hebben bereikt met hun bezuiniging op de diensten en hun voorstellen tot bezuiniging. Daarmee kunnen we een begin maken om bezuinigingsgevoelens bij de hoofden van diensten te kweken, want daar moet de bezuiniging beginnen. Het eilandgebied is niet langer in staat op dezelfde voet als vroeger door te gaan.

DE VOORZITTER: Meneer Geerman ik kan U mededelen, dat Uw voorstel in overweging zal worden genomen.

Punt 13 van de Agenda Eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van de Watervoorzieningsdienst voor het dienstjaar 1960 (Bijlage 1959 no. 35) wordt aan de orde gesteld.

De algemene beschouwingen worden geopend.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zal niet lang zijn bij deze dienst. Ik denk weer aan bezuinigen, aan de pijnlijke stappen die wij moesten nemen, nl. er wordt nog steeds een dienstwagen gebruikt om de kinderen naar school te brengen. Men kan wel zeggen deze mensen zijn verplicht op Balashi te wonen, maar ik denk niet dat de overheid verplicht is de kinderen van deze ambtenaren naar school te rijden. Ik doe weer een beroep op het Bestuurscollege om met alle mogelijke voortvarendheid te trachten alle overbodige luxe af te schaffen. Verder heb ik reeds gezegd en ook een toezegging van het Bestuurscollege ontvangen, nl.dat de krachten, die uitgezonden zijn niet in vaste dienst benoemd zullen worden. Met die toezegging neem ik genoegen en ik hoop dat het ook uitgevoerd mag worden. Dan moet ik ook opmerken dat ik geloof dat ook de WVD.aan het uitbreiden is. Niet alleen bij de waterfabriek, maar ook bij de buitendiensten. Wanneer t.z.t. de bezuinigingscommissie in het leven is geroepen dan kan ik op dit chapitre terugkomen. Velen kunnen zich nog herinneren dat de heer Ponson de buitendienst beheerde, ik weet niet hoeveel mensen er nu werken. Alleen wens ik van deze plaats een beroep te doen ook op het Hoofd van de WVD.om zuinig te zijn met de belastingcenten.
Dank U.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter ik zal gebruik maken van mijn eigen landstaal.
Mi kier haci algun remarca riba e departamento di W.V.D., ariba e lay-off di obreronan cu ta tuma luga na e departamento ei. Mi kier pidi Bestuurscollege pa tira un bista riba e "tank" personeel na e departamento aki. Segun mi ta comprende tin mas ta bin

ainda. No laga duda cu nos planta di awa ta masha interesante e ta un orgullo pa Ruba, manera nos ta leza den diferente revista y corantnan. Pero nos mester llega na un nivel den cual nan mester mira pa joew di tera tambe drenta den trabounan interesante, den departamentonan, mescos cu na Lago caminda e departamentonan ta wordi "gerund" door di hendenan di Ruba mes. Segun mi ta comprende mayoría di e personeel tecnico ta hende cu a bini di afó. Persei mi ta pidi Bestuurscollege di pone atencion riba e cantidad di tecniconan na e planta ei. Mi ta sugeri pa den un tempo cortico pa nos por eliminá alomenos un tercera parti di tecnical personeel cu nos tin na e planta. Pa motibu cu considerando e department di Lago caminda tin petroleo cu ta muchu mas peligroso cu awa y e cantidad di personeel cu ta traha na e department di Lago compara cu W.V.D., ta mustra cu na e planta di awa tin muchu mas obrero. Nos mester elimina un parti, principalmente ora nos ta trata di economizá. Mi ta haya cu pa economizá nos mester elimina tambe hendenan cu salario grandi. Tambe a llega na mi atencion cu un hefe aya ta discriminá un Arubiano cu tin diploma di hbs y tambe cu e mes Arubiano ei cu su diploma di hbs ta gana menos cu un otro empleado cu tin diploma mas abou cuné. Nos mester tene cuidao cu dunamento di vaste dienst. Nos mester saka tur idea fei cabez y no pensa cu un hende di Hulanda tin mas privilegio cu un Arubiano. Mi ta spera cu medidonan lo wordu tuma y cu lo mi haya contesta fei Bestuurscollege, no fei Meneer Finck. Mashá danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik wil enkele opmerkingen maken op de W.V.D., met betrekking tot het ontslaan van arbeiders, dat bij die dienst plaats heeft. Ik wil het Bestuurscollege verzoeken een blik te werpen op het tankpersoneel bij die dienst. Als ik goed begrijp, dan komer er nog meer ontslagen. Het valt niet te twijfelen, dat onze waterfabriek erg interessant is, de trots van Aruba, zoals wij in verschillende tijdschriften en kranten kunnen lezen. Maar wij moeten een zekere hoogte bereiken, waarbij wij moeten beseffen, dat de landskinderen ook in de betere betrekkingen bij de diensten kunnen komen, net als bij de Lago, waar de verschillende afdelingen geleid worden door mensen van Aruba zelf. Als ik het goed begrijp dan is het overgrote deel van het technisch personeel uit het buitenland gekomen. Daarom vraag ik het Bestuurscollege om de aandacht te schenken aan het aantal technici bij die fabriek. Ik stel voor om binnen korte termijn tenminste een derde deel van het aantal technisch personeel, dat daar werkzaam is, te verwijderen, daar in vergelijking tot het departement bij de Lago waar met olie gewerkt wordt, welke veel gevaarlijker is dan water, het personeel, van de Water Voorzieningsdienst talrijker is. Wij moeten er een deel van verwijderen, vooral nu wij trachten te bezuinigen. Ik meen, dat om te bezuinigen wij ook de personen met een groot salaris dienen te verwijderen. Het is mij ook ter ore gekomen, dat er een hoofd van dienst is, die een Arubaan discrimineert, die het diploma H.B.S. heeft en dat diezelfde Arubaan minder verdient, dan een andere ambtenaar met een lager diploma dan hij. Wij moeten voorzichtig zijn met het benoemen in vaste dienst. Wij moeten

al die ideeen uit het hoofd halen en niet denken, dat iemand uit Nederland meer rechten heeft dan een Arubaan. Ik hoop, dat er maatregelen zullen worden genomen en dat ik antwoord krijg van het Bestuurscollege, en niet van de heer Finck.
Ik dank U.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, n.a.v. de woorden van de heer Geerman wil ik ook even het woord voeren over dienstwagens, die verstrekt worden. De heer Geerman heeft gelijk, ik heb de laatste tijd opgemerkt dat er misbruik wordt gemaakt van dienstwagens, door o.a. vis en vlees mee op de markt te gaan kopen, naar een begrafenis te gaan enz. Onze toestand op het ogenblik, Mijnheer de Voorzitter, is zo precair, dat we deze luxe niet meer kunnen aanhouden. Ik verzoek daarom binnenkort dienstwagens te laten controleren. Ik kan best begrijpen dat verschillende hoofden van dienst een wagen nodig hebben voor hun werk en zo, maar laten we dit beperken Mijnheer de Voorzitter bij de behandeling van deze begroting heb ik slechts één wens. Ik kan me nog herinneren dat bij de behandeling van de hoofdbegroting de heer gedeputeerde Henriquez erop heeft gewezen dat bij de W.V.D. en andere eilandsdiensten de richtlijnen worden gevolgd dat geen uitgezonden krachten meer in dienst zullen worden genomen, doch op een driejarig kontrakt. Dit is juist, Mijnheer de Voorzitter, echter zou ik graag zien dat landskinderen die dezelfde opleiding in Nederland hebben gevolgd anders worden behandeld. Graag zou ik zien, dat de goed opgeleide Arubaanse en Antilliaanse kracht bij de W.V.D. in vaste dienst wordt aangenomen.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, toen het waterprojekt in deze Raad werd behandeld was ik nog geen lid van deze Raad en dientengevolge heb ik er mijn visie niet op kunnen zeggen. Het heeft nu geen zin meer om op de nadelen van dit waterprojekt in te gaan. Er rest me nu alleen nog naar voren te brengen dat ook ik het optimisme van het Bestuurscollege niet heb kunnen delen. Nu wij het overzicht van een vol jaar vóór ons hebben blijken de sceptici toch gelijk te hebben gekregen. Hiermee wil ik niet zeggen dat het Bestuurscollege het glad verkeerd heeft gehad.
De begroting van de W.V.D. echter, Mijnheer de Voorzitter, toont een deficit aan van fl. 241.470,-- uit de gewone begroting van het eilandgebied gedekt. Als ik me goed herinner was een van de argumenten van het Bestuurscollege voor de bouw van de waterplant, het wegvegen van een verlies van fl. 400.000,--, welke het oude distillatiebedrijf elk jaar opleverde. Indien men de gloed van optimisme van het Bestuurscollege in het verleden nu vergelijkt kan men alleen de konklusie trekken dat het Bestuurscollege teleurgesteld is. Immers het verlies blijft voortbestaan, ondanks de optimistische beschrijvingen van het Bestuurscollege, tot ongeveer 1962. Luidde het het oorspronkelijk dat de waterprijs tot de helft zou worden verlaagd, later werd het Bestuurscollege gereserveerd en was het dat het water fl. 1,-- per m3 zou worden. Toen de verkiezingen voor de deur stonden en een uitblijven van de verlaging van de waterprijs desastreus dreigde te worden voor de partij, nam men een sprong in het duister. Nu heet deze sprong

in het duister heel laconiek in de begroting: "de prijs die men heeft moeten betalen voor de sociale voorzieningen". Ik kan het niet anders interpreteren dan de prijs die men heeft moeten betalen in de verkiezingscampagne om het volk om de tuin te leiden. In de notulen van de begrotingsbehandeling van 1959 haal ik de volgende woorden aan, gesproken door de heer gedeputeerde Henriquez:
"Ik wil hierbij zelfs zeggen dat het mogelijk is, dat later, b.v. over een jaar weer een verlaging kan volgen. Het Bestuurscollege heeft indertijd bij het vaststellen van het oorspronkelijke bouwplan reeds gezegd en erop gewezen dat naargelang het bedrijf rendabeler wordt, de tarieven verder verlaagd zullen worden. Als er straks een tarief komt, dan is het a.h.w. een overgangstarief. Gaat het gebruik nog meer omhoog, wat we verwachten, zowel van de gemeenschap als van de andere afnemers, dan is het mogelijk dat de tarieven lager worden. Hoe meer water er wordt afgenomen, hoe lager de tarieven worden. We zijn zeer optimistisch gestemd."
Dit waren de woorden gesproken door de heer Henriquez een paar maanden geleden. Bij de huidige stand van zaken, Mijnheer de Voorzitter, is het nutteloos te informeren, welke dan de afzienbare tijd wel zou zijn. Overigens zijn we zeer teleurgesteld dat de leningen t.b.v. de W.V.D. nog niet achter de rug zijn. In de Memorie van Toelichting heb ik gelezen dat er binnenkort kans bestaat om een lening van fl. 117.000,-- uit te schrijven voor kapitaal-verstrekking aan de W.V.D. Dit voornamelijk met het oog op de bedrijfszekerheid en de veiligheid van de W.V.D. Mijnheer de Voorzitter, we hebben in het verleden reeds grote leningen afgesloten t.b.v. de W.V.D. en met hevige belangstelling zie ik voorstellen van het Bestuurscollege betreffende deze leningen tegemoet. Alleen wanneer we deze voorstellen in handen hebben kunnen we ons oordeel vormen of we onze toestemming kunnen geven of niet. Dank U.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik wil ook even een overweging naar voren brengen en dat is over de waterprijs. Natuurlijk hebben we verlaging gekregen in de tarieven, maar ik zou graag nog een verlaging zien. Gezien de toestand echter van de W.V.D., nl. dat men zoveel onkosten heeft, moeten we enige tijd op de verlaging wachten. Maar ik geef het Bestuurscollege in overweging om bij degenen, die dit wensen een tweede meter aan te brengen voor het gebruik van water welke alleen voor tuin- en landbouw gebruikt zal worden. B.v. op de Lago hebben we een zg. tweemeter systeem. De mensen gebruiken zoet water en hebben ook een meter voor brak water, wat goedkoper is. We hebben nu geen brak water of anders moeten we een tweede leiding aanbrengen. Maar ik zou graag zien dat het Bestuurscollege in overweging neemt een tweede meter aan te brengen bij degenen, die dit wensen om water tegen lagere prijs te verkopen voor mensen die aan tuin- en landbouw doen. Als dit een tekort op de begroting betekent, wil ik graag stemmen vóór kredietopbrengst, want dit komt ten goede aan de bevolking. Liever stem ik dan hiervoor dan om b.v. de Voorlichtingsdienst aan te houden. Dank U.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb reeds verscheidene

keren gevraagd of we eindelijk inzage kunnen krijgen van de plannen, rapporten die werden uitgebracht. Ook heb ik gevraagd naar de kosten die men hierbij gemaakt zou hebben i.v.m. de chemische fabriek. Ik heb hierop niet gehoord of het Bestuurscollege bereid is deze stukken aan de Raad over te leggen. Ik meen dat we hiertoe het recht hebben. Men zal me zeker weer een zekere geestesgesteldheid verwijten als ik weer om de plannen vraag een gesteldheid die zou afstammen van het oude tijdperk, dat......
Mijnheer de Voorzitter, aan dat apparaat moet iets gedaan worden; het geeft aan de juffrouw teveel werk en telkens moeten we ophouden en raken de draad van ons gesprek kwijt. Zouden we niet zo'n zelfde apparaat kunnen krijgen als de Staten hebben? Mijnheer de Voorzitter, ik had het over de toen bestaande geestesgesteldheid zoals men beweert. Ik vind het niet mooi zoals de heer Henriquez zulke dingen naar voren brengt. Een lid dat van de A.V.P.-fraktie naar de andere was overgelopen heeft in de Staten naar voren gebracht dat de haven in eigenbelang werd gebouwd. De Staten waren direkt bereid een onderzoek in te stellen. Bepaalde verdenkingen werden uitgebracht, ook op het lid Juan Enrique Irausquin, die als no. 2 op de lijst van de A.V.P. stond en die daar ook profijt van zou hebben getrokken. Er werd een enquete- commissie benoemd.....

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik doe een beroep op de Raad, dit heeft niets uit te staan met de begroting van de Water Voorziening Dienst. Als we bij de algemene beschouwingen van de Water Voorziening Dienst over alles kunnen gaan praten dan komen we nooit klaar.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik ben zo klaar. Na het onderzoek dat ongeveer 6 maanden duurde, moest de commissie aan de Statenvergadering meedelen dat er niets van waar was. Het lid van de A.V.P. die dat verteld had, heeft het verteld om een onderzoek uit te lokken. Mijnheer de Voorzitter, ik vrees dat wanneer hier een onderzoek wordt ingesteld, dat de procureur-generaal deze Raad dezelfde mededeling zal doen. Nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, ik sta erop dat de plannen van de Water Voorziening Dienst aan de Eilandsraad ter inzage worden gegeven, als ook de abnormale kosten die daarbij werden gemaakt i.v.m. de chemische fabriek die zou komen.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe ook een paar woorden hierover te zeggen. Het zal geen algemene beschouwing zijn want voor mij staat vast dat de Water Voorziening Dienst een van de weinige departementen is die iets in de kas van het eilandgebied brengt. Ik heb met genoegen hetzelfde geluid gehoord, nl. we moeten overgaan tot bezùinigen. Als ik mij niet vegis, heeft het lid Kelly tijdens de behandeling van de hoofdbegroting voor 1959, hetzelfde voorstel gedaan wat we vandaag van de heer Geerman horen, nl. de bezuiniging van 10% bij de afdelingen. De heer Kelly heeft dit gedaan voor de verkiezing en de resultaten hiervan hebben we gekregen na de verkiezing, nl. dat de bezuiniging niet op zijn wens was gekomen, maar de kleine man, ongeveer 300 arbeiders werden naar huis gestuurd. Ik ben het volkomen met de heer Geerman eens dat wij een einde aan de luxe moeten maken en moeten overgaan

tot benoeming van een bezuinigingscommissie. Maar wanneer wij eenmaal zover zijn, dan wil ik van deze plaats een beroep doen op alle raadsleden dat als we een rapport naar voren brengen dat we ons dan ook aan dat rapport zullen houden.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, ik wil even een en andere naar voren brengen. Het gaat over opneming van meterstand. Ik zou het Bestuurscollege willen vragen om degenen, die meterstanden opnemen om hun op het hart te drukken dit een beetje nauwkeuriger te doen. Er zijn in het algemeen veel klachten op San Nicolaas. Men loopt met een stok van 2½ of 3m. lang en als de meter dan achter een muur staat dan gaat men niet kijken hoe het eigenlijk is maar men neemt zomaar wat op. Ik denk dat dit niet zoals het hoort is. Daarom wil ik verzoeken om deze mensen nauwkeuriger te laten werken.

DE HEER F. HERNANDEZ: Mijnheer de Voorzitter, ik wil voorstellen dat de raadsleden elk half jaar een kostenraming ontvangen van de Water Voorziening Dienst. Dan kunnen we dus zien hoeveel onkosten ermee gemoeid zijn. We kunnen anders geen vergelijkingen trekken en ook geen controle.

De algemen beschouwingen worden gesloten.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats heeft de heer Geerman het gehad over transport van schoolkinderen bij de Water Voorziening Dienst. Dit is inderdaad waar, de gewoonte is gegroeid en dit houdt verband met de verplichting dat de functionarissen hebben om daar te wonen. Deze mensen moeten daar wonen uit dienstbelang en daardoor zitten de kinderen ver van school, waardoor de moeilijkheid van transport ontstaat. Daarom hebben we indertijd gemeend deze kinderen tegemoet te komen door ze naar school te transporteren. Het Bestuurscollege heeft geen bezwaar nogmaals de mogelijkheid te bestuderen om hierop te bezuinigen als het enigszins kan. We moeten/echter wel aan denken dat deze mensen daar niet voor hun plezier zitten.
Dan meent de heer Geerman dat er gemakkelijk kan worden bezuinigd op deze begroting en hij heeft beroep gedaan op het Hoofd van de Water Voorziening Dienst. Mijnheer de Voorzitter, ik kan de leden meedelen dat de begroting van de W.V.D. zoals oorspronkelijk opgesteld groter was. Er is radikaal bezuinigd geworden bij deze dienst, zó zelfs dat we moesten afzien van enkele uitgaven, die dringend noodzakelijk waren voor het volgend jaar en die we uit bezuinigingsoverwegingen hebben uitgesteld voor later. We zijn echter altijd bereid voorstellen aan te nemen die acceptabel zijn.

Mijnheer de Voorzitter, Señor Kelly a papia riba e lay-off na Water Voorziening Dienst y e la bisa cu hopi obrero a haya lay-off, pero mashá poco technisch personeel y tambe e la hala atencion cu di technisch personeel a bini mas acerca, mas tanto fei Hulanda. E ta bisa cu nos Technisch personeel nos mester kita, pasobra ta nan ta gana mas placa. Señor Presidente, na promer luga mi kier bisa cu un planta no por wordu gerund door di peon ma door di technisch personeel. En especial un planta di awa grandi manera

/er

esaki, esun mas grandi di mundu. Señor Kelly ta compará e planta di awa aki cu e planta di petroleo y ta bisa cu petroleo ta mas peligroso cu awa y pesei nos waterleiding mester por tin menos personeel cu e di Lago. Señor Presidente, segun mi Señor Kelly no tin muchu idea di loke ta pasando na Balashi, pasobra no ta ni petroleo ni e awa, ta e balor di e apparatonan y e controle riba nan, pesei mester technisch personeel no pa awa ni petroleo. E boilernan cu nos tin na Balashi ta mas grandi cu nos tin na Lago, tin boiler cu presión maximaal 865 lb. pa square inch, esun di mas grandi di Lago ta 650 lb. pa square inch. No tin petroleo den e boiler, pero steam y e ei por haci más daño cu e petroleo. Nos no por pone ni peon ni obrero pa controla e boiler. Señor Kelly su base di pensamento ta completamente robez.
E obreronan cu a wordu kitá ta mas tanto esnan cu tawata trahá afó no riba e planta. E motibu tawata cu e dilaster 4 anjanan Bestuurscollege a haci tur loke ta posibel pa pone tubo di awa riba tur e isla. Como awó ariba tur nos isla tin tubo, no tin mas trabou pa ponemento di tubo. Ta pesei e lay-off a tuma luga y no na e planta. Den e lay-off nos a duna prome e estranheronan ontslag, solamente esnan cu a wordu benoemd den vaste dienst 10 anja pasá pa cual ta duelnos cu nos no por kitanan. Despues di e estranheronan nos a kita e hendenan bieuw riba 60 anja y nan a haya pensióen, onderstand y vrije geneeskundige behandeling ect.
Segun Señor Kelly nos por haci cu menos technisch personeel. Señor Presidente, un biaha mas mi no ta di acuerdo cu Señor Kelly. Segun mi e planta mester e cantidad di technisch personeel aki y lo ta masha peligroso y inhustificá y lo ta bobo di nos parti di, awo cu nos a hinka millones den e planta, di bai economiza F. 30.000,-- of F. 60.000,-- door di cual e technisch personeel ta corre risico y e planta ta wordu perhudica. Mi ta simpatizá cu e idea di Señor Kelly, esta pa remplazá e trahadornan pa joew di tera. Pesei mi tin bon noticia pa Señor Kelly, Bestuurscollege a cuminzá basta tempo caba pa traha den e direccion ei. Awó nos tin algun joew di tera ta trahando na Balashi pa pratica y anochi nan ta sigi un cursus di landmachinist y ta nos intencion cu nan lo tuma over. Esnan cú a bini di afó riba kontrakt eseinan lo bai back. Cu esaki nos a cuminza fei anja pasa caba. Mi ta kere cu enbez di critica nos Water Voorziening Dienst mester haya compliment cu e ta prome dienst cu ta traha deñ e direccion aki.
Tambe Señor Kelly a bisa cu tin un discriminacion den un hefe y un empleado. Señor Presidente, manera mi a bisa caba nos ta trahando den direccion pa laga joew di tera take over. Pa haci esei y pa nan haci trabouw responsabel nan mester haya e training. Den e caso aki mi a splika e situacion y mi ta kere cu e persona aki lo ta un bon trahadó den futuro pero e mester haya e practico tambe. Tin varios estudiantenan cu ta bin bek cu un rush pa corre cuminza di bira hefe di biaha. Esaki ta algo humano, tur hende kier bai dilanti y ambition nos tur mèster tin. Pero e miembronan di raad no mester kere cu si nan bin bisa aki den cu un joew di tera ta aspira puesto mas halto pa cual e tin su diploma, cu Bestuurscollege ta haci esaki mesora. Ta algo imposibel, pasobra nan mester haya practico cual tambe ta masha importante.
Señor Britten tambe a papia tocante empleo pa joewnan di tera y

manera mi a bisa caba cu Bestuurscollege lo haci tur cos posibel den e direccion.ei.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, de heer Kelly heeft gesproken over ontslagen bij W.V.D. en zei, dat vele arbeiders hun ontslag hebben gekregen, maar dat er daar heel weinig technisch personeel onder is. Ook heeft hij erop gewezen, dat er wat betreft het technisch personeel meer is bijgekomen, vooral uit Nederland. Hij zei, dat wij ons technisch personeel moeten ontslaan, omdat dit personeel het meeste geld verdient. Mijnheer de Voorzitter, op de eerste plaats wil ik zeggen, dat een fabriek niet gedreven kan worden door peonnen, maar door technisch personeel. Vooral zo'n grote waterfabriek, als deze, de grootste ter wereld. De heer Kelly vergelijkt deze waterfabriek met een olieraffinaderij en beweert, datpetroleum gevaarlijker is dan water en dat daarom onze waterleiding minder personeel moet hebben dan de lago. Mijnheer de Voorzitter, volgens mij heeft de heer Kelly niet veel begrip van wat er zoal gebeurt te Balashi, want het gaat noch om het water noch de petroleum, het gaat hier om de apparaten en instrumenten en de controle op deze, daarom is er technisch personeel nodig en niet voor het water of petroleum. De ketels die wij te Balashi hebben zijn groter dan die bij de Lago, er zijn er ketels bij met een maximale druk van 865 lb. per vierkante inch; de grootste ketel bij de Lago heeft maar 650 lb. per vierkante inch. Er is geen petroleum in de ketel, maar stoom en die stoom kan grotere schade aanrichten dan petroleum. Wij kunnen noch peonnen, noch arbeiders aanwijzen om toezicht te houden op die ketel. De gedachtengang van de heer Kelly is geheel verkeerd. De arbeiders, die ontslagen werden, waren zoveel mogelijk zij die buitendienst hadden,niet op de fabriek zelf. De reden hiervoor was, dat gedurende de laatste 4 jaren het Bestuurscollege haar uiterste best gedaan heeft om pijpleidingen voor water over het gehele eiland aan te leggen, daar er thans over ons gehele eiland pijpleidingen lopen, is er geen werk meer voor het aanleggen van pijpleidingen. Daarom heeft het afvoeren van werkkrachten plaats gevonden, niet op de fabriek, echter. Bij deze lay-off hebben wij eerst ontslag gegeven aan de vreemdelingen, slechts zij die 10 jaar geleden in vaste dienst benoemd werden, hebben wij tot onze spijt niet kunnen ontslaan. Na de vreemdelingen hebben wij de oude arbeiders boven 60 jaar ontslagen en die hebben pensioen, onderstand en vrije geneeskundige behandeling etc. gekregen.
Volgens de heer Kelly zouden wij het kunnen stellen met minder technisch personeel. Mijnheer de Voorzitter, nogmaals ik ben het niet eens met de heer Kelly. Volgens mij heeft de fabriek dit aantal technisch personeel nodig en het zal zeer gevaarlijk en onverantwoordelijk zijn en zeer stom onzerzijds, om nadat wij millioenen geinvesteerd hebben in de waterfabriek, thans een F.30.000,-- of F.60.000,-- te gaan uitsparen, waardoor het technisch personeel gedupeerd en de fabriek benadeeld wordt.
Ik kan instemmen met het idee van de heer Kelly, om werkkrachten te vervangen door landskinderen. Ik heb hiervoor goed nieuws voor de heer Kelly, het Bestuurscollege is reeds geruime tijd bezig in die richting te werken. Wij hebben thans enige landskinderen werkzaam

te Balashi, overdag voor de praktijk en 's avonds volgen zij een cursus voor landmachinist en het ligt in onze bedoeling, dat zij later het werk overnemen. Zij die met contract zijn overgekomen zullen teruggaan. Wij zijn reeds het vorig jaar hiermedebegonnen. Ik vermeen, dat inplaats van te bekritiseren, W.V.D. een pluimpje verdient, daar zij de eerste dienst is, die in die richting werkt.
De heer Kelly heeft ook gezegd, dat er discriminatie zou bestaan tussen hoofd en ambtenaar.. Mijnheer de Voorzitter, zoals ik reeds zei, zijn wij bezig te werken in de richting waar landskinderen geleidelijk aan zullen overnemen. Om dit te kunnen doen en om verantwoordelijk werk te doen hebben zij praktijk nodig. Ik heb in dit geval de zaak uitgelegd en ik geloof, dat deze persoon in de toekomst een goede werker zal zijn, maar hij moet ook de ervaring krijgen. Er zijn verschillende studenten, die terugkomen met een drang om zomaar gauw-gauw hoofd te worden. Dit is zeer menselijk, iedereen wil vooruit gaan en wij moeten allen ambitie hebben. Maar de eilandsraadsleden moeten niet denken, dat als zij hierin zeggen dat een of ander landskind een hogere functie beoogt, dan waar hij een diploma voor heeft, het Bestuurscollege dit een-twee-drie zal doen. Dat is onmogelijk, daar zij ook werkervaring moeten opdoen, wat ook zeer belangrijk is.
De heer Britten heeft ook gesproken over tewerkstelling van landskinderen en zoals ik reeds gezegd heb, zal het Bestuurscollege al het mogelijke doen in die richting.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Max Croes spreekt zijn teleurstelling uit over het tekort op de begroting van de W.V.D. van 1960 en hij verwijst naar wat vroeger is gezegd over een verlaging tot de helft van de waterprijs en of er binnenkort nòg een verlaging zal komen. Mijnheer de Voorzitter, inderdaad staat voor 1960 een tekort op de begroting. Echter is dit althans voor het Bestuurscollege helemaal geen teleurstelling. Het tekort van vroeger was niet ruim F. 400.000,-- zoals de heer Croes zei, maar vlakbij de F. 500.000,-- twee jaar geleden en zou ieder jaar meer geworden zijn en dan nog zonder afschrijving. Nu hebben we in 1960 een verlies van ongeveer 3 ton inclusief de afschrijving en mèt afbetaling van rente op de lening. Dat is toch wel een verschil.
De heer Max Croes drukt zich uit alsof hij meent te moeten twijfelen of er binnenkort weer een verlaging zal komen op de waterprijs. Wat dat betreft, Mijnheer de Voorzitter, geloof ik dat de heer Croes niet zo somber hoeft te wezen, want er bestaat inderdaad de mogelijkheid dat er binnen zeer afzienbare tijd het heuglijke feit zich zal voordoen dat de waterprijs wederom verlaagd wordt. Immers dekostprijs is niet afhankelijk van de afname zo de heer Croes het gezegd heeft, maar o.m. ook afhankelijk van de afname van elektriciteit. De elektriciteit die de W.V.D. produceert en verkoopt daar zeer veel aan verdiend. Dat wordt afgetrokken van waterfabrikatie. Nu is het zo, dat wij thans bezig zijn de laatste hand te leggen aan de mogelijkheden om meer afzetgebied te vinden voor deze elektriciteit. Dan kom ik meteen op het terrein van de chemische fabriek waar de heer Eman het over gehad heeft. Deze oplossing ligt inderdaad in die richting, nl. het teveel van elektriciteit. Daarin staat de heer Eman weer een nieuwe nachtmerrie

te wachten. De mogelijkheden van de chemische fabriek zijn nog steed gunstig. Ik kan op het ogenblik niet veel zeggen, maar ik zal het zo uitdrukken, nl. dat de mogelijkheid bestaat dat dit binnen zeer afzienbare tijd resultaten zal opleveren en is dit het geval dan krijgen we weer een verlaging in de kostprijs van het water en dus ook in de verkoopsprijs. Wat betreft het halveren van de waterprijs, waarover de heer Croes het had, is dit inderdaad het geval. Het water was vroeger F. 2.50 en is nu F. 1.25 per m3. Als dit geen vooruitgang is dan weet ik het niet.
Over de lening moeten we nog voorstellen indienen en dan kan de heer Croes alsnog de voorwaarden beoordelen.
De heer Chance heeft gepleit voor een tweede meter, t.b.v. afnemers die water gebruiken voor land- en tuinbouw. Dit is ook onze bedoeling en de speciale tarieven worden dan F. 1,-- en er wordt daarvoor een tweede meter aangesloten.

De heer Eman is weer teruggekomen op zijn oude redevoeringen. Hij vraagt nogmaals inzage in de rapporten en plannen van de W.V.D. Mijnheer de Voorzitter, vier jaar geleden heeft de heer Eman hierom gevraagd en sindsdien minstens nog tien keer en iedere keer hebben wij verwezen naar de inlichtingen die werden verstrekt door het Bestuurscollege in de stukken aan de Raad. De heer Eman wil echter interne rapporten hebben. Het Bestuurscollege heeft echter reeds meegedeeld dat we daartoe niet kunnen overgaan, omdat er artikelen in worden gezet die niet openbaar kunnen worden gesteld. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik vind het vreemd dat de heer Eman naar deze stukken vraagt, want hij heeft indertijd zelf gezegd dat hij rapporten hierover in zijn bezit had. Wat is er dus gebeurd? Is die bron misschien niet meer op Aruba?
Wat de chemische fabriek betreft Mijnheer de Voorzitter, zullen wij binnen afzienbare tijd de nodige inlichtingen verstrekken zodra we ermee klaar zijn.
De heer Eman heeft het gehad over de 5% van het havenprojekt en dat mijn repliek vorige week ging over een statenlid van de A.V.P. die in de Staten heeft toegegven dat hij 5% heeft geïnd bij de Ontvanger van de kosten van het havenprojekt en dat dit ook in de notulen van de Staten is vastgelegd. Mijnheer de Voorzitter, ik heb het over andere projekten gehad, maar laten we ons beperken tot het haven-projekt. De heer Eman heeft verteld dat er een onderzoek ingesteld werd door de Procureur-Generaal en dat niets heeft opgeleverd en de heer Eman wil zich daarop baseren, dat er dus niets loos is geweest. Mijnheer de Voorzitter, het betreffende statenlid, door de heer Eman met naam genoemd, was geen gedeputeerde en als zodanig was hij juridisch niet strafbaar. Maar ik maak me sterk dat als dit lid gedeputeerde was geweest en het had gedaan dat hij wel strafbaar was geweest. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik laat het aan de gemeenschap over of het in andere opzichten wel toelaatbaar was.

De heer Mathew heeft gevraagd naar meer nauwkeurigheid bij de meteropname. Mijnheer de Voorzitter, dit is inderdaad een probleem. Inderdaad zijn bij opneming van de meterstand gekke dingen gebeurd en wat dat betreft kan ik de verzekering geven dat zowel de direktie van de W.V.D. als het Bestuurscollege in dergelijke gevallen zeer

dratisch zal optreden. We hebben in de loop van dit jaar een geval gehad waarbij we het bewijs kregen en deze man is op staande voet ontslagen. Hij was een ambtenaar met een lange diensttijd. Dat hebben we gedaan omdat men in zo'n geval nauwkeurigheid moet betrachten. Ik kan de heer Mathew verzekeren dat het Bestuurscollege ten deze heel dratisch optreedt.
De heer Hernandez heeft gevraagd om exploitatiecijfers per m3 water b.v. waarin alle kosten zijn opgenomen. Mijnheer de Voorzitter, ik kan de heer Hernandez mededelen, dat bij de jaarlijkse resultatenrekening die ieder jaar wordt opgemaakt, een kostprijs wordt berekend, onderverdeeld in groepen zoals de heer Hernandez bedoelt. Er bestaat geen enkel bezwaar als de raadsleden kennis willen nemen van deze resultatenrekening.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, ik zal weer in mijn landstaal spreken.
Mi a hayá e contesta di Señor Henriquez cu e motibu cu na e planta di awa tin un cierto cantidad di technical personeel ta traha pasobra e planta ta costoso. Wel, mi no ta drenta den muchu detalles, pasobra mi no ta gusta bis: ti zapato di otro hende. Pero na Lago nos tin planta cu ta costa 15 millon dollars, e ta wordu gerund pa 6 Arubiano. E planta ei ta rafiná 160.000 baril di petroleo. Ta un diferencia masha grandi esaki cu un planta di awa cu ta evaporáawa salu pa awa dushi cu ta un solo steam. Nos tin tambe e automecanisacion cual nan tin na Lago y mi ta supone cu nan tin e tambe na W.V.D. Pesei mi ta mira tanto hende ta kana por nada. Mi a tende diferente argumentonan como "ban traha na Ruba caminda bo ta haya placa manera awa." Sinembargo Señor Henriquez tin razon den su varios contestanan cu e la duna y mi ta spera cu den futuro, manera a sosodé antes cu ora tin personeel di Hulanda cu ta traha un cierto trabou mester di diez, pero asina e trabou ei cai den man di Arubiano ya tres mes ta basta. Mi ta spera di no mira esaki na Water Voorziening Dienst.
Mashá danki.

(vertaling)

Ik heb van de heer Henriquez het antwoord gekregen, dat de reden waarom er een bepaald aantal technici werkzaam is op de waterfabriek zou zijn. omdat de fabriek zo kostbaar is. Welnu, ik zal niet in veel bijzonderheden treden, daar ik niet graag andermans schoenen aantrek. Maar bij de Lago hebben wij eenheden die 15 miljioen dollars kosten en die door 6 Arubanen worden gedreven. Deze eenheden verwerken 160.000 vaten petroleum. Het is een groot verschil met een waterfabriek, die zoutwater omzet in drinkwater, wat maar één stoom is. Dan heeft men verder de automatisering, welke bij de lago werd ingevoerd en ik veronderstel, dat men deze ook bij de Water Voorziening Dienst zal hebben. Daarom zie ik daar zoveel mensen rondlopen zonder iets te doen. Ik heb verschillende uitlatingen gehoord, zoals o.a. "laat ons op Aruba gaan werken, waar je geld kunt krijgen als water". Niettemin heeft de heer Henriquez gelijk in de verschillende antwoorden, die hij gaf en ik hoop, dat het in de toekomst niet meer voorkomt wat vroeger gebeurde, dat wanneer er personeel nodig was uit Nederland voor een zeker werk, er tien mensen

nodig waren, maar wanneer dat werk in handen komt van Arubanen men met drie reeds volstaat. Ik hoop, dat niet bij de W.V.D. te zien.
Ik dank U.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb met zeer veel aandacht geluisterd naar de woorden van de heer gedeputeerde Henriquez en ik ben blij te horen dat er dratische maatregelen worden genomen met ambtenaren en werkliėden die niet nauwkeurig zijn bij hun werk. Ik heb ook in de laatste tijd verschillende klachten gehoord over meteropneming. Deze mensen betalen abnormale bedragen, b.v.....

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, volgens het Regelement van orde kan men in de tweede ronde alleen terugkomen op onderwerpen waarover men het had in de eerste ronde. De heer Britten heeft het niet gehad over meteropneming in de eerste ronde.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil toch mijn woorden toelichten. Het is b.v. gebleken dat men waterrekeningen kreeg van F. 65,-- en ik heb gevraagd om deze rekening te corrigeren maar ik kreeg als antwoord dat het wel in orde was. Dat vond ik vreemd. Ik hoop dat men in de toekomst dratische maatregelen neemt. Tenslotte wil ik vragen dat er meer Arubaanse en Antilliaanse krachten in dienst worden genomen als hun capaciteiten dat toelaten. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik moet het betreuren dat watertarieven in de politieke sfeer zijn getrokken en dat er beloften werden gedaan, waarvan men van te voren wist dat ze niet konden worden verwezenlijkt. Vlak voor de verkiezingen zijn de tarieven inderdaad verlaagd en de heer Henriquez zegt, dat de mogelijkheid bestaat dat ze nòg eens verlaagd zullen worden. Ik wil dit graag aannemen en de memorie van toelichting spreekt over 1962, dus dat is weer voor de verkiezingen.
Wat betreft het overgangstarief, waarover gesproken is, dit doet me denken aan een opmerking door een lid gemaakt gedurende de verkiezingscampagne.
Dank U.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik verneem van de heer Henriquez dat de overgangstarief mogelijk is en ik zie dat gaarne tegemoet. Ik zou ook even willen spreken over het verkopen van elektriciteit aan de Elmar. Als ik mij niet vergis, heeft men reeds met de Elmar besprekingen gevoerd over een verlaging van de elektriciteitskosten. Ik zou graag weten wat de resultaten hiervan zijn.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, de heer Henriquez heeft mij geantwoord over het havenconflict en ik wil deze zaak nog even verduidelijken. Het kwam niet neer op het feit of men strafbaar was of niet, maar of het feit gepleegd was! En dan heeft de heer Henriquez hier misschien de aandacht willen trekken over het feit dat ik rapporten zou ontvangen van een of ander ambtenaar. Hij vroeg of mijn bron nu was uitgeput. Mijnheer de Voorzitter, ik heb nog nooit van

[illegible] zou [illegible] graag [illegible] het lid van [illegible]
[illegible] vrijheid [illegible] mag [illegible] V. [illegible]

Mijnheer de Voorzitter, ik wil [illegible]
[illegible] het een wetsontwerp [illegible]
[illegible] van Nr. 65,— en ik ook [illegible], tot deze rekening, te
[illegible] wel in [illegible],
[illegible]
[illegible]
[illegible] Antilliaanse kwesties in [illegible] gekomen [illegible]
[illegible] Mijnheer de Voorzitter.

Mijnheer de Voorzitter, ik moet het betreuren
[illegible] in de politiek [illegible] zijn getroffen [illegible]
[illegible] worden gedaan, [illegible]
[illegible] worden [illegible]. [illegible]
[illegible]
[illegible] bestaat [illegible] mag [illegible] zullen worden.

[illegible]
[illegible]

[illegible] gezien [illegible]. Ik zou ook even willen spreken over het [illegible] rapport van [illegible] de Staten [illegible], heeft [illegible] met de [illegible] van [illegible]. Ik [illegible] zijn.

geen enkel ambtenaar gegevens waarover dan ook ontvangen. Mijn bron is ook niet helemaal uitgeput!
Dank U.

DE HEER P. CROES: Señor Presidente, mi ta haya cu ta necesario di bolbe haci uso di palabra, maske cu nos tin hopi dia ta reuni. Mi kier a ripiti un deseo cu mi a trece adilanti durante tratado di hoofdbegroting den cual Señor Henriquez no tawata presente.
Mi kier a puntra si Bestuurscollege por studia e posibilidad cu e pobernan cu ta haya onderstand por haya un cierto cantidad di awa. Riba esaki Señor Henriquez a contesta cu esaki por wordu solucionáora cu hiza e onderstand. Señor Presidente, nos tur conocé necesidad di e pobernan y cu di e forma ei e no ta ser soluccioná. Ora cu e pober ricibi su onderstand ya e ta prepará pa sá kiko e ta bai haci cunéy pesei un biaha mas mi ta pidi Bestuurscollege pa studia e posibilidad di duna un cierto cantidad di awa gratis na e pobernan.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik vind, dat ik nodig nogmaals het woord moet voeren, al zijn wij al vele dagen aan het vergaderen. Ik wilde een verlangen herhalen, dat ik naar voren had gebracht bij de behandeling van de hoofdbegroting, waarbij de heer Henriquez niet tegenwoordig was.
Ik wil het Bestuurscollege verzoeken om de mogelijkheid te overwegen, de armen, die onderstand krijgen, een bepaalde hoeveelheid water te geven. Hierop heeft de heer Henriquez geantwoord, dat dit geregeld zou worden, wanneer de onderstand verhoogd wordt. Mijnheer de Voorzitter, wij kennen allen de behoeften van de armen en dat die behoeften op deze wijze niet worden verholpen. Wanneer de arme de onderstand ontvangt, dan heeft hij reeds uitgerekend, wat hij ermee zal doen en daarom verzoek ik het Bestuurscollege nogmaals de mogelijkheid te bestuderen om aan de arme een bepaalde hoeveelheid water gratis te verschaffen.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij te vernemen van het Bestuurscollege, bij monde van de heer Henriquez, dat men reeds stappen heeft ondernomen om de onnauwkeurigheid bij de opneming van de meterstand uit de wereld te helpen. Ik heb dit naar voren gebracht omdat mij een geval bekend is, waar iemand zijn meter drie maanden lang bedekte, maar elke maand kwam de rekening. Om voorgoed een eind hieraan te maken lijkt het mij wel goed dat men een kaartsysteem in het leven roept. De afnemer krijgt een kaart waarop de meterstand wordt opgetekend en de afnemer houdt dan deze kaart.

DE HEER F. HERNANDEZ: Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij te horen dat het Bestuurscollege ons de nodige gegevens zal verstrekken en ik hoop dat in de toekomst bij andere projekten de leden van de Raad genoeg inzage krijgen in de stukken.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Kelly heeft begrip getoond voor de moeilijkheden die naar vo-

[illegible]
Dank u.

[illegible]

[illegible]

Mijnheer de Voorzitter, ik vind, dat ... [illegible]

[illegible] dit [illegible] gevraagd [illegible] wordt. Mijnheer de Voorzitter, [illegible]

[illegible]

ren werden gebracht.
Señor Presidente, Señor Kelly a bolbe compará cierto planta na Lago cu nos planta di awa. Señor Presidente, e plantanan aki nos no por compara asina sina, pasobra na Lago tambe tin hopi hende ta traha den otro departamento cu tin di haci cu e mes un planta. Por ehemplo tin hopi diferente departamento cu na planta di awa no tin. Ademas na Lago automatisacion ta bai hopi leuw pero nos no kier a haci esei, pero si ta posibel. Nos por automatizàe planta di awa y esun di elektricidad asina cu nos no tin mester di ningun hende. Pero mi no ta kere cu Señor Kelly ta voor pa esei. Nos por laga e automatisacion ta safe, pero nos no kier hacié demasiado automatico sino atrobe nos mester lay-off hende y esei nos kiër evitá.
Señor Britten tambe a referi riba watermeter den tweede ronde y mi ta kere cu mi por dirigi Señor Britten na e contesta cu mi a duna na e otro miembronan cu a papia tocante watermeter. Nos lo haci tur cos posibel pa bai contra personanan cu no ta haci nan trabou bon.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, de heer Kelly heeft weer een bepaalde verdampingseenheid bij de Lago met onze waterfabriek vergeleken. Mijnheer de Voorzitter, wij kunnen deze verdampingseenheden niet zomaar met elkaar vergelijken, want bij de Lago zijn er vele mensen die op een afdeling werken, die direkt verband houdt met de fabriek. Er zijn daar b.v. vele verschillende afdelingen, die bij de waterfabriek niet voorkomen. Bovendien gaat bij de Lago automatisering heel ver, maar wij hebben dit niet willen doen. Wij kunnen de water- en elektriciteitsfabriek zodanig automatiseren, dat wij niemand nodig zullen hebben. Doch ik geloof niet, dat de heer Kelly hier vóór zal zijn. Het valt niet te twijfelen, dat de automatisering veiliger is, doch wij hebben de fabriek niet al automatisch willen maken, daar wij anders weer arbeiders hebben moeten ontslaan en dat was juistwat wij wilden voorkomen.
De heer Britten heeft ook gewag gemaakt van watermeters in de tweede ronde en ik meen, dat ik de heer Britten kan verwijzen naar het antwoord, dat ik gegeven heb aan de andere leden die gesproken hebben over watermeters. Wij zullen al onze best doen om op te treden tegen personen, die hun werk niet goed doen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance wil weten hoe het staat met de besprekingen van de Elmar t.a.v. het tarief vooral voor de bevolking. Nogmaals wil ik de heren verzoeken geen nieuwe onderwerpen aan te voeren in de tweede ronde, want anders ben ik bang dat we niet meer voor Pasen zullen klaar komen. Ik kan me herinneren dat de heer Petronia bij de behandeling van de hoofdbegroting reeds heeft medegedeeld dat het Bestuurscollege besprekingen voert met de Elmar. De president-direkteur van de O.G.E.M. was ook aanwezig en van beide zijden is men met cijfers op tafel gekomen. Ik kan de heer Chance verzekeren dat het Bestuurscollege alle pogingen zal doen om van de Elmar gedaan te krijgen dat het tarief voor de bevolking naar beneden gaat.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman heeft gemeend nog eens te moeten verklaren dat zijn bron in de eerste plaats nog niet uit-

geput is en ten tweede dat de bron geen ambtenaar was of is. Mijnheer de Voorzitter, het spijt me dit te moeten zeggen, maar ik kan niet anders aannemen dan dat de heer Eman niet de waarheid heeft gesproken. Uw woorden zijnniet te goeder trouw omdat het rapport dat U voorgelezen hebt, verstrekt was aan drie ambtenaren en de toenmalige gezaghebber. Mijnheer de Voorzitter, ik kan de verkalring van de heer Eman niet accepteren. Als hij nog steeds een bron heeft dan wens ik hem veel sukses en ook die bron, maar ik zal blijven betwijfelen dat het geen ambtenaar was.

Señor Presidente, Señor Porfirio Croes a papia tocante e problema di awa pa esnan cu ta haya onderstand. Esaki ta di tres biaha cu e la bini cuné y e la haya contesta dos biaha caba. Pakiko Señor Porfirio Croes a bolbe ripiti su pregunta? Por ta cu pasobra awotin publico aki den cu no tawata aki e otro biahanan? Y mi tâ kere cu no ta necesario pa contesta pa di tres biaha.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, de heer Porfirio Croes heeft gesproken over het probleem van de waterlevering aan hen, die onderstand betrekken. Dit is nou de derde keer dat hij hiermee aankomt en tweemaal heeft hij reeds antwoord hierop gekregen. Waarom herhaalt de heer Porfirio Croes zijn vraag? Is het misschien omdat er vandaag publiek aanwezig is hier dat op de andere keren er niet was? Ik geloof, dat het niet nodig is hem voor de derde maal van antwoord te dienen.

De heer Mathew heeft voorgesteld een kaartsysteem welke we ook hebben. Hij bedoelt echter een kaart waarop de laatste meteropneming staat aangetekend en die de afnemer houdt. Er zijn wel enkele technische bezwaren, b.v. de kaart kan niet aan de meter worden gelaten in de buitenlucht, dus men moet de kaart binnenhouden en de meteropnemer gaat nu meer tijd verliezen omdat hij telkens het huis moet binnengaan om de meter bij te houden. Dat is wel geen onoverkomelijk bezwaar maar het betekent, we hebben nu over de 10.000 meters, waarvan dus alleen de meter wordt opgenomen. Als we voor deze 10.000 meters ook nog het huis moeten binnengaan om de kaarten bij te houden, dan ben ik bang dat we de periode waarin we alle meters moeten controleren dat we het dan moeten uitbreiden. Dat geeft dus weer een verhoging van de W.V.D. Het idee op zich is zeker niet gek en we zullen deze mogelijkheid nogmaals bestuderen.
Dank U.

De Voorzitter gaat over tot bladzijdegewijze behandeling van het ontwerp.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen artikel 1, de bladzijden a, b, c, d, e, f, g, h, i, artikel 2, de considerans en het het ontwerp in zijn geheel.

Eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van de Dienst voor Openbare Werken voor het dienstjaar 1960 (Ag. no. 10710; bij-

lage 1959 no. 36).

De algemene beschouwingen worden geopend.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, dit is geen algemene beschouwing, maar alleen een verzoek. Dit verzoek hoort ook thuis bij de W.V.D., maar ik wil het ook hierbij doen. Het is momenteel zo dat iemand die een watermeter in zijn woning aanvraagt, dat hij dit niet krijgen kan alvorens de Dienst Openbare Werken goedgekeurd heeft dat dit inderdaad een woning is. We krijgen hier ook de moeilijkheid dat in sommige woonhuizen twee gezinnen wonen die elk een meter willen hebben. De Water Voorzienings Dienst heeft geen bezwaar, maar het Bevolkingsbureau zegt er moeten eerst nummers op het huis komen. En alvorens die nummers worden gegeven, moet Dienst Openbare Werken beslissen of dit huis twee nummers mag hebben. Mijnheer de Voorzitter, dat deze regling vroeger misschien plaatshad was vanwege het feit dat er weinig meters waren, maar ik geloof niet dat we nu een tekort hebben aan deze watermeters. Ik zou daarom willen voorstellen rekening te houden met de omstandigheid van sommige gezinnen, die geen woonhuis kunnen vinden voor zich alleen. Daarom wil ik voorstellen dat als er een woonhuis dat als zodanig is goedgekeurd, geef die mensen als ze het aanvragen twee meters.
Dank U.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, we hebben nu voor ons een ontwerp-begroting van Dienst Openbare Werken. Ik zal geen kritiek uitoefenen, maar een oprechte poging doen om deze begroting onder de loupe te nemen. Mijnheer de Voorzitter, om te beginnen zou ik willen behandelen het algemeen verslag. Daar staat: "Gevraagd werd of nu het aantal arbeiders bij de Dienst Openbare Werken belangrijk was ingekrompen, de staf van deze dienst niet te zwaar was geworden. Voorts vroeg dit lid of het aantal pick-ups in gebruik bij deze dienst, mede i.v.m. de dienstwagens nog niet voldoende was en of het nodig was om nog 5 nieuwe pick-ups aan te schaffen". Daarop kwam een antwoord die mij helemaal niet beviel. De staf van de Dienst Openbare Werken was in vergelijking met het aantal arbeiders dat tot voor kort bij de dienst werkzaam was vrij zwaar bezet. Bovendien zijn in de loop van 1959 drie adjunkt-technische ambtenaren en een opzichter afgevloeid. Dit neemt niet weg dat bij het aflopen van tijdelijke dienstverbanden steeds zal worden overwogen of vervanging nodig is. Mijnheer de Voorzitter, ik heb die opmerking gemaakt, omdat ik nog de mening ben toegedaan en die zal blijven behouden dat bij de Dienst Openbare Werken momenteel het personeel topzwaar is. Mijnheer de Voorzitter, men kan nu op behoorlijke wijze de verschillende takken van dienst regelen en vroeger was dit ondoenlijk. Ik zal zeggen waarom. Vroeger wist Dienst Openbare Werken niet over welke kredieten ze zou gaan beschikken. Het ene jaar krijgen ze b.v. F. 1.600.000,-- en dan weer F.1.000.000,-- en dan weer F. 1.400.000,--, maar nu heeft het Bestuurscollege vastgesteld, dat alleen F. 1.200.000,-- nu aan de dienst van Dienst Openbare Werken/worden gegeven. Men weet nu dus van te voren over welke kredieten men gaat beschikken en ik vind dat F. 1.200.000,-- de personeelsbezetting van 64 ambtenaren voor 373 arbeiders hoog is.
/zou

Mijnheer de Voorzitter, 30% van de arbeiders is afgevloeid, maar geen 30% van de staf. Ik zou er niet op terugkomen, maar men zegt in de memorie van antwoord, dat de bezetting vroeger te zwaar was. Die beoordeling kan ik niet delen.
Verder Mijnheer de Voorzitter, moet ik erop wijzen dat in de afgelopen drie jaren, zien we als aangenomen personeel een ingenieur, die we als zodanig nooit hebben gekend, een architekt, ook meen ik dat we nooit een architekt hebben gehad, twee opzichters, twee assistent-opzichters. Mijnheer de Voorzitter, men ziet dat in de laatste drie jaren de Dienst Openbare Werken is uitgebreid en nu komt men zeggen dat "we onderbezet waren" en nu dat deze186 arbeiders ontslagen zijn hebben we een voldoende staf. Mijnheer de Voorzitter, dit kan ik niet aannemen en dat zal ik ook niet aannemen.
Als we nagaan, Mijnheer de Voorzitter, dan zien we dat voor deze 373 arbeiders niet minder dan 23 ambtenaren in dienst zijn bij de algemene administratie en leiding. Als we het Hoofd van dienst wegnemen dan blijven er 22 over. Verder bij de elektro-technische dienst, 3, bij de bouw en woningtoezicht, 4, bij de planologische dienst, 8, bij het architektenbureau. Mijnheer de Voorzitter, ik vraag me af welke grote plannen we hebben om 8mensen bij het architektenbureau in dienst te kunnen hebben of aan te houden. En de Reinigingsdienst Mijnheer de Voorzitter, met 110 mensen, die heel goed werk doen voor de bevolking, die heeft alleen 2. Die arme Marco, ik weet niet hoe hij eruit komt. Dus als ik 373 arbeiders bij de Reinigingsdienst mee afneem, dan blijft er niet veel over. Bij de wegendienst zijn er 8 ambtenaren. Vroeger waren er maar 3 bij de wegendienst. Ik zeg deze dingen niet als kritiek, maar omdat we hier in deze zaal als volksvertegenwoordigers moeten proberen om de belastingcenten zoveel mogelijk goed te besteden en wij moeten zorgen dat er geen luxe of misbruik ervan wordt gemaakt, m.a.w. we moeten geen diensten opzeggen die niet helemaal verantwoord zouden zijn. Bij de garage heeft men 4 mensen, misschien kan een chef-monteur afvloeien, bij het magazijn 3, zodoende heeft men 64 ambtenaren voor 373 arbeiders. Wat mij opvalt is dat men in dezelfde begroting niet minder dan 16 van deze ambtenaren met vakantie zal laten gaan, dus 20% van de staf. Ik denk niet dat een andere particuliere industrie met 64 krachten 20% van die krachten met vakantie zal laten gaan. Dat is een beetje moeilijk. Mijnheer de Voorzitter, als het niet zo krap stond met onze belastingcenten dan zou ik ook niet opstaan om dit te zeggen. De interne bedrijven werken met verlies en daar moeten wij een bedrag van F. 183.337,-- betalen. Men wil in de autobedrijf weer auto's gaan bestellen, maar de hoofdbegroting moet F. 5705,-- bijdragen. Voor de wegenbouwmachine moet de hoofdbegroting F. 61.712,-- bijdragen. Magazijn en expeditie F. 12.919,--, betonbedrijf F.2153,-- steenslagbedrijf F. 62.196,--, zandbedrijf F. 10.770,--. Daarom Mijnheer de Voorzitter, kan mijn geweten nooit gerustgsteld zijn als we F. 183.337,-- bijdragen aan de begroting van de Dienst Openbare Werken om het verleis van de internebedrijven te dekken. Verder zitten in deze begrotingen afschrijvingen die men in het verleden heeft toegepast. Ik kan er wel mee eens zijn dat in het verleden men het gewoon vond 6 jaren de tijd te nemen voor de afschrijving van een auto. Toen de Dienst Openbare Werken overgedragen werd in 1951 was het machinepark in een zeer chaotische toestand, maar sedert 1953 tot en

Mijnheer de Voorzitter, [illegible] de [illegible], [illegible] ook [illegible] op [illegible], [illegible] in de [illegible] van [illegible], dat de [illegible] is [illegible].

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, mag ik eerop wijzen, dat in de afgelopen drie jaren, [illegible] een in- [illegible], die [illegible] nooit [illegible], ook meen ik dat we nooit een [illegible] hebben gehad, [illegible] [illegible]

[illegible] Ik [illegible] dat [illegible] [illegible] [illegible] wij [illegible] hebben we een vol- [illegible] de Voorzitter, [illegible]

Als we nagaan, Mijnheer de Voorzitter, dan zien we dat voor [illegible] mindering dan 24 [illegible] in [illegible] zijn [illegible] administratie en [illegible] van dienst [illegible] op [illegible] over. [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible], ik [illegible] [illegible] [illegible] dat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dat [illegible] [illegible] [illegible] ik [illegible] bij de [illegible] [illegible] [illegible] niet [illegible], bij de [illegible] zijn [illegible] [illegible]. [illegible] bij de [illegible]. Ik zeg [illegible] niet als kritiek, maar omdat [illegible] [illegible] [illegible] moeten [illegible] om de [illegible] [illegible] mogelijk [illegible] te [illegible] en [illegible] moeten [illegible]

[illegible] ambtenaren met [illegible] laten gaan, dus 20% van de staf. Ik denk niet dat [illegible] industrie met 54 procent 20% van die [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] moeilijk. [illegible], als het niet zo [illegible] staan [illegible] be- [illegible] ik ook niet [illegible] om [illegible]. De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] f. [illegible],-- [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] f. [illegible],-- [illegible] in het verleden, heeft [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

met '58 is het machinepark "up to date" gebracht en we beschikken nou over moderme middelen. Volgens mij moet de Dienst Openbare Werken geen reserve kweken en de hoofdbegroting laten bijdragen.
Mijnheer de Voorzitter, omdat men alleen over de F. 1.200.000,-- beschikt ligt dat grote machinepark voor 2/3 stil en daarom is het niet doenlijk door te gaan met de afschrijving in zijn totaal in deze begroting te bewerken. We moeten zeggen die machines gebruiken we voor de werkverschaffing of zoiets, maar ze moeten niet op deze begroting komen en de hoofdbegroting belasten. Daarom moeten we nu dat we weten dat we in de komende jaren over F. 1.200.000,-- zullen beschikken, het machinepark inkrimpen.
Mijnheer de Voorzitter, ik vind dat de afschrijving op auto's en pick-ups enz. voortaan niet meer moet verrekend worden op een zesjarige leeftijd. We moeten er rekening mee houden dat we niet over voldoende centen beschikken en we moeten tenminste voor de eerste twee komende jaren proberen van deze zes jaren een achtjarige leeftijd te maken. Des te meer daar we nu beschikken over een moderne "up te date"-garage. Dan moeten we van die 10 jaar voor de machines 15 maken. Mijnheer de Voorzitter, ik heb deze suggesties gedaan omdat in de kas van Dienst Openbare Werken bijna een half miljoen is en ik ben er zeker van dat 90% hiervan voor auto's en machines is. Daaom vind ik het op het ogenblik niet nodig de hoofdbegroting te gaan bezwaren met aankoop van auto's. Ook voor het geld wat in de komende jaren op de begroting zal worden gebracht, denk ik te moeten zeggen dat de afschrijving bij het machinepark te hoog is. Men kan wel zeggen dat 30% van de arbeiders is afgevoerd, maar de staf bij Dienst Openbare Werken is voldoende. Mijnheer de Voorzitter, ik ben daar niet van overtuigd en als ik dat niet ben dan blijf ik bij mijn mening. Ik doe een beroep op de Gedeputeerde, op het betrokken hoofd van dienst, op de Eilandsraad, laten we tezamen een oprechte poging doen om deze begroting van Dienst Openbare Werken zodanig te sluiten en aan te nemen zodat er geen posten opstaan die naar onze mening een beetje te groot van opzet zijn en speciaal bij aankopen van auto's en ook de post "wegen" waar we 8 ambtenaren in die tak van dienst hebben, vind ik te groot van opzet.
Mijnheer de Voorzitter, bij de artikelsgewijze behandeling zal ik met voorstellen komen en indien het noodzakelijk is dat ik op het ogenblik met een voorstel kom om de afschrijving van auto's op 8 jaar te bepalen en de machines op 15 jaar, dan zou ik gaarne van het Bestuurscollege willen vernemen dat ik met het voorstel voor de dag kan komen. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, ik zal gebruik maken van de landstaal.
Señor Presidente, mi kier haci algun observacion riba trahamento di caminda y si ta posibel cu nos por kita algun posten pa nos por sigi cu e camindanan. Un di nan ta e caminda cu ta bai pa oficina di loods aki na Playa, e otro ta e caminda di Westpunt caminda boulevard ta caba y bira rond sali pa misa di Noord. Segun mi ta comprende e turistanan ta corre e caminda ei hopi y ora boulevard caba nan ta sigi riba un caminda mashá malo. Tambe mi kier a propone un cierto cantidad di placa pa nos traha algun brug chikito pa e rooi cu tin bandi misa di Noord, unda tin un caminda nobo cu a wordu traha awó. E hendenan cu ta biba rond di e caminda ei no tin manera pa auto llega na cas

met 158 is het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] we [illegible] [illegible] en [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] bijdragen.

Mijnheer de Voorzitter, omdat men alleen over de P. 1.2C.O. beslist lijkt dit grote [illegible] park voor [illegible]/3 [illegible] [illegible] [illegible] niet duidelijk door [illegible] [illegible] per de [illegible] [illegible] zijn [illegible] [illegible] in deze begroting te bewerken. We moeten [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] op [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Daarom moeten we [illegible] wel [illegible] [illegible] [illegible] komen [illegible].

Mijnheer de Voorzitter, ik vind dat de afbouwing op [illegible] en [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] een [illegible] [illegible]. We moeten [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] we niet over [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voor de eerste twee komende jaren problemen van deze [illegible] jaren [illegible].

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

van [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in de [illegible] [illegible] op de begroting [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ik [illegible] moeten zeggen dat de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kan [illegible] zeggen dat 80% van de [illegible] is [illegible], [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Mijnheer de Voorzitter, ik [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ik [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] we [illegible] een [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] op [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van [illegible] hebben, vind ik [illegible] van [illegible].

Mijnheer de Voorzitter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zal ik [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] op het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ik [illegible] van [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ik [illegible] [illegible] [illegible] voor [illegible] [illegible]. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

bandi misa di Noord, unda tin un caminda nobo cu a wordu traha awó. E hendenan cu ta bibà rond di e caminda ei no tin manera pa auto llega nan cas. Tambe mi kier haci un remarca riba Reinigingsdienst nan tin truck cu ta pomp e beerputnan y segun informacion recibi y mi mes a miré un biaha e ta pomp carga desagradable pa Rooi Francés den e salinja pariba di e rooi aki. Mi ta haya esaki mashá impractico pa descarga e truck aki na un caminda grandi.

Señor Presidente, teniendo cierto rumores mi a decidi di haci un survey den e dienstennan pa mi trata na haya e opinion di trahadornan, kiko ta nan problemas y nan disgustonan, kiko nos por haci pa nan. Segun mi ta comprende empleadonan di gobierno no tin representante, nan ta steun riba miembronan di Eilandsraad y mi a haya informacionan valioso di cual nos por haci uso di nan.

Ik wil een opmerking maken, die niet alleen Dienst Openbare Werken betreft, maar ook andere diensten, zelfs landsdiensten.

E motibu pa kiko tin algun disgusto den empleadonan di gobierno, no ta pa motibu cu nan ta menos pagá, tampoco pasobra nan no ta gusta gobierno, tampoco pasobra nan no ta gusta nan hefe. E motibu di descontento ta algun negligencia chikito cu ta tuma lugá di e empleado nei cual nos por regla cu atencion. Despues di mi survey mi a haya sabi kiko ta e falta di e falta di eficiencia den gobierno. Empleadonan ta aserca miembronan di Eilandsraad pa busca soluccion cerca nan. Un di e motibunan ta cu un homber ta malcontento pasobra e ta haci un trabou cu e ta kibra su panja y e la pidi un overall y e no a haya. Pa e motibu ei e ta malcontento y e ta producímenos trabou y trabou menos bon. Un señorita ta malcontento pasobra su hefe nunca no ta bisé ni goedemorgen ni goedemiddag. Esei ta haci cu e señorita ta disgusta y e ta haci menos trabou. Un grupo di hende ta malcontento pasobra nan ta bisa cu nan hefe ta gana hopi y henter dia e ta sinta den aircondition ta huma siga. Nos falta un cos pa obtené eficiencia y pesei nos mester aplicá relacion humano den gobierno. Eficiencia ta necesario y e personan principal cu mester practica easki ta e voormanan y e hefenan. Con nan mester haci esaki? Door di trata un empleado bon, door di aplica relacion humano. Den henter mundo relacion humano a conquista cosnan cu placa no por à logra. Door cu un empleado ta contento e ta produci mas hopi y mihó trabou. Nos Arubianonan nos ta shon di hende, pero nos ta caprichá pa cualquier cos.
Loke nos falta ta premionan pa voorman. E hendenan aki pa nan ta bon nan mester tin pasenshi, no tur persona por ta hefe. Bo por ta bon educá y bon sinjá, pero si bo no tin pasenshi bo no ta un bon hefe. Señor Presidente, si nos logra aplicá relacion humano pa cu nos empleadónan den gobierno, seguramente nos lo haya empleadonan contento cu ta produci trabou bon y hopi y asina nos lo logra mas eficiencia. Masha danki.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik wil enige opmerkingen maken op het aanleggen van wegen enwel of het mogelijk is, dat wij enkele posten schrap-

pen teneinde te kunnen gaan met de aanleg van wegen. Een van deze wegen, is de weg die gaat naar het kantoor-gebouw van de Loodsdienst hier in Oranjestad, een ander de weg van Westpunt, daar waar de boulevard eindigt en die achterlangs tot aan de kerk van de Noord loopt. Zoals ik het begrijp, rijden de toeristen ook over deze weg en dikwijls zelfs en wanneer de boulevard eindigt, dan moeten zij over een stuk zeer slechte weg gaan. Ook wilde ik een zeker bedrag voorstellen om enige kleine bruggen te bouwen over de rooi bij de kerk te Noord, waar er een nieuwe weg loopt, die thans is aangelegd. De mensen, die langs die weg wonen kunnen niet met een wagen tot aan hun huis komen.
Ik wil ook een opmerking maken ten aanzien van de Reinigingsdienst; deze dienst heeft een truck, die de beerputten leegpompt en volgens verkregen inlichting (en trouwens ik heb dit ook eenmaal met eigen ogen gezien) deze onsmakelijke lading in de moerassige gronden bij Rooi Frances stort. Ik vind het zeer onpraktisch om deze truck te ledigen aan een hoofdweg.
Mijnheer de Voorzitter, daar ik verschillende geruchten heb gehoord, had ik besloten een informatief onderzoek te doen bij de verschillende diensten, om de mening van de werkers te weten te komen, om hun problemen te leren kennen, de reden van hun ontevredenheid en wat wij voor hen zouden kunnen doen. Zoals ik het begrijp, hebben de ambtenaren geen vertegenwoordiger, zij steunen op de leden van de Eilandsraad en ik heb waardevolle gegevens gekregen, die wij zouden kunnen gebruiken.

Ik wil een opmerking maken, die niet alleen Dienst Openbare Werken betreft, maar ook andere diensten, zelfs landsdiensten.

De reden waarom er enige ontevredenheid bestaat onder de ambtenaren van het Gouvernement, is niet omdat zij minder betaald worden, ook niet omdat zij niet voor het Gouvernement zouden voelen, evenmin omdat zij niet met hun chef zouden kunnen opschieten. De reden voor deze ontevredenheid is een kleine onachtzaamheid, die plaats vindt, bij die ambetenaren en welke wij gemakkelijk kunnen rechtzetten.
Na mijn onderzoek ben ik te weten gekomen waar de fout zit van het gebrek aan efficientie bij het Gouvernement. De ambtenaren benaderen de ledenvan de Eilandsraad om een oplossing te zoeken bij hen. Een van de redenen waarom de een ontevreden is, is namelijk, dat hij in een werk is, waarbij hij zijn kleren kapot maakt en dat hij een overall heeft gevraagd, maar deze niet heeft gekregen.
Daarom is hij ontevreden en is zijn werkprestatie gering en minder goed. Een juffrouw is ontevrden omdat haar chef haar nimmer goedemorgen of goede-middag zegt. Dat maakt deze juffrouw ontevreden en beinvloedt haar werkprestatie. Een groep is ontevreden, omdat zij beweren, dat hun chef veel geld verdient en de hele dag maar in de airconditioning zit en sigaren rookt.
Wij missen iets om efficientie te bereiken en moeten daarom meer menselijke gevoelens toepassen in het Gouvernement. Efficientie is noodzakelijk en de voornaamste personen, die dit moeten beoefenen zijn de voormannen en de chefs. Hoe moeten zij dit doen? Door een ambtenaar goed te behandelen, door "human relation" toe te passen. In de gehele wereld heeft "human relation" resultaten bereikt wat

met geld niet bereikt is kunnen worden. Doordat een ambtenaar tevreden is, heeft hij een grotere werkprestatie en ook een betere. Wij, Arubanen zijn goede mensen, maar wij kunnen ons door het minste op onze tenen getrapt voelen. Wij hebben premies nodig voor de voormannen. Deze mensen moeten geduld hebben, willen zij goed zijn; niet iedereen kan hoofd zijn. Men kan goed bestudeerd zijn en goed opgevoed, maar indien men geen geduld heeft, dan maakt men geen goed hoofd.
Mijnheer de Voorzitter, indien wij erin slagen "human relation" in de praktijk te brengen tegenover onze ambtenaren, dan zullen wij ongetwijfeld tevreden ambtenaren krijgen, die goed en veel werk leveren en zodoende meer efficientie bereiken.
Ik dank U.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, bij deze gelegenheid wil ik heel kort zijn. In de eerste plaats wil ik de woorden van de heer Finck uitvoeriger bespreken. Vroeger was het zó dat de afdeling Bevolking de huizen in San Nicolas, waar de heer Finck over sprak, nummereerde. Later, ongeveer drie jaren geleden, kwam er een brief binnen van de Posterijen, dat de nummerering zeer lastig was voor het overbrengen van brieven. Indertijd waren deze huizen zo genummereerd naar boven, no 4a, 4b, 4c enz. Het is gebleken dat deze nummers door elkaar werden gegooid, b.v. voor mevrouw Richardson gooide men in de kamer van mevrouw Johnson. En zo ging men over Dienst Openbare Werken op te dragen deze huizen te keuren, voordat er een nummer op kwam. Voor de waterleiding was het dus moeilijk om water aan te brengen voordat Dienst Openbare Werken deze huizen genummerd had.
Zoals de heer Finck zojuist zei ben ik het volkomen met hem eens om deze huizen zoals vroeger te nummereren en moeilijkheden te voorkomen en zodat deze mensen hun waterleiding zouden krijgen. Ik zeg nogmaals dat ik het toejuich dat de heer Finck dit gevraagd heeft.
Vergun mij verder, Mijnheer de Voorzitter, enige woorden te zeggen in de landstaal.

Señor Presidente, mi no ta bisa cu mi ta un Arubiano cu ta sinti mas tanto cu tur Arubiano, no, al contrario, tur Arubiano ta sinti pa nos isla y nos tur ta stima nos paisanonan. Aunke cu mi ta wordu considerá mitar Rubiano mitar joew di Corsou. Ma esaki no ta e caso. Especialmente na tratamento di e begroting aki di Dienst Openbare Werken, como cu belasting a subi segun nos a tende pa combati e hendenan sin trabou, mi kier a pidi, ya cu en lo futuro varios obrero y empleado lo wordu tumá lo mi kier a sugerí pa especialmente Arubiano tatanan di famia cu ta sin trabou pa nan a haya un job prome pa nan por mantené nan famía. Señor Presidente, situacion riba nos isla a bira di tal forma cu nos mester zorg pa esei pa nos por mira adelanto di nos isla. Mi ta spera cu e palabranan aki lo haya un bon acohido cerca mi colegasnan y cerca Bestuurscollege tambe. Masha danki.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik beweer niet, dat ik een Arubaan ben, die meer dan andere Arubanen zou voelen, neen, integendeel, alle Arubanen

voelen voor ons eiland en wij hebben allen onze landgenoten lief, al wordt ik voor half Arubaan, half Curacaoenaar gesleten. Maar dat is niet het geval. Vooral nu bij de behandeling van deze begroting van de Dienst Openbare Werken, daar de belasting verhoogd is geworden, om de werkeloosheid te bestrijden, zoals wij gehoord hebben, wilde ik verzoeken (daar er in de toekomst verschillende arbeiders en ambtenaren in dienst zullen worden genomen) als een voorstel vooral de Arubaanse huisvaders die zonder werk zijn, als eerste werk krijgen, zodat zij hun gezin zullen kunnen onderhouden. Mijnheer de Voorzitter, de toestand op ons eiland is zodanig geworden, dat wij ervoor moeten zorgen dat dat geschiedt, willen wij de vooruitgang van ons eiland zien. Ik hoop, dat deze woorden een goed onthaal mogen hebben bij mijn collega's en ook bij het Bestuurscollege.
Ik dank U.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, nu we de begroting van Dienst Openbare Werken behandelen moet ik weer mijn stokpaardje gaan beklimmen, nl. het misbruik wat volgens mij nog steeds wordt gemaakt van dienstauto's. Ik heb dit bij de algemene beschouwingen reeds gezegd en herhaal het weer. Ondanks herhaalde toezeggingen van het Bestuurscollege schijnt hierin nauwelijks verbetering te zijn gekomen. Op alle uren van de dag en de nacht kan/bepaalde dienstauto's op alle denkbare plaatsen aantreffen, soms met bestuurders wiens nuchterheid twijfelachtig is. Dienstauto's kosten de gemeenschap een hoop geld, Mijnheer de Voorzitter, de prijzen van de auto's zijn schrikbarend gestegen en de levensduur is betrekkelijk, zodat de afschrijving/zwaar valt, kijk maar naar deze begroting.
Ik wil hierbij een voorstel doen, met enkele uitzonderingen zoals de auto van de Gezaghebber en enkele pickups en dumptrucks, om alle andere automobielen van Dienst Openbare Werken te verkopen en de opbrengst te gebruiken voor werkverschaffing. In plaats dat het eilandgebied grote aantallen auto's aanschaft, kan men overstappen op een gasoline- en olietoelage uitsluitend aan degenen die hun auto uitsluitend voor de dienst gebruiken naar reden van F. 40,-- per maand per auto toe te kennen. Speciale gevallen kunnen dan op individuele basis worden bestudeerd. Het lijdt geen twijfel dat indien dit voorstel wordt aangenomen, zeer aanmerkelijke besparingen zullen optreden en dat het meteen met het euvel van dienstauto's misbruik zou zijn afgedaan.
Mijnheer de Voorzitter, tevens heb ik opgemerkt dat onder post 512-kapitaalsuitgaven Dienst Openbare Werken een totaal van F. 185.300,-- is geraamd voor de aankoop van nieuwe wagens, pickups en trucks. Ik vraag me af of dit alles wel dringend noodzakelijk is en of deze uitgaven beslist dit jaar moeten worden gedaan. Naar mijn mening hoeven wij ons zoveel grote uitgaven niet te veroorloven in een jaar waar belastingverhoging het hoofdonderwerp is. Ik zou willen voorstellen, Mijnheer de Voorzitter, om de twee laatste punten van post 512, als we daar zijn, nl. zeven personenauto's voor F. 31.800,-- en vijf pickups voor F. 20.500,-- te laten vallen, waardoor een bedrag van F. 52.300,-- vrijkomt hetgeen meer dan genoeg is om de kerstbonus van dit jaar minstens op een schaal als voorgaande jaren uitbetaald kunnen bekostigen. Wij hebben hier een voorstel goedgekeurd om de kerstbonus uit te betalen, maar we hebben daarvoor geen dekmiddelen uitgetrokken. Daarvoor zou ik lie-
/men /zeer

ver dit bedrag voor kerstbonus zien uitgetrokken.
Natuurlijk Mijnheer de Voorzitter, ben ik niet eens met degenen die zeiden, dat een hoofd van dienst zijn auto niet mag gebruiken om naar een begrafenis te gaan, want hiermee kan ik me niet verenigen, dit houdt verband met de dienst. Wel keur ik af dat de office-boy de auto van de gedeputeerde gebruikt om ermee te doen wat hij wil.
Daarom zie ik graag dat, behalve de uitzonderingen die ik zonet noemde alle andere personen-auto's en pick-ups verkocht werden en het geld wat daarbij vrij komt gebruikt wordt voor werkverschaffing. Als ik bij post 512 kom zal ik dit voorstel doen om die posten dan te laten vervallen. Over de verkoop van de auto's weet ik niet wanneer ik daarmee moet aankomen, daarover wilde ik graag een antwoord ontvangen. Dank U.

DE HEER D. FLEMMING: Mijnheer de Voorzitter, nu dat de begroting voor Dienst Openbare Werken voor ons ligt en nu dat we genoeg geld hebben gekregen voor de werkverschaffing, verzoek ik het Bestuurscollege de voorkeur te geven aan de arbeiders die in de laatste tijd werden ontslagen, omdat de meeste ontslagenen hun plaats verloren bij Dienst Openbare Werken. Ik hoop dat mijn verzoek zeer op prijs zal worden gehouden! Dank U.

DE HEER P. CROES: Señor Presidente, awo cu nos tin nos dilanti e presupuesto di obras publico mi lo kier bisa algo den algemene beschouwing. Hopi a wordu papia caba y no solamente mi kier haci uso di e oportunidad pa haci algun preguntas. Prome mi kier sabi: ora cu algun luna pasa. Bestuurscollege a decidi di tuma e paso pa economizá y manda tanto tatanan di familia na Dienst Openbare Werken cas, cual tawata e consideracion cu Bestuurscollege a tuma ora cu a manda e hendenan aki cas. Segundo, si den tur e hendenan cu a wordu mandá cas Bestuurscollege a tene consideracion cu tatanan di familia cu tin hopi joew pa mantené si of no. Tercero, si ora cu Bestuurscollege a manda tur e hendenan aki cas cuanto mucha homber soltero bou 20 anja a keda na trabou. Cuatro, si durante e periode cu Bestuurscollege a manda e hendenan aki cas, cuanto nobo a wordu tumá den servicio. Cinco, si awó cu Bestuurscollege ta di opinion pa cuminza cu werkverschaffing, si Bestuurscollege ta tuma na consideracion cu juist e tatanan di famia cu tanto joew pa mantené cu a wordu mandá cas algun luna pasá si eseinan por cai na consideracion di Bestuurscollege. Cu esakinan Señor Presidente, mi ta terminá y mi ta spera di haya un contesta di Bestuurscollege. Mashá danki.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, nu wij voor ons de begroting van de Openbare Werken hebben, zou ik iets willen zeggen in de algemene beschouwingen. Veel, is er reeds gesproken en ik wil slechts van deze gelegenheid gebruik maken om enkele vragen te doen.
Allereerst wil ik weten: toen enige maanden geleden het Bestuurscollege had besloten stappen te nemen om te bezuinigen en zij zovele huisvaders naar huis zond, op grond van welke overweging het Bestuurscollege deze mensen naar huis heeft gezonden?

Ten tweede: Of het Bestuurscollege bij al deze mensen, die naar huis gezonden werden, al of niet rekening heeft gehouden met de vaders van grote gezinnen?
Ten derde: toen het Bestuurscollege al deze mensen naar huis had gestuurd, hoeveel ongehuwde jongelieden beneden 20 jaar aan het werk zijn gebleven?
Ten vierde: hoeveel nieuwe krachten er in dienst zijn genomen gedurende de periode, waarin het Bestuurscollege deze mensen naar huis heeft gezonden.
Ten vijfde: of het Bestuurscollege, thans van plan om met de werkverschaffing te beginnen, er rekening mee zal houden, dat met juist die vaders van grote gezinnen, die toendertijd naar huis gezonden waren, enige maanden geleden, als eerste in aanmerking zullen komen voor werk.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil met deze punten beeindigen en hoop, dat ik een antwoord krijg van het Bestuurscollege.
Ik dank U.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Finck en de heer Britten hebben naar voren gebracht de kwestie van bouwvergunning, die vereist is voor toestemming tot aansluiting van de watermeter. Dit onderwerp hoort eigenlijk niet bij de behandeling van deze begroting, maar ter toelichting zou ik het volgende willen zeggen. Wanneer iemand aansluiting vraagt op de waterleiding, dan wordt deze persoon verwezen naar het Bevolkingsbureau voor een uittreksel uit het register, waarbij vermeld moet worden het nummer van het perceel waarvoor men aansluiting wenst. Nu blijkt in de praktijk dat wegens woningschaarste verschillende personen of gezinnen soms hetzelfde perceel bewonen, m.a.w. een perceel of gebouw die door de omvang voldoende ruimte geeft, wordt onderverhuurd aan verschillende personen. Het komt ook vaak voor dat één persoon de hoofdhuurder is, terwijl die persoon het perceel splitst voor ruimte voor verschillende gezinnen. Wanneer bij de Bevolking dus in de register niet voorkomt, dat het onderdeel een aparte nummer heeft, dan verwijst de Bevolking de persoon naar de Dienst Openbare Werken om een nummer. De eigenaar van het perceel vraagt een bouwvergunning. Dienst Openbare Werken neemt geen aanvraag in behandeling en zelfs wanneer ze dit zou doen houdt men rekening met wie de eigenaar is. Dus wanneer een huurder komt vragen om het perceel te splitsen gebeurt het vaak dat de aanvraag niet eens in behandeling kan worden genomen. Maar ook wanneer de aanvraag in behandeling kan worden genomen komt het voor dat de wijze waarop men wil splitsen niet voldoet aan de bouw- en woning-verordening. Derhalve krijgt de betrokkene geen bouwvergunning, waardoor er geen aparte nummering komt in het Bevolkingsregister en dus geen aansluiting komt op het waterleidingsnet. Het Bestuurscollege is dus doende nu, om in deze toestand verandering te brengen. Dus niet om aan Dienst Openbare Werken bouwvergunning telaten uitgeven, maar om door de waterleiding aan de Bevolking instructie te geven waardoor voldaan kan worden door aan één perceel meerdere gezinnen kunnen worden aangesloten.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Geerman is niet tevreden met het antwoord van het Bestuurscollege, nl. hij is van mening dat door ontslag aan arbeiders de staf van Dienst Openbare Werken veel te zwaar is geworden. De bezetting van de technische diensten van

Dienst Openbare Werken is jarenlang zwak geweest. Men spiegelt zich in de omstandigheid: zoveel werk hebben wij; dus voor dit werk hebben we zoveel mensen nodig. Er is bij Dienst Openbare Werken, zuiver op een technisch plan enorm veel voorbereidend werkzaamheden noodzakelijk, welke niet zo in het oog vallen.
Ik noem als voorbeeld de voorbereiding van verkavelingsplannen uitbreidingen, enz. Er worden bij de Dienst Openbare Werken ook diensten verleend aan anderen, zoals b.v. grondzaken. Dienst Openbare Werken heeft controle over werken ook wanneer een werk aanbesteed is, dat dit werk door de aannemer wordt uitgevoerd. Dus daar is de omstandigheid dat we de laatste tijd technisch personeel aantrekken voor een bepaald aantal jaren, 3 of in sommige gevallen 5 jaren, juist met het oog op het behouden van ruimte in de toekomst voor afgestudeerde Arubanen. Juist om die redenen kan een afvloeiing zoals de heer Geerman zonet heeft gezegd van b.v. 30% arbeiders niet gepaard gaan met direkte afvloeiingen in de staf. Ik ben het met de heer Geerman eens dat wanneer er afvloeiingen moeten komen in departementen, dat dit eerst bekeken moet worden. Maar het is een feit, Mijnheer de Voorzitter, dat van de technische staf dit jaar 3 technische ambtenaren hun ontslag hebben genomen en een landmeetkundig ambtenaar, zonder dat deze ambtenaren vervangen zijn geworden, dus dat betekent reeds een afvloeiing. Verder heeft de heer Geerman zich afgevraagd of het noodzakelijk is om 5 pick-ups aan te schaffen. Mijnheer de Voorzitter, het systeem volgens welke nu gewerkt wordt, is zò dat de aanschaffing van deze pick-ups niet een uitbreiding betekent van het wagenpark, maar het betekent uitsluitend vervanging. Hiermee kom ik automatisch op die kwestie van afschrijving. Het is natuurlijk aardig Mijnheer de Voorzitter, te zeggen i.p.v. 10 jaar 25 jaar te nemen. De vraag is alleen of het gewettigd is om dit te doen, want het nemen van een zolange periode van afschrijving kan betekenen dat je de last verschuift naar b.v. minder efficiency in prestatie. Ik geloof niet, Mijnheer de Voorzitter, dat het dienstig is om zo staande de vergadering te gaan praten over afschrijving in zoveel jaar i.p.v. hetgeen voorgesteld is, omdat in de eerste plaats het niet mogelijk is voor de leden van de Raad zich een oordeel te vormen over een bepaald voorstel. Ik denk, dat het aan te bevelen zou zijn en ik hoop dat de heer Geerman hiermee genoegen zal nemen, indien hij met zijn voorstellen bij het Bestuurscollege komt en dat deze voorstellen door het Bestuurscollege worden voorgelegd aan de Accountantsdienst en dat deze dienst t.z.t. oordeel en advies uitbrengt. Dus we zullen dit laten onderzoeken door een afdeling die dit deskundig kan beoordelen.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Kelly heeft het een en ander naar voren gebracht, o.a. heeft hij in onze landstaal gesproken.

Lo mi kier mencioná cu Señor Kelly a pidi pa drecha e caminda cu ta bai pa oficina di Loods. E la pidi tambe pa drecha e caminda cu ta bai fei misa di Noord té Westpunt pa comunicá cu boulevard y tambe Señor Kelly a papia over di algun brug cu ta necesario pa algun cruzo di caminda pa bai cas di hende ariba caminda di Noord cu direccion pa Calbas.
Señor Presidente, riba e punto aki mi por ta mashá cortico. Como ta begroting di Dienst Openbare Werken nos ta tratando mas tantu caminda Eilandsraad ta decidi di pone credito necesario pa traha

e camindanan, mas gustoso esaki lo ta pa Dienst Openbare Werken. Pero mi mester ripiti loke mi a bisa den algemene beschouwing, esta loke mi a priminti den nomber di Bestuurscollege, cu nos lo presenta un plan di camindanan na Eilandsraad y Eilandsraad lo dicidi, teniendo cuenta cu e cantidad di placa cu tin disponibel pa construccion di caminda;, cual caminda lo haya preferencia y cual caminda lo por wordu traha cada anja. Pasobra hunto cu Señor Kelly su peticion tin mas peticiones di miembronan di Eilandsraad cu ta desea di mira camindanan traha den nan barrio of den nan distrikto of cierto sector di e isla. Tambe Señor Kelly a bisa cu e truck cu ta carga e carga desagradable ta descarga na Rooi Frances. En berdad e truck tawata descargá na Rooi Frances, pero polis y e hendenan den e vecindario ei a keha riba e asunto aki y na Dienst Openbare Werken nos ta bezig pa mira pa haya un otro sitio pa descarga e truck.
Despues Señor Kelly ta bini cu su survey cu e la haci y e ta moestra cu na toer departamento di gobierno tin empleadonan cu no ta contento. Tin disgusto, pero no como nan salario ta malo, pero den otro detailles nan chikito. Ora mi a tende e menciona detailles chikito involutariamente mi a agrega cu por ta detailles sin importancia, pero ora cu e la sigi mi a comprendé cu ta detailles di importancia. Mi ta contento cu Señor Kelly a duna splicacion con nos por mehorá e asunto aki. Como cu nos ta tratando e begroting di Dienst Openbare Werken, lo mi kier bisa cu e cuestion cu un hefe ta sinta huma sigá y bebe koffie, esaki lo no por ta pa esun di Openbare Werken, pasobra e no ta bebe koffie ni huma sigá ni na oficina ni p'afo. Señor Presidente, en cuanto e survey resultado di Señor Kelly mi por bisa cu ta dificil pa tuma e detailles chikito aki y generalizá nan. Pasobra si un empleado di Dienst Openbare Werken of unda cu sea, a haci anja y tin fiesta na su cas, mi no ta kere cu e hefe di e departamento ei lo bai si e no wordu invitá! Por ta cu e empleado ei cu ta cumpli cu su deber, cu tin cariño pa su hefe, tin esei exclusivamente den oranan di trabou. Porta cu e empleado en cuestion ta bisa (y esei ta su derecho):"Ocho'or na mi trabou bo ta mi baas, pero na mi cas mi no kier tin ningun amistad cubó. E survey cu Señor Kelly a haci ta masha bon y masha util, pero no di banda di e trahadonan só, pero tambe di otro banda y weita con e disco ta sona e otro banda. Si un empleado di Dienst Openbare Werken mester un handschoen of overall pa haci su trabou, manera cu tin tanto empleado cu ta haya loke nan mester, mi ta kere cu lo/masha facil pa e empleado bai cerca Señor Kelly of e deputado of e hefe di departamento mes y mi ta kere cu lo e haya loke e pidi si ta necesario pa su trabou.
Mi ta pidi Bestuurscollege tene cuenta cu peticion di Señor Kelly como no ta tocante Dienst Openbare Werken só su survey tawata.

Señor Britten a bisa awe cu nan tiné pa mitar Rubiano y mitar joew di Corsou, wel, nunca mi no tawata sa cu Señor Britten ta mitar-mitar. Señor Britten ta pidi pa en lo futuro tene cuenta asina tanto posibel pa Arubianonan haya preferencia na werkverschaffing. Señor Presidente mi ta sigur cu ora nos cuminzá cu werkverschaffing cuenta lo wordu tení cu hendenan na situacion pa nan wordu empleá. Ta stranjami si cu Señor Britten a vota contra e post cu ta haci werkverschaffing posibel.

/ta

(vertaling)

Ik zou willen vermelden, dat de heer Kelly gevraagd heeft om de weg, die naar het Loodskantoor gaat, te verbeteren. Hij heeft ook gevraagd om de weg, die van de kerk te Noord gaat naar Westpunt om daar op de boulevard uit te komen, te verbeteren.en ook heeft de heer Kelly gesproken over enkele bruggetjes, die nodig zouden zijn om van de weg naar/het huis van verschillende mensen over te steken langs de weg naar Noord, richting Calbas.
Mijnheer de Voorzitter, ik kan heel kort zijn op dit punt. Daar wij de begroting van Dienst Openbare Werken aan het behandelen zijn, hoe meer krediet de Eilandsraad-besluit opbrengen voor het aanleggen van wegen,hoe liever dit voor D.O.W. zal zijn. Maar ik moet herhalen wat ik reeds in de Algemene Beschouwing heb gezegd, dus wat ik namens het Bestuurscollege heb beloofd, n.l. dat wij een wegenplan zullen aanbieden aan de Eilandsraad en dat de Eilandsraad zal besluiten, rekening houdende met het schikbare crediet voor het aanleggen van wegen, welke wegen preferentie zullen krijgen en welke wegen elk jaar gebouwd zullen kunnen worden. Want samen met het verzoek van de heer Kelly zijn er meerdere verzoeken van Eilandsraadsleden, die wensen, dat er wegen gebouwd worden in hun distrikt of in bepaalde delen van het eiland. De heer Kelly heeft ook gezegd, dat de trucks met onaangename lading deze lading in de Rooi Frances (Franse Pas) stort. Inderdaad deze truck heeft een tijdlang in de Franse Pas gestort, maar de Politie en de mensen in die buurt hebben hierover geklaagd en bij Dienst Openbare Werken zijn wij thans bezig om uit te zien naar een andere plaats om deze lading te storten.
Dan kwam de heer Kelly met zijn survey, die hij gehouden heeft en wijst aan, dat in alle afdelingen van het Gouvernement er ambtenaren zijn die niet tevreden zijn. Er heerst ontevredenheid, maar niet vanwege het salaris, maar naar aanleiding van kleine bijzonderheden. Toen ik hem hoorde spreken van kleine bijzonderheden, heb ik onwillekeurig voor mijzelf bijgevoegd, dat zij onbelangrijke bijzonderheden zullen zijn, maar toen hij was doorgegaan heb ik begrepen, dat het bijzonderheden van belang zijn. Ik ben blij, dat de heer Kelly heeft uitgelegd hoe wij deze aangelegenheid kunnen verbeteren. Daar wij aan de begroting van Dienst Openbare Werken bezig zijn, zou ik willen zeggen, dat de passage waar een hoofd van dienst de hele dag sigaren zit te roken en koffie te drinken, dat dit niet op het Hoofd van Dienst Openbare Werken slaat, daar hij geen koffie drinkt, noch sigaren rookt, op kantoor noch buiten. Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de resultaten van de survey van de heer Kelly zou ik kunnen zeggen, dat het moeilijk is om kleine detailles te nemen en deze te generaliseren. Want ik geloof, dat wanneer een ambtenaar jarig is en thuis feest heeft, het Hoofd van D.O.W. of welke dienst ook, niet zal gaan, als hij niet uitgenodigd wordt. Het kan zijn, dat die ambtenaar, die zijn plicht goed nakomt, die achting voor zijn chef heeft, zulks alleen maar gedurende kantooruren heeft. Het kan zijn, dat die ambtenaar zegt (en dat is zijn goede recht): "Acht uren op het werk ben je mijn baas, maar thuis wens ik geen vriendschap te houden met jou". De survey die de heer Kelly heeft gehouden is zeer goed en zeer nuttig; maar niet enkel van de zijde van de werknemers, maar ook van de andere zijde, men moet ook horen hoe de andere zijde van de plaat klinkt. Indien een werknemer van D.O.W. een handschoen nodig heeft of een overall om zijn werk te doen, zoals er zovele werknemers zijn,

die krijgen wat zij nodig hebben, dan geloof ik dat het zeer makkelijk is voor die werknemer om naar de heer Kelly te gaan of naar de betrokken gedeputeerde of het Hoofd van dienst zelf en ik geloof, dat hij zal krijgen wat hij vraagt, indien hij dat nodig heeft voor zijn werk.
Ik verzoek het Bestuurscollege rekening te houden met de survey van de heer Kelly, daar zijn survey niet alleen de D.O.W. betrof.

De heer Britten vraagt om in de toekomst zoveel mogelijk rekening te houden, dat de Arubanen voorkeur krijgen bij de werkverschaffing.
Mijnheer de Voorzitter, ik ben er zeker van, dat wanneer er begonnen zal worden met de werkverschaffing zeer zeker rekening zal worden gehouden met de omstandigheden van de mensen, om aangenomen te worden. Het verbaast mij echter, dat de heer Britten wél tegen de post heeft gestemd, die de werkverschaffing mogelijk maakt.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance vervalt in herhaling over het misbruik van dienstauto's bij Dienst Openbare Werken. In mijn algemene beschouwingen heb ik reeds naar voren gebracht dat er een algemene indruk bestaat dat alle dienstwagens eigenlijk wagens zijn van D.O.W. en dat D.O.W. ook controle en toezicht heeft over het gebruik van deze auto's. Dit is niet zo, alle diensten hebben hun auto's. Ik heb in/algemene beschouwing reeds gezegd dat scherper zal worden toegezien op het gebruik van dienstauto's.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance heeft ook een voorstel naar voren gebracht om alle automobielen bij D.O.W. af te schaffen en hiervoor een autovergoeding toe te kennen van F. 40,-- per maand. Ik kan niet beoordelen of het Bestuurscollege bevoegd is om een ambtenaar te dwingen zijn particulier bezit te gaan gebruiken voor de dienst. Maar indien ik ambtenaar was (en dit geldt ook voor de heer Chance), als mijn baas, de overheid in dit geval tegen mij zou zeggen mijn particulier bezit, waarin ik dus een investering heb gedaan, te gaan gebruiken tegen een vergoeding van F. 40,-- per maand, dan kan ik U verzekeren dat ik daartoe niet zal overgaan en de heer Chance ook niet. Mijnheer de Voorzitter, dit neemt echter niet weg dat ik het volkomen eens ben met de heer Chance dat een zo zuinig mogelijk gebruik moet worden gemaakt van dienstauto's.
Dan heeft de heer Chance het gehad over het schrappen van de post F. 185.000,-- voor aankoop van vervoermiddelen omdat hij dit overbodig acht. Het is in werkelijkheid een post voor het aanschaffen van nieuwe vervoermiddelen ter vervanging van oude afgeschreven vervoermiddelen. Maar als het idee van de heer Geerman doorgaat over het afschrijven i.p.v. 10 op 15 jaar enz, dan heeft men natuurlijk geen krediet nodig.
De heer Flemming heeft ook om voorkeur gevraagd voor Arubaanse arbeiders.

Dan heeft de heer Porfirio Croes enkele vragen gesteld, n.l. "cual consideracion Bestuurscollege a tuma ora di duna ontslag na obreronan, si Bestuurscollege a tuma en consideracion e tatanan di famia, cuanto mucha homber soltero bou di 20 anja a keda traha, cu si durante tempo cu algun hende a bai cas, algun hende a ser tuma na tra-

/mijn

bou y si esnan cu a haya retiro por bin na remarca promé den tumamento den werkverschaffing".
En general mi por contesta Señor Flemming y Señor Croes cu ta stranjami cu tur esnan cu a vota contra e post di werkverschaffing ta asina interesáawó.
Lo mi kier sigi contesta Señor Croes toch. E consideracion cu a wordu tuma na Dienst Openbare Werken ora di ketamento di hende tawata lo siguiente: prome e hendenan ariba 60 anja cu ta bin na consideracion pa nan pensioen di behez, pa onderstand como pensioen pa tempo cu nan a traha na gobierno y e hendenan aki tambe ta haya dokter liber. Cu si nos a tene consideracion cu tatanan di famia, si nos a haci esei asina tanto posibel. Cuanto mucha homber soltero bou di 20 anja a keda traha, e cantidad mi no sa fei cabez. Pero si mi por bisa cu den/circunstancia aki ta dificil pa haci un comparacion, pasobra si un mucha homber bou di 20 anja a caba A.T.S. y e ta den garashi como leerling-mecanico, bo no por compará cu si un tata di famia ta traha peon ariba caminda a haya su retiro y na garashi a keda un mucha bou di 20 anja. Ta depende anto na cual departamento e mucha homber ei of e tata di famia ta traha. Cu si durante tempo cu algun hende a bai cas, algun hende a wordu tumá na trabou. Por ta cu durante e tempo ei otro hende a ser tumá na trabou, pero mi ta bolbe bisa depende na ki departamento. Si un peon cu ta traha canti caminda y a bai cas, por ta cu den departamento di onderhoud gebouwen un carpinté of un verfdó a wordu tumá na trabou. Cu esnan cu a haya retiro por bin na remarca promé. Mi ta kere cu e pregunta aki mi por contesta cu lo siguiente: cu ta bin di un departamento of un organisacion pa werkverschaffing cu lo dicidi. Mi ta masha contento cu e organisacion di werkverschaffing lo no bin cai ariba werkverschaffing, pa motibu cu e organisacion aki ta completamente los di Dienst Openbare Werken. Mi ta kere cu sigur sigur werkverschaffing lo tene cuenta cu intencion di henter e Raad aki, esta di duna preferencia na Arubano y di considera situacion di esnan cu ta bini pa trabou cerca werkverschaffing. Cu otro palabra mi no ta kere cu ora un tata di famia bin pa busca trabou cu 4 of 6 joew, e trabou lo wordu duna na un otro tata di famia cu tin 4 of 6 joew ta traha. No ta para nami, Señor Presidente, di duna ningun toezegging aki cu e hendenan cu a wordu kitá fei Dienst Openbare Werken ta esnan cu ta haya trabou promé, pasobra ki hubo di e obreronan cu a wordu kita fei Water Voorzieningsdienst, fei Telefoondienst of otronan cu ta sin trabou? Mi ta kere cu werkverschaffing lo mester bai studia bon e problema di cual ta esnan cu tin mas necesidad y cu realmente ta bin den consideracion pa wordu tuma den werkverschaffing.

(vertaling)

...."welke overweging het Bestuurscollege heeft aangevoerd toen de arbeiders werden ontslagen; of het Bestuurscollege rekening heeft gehouden met de vaders van grote gezinnen; hoeveel ongehuwde jongelui beneden de 20 jaar aan het werk zijn gebleven; of gedurende de tijd, dat enkele mensen naar huis werden gezonden, sommige andere in dienst werden genomen en of degenen, die ontslagen werden, in aanmerking kunnen komen om als eersten bij de werkverschaffing wederom in dienst genomen te worden."

/e

In het algemeen kan ik de heer Flemming en de heer Croes antwoorden, dat het mij bevreemdt, dat al degenen, die tegen de post werkverschaffing hebben gestemd, thans zo geinteresseerd zijn.
Ik zou de heer Croes toch willen antwoorden.
De overweging, diegenomen werd bij Dienst Openbare Werken toen er mensen ontslagen werden was het volgende: eerst de personen boven de 60 jaar, die in aanmerking kwamen voor uitkering voor ouderdomvoorziening, voor onderstand bij wijze van pensioen voor de tijd, dat zij bij het Gouvernement werkzaam zijn geweest en deze mensen hebben ook vrije geneeskundige behandeling. Of wij rekening hebben gehouden met de vaders van gezinnen? Ja, wij hebben zoveel mogelijk rekening gehouden hiermee. Hoeveel ongehuwde jongelui onder de 20 jaar aan het werk gebleven zijn; het aantal weet ik niet zo direkt van buiten, maar ik kan wel zeggen, dan in deze omstandigheid het moeilijk is om een vergelijking te maken, want als een jongeman beneden de 20 jaar de A.T.S. af heeft en werkzaam is als leerling-monteur in de Garage, dan kun je hem niet vergelijken met een vader van een gezin, die als peon werkzaam is aan de wegen en die zijn ontslag krijgt, terwijl de jongeman bij de Garage aan het werk blijft. Het hangt er geheel van af bij welke afdeling de jongeman of die huisvader werkzaam is. Of er enige personen in dienst genomen zijn, gedurende de tijd, dat andere met ontslag naar huis werden gezonden? Het kan best zijn, dat gedurende die tijd andere personen in dienst genomen waren, maar ik herhaal, het hangt af bij welke afdeling. Terwijl een peon, die aan de wegen werkt, ontslagen werd, had het voor kunnen komen, dat in de afdeling onderhoud-gebouwen een timmerman of schilder in dienst werd genomen. Of zij, die ontslag hebben gekregen als eersten in aanmerking kunnen komen? Ik geloof, dat ik deze vraag als volgt kan beantwoorden: Er komt een afdeling of organisatie voor de werkverschaffing, die dat zal beslissen. Ik ben zeer blij, dat de organisatie van de werkverschaffing niet onder Dienst Openbare Werken zal komen te vallen, omdat deze organisatie geheel los zal komen van Dienst Openbare Werken.
Ik geloof, dat de werkverschaffing zeer zeker rekening zal houden met de wens vande gehele Raad, t.w. door preferentie te geven aan Arubanen en de omstandigheid van hen die bij de werkverschaffing werk komen zoeken in overweging te nemen. Met andere woorden, ik geloof niet, dat wanneer een vader van een gezin met vier of zes kinderen, werk komt zoeken, het werk gegeven zal worden aan een andere vader van een gezin, waarvan vier of zes kinderen werken. Het ligt niet aan mij, Mijnheer de Voorzitter, om enige toezegging te geven hier, dat die mensen, die bij Dienst Openbare Werken werden ontslagen, de eerste zullen zijn die werk zullen krijgen, want, hoe moeten we dan met de arbeiders, die ontslagen werden bij de Water Voorzieningsdienst, bij de Telefoondienst, of andere die zonder werk zijn?
Ik geloof, dat de werkverschaffing een grondige studie zal moeten gaan maken van wie de grootste noodzaak hebben en die inderdaad inaanmerking komen om door werkverschaffing in dienst te worden genomen.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik heb goed geluisterd naar de woorden van de heer Britten dat hij mijn voorstel om een

In het algemeen kan ik de [illegible] gevolgen [illegible] door [illegible] ontmoeten, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Ik zou [illegible] door [illegible] ook willen antwoorden.
De overweging, die gemaakt werd bij Dienst Openbare Werken [illegible] [illegible] [illegible] werden [illegible] volgens [illegible] [illegible] beneden de 60 jaar, die [illegible] [illegible] voor [illegible] voor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] werd [illegible] [illegible] het Gouvernement werkzaam [illegible] [illegible] en deze [illegible] ook vrije [illegible] behandeling. Of wij gekregen hebben [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] onder de 50 jaar aan het werk gebleven zijn [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

A.[illegible], of [illegible] werkzaam is [illegible] in de Gemeente [illegible] [illegible] [illegible] van een [illegible] die [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] is. Of [illegible] [illegible] in dienst genomen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], maar ik [illegible], het [illegible] of zij [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], die [illegible] de [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] komen, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] of [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Of [illegible], die [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ik [illegible] [illegible] voor [illegible] [illegible] [illegible] of [illegible] voor de [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], dat [illegible] [illegible] [illegible] niet [illegible] Openbare Werken [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] deze organisatie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Openbare Werken.

Ik [illegible], dat de werkverschaffing [illegible] [illegible] met [illegible] [illegible] t.w. door [illegible] [illegible] Ambtenaren [illegible] [illegible] van [illegible] die bij de werkverschaffing werk [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], dat [illegible] een [illegible] [illegible] [illegible] of [illegible] kinderen, werk komt zoeken, het [illegible] [illegible] worden [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] vier of [illegible] kinderen [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Voorzitter, om [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] bij Dienst Openbare Werken [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] die werk [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], of [illegible] [illegible]

Ik [illegible], dat de werkverschaffing [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

makkelijker systeem voor aansluiting op watermeters, steunt. Zeer tevreden was ik ook van de gedeputeerde van Dienst Openbare Werken te vernemen dat in de toekomst hiermee rekening zal worden gehouden. Verder acht ik het voorstel van de heer Chance zeer zeker sympathiek, doch ik kan nog niet zeker zeggen dat we het zullen overnemen. Het principe dat hij naar voren brengt om de ambtenaren toe te laten zelf gebruik te maken van hun auto's tegen een vergoeding dat vind ik zeer sympathiek. Ik ben niet tegen het voorstel, maar ik kan nu zeker mijn steun niet geven aan het voorstel, n.l. F. 40,-- als vergoeding. Ik verklaar hier dat onze fraktie er zeer sympathiek tegenover staat. Dank U.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, tot mijn spijt moet ik verklaren dat ik helemaal niet tevreden ben met de antwoorden van gedeputeerde Petronia. In de eerste plaats ben ik nog steeds de mening toegedaan, dat de bezetting, speciaal de technische bezetting bij Dienst Openbare Werken topzwaar is. Bij de wegen heeft men minder dan 8 ambtenaren in dienst, bij de planologische dienst 4 technische ambtenaren en bij het architektbureau 8 ambtenaren. Mijnheer de Voorzitter, daarom zeg ik nogmaals dat volgens mij, de bezetting topzwaar is. De laatste jaren heeft men zoveel technische ambtenaren in dienst genomen.
Mijnheer de Voorzitter, verder vraag ik mij af hoeveel grote werken wij nog in de toekomst zullen uitvoeren. Als ik even een blik werp op de kapitaaldienst van de begroting, dan zie ik dat daar F. 560.500,-- zijn uitgetrokken voor kapitaalwerken waarop Dienst Openbare Werken toezicht kan houden. Het Bestuurscollege heeft een voorstel gedaan, dat door de Raad werd aangenomen voor een bedrag van F. 1.200.000,-- per jaar. Ik neem genoegen met de toezegging dat men de zaak zal bekijken. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik kan geen genoegen nemen als men beweert dat de bezetting niet topzwaar is.
Verder heeft de heer Petronia gezegd dat er zoveel mensen zijn ontslagen en dat er mensen zijn aangenomen. Maar daar tegenover moet hij zeggen dat we de laatste jaren ook verschillende mensen hebben aangenomen. Het moet dus van beide kanten komen. Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat we het Bestuurscollege moeten overtuigen dat de tijd gekomen is om met dergelijke voorstellen tot bezuiniging te komen bij de Raad. Daarom zal ik bij de artikelsgewijze behandeling met een voorstel komen van principiele aard om 10% af te nemen en Dienst Openbare Werken moet dan uitwerken hoe ze dat zal moeten doen. Maar als we 10% van de bezoldigingen en toelagen nemen zijn we op het goede pad tot bezuinigen. Misschien vloeit er volgend jaar een aantal mensen af. Ik wil daarom vernemen hoeveel mensen er zullen afvloeien en dat het misschien niet nodig is met die 10% te komen.
Verder de vervanging van de pick-ups door afschrijving. Mijnheer de Voorzitter, op het ogenblik rijdt iedereen rond met een pick-up, met iedereen bedoel ik dan time-keepers, uitvoeders enz.
Ik ben er dus van overtuigd dat er pick-ups genoeg zijn bij Dienst Openbare Werken om aan alle diensten een pick-up te geven.
Verder ben ik het helemaal niet eens dat de Accountantsdienst moet gaan bepalen of er wordt afgeschreven. Mijnheer de Voorzitter, wij zitten hier, wij voeren het beleid uit en niet de Accountantsdienst. De Accountantsdienst kan ons niet komen vertellen, je moet

vier jaren meer doen over een pick-up. Wij hebben hier te maken met het beleid, Mijnheer de Voorzitter. De Accountantsdienst kan niet tegen ons zeggen, ja, jullie moeten stemmen vóór winstbelasting of tegen opcentenheffing van winstbelasting. Nee, dat doen wij Mijnheer de Voorzitter. Wij hebben het recht om te zeggen, dit jaar nee, geen 6 jaren maar 8 jaren. Maar niet de Accountantsdienst, die heeft er niets mee te maken. Als de Accountantsdienst het beleid van deze Raad moest bepalen, dan moeten wij er uit gaan. Wij moeten bepalen en niet de Accountantsdienst. Ik ben geen expert, dus laat ik maar mijn mond houden.
Mijnheer de Voorzitter, daarom zal ik bij mijn voorstel blijven. Wij moeten de bevolking tonen dat wij serieus omspringen met de spaarpenningen van de belastingbetalers. Ik persoonlijk kan wel zeggen ja is daarin gezond financieel beleid?. Ik vraag me af, of dit alles een gezond financieel beleid voorstelt, maar daarin wil ik op het ogenblik niet treden, Mijnheer de Voorzitter.
Verder Mijnheer de Voorzitter, heb ik geen antwoord op mijn vraag gekregen. Zijn de gedeputeerden bereid om de machinepark in te krimpen? Het machinepark deed zijn diensten toen men meer dan F. 1.200.000,-- op de begroting uittrok voor de Dienst van van de Openbare Werken. Ik wil het zo zeggen, Mijnheer de Voorzitter, laten wij meteen de zaak rondmaken..De Dienst van Openbare Werken is niet een dienst, zonder te kort te doen aan Dienst Openbare Werken, als de Telefoondienst die opbrengsten heeft.
De Dienst Openbare Werken is niet een dienst als de Waterleiding, die inkomsten heeft. De Dienst Openbare Werken heeft inkomsten, maar zeer gering in vergelijking met wat de hoofdbegroting moet uitgeven en daarom juist moeten wij, Mijnheer de Voorzitter, bij Dienst Openbare Werken zo zuinig zijn en ik ben het roerend eens met de heer Chance dat wij nieuwe wagens wat zover betreft dumptrucks, personenwagens en pick-ups en faecalientrucks moeten wij niet gaan aanschaffen. Die collecte-truck voor de Reinigingsdienst ja, daar voel ik veel voor, want dat is noodzakelijk. Ik weet van ervaring Mijnheer de Voorzitter wanneer ik bij de Dienst van Openbare Werken voorbijrijd, dan zie ik daar enkele dumptrucks daar leegstaan, die niets uitvoeren, omdat er geen werk is, Mijnheer de Voorzitter. Ik denk dat als je het gemiddelde neemt loopt dit van drie tot negen dumptrucks per maand en zodoende Mijnheer de Voorzitter is dat geen efficency, zo kunnen wij niet doorgaan Mijnheer de Voorzitter. Wij moeten juist proberen in te krimpen, er moest een dumptruck te kort zijn dan zouden we dat kunnen goed praten, maar nu hebben wij dumptrucks te veel en in een jaar waarin wij zijn overgegaan tot belastingverhoging. Daarom wil ik weer een beroep doen op het Bestuurscollege en de leden van de Raad, om te beseffen, althans of trachten te beseffen dan, dat wij hier niet zijn om het beleid af te kammen of te bekritiseren neen, wij zijn alleen bezig een formule te vinden waarbij men zo min mogelijk omspringt met de centen van de belastingbetalers en ik uit hier mijn oprechte poging Mijnheer de Voorzitter, om daartoe te komen en daarom is mijn voorstel in plaats van 16.6, er 12,5 van te maken. En ook mijn bezwaar materieel om dat te halveren en ook daarzelf bij die halvering die afschrijving op een vijftien jaartijd te bepalen. Ik neem niet aan Mijnheer de Voorzitter, dat wij moeten wachten op een rapport van de Accountantsdienst; misschien is dat rapport allang gemaakt en

daarom komt hij zeggen, nou, laten wij het advies van de Accountantsdienst inwinnen. Mijnheer de Voorzitter, ik zeg weer en ik herhaal: de Accountantsdienst bepaalt het beleid niet voor de Raad. De Raad is zelfstandig en bepaald zijn eigen beleid en als de Raad wil overgaan om belasting te heffen dan is ook de Raad bevoegd om die afschrijving te bepalen.
Ik dank U.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, ik zal gebruikmaken van de landstaal.
Cu atencion mi a scucha e contestanan cu mi a haya y mi ta insatisfecho especial caminda Señor Petronia a bisa cu ta posibel cu tur ta hunto e camindanan. Mi no ta spera tampoco di haya excepcion. Pero laga nos haci tur loke ta posibel pa e brugnan over e rooi pa e cashan canti caminda di misa di Noord.
Tambe Señor Petronia a comprende mi malo. Mi no a bisa cu un voorman mester bai fiesta, pero e mester bai ora e wordu invitá. E no mustra cu e ta mucho'grandi pa bai e trahadó su fiesta.
Si, mi a waak e asunto door en door pa tur dos banda. Bo no por haci ningun survey ora bo no ta tende tur dos banda. Mi a tende kehonan cu ta razonable y kehonan cu no ta razonable. Mi a waak bon den e asunto y mi ta contento cu Bestuurrscollege ta tene mi surgerencia na consideracion.
Señor Presidente, te asina leuw mi lo keda.

(vertaling)

Met aandacht heb ik geluisterd naar de antwoorden die ik heb ontvangen en ik ben niet tevreden, vooral wat betreft de wegen; dat die allemaal samen zullen worden bekeken. Ik had ook niet verwacht een uitzondering hierop te krijgen. Maar laat ons wel al het mogelijke doen om die bruggetjes te bouwen over de rooi voor de huizen langs de weg achter de kerk van Noord.
Ook heeft de heer Petronia mij verkeerd begrepen. Ik heb niet gezegd, dat een voorman naar een feest moet gaan, maar hij dient te gaan wanneer hij uitgenodigd wordt. Hij moet niet laten blijken, dat hij te voornaam is om naar het feest van de arbeider te gaan.
Ja, ik heb de zaak door en door bekeken, aan beide kanten. Men kan geen goede survey houden, als men niet beide partijen uithoort. Ik heb klachten gehoord die redelijk zijn en klachten die niet redelijk zijn. Ik heb de zaak goed bekeken ik ben blij, dat het Bestuurscollege mijn voorstel in overweging wenst te nemen.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij te horen bij monde van de heer gedeputeerde van de Dienst Openbare Werken, dat rekening zal worden gehouden i.v.m. de werkverschaffing met de Arubaan. Alhoewel er een commissie is ingesteld voor de werkverschaffing. De heer Petronia zei zonder meer te weten dat ik heb tegengestemd voor het bedrag dat uitgetrokken werd voor werkverschaffing. Ik wil de heer Petronia mededelen dat toen we hier begonnen waren, ik heb gezegd dat we geld kunnen uittrekken zonder heffing van inkomsten- of winst-belasting. Ik heb erover betoogd, dat door bezuiniging en onnodige luxuries wij kunnen komen tot bedragen om de werkeloosheid te bestrijden. Maar enfin, het is voorgesteld, door de meerderheid der leden aangenomen en er is niets meer aan

te doen, maar ik moet zeggen, dat ik blij ben van de betrokken gedeputeerde te horen dat er rekening zal worden gehouden met de Arubanen.
Over de wegen is ook een commissie ingesteld, volgens de heer gedeputeerde. Indien ertoe overgegaan zal worden tot verbetering van deze wegen, wil ik ook de aandacht vestigen op de wegen Weg Rooi Santos, Camay, Uracana. Deze wegen zijn in deplorabele toestand. En dan ook de wegen van Madiki die er zo slecht uitzien. Daarom wil ik het Bestuurscollege verzoeken om in principe rekening te houden met deze wegen. Desnoods zo spoedig mogelijk als het kan. Deze wegen zijn in zeer slechte toestand.
Er is mij ter ore gekomen dat bij Dienst Openbare Werken een voorman is, die toch gebleven is toen al zijn mensen ontslagen waren wegens inkrimping. Hij heeft ook een pick-up die hij gebruikt om in Santa Cruz rond te rijden en stenen te verkopen. Ik wil ook zeer graag dat er een onderzoek wordt ingesteld over deze voorman. Als er geen werk meer is voor hem, plaatst hem dan op een andere afdeling, maar laat hem niet rondrijden met een dienstpick-up om voor zichzelf blokken te verkopen. Wat voor grapje is dat? Ik hoop dat hieraan ook de aandacht geschonken zal worden.
Tenslotte nog even in het Papiaments.
Señor Presidente, mi ta spera cu mi peticion lo wordu tumá na nota cu nos Arubianonan en promé lugá lo wordu duna trabou.
Masha danki

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik hoop, dat van mijn verzoek goede nota zal worden genomen, waar onze Arubanen als eersten werk gegeven zullen worden. Ik dank U.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, het spijt me bij monde van gedeputeerde Petronia de redenering te horen over het gebruik van dienstauto's op mijn voorstel om dienstauto's te gaan verkopen. Als de gedeputeerde zo redeneert wat mag ik van een bode of peon verwachten! De gedeputeerde zegt, dat hij een ambtenaar niet kan dwingen een auto te gaan kopen. Maar ben ik goed ingelicht dan is er op Curacao een systeem ingevoerd, waarbij als het voor de dienst nodig is, de ambtenaar een voorschot kan worden toegekend om een auto te gaan kopen. Waarom kan dit systeem niet hier worden gebruikt, want bij de begroting heeft men gezegd dat ik met konkrete voorstellen moet komen en volgens mij is dit een zeer konkreet voorstel. Hierdoor vermijden wij ook het misbruik van de auto's. Er staat ook iets over vervanging van auto's en pick-ups. Maar ik weet dat er een heleboel voertuigen stilliggen, zoals ook de heer Geerman heeft gezegd. Ik wil dat deze auto's verkocht worden of althans niet vervangen worden. Er zijn genoeg auto's en pick-ups die door vriendjes van gedeputeerden worden gebruikt. De beste manier hiervoor om dus er een einde hieraan te maken is deze auto's te verkopen. Ik zal deze auto's graag verkocht zien aan laag gesalarieerde ambtenaren van het Gouvernement. Misschien is het bedrag dat genoemd werd te laag als vergoeding, maar laat het Bestuurscollege dan komen met een voorstel om een hoger bedrag. Op de begroting zie ik dat de Voorlichtingsdienst geen dienstauto gebruikt, maar een auto tegen ver-

goeding. Als we dan dit enige goede voorbeeld van de Voorlichtingsdienst volgen, laten we dit dan overnemen.
Als er geen technische bezwaren zijn wil ik ook graag het voorstel van de heer Geerman steunen, vooral wat betreft het beleid van deze Raad. We hoeven ons niet te houden aan de verkeerscommissie of welk departement dan ook. Ik hoop dat mijn voorstellen in goede aarde zullen vallen en dat andere raadsleden ze zullen overnemen. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER D. FLEMMING: Mijnheer de Voorzitter, mijn verzoek is gebaseerd op het geven van voorkeur aan degenen die onlangs werden ontslagen en niet om kritiek te horen over onze tegenstand bij de behandeling van de belastingheffing. De mensen die in de laatste weken werden ontslagen hebben tot nu toe geen werk gekregen terwijl sommigen getrouwd zijn en veel kinderen hebben. Bij de Lago is de deur gesloten dus moet het Bestuurscollege zorgen dat deze mensen werk krijgen. Over het antwoord van de heer Petronia ben ik nog niet tevreden.
Dank U.

DE HEER P. CROES: Senjor Presidente, mi ta cuminza na gradici pa e moda cu Senjor Petronia a contestami cierto preguntanan, aunke mi no por ta 100% eens cuné. Na promer lugá mi no a papia di esnan di 60 anja. Esei nan naturalmente ta bin den remarca pa pension di behez y tambe onderstand bij wijze van pensioen. Mi tawata kier bai mas profundo ariba esnan cu totalmente no ta cai bou remarca di nada, ni ouderdomsvoorziening, ni onderstand bij wijze van pensioen etc. Esnan ei si mi a comprende. Senjor Petronia bou tur consideracion posibel a wordu duná na nan y si ta asina lo mi kier puntra por ehemplo un tata di familia cu tin tanto joew pa mantené, 12 anja den dienst, chauffeur, nunca e no a causa un minimo accidente den tempo di dienst ni afó y apesar di tin tanto anja den dienst e ta wordu retirá y un chauffeur cu apenas tin un anja y mei of 4 luna esei nan si ta keda na trabou. E parti ei mi no ta kere ta tuma na consideracion. Ademas si ta posibel mi kier haci un observacion y alabez un pregunta na Bestuurscollege, si tur esnan cu a bai cas y cu ta bin na remarca pa onderstand of ouderdomsvoorziening si na nan kaartchi pa dokter a wordu duná y si ta asina na cuanto di nan kaartchi a wordu nengá como cu nan tin un of mas joew ta traha na Lago. Esaki naturalmente no por wordu aprecia, mas na momento di situacion kritica awó. No tawata custumber y nos no tin aki na Aruba e ley cu ta obliga joewnan mantene nan famia. Na Hulanda esei ta obligacion, pero aki na Ruba ainda no.

Tambe Senjor Presidente ta bisa cu ta imposibel pa duna un lista di tur e muchanan bou 20 anja cu a haya trabou na Dienst voor Openbare Werken. Si na e momento aki ta imposibel, anto mi ta aprecia di mi banda cu despues Bestuurscollege lo entregá un lista.

Unda mi a puntra cu ora cu un hende a bai cas si otro a wordu tumá den dienst Senjor Petronia ta contesta "por ta, pero ta depende na unda a wordu empleá". Cu esaki mi no por ta 100% eens, pasobra si nos a manda hende cas usando argumento cu ta economizá, no ta hustu cu nos ta economizá pa un banda y duna otro preferencia. Mi por bisa si cu den esnan cu a haya trabou durante e periode ei lastimamente y desgraciadamente ta esnan cu a bai tra-

ha riba truck di sushi. Promer bez den historia di Aruba nos ta haya Arubiano ta lanta sushi. Situacion ta permiti hende ta bisa, pero ami nunca lo no por aprecia weita un Arubiano lanta sushi anto tras di stuurwiel di e truck ta sinta un stranhero.

Tambe mi ta mashá contento di tende cu ora werkverschaffing ta clá e organisacion aki lo no cai bou Dienst van Openbare Werken, lo bini un organisacion apart, independiente di Dienst van Openbare Werken. Mi ta spera cu si ta asina cu ora e organisacion aki weita luz nan lo tuma na consideracion esnan cu tin mas necesidad y mi no por ta nunca eens cu Senjor Petronia cu ta juist mi cu ta pidi consideracion cu e tatanan di famia, ta esun cu a vota contra e post aki cu ta haci e posibilidad pa haya placa pa duna trabou. Ta juist e post di werkverschaffing mi a vota pé.

Senjor Presidente, tumando na consideracion e preguntanan cu mi a haci y e contestacion cu mi a haya y tendiendo fei varios otro representante di pueblo nan sentimento respecto hendenan sin trabou. Otro a lanta proposicion hasta pa bai a sina lew pa kita autonan di dienst of e bedrag pa cumpra auto nobo mester wordu kitá, otro a propone pa bin na un systema pa no permiti ambtenaren usa auto di dienst innecesariamente. Esaki mi ta haya un sonido masha di apreciá y lo mi kier bai mas aleuwesta pa haci un proposicion na Bestuurscollege si en lo futuro ta posibel no solamente schaf af autonan di dienst, pero buska e mihó soluccion pa economizá, pasobra tin manera.

Cu esaki mi ta kere cu Bestuurscollege no tin mester mas di bai over ni na cumpra dumptruck. Kita dumptruck completamente fei lista, pasobra tin hopi tata di famia donjo di dumptruck y asina kizas nan por haya un dumptruck. Mesora lo mi tende di otro banda cu ora llega e posibilidad di bai over na kita dumptruck kiko lo para e chauffeurnan cu awó ta corre dumptruck di dienst. Esei nan por haya trabou den otro departamento sin tin mester di economiza riba nan salario. Garashi tambe mester wordu kita completamente, tin hopi garashi particular na Aruba. Asina gobierno lo economizá, e hendenan cu ta traha den garashi por haya trabou den otro departamento.

Cu esaki Sanjor Presidente mi ta termina y mi ta spera cu e hendenan cu kier economiza lo bini na su debido tiempo cu proporsicionnan, pero un biaha mas no buské riba ambtenaarnan chikito. Laga eseinan, di cual partida nan ta, na paz.
Mashá danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik begin met de heer Petronia te bedanken voor de wijze waarop hij mij op zekere vragen antwoord gaf, al kan ik het dan niet 100% met hem eens zijn.

Op de eerste plaats heb ik niet gesproken over de personen van 60 jaar. Die komen uiteraard in aanmerking voor ouderdomsvoorziening alsmede onderstand bij wijze van pensioen. Ik wilde dieper ingaan op diegenen, die nergens onder vallen, noch onder de ouderdomsvoorziening, noch onderstand bij wijze van pensioen, etc. Als ik de heer

Petronia goed begrijp, dan werden deze personen alle mogelijke consideratie gegeven en indien dat zo is, dan zou ik willen vragen, b.v. hoe een vader van een gezin met vele kinderen, die hij moet onderhouden, met een diensttijd van 12 jaar, een chauffeur, die nooit enig ongeluk heeft veroorzaakt, in de dienst noch daarbuiten, niettegenstaande al die dienstjaren ontslagen werd en een andere chauffeur die nauwelijks anderhalf jaar of een jaar en vier maanden in dienst is aan het werk bleef? Ik geloof niet dat hierbij alle mogelijke consideratie is gegeven. Bovendien wil ik, indien dit mogelijk is, een vraag stellen aan het Bestuurscollege of aan al degenen, die naar huis gezonden zijn en die in aanmerking komen voor onderstand of uitkering voor ouderdomsvoorziening een kaart voor vrije geneeskundige behandeling werd verstrekt en indien dat zo is aan hoeveel van hen die kaart geweigerd werd, daar zij een of meer kinderen hebben die bij de Lago werken. Dit kan natuurlijk niet worden gewaardeerd, temeer in deze kritieke toestand. Het was niet de gewoonte en wij hebben hier op Aruba geen wet die kinderen verplicht hun ouders te onderhouden. In Nederland bestaat deze verplichting, maar hier op Aruba nog niet.

Ook heeft de heer Petronia gezegd, dat het ondoenlijk is om een lijst te geven van al de jongelui beneden de 20 jaar, die werk hebben gekregen bij de Dienst voor Openbare Werken. Indien het thans, nu op dit ogenblik onmogelijk is, dan zal ik het zeer waarderen indien het Bestuurscollege later zo'n lijst indient.

Op mijn vraag waar de een naar huis gezonden wordt er een ander in dienst wordt genomen, antwoordt de heer Petronia "het kan zijn, maar het hangt af waar hij wordt aangesteld." Hier ben ik het niet 100% mee eens, want indien wij mensen naar huis zenden met als argument: de bezuiniging, dan is het niet billijk, dat wij van de ene kant bezuinigen en van de andere kant voorkeur geven.

Ik kan wel zeggen, dat zij die in die tijd werk hebben gekregen, jammer genoeg helaas op de vuilniskar zijn komen te werken. Voor de eerste maal in de geschiedenis van Aruba hebben wij thans Arubanen die als vuilnisman fungeren. Nood breekt wet, zegt men, maar ik zal nooit en te nimmer kunnen waarderen, een Arubaan als vuilnisman werkzaam te zien, terwijl er achter het stuurrad van de truck een vreemdeling zit.

Ook ben ik blij te vernemen, dat wanneer de Werkverschaffing gereed zal zijn deze organisatie niet onder Dienst voor Openbare Werken zal vallen, dat er een aparte oganisatie zal komen, onafhankelijk van Dienst voor Openbare Werken. Ik hoop, wanneer dat inderdaad zo is, dat deze organisatie wanneer zij het levenslicht ziet, zij ook rekening zal houden met degenen, die grotere noodzaak hebben en ik kan het nooit eens zijn met de heer Petronia, dat juist ik, die consideratie vraag voor de vaders van gezinnen, tegen deze post, die het mogelijk maakt om geld te krijgen om werk te kunnen geven, zou hebben gestemd. Juist voor deze post van de Werkverschaffing heb ik vóór gestemd.

Mijnheer de Voorzitter, rekening houdende met de vragen, die ik gesteld heb en de antwoorden die ik daarop heb ontvangen en van verschillende volksvertegenwoordigers horende, hoe hun gevoelens zijn met betrekking tot de werkloze man. De een ging zelfs zover om voor te stel-

len om de dienstwagens af te schaffen of het bedrag om nieuwe wagens zou geschrapt moeten worden, weer een andere heeft voorgesteld om te komen tot een systeem om de ambtenaren te verbieden de dienstwagens nodeloos te gebruiken. Dat vind ik een geluid, dat zeer te waarderen is en ik wil zelfs verder gaan nl. om een voorstel aan het Bestuurscollege te doen, om zoveel mogelijk in de toekomst indien dit mogelijk is niet alleen maar de dienst-auto's af te schaffen, maar om de beste oplossing te zoeken om te bezuinigen, want er is een manier.

Hiermede geloof ik dat het Bestuurscollege niet er toe over moet gaan om dumptrucks te kopen. Schrap de dumptrucks geheel van de lijst, want er zijn vele vaders van gezinnen die eigenaars zijn van dumptrucks en zodoende zouden zij een dumptruck kunnen krijgen. Ik zal terstond van de andere zijde te horen krijgen als de mogelijkheid daar is om de dumptrucks weg te doen, wat er dan wel met de chauffeurs van de dumptrucks die nu in dienst zijn moet gebeuren. Deze kunnen werk krijgen in andere afdelingen zonder dat er op hun loon bezuinigd zal hoeven te worden.

De Garage moet ook geheel verdwijnen, er zijn vele particuliere garages op Aruba. Zodoende zal het Gouvernement kunnen bezuinigen en de mensen die thans in de Garage werkzaam zijn kunnen werk krijgen bij andere afdelingen.

Hiermede zal ik eindigen, Mijnheer de Voorzitter, en ik hoop, dat indien men wil bezuinigen er te gelegener tijd met voorstellen gekomen zal worden, maar nogmaals, zoek de bezuiniging niet bij de kleine ambtenaar. Laat deze, van welke partij ook mogen zijn, in vrede. Ik dank U.

De Voorzitter schorst de vergadering tot drie uur 's middags.

De Voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan gedeputeerde Petronia.

DE HEER E.O.PETRONIA, gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik hoorde in de tweede ronde niet veel nieuws, want iedereen bracht hetzelfde naar voren als in de algemene beschouwing van de hoofdbegroting. Het feit dat er een ingenieur is bij Dienst voor Openbare Werken is niets nieuws, want er was vroeger ook een ingenieur. De architekt bij Dienst voor Openbare Werken is op een 4-jarig kontrakt uitgekomen, dat afloopt in augustus a.s. en verder zijn er nog 2 opzichters, die in de loop van 1960 de dienst gaan verlaten.

Het voorstel van de heer Geerman om te gaan bezuinigen op 10% van de bezoldigingen, daarbij neem ik aan dat de heer Geerman bedoelt 10% van de personeelskosten, ik denk niet dat we dat zomaar kunnen overnemen omdat we dan zitten met personeel in vaste dienst en op arbeidskontrakten. Dit zou dan konsekwenties hebben, die het eilandgebied duurder uitkomen. Ik heb geen enkel moment gesteld dat de Accountantsdienst het beleid van de Eilandsraad gaat bepalen. Het wordt me nu zo zoetjesaan duidelijk waarom de heer Geerman mij

niet begrijpt. Ik heb nl. gesteld, dat wanneer staande de vergadering voorstellen naar voren worden gebracht t.a.v. percentages afschrijven enz. dat ik het raadzaam acht dat hierop het advies van de Accountantsdienst wordt ingewonnen, opdat de raadsleden zich kunnen beraden waarom het gaat en te weten wat de konsekwenties zullen zijn. Wil de Raad geen advies aannemen dan is het natuurlijk aan de Raad te bepalen, wat uiteindelijk gebeurt. De konsekwenties zullen dan achteraf aan de Raad worden voorgelegd.

Zo heeft de heer Chance ook mijn oordeel getoetst door te zeggen: "als de gedeputeerde het zo zegt, wat zal dan de bode moeten zeggen". Ik zou bij het tweemanschap "gedeputeerde-bode" een derde willen voegen, nl. het raadslid de heer Chance. Mijnheer de Voorzitter, het is waar dat de Dienst van Openbare Werken geen inkomsten heeft, maar dat is niets nieuws. In ieder geval zullen we straks voorstellen van de heer Geerman aanhoren, die toevallig 4 jaren terug de afschrijvingspercentages die we tegenwoordig hebben, heeft vastgesteld.

Mijnheer de Voorzitter de heer Britten heeft het gehad over een bepaalde voorman bij Dienst van Openbare Werken, die nl. in diensttijd met een dienstpick-up blokken enz. verkoopt. Daarover is er een klacht bij hem binnengekomen en ik hoor dit voor het eerst. Dit zal dus onderzocht moeten worden. Het is zo dat er bepaalde afdelingen zijn bij Dienst voor Openbare Werken waar de mensen afvloeien, maar wat nog niet wil zeggen dat de afdeling opgedoekt is. Dus er is wel inkrimping geweest, maar toch is er nog personeel werkzaam bij die afdelingen. Daarom moet er dus ook een uitvoerder of voorman aan het hoofd staan.

Alleen hoort men uit de Raad veel tegenstrijdige geluiden. Dan moet men geen Arubanen hoofden van gezinnen met veel kinderen naar huis sturen en dan wel. Ik meen dat wanneer oprecht door het Bestuurscollege gezegd wordt dat zoveel mogelijk zal worden betracht te bezuinigen en het misbruik van dienstvoertuigen te voorkomen, dan is het redelijk als de Raad de nodige tijd toestaat om te zien of er iets aan gedaan kan worden.

Ik geloof dat ik hiermede kan volstaan. Alleen nog n.a.v. de vragen van de heer Croes of iedereen automatisch vrije geneeskundige behandeling krijgt, meen ik nog te moeten zeggen dat de lui boven de 60 vrije geneeskundige behandeling krijgen en de mensen die geen werk hebben en nog geen 60 zijn, kunnen langs de gebruikelijke weg via Arbeidszaken dit bereiken als ze aan de geldende voorwaarden voldoen. T.a.v. de opmerking van de heer Croes dat er veel Arubanen bij de Reinigingsdienst werkzaam zijn gesteld, waarmee hij bedoelt dat er nieuwe mensen zijn bij Dienst voor Openbare Werken kan ik zeggen dat voordat ze ontslagen werden zij in de gelegenheid werden gesteld de wens kenbaar te maken of ze bereid waren bij de Reinigingsdienst te gaan werken i.p.v. de vreemdelingen, Portugezen, die daar werkzaam waren. Degenen die hiertoe bereid waren hebben vast werk gekregen. Het ligt in de bedoeling van het Bestuurscollege ook de rest van de Portugezen te laten afvloeien voorzover zij vervangen kunnen worden.
Verder nog een algemeen woord. Er was dus een vergelijking dat de Voorlichtingsdienst geen dienstvoertuigen heeft en Dienst Openbare Werken zoveel. Er was een opmerking van de heer Geerman dat de Reinigings-

dienst minder technisch personeel aan het hoofd heeft dan de rest van de afdeling. Het is dus zo, Mijnheer de Voorzitter, dat de Voorlichtingsdienst geen dienstvoertuig heeft, maar het is ook een feit dat men de Voorlichtingsdienst niet kan vergelijken met het bedrijf van Dienst Openbare Werken. T.a.v. de bezetting van de Reinigingsdienst kan ik de heer Geerman dus zeggen dat het zwaarte-punt van Dienst Openbare Werken juist ligt in het technische van het bedrijf. Zo zult het U ook opvallen dat de planologische dienst vrij bezet is, maar deze dienst verricht werk van belang.
Ik meen hiermee te kunnen volstaan en ik dank U.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, alleen nog even een technische opmerking. De heer Chance heeft voorgesteld om te bezuinigen op de post Vervangingsfonds op voertuigen van Dienst Openbare Werken en om dus niet over te gaan op vervanging van personenauto's en pick-ups. Hij zei dat we deze post kunnen gebruiken om het tekort te dekken dat ontstaan is door de kerstbonus 1959, waarvoor geen dekking was. Mijnheer de Voorzitter, indien de heer Chance zich dat zò voorstelt dan moet ik wel zeggen wat met een eventuele bezuiniging, ik kom hier nog op terug, dan moet ik zeggen dat dit een bezuiniging is op 1960. De kerstbonus 1959 bracht een tekort op de begroting 1959 en die blijft dus zo. Op de eindrekening 1959 blijft een tekort, ongeacht een overschot op de begroting 1960. Wat dat betreft is het dus geen oplossing. Een bezuiniging is het ook niet in zoverre dat de posten die de heer Chance genoemd heeft vervanging zijn van andere afgekeurde wagens, in casu dienstwagens die sinds 1952 en '53 in dienst zijn. Dus 7 à 8 jaar oud. Het is geen uitbreiding of vernieuwing maar vervanging. Indien niet wordt overgegaan tot deze aanschaf dan blijft het geld dus in dat fonds zitten en hebben wij geen bezuiniging op de begroting 1960 gekregen. Tenslotte wil ik nog waarschuwen om het niet voteren van deze kredieten omdat het immers de bedoeling is van het Bestuurscollege om bij de werkverschaffing straks de voertuigen vrij te maken van Dienst Openbare Werken en dat is dus juist in de richting door de heer Geerman naar voren gebracht. De bedoeling is n.l. om die voertuigen dan niet meer onder Dienst Openbare Werken te laten, waardoor het te duur zou worden voor de werkverschaffing, maar voertuigen en eventuele machinerieën onder werkverschaffing te stellen. Dan krijgen wij een bezuiniging voor Dienst Openbare Werken want we hoeven dan niets te laten afschrijven door Dienst Openbare Werken.
Dank U.

De algemene beschouwing worden gesloten.

De Voorzitter gaat over tot artikelsgewijze behandeling van het ontwerp.

Bladzijde 4: Post 251. Nadelig saldo op tussenrekeningen.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, met aandacht heb ik geluisterd naar de gedeputeerde van Dienst Openbare Werken, maar toch blijf ik van mening dat de Eilandsraad daadwerkelijk te werk moet gaan. Ik weet dat men alle soorten begrotingstechnische bezwaren naar

[illegible] gereageerd aan het hoofd heeft hun de [illegible] Het is [illegible] de Vooruitbeg [illegible] Vastlegging [illegible] heeft, maar het [illegible] ver- [illegible] het beroep van Dienst Openbare Werken. T.a.v. de behandeling van de Reinigingsdienst [illegible] de heer [illegible] [illegible] Werken [illegible] in het technisch [illegible]. Ze zult het U ook op- [illegible]

[illegible]: Mijnheer de Voorzitter, [illegible] ook even een persoonlijke opmerking. De heer Ohmann [illegible] [illegible] Verwerkingsbedrijf [illegible] voortduren van Dienst Openbare Werken [illegible] [illegible] [illegible] 1975, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] het [illegible] Dienst [illegible] Openbare Werken.

Dank U.

[illegible]

voren zal brengen, omtrent mijn voorstel om de afschrijving van auto's op 8 jaar dus 12½% en de machines op 15 jaar ongeveer 66%. Maar, Mijnheer de Voorzitter, op dit ogenblik, om alle bezwaren te voorkomen zou ik er genoegen meenemen indien de Raad een principiele uitspraak zou doen, m.a.w. dat de Raad beslist, dat men bij Dienst Openbare Werken tenminste voor dit jaar en misschien de komende jaren, de afschrijving voor auto's en dumptrucks etc. bepaalt op 8 jaren en zwaar materieel op 15 jaar. Dus als ik nu erop sta het direkt te doen dan moeten we de vergadering schorsen om de heren in de gelegenheid te stellen deze begroting bij te werken. Ik wil niet dat we de vergadering schorsen, maar/sta ik erop dat de Raad een principiële uitspraak doet en dat de Raad verklaart eens of niet mee eens te zijn, dat de afschrijving moet plaatsvinden naar ratio van 8 en 15 jaren en dat men later een wijziging in die richting zal vinden in de begroting van Dienst Openbare Werken en ook in de hoofdbegroting, want ik heb bezwaren, Mijnheer de Voorzitter. Ik heb ernstige bezwaren, nl. dat de hoofdbegroting moet bijdragen aan de interne diensten van Dienst Openbare Werken.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik neem aan dat dit voorstel thans aan de orde in stemming wordt gebracht en ik meen er goed aan te doen U erop te wijzen, dat dit voorstel naar mening onverantwoord is.
Mijnheer de Voorzitter, we bereiken er niets mee door afschrijvingspercentages op onverantwoorde wijze te gaan verlagen. Dat is struisvogelpolitiek. Indien de ervaring aantoont dat deze auto's na 6 jaren moeten worden afgeschreven, dan moet men zich aan de realiteit houden. Indien het zwaar materiaal niet langer meegaat dan 10 jaar, dan is het een verkeerde politiek om de afschrijvingspercentages op 15 jaar/stellen. Op de duur zal men daar de gevolgen ervan wel merken. Dit is een zeer onverstandige en onverantwoorde wijze van bezuiniging, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zou het niet voorgesteld hebben indien wij in de reservepot van Dienst Openbare Werken op het ogenblik niet F. 395.750,-- vinden over het jaar 1959 en als we zo doorgaan dan zien we in de reservekas niet minder dan een half miljoen gulden, terwijl wij de belasting moeten gaan verhogen. Nee, Mijnheer de Voorzitter, vroeger hebben we al het materieel van de hoofdbegroting gekocht zonder enige reserves. In 1951 en ' 52 hadden we geen begroting, pas in 1953, 54, 55, 56, 57, 58 en 59. Gedurende die jaren waren de auto's en het machinepark in zodanige toestand dat de afschrijving verantwoord was. De heer Petronia heeft gezegd dat dit 4 jaren geleden ook zo was. Mijnheer de Voorzitter, de eerste afschrijving heeft plaatsgehad in 1953, in '54 en '55. Vier jaren onder mijn bewind. Maar tegenwoordig heeft iedereen een pick-up of een D- wagen en vandaar mijn voorstel. Ik vind het helemaal geen onverantwoorde politiek of voorstel, wat ik wel vind dat onverantwoord is, is dat wij F. 183.000,-- van de hoofdbegroting bij die van Dienst Openbare Werken moeten invoeren om het nadelig saldo van de interne bedrijven te dekken. Dat vind ik wel onverantwoord. We hebben nu een reserve en daar kunnen we van putten. Alles wat ik op het ogenblik vraag is een uitspraak van de Raad. Ik ben de begroting niet aan het veranderen, alleen wil van de Raad een uitspraak

/wel /te

hebben dat ze er mee eens zijn, dat we moeten doorgaan met iedereen een dienstwagen of pick-up geven of dat we moeten gaan bezuinigen door de afschrijven zo te verplaatsen, dat men bij Dienst Openbare Werken zich realiseert dat we niet zomaar kunnen omspringen met de centen van de belastingbetalers. Als ik het doorkrijg om 10% op het personeel te bezuinigen dan denk ik dat ik mijn plicht heb gedaan en een goede nachtrust zal genieten. Maar als ik dit zomaar laat passeren dan denk ik dat ik mijn plicht niet heb gedaan als volksvertegenwoordiger. Mijnheer de Voorzitter, we kunnen het advies wel inwinnen van de Accountantsdienst, maar het is niet de tijd om adviezen in te winnen, maar de tijd om in te grijpen. We moeten beseffen dat we moeten bezuinigen en daarom vind ik mijn voorstel wel verantwoord.
Dank U.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, zoals men heeft kunnen konstateren branden we van deze zijde om te kunnen bezuinigen. Ik geloof echter niet dat het voorstel van de heer Geerman praktisch kan worden uitgevoerd. We hebben t.o.v. de begroting van....

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even vragen of de heer Eman in de eerste ronde gesproken heeft?

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik moet een paar woorden richten tot deze mijnheer Henriquez. Mijnheer Henriquez wanneer ik mijn plicht doe, al verschilt U duizend keer van mening met mij, ik heb altijd recht voor mijn opinie uit te komen. Maar het schijnt, Mijnheer de Voorzitter, dat bij de heer Henriquez een tendens is om elk lid de mond te snoeren. De heer Henriquez moet zijn handelwijze veranderen. Hij begint ouder te worden. Mijnheer de Voorzitter, we hebben niet willen tornen aan de begroting zelf. Hetgeen door de heer Geerman naar voren gebracht houdt inderdaad bezuiniging in en we zijn er in principe mee eens. Maar zijn hele redenering heb ik niet zo goed kunnen volgen. Ik zou gaarne U verzoeken het hoofd van de dienst ons hieromtrent uitleg te laten geven. Dank U.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik twijfel er niet aan of de heer Geerman heeft deze zaak goed bestudeerd. Jammer genoeg hebben ik en vele anderen met mij deze zaak niet zó goed bestudeerd en tot nu toe weet ik nog niet precies waarover het gaat. Ik zou daarom een tussenvoorstel willen doen, nl. dat het Bestuurscollege de toezegging doet zowel aan de heer Geerman als aan de Raad, dat dit voorstel van de heer Geerman ernstig met het hoofd van de dienst bestudeerd zal worden en t.z.t. dan met een voorstel ter tafel komen. Dan zijn wij tenminste klaar met de begroting.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, n.a.v. de vraag van de heer Geerman om uitleg op wat hij niet begrepen heeft, wil ik spreken over wat hij niet begreep over de afschrijvingspercentages. Als ik nu dus een wagen aanschaf, die x gulden kost, dan heeft deze wagen een zekere levensduur en nu stelt de heer Geerman voor om delevensduur niet te stellen op 6 jaar maar op 8 jaar. D.w.z. dat tegen de tijd dat de wagen ouder is geworden dat het nog twee jaar meemoet. Mijn stelling is nu dat dit meer onderhoudskos-

ten zal vergen en dat het in minder goede staat zal zijn. De aanschaf van wagens is, zoals reeds naar voren gebracht, geen uitbreiding maar een vervanging van auto's die in de loop der jaren zijn versleten. N.a.v. het voorstel van de heer Finck zou ik het volgende willen zeggen, hetgeen ik ook aan de heer Geerman heb voorgesteld, zonder een principiele uitspraak van de Raad, zonder dat we vóór of tegen zijn, heb ik voorgesteld dat hetgeen de heer Geerman naar voren brengt genoteerd zal worden door het Bestuurscollege en dat hierover advies zal worden ingewonnen van de Accountantsdienst en dat dus advies zal worden uitgebracht en dan kan de Raad nog altijd beslissen en het beleid van de Raad vaststellen. Aan het voorstel van de heer Geerman zijn er konsekwenties en staande de vergadering kunnen deze niet overzien worden. Gaarne steun ik het voorstel zoals gedaan door de heer Finck.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik vraag ieder raadslid de begroting van Dienst Openbare Werken te nemen op bladzijde 33. Daar zien we dat niettegenstaande wij van de hoofdbegroting grote bedragen moeten afstaan aan Dienst Openbare Werken, toch heeft Dienst Openbare Werken het zover gebracht om F. 94.298,-- in de reservepot terug te zetten. Mijnheer de Voorzitter, daarbij het het bedrag van F. 71.450,-- dat is juist bij de machines en voertuigen. Daar krijgt men een reserve van F. 71.450,--, daar heb ik zoveel bezwaar tegen, Mijnheer de Voorzitter. Als de begroting klopte had ik geen bezwaar tegen de afschrijving, Maar men komt men een afschrijving, men kweekt er reserve mee en men trekt van de hoofdbegroting grote bedragen af. Dat is mijn bezwaar. Als men een begroting kloppend wil maken, moet men vooral in deze tijd geen reserve kweken. Dat was misschien in de bloeitijd, nu kan zoiets niet meer.

DE VOORZITTER: Mijnheer Geerman, ik wil U vragen of U genoegen kunt nemen met het tegenvoorstel gedaan door de heer Finck. Als ik het goed begrijp kunnen er onnoemelijke konsekwenties hieraan verbonden zijn. Ik geloof dat U dat ook kunt begrijpen, dat staande de vergadering het moeilijk is om een oordeel te kunnen trekken omtrent de konsekwenties die hieruit kunnen voortvloeien. Ik zie er helemaal geen bezwaar in dat U het tegenvoorstel van de heer Finck overneemt en U krijgt de toezegging van het Bestuurscollege dat dit grondig bekeken zal worden om te zien of het wel mogelijk is. Ik moet er nog aan toevoegen dat het bezwaarlijk is om staande de vergadering en zonder tijd zich erover te beraden, zomaar goed te vinden dat de afschrijvingspercentages naar boven gevoerd worden. Dus ik vraag U nogmaals kunt U genoegen nemen met het voorstel van de heer Finck dat mij zeer redelijk voorkomt.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb gemeend als mijn plicht als raadslid, erop te moeten wijzen wat eigenlijk plaatsvindt in de begroting van Dienst Openbare Werken. Als ik dat niet doe dan heb ik mijn plicht verzaakt. Ik weet dat er technische bezwaren eraan kleven en daarom, voor deze keer, zal ik mij neerleggen en genoegen nemen met de toezegging van het Bestuurscollege. Ik acht mij in deze dat mijn plicht als raadslid is volbracht. Dank U.

DE VOORZITTER: Mijnheer Geerman, aan Uw goede bedoelingen en Uw plichtsbesef als raadslid zal geen moment getwijfeld worden. Ik kan U namens het Bestuurscollege de toezegging doen dat hieraan voldoen zal worden.

Als zodanig wordt beslist.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 4 aangenomen.

Bladzijde 5. Kostenrekeningen. Bezoldigingen en toeslagen.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, de heer gedeputeerde Petronia heeft zoëven gezegd dat we vroeger ook een ingenieur hadden bij Dienst Openbare Werken. Dat is waar, Mijnheer de Voorzitter. Maar die ingenieur was ook Hoofd van Dienst. Daarom heb ik gemeend een voorstel te doen, omdat men hier de zaak niet te serieus heeft opgevat; wanneer ik spreek over 8 mensen bij de wegen. Ik zou daarom een voorstel doen om van de bezoldigingen en toeslagen van de F. 630.300,-- 10% af te halen. Maar, indien het Bestuurscollege mij kan verzekeren, dat zij met voortvarendheid zal trachten om de personeelkosten efficienter te maken, dan zal ik er voor het dienstjaar 1960 genoegen mee nemen. Het is mijn bedoeling om ernstig te trachten te bezuinigen, waar bezuiniging mogelijk is. Ik zal geen uitspraak van de Raad vragen, indien het Bestuurscollege mij kan beloven alles te doen om de personeelsbezetting en de overhead bij Dienst Openbare Werken nauwkeurig onder de loupe te nemen dat ze alles zullen doen om geen uitgaven te doen die niet strikt noodzakelijk zijn.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, in ons streven in het beleid zit niets anders opgesloten als juist datgene wat de heer Geerman beoogt. Mijnheer de Voorzitter, U hebt zonet gezegd dat we niet twijfelen aan zijn eerlijkheid noch aan zijn plichtsbesef. Ik hoop dat hij ook niet twijfelt aan de eerlijkheid en plichtsbetrachting van het Bestuurscollege.

De heer Geerman neemt hiermee genoegen.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik heb vanmorgen een voorstel gedaan over het verkopen van dienstauto's en ik was niet aanwezig toen de heer gedeputeerde misschien erop antwoordde. Ik vind dat jammer, maar ik zal mijn voorstel niet in stemming brengen. Alleen wil ik de verzekering van het Bestuurscollege dat zij, wanneer de z.g. bezuinigingscommissie ingesteld zal worden, dit een agendapunt zal worden en men begint met het controleren van deze auto's. Laten we beginnen met de gedeputeerden, dat ze niet aan iedereen hun auto uitlenen om er mee rond te rijden. Ik zal althans voor een jaar met een toezegging van het Bestuurscollege volstaan.

DE VOORZITTER: Mijnheer Chance, die toezegging geef ik U bij deze en er zal nauw naar gekeken worden.

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, U hebt de toezegging reeds gegeven, maar ik moet de heer Chance toch nog even wat zeggen. Zover ik weet rijd ik als gedeputeerde met een D- wagen. Deze D- wagen is bezit van het bestuurskantoor en als een andere dienst deze wagen nodig heeft, kan ik niet weigeren.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 5 aangenomen.
Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 8 aangenomen.

Bladzijde 9. Post 512. Aanwending van vervangingsfondsen:
Vervangingsfonds machines en voertuigen.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, bij post 512 daar zijn F. 170.800,-- vervangingsfonds machines en voertuigen. Ik wil aan de Raad voorstellen dit bedrag met F. 54.300,-- te verlagen, daar ik aanschaffing van nieuwe auto's en pick-ups niet nodig acht. Dit voorstel wil ik in stemming brengen, Mijnheer de Voorzitter. Dit bedrag kunnen we dan voor andere doeleinden gebruiken, b.v. voor de werkverschaffing.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik zal even herhalen wat ik gedurende Uw afwezigheid heb gezegd, nl. dat het hier vervanging betreft van auto's en pick-ups van 1952 en 1953, dus 7 en 8 jaar oud bij de centrale garage. Pick-ups gaan in de praktijk, wanneer zij intensief gebruikt kunnen worden, niet meer dan 3 à 4 jaar mee. Het tweede is, dat, zelfs wanneer wij dit krediet niet voteren, is dat geen bezuiniging op de begroting, want dit is een vervangingsfonds. En in de derde plaats moeten we er rekening meehouden dat we ook pick-ups nodig hebben voor de werkverschaffing.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik neem geen genoegen met wat het Bestuurscollege ook zegt, ik wil alleen een uitspraak van de Raad hebben. Deze nieuwe pick-ups en wagens kunnen we best van de begroting afhalen en voor andere doeleinden gebruiken. We moeten een einde maken aan het schandalige misbruik van deze auto's.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, onze vraag is of deze auto's als ze vervangen zijn, worden ze dan nog gebruikt? Kunnen ze nog een tijdje mee? Ik wil niet van de gedeputeerde het antwoord hebben, maar van een deskundige, nl. het Hoofd van Dienst.

DE HEER N. SCHUIT, HOOFD OPENBARE WERKEN: Mijnheer de Voorzitter, het is op de eerste plaats zo dat ik geloof dat de heer Chance de indruk heeft dat de vervangingen van deze voertuigen allemaal wagens betreft bestemd voor de Dienst Openbare Werken. Dat is niet zo, het zijn wagens voor het centrale autobedrijf dat aan alle andere diensten worden verhuurd. De wagens hier bedoeld zijn allemaal wagens zoals de heer Petronia heeft gezegd, die ouder zijn dan 6 of 8 jaren en die op den duur onverantwoorde reparatiekosten meebrengen. Er zijn wagens bij die reeds F. 2500,-- aan reparaties hebben gekost. Ik meen hiermee te volstaan.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik wil niet de indruk wekken dat ik tegen enig voorstel ben dat ten doel heeft bezuiniging vooral in deze tijd en van een partijgenoot. Principieel zou ik aan elk voorstel dat dit ten doel heeft, mijn steun geven. Maar, Mijnheer de Voorzitter, dit wordt mij enigszins à bout portant voorgelegd. We kunnen niet zomaar een voorstel aannemen om een post van de begroting te schrappen, zonder dat er argumenten aan mij voorgelegd zijn, waarom deze auto's niet nodig zijn.
De heer Chance zijn bedoelingen zijn goed, daar twijfel ik niet aan. Maar aan de andere kant mag ik hetgeen Hoofd Openbare Werken en de gedeputeerde gezegd heeft niet zonder meer terzijde leggen. De auto's zijn waarschijnlijk hard nodig, omdat ze vervangen moeten worden en zouden we ze eventueel niet vervangen, zoals de heer Schuit zonet gezegd heeft, dan hebben we duurdere reparatiekosten dan de auto zelf kost. Vandaar dus ook dat als een particulier elk jaar F. 1000,-- of F. 2000,-- aan reparaties betaalt, dan zegt hij op een goede dag: neem die auto en geef mij een nieuwe. Wat dus uiteindelijk goedkoper is.
Gaarne werk ik mee aan elk voorstel tot bezuinigen, Mijnheer de Voorzitter, maar ik ben er niet van overtuigd omdat de argumenten weggebleven zijn. Daarom is het goed om in het vervolg in de commissievergadering zulke voorstellen te doen, opdat we er een idee van hebben. Ik zal daarom genoodzaakt zijn tegen dit voorstel te stemmen.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats moet de Raad beseffen dat we vast zitten aan de afschrijving. Wanneer de afschrijving is vastgesteld op 6 jaren, dan komt Dienst Openbare Werken zeggen, al rijdt die wagen goed, we moeten die wagen afschrijven, want de afschrijving is gesteld op 6 jaren. Dus alle wagens van 1953 kunnen ze vervangen. Verder wil ik nog zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat de wagens van Dienst Openbare Werken (ik twijfel niet aan de woorden van de heer Schuit) maar ik weet dat de garage op dit ogenblik niet voldoende werk heeft en ik zou haast denken dat er misschien daar mensen moeten afvloeien, omdat er geen wagens binnenkomen om te repareren. De wagens mankeren niets en er is niet voldoende werk voor deze mensen.

DE VOORZITTER: Mijnheer Chance, handhaaft U Uw voorstel?

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik kan me niet voorstellen dat deze wagens nodig zijn, want als Dienst Openbare Werken deze wagens aan andere diensten verhuurt dan kunnen ze ze afschaffen en als ze werkelijk nodig zijn dan kunnen ze van de ene dienst naar de andere gaan. Als we niet ergens beginnen met het stoppen van het kopen van nieuwe auto's voor vervanging van wat U het ook mag noemen, dan kunnen we zonder meer iedere keer zeggen vervanging van auto's. We kunnen er dus nooit iets aan doen. Ik ben er niet van overtuigd. Ik weet niet of iemand mijn voorstel steunt, maar ik breng het graag in stemming om dit geld er niet voor uit te geven.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, dezerzijds steunden wij het voorstel, maar aangezien het hoofd van dienst uitgelegd heeft

wat er allemaal aan reparaties zal kosten, lijkt het ons onverantwoord.

DE VOORZITTER: Mijnheer Chance, Uw voorstel wordt niet ondersteund en kan dus niet in stemming worden gebracht.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 9 aangenomen.
Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen artikel 2, de konsiderans, alsmede het ontwerp in zijn geheel.

Eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van de Telefoondienst voor het dienstjaar 1960 (Bijlage 1959 no. 37b).

De algemene beschouwingen worden geopend.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, het is niet mijn bedoeling een algemene beschouwing te houden. Alleen wil ik de aandacht van de Raad vragen voor het probleem der publieke telefoons. Ik doel op de wijze waarop deze toestellen door de baldadige jeugd of de dronken mensen worden behandeld. Vaak zo dat zo'n toestel als onherstelbaar moet worden beschouwd. Ik vraag me af of er hierin geen verandering kan komen door de toestellen vlakbij een huis aan te leggen en zo de eigenaar ermee akkoord gaat zelfs op zijn erf. Hierop verneem ik graag een antwoord. Dank U.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, omtrent deze dienst het volgende. Als ik goed ben ingelicht dan is er een voornemen om over te gaan tot een algehele verlaging en herziening in de tarieven van deze dienst. Ik heb dit voorgesteld om de kleine man in de gelegenheid te stellen om ook een toestel aan te schaffen. De gevraagde herziening heeft inmiddels plaats gehad en ik zou thans het Bestuurscollege de volgende vraag willen stellen. Is het aantal aanvragen door de nieuwe tarievenregeling toegenomen, zo ja, met hoeveel?

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wou hier alleen maar even naar voren brengen de toezegging door het Bestuurscollege aan deze Raad gegeven, dat de publieke telefoons niet zullen worden belast met kosten. Ik zie graag dat het Bestuurscollege dit nogmaals bevestigt. En Mijnheer de Voorzitter, we hebben de kwestie van elektriciteitsvoorziening, we hebben de kwestie van wegen en we hebben de kwestie van publieke telefoons. Van het Bestuurscollege heb ik vernomen dat er een commissie zal worden benoemd om te bestuderen de wegen die de Raad zou wensen te zien aangelegd of verbeterd. Ik zou willen voorstellen één commissie te benoemen, teneinde na te gaan waar publieke telefoons moeten komen, waar er wegen moeten aangelegd of verbeterd. Zo'n commissie heeft een voordeel dat er geen propaganda voor de politiek uit voortvloeit. Wanneer men een commissie heeft, waarin alle frakties vertegenwoordigd zijn kan men met al deze frakties naar voren komen en kan er geoordeeld worden wat er al of niet zal gebeuren.

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Kelly heeft het gehad over publieke telefoons die door baldadige jeugd vernield worden. Ik zou zelfs verder willen gaan en zeggen dat

dat dit niet enkel door baldadige kinderen gebeurt, maar ook door volwassenen. De ondervinding heeft ons geleerd dat zelfs een publieke telefoon dichtbij een politiepost niet gerespekteerd werd en die werd dan meermalen vernield. Het idee om publieke telefoons bij of op erven van particulieren te plaatsen werd reeds in overweging genomen en voorzover het ons betreft hebben we geen bezwaar. Wel ligt het bezwaar bij de erfeigenaar, die misschien geen toestemming wil geven aan iedereen om op zijn erf te komen en van de telefoon gebruik te maken. Ik denk wel dat het een verbetering zal zijn als de telefoon in de buurt van een huis komt en desnoods met verlichting. Het is de bedoeling dit ook te doen, hoewel niet overal, omdat er buurten zijn die nog niet voorzien zijn van elektrische stroom.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Mathew had het over verlaging van de telefoontarieven en of er meer belangstelling was voor aansluitingen. Ik denk dat we het Hoofd Telefoondienst hierover zullen laten vertellen.
De heer Eman heeft het gehad over de toezegging van het Bestuurscollege dat publieke telfoons niet zullen worden belast met kosten. Mijnheer de Voorzitter, deze toezegging werd gedaan toen de nieuwe telefoontarieven aangenomen werden en de Raad heeft beslist voorlopig deze publieke telefoons niet te bezwaren met kosten.
Ik moet wel i.v.m. de publieke telefoons even naar voren brengen dat deze telefoons geen inkomsten voor ons betekenen en toch op de begroting van de Telefoondienst staan. Maar als er overal nieuwe telefoons moeten komen, zullen er veel kosten aan verbonden zijn.
Mijnheer de Voorzitter, ik geloof niet dat we bezwaren zullen hebben tegen welke commissie dan ook om de kwestie publieke telefoons en aan te leggen wegen te bestuderen.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil nu het Hoofd Telefoondienst verzoeken de heer Mathew te antwoorden.

DE HEER J. HOLLANDER, HOOFD TELEFOONDIENST: Mijnheer de Voorzitter, ik kan heel kort zijn. De nieuwe tarieven van de Telefoondienst zijn nu in werking. Het is de laatste tijd zeer druk met aanvragen van telefoons, ik weet niet of het een gevolg is van het nieuwe of van het oude tarief. Wel neemt het aantal aanvragen steeds toe, meer dan wij verwachtten. We zullen ons best doen zo veel mogelijk te helpen. Maar precieze cijfers hebben we niet.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, ik vind het idee van de heer gedeputeerde Wernet zeer goed en ik ben het ook eens met de heer Eman om een commissie voor deze doeleinden te benoemen. Dank U.

DE HEER D.C. MATHEW: Ik geloof toch wel, Mijnheer de Voorzitter, dat het aantal aanvragen, als ik de heer Hollander goed begrepen heb, toch het gevolg zijn van de nieuwe tariefregeling.
Verder over de plaatsing van publieke telefoons zoals het voorstel van de heer Eman/een commissie/benoemen, heb ik geen bezwaar. We hebben dan wel een nadeel, nl. als de een kan vergaderen dan kan de ander weer eens niet. We kunnen dit beter aan het oordeel van het Bestuurscollege laten en ik geloof niet dat men hier

/om : /te

politieke munt uit zal proberen te slaan, want uiteindelijk worden publieke telefoons door de hele bevolking gebruikt.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, juist omdat deze publieke telefoons gebruikt worden door iedereen, een weg door iedereen en de uitbreiding van het elektriciteitsnet ten voordele van iedereen is, kan dit alles als een politieke stunt gebruikt worden. Dat had ik willen vermijden door alle frakties in één commissie te hebben. Dat men de leden er niet toe kunnen krijgen om te vergaderen, Mijnheer de Voorzitter, we zitten hier al voor de vierde dag te vergaderen! Ik stel voor behalve de uitbreiding van het elektriciteitsnet ook de watervoorziening er bij te nemen.

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, uit de tweede ronde is niets nieuws naar voren gekomen. Ik zou deze wens willen uitspreken, nl. dat we het telefoonnet in de komende jaren zodanig willen uitbreiden dat bijna iedereen ervan overtuigd zal worden, dat een publieke telefoon niet als politieke stunt gebruikt moet worden. Dank U.

De algemene beschouwingen worden gesloten.

Bladzijde 1. Algemeen, Post 13, Publieke Telefoons.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, bij de behandeling van het nieuwe tarief had ik hier reeds overgesproken en het spijt me dat vele mensen nog niet weten wat ze wel of niet mogen wat betreft het bedrag per telefoongesprek. Het is nu al zo dat men een dubbeltje vraagt voor het gebruik van de telefoon. Daarom wil ik voorstellen om ons vanmiddag eens uit te leggen welk bedrag toelaatbaar is. Ik vind het wel redelijk, een dubbeltje.

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat dit punt reeds behandeld werd bij de behandeling van de nieuwe tarieven inde openbare vergadering en toen werd reeds gezegd dat men tot een dubbeltje mocht gaan.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik acht het wel zeer billijk dat wanneer iemand bij een ander gaat telefoneren hij de kosten voldoet maar meer niet. We kunnen niet sanktioneren een dubbeltje, anders wordt het morgen F. 0,15 of F 0,20. Daar ben ik niet mee eens.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman heeft groot gelijk. Ik heb geen telefoon thuis om er winst mee te maken. Maar er zijn mensen die er anders over denken en er misbruik van maken door telkens bij een buurman te gaan telefoneren.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, een algemene vraag, bij post 130.10, mij is dit niet duidelijk. Er staat hier publieke telefoons, gesprekkosten en in de Memorie van Toelichting zie ik dat dit bedrag is voor 144.000 gesprekken à F.0.04. Wat ik graag wil weten: wie moet dat geld gaan betalen?

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, wat be-

treft publieke telefoons als we de begroting van de Telefoondienst nagaan, dan zien we dat we aan inkomsten F. 10.404,-- hebben en aan uitgaven hetzelfde. M.a.w. de gesprekkosten, onderhoud en alles wat in verband staat met publieke telfoons wordt in de begroting van de telefoondienst opgenomen. Dus komt er een tekort op de begroting van de Telefoondienst en ligt dat misschien omdat er meer gesprekken door publieke telefoons gevoerd waren, dan zal dit tekort door de hoofdbegroting gedekt moeten worden.
Mijnheer de Voorzitter, omtrent de vragen over de gesprekkosten kan ik zeggen dat in de commissievergadering een dubbeltje werd genoemden dit werd later in de openbare vergadering ook aangenomen.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik ben dankbaar aan de heer gedeputeerde voor zijn uiteenzetting en nu is het mij duidelijk.

Zonder hoofdelijke stemming wordt baldzijde 1 aangenomen.
Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de bladzijden 2 en 3, de kapitaaldienst bladzijden a en b, artikel 2, de konsiderans, alsmede het ontwerp in zijn geheel.

Eilandsverordening tot wijziging van de begroting voor 1958 (5e wijziging) (Ag. no. 7121; bijlage 1959 no. 44).

De algemene beschouwingen worden geopend en gesloten.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen ontvangsten.
Titel A, hoofdstuk 1, paragraaf 1; titel A, hoofdstuk 4, paragraaf 4; titel A, hoofdstuk 7, paragraaf 3; titel A, hoofdstuk 7, paragraaf 5; titel A, hoofdstuk 10, paragraaf 2a; titel A, hoofdstuk 11, paragraaf 2; titel A, hoofdstuk 12, paragraaf 4;
Uitgaven: titel A, hoofdstuk 1, paragraaf 1; titel A, hoofdstuk 1, paragraaf 1.

Titel A, hoofdstuk 1,paragraaf 1. Uitgaven. Post 2.01.01.9.99.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, enkel een kleine informatie. Dat badhokje te Malmok, wat is dat?

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, dat badhokje werd indertijd aangelegd voor Z.K.H. Prins Bernard en het wordt dus in goede conditie gehouden en i.v. daarmee werden onkosten gemaakt. Onlangs gebruikt de Gezaghebber het ook.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen titel A, hoofdstuk 1, paragraaf 1.
Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen:
Titel A, hoofdstuk 1, paragraaf 2a; titel A, hoofdstuk 1, paragraaf 2b; titel A, hoofdstuk 1, paragraaf 3; titel A, hoofdstuk 2, paragraaf 1; titel A, hoofdstuk 3, paragraaf 1; titel A, hoofdstuk 3, paragraaf 5; titel A, hoofdstuk 4, paragraaf 1; titel A, hoofdstuk 4,

paragraaf 4; titel A, hoofdstuk 4, paragraaf 6; titel A, hoofdstuk 4, paragraaf 7a; titel A, hoofdstuk 4, paragraaf 7b; titel A, hoofdstuk 6, paragraaf 1; titel A, hoofdstuk 7, paragraaf 1; titel A, hoofdstuk 7, paragraaf 3; titel A, hoofdstuk 7, paragraaf 3; titel A, hoofdstuk 8, paragraaf 1; titel A, hoofdstuk 8, paragraaf 5a; titel A, hoofdstuk 8, paragraaf 5b; titel A, hoofdstuk 9, paragraaf 2; titel A, hoofdstuk 9, paragraaf 3; titel A, hoofdstuk 9, paragraaf 3; titel A, hoofdstuk 10, paragraaf 2a; titel A, hoofdstuk 10, paragraaf 2b; titel A, hoofdstuk 10, paragraaf 2b; titel A, hoofdstuk 10, paragraaf 2b; titel A, hoofdstuk 10, paragraaf 3a; titel A, hoofdstuk 10, paragraaf 5a; titel A, hoofdstuk 10, paragraaf 5a; titel A, hoofdstuk 10, paragraaf 7; titel A, hoofdstuk 10, paragraaf 9a; titel A, hoofdstuk 10, paragraaf 12; titel A, hoofdstuk 12, paragraaf 1; titel A, hoofdstuk 12, paragraaf 1; titel A, hoofdstuk 12, paragraaf 1; titel A, hoofdstuk 12, paragraaf 1;
Titel B - kapitaaldienst, hoofdstuk 1, paragraaf 2a; titel B, hoofdstuk 8, paragraaf 1; titel B, hoofdstuk 12, paragraaf 3; titel B, hoofdstuk 1, paragraaf 1; titel B, hoofdstuk 1, paragraaf 2c; titel B, hoofdstuk 2, paragraaf 1; titel B, hoofdstuk 4, paragraaf 10; titel B, hoofdstuk 7, paragraaf 3; titel B, hoofdstuk 7, paragraaf 3; titel B, hoofdstuk 8, paragraaf 1; titel B, hoofdstuk 8, paragraaf 6; titel B, hoofdstuk 10, paragraaf 2a; titel B, hoofdstuk 10, paragraaf 2b; titel B, hoofdstuk 10, paragraaf 2b; titel B, hoofdstuk 10, paragraaf 5;
Titel C -reserve-kas en verrekendienst, hoofdstuk 1, paragraaf 1; titel C, hoofdstuk 3, paragraaf 3; titel C, hoofdstuk 1, paragraaf 1; titel C, hoofdstuk 1, paragraaf 6; titel C, hoofdstuk 3, paragraaf 3; het ontwerp in zijn geheel.

Eilandsverordening tot wijziging van de begroting voor 1959 (2e wijziging) (Ag. no. 9871; bijlage 1959 no. 39).

De algemene beschouwingen worden geopend en gesloten.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen:
De gewone Dienst titel A, de Kapitaaldienst titel B, Reserve - Kas- en Verrekendienst titel C, het ontwerp in zijn geheel.

Eilandsverordening tot wijziging van de Toelageregeling Gedeputeerden, Ab. 1956 no. 22 (Ag. no. 1336; bijlage 1959 no. 45).

Op voorstel van de heer Finck wordt dit agendapunt aangehouden tot een volgende openbare vergadering, met aantekening dat de heer Chance tegen is.

Brief van het Bestuurscollege d.d. 26 november 1959 no. 10503/10504, betreffende onderzoek naar fosfaat (Bijlage 1959 no. 56).

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, meermalen is van onze kant naar voren gebracht dat we hier grote voorstanders van zijn, gezien de vele uren die we vergaderd hebben, geloof ik dat het niet nodig is hier verder op in te gaan. Dezerzijds geven we onze steun aan het Bestuurscollege.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, dezerzijds bestaan ook geen overwegende bezwaren. We hebben hierover reeds ons standpunt naar voren gebracht. We stellen echter als voorwaarde ten eerste, dat de bestaande concessie thans verleend aan een Curacaoenaar wordt ingetrokken. Zoals door de heer Henriquez naar voren gebracht, heeft de concessiehouder zich niet aan de voorwaarden gehouden, dus kan het worden ingetrokken.
Ten tweede, dat weer een concessie tot exploitatie zal worden verleend, maar rekening houdende met een Arubaan. En dan, Mijnheer de Voorzitter, indien dit tot werkverschaffing zou kunnen leiden, dan is dit zeer toe te juichen. Maar we komen er weer op terug, nl. hier beoogt men niet alleen fosfaat te exploiteren, maar als ik het goed begrepen heb ook om mensen te helpen. Mijnheer de Voorzitter, ik wil hier even in de Raad konstateren "yambo bieuw ta bolbe na weja".

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, mijnerzijds bestaat geen enkel bezwaar tegen dit voorstel van het Bestuurscollege, trouwens ik heb hier uitdrukkelijk verklaard dat ik alle voorstellen zal steunen ongeacht van welke partij. Ik steun dit voorstel volledig en niet alleen dat ik dit voorstel steun, maar ik juich het idee van het Bestuurscollege zeer toe.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ook dezerzijds wordt het voorstel van het Bestuurscollege volledig gesteund. Wij verstaan hieronder dat voorlopig krediet wordt uitgetrokken voor de eerste etappe. Voor de twee andere etappes, die we, naar ik hoop, spoedig zullen zien, hoop ik dat het Bestuurscollege met verzoeken voor meer kredieten bij de Raad zal komen.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats wil ik mijn blijdschap uitspreken over het feit dat men over het algemeen blijkbaar zeer veel sympathie heeft tegenover dit voorstel en dit voorgenomen onderzoek. Ik ben erom verheugd, omdat dit in de ware zin des woords een onderzoek zal wezen. We moeten erop rekenen dat dit onderzoek of positief of negatief zal zijn, laten we ons dat wel bewust zijn. Daarom vind ik het bijzonder prettig, dat allen hier bereid zijn om dit bedrag van F. 300.000,-- uit te trekken, omdat U dus met het Bestuurscollege van mening bent dat het wel de moeite waard is om dit bedrag te riskeren voor dit doel.
De heer Eman stelt ons als voorwaarde dat de huidige concessie aan een Curacaoënaar wordt ingetrokken. Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege kan dat in de eerste plaats niet toezeggen, want daarover beslist de landsregering. Wel kan ik toezeggen dat het Bestuurscollege bij de landsregering erop zal aandringen dat op grond van artikel 54/55 van de mijnverordening de bestaande concessie wordt ingetrokken, die echter niet op naam staat van een Curacaoënaar, want de heer Eman doelt blijkbaar op een vergunning van de heer A.D. Jonckheer, maar deze is op Aruba geboren.
Over "yambo bieuw ta bolbe na weja", Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet waarop de heer Eman gedoeld heeft, maar ik weet wel als deze kunstmest dus doorgaat, dat deze "yambo" meer dan één "weja" nodig zal hebben.
Mijnheer de Voorzitter, ik moet er nog aan toevoegen dat nadat dit

stuk werd ingediend door de Raad, dat een exploratie-vergunning niet kan worden gezet op naam van het eilandgebied, want volgens de mijnverordening kan een exploratievergunning slechts worden verstrekt aan personen op naam van een vennootschap. Het zou kunnen wezen dat we, om dit in eigen handen te houden, dat het eilandgebied een Naamloze Vennootschap moet oprichten. Daarom wil ik de Raad vragen het Bestuurscollege ook te machtigen die stappen te nemen die nodig zijn om een Naamloze Vennootschap op te richten.

Zonder hoofdelijke stemming wordt dit ontwerp aangenomen, alsmede wordt machtiging aan het Bestuurscollege verleend om tot de oprichting van een Naamloze Vennootschap te komen.

Brief van het Bestuurscollege d.d. 9 september 1959 no. 6854, betreffende uitbreiding van de algemene begraafplaats te Oranjestad (Bijlage 1959 no. 33).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt dit ontwerp aangenomen.

Brief van het Bestuurscollege d.d. 9 september 1959 no. 7203, betreffende vervanging van de vriesinstallatie bij de markt te Oranjestad (Bijlage 1959 no. 34).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt dit ontwerp aangenomen.

Verzoek d.d. 15 september 1959 van de heer E.O. Petronia om ontheffing als bedoeld bij artikel 13 van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen (Ag. no. 10056, bijlage 1959 no. 43).

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, slechts een enkele vraag. Er werd medegedeeld dat met dit werk nog geen aanvang werd gemaakt. Ik wil graag weten of dit nog steeds zo is. In de tweede plaats, Mijnheer de Voorzitter, handhaven wij onze gebruikelijke bezwaren tegen dispensatie aan de heer Petronia. Deze bezwaren zijn lang en breed besproken in deze Raad en zijn onderhand genoegzaam bekend.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik heb persoonlijk geen bezwaar hier tegen, maar ik wil de heren Petronia en Henriquez in de gelegenheid stellen hun verkeerde antwoorden recht te zetten. Toen ik vroeg of reeds met dit werk was aangevangen, zeiden ze dat dit niet zo was. Maar ik ben daar zelf geweest en ze waren inderdaad reeds begonnen.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, het beginnen met werkzaamheden waarvoor achteraf toestemming wordt gevraagd, heb ik reeds besproken vier jaren geleden bij de wijziging van het reglement van orde. Nogmaals doe ik een beroep op U om U aan het reglement van orde te houden.
Wat betreft de dispensatie aan het lid de heer Petronia is er dezerzijds helemaal geen bezwaar, omdat dit uiteindelijk het eilandgebied ten goede komt. We hebben nu geen bezwaar net zo goed als we 6,7 of 8 jaren geleden steeds geen bezwaar hadden toen de firma Petronia & Croes de laagste inschrijfster was.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de vraag van de heer Chance kan ik antwoorden, dat tijdens de huishoudelijke vergadering werd gevraagd of reeds een aanvang met dit werk werd gemaakt. Volkomen te goeder trouw heeft de heer Henriquez als Voorzitter van de afdelingen en ik, medegedeeld van niet. Enkele dagen later heeft de heer Chance mij vanuit San Nicolas opgebeld of er een aanvang werd gemaakt, waarop ik wederom ontkende. Toen heeft de heer Chance gevraagd welke werken er dan uitgevoerd werden op het terrein van het Vicariaat, dat heb ik hem verteld. Maar ik ben dit nagegaan en er is gebleken dat dus de gunning van het werk werd toegewezen en uit hoofde van het feit dat daar de firma Petronia & Croes op hetzelfde terrein bezig was met andere werken, dan ook met dit werk begonnen werd met de voorbereidende werkzaamheden. Ik denk dat ik hiermee antwoord heb gegeven aan de vraag van de heer Chance, hetgeen dus een antwoord van de heer Henriquez geheel onnodig maakt.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, er is mijnerzijds geen enkel bezwaar tegen dit verzoek. Ik wil alleen even iets rechtzetten, zodat straks als ik hiervoor stem, dat ik later niet hoor dat ik van mening ben veranderd. Voor de vorige dispensatie heb ik tegengestemd, want de vorige keer werd het achteraf gevraagd. Deze keer is het anders, want de dispensatie is vóór de gunning aan de Eilandsraad gevraagd.

Zonder hoofdelijke stemming wordt de dispensatie verleend, met aantekening dat de A.V.P.-fraktie ertegen is.

Brief van het Bestuurscollege d.d. 17 september 1959 no. 8599, betreffende asfaltering van terrein rondom de r.k. kerk te Brasil (Bijlage 1959 no. 40).

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik weet dat de Raad zeer sympathiek staat tegenover voorstellen om hulpverlening aan religieuze instellingen. Nog onlangs hebben we in deze Raad besloten om de prijs van domeingrond voor de bouw van een synagoge aanzienlijk te verlagen. Er wordt hier voorgesteld om een bedrag F. 1187,19 kwijt te schelden aan de pastoor van Brasil voor de toeslag op de asfaltering van het terrein rond de kerk. Inmiddels hebben zich enkele aspekten voorgedaan. Nu zie ik op bladzijde 4 van de Toelichting op de hoofdbegroting tot grote erkentelijkheid van het Bestuurscollege/‾het bisdom de oude kerk en de pastorie en de voormalige school te Savaneta t.b.v. het onderwijs aan dit eilandgebied ter beschikking/‾gesteld. Mijnheer de Voorzitter, in dit geval zou ik willen verzoeken om de erkentelijkheid van de Raad nog verder te strekken en de pastoor van Brasil het hele bedrag van F. 6000,-- zoveel kwijt te schelden.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, dezerzijds is er natuurlijk geen bezwaar. Ik heb echter nog twee vraagtekens, nl. of het op het ogenblik begrotingstechnisch mogelijk is en of de pastoor dit wel zal apprecieren.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, begrotingstechnisch kan ik mij niet uitlaten maar of de pastoor van Brasil het zal appre-

/‾dat /‾heeft

cieren daar twijfel ik geen ogenblik aan. De kerk van Brasil is pas gebouwd en ik weet dat de pastoor dit geld misschien kan gebruiken voor andere doeleinden.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, het geld voor het asfalteren van dit terrein is reeds door de pastoor voldaan. Het is niet zoals de heer Croes verondersteld over dat complex in Savaneta. Het bisdom schenkt ons dit niet, maar stelt het alleen in bruikleen af. Het onderhoud en dergelijke kosten meer komen t.b.v. het eilandgebied. Ik zou aan de heer Croes voorstellen, laten we niet overgaan om schenkingen te doen voor die gevallen waarvoor men het niet heeft aangevraagd, m.a.w. de pastoor heeft alleen aan het Bestuurscollege verzocht om de lasten op dit werk kwijt te willen schelden en ik geloof dat de pastoor dit buitengewoon op prijsstelt, want de kosten voor wegenaanleg heeft hij reeds door inzamelingen bijelkaar gekregen en deze reeds betaald.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, als het bedrag reeds voldaan is kunnen we het restitueren.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik heb bezwaar tegen deze restitutie. Het blijkt nu dat de heer Croes ook zo een is van "luister naar mijn woorden en kijk niet naar mijn daden." De heer Max Croes heeft hier een geluidschone speech gehouden op ekonomisch gebied, over bezuiniging, geen belasting verhogen maar bezuinigen en nu komt hij voorstellen om cadeautjes te geven, ja zelfs om geld dat reeds betaald is, te restitueren. Is dit bezuiniging?

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, op bladzijde 4 zie ik ook een voorbeeld van "luister naar mijn woorden, maar kijk niet naar mijn daden." Daar wordt de erkentelijkheid van het Bestuurscollege uitgedrukt op schrift, maar men wil deze erkentelijkheid niet in daden laten overgaan. Ik stel voor mijn voorstel in stemming te brengen.

Het voorstel van de heer Max Croes wordt gesteund door de heren C.A. Eman en D.G. Croes.

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even mijn stem motiveren. Ik geloof niet dat de pastoor blij zal zijn dat de hele schuld kwijtgescholden wordt. Ik heb zelf met de pastoor over deze zaak gesproken en ik ben er zeker van dat hij blij zal zijn als de toeslag weggenomen wordt. Misschien heeft de pastoor wel meer wensen. Ik ben tegen.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil ook even mijn stem motiveren. Er is reeds veel in deze Raad gezegd, vooral heeft men gezegd dat Arubanen eigenaardige mensen zijn. Dat is waar, Mijnheer de Voorzitter. Wanneer een inzameling heeft plaatsgevonden, op de parochie Brasil en ze hebben genoeg geld bij elkaar gekregen om de kerk te betalen, dan zouden ze het niet prettig vinden dat we achteraf alles vergoeden. Dan is het begrotingstechnisch zeer moeilijk dit te doen. Ik ben tegen, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb zelf deelgenomen in de inzameling van gelden voor de r.k. kerk te Brasil. De pastoor heeft me medegedeeld, toen ik het bedrag aan hem overhandigde, dat er veel kosten verbonden zijn aan de r.k. kerk te Brasil. Ik zie geen enkel bezwaar, Mijnheer de Voorzitter, om zo'n klein bedrag als dit aan de pastoor te geven om hem in de gelegenheid te stellen meer te regelen. Ik ben ervan overtuigd dat de pastoor heel blij zal zijn dit bedrag terug te krijgen en voor iets anders te bestemmen. Ik ben vóór.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ook ik wil even mijn stem motiveren. Ik wil later niet horen dat ik tegen iets van de katholieken heb gestemd, want als we van plan zijn dit voor Brasil te doen dan moeten we hetzelfde doen voor Santa Cruz. Als het Bestuurscollege in staat zou zijn ook aan de pastoor van Santa Cruz het bedrag te restitueren dan zou ik er wel voor voelen. Nu ben ik tegen.

Het voorstel van de heer Maximo Croes is verworpen met 5 stemmen vóor en 14 stemmen tegen.

Vóór stemden de leden: D.G. Croes, C.A. Eman, M. Croes, L.V. Britten en D. Flemming.

Tegen stemden de leden: F.S. Kelly, L.A.I. Chance, F. Hernandez, M. Henriquez, M. de Cuba, O.S. Henriquez, D.C. Mathew, E.R. Finck, F. Wernet, J. Geerman, E.O. Petronia, I.S. de Cuba, A. Werleman en P. Croes.

Zonder hoofdelijke stemming wordt het verzoek van het Bestuurscollege aangenomen.

Brief van het Bestuurscollege d.d. 2 oktober 1959 no. 589, betreffende aankoop van grond c.a. van de heer Hickinson (Bijlage 1959 no. 46).

De algemene beschouwingen worden geopend.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik moet even vaststellen dat ik nu voor mezelf spreek en niet voor mijn fraktie, hoewel ik weet dat velen dezelfde mening hebben als ik.
Mijnheer de Voorzitter, het gaat hier om een bedrag van bijna F. 18.000,-- en als we de Overheidskosten erbij rekenen bijna F. 19.000,-- en daarbij nog toevoegen het bedrag aan Dienst Openbare Werken om hier parkeerplaatsen aan te leggen, dan kunnen we met een gerust geweten zeggen dat dit op F. 21.000,-- komt te staan.
Mijnheer de Voorzitter, bij de eerste brief van het Bestuurscollege las ik dat deze prijs niet onredelijk is, indien gelet wordt op het feit dat tevens ook een winkel wordt overgenomen, die bij verplaatsing zeker schade zal lijden. Voorts een zin die mij enigszins eigenaardig voorkwam, nl. dat mijnheer Hickinson slechts voor gedurende korte tijd genegen is zijn bod konstant te doen en voorts dat hij bereid bevonden is tot verkoop over te gaan.
Mijnheer de Voorzitter, wij op Aruba zijn over het algemeen zeer lui om te lopen. We willen altijd een parkeerplaats hebben vlak voor het gebouw waar we moeten zijn. We houden er niet van twee minuten ver-

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, [illegible] Brussel, [illegible] Ik zie geen enkel bezwaar, Mijnheer de Voorzitter, om [illegible] klein bedrag als dit aan de pastoor te geven om hem in de [illegible] dat de pastoor heel blij zal zijn dit bedrag te [illegible] voor deze [illegible] te bestemmen. [illegible] vóór.

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, ook ik wil [illegible] [illegible] Ik wil [illegible] voor [illegible] doen voor Sint [illegible] het [illegible] ook [illegible] het bedrag te [illegible] dan [illegible] wel voor [illegible]

[illegible]

Vóór [illegible]

[illegible]

[illegible] Mijnheer de Voorzitter, ik [illegible] [illegible] Mijnheer de Voorzitter, het gaat hier om een bedrag van [illegible] [illegible]

der te moeten lopen. Op San Nicolas, Mijnheer de Voorzitter, zijn er genoeg parkeerplaatsen, die een minuut of 5 van dat kantoor liggen maar die niet gebruikt worden door de mensen die op dat kantoor werken. Nu heb ik uitgerekend dat voor zeven parkeerplaatsen, het Bestuurscollege zegt 7, maar ik heb het op 6 geschat, daar zouden we F. 22.000,-- moeten uitgeven! Mijnheer de Voorzitter, ik kan daaraan mijn stem niet geven, dat lijkt me wel wat overdreven. En voorts, Mijnheer de Voorzitter, die winkel die als beslissend faktor moet worden beschouwd, is geen winkel, het is een keet! Als er een sterke wind komt, waait de hele zaak weg! Dus we kopen daar een stukje terrein voor F. 22.000,-- met de hieraan verbonden kosten om 6 auto's daar telaten helpen parkeren. Ik kan daarom hieraan mijn stem niet geven, wel ben ik bereid te wachten totdat het Bestuurscollege opnieuw onderhandeld met die mijnheer. Anders kopen we het maar niet.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, indertijd heb ik ook gewezen op de hoge prijs en de eis van de eigenaar om dit met spoed te kopen, zonder dat de zaak behoorlijk onderzocht is geworden. Wij achten zo'n hoog bedrag vooral in deze tijd niet verantwoord. We waren en zijn er nog steeds tegen.

DE HEER P. CROES. Mijnheer de Voorzitter, mijnerzijds bestaat ernstig bezwaar tegen aankoop van deze grond, het is volgens mij zelfs niet noodzakelijk voor zo'n groot bedrag. Zoals de heer Finck reeds heeft gezegd het is maar een oude barak en de bestemming hiervoor is parkeerplaats. Als we nu nagaan hoeveel parkeerplaats er nu beschikbaar zijn op San Nicolas, dan lijkt het me voldoende. Daarom kan ik mijn steun niet geven aan dit voorstel.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik steun het voorstel van de heer Finck. Ik vind het redelijk en billijk en doe ook een beroep op het Bestuurscollege om in onderhandeling te treden met deze mijnheer, waardoor we misschien een lagere en billijker prijs kunnen bedingen voor dit stuk grond.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, voorzover mij bekend heeft men reeds op het terrein van deze man gebouwd. Ik vind dat er hierin een juridische moeilijkheid zit. Ik vraag me af, als deze man straks naar de rechter stapt, wat er dan zal gebeuren, want volgens mij moet er wel een overeenkomst aangegaan zijn met deze man.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, conform het gebruik heeft Domeinbeheer voorbesprekingen gevoerd met de eigenaar van het perceel. Er is een voorlopige overeenkomst tot stand gekomen inzake de prijs en overige voorwaarden, uiteraard behoudens nadere goedkeuring van de Eilandsraad. Als ik mij niet vergis is een gedeelte van het terrein ten Noorden van de opstal van Hickinson gebruikt voor weg die leidt naar het nieuwe bestuurskantoor. Ik heb begrepen dat enkele leden de wens hebben geuit om opnieuw te onderhandelen, terwijl andere leden naar voren hebben gebracht dat ze de aankoop niet noodzakelijk achten. Daarom vraag ik tot verduidelijking wat de Raad eigenlijk wenst, opnieuw onderhandelen of de aankoop van de baan schuiven. T.a.v. de opstal wat de heer

Finck eigenlijk een keet noemt, wat het Bestuurscollege een winkel noemt, deze opstal werd als winkel gebruikt. Nadat Domeinbeheer dus onderhandeld had met de heer Hickinson, nadat een voorlopige overeenkomst tot stand is gekomen, zoals gewoonlijk bij deze transakties, heeft de heer Hickinson de huur van het pand opgezegd en hij heeft aan de huurder een zekere vergoeding voor betaald. Ik weet niet welke konsekwenties hieruit zullen voortvloeien, maar de heer Mathew heeft naar voren gebracht dat de mogelijkheid niet uitgesloten is, dat de heer Hickinson naar de rechter loopt om misschien een rechtszaak hiervan te maken.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, hetgeen de heer gedeputeerde gezegd heeft daar ben ik roerend met hem eens. Gebruikelijk is dat het Bestuurscollege van te voren in onderhandeling treedt in een dergelijk geval. Maar, Mijnheer de Voorzitter, de producere is zo: aannemende dat het Bestuurscollege denkt een weg te moeten aanleggen en deze weg komt op het terrein van mijnheer Hickinson, Domeinbeheer taxeert de waarde van dit terrein en het Bestuurscollege hoopt dat de Eilandsraad dit bedrag zal goedkeuren. Als het Bestuurscollege daar een weg aanlegt, de gewone prijs betaalt zoals door Domeimbeheer vastgesteld, dan begrijp ik dat het Bestuurscollege in onderhandeling treedt, wetende dat dat de normale prijs is. Maar Mijnheer de Voorzitter, hier ligt de zaak helemaal anders. Hier gaan we F. 11.000,-- betalen voor een opstal of keet, hoe je het ook noemt, voor mij zijn het vier houten muren, die bij een sterke wind worden omgeblazen. Nu, wanneer Domeinbeheer dit terrein getaxeerd had voor F. 18.000,-- dan had ik enigszins de werkwijze van het Bestuurscollege kunnen goedpraten. Maar Domeinbeheer heeft dit terrein getaxeerd voor F. 6.000,-- en ons wordt gevraagd dit goed te keuren, nl. F. 18.000,-- voor grond en keet, F. 4.000,-- voor werkzaamheden F. 7.000,-- voor een parkeerplaats, Mijnheer de Voorzitter, dat is onmogelijk. Ik wil daarom duidelijk mijn voorstel naar voren brengen. De heer Petronia vraagt wat ik wil, Mijnheer de Voorzitter, ik wil niets. Over een jaar of twee heeft de wind die houtenkeet weggeblazen en zet iemand daar een refresqueria neer die ook t.b.v. is van de mensen die daar werken, dat is beter dan 6 parkeerplaatsen voor F. 22.000,--. Ik had gedacht het Bestuurscollege een beetje tegemoet te komen door opnieuw te onderhandelen. Maar als mij gevraagd wordt welk voorstel ik heb, dan zeg ik, vergeet de hele zaak, laat Hickinson maar met zijn keet. Mocht de heer Hickinson naar de rechter gaan, Mijnheer de Voorzitter, dan zal hij verliezen volgens de woorden van de heer Petronia, nl. er is een voorlopige overeenkomst gesloten, behoudens goedkeuring van de Eilandsraad. Wanneer ik als belanghebbende een kontrakt aanga op die voorwaarden, Mijnheer de Voorzitter, en ik, in dit geval dus de heer Hickinson, heb onkosten gemaakt om de inventaris van die winkel te verhuizen, dat is dan voor eigen rekening. Als het dus zo is als de heer Petronia zegt dan is er geen vuiltje aan de lucht. Mocht het zijn dat we een stukje van zijn terrein als trottoir gebruikt hebben, dan zetten we het precies zoals het was. Maar Mijnheer de Voorzitter, ik stel voor deze zaak uit te stellen, want ik kan zoals het nu is mijn steun niet geven aan dit voorstel.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

Ik wil alleen dit zeggen, Mijnheer de Voorzitter, van de ene kant begrijp ik de houding van de heer Eman, maar van de andere kant ook de houding van het Bestuurscollege. Nu stelt het Bestuurscollege voor dat we dit raadsbesluit intrekken van 1956, Mijnheer de Voorzitter, dezerzijds natuurlijk geen bezwaar, maar alleen de juridische konsekwenties, daar kunnen wij geen verantwoording voor nemen, dat is voor het Bestuurscollege. Maar de toestemming zoals gevraagd heeft dezerzijds onze goedkeuring.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, wij wensen aantekening dat onze fraktie tegen is.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ten aanzien van de voorgestelde ruil antwoordt het Bestuurscollege, dat dit niet zou kunnen omdat de heer Eman niet alleen eigenaar is van die grond. Ik zou willen vragen Mijnheer de Voorzitter, heeft het Bestuurscollege kontakt opgenomen met de heer Eman? Weet het Bestuurscollege hoe de heer Eman denkt over deze ruil?

DE HEER O.S. HENRIQUEZ: Mijnheer de Voorzitter, ik neem aan dat de heer Eman bedoelt de ruil, voorgesteld door de heer Chance. Mijnheer de Voorzitter, dat is geen voorstel van het Bestuurscollege. Het Bestuurscollege overweegt die ruil ook helemaal niet.

Zonder hoofdelijke stemming wordt dit voorstel aangenomen, met aantekening, zoals gevraagd door de heer D.G. Croes, dat de A.V.P.-fraktie hiertegen is.

Brief van het Bestuurscollege d.d. 9 oktober 1959 no. 9562, betreffende het Internationaal vistoernooi Nederlandse Antillen (Bijlage 1959 no. 48).

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, alleen al het overgrote sukses, dat Aruba hiermee geboekt heeft, beweegt ons onze toestemming hieraan te geven.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, we hebben hier geen bezwaar tegen, wel willen wij de lijst van uitgaven zien.

Zonder hoofdelijke stemming wordt dit voorstel aangenomen.

DE VOORZITTER: Heren, er is een motie ingediend door de Eilandsraadleden de heren P. Croes, C.A. Eman, E.R. Finck en A. Werleman, die ik nu aan de orde stel:

"De Eilandsraad van Aruba, in vergadering bijeen op 21 december 1959,

Overwegende, dat de bodes die het gehele jaar door bij de vergaderingen van de Raad, direkt of indirekt behulpzaam zijn geweest, alsmede i.v.m. de behandeling van de begroting van het eilandgebied Aruba voor het dienstjaar 1960, extra werkzaamheden hebben moeten verrichten om tijdens de gehouden vergadering doorlopend beschikbaar te zijn,

heeft besloten genoemde bodes bij wijze van gunstgave een extra - uitkering van F. 30,-- toe te kennen uit eilandskas,

en gaat over tot de orde van de dag".

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt deze motie aangenomen.

DE VOORZITTER: Mijne Heren, we zijn thans gekomen aan het einde van de zeer lange agenda. Ik wil de diverse hoofden van diensten, die hun tijd hieraan hebben besteed, hartelijk bedanken voor de verleende medewerking. Tevens wil ik ook alle leden van de Eilandsraad bedanken voor hun geduld gedurende de behandeling van deze lange agenda. Rest mij nog U allen een Zalig Kerstfeest en een gelukkig Nieuw Jaar toe te wensen.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik moet mijn dankbaarheid uitspreken voor de manier van vragen en antwoorden gedurende deze 4 laatste dagen door het Bestuurscollege. Ook aan de heren hoofden van dienst hartelijk dank. Tevens aan allen een Zalig Kerstfeest en een gelukkig en voorspoedig Nieuw Jaar.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even in de landstaal verder gaan.
Mi ta masha contento di por a mira con Señor Presidente a dirigi e reunion, tambe tur e bon contestanan cu nos a haya fei Bestuurscollege y tambe mi ta masha agradecido di a mira e bon comprendemento cu ta existi entre e miembronan di Eilandsraad, especialmente mi ta agradecido na miembronan di opposicion. Mi a mira cu en berdad por existi un bon comprendemento den Eilandsraad y si nos pone nos dilanti interes general di Aruba, anto nos por llega na un bon comprendemente. Mi ta masha agradecido na Bestuurscollege, na Raad, na hoofden van diensten pa nan cooperacion y mi ta desea Bosonan tur un Feliz Pascu y prospero Anja Nobo.

(vertaling)

Ik ben zeer verheugd te hebben kunnen zien hoe Mijnheer de Voorzitter de vergadering heeft geleid en ook voor de goede antwoorden, die wij van het Bestuurscollege hebben gekregen en ook ben ik zeer dankbaar,voor de goede verstandhouding, die er bestaat onder de leden van de Eilandsraad, vooral de leden van de oppositie ben ik zeer dankbaar.
Ik heb gemerkt, dat er inderdaad een goede verstandhouding kan heersen in de Eilandsraad en indien wij ons het algemeen belang van Aruba voor ogen stellen dan kunnen wij komen tot een goede onderling begrijpen. Ik ben het Bestuurscollege zeer dankbaar, de Raad, de hoofden van dienst voor hun medewerking en ik wens U allen een Zalig Kerstfeest en een Gelukkig Nieuw Jaar.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, wij bedanken het Bestuurscollege en alle ambtenaren. Een speciaal dankwoord voor de juffrouw van de tape-recorder die telkens op het goede ogenblik stil liet houden. Ook ik namens mijn fraktie wens U allen een Zalig Kerstfeest toe en een voorspoedig Nieuw Jaar.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik dank het Bestuurs-

college en alle hoofden van diensten. Ik geloof dat we dit jaar een loyale oppositie hebben gehad. Ik wens U allen prettige kerstdagen en een voorspoedig Nieuw Jaar.

DE HEER P. CROES: Señor Presidente, mi no por laga e momento pasa sin expresá un palabra di sincero gradicimento pa e manera den cual bo a hiba e reunion largo aki. Mi ta gradici tur e hoofden van diensten cu nan a perde nan oranan largo pa coopera cu nos, y tambe e sekretaresse. Mi ta desea tur presente un bon Pascu y un feliz Anja Nobo.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik kan deze gelegenheid niet laten voorbijgaan zonder een woord van oprechte dankbaarheid te uiten voor de wijze waarop U deze lange vergadering hebt geleid. Ik dank al de hoofden van diensten, die urenlang hebben verloren om met ons mede te werken en ook de sekretaresse. Ik wens alle aanwezigen een Zalig Kerstfeest en een Gelukkig Nieuwjaar.

De Voorzitter sluit de vergadering.

Aldus goedgekeurd in de vergadering van

De Voorzitter,

De Sekretaris,

N O T U L E N

van de openbare vergadering van de Eilandsraad van Aruba op donderdag, 17 december 1959, des morgens om negen uur.

1959 no.8

Aanvulling

Op bladzijde 401 wordt na:

"Het voorstel van het Bestuurscollege wordt verworpen met 6 stemmen vóór en 13 stemmen tegen",

ingevoegd:

Vóór stemden de leden: O.S.Henriquez, D.C.Mathew, F.Wernet, E.O. Petronia, I.S. de Cuba, L.A.I.Chance.

Tegen stemden de leden: M. de Cuba, C.A.Eman, D.G.Croes, E.R.Finck, J.Geerman, L.V.Britten, D.Flemming, A.Werleman, F.S.Kelly, M.Croes, P.Croes, F.Hernandez, M.Henriquez.

Oranjestad,

DE HEER C.A. EMAN: Reeds meerdere malen heb ik gewezen op het gevaar, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege telkens neemt door het budgetrecht van deze Raad niet te respekteren. Men praat over voorlopige overeenkomsten sluiten, ik geloof niet dat we over "voorlopige" overeenkomsten kunnen spreken. Het zal wel een overeenkomst geweest zijn, denkende dat de meerderheid er wel voor zal zijn. Wij achten dit uiteindelijke bedrag onverantwoord voor een gewone parkeerplaats. Dit is een klassieke voorbeeld van de overtreding door het Bestuurscollege van het budgetrecht van de Raad.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, niet heel dikwijls verschillen wij van mening van deze kant, maar soms is het voor een goede verstandhouding. Mijnheer de Voorzitter, ik zal een beetje water in de wijn doen en daarbij zeggen dat de heer Hickinson een stukje grond heeft afgestaan voor een weggetje of een parkeer/, dan deed hij dit te goeder trouw. En als men iets te goeder trouw doet dan moet men dit ook honoreren. Ik zou zover willen gaan, dat wij tenminste moeten onderhandelen, voor dat stuk grond die Hickinson te goeder trouw heeft afgestaan aan het het eilandgebied. Ik vind het niet zo netjes dat we hem zijn stuk grond, dat hij te goeder trouw afstond, gaan teruggeven zonder meer. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter brengt het voorstel van het Bestuurscollege in stemming.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik moet wel tegen stemmen. Ik was van mening dat het Bestuurscollege terug zou komen, maar nu is dit niet het geval daarom ben ik tegen.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ook ik vind dit een zeer hoog bedrag. Aangezien het Bestuurscollege dit alles buiten de Raad om beslist heeft en ik dit een onrechtmatige daad vind en omdat ik geen bemoeienissen met de heer Hickinson heb, ben ik voor.

Het voorstel van het Bestuurscollege wordt verworpen met 6 stemmen vóór en 13 stemmen tegen.

Brief van het Bestuurscollege d.d. 6 oktober 1959 no. 861, betreffende erfpachtscanon van de heer J.M.G. Eman (Bijlage 1959 no. 47).

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, dit is een heel, heel ingewikkelde kwestie en ik wil me er niet teveel mee bemoeien, omdat ik niet thuis ben op dit terrein. Maar ik vraag me alleen af, wat er nu zal gebeuren. Het voormalige Bestuurscollege heeft een lage canon vastgesteld zonder goedkeuring van de Eilandsraad. Het Bestuurscollege, drie jaar geleden, 1956, kwam met een voorstel om dit te brengen op F. 2.-- per m2, wat goedgekeurd werd. Nu weigert de heer Eman, niet deze heer Eman, maar de andere, te betalen volgens dat raadsbesluit en ik moet U wel zeggen, ik geef de heer Eman 100% gelijk. De heer Eman heeft een overeenkomst aangegaan met het voormalige Bestuurscollege en heeft zich daaraan te houden. Wat er later voorgesteld wordt, daar hoeft hij zich niet voor te interesseren en hij hoeft zich daaraan ook niet te houden.

/plaats